

കമ്പര്യം
രചനയെക്കുറിച്ച്.

(ഗദ്യം)

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

സി. കുഞ്ഞിരചമേനോൻ.

Copyright

1097.

PRINTERS:
THE MANGALODAYAM CO., LTD.
TRICHUR.

കമ്പര്യം
രചനാലയനകഥ.

(ഗദ്യം)

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്
സി. കുഞ്ഞിരചനാലയനകഥ.

Copyright

1097.

PRINTERS.
THE MANGALODAYAM CO., LTD.
TRICHUR.

Price Rs. 2]

[വില രണ്ടുരൂപിക.

മ വ വ ര

വളരെ ചെറുപ്പം മുതൽക്കു തന്നെ രാമായണകഥാശ്രവണത്തിന്നു സൗകര്യം സിദ്ധിച്ചവനും രാമായണപാരായണത്തിന്നു നിബ്ബന്ധിതനായവനും ആയ ഒരുവനും, പ്രായം ചെല്ലുന്തോറും രാമായണത്തിൽ പ്രത്യേക പ്രതിപത്തി ഉണ്ടായി കാണുന്നതു അസാധാരണമാവാൻ തരമില്ല. നവീനന്മാർ പുരാണങ്ങൾക്കു കല്പിച്ചിട്ടുള്ള അതിശയോക്തിയെന്ന ദോഷം സമ്മതിക്കുന്നതായാൽ കൂടി ശ്രീരാമനെ ഇന്നും പുരുഷകേസരിയായും, മാതൃകാപുരുഷനായും സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ശ്രീരാമനെപ്പോലുള്ള മാതൃകാപുരുഷന്മാരുടെ ജീവചരിത്രം എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണെന്നും പ്രത്യേകിച്ച് വിദ്യാത്ഥിപോകത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഇത്തരം ചരിത്രങ്ങൾ എത്ര തന്നെ വെച്ചു കൊടുത്താലും അധികമാകുന്നതല്ലെന്നും സഞ്ജനങ്ങൾ ഉപദേശിച്ചും കാണാനാണു്. സദാചാരനിഷ്ഠയില്ലാത്ത ഈശ്വരവിചാരത്തിന്നു ശക്തിയില്ല. രാമായണപഠനംകൊണ്ടു സദാചാരനിഷ്ഠയും ഈശ്വരവിശ്വാസവും രണ്ടും ഉണ്ടാകുന്നതാണ്.

രാമായണം കഥ പലരും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ധ്യാത്മ രാമായണം, വാത്മീകീരാമായണം, ഇതു രണ്ടും കേരളഭാഷയിൽ പദ്യരൂപേണ പ്രചാരത്തിൽ വന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഗദ്യരാമായണവും ഇല്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ തമിഴ് ഭാഷയിൽ പദ്യരൂപേണ മഹാകവി കമ്പർ എഴുതിട്ടുള്ള രാമായണത്തിന്നു മറ്റു രാമായണങ്ങളേക്കാൾ ചില പ്രത്യേക ഗുണങ്ങളുണ്ടെന്നാണു എനിക്കു തോന്നിട്ടുള്ളത്. ഈ രാമായണം വായിക്കുന്നവർക്കു ഹിന്ദുക്കളുടെ ഒട്ടൊഴിയാതെയുള്ള പൂ

രാണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച സാമാന്യമായ ഭേദവിവരങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതാണ്. വിശേഷിച്ച് കമ്പരയുടെ രാമായണത്തിൽ ശൈവമതക്കാർക്കും വൈഷ്ണവമതക്കാർക്കും ഒരുപോലെ രസിക്കത്തക്ക പല ഉപകഥകളും ചേർത്തു കാണുന്നതുകൊണ്ടു ഏതു തരക്കാർക്കും ഈ ഗ്രന്ഥത്തോടു ഒരു നിരസം തോന്നാനു വകാശമില്ല.

ചില പ്രത്യേക സംഗതികളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി നോക്കുന്നതായാൽ കമ്പരയുടെ രാമായണത്തിനും മറ്റുള്ള രാമായണങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ വലുതായ അന്തരം കാണാൻ ണ്ട്. ഉത്തരരാമായണത്തിൽ, പരിത്രജിക്കപ്പെട്ട സീത വാ ത്മീകിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചുവെന്നുണ്ടു അ ഭ്യന്തമത്തിലും വാത്മീകിരാമായണത്തിലും കാണുന്നത്. കമ്പരയെന്നെങ്കിൽ സീതയെ ഗൌതമന്റെ ആശ്രമത്തിലാണ് ആക്കിട്ടുള്ളത്. ഇങ്ങിനെ രാമായണങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം പലതും, കാണാമെങ്കിലും അതിനെപ്പറ്റി ഇവിടെ ഒരു നിരൂ പണം ചെയ്യുന്നില്ല. തമിഴഭാഷയിലുള്ള കമ്പരയുടെ പട്ടുരാമാ യണത്തിൽനിന്നു സംഗ്രഹിച്ചുണ്ടാക്കിയ പാവക്കുത്ത് കോളത്തിൽ നടപ്പുള്ള പ്രബന്ധരീതിയിലാണു എഴുതിട്ടുള്ളത്. ഈ പ്ര ബന്ധരീതിയെ തമിഴും മലയാളവും സംസ്കൃതവുമൊക്കെ കൂട്ടിക്കലർത്തി സാധാരണക്കാർക്കു മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസമുള്ള നിലയിൽ ഒരുതോററത്തിന്റെ മാതിരി മലയാളഭാഷാ ശൈ ലിയേയും വ്യാകരണനിയമങ്ങളേയും നോക്കാതെ തജ്ജമയായി അഞ്ചാറു കൊല്ലം മുമ്പു പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത കണ്ടപ്പോൾ തന്നെ ഇങ്ങിനെ ഒരു ഗ്രന്ഥം എഴുതുവാൻ എനിക്കു മോഹം ജനിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അന്നൊന്നും അതിലേക്കു പരിശ്രമിക്കുവാൻ അവസരം കിട്ടിയില്ല.

തമിഴ് രാജ്യക്കാരുമായി കൂട്ടുകെട്ടിനും, അവരുടെ ഇടയിൽ പാക്കുന്നതിനും, എടുവന്നവരും അവരൊപ്പം കൊളമ്പു, ബർമ്മ, സിങ്കപ്പൂർ മുതലായ ദിക്കുകളിൽ പല തരമായ വേലകൾ ചെയ്യുന്നവരുമായ മലയാളികൾ എഴുത്തശ്ശന്റെ

അദ്ധ്യാത്മരാമായണം മാത്രം വായിച്ചതുകൊണ്ട് തൃപ്തനാരാ കുന്നില്ലെന്നും തമിഴ്നാട് കമ്പരടെ രാമായണത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന അധികവിവരങ്ങൾ തങ്ങൾക്കു കിട്ടാത്തതാൽ ഇത്തരം മലയാളികൾക്കു അഭിമാനം നിമിത്തം മലയാളഭാഷയിലുള്ള രാമായണഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വിശ്വാസമില്ലാതായിട്ടുണ്ടെന്നും വിദേശത്തിൽ താമസിക്കുന്ന ഒരു സ്റ്റേഷൻ എറണാകുളം പാലം യുണ്ടായി. കൂടാതെ രാമായണം കഥകളിൽ ചില ഭാഗം അവിടന്നും ഇവിടന്നും എടുത്ത് ഗദ്യത്തിലെഴുതി സ്കൂൾ പുസ്തകങ്ങളിൽ പ്രേക്ഷണത്തിനു പകരം രാമായണം മുഴുവനും ഗദ്യമായി എഴുതുന്നതു നന്നായിരിക്കുമെന്നും ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മലയാളഭാഷയിൽ എഴുതിട്ടുള്ള കമ്പരടെ രാമായണത്തിനുള്ള ആവശ്യക്കാർ അധികമുണ്ടെന്നു ചില പ്രസിദ്ധീകരണശാലക്കാരും പുസ്തക വില്പനക്കാരും എറണാകുളം പാലത്തു പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു തുടങ്ങി.

എന്തെങ്കിലും ഇക്കഴിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞകാലത്തിൽ സാധാരണ പോലെ രാമായണപാരായണം ചെയ്തു തുടങ്ങിയപ്പോൾ കമ്പരടെ രാമായണകഥയെ ഗദ്യത്തിൽ എഴുതുവാനും തുടങ്ങി. പല പ്രതിബന്ധങ്ങളുമുണ്ടായെങ്കിലും എഴുതിത്തീരുന്നത് അപ്പോഴപ്പോൾ രംഗത്തുവന്നു കമ്പനിക്കാർ അച്ചടിച്ചു തിഷ്ക കാണണം വേഗം തീക്കാതെ കഴികയില്ലെന്നു മട്ടിലായി, ഒരുവിധം ഇങ്ങിനെ എഴുതി തീർക്കുകയും ചെയ്തു. മതിയായ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ സൗകര്യപ്പെടാത്തതിനാൽ ചില വിശ്വകുളമാക്കെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കടന്നു കൂടീട്ടുണ്ട്. അതൊക്കെ ഇനിയൊരു പതിപ്പു വേണ്ടി വന്നാൽ ശരിപ്പെടുത്താമെന്നുള്ള വിചാരത്തോടെ, ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ പൊതുജനസമക്ഷത്തിൽ വെച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തൃശ്ശിവപേരൂർ
7-8-97 }

സി. കുഞ്ഞിരാമമേനോൻ.

മഹാകവി കമ്പർ

ഈ രാമായണഗ്രന്ഥത്തിന്റെ, ആദികർത്താവായ മഹാകവി കമ്പർ, ചോളരാജ്യക്കാരനും ചോളരാജാവിന്റെ വിദ്വൽ സഭയിൽ 'കവീശ്വരൻ' എന്ന സ്ഥാനപ്രസിദ്ധിയോടെ താമസിച്ചാളുമാണ്. തമിഴ് ഭാഷയിലുള്ള ഗ്രന്ഥസമൃദ്ധത്തിൽ കമ്പരുടെ രാമായണത്തിനു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥാനം അദിപിതീയവും, തമിൾ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കമ്പർ ശിരോമണിയും ആണെന്നാണു ഭാവിധ വിദ്വാന്മാർ ഇന്നും പറയുന്നത്. രാമായണം ആദിയിൽ ബ്രഹ്മാവ് ശതകോടി ഗ്രന്ഥമാക്കി പ്രഥമ കാവ്യമായി നിർമ്മിച്ചുവെന്നും, പിന്നീടു പാത്മികി അതിനെ ഇരുപത്തിനാലായിരം ഗ്രന്ഥമാക്കി പാടിയെന്നും, കവീശ്വരനായ കമ്പർ ഈ രാമായണത്തെ തമിഴ് ഭാഷയിൽ പന്തിരായിരം ഗ്രന്ഥമാക്കി എഴുതിയെന്നുമാണു പറയപ്പെടുന്നത്.

കമ്പരുടെ സമകാലീനനും, ചോളരാജാവിന്റെ വിദ്വൽ സഭയിൽ ഒരു അംഗവുമായി ഒട്ടകുളത്തൻ എന്ന മറ്റൊരു കവിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ബാലകാണ്ഡം മുതൽ സുന്ദരകാണ്ഡം കൂടിയുള്ള രാമായണം ഒട്ടകുളത്തനും, അതിനു ശേഷം യുദ്ധകാണ്ഡവും ശേഷം ഭാഗങ്ങളും കമ്പരും ആണു പാടിയതെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ട്.

കമ്പർ ഈ ഗ്രന്ഥം എഴുതിയതിനെ സംബന്ധിച്ചും ആശ്ചര്യകരമായ ചില ഐതിഹ്യങ്ങൾ ചോളദേശക്കാർ ഇന്നും പറഞ്ഞു വരുന്നുണ്ട്. ആറു മാസം അവധിവെച്ചു, രാമായണം കഥ പാട്ടാക്കി പാടുവാൻ ചോളരാജാവ് കമ്പരോടു ആവശ്യപ്പെട്ട് ഒട്ടകുളത്തന്നെ കവിയെ സഹായത്തിനും കൊടുത്തു. കമ്പരും ഒട്ടകുളത്തനും തമ്മിൽ ചെയ്ത നിശ്ചയപ്ര

കാരം യുദ്ധകാണ്ഡംവരെ കട്ടക്കുത്തൻ അവധിക്കുള്ളിൽ എഴുതി കഴിച്ചു. കമ്പരാണെങ്കിൽ ഒരക്ഷരം പോലും എഴുതാതെ മദ്യപാനം ചെയ്ത് ആനന്ദിച്ചു കഴിച്ചു കൂടി. അവധിക്കു തന്നെ യുദ്ധകാണ്ഡം മുതലുള്ള രാമായണം കിട്ടുവാൻ രാജാവ് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ നാളെ കൊണ്ടുവരാമെന്നു പറഞ്ഞ് കമ്പർ ഭവനത്തിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോന്നു. അന്നു രാത്രി ഗ്രന്ഥം എഴുതുവാനായി വിളക്കു കത്തിച്ച് ഭാലയും എഴുത്താണിയുമായി എഴുതുവാനിരുന്നവെങ്കിലും, മദ്യപാനം ചെയ്ത ലഹരിയാൽ കിടന്നുറങ്ങിപ്പോയി. അതു കണ്ട് സമസ്വതീദേവി അവിടെ വന്നിരുന്ന് കമ്പർ എടുക്കേണ്ട പണി മുഴുവനും, പുലരുമ്പോഴക്കു ചെയ്തു തീർത്ത് ഗ്രന്ഥം കെട്ടി വെച്ചു. പ്രഭാതത്തിങ്കൽ “പൊഴുത്ത് വെടിഞ്ചുതെ അമ്മാൾ” എന്നു പറഞ്ഞു കമ്പർ എഴുന്നീറ്റപ്പോൾ “എഴുതി മുടിഞ്ചുതെ കമ്പാ” എന്ന് സമസ്വതി മറുപടി പറഞ്ഞ് എഴുന്നീറ്റു പോകയും ചെയ്തു.

കമ്പരെപ്പറ്റി വേറേയും ചില ഐതിഹ്യങ്ങളുണ്ട്. നന്ദമൻ സമുദ്രതരണം ചെയ്ത് ലങ്കാനഗരിയുടെ ഉത്തരഗോപുരദ്വാരത്തിൽവെച്ചു ലങ്കാശ്രീക്ക് ശാപനിവാരണം വരുത്തിക്കൊടുത്തതും, ലങ്കയിലുണ്ടായിരുന്ന മുരുകിരം ഭദ്രകാളീക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ഭദ്രകാളികൾ, അവരുടെ നായികയായ ലങ്കാശ്രീയുടെ ആഗമനത്തോടുകൂടി ലങ്കാരാജ്യം വിട്ടു പോയ കഥയും പൂരാണപ്രസിദ്ധമാണ്. ദാരികവധം കണ്ടിട്ടുള്ള ഈ കാളികൾക്കു, രാവണവധം കാണാൻ സാധിക്കാഞ്ഞതിനാൽ പിതാവായ പരമേശ്വരസ്വാമിയോടു സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കുകയും, അധികം താമസിയാതെ അതിന്നു ഒരു അവസരം ഉണ്ടാക്കി കൊടുക്കാമെന്നു ശിവൻ പറഞ്ഞു, അവരെ സമാധാനിപ്പിച്ചയക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പരമശിവൻ തിരുവട മരുതൂർ എന്നു് ദിക്കിൽ ഒരു വെള്ളാളക്രമത്തിൽ ശ്രീനിവാസ മഠിപ്പൻ എന്നവന്നു സന്തതിയാ

യി ജനിച്ചവെന്നാണ് ഐതിഹ്യം. പ്രസവിച്ച ഉടനെ സന്തതിയെ സൂതികാലയത്തിൽ പെട്ടെന്നു കാണാതായി. മാതാപിതാക്കന്മാർ പല വഴിക്കും ഈ ശിശുവിനെ അന്വേഷിച്ചു നടന്നു. യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ ചോളദേശത്തു ചടയപ്പുവള്ളൻ എന്നവൻ തന്റെ കമ്പ് കൃഷിയിൽനിന്നു ഒരു ശിശുരോദനം കേട്ട് അവിടെ ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അതിയോഗ്യതയോടുകൂടിയ ഒരു ശിശുവിനെ, വളന്നു കിടക്കുന്ന കമ്പിന്റെ ഇടയിൽ കണ്ടു. ചടയപ്പൻ ഈ കുട്ടിയെ എടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു സ്വന്തം കുട്ടിയെ പോലെ വളത്തി. കമ്പ് വിളഞ്ഞു കിടക്കുന്നതിൽനിന്നു കിട്ടുകയാൽ ആ കുട്ടിക്കു കമ്പൻ എന്ന പേരും കൊടുത്തു. ചടയപ്പൻ ഈ കുട്ടിയെ എടുത്തു പള്ളിക്കയച്ച് വേണ്ടുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം കേടുത്തു വരുത്തുന്നതിനിടയിൽ, അടുത്തുള്ള ഒരു സരസ്വതീ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ചു, കമ്പന് സരസ്വതി പ്രത്യക്ഷമായി വിദ്യയെ ദാനം ചെയ്തവെന്നാണ് ഐതിഹ്യം. കമ്പർ ക്രമേണ വലിയ വിദ്വാനായി തീർന്നു. ചോളരാജാവിന്റെ വിദ്വാൻ സഭയിലേക്കു ക്ഷണിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

സരസ്വതിയാൽ എഴുതപ്പെട്ട കമ്പരുടെ രാമായണത്തിൽനിന്നു മൂപ്പായിരത്തി ഇരുനൂറു ഗ്രന്ഥമെടുത്തു പാവക്കുത്താക്കി, രാമരാവണയുദ്ധത്തെ ഭദ്രകാളികൾക്കു പരമ ശിവൻ കാട്ടിക്കൊടുത്തുവെന്നാണു വിശ്വസിച്ചു വരുന്നത്.

ഐതിഹ്യം എങ്ങിനെയാവാലും തമിഴ് ഭാഷയുള്ളതും നശിക്കാത്ത ഒരു കീർത്തി കമ്പർ സമ്പാദിച്ചു വെച്ചിട്ടാണ് മരിച്ചിട്ടുള്ളത്. കമ്പരുടെ ജനനകാലം വളരെ പൗരാണികമാണെന്നല്ലാതെ, കാലനിണ്ണയം ചെയ്യാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. ദ്രാവിഡ രാജ്യത്തിൽ ശൈവന്മാരെന്നും വൈഷ്ണവന്മാരെന്നുമുള്ള രണ്ടു സംഘം ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതിന്നു എത്രയൊ മുമ്പാണ് കമ്പർ ജീവിച്ചിരുന്നതെന്നു ഈ രാമായണം നല്ലവണ്ണം തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്.

അനുക്രമണിക .

ഒന്നാം ഭാഗം .

ബാലകാണ്ഡം .

	ഭാഗം
രാവണോത്ഭവം	1
രാവണന്റെ രാപത്നം	2
രാവണന്റെ ദീപ്തി	3
ഭൂഃഖനീവേദനം	4
ദശരഥന്റെ പുത്രകാര്യം	6
ശ്രീരാമാവതാരം	7
വിശ്വാമിത്രാഗമനം	7
താടകാവധം	8
വിശ്വാമിത്രയാഗരക്ഷ	9
അഹല്യാമോക്ഷം	9
തൈലാങ്കം	10
സീതാപാണിഗ്രഹണം	11
ഭാഗ്വതരാമദർശനം	12

അയോദ്ധ്യകാണ്ഡം .

രാമപട്ടാഭിഷേകം	14
പട്ടാഭിഷേകവിഷ്ണു	14
വനയാത്ര	20
ചിത്രകൂടവാസം	21
ദശരഥന്റെ ചരമഗതി	21
ഭരതാഗമനം	22
ഭരതന്റെ ചിത്രകൂടാഗമനം	23

അനുക്രമണിക .

പഞ്ചവടിവാസം	26
ശോഭാവതിവർണ്ണം	27
അപ്സരഖാഗമനം	28
അപ്സരഖാഗമനവ്യവസ്ഥ	30

	ഭാഗം
തൃപ്പുണചാരവണസംവാദം	31
മരീചരവണസംവാദം	33
സീതാകന്തകമൃഗഭർത്തം	36
സീതാപഹരണം	37
സീതാപഹരണാനന്തരം	42
ലടാരുമോക്ഷം	43
കന്യസന്യതി	45
ശബരീമോക്ഷം	46

കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡം .

പത്മാസരസ്സ്	46
ഹന്തമദ്ഭർത്തം	49
സുഗ്രീവസഖ്യം	52
ബാലിസുഗ്രീവന്മാരുടെ ഉദ്ഭവം	53
സംഭവഭഞ്ജനം	56
ബാലിവൃദ്ധം	59
ബാലീമോക്ഷം	61
ചാതുർമുഖ്യം	67
ശരഭകാലാഗമനം	70
സീതാനേപക്ഷണം	72
സ്വയംപ്രഭയുടെ കഥ	74
സന്ധാതിഭർത്തം	76
സമുദ്ഭവതരണം	79

സുന്ദരകാണ്ഡം .

ലങ്കാപ്രവേശം	81
ലങ്കാശ്രീശാപമോചനം	82
സീതാഭർത്തം	84
ലങ്കാമദ്ഭർത്തം	89

രണ്ടാം ഭാഗം .

മുല്യകാണ്ഡം .

രാവണന്റെ മറ്റൊരലോചന	98
വിഭീഷണമന്ത്രം	96
ബ്രഹ്മശാപം	97

	ഭാഗം
നളകുഞ്ചരശാപം	97
വേദവതീശാപം	97
വേദവതീചരിത്രം	98
അനന്തേശാപം	100
നന്ദികേശപരശാപം	101
ബ്രഹ്മനന്ദീകരശാപിപ്പത്	101
വാനിശാപം	102
പ്രതാപശാപം	102
നാരദശാപം	102
മൗൽഗല്യശാപം	103
ദത്താത്രേയശാപം	103
ആബിഷേധവൃശാപം	104
അഷ്ടവക്രശാപം	104
ചൈപായനശാപം	104
സുഷുപ്തശാപചരിത്രം	105
വിഷ്ണുശാപമനം	111
ലങ്കാവൃത്താന്തം	117
വരണസ്തുതി	121
സേതുബന്ധനം	124
ശുക്ലചാരണമാർ	125
രാമസന്ദേശം	126
മാല്യവാന്റെരൂപദേശം	127
ചാരന്മാരുംരാവണനും	129
പാലാഴിമഥനം	130
ലങ്കാവർണ്ണനം	139
രാവണമകടഭംഗം	144
സൈന്യവിഭാഗം	145
അംഗഭട്ടത്	147
പ്രഥമയുദ്ധം	155
രാവണന്റെ രാജാശാപം	157
കുന്ദകണ്ഠസംഭാഷണം	163
കുന്ദകണ്ഠവിഭീഷണസംവാദം	168
കുന്ദകണ്ഠയുദ്ധം	176
രാവണനും സീതയും	178
അതികായയുദ്ധം	182
അതികായചരിത്രം	183
അതികായന്റെ തപസ്സ്	184

	ഭാഗം
മഹാവിഷ്ണുവും അതികായനും	187
അതികായന്റെ മുഷ്ണനം	190
മധ്യകൈടഭന്തർ	191
അതികായവധം	194
ധന്വപാലയുടെ ദുഃഖം	195
ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ചരിത്രം	196
ഇന്ദ്രജിത്തുമായുള്ള യുദ്ധം	204
നാഗാസ്രുതന്റെ ഉത്ഭവം	206
ഗരുഡാഗമനം	209
ധൃതരാഷ്ട്രാദികൾ	212
ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ രണ്ടാം യുദ്ധം	213
ബ്രഹ്മാസ്രം	213
സീതയുടെ ചോൽക്കുളനം	215
ബ്രഹ്മാസ്രമോചനം	216
ഹനുമദല്ലത്തിൽ	220
ബാണവല്ലത്തിൽ	226
മൃതസഞ്ജീവിനി	232
ഇന്ദ്രജിത്ത്വധം	241
രാവണവിലാപം	244
രാവണന്റെ കൃലബലങ്ങൾ	246
കൃലബലങ്ങളുമായുള്ള യുദ്ധം	249
യുദ്ധസ്ഥലവർണ്ണന	250
രാവണയുദ്ധം	253
രാവണവധം	255
വിഭീഷണന്റെ സിംഹാസനാരോഹണം	256
സീതയുടെ അഗ്നിപ്രവേശം	258
അയോദ്ധ്യാഗമനം	264
രാമപട്ടാഭിഷേകം	269
ഉത്തരകാണ്ഡം.	
സഹസ്രമുഖവധം	273
സീതാപരിത്യാഗം	274
അശ്വമേധം	277
വൈകുണ്ഠയാത്ര	285

ശ്രദ്ധി പത്രം.

ഭാഗം	വരി	അബലം	സുബലം
1= 57	22	മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നതിനും	മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു നീക്കുന്നതിനും
2= 62	6	വലായുധവുമല്ല	വലായുധവുമല്ല
3= 98	15	മയ്യുവപ്പതം	മയ്യുവപ്പതം
4=118	11	ആയിരം പടയുണ്ട്	ആയിരം വെള്ളം പടയുമുണ്ട്.
5=119	28	തൊടക്കുന്നുവെന്നു	തൊടക്കുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു
6=202	16	തൊടക്കരുത്	താഴത്തിടരുത്
	21	കടിക്കുന്നതെല്ലാം	കടിക്കുന്നതെല്ലാം
7=	18	കൊണ്ടുപോയാക്കി	കൊണ്ടുപോയാക്കു കയ്യും ചെയ്യൂ

കുന്ദരുടെ

രാമായണകഥ

(ഗദ്യം)

ബാലകാണ്ഡം.

രാവണോത്ഭവം.

പണ്ട് ഏഷ്യാദികവനത്തിൽവെച്ചു രാക്ഷസിയായ കൈകസി വിശ്രവസ്സു മഹഷിയെ കാണുകയും, വംശവർണ്ണനയെ ഉദ്ദേശിച്ചു സന്തതൃത്വം തന്നെ പരിഗ്രഹിച്ചു സങ്കടനിലത്തി വരുത്തി തരണമെന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. കൈകസിയുടെ അപേക്ഷയെ വിശ്രവസ്സു സ്വീകരിക്കുകയും അവളോടുകൂടി അന്നു രാത്രി രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെ ഫലമായി കാരോ യാമത്തിന്നു കാരോ സന്താനം വീതം കൈകസിക്കു നാലു കുട്ടികളുമുണ്ടായി. ഇവരാണ് രാവണൻ, കുന്ദകണ്ഠൻ, വിഭീഷണൻ എന്നറിയപ്പെടുന്ന മൂന്നു രാക്ഷസന്മാരും ശുക്ലപുണ്ഡ എന്ന രാക്ഷസിയും. ഇവർ ഏഷ്യാദികവനത്തിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു വരുന്ന കാലത്ത് ഒരു ദിവസം വിശ്രവസ്സു മഹഷിയുടെ മകനായ വൈശ്രവണൻ വിമാനത്തിൽ കയറി ആകാശത്തിൽക്കൂടി പോകുകയായിരുന്നു. വൈശ്രവണനെക്കണ്ടു അസൂയനിമിത്തം കൈകസി ദുഃഖിച്ചു പൊഴിച്ചു കണ്ണുനീർ മടിയിൽ കിടന്നു പാൽ കുടിക്കുന്ന രാവണന്റെ മുഖത്തു വീണു.

രാവണൻ— അമ്മ ഇപ്പോൾ കരയുന്നതിന്റെ കാരണമെന്താണ്? വിമാനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവൻ ആരാണ്? അവൻ നമ്മുടെ ശത്രുവാണോ?— എന്നു ചോദിച്ചു.

കൈകസി— മകനെ! വിശേഷിച്ചൊന്നുമല്ല ഞാൻ ദുഃഖി
 ക്കുന്നത്. ദക്ഷിണസമുദ്രത്തിൽ നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാരുടെ
 സമ്പാദ്യമായ കനകമയമായ പാകുളുന്ന ഒരു ദ്വീപും രാ
 ജധാനിയും ഉണ്ട്. ഈ വിമാനചാരിയായ വൈശ്രവ
 ണൻ ആ സ്വത്തിനെ അപഹരിച്ചു സർവ്വസുഖാനുഭോഗ
 ങ്ങളും അനുഭവിച്ചു ഭാഗ്യവാന്മാരിൽ അഗ്രേസരനായിട്ടാ
 ണിരിക്കുന്നത്. എനിക്ക് പ്രബലന്മാരായ മക്കളുണ്ടായി
 രുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ ഈ കാട്ടിൽ മൃഗപ്രായമായി സഞ്ച
 രിക്കേണ്ടി വരുന്നതല്ലായിരുന്നു.

രാവണൻ— അമ്മ! ഈ വിവരങ്ങൾ മുമ്പു പറയാഞ്ഞതെന്തു
 കൊണ്ടാണ്? ഏതെങ്കിലും ഇനി അമ്മയുടെ ദുഃഖനീവൃ
 ത്തി വരുത്തിയതിന്നു ശേഷമെ വേറെ കാര്യമുള്ളൂ.

രാവണന്റെ തപസ്സ്.

എന്നും പറഞ്ഞു കവനരവായ ശുക്രമഹർഷിയെ കാ
 ബമാൻ പോയി. രാവണന്റെ അന്യർത്ഥം മനസ്സിലാക്കിയ
 തിന്നു ശേഷം ശുക്രമഹർഷി ബ്രഹ്മാവിനൊക്കുരിച്ചു തപസ്സു
 ചെയ്യാൻ ഉപദേശിക്കുകയും അതിന്നു വേണ്ടുന്ന മന്ത്രോപദേ
 ശങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ദശമുഖനും സഹോദരന്മാ
 രും തപസ്സിനായി ഗോകുണ്ഠത്തുള്ള ശമ്ഭാകവനത്തിലേക്കു
 പോയി. അവിടെ ആയിരം അടി ആഴമുള്ള ഒരു അഗ്നി കു
 ണ്ഡം വെട്ടിയുണ്ടാക്കി അതിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ അയ്യംസ്കന്ദം
 നാട്ടി, സ്കന്ദാഗ്രത്തിലുള്ള വജ്രസൂചിമേൽ വലത്തെ പാദാം
 ഗുഷ്ഠത്തെ ഉന്നി ഏകാഗ്രമനസ്സോടെ രാവണൻ തപസ്സുമാ
 രംഭിച്ചു. കുംഭകുണ്ഠനും വിഭീഷണനും കണ്ഡത്തിൽ അഗ്നി
 യെ ജ്വലിപ്പിച്ചു അഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥന്മാരായും തപസ്സു തുടങ്ങി.
 ദശഗ്രീവനും സഹോദരന്മാരും ഇങ്ങിനെ പതിനായിരം സം
 വത്സരം തപസ്സു ചെയ്തിട്ടും ചതുർമുഖൻ പ്രത്യക്ഷമാവാഞ്ഞ
 തിനാൽ, പിന്നെ ഓരോ ആയിരം സംവത്സരങ്ങൾ കഴിയു
 മ്പോൾ തന്റെ ഓരോ ശിരസ്സും ഈരണ്ടു കരങ്ങളും വെട്ടി

രാവണൻ ഹോമിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെ കമ്പതു തവണയായി കമ്പതു തലകളും പതിവെട്ടു കരങ്ങളും ഹോമിച്ചു. കമ്പതിനായിരം കൊല്ലങ്ങളും കഴിഞ്ഞു. എന്നിട്ടും ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷമായില്ല. ഒടുവിൽ ശേഷിച്ച തലയുംകൂടി വെട്ടി ഹോമിക്കുവാനായി ശ്രമിച്ചപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവ് പ്രത്യക്ഷമായി വാൾ കടന്നു പിടിച്ചു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവ് — ഓ! രാവണ! സാഹസം മതി! നിന്റെ തവശ്ശരണിയെ പരീക്ഷിച്ചാൻ ഞാൻ താമസിച്ചതാണ്. ഞാൻ വളരെ സന്തുഷ്ടനായി. വേണ്ടുന്ന വരങ്ങൾ വരിച്ചു കൊൾക.

രാവണൻ — (പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് നമസ്കരിച്ചു്) സ്വാമിൻ! ശരണം. മനുഷ്യനൊഴിച്ചു മറ്റൊരാളും ഞാൻ വല്ലഭനാവരുത്! ത്രിമുർത്തികളാലും ഞാൻ കൊല്ലപ്പെടരുത്. യാതൊരു ശ്രേഷ്ഠമായ ആയുധങ്ങളാലുമു എന്നിക്ക് നാശം തട്ടരുത്.

എന്നുവേക്ഷിക്കുകയും, അഭീഷ്ടമുണ്ടാവാവെ വരട്ടെ എന്നു ബ്രഹ്മാവു പറയും ചെയ്തു. നിദ്ദേവതാം വേണമെന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചാൻ വിചാരിച്ച കർക്കശ്ശൻ വരം ചോദിച്ചപ്പോൾ നിദ്രാവതപമായിപ്പോയി. വിഷ്ണുകേതിയെ വരിച്ചു വിഭീഷണന്നു അഭീഷ്ടത്തെത്തന്നെ ദാനം ചെയ്തു ബ്രഹ്മാവ് മറഞ്ഞു.

രാവണന്റെ ദീൗർജയം.

ബ്രഹ്മദത്തമായ വരങ്ങൾ വാങ്ങി രാവണൻ സഹോദരന്മാരെത്തിച്ചു ശ്ലേഷോദകാടവിയിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങി വന്നു. രാവണൻ ഒന്നാമതായി ചെയ്തത് ലങ്കാരാജധാനി വിട്ടു തരുവാനായി വൈശ്രവണന്റെ അടുക്കലേക്ക് ഒരു ദൂതനെ അയച്ചതാണ്. വൈശ്രവണനാകട്ടെ ഈ സന്ദേശം കിട്ടിയപ്പോൾ തന്റെ പിതാവായ വിശ്രവസ്സമഹർഷിയോടു അഭിപ്രായം ചോദിച്ചു. “രാവണൻ വലിയ ദുർമ്മാളിയായിട്ടുണ്ടു പുറപ്പെട്. അതുകൊണ്ടു അവനോടു മത്സരിപ്പാൻ

പോകരുത്. ലങ്കാരാജ്യം വേഗം അവന്നു കൊടുത്തേക്കു. നീ വേറെ ഒരു രാജധാനി നിർമ്മിച്ച് അതിൽ പാപ്പാക്കുകയാണു നല്ലത്.” എന്നുള്ള അർജ്ജുൻ വിശ്രവസ്സിന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ച് വൈശ്രവണൻ അളകാപുരിയിൽ ഒരു രാജധാനിയുണ്ടാക്കി അവിടെ താമസമാക്കുകയും, ലങ്ക രാവണനു വിട്ടു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണൻ ലങ്കയിൽ പോയി രാക്ഷസരാജാവായി. സമോദരന്മാരും മറ്റു കുടുംബങ്ങളും ബന്ധുചിത്രാദികളും രാവണന്റെ കൂടെ പാപ്പമാക്കി. ഇതിന്നു ശേഷം ദിഗ്വിജയം ആരംഭിച്ചു. ത്രിലോകപുരന്ദരൻ, ദശമകടസിംഹാസനൻ, ബ്രഹ്മദത്തവരബലസഹിതപ്രതാപൻ, സപ്തജ്വലകേശപരൻ, എന്നും മറ്റുമുള്ള പ്രസിദ്ധി നേടി. മാതൃഹന്തി, പിതൃഹന്തി, ബ്രഹ്മഹന്തി, ഗോഹന്തി, ശിശുഹന്തി, സാധുനിന്ദ, സജ്ജനഭേഷം, സ്വാമിഭ്രാന്തം, വിശ്വാസവഞ്ചന, പരദോഷപഹരണം മുതലായ മഹാപാതകങ്ങൾ ചെയ്തു തുടങ്ങി. ജാതീശ്വരന്മാരുടെ സാന്നിധ്യത്തോടുകൂടി ചെയ്യപ്പെടുന്ന യാഗാദി ഹോമകർമ്മങ്ങളെല്ലാം മുടക്കുക കാരണം ഇന്ദ്രാദി ദേവകൾക്കു യാഗോച്ഛിഷ്ടങ്ങളായ ഹവിസ്സുകൾ ഭക്ഷിപ്പാൻ അവസരം കിട്ടിയില്ല. തന്നിമിത്തം വഷം ഇല്ലാതാവുകയും, വിളവുകൾ നശിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് അന്നപാനാദികൾക്കു വഴിയില്ലാതെ ക്ഷാമം വർദ്ധിച്ചു ധർമ്മം നശിച്ച്, അധർമ്മം ലോകത്തിൽ പരക്കുകയും ചെയ്തു.

ഭൂദേവനി വേദനം.

അധാർമികന്മാരായ രാവണാദി രാക്ഷസന്മാരുടെ ഇത്തരമുള്ള ഉപദ്രവം നിമിത്തം ഭൂമിദേവി ഗോരൂപമെടുത്ത് ദേവേന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽ പോയി “ലോകത്തിൽ ദുഷ്ടന്മാർ വർദ്ധിച്ച് അധർമ്മം പരത്തുകയാൽ ഭൂഭാരം സഹിക്കുവയ്യാതായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ദുഷ്ടന്മാരെ നിഗ്രഹിച്ചു ശിക്ഷ പരിപാലനം ചെയ്തു ധർമ്മത്തെ വിലാറിൽനിന്നു ഭൂഭാരം തീർത്തു തരണമെ” എന്നപേക്ഷിച്ചു. ഈ സങ്കടാവസ്ഥയിൽ വരുത്തു

വാൻ താൻ ശക്തനല്ലെന്നു കാണുകയാൽ ദേവേന്ദ്രനും മൂപ്പന്മാരും കോടി ദേവകളും, ഭൂമിദേവിയോടൊപ്പം സത്യലോകത്തു പോയി സൃഷ്ടികർത്താവായ ബ്രഹ്മാവിനോടു ഭൂമിദേവിക്ക് ഹേരിട്ട സങ്കടങ്ങളെല്ലാം നമസ്കരിച്ചറിയിച്ചു. രാവണാദികളെ നശിപ്പിക്കുവാൻ തന്നാൽ അസാധ്യമാണെന്നും സംഹാരമുന്തിയായ പാമശിവനെക്കണ്ട് നവുത്തിമാർ ചിന്തിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞ് ബ്രഹ്മാവും അവരോടൊന്നിച്ച് കൈലാസത്തിൽ പോയി ഭൂമിദേവിയുടെ സങ്കടം പാമശിവനെ ധരിപ്പിച്ചു. രാവണാദികൾ എന്തു തന്നെ തെറ്റു ചെയ്താലും സുകേശന്റെ ഗോത്രജനാരായ അദ്വൈത വധിപ്പാൻ തനിക്കു പാടുള്ളതല്ലെന്നും, വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി മഹാവിഷ്ണുവിനോടു വിവരം ഉണർത്തിച്ചാൽ സങ്കടനിവൃത്തിയുണ്ടാവുമെന്നും പരമേശ്വരൻ ഉപദേശിച്ചു. ദേവകൾ ആ വഴി പാലുടൽ തീരത്തു പോയി പുരുഷസൂക്തംകൊണ്ട് വിഷ്ണുവിനെ സ്തുതിക്കയും, ഭഗവാൻ ഗരുഡാർദ്ധനായി ദേവകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി ബ്രഹ്മാദികളോടു കൂടും ചോദിക്കയും ചെയ്തു. ഭക്തിശ്രദ്ധാവിനയങ്ങളോടുകൂടി ദേവകൾ, രാവണാദികളുടെ ഉപദ്രവത്തെ ഉണർത്തിച്ചതിന്നു ശേഷം ബ്രഹ്മാവ് മഹാവിഷ്ണുവിനെ നോക്കി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

“നിന്തിരുവടി കാച്ചു കാലംകൂടി ജ്ഞിനെ അശ്രദ്ധനായിരിക്കുന്ന പക്ഷം പ്രപഞ്ചമെന്ന വ്യവഹാരംതന്നെ തീരെ നശിക്കുമെന്നു മാത്രമല്ല, ദുർമ്മാർഗ്ഗികളായ രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവം സഹിക്കാൻ പാടില്ലാതേയും ആയിത്തീരും.” മഹാവിഷ്ണു— ഹേ ദേവന്മാരേ! നിങ്ങൾ അശേഷം ഭയപ്പെടരുത്.

ഞാൻ അയോധ്യയിൽ, ക്ഷത്രിയമഹാചക്രവർത്തിയും സത്യസന്ധനുമായ ദശരഥമഹാരാജാവിന്റെ പ്രഥമപുത്രനായി, രാമനെന്ന നാമത്തോടും ശംഖ്, ചക്രം, അനന്തൻ ഇവർ എന്റെ സഹോദരന്മാരുടെ നിലയിൽ ഭക്ത-ശത്രുക്കൾ-ലക്ഷണന്മാരായും അവതരിച്ചു ദുഷ്ടസംഹാ

രം ചെയ്യാം. ആ അർത്ഥാരത്തിന്റെ പുഷ്പിക്കായി നിങ്ങൾ എല്ലാവരും വാനരന്മാരായി അവതരിച്ച് എന്നെ സഹായിക്കണം. സഹസ്രാക്ഷനും സഹസ്രകിരണനും ബാലി, സുഗ്രീവൻ എന്ന പേരോടെ വാനരരാജാക്കന്മാരായി അവതരിക്കണം. ഫലമനായി തദ്ദൂരം, നീലനായി അഗ്നിയും, ജാംബവാനായി ബ്രഹ്മാവും അവതരിക്കണം. ഞാൻ മനുഷ്യാവതാരം എടുക്കാം. മനുഷ്യരായും വാനരന്മാരായും മല്ലാതെ രാവണാദികൾക്കു നാശം നേരിടുകയില്ല. നിങ്ങൾ മുമ്പിൽ അവതരിച്ചു പദ്യങ്ങളിലും വനങ്ങളിലും താമസിച്ചു കൊൾക. വനത്തിൽ വെച്ചു കാണാം.

എന്ന് അരുളിച്ചെയ്ത്, ഇന്ദ്രാദികളെ അനുഗ്രഹിച്ച് ഭഗവാൻ തിരോധനം ചെയ്തു. കല്പനപോലെ ഇന്ദ്രാദി ഭേദകളെല്ലാം വാനരന്മാരായവതരിച്ച് വാങ്ങലിലും പദ്യങ്ങളിലും അധിവാസമാക്കി.

ദശരഥന്റെ പുത്രകാമേഷ്ടി.

സൂര്യവംശജനായ ദശരഥചക്രവർത്തിക്കു എത്രയൊ അധികം വയസ്സായിട്ടും സന്തയിയില്ലാത്തതാൽ, തന്റെ പിൻകാലം രാജ്യം ഭരിപ്പാൻ ആളില്ലാത്തതും, പുനരമരുന്ന നരകത്തിൽനിന്നു ത്രാണനും ചെയ്യാൻ ആളെ കാണാത്തതും വ്യസനിച്ചു കലശലായ വസിഷ്ഠമഹർഷിയോടു സങ്കടം ബോധിപ്പിച്ചു. പുത്രകാമേഷ്ടിയെന്ന യാഗം ചെയ്താൽ സന്താനലാഭം ഉണ്ടാകുമെന്നുള്ള ഗുരുവിന്റെ ഉപദേശത്തെ അനുസരിച്ച് ഋഗ്രശ്മിംഗൻ എന്ന മഹർഷിയെ വരുത്തി ആ ഋഷിയെ യാഗത്തിന്റെ രോഗാതാവായി നിശ്ചയിച്ച് യാഗം വിധിയ്ക്കുവണ്ണം ആരംഭിച്ചു. യാഗാവസാനം രോഗമകുണ്ഡത്തിൽനിന്നു ഒരു ദേവത ആവിർഭവിച്ച് ദശരഥമഹാരാജാവിന്നു പായസം സമ്മാനിക്കയും ഈ പായസം ദശരഥൻ തന്റെ പത്നിമരായ കൗസല്യക്കു കൈകേയിക്കും ഭാഗിച്ചു

കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. സുമിത്രയെന്നു പേരായി വേറെ ഒരു വ
തിയും കൂടെ ദശരഥനുമായിരുന്നു. അവർക്കു കൗസല്യയും
കൈകേയിയും തങ്ങൾക്കു കിട്ടിയ ഭാര്യരിൽനിന്ന് ഭാരോ
പകു കൊടുത്തു. ഈ പായസം ഭക്ഷിച്ച ഉടനെ ദശരഥ
ന്റെ ദാരങ്ങൾക്കെല്ലാം ഗർഭമായി.

ശ്രീ രാമ വതാരം.

മേടമാസത്തിൽ പുണർതം നക്ഷത്രം നവമി ദിവസം
കൗസല്യ ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. അന്ന് അഞ്ചു ഗ്രഹ
ങ്ങൾ ഉച്ചത്തിലും നാലു ഗ്രഹങ്ങൾ പതിനൊന്നിലുമാണ്
സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത്. മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അവതാരമാ
യിരുന്ന ഈ കുട്ടിക്ക് ശ്രീരാമൻ എന്നു നാമകരണം ചെയ്തു.
പിന്നെ കൈകേയി പ്രസവിച്ച് ഭരതൻ എന്ന് ഒരു കുട്ടിയും,
സുമിത്ര പ്രസവിച്ച് ലക്ഷ്മണൻ, ശത്രുഘ്നൻ എന്നു രണ്ടു കുട്ടി
കളും ഉണ്ടായി. ഇങ്ങിനെ പുത്രകാമേഷി യാഗത്തിന്റെ
ഫലമായി ദശരഥമഹാരാജാവിനു മൂന്നു പത്നിമാരിൽ കൂടി
നാലു സന്താനങ്ങളുമുണ്ടായി. പുത്രന്മാരെ അഞ്ചാം വയ
സ്സിൽ യഥാവിധി വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി വസിഷ്ഠമഹർഷി
യെ ഏല്പിച്ചു. ശ്രീരാമദികൾ അക്ഷരവിദ്യ, ആയുധവിദ്യ
മുതലായ എല്ലാ വിദ്യകളും പഠിച്ച് വിദ്യാപാരംഗതന്മാരായി
ത്തീർന്നു.

വിശ്വംഭര വതാരം.

ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്താണ് വിശ്വംഭരവർഷം
അയോദ്ധ്യയിൽ പോയി, താൻ സിദ്ധാശ്രമത്തിൽവെച്ചു
ചെയ്താൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള യാഗരക്ഷക്കായി ശ്രീരാമനേയും
ലക്ഷ്മണനേയും കൂടെ അയച്ചു തരണമെന്നു ദശരഥനോടു
ആവശ്യപ്പെട്ടത്. രാമലക്ഷ്മണന്മാർ ചെറുപ്പമാണെന്നും,
അവർക്കു ധനുർദ്വേദസാധകം പൂർത്തിയായിട്ടില്ലെന്നും അതുകൊ
ണ്ടു യാഗരക്ഷക്കു താൻ തന്നെ വന്നു കൊള്ളാമെന്നും ദശര

ഥൻ പറഞ്ഞു റോക്കിയെങ്കിലും, ക്രോധത്തിൽ തുറന്നു കൂടി തനിക്കു ശരിയല്ലെന്നു വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയാലും രാമലക്ഷ്മണന്മാർ വിശ്വാമിത്രനോടൊപ്പം പോകുന്നതുകൊണ്ടു പല ഗുണങ്ങളും സിദ്ധിപ്പാനുണ്ടെന്നു ഗുരുവായ വസിഷ്ഠമഹർഷി ഉപദേശിക്കുകയാലും, ദശരഥൻ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ വിശ്വാമിത്രനെ ഏല്പിച്ചു കൊടുത്തു. സിദ്ധാശ്രമത്തിലേക്ക് പോകുവഴിക്ക് രാമലക്ഷ്മണന്മാർക്കു ദാഹമോഹാദികൾ ബാധിക്കാതിരിപ്പാൻ ബലയെന്നും അതിബലയെന്നും രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളെ അവർക്കു വിശ്വാമിത്രമഹർഷി ഉപദേശിച്ചു കൊടുത്തു.

താടക വധം.

രാമലക്ഷ്മണന്മാരും വിശ്വാമിത്രനും പാലവനത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ വിശ്വാമിത്രൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

ഹേ! രാക്ഷസ! ഈ വനത്തിന്റെ പേര് പാലവനം എന്നാണ്. ഉണ്ണാധികൃത്താൽ ഭൂമി ദവി കൂടി ഈ പ്രദേശത്തിൽ കൂടി സഞ്ചരിക്കാറില്ല. ഈ വനത്തിലെ ദേവതയായ ദുർഗ്ഗ, വനത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യാൻ പാടില്ലാതെയും, വിട്ടുപോവാൻ തരമില്ലാതെയും വാത്തിന്നു ചുറ്റും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ദഹിച്ചു പോകുമെന്ന ഭയത്താൽ സൂര്യന്റെ രഥംകൂടി ഈ വനത്തിന്റെ ഉപരിമാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടി സഞ്ചരിക്കാറില്ല. ഇത്ര ദുസ്സഹമായ ഉണ്ണാധികൃതുള്ള ഈ വനത്തിൽ, പതിനായിരം മരിച്ച ആനകളുടെ ശക്തിയോടുകൂടി താടക എന്ന പേരായി ഒരു രാക്ഷസി വാക്കുന്നുണ്ട്. ഇവർ പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ച മഹർഷിമാരുടേയും മറ്റും അവശിഷ്ടമായ അസ്ഥികളാണു പറ്റുതാകാർമായി നാം കാണുന്നത്. ഇവർ കാരണം യാതൊരു യാഗദിഹോമങ്ങളും ചെയ്യാൻ റിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്നിട്ടുണ്ട്. മഹാപാതകിയായ ഇവളെ നീ വധിക്കണം. ഇവളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം സ്രീഹത്തിയെപ്പറ്റി ആലോചിപ്പാനേയില്ല.

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ താടകയെ ഒരു കാണാൻ മാറ്റമെന്താണെന്നു ശ്രീരാമൻ ചോദിക്കയും വില്ലിന്റെ ഞാണൊലി കേട്ടാൽ ആ മാത്രയിൽ അട്ടമസിച്ച് അവർ വരുമെന്നു മറുപടി പറയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമൻ വില്ലിനെ കണ്ണാത്തം വലിച്ചു ഞാണോറി ശിലാലാപി ചെയ്തപ്പോൾ ലോകം നടുങ്ങുവിധം അട്ടമസിച്ച്, വൃക്ഷങ്ങളെ പരിച്ചെടുത്ത് ആയുധമാക്കി താടക നേരിട്ടു വരുന്നതായി ശ്രീരാമൻ കണ്ടു. ഒരു അസ്രം തൊടുത്തയക്കുകയും രാമസായകം ഏറ്റു താടക മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

വിശ്വാമിത്ര യോഗരക്ഷ.

താടകാവധത്താൽ സന്തുഷ്ടനായ വിശ്വാമിത്രൻ രാമലക്ഷ്മണന്മാരോടൊപ്പം സിദ്ധാശ്രമത്തിലെത്തി യോഗം ആരംഭിച്ചു. താടകയുടെ പുത്രന്മാരായ സുബാഹുവും മാതൃചന്ദനം അമ്മയുടെ മരണവൃത്താന്തമറിഞ്ഞ് മായാവികളായ രാക്ഷസസൈന്യത്തോടുകൂടി വിശ്വാമിത്രന്റെ ആശ്രമത്തിന്നു മേൽ ഭാഗം ആകാശവീഥിയിൽനിന്നു, യോഗം മുടക്കുവാനായി രക്തമംസങ്ങൾ വെച്ചിപ്പാൻ തുടങ്ങി. യോഗരക്ഷകന്മാരായ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ സുബാഹുവിനേയും പടകളേയും യുദ്ധം ചെയ്തു നശിപ്പിച്ചു. മാതൃചന്ദന മാറിന്റെ വേഷമെടുത്ത് കാടി രക്ഷപ്രാവിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചവെങ്കിലും രാമശരം പിന്തുടർന്നതന്നെ വിടുന്നതല്ലെന്നു കണ്ട് ശ്രീരാമന്റെ അടുക്കൽ വന്നു ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ധർമ്മം വിചാരിച്ച് അവനെ വിട്ടയക്കുകയും ചെയ്തു. വിശ്വാമിത്രയോഗം ശ്രീരാമന്റെ രക്ഷയിൽ മംഗളമായി പൂർത്തവസാനിച്ചു.

അമ്മലുറമോക്ഷം.

അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വിദേശരാജാവിന്റെ രാജ്യമായ മിഥിലയിൽ വിവാഹമുണ്ടെന്നു കേട്ട് ആയതു കാണാൻ വിശ്വാമിത്രനോടൊപ്പം രാമലക്ഷ്മണന്മാർ മിഥിലയി

ലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. മദ്ധ്യത്തിൽ ശ്രീരാമന്റെ പാദസ്സർത്താൽ ശിലയായി കിടന്നിരുന്ന അഹല്യക്കു ശാപമോക്ഷം സിദ്ധിക്കുയും അവൾ ഭഗവാനെ നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. അഹല്യ ഇപ്രകാരം ശിലയാവാൻ ഉള്ള കാരണം, പണ്ടു ദേവേന്ദ്രൻ അവളെ പ്രാപിച്ചു വിവരം ഭർത്താവായ ഗൌതമമഹർഷി അറിഞ്ഞു അവളെ ശപിക്കയാലാണെന്നു വിശ്വാമിത്രൻ രാജവനെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. യാത്ര പിന്നെയും തുടന്ന്, വിശ്വാമിത്രാദികൾ വേഗം മിഥിലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. മിഥിലാരാജധാനിയുടെ ഗോപുരത്തിന്നരികെയായിരുന്നു അവിടുത്തെ കന്യാഗൃഹം. ഈ കന്യാഗൃഹത്തിൽ ഗോപുരം കടന്നു വരുന്നവരുടെ ഹായ പ്രതിഫലിച്ചു കാണത്തക്കവിധം ഒരു കണ്ണാടി വെച്ചിരുന്നു. ശ്രീരാമൻ ഗോപുരദ്വാരത്തിന്നരികെയുള്ള പോസ്റ്റയിലിറങ്ങി മുഖം കുഴക്കുന്നതു ദൃഷ്ടനത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കണ്ടപ്പോൾ, ആരാണെന്നറിവാൻ സീതാദേവി ജനവാതിലൂടെ അയോമുഖിയായി നോക്കി; ജാനകിയുടെ പ്രതിബിംബം പോസ്റ്റയിൽ കണ്ട് ഭഗവാൻ ഉജ്ജ്വലമുഖനായും നോക്കി. ഇങ്ങിനെ രണ്ടു പേരും അന്യോന്യം കാണാൻ ഇടവന്നു. വിശ്വാമിത്രമഹർഷിയെ ജനകരാജാവു വിധിപ്രകാരം എതിരേറ്റ് സ്വാഗതം പറഞ്ഞിരുന്നതിനനുശേഷം മഹർഷിയുടെ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ബാലനാർ ആരാണെന്നറിവാൻ കാർക്കിച്ചു.

ഒരു യൗവകഭജനം.

വിശ്വാമിത്രൻ— അയോദ്ധ്യാരാജാവായ ദശരഥചക്രവർത്തിയുടെ സീമന്തപുത്രനായ രാമനാണ് ഇത്. മറ്റൊ ബാലൻ ദശരഥന്റെ മൂന്നാമത്തെ പുത്രനായ ലക്ഷ്മണനാണ്. എന്റെ യാഗരക്ഷകന്മാരായി ഇവരെ ഞാൻ ആശ്രമത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നിരുന്നു. ഇവർ മിഥിലക്കു വരണമെന്നു ആലോചിച്ചിരുന്നില്ല. യാഗരക്ഷക്കായി വരുംവഴിക്കു ദുഷ്ടയായ താടകയെ കൊന്നതു ഈ രാമനാ

ണ്. യാഗവിഷ്ണുത്തിന്നുമായി വന്ന സുബാഹുവിനേയും അനാചാരന്മാരേയും കൊന്നു, മാർച്ചിയാ അഭയം കൊടുത്ത് യാഗരക്ഷ ചെയ്തതും ഈ രാമൻ തന്നെയാണ്. ജനകരാജ്യത്തിൽ ത്രൈയംബകമെന്ന പാരമേശ്വരമായ വില്ലിനെ ഭഞ്ജിപ്പാൻ ഭയപ്പെട്ടു കേട്ട് ആ വില്ലിനെ കാണാനായി ഇങ്ങങ്ങേ വന്നതാണ്. വരുംവഴിക്ക് ഈ രാമന്റെ പാദസ്പർശം രേതുവായി കല്ലായി കിടന്നിരുന്ന അഹല്യയെ ശാപമോക്ഷവും സിദ്ധിച്ചു. ഇത്രയും അഭൂതപൂർവ്വമായ പ്രഭാവത്തെ ബാലദശയിൽ തന്നെ കാട്ടിയ ഈ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ അങ്ങയുടെ അതിഥികളായി വന്നതു സൂത്രമായിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. ഇവിടെയുള്ള ആ ശ്രുതിപ്പെട്ട വില്ലിന്റെ ബലത്തെ പരീക്ഷിപ്പാൻ ശ്രീരാമൻ അവസരം ലഭിക്കണമെന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഹേ! ജനകരാജൻ! ആ വില്ലിനെ ഇവിടേക്കു കൊണ്ടുവരുവാനായി ആജ്ഞാപിച്ചാലും.”

ഇതു കേട്ട് സന്തോഷഭരിതനായ ജനകൻ ത്രൈയംബകചാപത്തെ എടുപ്പിച്ചു കൊണ്ടുവരുവാൻ മന്ത്രിയെ അയച്ചു. എത്രയോ ആയിരം ഭടന്മാർ കൂടിയാണ് ആ ചാപത്തെ സഭയിൽ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചത്. ശ്രീരാമന്റെ ഭജനലത്തെ കാണാൻ അനേകം ജനങ്ങൾ വന്നുകൂടിയിരുന്നു. ശ്രീരാമൻ ഇടത്തേ കൈകൊണ്ടു വില്ലെടുത്തു കലയേറിയ തെപ്പോഴാണെന്നും, ആ വില്ലിനെ മുറിച്ചത് എപ്പോഴാണെന്നും കാണികൾക്കു തിരിച്ചറിവാൻ സാധിക്കാത്തവിധം നിമിഷംകൊണ്ടു വില്ലു രണ്ടു കണ്ണുമായി നിറഞ്ഞുവീണു. ഘോരമായ ഒരു ശബ്ദം മാത്രമാണ് എല്ലാവരും കേട്ടത്.

സീ ത ര പ റ ണി ഗ്ര ഹ ണ ം

ത്രൈയംബകവില്ലിനെ വെട്ടിക്കുറുത്താൽ സീതയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തുകൊടുപ്പാൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ടുള്ള ജനകരാജാവ് ഈ ശുഭസന്ദർഭത്തിൽ തന്നെ ആയതു കഴി

പ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഇതിനണ്ണം ജാനകി ശ്രീരാമന്റെ കഴുത്തിൽ മാല അണിയിച്ചു ഭർത്താവായി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അഭുവര സന്തോഷത്തിൽ മറ്റൊന്നായ ജനകരാജാവു നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം അറിയിപ്പാനായി ദശരഥചക്രവർത്തിയുടെ അടുക്കലേക്ക് എഴുത്തുകൊണ്ടു ദുതനെ അയച്ചു. ദശരഥനും വിവരം അറിഞ്ഞു വളരെ സന്തുഷ്ടനായി സുമന്ത്രാദികളായ മന്ത്രിമാരോടും, കൈകേയി തുടങ്ങിയ പത്നിമാരോടും, ഭരതശത്രുഘ്നന്മാരോടും, പരിവാരങ്ങളോടും കൂടി അപ്പോൾ തന്നെ മിഥിലാരാജ്യത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ജനകരാജാവു ഈ അതിഥികളെ രാജയോഗ്യമായ ഉപചാരത്തോടെ എതിരേറ്റു ജനകരാജധാനിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു കുശലപ്രശ്നങ്ങൾ ചെയ്തതിന്നു ശേഷം ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ വൈദേഹിയുടെ പാണിഗ്രഹണം മംഗളമായി കഴിപ്പിച്ചു. ജനകരാജാവിന്റെ പുത്രിമാരായ ശ്രുതകീർത്തിയെ ഭരതനും, ഉഷ്മിളയെ ലക്ഷ്മണനും, മാണ്ഡവിയെ ശത്രുഘ്നനും വിതാവിന്റെ അനുജന്മയോടെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തു. എണ്ണമില്ലാതെ തന്റെ പുത്രിമാക്കായി ജനകൻ സ്രീധനവും കൊടുത്തു ദശരഥാദികളെയുമായോഗ്യം അയോഗ്യ്യക്കു യാത്രയാക്കുകയും ചെയ്തു.

ഭാഗ്വത രാമദർശനം

ശ്രീപരമേശ്വരദത്തമായ ത്രൈയംബകഭജനവർത്തമാനം കേട്ട് അതിന്റെ കർത്താവിനെ കാണാനായി കോപിഷ്ഠനും ക്ഷത്രിയഭേഷിയുമായ പരശുരാമൻ ദശരഥാദികളുടെ മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽവന്നു അവരെ തടുത്തുനിൽക്കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

ഭാഗ്വതരാമൻ:—എടോ! നീ ആരാണ്? ഹിന്നെ കണ്ടാൽ ക്ഷത്രിയനാണെന്നു തോന്നും. നിന്നെ ഞാൻ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമൻ—അങ്ങനെ ഒരു ബ്രാഹ്മണാണെന്നു വിലയിൽ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ—നീ ഒരു ക്ഷത്രിയരാജകുമാരനായിരിക്കെ സ്രീയായ താടകയെ കൊന്മതെങ്ങിനെ? സ്രീവധും രാജാക്കു

നാഷ് പ്രത്യേകിച്ചും ശാസ്ത്രത്താൽ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ശ്രീരാമൻ—അങ്ങനെയൊരു സ്വന്തം അമ്മയെ കുല ചെയ്യാമോ? മാത്രമല്ല, ശാസ്ത്രത്താൽ സാധൂകരിക്കാമോ?

ഭാഗ്യാവരാമൻ—എന്റെ പിതാവായ ജമദഗ്നിമഹർഷിയുടെ ആജ്ഞയെ ലംഘിച്ചാൻ പാടില്ലാത്ത കാരണത്താലാണ് ഞാൻ അമ്മയെ കുല ചെയ്തത്.

ശ്രീരാമൻ—എന്റെ ഗുരുവായ വിശ്വാമിത്രമഹർഷിയുടെ ആജ്ഞയെ ലംഘിച്ചാൻ പാടില്ലാത്ത കാരണത്താലാണ് ആ ദുഷ്ടനായ താടകയെ ഞാൻ കൊന്നത്.

ഭാഗ്യാവരാമൻ—നിസ്സാരമായ ഒരു വില്ലു മുറിച്ചതുകൊണ്ടു നിന്നെ കുറെ ഗർവ്വമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. സൂക്ഷിച്ചു സംസാരിക്കണം.

ശ്രീരാമൻ—അങ്ങനെയൊരു ബ്രാഹ്മണനായതുകൊണ്ട് ഇതിന്നു ശരിയായ ഉത്തരം പറയുന്നില്ല. വെറുതെ ശബ്ദം കൂടിച്ച് എന്തു കാര്യം?

ഭാഗ്യാവരാമൻ—നീ ത്രൈലോക്യം പര്യവ്യാപ്തം മുറിച്ചു. ഇതാ ഇതു ചാപം കണ്ടു വളക്കുക. സാമന്തം കാണട്ടെ.

ഭാഗ്യാവരാമൻ കൊടുത്ത വില്ലു വളച്ചു ഞാൻ മുറുക്കി അസ്രം തൊട്ടത്, ആ അസ്രത്തിന്നു ലക്ഷ്യമെന്താണെന്നു ശ്രീരാമൻ ചോദിച്ചു.

ഭാഗ്യാവരാമൻ—ഇത് അസ്രത്തിന്നു യാതൊരു ലക്ഷ്യവും കാട്ടിത്തരുന്നില്ല. എന്തെന്നു പറയുന്നില്ല. നിന്നെ പരീക്ഷിച്ചാൻ ബുദ്ധിയില്ലാത്തതാണെന്നു ഞാൻ ശ്രമിച്ചത്. എന്റെ തപശ്ശുകതി മുഴുവനും നിന്റെ അസ്രത്തിന്നു ലക്ഷ്യമാകാം.

എന്നു പറഞ്ഞു തന്നെ അവലംബിച്ചിട്ടുള്ള വിഷ്ണുകലയെ ശ്രീരാമൻ സമർപ്പിച്ച്, ഭഗവാന്റെ അനുജനായോടു കൂടി പരശുരാമൻ വീണ്ടും തപസ്സിന്നു തന്നെ പോയി. സംതൃപ്തനായ ദശരഥാദികൾ അയോദ്ധ്യയിൽ മടങ്ങിയെത്തി സുഖമായി വാണു.

കമ്പര്യം

രാമവർണ്ണകഥ

അയ്യോദ്ധ്യ കാണ്ഡം

രാമപട്ടാഭിഷേകം

സീതാപരിണയം കഴിഞ്ഞ് പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരത്തോളം ദശരഥചക്രവർത്തി തന്നെ രാജ്യം ഭരിച്ചതിന്നു ശേഷം 'വാൽകേ മുനിവൃത്തിനാം' എന്ന് പ്രമാണമനുസരിച്ച ശ്രീരാമനായ മൃത്ത മകനെ രാജാവായഭിഷേകം ചെയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അഭിഷേകമുറുത്തമൊക്കെ നിശ്ചയിച്ച വിവരം ബന്ധുമിത്രങ്ങളെ ദൂതന്മാർ മുഖേന അറിയിച്ചു. അഭിഷേകത്തിനുള്ള സംഭാരങ്ങളെല്ലാം കേക്കി. നഗരവീഥികൾ അലങ്കരിച്ചു. പ്രജകൾ ഉത്സവാഘോഷത്തിനൊരുങ്ങിത്തുടങ്ങി. ഈ വിവരങ്ങളൊക്കെ മനസ്സിലാക്കിയ മന്ദര, ഈ പട്ടാഭിഷേകം മുടക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ, ദശരഥപത്നിയായ കൈകേയിയെ ചെന്നുകണ്ട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

പട്ടാഭിഷേകവിഷ്ണു

മന്ദര — കൌസല്യപുത്രനായ രാമനെ നാളെ രാജാവാക്കി അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ പോകുന്ന വിവരം റീ മനസ്സിലാക്കിപ്പോകുന്ന വരമോ! കൈകേയി! നിന്റെ മകൻ ഭരതൻ എന്താ? അവനില്ലാത്ത തരം നോക്കി കൌസല്യ മഹാ രാജാവിനോടു കന്യതി പറഞ്ഞു പറിച്ചു പണിയാണിത്. രാമൻ രാജാവായാൽ റീന്നെ നിന്റെ മകൻ ഈ ജന്മം

രാജപട്ടം കിട്ടുമോ? ഭരതൻ സത്യസിംഹക തന്നെ വേണം. നീ കൌസല്യയുടെ ദാസിയാരിപ്പാന്നാണോ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്? ദശരഥരാജാവിനു എല്ലാ പതിമാരിലും വെച്ചു നിന്നെയാണ് അധികം പ്രതിപത്തിയെന്നു നടിച്ചിട്ടു ഫലമൊന്നുമില്ല. നീ സാമാന്യം വിഷ്ണിയാണെന്നു തോന്നുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ വരാൻ പോകുന്ന കാൽമൊക്കെ ഞാൻ പല തവണയും നിന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. രാമൻ രാജാവായാൽ അന്തഃപുരത്തിലെ സർവാധ്യക്ഷ്യം കൌസല്യക്കായി. ദശരഥനാണെങ്കിൽ വീടും കാടും വൃത്യാസം തോന്നാത്ത കാലവുമായി. നിണക്കാണെങ്കിൽ നിന്റെ കാൽക്കും നേടുവാൻ വശതയുമില്ല. ഈ ദൃഢത്വത്തിൽ നിന്നു രക്ഷ കിട്ടുവാൻ ഒരു വഴിമാത്രമെ ഇനിയുള്ളൂ. വേണമെങ്കിൽ ഞാൻ അതു പറഞ്ഞുതരാം. ദശരഥരാജാവു നിണക്കു പണ്ടു തന്നിട്ടുള്ള രണ്ടു വരങ്ങൾ, അവസരമാകുമ്പോൾ വാങ്ങാമെന്ന നിലയിൽ നീ നിത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ വരം വാങ്ങുവാനുള്ള നല്ല സന്ദർഭം ഇതാണ്. രാജാഭിഷേകം ഭരതനു ചെയ്യേണമെന്നും രാമൻ പതിന്നാലു സംവത്സരം കാട്ടിൽ പോയി പാക്കേണമെന്നും, ഇങ്ങിനെ രണ്ടു വരം തരുവാൻ രാജാവേനോടാവശ്യപ്പെടുക. പക്ഷെ കാൽക്കൾ ശരിപ്പെടുവെന്നു വരാം.”

മനസ്സയുടെ ഈ വിധത്തിലുള്ള ഏഷണി കേട്ടു കൈകേയിയുടെ മനസ്സിലുടക്കുകയും, അവളെ ഒരു രത്നമാല സമ്മാനിച്ചു മടക്കി അയക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാരാജാവു തന്നോടു കാണിക്കുന്ന പ്രേമം വെറും നാട്ടുമാണെന്നുള്ള പരിഭവത്തോടെ കൈകേയിപള്ളിയറയിൽ വ്യസനിച്ചു കിടന്നു. ദശരഥൻ പള്ളിയറയിൽ വന്നപ്പോൾ കൈകേയി കരഞ്ഞുകൊണ്ടു കിടക്കുന്നതുകണ്ട് കാരണം ചോദിച്ചപ്പോൾ, കൈകേയി—ആളുകളുടെ യഥാർത്ഥമായ സ്വഭാവം അറിവാൻ വലിയ പ്രയാസമാണ്. എന്റെ മകനെ രാജ്യ

ത്തിൽനിന്നു പുറത്തേക്കയച്ചു, കൌസല്യാപുത്രനായ രാമൻ അഭിഷേകവും അങ്ങനെ നിശ്ചയിച്ചു. കാര്യമെല്ലാം കൌസല്യക്കും കാപത്യമെല്ലാം എനിക്കും എന്നാണു വന്നിട്ടുള്ളത്. അതിരിക്കട്ടെ, അങ്ങു ചോദിക്കുമ്പോൾ തരാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള രണ്ടു വരം ഇപ്പോൾ തരണമെന്നു പേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ദശരഥൻ—പ്രിയെ! നിന്റെ മകൻ നിന്റെ അച്ഛന്റെ രാജധാനിയിലേക്കുവന്നല്ലോ പോയിട്ടുള്ളത്. അഭിഷേകത്തിന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ആൾ പോയിട്ടും ഉണ്ട്. രാമന്റെ പട്ടാഭിഷേകസമയത്തു ഭരതൻ ഇവിടെ എത്താതിരിക്കുമില്ല. അതിലാണോ നിനക്കു വ്യസനം. പിന്നെ വരത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അന്യഥാ ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കൈകേയി—അങ്ങു വാശത്തം നിലവിൽത്തന്നെ മോഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഒന്നാമതായി ഭരതനെ രാജാവാക്കി അഭിഷേകം ചെയ്യണം. രണ്ടാമത് രാമനെ പതിന്നാലു സംവത്സരകാലം കാട്ടിൽ പാർപ്പിക്കുകയും വേണം. ഇതാണ് എന്റെ രണ്ടു പ്രാർത്ഥന.

ദശരഥൻ— കൈകേയി! നീ സ്വബുദ്ധിയോടെയാണു സംസാരിക്കുന്നതെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. മൂത്തവനല്ലെ രാജാവകാശി. അവനെയല്ല അഭിഷേകം ചെയ്യേണ്ടത്. അതല്ല ക്ഷത്രിയധർമ്മം. ലോകാവവാദത്തിന്നു മേതുവും, സ്മൃതിവിരോധവുമായ കർമ്മം നടത്താമൊ? നിനക്കു രാമനോടാണു ഭരതനേക്കാൾ സ്നേഹമെന്നു പറയാറുണ്ടല്ലോ. അവർ തമ്മിൽ റിണക്കെന്താണ് ഭേദം?

കൈകേയി— അങ്ങനെ പറയുന്നത് ശരിയായിരിക്കാം. എന്നാൽ സ്മൃതിയിൽ സത്യവിരോധം ചെയ്യാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ. നിന്തിരുവടിയുടെ പൂർവ്വാർ സത്യരക്ഷക്കുവേണ്ടി വലിയ കഷ്ടങ്ങളെല്ലാം അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. നി

മിചക്രവർത്തിയാണെങ്കിൽ ഒരു പക്ഷിയുടെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി തന്റെ ദേഹത്തിലുള്ള മാംസങ്ങൾ കത്തികൊണ്ടുരുത്ത് വേടുന്നു ദോഷം ചെയ്തതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഹരിശ്ചന്ദ്രമഹാരാജാവാണ് സത്യരക്ഷയ്ക്കായി തന്റെ സ്വന്തം പുത്രനെയും കളത്രത്തെയും അപ്പുറം വിറന്ന് ചണ്ഡാളന്റെ അടിമയായിരിപ്പാൻ കൂടി മടിച്ചിട്ടു. ഇങ്ങനെയുള്ള സത്യസന്ധരുടെ വംശജൻ തന്നെയാണല്ലോ അങ്ങൻ. സത്യദീക്ഷ അങ്ങനും ചെയ്യുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ദശരഥൻ— പ്രിയെ! നിന്റെ വാക്ക് ശ്രദ്ധാൽ ശ്രദ്ധാർത്ഥമായിരിക്കണമല്ലോ. എന്നെ പരീക്ഷിക്കയാണോ നീ ചെയ്യുന്നത്. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. നിന്റെ മകനു രാജാഭിഷേകം ചെയ്യണമെന്നല്ലാതെ രാജാവു കാട്ടിലേക്കു പറഞ്ഞയക്കേണമെന്നു മോഹിപ്പാനുള്ള കാരണമെന്താണ്? രാമൻ എന്റെ പ്രാണതുല്യനായതുകൊണ്ടു അവനെ ചിട്ടു ഞാൻ അധികം കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടോ?

ദശരഥചക്രവർത്തിയുടെ ഈ വാക്കുകളൊന്നും കൈകേയി കണ്ണുണ്ടില്ല. കൈകേയിയുടെ വാശിയും, സത്യവിരോധം വരുന്നതിലുള്ള ഭയവും, വരാൻപോകുന്ന രാമവിരോധത്തിലുള്ള വ്യസനവും കൈകളടി ദശരഥൻ വ്യസനാക്രാന്തനായി മോഹിച്ചു ഭൂമിയിൽ പതിച്ചു. ഉടനെ കൈകേയി രാമനെ ആളെ അയച്ചു വരുത്തി “ഹേ! രാഘവ! അച്ഛൻ നിന്നോടു ഒരു കാര്യം മുഖത്തു പറക്കി പറവാൻ മടിച്ചാണു ഇങ്ങിനെ കിടക്കുന്നത്. പറവാനുള്ള ഭാരം എന്നെ ഏല്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. രാജാഭിഷേകം ഭരതനാണു വേണ്ടതെന്നും, നീ പതിന്നാലു സംവത്സരം കാട്ടിൽ പോയി താമസിക്കണമെന്നുമാണു നിന്റെ അച്ഛന്റെ കല്പന”

ശ്രീരാമൻ— മാതാവേ! വിരോധിന്റെ കല്പന എന്താണോ അതു കേട്ടു നടക്കേണ്ടത് മക്കളുടെ ചുമതലമാണു്. അ

താണ് എനിക്കു സന്തോഷം. രാജ്യം ഭരിക്കാനുള്ള പ്രാപ്തി ഭരതനാണ്. കാട്ടിൽ വസിക്കാനുള്ള സാധനശക്തി എനിക്കുണ്ട്. നാട്ടിൽ ഐഹികസുഖത്തിനുള്ള പുണ്യ സമ്പാദനമെന്ന സുഖവുണ്ട്. ഞാൻ പാരത്രികസുഖത്തെ കാംക്ഷിക്കുന്നവനായതുകൊണ്ടു വാവാസം കല്പിച്ചു തന്നത് ഒരു അഗ്രഹമായിരിക്കുന്നു. മാതാവിനു എന്റെ നേരെയുള്ള വാത്സല്യത്തിനേകം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് ഇതെന്നിങ്ക് സാധിച്ചത്. എന്റെ വെറാമ്മയായ കൗസല്യ കൂടി ഇങ്ങിനെ ഒരു ഉപകാരം എനിക്കു ചെയ്യുമെന്നു ബോധ്യമില്ല.

എന്നും പറഞ്ഞു കൈകേയിയേയും അച്ഛനേയും സമസ്തരിച്ചു വിടവാങ്ങി രാഘവൻ കൗസല്യയുടെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം അമ്മയോടു പറഞ്ഞു. ഇതൊക്കെ കേട്ട് കൗസല്യ ദുഃഖപരവശ്യമായി തീർന്നു.

കൗസല്യ— മകനേ! കൈകേയിയുടെ മകൻ ഭരതനെ രാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ, നീ കാട്ടിലേക്കു പോകുന്നത് എന്തിനാണ്? കാട്ടിൽ പതിനാലു സംവത്സരം എങ്ങിനെ കഴിച്ചു കൂട്ടും? നിന്നെ പിരിഞ്ഞു ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കില്ല. നിന്നെ കണ്ടുകൊണ്ട് ഞാൻ ഇപ്പോൾ തന്നെ പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിച്ചേക്കാം.

കൗസല്യ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു, രാമനെ മാറ്റത്തണച്ചു ആലിംഗനം ചെയ്ത് കരഞ്ഞു തുടങ്ങി.

ശ്രീരാമൻ— അമ്മ ചാപല്യം കാട്ടരുത്. പതിനാലു സംവത്സരം ഞാൻ കാട്ടിൽ താമസിക്കുന്നത് പതിനാലു ദിവസമാക്കി അത്രയും വേഗം ഞാൻ മടങ്ങി വരാം. അമ്മ അശേഷം ദുഃഖിക്കേണ്ട. ഞാൻ വന്നപ്പോഴേക്കു പോയില്ലെങ്കിൽ അച്ഛന്റെ പ്രതിജ്ഞക്കു ഭംഗം വരും. അച്ഛന്റെ ആജ്ഞയെ കേട്ട് ഭാഗ്യവശമാൻ സ്വന്തം മാതാവിനെത്തന്നെ കൊന്നില്ല. പണ്ട് സഗരപുത്രന്മാർ പിതാ

വിഷൻ വാക്കിനെ വിവരിച്ചുവാൻ പ്രാണനെ കളഞ്ഞ കഥ അമ്മ കേട്ടിട്ടില്ല. മരുവാകൃം വേദംപോലെ വിചാരിച്ചുവരുന്ന ഏന്റെ വ്രതത്തിന് അമ്മ ഭംഗം വരുത്തരുത്. അച്ഛന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം തവസ്സു ചെയ്യാൻ എനിക്കു ഒരു പ്രയാസമുണ്ടാകുന്നതല്ല. അമ്മ അച്ഛനേയും ശുശ്രൂഷിച്ചു ഭവിക്കാതെ കഴിക്കണം. ഞാൻ വേഗം മടങ്ങി വരാം. എനിക്കു സമ്മതം തരണം.

എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞു കൊസല്യയെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു വിടവാങ്ങി സുമിത്രയമ്മയെ കാണാൻ ശ്രീരാമൻ പോയി. അവിടെ ലക്ഷ്മണനുമുണ്ടായിരുന്നു. ലക്ഷ്മണൻ വിവരമൊക്കെ അറിഞ്ഞ് ക്രോധിച്ചു.

ലക്ഷ്മണൻ— മഹാകഷ്ടം! വലിയ അറീതി! ജ്യേഷ്ഠനെ കാട്ടിൽ തള്ളിവിട്ട് അനുജൻ രാജാവായിരിക്കണമെന്ന് മയ്യാദയല്ല. അത് ഒരിക്കലും സമ്മതിപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഭരതന്നു രാജ്യം കൊടുക്കുന്നുവെങ്കിൽ തന്നെ ജ്യേഷ്ഠനു വനവാസം വിധിക്കുന്നതെന്തിനാണ്. ഈ നിശ്ചയം അച്ഛന്റെത്താവാൻ ഒരിക്കലും പാടില്ല. ഭരതനെ പാട്ടിൽ വിന്ന് ആട്ടിക്കളവാവാം ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്. അവന്റെ സഹായികളെ കാണാമല്ലോ. ഇവരെ രാജ്യത്തിൽനിന്നാട്ടി പുറത്താക്കിട്ടു മറ്റൊരു കാര്യംലോ ചന്ദ്ര ഞാൻ ചെയ്യയുള്ളു.

ശ്രീരാമൻ— ലക്ഷ്മണാ! നീ അക്ഷമനും ക്രോധിയും ആയിരിക്കുന്നു. അച്ഛന്റെ വാക്കിനെ വിവരിച്ചുവാനല്ലേ മകൻ ശ്രമിക്കേണ്ടത്. അച്ഛന്റെ സത്യം ഭീഷ്മിക്കേണ്ടതും നമ്മുടെ മുറയാണ്. ഭരതന്റെ ഭാഗ്യത്തിൽ നാം അസുയപ്പെടരുത്. ലോകാവവാദത്തെയുണ്ടോ നാം അധികം ഭയപ്പെടേണ്ടത്. അഥവാ രാജ്യഭാരം ഒരു കാലം നമ്മിൽതന്നെ വന്നു ചേരുവാനും പ്രയാസമില്ലാത്തതാണല്ലോ.

എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണന്റെ കേൾവത്തെ ശ്രമി

പ്പിച്ചു. അമ്മ സുമിത്രക്കും അടക്കൻ കഴിയാത്ത വൃസനമുണ്ടായെങ്കിലും അതൊക്കെ അടക്കി ജ്യേഷ്ഠനെ ശുശ്രൂഷിപ്പാൻ വകയ്ക്കുന്നു. കഠിനമായി പൊലാൻ അന്നുത്തെ കൊടുത്ത രാമവകയ്ക്കുന്നതൊര അനുഗ്രഹിച്ചയക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമൻ അതിന്നു ശേഷം അന്തഃപുരത്തിൽ പോയി വിവരമൊക്കെ പറഞ്ഞു മനസ്സിപ്പാക്കിയതിന്നു ശേഷം,

ശ്രീരാമൻ— ജനക! ഞാൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ വനത്തിലേക്കു പുറപ്പെടുന്നു. നീ മാതാക്കന്മാരെ ശുശ്രൂഷിച്ചു വൃസനിക്കാതെ കഴിക്കുക. പതിന്നാലു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞാൽ ഞാൻ അപ്പോൾ മടങ്ങിവരും.

ഇതൊക്കെ കേട്ട് സീതാദേവി മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു പോയെങ്കിലും വെട്ടെന്തെന്നു സുഖദുഃഖങ്ങൾക്കു ദമ്പതിമാർ സമാവകാശികളായതുകൊണ്ടു തന്നെ വനത്തിൽ ഭർത്താവൊന്നിച്ചുവരികയാണെന്നും പറഞ്ഞു, വനവാസത്തിനുള്ള വേഷമെടുത്തു രാമനൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടവനൊരുങ്ങി.

വനയാത്ര.

ശ്രീരാമൻ ആലങ്കാരിച്ചവണ്ണം സുമന്ത്രർ രഥം പൂട്ടിയായത്രക്കു ഭരണിയിരിക്കുന്നുണ്ടായെന്നു, രാമവകയ്ക്കുന്നതൊര സീതയും രഥത്തിൽ കയറിയപ്പോൾ പെരുംജനങ്ങളെല്ലാം മനത്തെ പിന്തുടൻ തങ്ങളും രാമനൊന്നിച്ചു കാട്ടിലേക്കുവന്നു പറഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടു. ഭൂമിത്തോടെ പിന്തുടരുന്ന പെരുംനാരോടു തല്ലാറും വിരോധമൊന്നും ശ്രീരാമൻ പാഞ്ഞില്ല. സന്ധ്യയായപ്പോഴക്കും വായായികൾ സാമുദാദീതിമന്തത്തിനദീതീരത്തിൽ കിടന്നുറങ്ങുകയും ചെയ്തു. എല്ലാവരും കിടന്നുറങ്ങുമ്പോൾ ഭഗവാൻ സുമന്ത്രൻ വിളിച്ച് നഗരവാസികൾ ഉണരുന്നതിന്നു മുന്പായ് പുഴക്കപ്പാറ കടപ്പാനാണുതാൻ വിചാരിക്കുന്നതെന്നും, അതുകൊണ്ടു സുമന്ത്രർ രഥത്തോടും പെരുംജനങ്ങളോടുംകൂടി അന്തഃപുരത്തിലേക്കു പ്രഭാ

തത്തിൽ മടങ്ങി വിവരം മാതാപിതാക്കന്മാരോടു പറയേണമെന്നും ഉപദേശിച്ചു. അതിന്നു ശേഷം രാമലക്ഷ്മണന്മാരും സീതയും വനവാസത്തിന്നുചിതമായ വല്ലഭങ്ങളും മരവിരിയും ധരിച്ച് ശൃംഗിവേരത്തിലേക്കു നടന്നു ഗുഹയെ വിളിച്ചു പൂഴ് കടപ്പാനുള്ള ആലോചന ചെയ്തു. ഭക്തനായ ഗുഹൻ ഈ യാത്രക്കു വിരോധാഭിപ്രായം പറഞ്ഞുവെങ്കിലും ഭഗവാന്റെ സാന്തപനവാക്കുകളാൽ തൃപ്തനായി യാത്രക്കാരെ തോണിയിൽ കയറ്റി അപ്പുറം കൊണ്ടിറക്കി തൊഴുത്ത് നമസ്കരിച്ച് വിടവാങ്ങി മടങ്ങി. ഉണൻ നോക്കിയപ്പോൾ രാമനെ കാണാത്തതാൽ നഗരവാസികൾ വ്യസനിച്ചു സമന്ത്രരെപ്പോലും ഇട്ടാഭംഗത്തോടെ അയോദ്ധ്യയിലേക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ചിത്രകൂടവാരം.

ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാരും ജാതകിയും സരയുനദി കടന്നതിന്നു ശേഷം ചിത്രകൂടവർച്ചതനിരകളിലേക്കാണ് പോയത്. രത്നപീഠപോലെ ശോഭിക്കുന്നതും, തപസ്വികളായ മഹർഷിമാരുടേയും താപസകുമാരന്മാരുടേയും വേദപാഠം കേട്ടു കേട്ട്, അവിടെയുള്ള ശുക്ലങ്ങൾതന്നെ വേദങ്ങളെപ്പാടുന്നതും, ഇണകളാണെന്ന് കരുതി ആനകൾ, കാമേഷ്വരങ്ങളെ തുവിക്കരംകൊണ്ടു വിടിപ്പാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും, മഹർഷിമാർ പർവ്വതശിഖരങ്ങളിലേക്കു കയറുവാനുള്ള സോപാനങ്ങളെല്ലാം എന്നു തോന്നുംവിധം മലമ്പ്രാന്തുകൾ നിരവിരയായിക്കിടക്കുന്നതും മറ്റുമായ അത്യുത്കൃത കാഴ്ചകളെ സീതാദേവിക്കു ശ്രീരാമൻ കാട്ടിക്കാട്ടത്തു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ചിത്രകൂടവർച്ചതത്തിൽ ഒരിടത്തു ലക്ഷ്മണൻ ഒരു പണ്ണശാല കെട്ടിയുണ്ടാക്കി; വനവാസത്തിന്നു വന്നവർ അവിടെ താമസവുമാക്കി.

ദശരഥന്റെ ചരമഗതി.

ശ്രീരാമാദികളുടെ വനയാത്രാവിവരം യഥാവസരം ദശരഥചക്രവർത്തിയോടു സമന്ത്രർ അറിയിച്ചു. രാമന്റെ വി

വാഹാഭസരത്തെ വിചാരിച്ചു അസഹ്യമായ വൃസനത്തോടെ കഴിച്ചു കൂട്ടുന്ന ദശരഥൻ രാമാദികൾ സരയ്ക്കു കടന്നു വന്നതിലേക്കു പോയെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ, പണ്ടു പുത്രശോകത്താൽ മരിക്കുമെന്നുള്ള മഹാഷിശുപതി ദശരഥന്നു കാമംവരികയും, രാമ, രാമ എന്നുള്ള വിലാപത്തോടെ പ്രാണനെ തൃജിഷ്കയും ചെയ്തു. പുത്രന്മാർ ആരുമെന്നെ ഇല്ലാത്ത അവസരത്തിൽ ദശരഥൻ ചരമഗതിയണയുകയാൽ, വസിഷ്ഠമഹാഷിയുടെ ആജ്ഞാനുസരണം, ദശരഥന്റെ മൃതദേഹത്തെ തൈലത്തിലിട്ടു സൂക്ഷിക്കുകയും ഭരതശത്രുഘ്നന്മാരെ വേഗം വരുത്തുവാൻ ആദ്യ ആവശ്യകയും ചെയ്തു.

ഭരതാഗമനം.

ഹിതാവിന്റെ മരണവൃത്താന്തം കേട്ടു കേകയപുരത്തിൽനിന്നു ഭരതൻ ശത്രുഘ്നനോടുകൂടി വേഗം അയോദ്ധ്യയിൽ എത്തിച്ചേന്നു; കൈകേയിയെ ചെന്നു കണ്ട് ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു:—

ഭരതൻ— അമ്മേ! മരണസമയത്ത് അച്ഛൻ എന്തൊക്കെയാണു പറഞ്ഞത്?

കൈകേയി— രാമ! രാമ! എന്ന വിലാപത്തോടെയാണ് അച്ഛൻ ജീവനെ തൃജിച്ചത്.

ഭരതൻ— എന്താ, ജ്യേഷ്ഠൻ മരണസമയത്ത് അടുത്തുണ്ടായിരുന്നില്ലേ?

കൈകേയി— അച്ഛനും അമ്മയും, എന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുമൊ? രാമനു വിശ്വയിച്ചു രാജാഭിഷേകം നിന്നു കഴിക്കണമെന്നും, രാമൻ കാട്ടിൽ പോയി താമസിക്കേണമെന്നും രണ്ടു വരും ഞാൻ റ്റാന്റെ അച്ഛനോടു വരികയും അതിനുള്ള രാമൻ സീതാലക്ഷ്മണസമന്വിതനായി വന്നതിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. നിന്നു പട്ടാഭിഷേകം കഴിച്ചു സുഖിച്ചു വസിക്കാമല്ലോ.

ഭരതൻ — മാതൃഭക്തിയെ അർപ്പിക്കാത്ത ദുഷ്ടയാണല്ലോ എന്റെ മാതാവ്. കഷ്ടം! ആരുടെ ഏഷണിയുടെ ഫലമാണിത്? അച്ഛനെ കൊല്ലുവാനും, ജ്യേഷ്ഠനെ വനത്തിലേക്കയപ്പാനും കാരണഭൂതമായ ഒരു വളരെ വയറിൽ ജഡിപ്പാൻ ഇടവന്ന കർമ്മഫലത്തെ ഞാൻ വെറുക്കുന്നു. ജ്യേഷ്ഠൻ വനത്തിൽ ഫലമൂലങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചു നടക്കുക, ഞാൻ രാജഭോഗങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു പുഷ്പനായി സുഖിക്കുക, ഹാ! ദുരിതംതന്നെ. ഇന്നു മുതൽ എനിക്കു പൊരാളായില്ല. ഞാൻ ലോകനിന്ദക്കു പാത്രവുമായി.

എന്നു പറഞ്ഞു ഭരതൻ കോപത്തോടും വ്യസനത്തോടും കൈകേയിയുടെ മുമ്പിൽനിന്നു പോയി കൌസല്യാദേവിയെ ചെന്നു കണ്ട് നമസ്കരിക്കുകയും നടന്ന സംഭവങ്ങളൊന്നും തന്റെ അറിവോടുകൂടി ഉണ്ടായതല്ലെന്നും താൻ നിദ്ദോഷിയാണെന്നും പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതിന്നു ശേഷം ദശരഥന്റെ സംസ്കാരകർമ്മങ്ങളൊക്കെ യഥാവിധി ചെയ്തു.

ഭരതന്റെ ചിത്രകൂടഗമനം.

ഭരതന്റെ പിന്നീടുണ്ടായ ശ്രമം ശ്രീരാമനെ കാട്ടിൽ പോയി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാനായിരുന്നു. വസിഷ്ഠനേയും, മാതാക്കളേയും, ശത്രുഘ്നനേയും, വൗരമാരേയും, കൂടെക്കൂട്ടി പടകളോടും കൂടി ഭരതൻ കാട്ടിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. സരയുനദിയുടെ കടവിലേക്കു ഈ ജവാപ്രവൃദ്ധനും വരുന്നതുകണ്ട് ഗുഹനും പല സംശയങ്ങളും മനസ്സിൽ ഉദിച്ചു. ‘നാട്ടിൽ ഇരിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു വെച്ചു കാട്ടിലേക്കയക്കപ്പെട്ട ഭഗവാനെ അവിടെ ചെന്നു ഉപദ്രവിക്കാതാണോ ഇവർ ഭാവിക്കുന്നത്? എന്നാൽ ഇവരെ തോണികടത്തിവിടുക വയ്യ.’ എന്നു ഗുഹൻ വിചാരിച്ചിരിക്കുമ്പോഴേക്കും ഭരതൻ അടുത്തു വന്നു ചേർന്നു. ഭരതൻ വസാവസത്തിന്നു തോഗ്യമായ ജടാവച്ഛലങ്ങൾ ധരിച്ചിരുന്നതിനാൽ, ഇവരെക്കൊണ്ടു ചിത്രങ്ങളുടെ നില

യിൽ ഭഗവാനെ കാണാനാണ് പോകുന്നതെന്നു ഗുഹന്നു മനസ്സിലായി. ഭരതൻ തന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങൾ ഗുഹനെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി, സരയൂനദി വേഗം കടന്നു ഭരതപാദശ്രമത്തിൽ പോയി അല്പം വിശ്രമിച്ചു ചിത്രകൂടത്തിലേക്കു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഭരതനേരയും സൈന്യങ്ങളുടേയും വരവിനെക്കണ്ട് ഗുഹൻ ശങ്കിച്ചതുപോലെ ലക്ഷ്മണനും ശങ്കിച്ചിരിക്കെ, ഭരതൻ ശ്രീരാമവാദത്തിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമൻ പിതാവിന്റെ കശലത്തെപ്പറ്റി ചോദിച്ചപ്പോഴാണ്, ദശരഥൻ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം അടഞ്ഞ വിവരം ഭരതൻ ഗൽഗദത്തോടെ ഉണർത്തിച്ചത്. ഈ ദുഃഖവത്തമാനം കേട്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ മോഹാലസ്യപ്പെടുപോയി. വസിഷ്ഠമഹർഷി സാന്ത്വന വാക്കുകൾ പറഞ്ഞു ശ്രീരാമന്റെ ആലസ്യം പോക്കിയതിന്നു ശേഷം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:

വസിഷ്ഠൻ:— കാൽവിവരമുള്ളവർ ബാലന്മാരെപ്പോലെ ചാവലും കാണിക്കരുത്. നിങ്ങളു വിവരമുള്ള കാൽങ്ങൾ തന്നെയാണു ഞാൻ പറയുന്നത്. ദേഹമാകുന്ന വിളക്കിലുള്ള സൂക്തമാകുന്ന തൈലം ക്ഷയിച്ചാൽ ആയുസ്സാകുന്ന തിരിയിൽ നിന്നു പ്രാണന്മാകുന്ന ദീപം കെടാതെ കഴിയുമോ? നിന്റെ പിതാവു മനുഷ്യായുസ്സ് മുഴുവനും അനുഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞവനാണ്. നിന്റെ കുത്തവ്യകർമ്മം, ചരമാനന്തരം വേണ്ടുന്ന വിശുക്രിയകൾ ചെയ്യുന്നതാണ്.

വസിഷ്ഠമഹർഷിയുടെ സാന്ത്വനവാക്കുകൾ കേട്ട് കുത്തവ്യകർമ്മബോധം വന്ന ശ്രീരാമൻ വിശുക്രിയകൾ ചെയ്തതിന്നു ശേഷം ഭരതനെ പോക്കി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ:— ഭരത! നീ കിരീടം ധരിക്കാതെ ജടാവല്കലങ്ങളെ ധരിക്കുന്നുതെന്നിനാണ്?

ഭരതൻ:— ജ്യേഷ്ഠ! പിതാവിനെക്കൊന്നു നിന്തിരുവടിയെ കാട്ടിലയച്ചു ഒരു മറ്റാ വാദിയുടെ ഉദരത്തിൽ ജനിച്ചു

എന്ദ്രൻ സന്യാസം മാത്രമാണ് ഒരു ഗതി. ഞാനാണ് വാനപ്രസ്ഥനായി നടക്കേണ്ടത്. അതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടി പരിവർത്തനം ഉണ്ടാക്കി അയോധ്യയ്ക്കു മടങ്ങി പട്ടാഭിഷേകം കഴിച്ച് രാജഭാരം നടത്തുക. അടിയന്നു രാജഭാരത്തിന്നു അർഹതയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അതിന്നു മോഹവുമില്ല.

ശ്രീരാമൻ:— ഭരത! നീ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നത് ശരിയല്ല. മാതാവിന്റേയും, പിതാവിന്റേയും സത്യത്തെ രക്ഷിക്കേണ്ടതായ് ഭാരം ഞാൻ ഏറ്റെടുക്കുമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു പതിന്നാലു സംവത്സരം ഞാൻ കാട്ടിൽ തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാനാണു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ വ്രതഭിക്ഷ കഴിഞ്ഞാൽ പിറേറ്റിവസം ഞാൻ അയോധ്യയിൽ മടങ്ങിയെത്തിക്കൊള്ളാം. അതുവരെയ്ക്കു കിലും രാജഭാരം ഭരതൻ തന്നെ നടത്തണം.

ഭരതൻ:— ജ്യേഷ്ഠന്റെ കല്പനയെ നിരസിക്കുവാൻ പാടില്ലെങ്കിലും, ഈ കല്പനയെ ചില പ്രത്യേക വിശയങ്ങളോടുകൂടിയെ ഞാൻ അനുസരിക്കുകയുള്ളു. നിന്തിരുവടി അയോധ്യയ്ക്കു മടങ്ങുന്നില്ലെങ്കിൽ, അവിടുത്തെ പ്രതിനിധിയായി ഈ പാദികളെ അടിയന്നു തരണം. ഈ പാദികൾ വെച്ചു പൂജിച്ചു, രാജാവായ അവിടുത്തേക്കു വേണ്ടി പതിന്നാലു സംവത്സരം ഞാൻ രാജഭാരം ചെയ്യാം. പതിന്നാലു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു പ്രഥമദിനത്തിൽ നിന്തിരുവടി മടങ്ങിയെത്താത്ത പക്ഷം അന്നു ഞാൻ അഗ്നിയിൽ ചാടി ദേഹം നശിപ്പിക്കുന്നതുമാണ്.

ശ്രീരാമൻ അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചതിന്നു ശേഷം ഭരതാദികൾ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടെ അയോധ്യയ്ക്കു മടങ്ങി. ജ്യേഷ്ഠൻ പൊപ്പമല്ലാതെ അയോധ്യാ ധാരാളത്തിൽ കടക്കുന്നതല്ലെന്നു ഭരതൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത വിമിത്തം ധാരാളത്തിനടുത്ത് നന്ദിഗ്രാമമെന്ന ദിക്കിൽ ശ്രീരാമന്റെ പാദികൾ വെച്ചു പൂജിച്ചു ഭരതൻ താമസിക്കയും, സമന്വരക്കൊണ്ടു രാജഭാരം ക്രമമായി നടത്തുകയും ചെയ്തു.

കമ്പരയുടെ

ര ര മ ര യ ണ ക ഫ .

ആരംഭിക്കുന്നു

പ എ വ ടീ വ റ സ .

ചിത്രകലാപര്യടനത്തിൽത്തന്നെ മേലിലും പാക്കുന്നതാ
യാൽ അയോദ്ധ്യവാസികൾ ഇടക്കിടെ വന്നു ഉപദ്രവിക്കുമെ
ന്ന ശങ്കയാൽ ശ്രീരാമാദികൾ അവിടംവിട്ട് ദണ്ഡകാരണ്യ
ത്തിലേക്കു യാത്രയായി. പോകുവഴിയിൽ അത്രിമഹർഷിയുടെ
ആശ്രമത്തിൽപോയി ആ മഹർഷിയുടെ ആതിഥ്യം സ്വീകരി
ച്ച് അനുഗ്രഹം വാങ്ങി പിന്നെയും യാത്രയാരംഭിച്ചു. ദണ്ഡകാ
രണ്യത്തിൽവെച്ച് വിരാഡനെനവൻ ജാനകിയെ എടുത്തോ
ടുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ അവന്റെ, രണ്ടു
കൈകളും വെട്ടിക്കളഞ്ഞു ശിക്ഷിച്ചുവിട്ടു. ഈ യാത്രയിൽ
ശരഭംഗമഹർഷിയുടെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണ സമയത്തു രാമാദി
കൾ ആ മഹർഷിയുടെ സമീപത്തുണ്ടാവുന്നതും ഇടയായി. പി
ന്നെയും അവിടെനിന്നു തെക്കോട്ടുതന്നെ യാത്രചെയ്തു (മു
ണ്ടകത്തായിലുള്ള) അഗസ്ത്യപ്രാശ്രമത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. ശ്രീ
രാമാദികൾ അഗസ്ത്യമഹർഷിയെ നമസ്കരിച്ച് വനവാസകാ
രണങ്ങൾ ധരിപ്പിച്ചു. രാവണോപദ്രവത്തെപ്പറ്റി മഹർഷി
യുടെ ആവലാധികൾ കേട്ട്, രാവണവധം കഴിച്ചുകൊള്ളാമെ
ന്നു ശ്രീരാമൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്തതും, അഗസ്ത്യൻ ഒരു വില്ലം,
ശരവം, ആവനാഴികയും, കൊടുത്തു വനദീക്ഷ നിവ്വില്ലമായി
കഴിവാൻ രാമാദികളെ അനുഗ്രഹിച്ചു യാത്രയാക്കുകയും ചെയ്
തു. അവിടെനിന്നു ജടായു എന്ന പക്ഷിശ്രോതൃന്റെ വക്ഷനി

ശലിത്തുകടി നടന്നാണത്രെ ഗോദാവരീനദീതീരത്തുള്ള പഞ്ചവടിയിൽ രാമദികൾ എത്തിച്ചേർന്നത്.

ഗോദാവരീ പണ്ണന

ശ്രീരാമദികൾ ഗോദാവരിയുടെ കരോ വൈഭവങ്ങൾ കണ്ടു പരമാനന്ദത്തോടെ ദിനങ്ങൾ കഴിച്ചുതുടങ്ങി. അമ്പതു കോടിയോളം വിസ്തീർന്നുള്ള ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ അധിഭേവതയായ ഭൂമിയുടെ ഒരു ആഭരണമെന്ന നിലയിൽ, നവരത്ന നിക്ഷേപങ്ങളോടുകൂടിയ ഗോദാവരീനദി സർവ്വപ്രകാരത്തെയും ശോഭനമായിരുന്നു. വേദവിത്തുകളായ ജ്ഞിഗുണങ്ങൾ യോഗത്തിനുവേണ്ടി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട മോക്ഷകണ്ഡങ്ങൾ ഈ നദിയുടെ ഇരുവശത്തും അസംഖ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പഞ്ചവടിയെന്ന പേരിനു കാരണമായിത്തീർന്ന ആ അഞ്ചു വടവൃക്ഷങ്ങൾ സമാകാരമായി ആകാശത്തിൽ പടന്നുപിടിച്ചു, ആ നദീതീരത്തിനു ഒരു പ്രത്യേകശോഭയെ ദാനം ചെയ്തിരുന്നു. ഏറ്റവും കളുന്മയുള്ള നിർമ്മലജലപ്രവാഹത്തോടുകൂടിയ ഗോദാവരീനദി സജ്ജനങ്ങളുടെ കവിതപോലെ ഹൃദയാകർഷകമായിരുന്നു. തിരമാലകളാകുന്ന കരങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചെന്താമരകളെ ശേഖരിച്ചു ശ്രീരാമദികളുടെ പാദത്തിൽ ഗോദാവരി അർച്ചന ചെയ്തയാണോ എന്നു തോന്നിപ്പോകും. അനേകതരങ്ങളായ ദ്രിഢവൃക്ഷങ്ങൾ നദിയുടെ ഇരുവശത്തും പൂത്തു വികസിച്ചു ഒരു പ്രത്യേക മനോഹരതയെ ഈ നദിക്കു ദാനം ചെയ്തിരുന്നു. ദേവസുന്ദാർ ഗതാഗതം ചെയ്യുന്ന ഒരു പ്രദേശമാണു പഞ്ചവടിയെന്നു അഗസ്ത്യ ധ്യാനാർത്ഥിമാരെക്കൊണ്ടു ഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു അവിടെത്തന്നെ ഒരു പണ്ണശാല കെട്ടി താമസമാക്കുവാൻ ശ്രീരാമദികൾ നിശ്ചയിച്ചു. പണ്ണശാല പണിയിക്കുവാൻ ദേവദത്തമായ ഒരു വാൾകൊണ്ട് ലക്ഷ്മണൻ ഒരു വൃക്ഷം മുറിച്ചു വീശിയപ്പോൾ അതോടുകൂടി ഒരു രാക്ഷസന്റെ ദേഹം രണ്ടായി മുറിഞ്ഞു വീണതായിക്കണ്ടു. ആ വൃക്ഷത്തെ ഇതുകാരണം ഉപേക്ഷിച്ചു വേറെ ഒരു വൃക്ഷം

മുറിച്ച പണ്ണശാലയുടെ പ്രവൃത്തിയും മുഴുവനായി. ശുഭ മറ്റു ത്തത്തിൽ ജാനകീദേവിയെപ്പോലും ശ്രീരാമൻ പണ്ണശാലയിൽ താമസമാക്കി. ലക്ഷ്മണൻ ആയുധപാണിയായി പണ്ണശാലാരക്ഷകനായി 'താമസിച്ചു. ഗോദാവരീതീരത്തുള്ള ബ്രാഹ്മണരും മറ്റുള്ളവരും ഭഗവാൻ വന്നു താമസിക്കുന്നതറിഞ്ഞ് ശ്രീരാമനെക്കണ്ട് ആശീർവാദങ്ങൾ ചെയ്ത് രാവണൻ തുടങ്ങിയ രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവങ്ങൾ അറിയിച്ചു തുടങ്ങി. അതിനൊക്കെ ശരിയായ പരിഹാരം ഉടനെ ഉണ്ടാക്കിത്തന്നുകൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞു ശ്രീരാമൻ അവരെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു മടക്കി അയച്ചു വന്നു.

തുപ്പുന്നവ ഗമനം .

ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലം ഒരു ദിവസം രാവണസേനാദരിയായ തുപ്പുന്നവ തപസ്വിയായ തന്റെ മകൻ ശംഭുക്കുമാരൊന്നു കാണാൻ പഞ്ചവടിയിൽ വന്നു. അന്നു ശംഭുക്കുമാരന്റെ തപസ്സു അവസാനിപ്പിക്കേണ്ട ദിവസമായിരുന്നു. മകൻ എന്തൊക്കെ വരങ്ങളാണു ശിവനോടു വാങ്ങുവാൻ പോകുന്നതെന്നു അറിവാൻ മോഹിച്ചിരുന്ന തുപ്പുന്നവ ശംഭുക്കുമാരൻ തപസ്സു ചെയ്ത സ്ഥലത്തു വന്നു നോക്കിയപ്പോൾ, മകന്റെ ദേഹം വൃക്ഷത്തോടു കൂട്ടി രണ്ടാക്കി ചേർന്നിട്ടുള്ളതായി കണ്ടു വളരെ ധ്വസിച്ചു. മകന്റെ ഹാതകനായ ശത്രുവെക്കണ്ട് പ്രതികൂല ചെയ്യണമെന്ന വിചാരത്തോടെ തുപ്പുന്നവ ചുറ്റിയലഞ്ഞുനടക്കുമ്പോൾ ശ്രീരാമന്റെ വസതിയായ പണ്ണശാലക്കരികെ വന്നുചേർന്നു. മഹാലക്ഷ്മിയുടെ പ്രസാദത്താൽ സിദ്ധിച്ച വിശ്വമനുജഗ്രാഹം കൊണ്ടു കാമിനും പോലെയുള്ള രൂപങ്ങളെ ധരിക്കുവാൻ കഴിവുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു, ഏറ്റവും സൗന്ദര്യവതിയായ ഒരു മനുഷ്യസ്ത്രീയുടെ വേഷമെടുത്താണ് പണ്ണശാലയിലേക്കു തുപ്പുന്നവ പോയത്. അവിടെ കാമസുഗന്ധമായ ശ്രീരാമനെക്കണ്ട്, കാമവിധിയായ അവാൾ, ഭഗവാന്റെ ഭക്തനായി കിട്ടേണമെന്ന മോ

മത്തോടെ ശ്രീരാമന്റെ മുമ്പിൽ ചെല്ലുകയും ശ്രീരാമന്റെ കശലപ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തു.

ശുദ്ധ്വണ്ണവ:—ഞാൻ ബ്രഹ്മഗോത്രസംജാതയാണ്. പിതാവ് വിശ്രവസ്സമഹർഷിയും, പരമേശ്വരഭക്തനായ വൈശ്രവണൻ എന്നെൻ്റെ ജ്യേഷ്ഠനാണ്. ത്രിലോകങ്ങളും എന്റെ രാജ്യമാണ്. കൈവാസത്തേയും, പരമേശ്വരനെന്തെന്നെയും ധിക്കരിച്ച ത്രിലോകചുരന്ദരൻ എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു സമോദരനും എറിക്കുണ്ട്. ഞാൻ കന്യകയാണ്. എന്റെ പേര് കാമവല്ലിയെന്നാണ്.

ശ്രീരാമൻ:—ഹേ! കാമവല്ലി. ഇത്രയും പ്രബലനാരായ ജ്യേഷ്ഠനാരു ബന്ധുവിത്രങ്ങളും ഉള്ള സ്ഥിതിക്ക് നീ ഏകാകി നിശ്ചയി സ്വഗൃഹം വിട്ടു സഞ്ചരിക്കുന്നതെന്തിനാണ്? പല്ലക്കിൽ കയറി അനേകം ഭൂതവൃഗങ്ങളോടും ഭണ്ഡാരങ്ങളോടും കൂടിയല്ലെ നീ സഞ്ചരിക്കേണ്ടത്?

ശുദ്ധ്വണ്ണവ:— എന്റെ അവസ്ഥ മഹത്സദൃശനായ അങ്ങുന് അറിയുന്നില്ല അഹോകം ദേവന്മാരും, രാജകുമാരന്മാരും എന്നെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തുകൊടുപ്പാൻ ജ്യേഷ്ഠസമോദാവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവക്കൊന്നും എന്നെ പതിയാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ സംഗതിവശാൽ ഏകാകിനിശ്ചയി വെളിയിൽ ഇറങ്ങിയതാണ്. ആ കാര്യം നിന്നെ കണ്ടപ്പോൾ മുക്കുലും സാമന്തരായി. കലം സ്രീയാകയാൽ മറസ്സിലുള്ളതു മുഴുവൻ പറവാൻ ലജ്ജയുണ്ടെങ്കിലും അങ്ങയോടു പറവാൻ അങ്ങയുടെ രൂപലാവണ്യം എന്നെ ധൈര്യപ്പെടുത്തുന്നു. എന്റെ മോഹത്തെ അങ്ങുന് സാധിപ്പിച്ചു തരണം. എന്നെ കണ്ടുകിട്ടുകയാൽ അങ്ങനും സുകൃതിയാണെന്നു പറയാം.

ശ്രീരാമൻ:— നിന്റെ സ്വഭാവം അതുതകരാറായിരിക്കുന്നു. നീ ഒരു രാക്ഷസിയും, ഞാൻ മനുഷ്യനുമാണ്. നാം തമ്മിൽ വിവാഹത്തിന്നു അർഹതയില്ല. മനുഷ്യാസുരമെന്ന സങ്കരം പിന്നിതവും പിന്തിരിയുമാണ്.

ഇപ്പോൾ:- വിവാഹം പഠപിടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ബ്രാഹ്മം, ദൈവം, ആയുർ, പ്രാജാപത്യം. ആസുരം, രാക്ഷസം, ഗന്ധർവ്വം, പൈശാചം എന്നിങ്ങനെ എട്ടു വിധത്തിലുണ്ട് ഒല്ലാ. നമുക്ക് ഗാന്ധർവ്വസമ്പ്രദായം അനുസരിച്ചു ദമ്പതികളാവാം. എന്നെ വരികുന്ന പക്ഷം എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരുടെ പ്രസാദവും അനുജങ്ങളാകുമല്ലോ.

ശ്രീമാൻ: — ഗവൺമെന്റിന്റെ വ്യക്തിപരമായ പങ്കും അതേസമയം വേണ്ടല്ലോ. എനിക്ക് നിന്നിൽ അനുമതിയില്ലാത്തതുകൊണ്ട് നീ വേറെ ചിലർക്കു അനുവാദം ഉണ്ടായെന്നു പറയാം.

ശുഭം ധനം വൈദികം

ശ്രീരാമനാ ഒരു ഭാര്യയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് തന്നെ വിം
സിച്ചതെന്നു വിചാരത്തോടെ ശുദ്ധ്വണ്യ അവിടെനിന്നു
വിനാരി തന്റെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ രൂപത്തെ അവലംബിച്ചു
സീതാദേവിയെ പിടിച്ചു ഭക്ഷിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ വര
ഗവാനിയായ ലക്ഷ്മണൻ ആത്മനാദംകേട്ട് പെട്ടെന്നവിടെ
യെത്തി ശുദ്ധ്വണ്യയുടെ വാസിക, കഥം, തലമുടിമുതലായതു
രോദിച്ചു അംഗങ്ങൾക്കു വൈരൂപ്യം വരുത്തി അവളെ പണ്
ശരേണിൽ വന്നു ആട്ടി കാടിച്ചുകളഞ്ഞു. തറവിക്കു ചരരിയ്
വൈരൂപ്യത്താലും ഇച്ഛാഭംഗത്താലും, വേദനയും കോപവുംല
ജ്ജയും സമീകവശ്യാതെ, വിഷളുടെ കാലനായ ചരൻ ഇ
പ്പോൾ ഇവിടെയെത്തുമെന്നുംചൊഞ്ഞ് ശുദ്ധ്വണ്യ ചഞ്ചവ
ടിയിൽനിന്ന് ലോരമായി നിലവിളിച്ചും കൊണ്ടു കാടി
പ്പോയി.

ബ ര വ ധ ങ

ഇപ്പോൾ ചർച്ചയ്ക്കുവന്നിരിക്കുന്ന കേസുകളിൽ ചിലതുകൾ പരിശോധനയ്ക്കായി അയക്കേണ്ടതാണ്. അതിനായി അന്വേഷണ ഓഫീസർമാർക്ക് അനുമതി നൽകേണ്ടതാണ്. അതിനായി അന്വേഷണ ഓഫീസർമാർക്ക് അനുമതി നൽകേണ്ടതാണ്.

വിച്ച് ശ്രീരാമദികളെ ശിക്ഷിപ്പാൻ പഞ്ചവടിക്കു പുറപ്പെട്ടു. സൂര്യന്റെ പരിവേഷം, കുമനരികളുടെ ശബ്ദം, രമാഗ്രത്തിലുള്ള കൊടികളുടെ പതനം തുടങ്ങിയ ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ ജ്വലിക്കുന്നമല്ലെന്നു വരന്റെ മന്ത്രിയായ അകമ്പൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുവെങ്കിലും അതിനെ വിലവെക്കാതെ വരൻ പടയും അട്ടമാസം ചെയ്തു യാത്രചെയ്തു. രാക്ഷസപ്പടയുടെലോഷംകേട്ട് സീതയെ കാത്തുരക്ഷിപ്പാൻ ലക്ഷ്മണനെ വിളംബരിച്ചു. ആയുധപാണിയായി ശ്രീരാമൻ യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങി. ഉഴമിച്ചവണ്ണംതന്നെ, തന്റെ നേരെ വന്നടുത്ത രാക്ഷസപ്പടയോടു ഭഗവാൻ യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും വരൻ, ദൂഷണൻ, ത്രിശിരസ്സ് എന്നു മൂന്നുപേരേയും വന്ദിച്ച രാക്ഷസപ്പടയേയും അനായാസേന നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശുദ്ധ്വന്നവാരാവണസംവാദം.

വരവധം കണ്ടുണ്ടായ ഭയത്തോടും വൃസന്തോടും ശുദ്ധ്വന്നവ പിന്നെ പോയത് ലക്ഷേഷരനായ രാവണന്റെ അടുക്കലേക്കാണ്. ലക്ഷയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ ചെന്നു വീണ്ടു രാവണജ്യേഷ്ടനെ വിളിച്ചു. ശുദ്ധ്വന്നവ മുറവിളി തുടങ്ങി. രാക്ഷസസ്രീകൾ ശുദ്ധ്വന്നവയെ എടുത്ത് രാജധാനിയിൽ രാവണസന്നിധിയിൽ കൊണ്ടാക്കി. സോദരിക്ക് അകീർത്തികരമായ വൈരൂപ്യം പാറിയതു കണ്ടു കാരണം പറയാൻ രാവണൻ ആജ്ഞാപിച്ചു.

ശുദ്ധ്വന്നവ— നിന്തിരുവടിയെ മനുഷ്യർ തുണപ്രായമായി കരുതിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ജാസ്ഥാനത്തിനടുത്ത് പഞ്ചവടിയിൽ ചിലർ പണ്ണശാല കെട്ടി വൃതാനുഷ്ഠാനത്തിനായി താമസിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവർ കോസലേശ്വരനായ ദശരഥന്റെ മക്കളായ രാമനെന്നും ലക്ഷ്മണനെന്നും പേരോടുകൂടിയ രണ്ടു മനുഷ്യരാണ്. രാമന്റെ പത്നിയായ സീതയെന്നവളും ഭൂടെയുണ്ട്. ഇവർ ആയുധാധാരിക

കുമാരൻ. രാക്ഷസവംശത്തിന്റെ ഘാതകന്മാരായിട്ടാണ് ഇവർ വന്നിട്ടുള്ളത്. സീതയുടെ സൗന്ദര്യം ലക്ഷ്മീദേവിയുടേതിനേയും അതിശയിക്കുന്നതാണ്. 'മല്ലീശരന്റെ വില്ലിനെ വെല്ലുന്ന ചില്ലിവല്ലികളും, ചെന്താമരദളംപോലുള്ള നേത്രങ്ങളും, പഞ്ചമിച്ചന്ദ്രനഞ്ചുന്ന ഫാലദേശവും, കാർമുഖത്തെ തിരസ്സരിക്കുന്ന കചഭാരവും, നവവിദ്യമംപോലുള്ള അധരോഷങ്ങളും, മുത്തുപോലുള്ള ദന്തവംകതികളും, ഐരാവതീമസ്തകത്തെ തിരസ്സരിക്കുന്ന കചകുടങ്ങളും, വടവന്ദ്രസദൃശമായ ഉദരവും, കടുത്തുകൊക്കുന്ന കടിപ്രദേശവും, രംഭാസദൃശങ്ങളായ ഊരുക്കളും, കേതകമുകുളാകാരങ്ങളായ കണങ്കാലുകളും' എന്തിനു സപ്പുലാവണ്യസാരങ്ങളുംകൂടി ഉരുക്കി വാങ്ങാൻ അതിമഹോഹരമായ സീതയെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളത്. അവളെക്കണ്ടപ്പോൾ ത്രിലോകപുരന്ദരനായ നിന്തിരുവടിക്കു അവളെ കൊണ്ടുവന്നു സമ്മാനിക്കേണമെന്ന മോഹത്തോടെ ഞാൻ ഗുഹമായി പണ്ണശാലയിൽ കടന്നപ്പോൾ ലക്ഷ്മണനെന്നവൻ ഏതൊ കണ്ടുപിടിച്ച് ഇപ്രകാരമെല്ലാം ദേഹോപദ്രവം ചെയ്തു അംഗഭംഗം വരുത്തി വിട്ടയച്ചു. വിവരമറിഞ്ഞു ഖരഭൃഷണത്രിശിരാക്ഷരും അവരുടെ ഒട്ടൊഴിയാത്തുള്ള സൈന്യങ്ങളും രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകയും അവരെക്കൊരാമാസ്രത്തിന്നു ഇരയായി പോവുകയും ചെയ്തു. നിന്തിരുവടി ഇതിന്നു ഒരു വിദ്യത്തിനുണ്ടാക്കിത്തരാത്ത പക്ഷം ഞാൻ പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിക്കുവാനാണു തീർച്ചയാക്കിട്ടുള്ളത്. സീത നിന്തിരുവടിയുടെ അനുരാഗത്തെ സപ്പുപ്രകാരേണയും അർഹിക്കുന്നുണ്ട്.

രാവണൻ— ഭഗിനി! നീ പറഞ്ഞ കഥകളെല്ലാം സാമാന്യത്തിലധികം ഗൗരവമുള്ളതായിട്ടാണു തോന്നുന്നത്. ആദ്യം, നീ പറയുന്ന ആ സീതയെ രണ്ടു ദിവസത്തിലകം എന്റെ അന്തഃപുരത്തിൽ കൊണ്ടുവരിയാൽ നിന്റെ വൃശ്ചനം തീരുകമോ?

ശുദ്ധ്വണ്യം— ഒരു മോഹംകൂടിയുണ്ട്. രാമന്റെ പത്നിയെ നിന്തിരുവടി അപഹരിക്കുന്ന പക്ഷം എന്നെ അഭായ്യാനായ അയാളുടെ ഭാര്യയാക്കി ഭർത്താവില്ലെന്നുള്ള ഭയം വരുത്തുന്നതാണ്.

രാവണൻ കഴിയുന്ന ശ്രമം ചെയ്യാമെന്നു പറഞ്ഞ് സോദരിയെ സമാശ്വസിപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. സീതയുടെ സൗന്ദര്യവിവരണം കേട്ട് കാമാന്തനായ രാവണൻ കാര്യം സാധ്യത്തിനുള്ള ആലോചനകൾ ചെയ്യാനായി ചന്ദ്രവധവത്തിലിരുന്നു തപസ്സു ചെയ്യുന്ന മാർദ്ദവനെ കാണാൻ പോയി. മാർദ്ദവരാവണസംവാദം.

യാതൊരു അകമ്പടിക്കാരെയും കൂട്ടാതെ രാവണൻ രാത്രി സമയം തന്റെ ആശ്രമത്തിൽ തനിയെ വന്നതിന്റെ കാരണം മാർദ്ദവൻ ചോദിച്ചു.

രാവണൻ— മാതുല! ഇനി നാമൊക്കെ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ട് യാതൊരു ഫലവുമില്ല. അന്തിമനെയൊരു അപമാനമാണു സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്. അയോദ്ധ്യാരാജാവായ ദശരഥന്റെ ആത്മജനായിരാനായി രാമനും ലക്ഷ്മണനും എന്നു രണ്ടുപേരുണ്ട്. ഇവർ താപസവേഷധാരികളായി പഞ്ചവടിയിൽ പണ്ഡിതൻ ലക്ഷ്യം ഇപ്പോൾ പാർത്തുവരികയാണ്. എന്റെ സോദരിയും അവിടുത്തെ മരുമകളുമായ ശുദ്ധ്വണ്യം ആ വഴി വരുമ്പോൾ ലക്ഷ്മണനെന്നവൻ അവളുടെ മുകൾ മുഖം മേലേക്കിച്ച് മാനഭംഗം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതിലേക്ക് അവിടുത്തെ സഹായത്തോടുകൂടി എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രതികൃതി ചെയ്യേണമെന്നു പറയാനാണു ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളത്.

മാർദ്ദവൻ— ജാസ്ഥാനത്തിലെ ധാരാളികൾ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞില്ലെന്നുണ്ടോ?

രാവണൻ— അവർ വിവരം അറിയാത്തുപോയി. ഖരദാഷണി ശിശിരാക്കളും അവരുടെ പടയും ഒക്കെ രാമനോടേറ്റു മരിച്ചു പോയിരിക്കുന്നു. രാമൻ ഒരു മനുഷ്യസ്വഭാവമുള്ളവനാണ്.

വെങ്കിൽ ഞാൻ തന്നെ അവരോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകുമായിരുന്നു. നമ്മുടെ അറിവു കൂടാതെ ചരിച്ചാണല്ലോ ഇപ്പണയയുടെ മാനഭംഗം വരുത്തിയത്. അതുകൊണ്ടു രാമാദികൾ അറിയാതെ രാമന്റെ ഭാര്യയായ സീതയെ കൊണ്ടുവന്നു പകരം വീട്ടേണമെന്നാണ് എന്റെ മേഘം. ഈ സംഗതിയിൽ അവിടുത്തെ സഹകരണം ഉണ്ടാവാനുപേക്ഷിക്കുന്നു.

മാരീചൻ— നിന്റെ ആലോചന നിന്നെ നാശകാരണമാക്കിത്താണു പരിണമിക്കുക. ഛേ! രാവണ! നീ അനേകക്കാലം ബുദ്ധിമുട്ടി തപസ്സു ചെയ്തു ബ്രഹ്മാവോടു വാങ്ങിയ വര ബലമൊക്കെ ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തം നശിക്കേണമെന്നു വരുന്നതു വളരെ പരിതാപകരമായി തോന്നുന്നു. നീ ഈ രാമനെ നല്ലവണ്ണം അറികയില്ല. ഞാൻ അവനെ നല്ലവണ്ണം അറിയും. അവൻ മായാമാനുഷനാണ്. എന്റെ സഹോദരനായ സുബാഹുവിനേയും മാതാവായ താടകയേയും ഇവനാണു കൊന്നത്. എന്നെ കൊല്ലാതെ കൊന്നുചത്തും അവൻ തന്നെ. വിശേഷിച്ചു പാദാരവരിഗ്രഹണം തന്നെ നിന്ദ്രവും നാശകാരണവുമാണ്. എത്ര പേക്കാണ് ഇതുകൊണ്ടു നാശം പറ്റിയിട്ടുള്ളത്. അമലാനിമിത്തം ദേവേന്ദ്രനും, താരനിമിത്തം ചന്ദ്രനും പറ്റിയ ദുഷ്ടിത്തികൾ നിന്നെക്കുറിച്ചുണ്ടല്ലോ. ഇന്ദ്രാണി നിമിത്തം നളന്ദരജാവ് ഇന്നും പെരുമ്പാമ്പായി കഷ്ടപ്പെട്ടുനില്ക്കുകയോ? അതിലും വിശേഷിച്ച് ഈ ജാനകി ആരാണു? ഇച്ഛാജ്ഞാനക്രിയാശക്തിസ്വരൂപിണിയായ സാക്ഷാൽ ശ്രീഭഗവതിയാണു സീതാ. ആ ലക്ഷ്മീഭഗവതിയെയാണ് നീ അപമാനിക്കാൻ ആലോചന ചെയ്യുന്നത്? അതാണ് ഉദ്ദേശമെങ്കിൽ നീയും നിന്റെ ഗോത്രവും വേഗം നശിക്കും.

രാവണൻ— (കേവലാധ്വനിയായി) ഞാൻ രാക്ഷസരാജാവോ

നെന്നു' അമ്മാമനാരു മറാസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. എന്റെ പ്രഭുതപത്തേയും എനിക്കുപറ്റിയ അപമാനത്തേയും ആലോചിക്കാതെ ധിക്കാരമായി സംസാരിക്കുന്നതായാൽ അമ്മാമനും എന്റെ ചന്ദ്രമാസത്തിനിർയായിത്തീരാതിരിക്കയില്ല.

മാരീചൻ — രാവണ! നീ എന്റെ നേരെ കോപിക്കുന്നതെന്തിന്? നിന്നെ വലുതായ ദുഷ്ടാലമാണ്. അതു എന്നേയും ബാധിക്കാതെ കഴിയുമോ? ഞാൻ ഈ കാഴ്ചത്തിൽ എത്ര വിധമാണു സഹകരിക്കേണ്ടത്? അതു പറഞ്ഞാൽ മതി.

രാവണൻ — അമ്മാമൻ വല്ലാതെ ഭയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. താടകയേയും മറ്റും കൊന്ന രാമനെ ഞാൻ കൊന്നുകൊള്ളാം. ഭവാനു നല്ല ഒരു കനകമൃഗത്തിന്റെ വേഷമെടുത്ത് പഞ്ചവടിയിൽ പോയി സീതയെ മോഹിപ്പിച്ച് രാമലക്ഷ്മണന്മാരേയും അവളേയും തമ്മിൽ അകറ്റണം. അവസരം നോക്കി സന്യാസിവേഷമെടുത്തു ചെന്ന് സീതയെ ഞാൻ അപഹരിച്ചുകൊള്ളാം.

മാരീചൻ — നീ പരയംപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഏതെന്നു കൊല്ലും. പ്രവർത്തിച്ചാൽ രാമസായകമേറ്റ് എനിക്കു മരിക്കാം. അതുകൊണ്ടു നിന്റെ ഇഷ്ടം അനുസരിക്കുക തന്നെയാണ് എനിക്കു ഗുണം. ഈ യാത്രകൊണ്ടു നിന്നെ മറ്റൊരു സഹായവും കൂടെ എന്നാൽ ചെപ്പാൻ സാധിക്കും. അതായത് പാപികളായ നിങ്ങൾ ഏതെത്താമസിയാതെ അന്തകപുരിയിലേക്കു വരും. അതിന്നു മുമ്പിൽ ഞാൻ അവിടെ ചെന്നു നിങ്ങളെ എതിരേല്ക്കുവാനുള്ള ഏല്പാടു ചെയ്യും.

എന്നും പറഞ്ഞു മാരീചൻ കനകനിറമായ ഒരു മറാന്റെ വേഷമെടുത്തു രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ പണ്ണശാലക്കരികിലേക്കു പോയി.

സീതാകാകമൃഗദർശനം.

പണ്ണശാലക്കരിക്കെ കളിച്ചു സഞ്ചരിക്കുന്ന കനകമൃഗത്തേക്കു് വിനോദത്തിനായി അതിനെ പിടിച്ചു പണ്ണശാലയിൽ വളത്തേണമെന്നുള്ള സീതയുടെ മോഹം കണ്ടു്, ശ്രീരാമന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം ലക്ഷ്മണൻ ആ മൃഗത്തെ സൂക്ഷിച്ചു പരിശോധിക്കുകയും വിശ്വാമിത്രയാഗാവസരത്തിൽ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടെ ഭയപ്പെട്ടോടിപ്പോയ മാർീചന്റെ മായാവിത്താമാണെന്നുള്ള ശങ്ക ശ്രീരാമനെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. 'ആ ദുഷ്ടനാണെങ്കിൽ അവനെ കൊല്ലാം, അല്ല യഥാർത്ഥമായാണെങ്കിൽ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവരാം' എന്നും പറഞ്ഞ് സീതയെ ലക്ഷ്മണന്റെ രക്ഷയിലാക്കി ശ്രീരാമൻ മാനിനെ അന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെട്ടു. കനകമൃഗമാകട്ടെ ചാടിച്ചാടി ശ്രീരാമനെ പണ്ണശാലയിൽനിന്നു് അധികദൂരം അകറ്റി. ഈ മാനിനെ പിടിച്ചാൻ പ്രയാസമാണെന്നു കാണുകയാൽ ശ്രീരാമൻ അസ്രം പ്രയാഗിച്ചു. അസ്രഃമാദു മാർീചൻ മരണവേദനയോടെ "അയ്യോ! സീതെ, ലക്ഷ്മണ! രാക്ഷസന്മാർ എന്നെ വധിക്കുന്നു! രക്ഷിക്കണം!" എന്നിങ്ങിനെ കവചസ്വരത്തിൽ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു പ്രാണനെ വെടിയുകയും ചെയ്തു. സീതാദേവി ഈ മോദാദം കേട്ടു്, ഭഗവാനു വല്ല ആവത്തും പററിയൊ എന്നു ശങ്കിച്ചു ലക്ഷ്മണനോടു ജന്മിനെ പറഞ്ഞു.

സീതാ— ലക്ഷ്മണാ, ആ ഭീറസ്വരം നീ കേട്ടിട്ടു് യാതൊരു ഭാവഭേദവും കൂടാതെ നില്ക്കുന്നതെന്താണ്? ഭഗവാന്റെ ഭീറസ്വരമാണെന്നും അവിടുത്തേക്കു് എന്നോ ആവത്തു വന്നുവെന്നും തോന്നുന്നതെന്താണ്? മനസ്സിന്നു സമാധാനമില്ലല്ലോ.

ലക്ഷ്മണൻ— ദേവി! ജ്യോഷ്ഠൻ കരിക്കലും ആത്തനാദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതല്ല. രാത്രിചാരികളായ രാക്ഷസന്മാരുടെ മായാപ്രയോഗമാണിതു്. രാമാസ്രം ഏറു് മരിക്കുന്ന മാ

രീചന്റെ ചതിപ്രയോഗമാണ്. ദേവിയെ കാത്തുരക്ഷിച്ച് മിഥുനാണുല്ലാജ്യേഷൻ കല്പിച്ചു പോയത് ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു ജ്യേഷൻ ഇവിടെ മടങ്ങിയെത്തും.

സീതാ— ജ്യേഷനെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനുള്ള വഴി ഹോക്കാരെ ഇത്തരം വ്രായങ്ങൾ പറഞ്ഞു കേൾക്കുമ്പോൾ നിങ്ങളെ വല്ല ഭിഷുവിചാരവുമുണ്ടോ എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ഞാൻ തന്നെ ചെന്നു അന്വേഷിക്കട്ടെ.

എന്നും പറഞ്ഞ് സീത ആത്തനാദം കേട്ടു വഴിക്കു പുറപ്പെട്ടു. ലക്ഷ്മണൻ വിഷണ്ണനായി. “ദേവി പണ്ണശാലയിൽ തന്നെ ഇരുന്നാലും, ഞാൻ അന്വേഷിച്ചു വരാം. കണ്ണുതുലമായ വാക്കുകൾ ദേവിയുടെ മുഖത്തു നിന്നു കേൾക്കുക വയ്യ.” എന്നും പറഞ്ഞ് സീതയുടെ രക്ഷക്കായി ജടായുവിനെയും വാസുദേവതമാരെയും ധ്യാനിച്ചു ലക്ഷ്മണൻ കാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചു.

സീതാ പരമരണം.

ലക്ഷ്മണൻ പണ്ണശാലയിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോഴും സമ്പ്രാസിയുടെ വേഷം അവലംബിച്ചു രാവണൻ പണ്ണശാലയിൽ അവതരിച്ചു. സമ്പ്രാസി വരനെക്കണ്ട് ജനകി അഗ്നിലുപാദ്രാദികളാൽ പൂജിച്ചു ഭക്തിയോടുകൂടി തൊഴുതുകൊണ്ടു നിന്നു.

സമ്പ്രാസി— റീ സമംഗലിയായി ഭവിക്കട്ടെ! അധികം കാലമായി സമാധിയിലിരുന്നിരുന്ന ഞാൻ ഉണർന്നപ്പോൾ ലോകത്തെ ഈ വിധമാണു കാണുന്നത്. എറിക്കു ക്ഷുത്തു ദാഹവും തീർപ്പാക്കുവാനുള്ള വഴി ആലോചിച്ചപ്പോഴാണ് ഈ പണ്ണശാലയും അതിൽ നിന്നെയും കണ്ടത്. സമ്പ്രാസിമാരുടെ അനുഗ്രഹത്തെ സ്വീകളാണ് പ്രത്യേകമായി അർപ്പിക്കുന്നത്. റീ ആഭരണമണിഞ്ഞ് പണ്ണശാലയുടെ പുറത്തു വന്ന് ഭിക്ഷുവായി വന്ന എറിക്കു ക്ഷുതം തന്നാലും.

ജാനകി— സ്വാമിൻ! നമസ്കാരം! സത്യാസിമാർക്കു ക്ഷുത്തും ദാഹവുമില്ലെന്നാണു കേട്ടിട്ടുള്ളത്. അങ്ങു് ക്ഷുൽവിപാസകളാൽ അവശനായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുന്നു. ഈ രണ്ടു സ്ഥിതിയും തമ്മിൽ യോജിക്കുന്നില്ലല്ലോ.

സത്യാസി: ഓ! സാധവി! സത്യാസികൾ കടീചകൻ, പകുതകൻ, ഫംസൻ, പരമഫംസൻ, ഇങ്ങിനെ നാലുതരക്കാരാണു. മന്ദവിരാഗം, തീവ്രവിരാഗം, തീവ്രതഃവിരാഗം എന്നിങ്ങിനെ ഈ സത്യാസിമാർ സ്വീകരിക്കുന്ന വിരാഗം മൂന്നു വിധവുമാണ്. കടീചകനും പകുതകനും മന്ദവിരാഗികളും, ഫംസൻ തീവ്രവിരാഗിയും, പരമഫംസൻ തീവ്രതഃവിരാഗിയുമാണ്. കഡംബത്തിൽ ബദ്ധനായിരുന്ന് ഒട്ടക്കും കഡംബാക്ഷക്കു അസമത്വമായിത്തീർന്ന് അവരെ ഉപേക്ഷിച്ചു, തന്റെ ഉദരപൂരണം മാത്രം കാംക്ഷിച്ച് കാഷായവസ്ത്രവും രുദ്രാക്ഷവും ധരിച്ച് ഭിക്ഷയെടുത്ത് നടക്കുന്നവനെയാണു കടീചകനെനുപറയുന്നത്. പകുതകനാവട്ടെ കഡംബത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു നടക്കുന്നവനാണെങ്കിലും സഞ്ചാരാവസരങ്ങളിൽ സത്യാസികളെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. സത്യാസോപദേശങ്ങളൊന്നും കൂടാതെ ജടാഭാരം വഹിച്ച്, കൌചീനമാത്രമായി യോഗദണ്ഡം ധരിയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. ഫംസൻ ഇത്തരക്കാരനല്ല. ഭഗവൽഭക്തികൊണ്ടു, വേദപാഠം, ദേവപൂജ, ഗുരുപൂജ, മുതലായതു വിധിയോം വണ്ണം അനുഷ്ഠിച്ചു, സത്ഗുരുവിൽനിന്നു ദത്തമായ ഉപദേശമനുസരിച്ച് ആസനസ്ഥനായി യമനിയമാദികൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യും. പരമഫംസൻ അഷ്ടാംഗങ്ങളിൽ നിപുണനായിരിക്കും. ശുഭേച്ഛാവിവരണതന്മാനസീകസതപാചത്തി, അസപ്തകുതി പദാത്മഭാവന, തുരീയ എന്നീ ജ്ഞാനമാറ്റങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ച് അനുഭവഗോചരമായ ബ്രഹ്മാനന്ദത്തെ അനുഭവിക്കുന്നവനാണു പരമഫംസൻ എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. ഇങ്ങിനെ നാലുതരക്കാരായ

സത്യാസികളിൽ ഞാൻ പരമഹംസനാണു. പ്രാരബ്ധക
ർമ്മപ്രാണയാൽ എന്റെ മനസ്സ് ഇപ്പോൾ ആഹാരാദി
കളിൽ ചലിച്ചതാണ്. അല്ലയോ സുന്ദരി! നീ ഒരു രാജകു
മാരിയാണെന്നു തേരുന്നവല്ലോ. നീ ഈ ഘോരവന
ത്തിൽ ഏകാകിനിയായിരിക്കുന്നതെന്തിനാണു? നിന്റെ ര
ക്ഷകൻ എവിടെ?

ജാനകി! ശ്രീമൻ!ഞാൻ മിഥിലാധിപനായ ജനകന്റെപുത്രി
യാണു. ജാനകിയെന്നാണു പേർ. അയോദ്ധ്യാധിപനായ ദ
ശരമന്റെ സീമന്തപുത്രനാണ് എന്റെ ഭർത്താവ്. അദ്ദേ
ഹം തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ സത്യരക്ഷക്കായി അനു
ജനായ ലക്ഷ്മണനോടും ഏനോടുംകൂടി ഇവിടെവന്നു താ
മസിക്കുന്നതാണു. അവർ രണ്ടുപേരും ഇപ്പോൾ മടങ്ങിയെ
ത്തു. അങ്ങയുടെ അഭീഷ്ടം അവർ സാധിപ്പിച്ചതും.

സത്യാസി:—ഓ ഹൊ! ദശരഥന്റെ നാലു പുത്രന്മാരിൽ പ്ര
ഥമപുത്രനായ ശ്രീരാമനായിരിക്കും നിന്റെ പ്രിയതമൻ
മനസ്സിലായി.

ജാനകി:—നിന്തിരുവടി എവിടെനിന്നാണു ഇപ്പോൾ വ
രുന്നതെന്നറിവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

സത്യാസി:—ഞാൻ അനേകം തീർത്ഥങ്ങളും ക്ഷേത്രങ്ങളും സ
ന്ദശിച്ചു പലരാജ്യങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പല രാജ
ധാനികളിലും ഞാൻ പോയിട്ടുണ്ട്. അവിടങ്ങളിലെ രാ
ജാക്കന്മാരുടെ പ്രബലതയും, ദുബ്ബലതയും, അവരുടെ
കീർത്തിയും ദുഷ്ടീർത്തിയും ഞാനറിയും. നിന്റെ ഭർത്താവു മ
ടങ്ങിവരുന്നതുവരെ സമയം പോക്കുവാൻ ഒരു രാജാവി
ന്റെ ചരിത്രം ഞാൻ പറയാം. 'ലങ്കയെന്നുപേരായി അ
തിമനോഹരമായ ഒരു രാജധാനിയും, അവിടെ നൈരോ
ക്രസുന്ദരനായ ഒരു രാജാവുമുണ്ട്. അയാൾ ഭൂലോകത്തി
ലെ ഇന്ദ്രനാണെന്നുതന്നെ പറയാം. അതിഭാഗ്യവാനും,
കാമസുദശനും ആയ ലങ്കേശ്വരൻ ബ്രഹ്മഗോത്രസംജാത

നാം സാമവേദസാധകനാണ്. അയ്യഭിശ്ശജങ്ങളെ ജയിച്ച ഈ ലക്ഷേഷ്വരൻ കൈലാസപർവതമെടുത്തു അമ്മാനാടുക കൂടി ചെത്തിട്ടുണ്ട്. സ്വർണ്ണവർണ്ണമായ ദേഹകാന്തിയോടുകൂടിയ ഈ രാജാവിന്നു പത്തു തലകളും ഇരുപത് കയ്യുമാണ്. ഇത്ര സൗന്ദര്യവും സമ്പത്തുമുള്ള വേറൊരുവനെ ത്രിലോകങ്ങളിലും കണ്ടാറില്ല. ഈ രാജാവിന്നു അനുരൂപമായ ഒരു പത്നിയെ ഇതുവരെ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു ലക്ഷേഷ്വരന്റെ പടവും കൊണ്ടു ഭൂതന്മാർ ലോകമെങ്ങും സഞ്ചരിക്കുന്നുണ്ട്? ആ ഭൂതന്മാരിൽ ആരുംതന്നെ റിന്നെ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു വരുമോ? അനുരൂപനായ ഭർത്താവോടുകൂടി ഒരു ദിവസമെങ്കിലും രമിച്ചു മരിക്കുന്നതാണു കൊള്ളത്തോത്ത ഭർത്താവോടുകൂടി ഒരു യുഗം കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലത്. രാമൻ സാധുവാണു, ദശരഥന്റെ അകാലസന്തതിയുമാണ്. നിന്റെ കർമ്മഫലം എന്തു പറയാൻ കാണുന്നുള്ളു.

ജാനകി:— പരമഹംസനായ അങ്ങയുടെ പ്രസംഗവിഷയം സുഖമില്ലാത്ത പന്ഥാവിൽ എത്തിച്ചേർന്നതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നു. അങ്ങൻ ഇത്ര നേരവും പുകഴ്ത്തിയ രാക്ഷസനെ വധിപ്പാൻ ആയുധപാണിയായി വനത്തിലേക്കു വന്ന എന്റെ ഭർത്താവിനെപ്പറ്റി അങ്ങക്കു ഒരു വിവരമുമില്ലെന്നു കാണുന്നതും സംശയകരമായിരിക്കുന്നു.

സമ്പ്രദസി:—മുമ്പ് ചെന്നു ഒരു സിംഹത്തെ വധിക്കുമെന്നു പറയുന്നതും ഒരു മനുഷ്യൻ ഒരു ശക്തനായ രാക്ഷസനെ വധിക്കുമെന്നു പറയുന്നതും തമ്മിൽ എന്താണു വ്യത്യാസം?

ജാനകി:—എനിക്ക് സമ്പ്രദസിമാരിലുള്ള വിശ്വാസം വിട്ടു പോകുന്നു. അങ്ങന്നു പറയുന്ന ലക്ഷേഷ്വരനായ രാവണനെ കൃതചിത്തപുത്രനായ കാഞ്ചവീര്യൻ ജയിച്ചതും, ആ കാഞ്ചവീര്യനെ ജയിച്ചു പരത്തുരാമനെ എന്റെ ഭർത്താവു ജയിച്ചതും അറിയാത്തവർ ആരാണുള്ളത്. അതുമാത്രമോ,

വിരാധനേയും ഖരാദികളേയും എന്റെ ഭർത്താവു ജയിച്ചിട്ടു കാലം അധികമായിട്ടില്ലല്ലോ. അങ്ങുന്ന് പരമഹംസനായ സത്യാസിയാണെന്ന കാര്യം വിശ്വസിപ്പാൻതന്നെ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു.

ജാനകിയുടെ ഈ അഭിപ്രായം കേട്ടപ്പോൾ, രാവണൻ തന്റെ യഥാർത്ഥമായ സ്വരൂപംതന്നെയെടുത്ത് ജാനകിയെ വിടിപ്പാൻ അടുത്തെത്തി. പക്ഷെ പതിവുതന്നെയായ ജാനകിയെ തൊട്ടാൽ പൊള്ളമെന്ന വിലയിൽ ഉഗ്രമായ ചൂട്ട തോന്നുകയാൽ ജാനകി നിന്ന ഭൂമിയോടും കൂടി അവളെ എടുത്ത് മായാവിതായ രാവണൻ ഒളിച്ചു നിർത്തിയിരുന്ന രഥത്തിൽ വെച്ച് ആകാശത്തിലേക്കു പൊങ്ങി. ജാനകിയുടെ ആത്മനാദം കേട്ടു ജടായു രാവണനോട് അംബരമാഗ്നത്തിൽ ചെന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു. (രാവണന്റെ കീഴീടം, കണ്ഠാധാരം, ബാഹുവലയം തുടങ്ങിയ ആഭരണങ്ങളും, വില്ലും ജടായു കൊത്തി ഭൂമിയിൽ വീഴ്ന്നു. ബാഹുവേരും യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടും ജയമില്ലെന്നു കാണുകയാൽ രാവണൻ പക്ഷിയോടു മമ്മംപറഞ്ഞ് യുദ്ധം ചെയ്യാമെന്നൊച്ചു തന്റെ മമ്മംപുടത്തെ കാലിന്റെ വെരുവിരലിന്മേലാണെന്നു പറഞ്ഞു. അതു സത്യമാണെന്നു വിശ്വസിച്ചു തന്റെ മമ്മം വെറുത്തെ ചിറകിലാണെന്നു ജടായുവും പറഞ്ഞു. ജടായു വക്ത്രസ്ഥംകൊണ്ടു രാവണന്റെ മമ്മത്തിൽ കൊത്തുവാൻ താണസമയം ചന്ദ്രമാസംകൊണ്ടു രാവണൻ ജടായുവിന്റെ വലത്തെ പക്ഷം വെട്ടുകയും, ജടായുഭൂമിയിൽ പതിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം ശ്രീരാമനു കണ്ടു പറയുന്നതു വരെ ജടായു മരിക്കരുതെന്നു സീതയ്ക്കുറപ്പിച്ചിരുന്നു. രാവണൻ സീതയേയും കൊണ്ടു ലങ്കയിലെത്തി അശോകവൃന്തത്തിലൊരിടത്തു സീതയെ ഇറക്കിവെച്ച്, രാക്ഷസികളെ കാവലിന്നുമാക്കി. സീതയുടെ ദൈവ സായുധോയങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു അവളെ തനിക്ക് സ്വാധീനയാക്കിത്തരണമെന്ന രാക്ഷസികളോടൊരുങ്ങിപ്പോയിപ്പോയ രാവണന്റെ രാജ

ധാനിയിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. രാവണന്റെ ഈവിധമുള്ള എപ്പോഴകും അറിഞ്ഞു വിഭീഷണൻ വളരെ പ്രസന്നനായും, തന്റെ മകളായ ത്രിജടയെ വിളിച്ചു സീതക്കു സഹായമായി നില്ക്കുവാൻ സ്വകാര്യമായി ഉപദേശിച്ചതുകൊണ്ടും ചെയ്തു.

സീതാരഹണാനന്തരം.

സീതയുടെ കണ്ണശുദ്ധമായ വാക്കു കേട്ടു മാനസിപ്ലാമനസ്സോടെ പണ്ണശാല വിട്ടു വൻകുട്ടിലേക്കിറങ്ങിയ ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീരാമനെ അന്വേഷിച്ചു ബഹുദൂരം നടന്നു ബുദ്ധിമുട്ടി ദുഃഖിക്കുമ്പോൾ ഭഗവാനെ കണ്ടെത്തി. പണ്ണശാലയിൽ ജാനകിക്കു ആരും തുണയില്ലെന്നറിഞ്ഞിരിക്കെ ലക്ഷ്മണൻ എങ്ങിനെ പണ്ണശാല വിട്ടുവെന്നുള്ള ചോദ്യത്തിന്നു ലക്ഷ്മണൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ലക്ഷ്മണൻ—ഈ വഴിക്കു ആഞ്ഞനാദം കേട്ടത് ജ്യേഷ്ഠന്റേതാണെന്നുശങ്കിച്ചുഅടിയനെ ദേവി ഇങ്ങോട്ടയച്ചതാണ്. അടിയന്റെ സാന്ത്വനവാക്കുകൾ ദേവി തെറ്റിദ്ധരിച്ചു, കണ്ണശുദ്ധമായ വാക്കുകൾ കൂടി പറഞ്ഞു പോയിട്ടുണ്ട്. അതൊക്കെ കേൾക്കാൻ അക്ഷമനായ അടിയൻ അനിഷ്ടമായാലും ദേവിയുടെ കല്പന കേൾക്കുകതന്നെ വേണ്ടിവന്നു.

ശ്രീരാമൻ—അനുജാ! ഈ സംഭവങ്ങൾ ദുർല്ലക്ഷണങ്ങളായി തോന്നുന്നുവല്ലോ. സ്ത്രീയുടെ വാക്കു കേട്ടാണ് റാമന്റെ പിതാവ് ചരമമടഞ്ഞത്. സ്ത്രീവാക്കു കേട്ടാണു ആ കൃത്രിമമാനിന്റെ പിന്നാലെ ഞാൻ പോന്നത്. നീയും സ്ത്രീവാക്കിനെ ആധാരമാക്കി എന്നെ അന്വേഷിച്ചു പോന്നു. ഇതിന്റെ ഫലം എന്താണാവോ?

എന്നും പറഞ്ഞു രണ്ടുപേരും വേഗം പണ്ണശാലയിലെത്തി. ജനാകീദേവിയെ അവിടെ കണ്ടില്ല. ശ്രീരാമൻ പ്രസന്നനായിച്ചമോഹാലസ്യപ്പെട്ടു പോയെങ്കിലും സൗമിത്രിയുടെ സാന്ത്വനവാക്കുകളാൽ സമാധാനിച്ചിട്ട്, സീതയെ അവിടങ്ങളിൽ

ലെല്ലാം അന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങി. അവിടെ ഒരു രഥമാറ്റം കണ്ടു അതിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി തെക്കോട്ടു കരെ പോയപ്പോൾ വില്ലും ശരങ്ങളും കീരീടകുണ്ഡലങ്ങളും മറ്റും ഭൂമിയിൽ വീണുകിടക്കുന്നതായി കണ്ടു. അതിന്നു കുറച്ചു ദൂരെയായി പക്ഷിശ്രേഷ്ഠനായ ജടായു പക്ഷം മുറിഞ്ഞു വീണുകിടക്കുന്നതും കണ്ടു. ജടായുവിന്റെ പരിതാപകരമായ സ്ഥിതിയെക്കണ്ട ഭഗവാൻ അത്ഭുതം ദുഃഖത്തോടെ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

ജടായു മേരക്ഷം .

ശ്രീരാമൻ—എന്റെ പ്രിയതമയെ അപഹരിച്ചത് ആരൊരാളുടെ ആഭരണങ്ങളും ആയുധങ്ങളുമാണ് അവിടെ കാണുന്നത്. ആ ദിവ്യൻ പക്ഷിശ്രേഷ്ഠനായ ഭവാന്റെ ഘാതകനായും വന്നു. എന്റെ പിതാവ് ഞാൻ നിമിത്തമായിട്ടാണ് ഇഹലോകവാസം വിടേണ്ടിവന്നത്. പിതൃസുഹൃത്തായ അങ്ങേക്കു ഞാൻ തന്നെയൊന്നു നാശകാരണമായത്. എന്റെ ജീവിതം ആശാസ്യമായി തോന്നുന്നില്ല.

ജടായു—ഹേ! രാഘവ! ഈ സംഭവങ്ങളൊന്നും നിനക്കു ദുഃഖകരങ്ങളാവരുത്. സുഖദുഃഖങ്ങൾ എല്ലാവർക്കുമുണ്ട്. സംഹാരമുന്തിയ പർമശിവൻ പന്ത്രണ്ടുസംവത്സരം ബ്രഹ്മകവാലം കയ്യിലെടുത്തു ഭിക്ഷാടനം ചെയ്തില്ലെ? സൃഷ്ടിക്കത്താലായ ബ്രഹ്മാവിന്നു നഷ്ടപ്പെട്ട തന്റെ ഒരു ശിരസ്സു വീണ്ടും ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിച്ചുവോ? ദക്ഷശാപംകാരണം ചന്ദ്രനു കലാക്ഷയം വന്നില്ലെ? ഇങ്ങിനെ മഹാമാർക്കു കൂടി പ്രാരബ്ധകർമ്മം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. ജനനം, മരണം എന്ന രണ്ടു കരകളോടു കൂടിയ സംസാരാഗ്നിയത്തിൽ കിടന്നുഴലുന്ന പാമരന്മാരെപ്പോലെ ഡീ സംസാരിക്കുന്നത് എന്നെ ബോധിപ്പിക്കാനാണോ? രാവണൻ നിന്റെ പത്നിയെ കട്ടുകൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ടു ഞാൻ അവനോടു യുദ്ധം ചെയ്ത് അവളെ രക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു.

അവൻ ചതിച്ച് എന്റെ പക്ഷം മുറിച്ചു കൊല്ലാറാക്കി. എന്റെ അന്ത്യകാലമടുത്തതുകൊണ്ടു രാവണൻ എന്നെ ജയിപ്പാൻ സാധിച്ചു എന്നേയുള്ളൂ. എന്റെ മരണസമയത്ത് സാക്ഷാൽ മഹാവിഷ്ണുവായ നിന്നെ കാണാൻതക്ക വണ്ണം എനിക്കു സിദ്ധിച്ചു പുണ്യം ദേവന്മാർക്കു കൂടി സുഖസാധ്യമായിട്ടുള്ളതല്ല. നീ രാവണാദികളെക്കൊന്നു ദേവന്മാർക്കു സങ്കടനിവൃത്തി വരുത്തിക്കൊടുത്ത് അയോധ്യയിൽ പോയി ചക്രവർത്തിയായി സുഖിച്ചിരിക്കുക. പ്രാണൻ ഏതെന്നു വെടിയുന്നില്ലല്ലോ.

ശ്രീരാമൻ—ഹരവിരിഞ്ചാദികൾ പാത്രാപാത്രം നോക്കാതെ വരമ്പലങ്ങൾ കൊടുക്കുക കാരണം സജ്ജനങ്ങൾ ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവരുന്നതു കാണുമ്പോൾ ക്ഷണമാത്രം കൊണ്ടു ഈ രേഴു ലോകങ്ങളും ആഗ്നേയാസ്രുത്താൽ ഭസ്മീകരിക്കാനാണു എനിക്കു തോന്നുന്നത്. ശ്രേഷ്ഠനായ് അങ്ങനെ ഉപദ്രവിക്കുവാൻ രാവണൻ സാധ്യമാക്കിക്കൊടുക്കുകയോ? ലക്ഷ്മണാ! വില്ലിങ്ങോട്ടു തര.

ജടായു—രാഘവാ! നീ ആരുടെ നേരെയാണു ക്രോധിക്കുന്നതും? നിന്റെ ആഗ്നേയാസ്രുത്തിൽ സജ്ജനങ്ങളും കൂടി നശിക്കേണ്ടിവരുമല്ലോ. നീയും ഈ സംഗതിയിൽ നിരപരാധിയാണെന്നു പറവാൻ താമില്ല. ഒരു സ്ത്രീയെ തനിച്ചു ഘോരാരണ്യത്തിലാക്കി മാനിനെ ചിടിപ്പാൻ നീ പോവുകകാരണമല്ലെ രാവണൻ ആ സ്ത്രീരത്നത്തെ കട്ടു കൊണ്ടുപോകുവാൻ അവസരം കിട്ടിയത്? അതുകൊണ്ടു കോപത്തെ അടക്കി ക്ഷമയെ സ്വീകരിക്കുക.

ശ്രീരാമൻ ജടായുവിന്റെ ഇത്തരം യുക്തിയുക്തമായ വാക്കുകളെ കേട്ടു കോപത്തെ കെട്ടുകയും, രാവണൻ ഏതു മാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടിയാണു സീതാദേവിയെ കൊണ്ടുപോയതെന്നും മറ്റും ചോദിച്ചുവെങ്കിലും അതിന്നുത്തരം പറവാൻ കഴിയാതെ രാമനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടു ജടായു മരിക്കുകയും

ചെയ്തു. രാമലക്ഷ്മണന്മാർ ജടായുവിന്റെ സംസ്കാരങ്ങളെല്ലാം വിധിയോടൊണ്ണം ചെയ്തതിന്നു ശേഷം ദക്ഷിണമുഖനാരായി വീണ്ടും സീതാഭാഷണത്തിന്നു പോയി. ഇങ്ങിനെ യൊരു ദിവസം ജലം കൊണ്ടു വരുവാൻ തനിയെ നദീതീരത്തിലേക്കു പോയപ്പോൾ ശുദ്ധവത്സാവെന്ന രാക്ഷസന്റെ സോദരിയായ അയോമുഖിയെന്നവൾ ലക്ഷ്മണനെ പിന്തുടന്നു മാർവേദത്തെ തീർത്തുകൊടുക്കേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും കടുവിൽ അവൾ ദേഹോപദ്രവം ചെയ്യാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അവളെ നാസികാക്ഷപേദം ചെയ്തു വിരൂപിയാക്കി വിടുകയും ചെയ്തു. പിന്നെയും രാമാദികൾ അരണ്യത്തിൽ കൂടി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ രണ്ടുപേരും കമ്പസന്റെ കയ്യിൽ പെടുവാൻ ഇടവന്നു. രാമാദികൾ കമ്പസത്തിന്റെ കാരോകരങ്ങൾ വെട്ടി മുറിച്ചു ഉടനെ ഈ കമ്പസം ഒരു ദിവ്യവേഷമെടുത്ത് ആകാശത്തിലേക്കുയന്നു വന്നു ശ്രീരാമനെ ഇപ്രകാരം സ്തുതിച്ചു.

കമ്പസസ്തുതി.

കമ്പസൻ—ശ്രീരാമ, രാമ, രാമ, പരബ്രഹ്മസ്വരൂപ! നമസ്കാരം. ആദിയും, അനാദിയും, ആദിമദ്ധ്യാന്തരഹിതനും വിനിതവടിയാണ്. അഖിലാണുപങ്ങളിലുമുള്ള ജീവകോടികളുടെ അന്തർവ്യാപ്താപ്തനും, സമസ്തകാരണനും, സർവ്വസാക്ഷിയും വിനിതവടിയാണ്. അങ്ങുന്ന് സജാതികവിജാതിക സുഗതഭേദശൂന്യനാണ്. വിനിതവടി അവാങ്ങ് മാനസഗോചരവായുമാരിക്കുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു മൂർത്തിയെ അടിയൻ എങ്ങിനെ സ്തുതിക്കട്ടെ. കയ്യിലുള്ള പദാത്മത്തെ ത്രുജിച്ച് അറന്തരം ആ പദാത്മത്തെ കാഞ്ചാ നില്പല്ലൊ എന്നു പറഞ്ഞു ദുഃഖം വാടിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ മായാവിദ്യകളിൽ എങ്ങിനെ അതൂർത്തപ്പൊടാതിരിക്കും? രാമഭദ്രാ! ഞാൻ തന്നെ എന്നു പേരായ ഒരു ഗന്ധവ്വനാണ്. അപ്പുവക്രൻ എന്ന മഹാബലിയുടെ ശരീരം കണ്ടു പരിഹസി

ക്ഷകയാൽ രാക്ഷസനായിപ്പോകുന്നു ആ മഹാഷി എന്നെ ശപിഷ്ടകയും, രാമാവതാരകാലത്തിൽ ശാപമോചനം വരുമെന്നു പിന്നീട് എന്റെ വൃസനം കണ്ടു അനുഗ്രഹിഷ്ടകയും ചെയ്തു. ശാപത്താൽ രാക്ഷസനായ ഞാൻ വന്ധത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം കാമധേനുവിന്റെ പുത്രിയായ നന്ദിനിയെ പിടിച്ച് ഭക്ഷിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ, ഇന്ദ്രൻ വരുംകൊണ്ടു എന്റെ ശിരസ്സിൽ അടിക്കുകയും ആ അടികൊണ്ടു ശിരസ്സ് ക്ഷയിയിലായി എന്റെ കരങ്ങൾ വളരുകയും ചെയ്തു. അന്നുമുതൽ ഇന്നേവരെ നിന്തിരുവടിയുടെ വരവും കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഭഗവൻ പ്രസീദ! നിന്തിരുവടി ഇവിടെ നിന്നു തെക്കോട്ടുതന്നെ സഞ്ചരിച്ചാൽ ശബരിയുടെ തപസ്ഥാനത്ത് എത്തിച്ചേരും. ശബരി മുഖേന സുഗ്രീവസഖ്യത്തിനും സുഗ്രീവസഹായത്താൽ നിന്തിരുവടിയുടെ കാർത്യസാധ്യത്തിനും ഇടവരും.

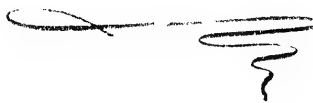
എന്നും പറഞ്ഞു ഗന്ധർവ്വൻ അന്തർലോനം ചെയ്തു. ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ ചിന്നെയും യാത്രചെയ്ത് കൂട്ടവിൽ ശബരിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു ചേരുകയും ചെയ്തു.

ശബരീ മോക്ഷം .

തന്റെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നുചേർന്ന ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ ഭക്ഷിപ്പാൻ ഫലപക്ഷങ്ങൾ കൊടുത്തതിന്നു ശേഷം, താൻ തപസ്സിനായിരിപ്പാനുണ്ടായ, കാരണങ്ങൾ എന്നെന്നുള്ള ചോദ്യത്തിന്നു ശബരി ഇങ്ങിനെ മറുവടി പറഞ്ഞു. ശബരി—സ്വാമിൻ! ചിത്രകവചൻ എന്ന ഒരു ഗന്ധർവ്വന്റെ പുത്രിയായ എന്നെ വീതിമോത്രൻ എന്ന ഒരു ഗന്ധർവ്വനാണ് വേട്ടത്. ഒത്താചു ഒരു ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയായി ലൌകികവിഷയാസക്തി ഇല്ലാതെ വിരക്തനായി കാലയാപനം ചെയ്ത നിമിത്തം ദുഷ്ടമുഖശാൽ കന്മാടൻ എന്ന ഒരു കിരാതനുമായി ഞാൻ പരിചയിപ്പാൻ ഇടവരികയും അവന്റെ അനുരാഗത്തിന്നടിമപ്പെട്ടു അവനുമായി രമിക്കുവാൻ ഇട

യഃ കയഃ ചെയ്തു. അതാവ് ഈ വിവരം മനസ്സിലാക്കി വേട നാരിയായിപ്പോകെ'ന്നു എന്നെ ശപിച്ചു. അറിവില്ലാതെ വന്ന അബദ്ധങ്ങളെ ക്ഷമിച്ചു ശാപമോചനം തരണമെന്നു ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുകയും, മഹാവിഷ്ണു, രാമനെന്ന നാമധേയത്തോടെ അവതരിച്ചു സഞ്ചാരത്തിൽ ഇവിടെ വരുമെന്നും അപ്പോൾ ശാപമോക്ഷം തരുമെന്നും അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുപ്രകാരം ഞാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ വരവിനെയും കാത്തിരിക്കുകയാണ്. സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടിയുടെ കാൽസാധ്യത്തിനു ഒരു വഴി പറഞ്ഞുതരാം. ഇവിടെ നിന്നു തെക്കോട്ടു പോയാൽ പമ്പാസരസ്സ് എന്ന പേരായി ഒരു തടാകമുണ്ട്. അവിടെ അടുത്തു പ്രസുവണശാലം എന്നും ഋഗ്വേദകാഠിയെന്നും പേരായി ഒരു പാട്ടുതമുണ്ട്. അവിടെയാണ് സൂര്യപുത്രനായ സുഗ്രീവൻ താമസിക്കുന്നത്. സുഗ്രീവനുമായി നിന്തിരുവടി സഖ്യം ചെയ്താൽ കാൽമുറക്കെ സാധ്യമാകും.

ശബരിയുടെ ജീവചരിത്രം കേട്ട ഭഗവാൻ വളരെ തൃപ്തനായി അവർക്ക് ശാപമോക്ഷം കൊടുത്ത് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു യക്കുകയും ചെയ്തു.

കമ്പയുടെ
രചനകൾ.

കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡം

പമ്പാസരസ്വതീ.

ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ ശബരശ്രമത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു പമ്പാസരസ്വതീരത്തിൽ വന്നു സ്നാനപാനാദികൾ കഴിച്ചു, മനോഹരമായ ആ സരസ്വതിന്റെ കരോര വൈഭവങ്ങളും കണ്ടുവന്നിട്ടു. അപ്പോൾ സമീപമായ ജലം കൊണ്ടു വരിപ്പണമായ ഈ തടാകത്തിന്റെ വാലുഭാഗത്തുള്ള ഭിത്തികൾ വാതാഗതങ്ങളെക്കൊണ്ടു കെട്ടി ഉയർന്നുയരുന്നതായെന്നു തോന്നും. സൂര്യകിരണങ്ങൾ ഈ രത്നങ്ങളിനേൽ തട്ടി ആയത് ജലത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചു, ധാവളമേറിയ ജലം നാനാവർണ്ണങ്ങളേയും അവലംബിക്കുന്ന പോലെ തോന്നി. ദൃഷ്ടനമെന്നപോലെ നിർമ്മലമായ ഈ സരസ്വതി ആകാശം പ്രതിഫലിക്കുമ്പോൾ മത്തഗജങ്ങൾ പടിഞ്ഞാറേയെന്നു തോന്നും. ഈ സരസ്വതി കണ്ടുവേറെ ചില അതുലകാഴ്ചകളെ ശ്രീരാമൻ ലക്ഷ്മണൻ കാട്ടിക്കൊടുത്തു.

ശ്രീരാമൻ—സൗമിത്ര! ഈ തടാകത്തിന്റെ പശ്ചിമഭാഗത്തു നോക്കുക. അവിടെ എന്തൊ ചില വേഷധാരികളേയും തിരശ്ശീലയും കാണുന്നത്. നാൽക്കിമാർ കിഴക്കുവശത്തു വന്നിട്ടു നാൽക്കം ചെയ്യുന്നത്. ഉത്തരഭാഗത്ത് വാളുവാസികളുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഇതിലും വിശേഷം തെക്കുഭാഗത്തിന്നു സഭാവാസികൾ ശിരഃകമ്പം ചെയ്ത് അഭിവാദിക്കുന്നതാണ്.

ലക്ഷ്മണൻ—അടിയൻ നോക്കുമ്പോൾ അങ്ങിനെയൊന്നും ഉള്ളതായി കാണാത്തതെന്താണ്? നിന്തിരുവടി പറയുന്നതിന്റെ യുക്തിയെന്താണ്?

ശ്രീരാമൻ—ഈ കാഴ്ച വളരെ അതുഭുതകരമാണ്. പൂത്തു വികസിച്ച ചെന്താമരയിൽ ഫംസങ്ങൾ വന്നിരിക്കുമ്പോൾ പൂപ്പരേണക്കൾ ജലത്തിൽ വീഴുന്നു. അതുകൾ തിന്നാൻ വരുന്ന വാളമത്സ്യങ്ങൾ ഫംസങ്ങളെക്കണ്ടു മേല്പോട്ടു ചാടി ഭൂരെ വെള്ളത്തിൽ പോയി വീഴുന്നതു നോക്കുക. ആ സംഭവം അദ്വാനിധികൾ കളരിയിൽ നിന്നു വാളെടുത്തു കളിക്കുന്നതു പോലെ തോന്നുന്നു. തിരശ്ശീലകളാകുന്ന അലകളിൽ കൂടി തല പൊന്തിച്ചു മത്സ്യങ്ങളെ പിടിച്ചു തിന്നാൻ ശ്രമിക്കുന്ന നീർനായ്ക്കളെ വേഷധാരികളാണെന്നു ശങ്കിക്കുന്നതിലും തൊരില്ല. വണ്ടുകൾ പൂപ്പുങ്ങളിലെ മധുവെ വാസം ചെയ്യുമ്പോൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതായ രീകാരം, നടനസ്രീകൾ സഭയിൽ വന്നു സംഗീതധ്വനി മുഴക്കുന്നതല്ലെന്നു എങ്ങിനെ പറയും? താമരവളയങ്ങളിലിരുന്ന് മണ്ഡൂകങ്ങൾ അഭിനന്ദനസൂചകമായി ഗജ്ജിക്കുന്നു. താമരദളങ്ങൾ ആടുമ്പോൾ സമൃത്താർ ശിരഃകമ്പം ചെയ്യുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഇപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞതു വാസ്തവമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ലെ?

ശ്രീരാമസ്വാമി ഇപ്രകാരം പമ്പയുടെ ഓരോ കാഴ്ചകൾ അനുജനെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ, പ്രസ്രവണാചലത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന സൂര്യപുത്രനായ സുഗ്രീവൻ ഇവരെ ഭൂരെ നിന്നു കാണുകയും, തന്റെ മന്ത്രിയായ ഫനമരനെ വിളിച്ചു ആയുധാധാണികളായി വരുന്ന ഈ രണ്ടുപേരും ബന്ധുക്കളോ ശത്രുക്കളോ എന്നു ഗുഹയായി പോയി അറിഞ്ഞു വരുവാൻ ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഫ നു മ ദ ള ു ന ു .

സുഗ്രീവന്റെ കല്പനയനുസരിച്ചു വന്ദമാൻ ഒരു ബ്രഹ്മ

ചാരിയുടെ വേഷമെടുത്ത രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരു കടമ്പ് മരം മറഞ്ഞുനിന്നു ഈ യാത്രക്കാരെ നല്ലവണ്ണം നോക്കി മനസ്സിലാക്കി. മന്ഥനെപ്പോലെ ശരീരസൗന്ദര്യമുള്ള ഈ യാത്രക്കാർ യജ്ഞസൂത്രം ധരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല ചാപതുണിരങ്ങളും ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വല്ലഭം കെട്ടി, മരവുകൾ ധരിച്ച ഈ ജടാമകടധാരികൾക്കു സ്വാസലക്ഷണങ്ങളും കാണുന്നുണ്ട്. ഇവർ എന്തൊരു സാധനം അന്വേഷിച്ചു നടക്കുകയാണെന്നും, ഇവരുടെ മനസ്സിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു അസാധാരണ നേരിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും തീർച്ചയാണ്. ഇവർ അല്പനാരല്ല. നേരിട്ട കണ്ടു സംസാരിച്ച സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കുകയാണു നല്ലത്. എന്നിങ്ങിനെ ഹനുമാൻ തന്നെത്താൻ വിചാരിച്ച് യാത്രക്കാരുടെ മുമ്പിൽ വെട്ടെന്നു പ്രത്യക്ഷനായി രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ പാദത്തിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു. ബ്രഹ്മചാരിയായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ കൂടിയെന്നെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചതു സാമാന്യം അസംഗതമായി തോന്നുകയാൽ കാരണം എന്തെന്നു ഭഗവാൻ ചോദിക്കുകയും അതിന്നു ഹനുമാൻ ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറയും ചെയ്തു.

ഹനുമാൻ—പ്രഭോ! അടിയൻ വായുപുത്രനായ ഹനുമാനാണ്. മാതാവ് അജുനയാണ്. സൂര്യസുതനായ സുഗ്രീവൻ ഈ കാണുന്ന ഗുഹയകാദ്രിയിലാണു താമസിക്കുന്നത്. നിന്തിരുവടിയുടെ വരവിനെക്കണ്ടു ആരാണെന്നറിവാൻ മന്ത്രിയായ എന്നെ സുഗ്രീവൻ അയച്ചിരിക്കുകയാണ്. ശത്രുവിനെ ഭയപ്പെട്ടു താമസിക്കുന്നവനായതുകൊണ്ടു ഈ വഴിക്കു വരുന്നവരെക്കൂടെ ഏതേതു തരക്കാരാണെന്നറിവാൻ മോഹിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഭവാനാർ ആരാണെന്നും, എവിടെ നിന്നു വരുന്നുവെന്നും ഈ വഴിക്ക് എങ്ങോട്ടു പോകുന്നുവെന്നും അരുളിച്ചെയ്ത് കേൾപ്പാൻ മോഹമുണ്ട്.

ലക്ഷ്മണൻ—ഹേ! മായതെ! ഞങ്ങൾ ഉത്തരകോസലനാഥ

നായ ദശരഥചക്രവർത്തിയുടെ മക്കളാണ്. ഇത് എന്റെ അഗ്രജൻ രാമനാണ്. എന്റെ പേര് ലക്ഷ്മണനെന്നുമാണ്. പിതൃവാക്യപരിപാലനത്തിനുവേണ്ടി ഞങ്ങൾ വനത്തിൽ വന്നിരുന്ന സമയം സ്വാമിപതിയെ രാവണൻ കടുകൊണ്ടു പോയി. സീതാസ്നേഹം ചെയ്തവരെന്ന ഞങ്ങൾക്കു നിന്റെ സ്വാമിയായ സുഗ്രീവനെ കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.

ഇതു കേട്ടു ഹനുമാനു തൃപ്തി വരികയും, തന്റെ സ്വന്തം വേഷമെടുത്ത് രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ വീണ്ടും നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹനുമാന്റെ കണ്ണത്തിൽ ധരിച്ചിട്ടുള്ള കണ്ഡലത്തിനു ആദിത്യരശ്മിയെ തിരസ്കരിക്കത്തക്ക ശോഭയുണ്ടെന്നും ഇതിനു ശരിയായ ഒരു കണ്ഡലം ലോകത്തിൽ കാണാൻ പ്രയാസമാണെന്നും ശ്രീരാമൻ അരുളിച്ചെയ്തതു കേട്ട് ഹനുമാൻ ആശ്ചര്യഭരിതനായിത്തീർന്നു. ഹനുമാൻ ധരിച്ചിട്ടുള്ള കണ്ണുകണ്ഡലം യാതൊരു ശരീരം കാണാനിടവരുമ്പോഴും ആയാൾ ചരാചരഗുരുവായിരിക്കുമെന്നു ഹനുമാന്റെ ഗുരുവായ സൂര്യൻ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണു ഹനുമാസ് വലുതായ ആശ്ചര്യമുണ്ടായത്. ഹനുമാൻ സുഗ്രീവനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുവാൻ പോയി, സുഗ്രീവനെക്കണ്ട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഹനുമാൻ— കല്പനപ്രകാരം അടിയൻ പോയി ആളെ മനസ്സിലാക്കി. നിന്തിരുവടിയുടെ ഗ്രാഹപ്പിഴകളെല്ലാം വീങ്ങിയെന്നാണു വിചാരിക്കേണ്ടത്. അവർ രണ്ടു പേരും ദശരഥാത്മജന്മാരായ രാമലക്ഷ്മണന്മാരാണ്. അവരിൽ ശ്രീരാമൻ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അവതാരമാണ്. ശ്രീരാമപതിയായ സീതയെ രാവണൻ കടുകൊണ്ടു പോകയാൽ ഇവർ അസ്നേഹം ചെയ്തു നടക്കുകയാണ്. നിന്തിരുവടിയെ കാണാൻ അവർക്കു മോഹമുണ്ട്. അവരെ നമസ്കരിച്ചു പ്രസാദിപ്പിക്കുക. നിന്തിരുവടിയുടെ ശത്രുവിഗ്രഹം ചെയ്ത് രാജ്യം അധീനമാക്കിത്തരുവാൻ പ്രാപ്തനാണു അവർ.

കശാഗ്രബുദ്ധിയായ ഹനുമാന്റെ ഏതാളുടേതായ വാക്കുകൾ കേട്ട് കനകകുമാരം കിട്ടിയ അന്ധനെന്ന പോലെ സുഗ്രീവൻ സന്തോഷിക്കുകയും രാമാന്തികത്തിൽ പോയി ശരണം പ്രാപിച്ച് നമസ്കരിച്ചു, ശത്രുസംഹാരം ചെയ്ത് രക്ഷിക്കേണമെന്നു വിനയോന്മീലനമായി അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്നെപ്പോലെ ഭായ്യാവിരോഗദുഃഖം അനുഭവിക്കുന്നവനാണു സുഗ്രീവനെന്നു മനസ്സിലാക്കി, വേണ്ടപ്പെട്ട നിവൃത്തിയുണ്ടാക്കിത്തരാമെന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞു സുഗ്രീവനെ ആശ്വസിപ്പിക്കുകയും, രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ ഹനുമാൻ തന്റെ ചുമലിലെടുത്തു സുഗ്രീവനൊപ്പം ഋശ്യമുകാദ്രിയിൽ പോയി മുഴുവല്ലവങ്ങൾ ആസവാമാക്കി എല്ലാവരും ഇരിക്കുകയും ചെയ്തു ശേഷം സുഗ്രീവനെ നോക്കി ഭഗവാൻ ഇങ്ങിനെ അരുളിച്ചെയ്തു.

സുഗ്രീവസഖ്യം.

ശ്രീരാമൻ — സഖേ! സുഗ്രീവ! ഇന്നു മുതൽ നിന്റെ ശത്രു എന്റേയും ശത്രുവായി ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. നിന്റെ ശത്രുവെ വിഗ്രഹിച്ച് നിന്റെ ഭായ്യയേയും രാജ്യത്തേയും നിന്നെക്കുടിനമാക്കിത്തരമെന്നു ഞാൻ ഇതാ അഗ്നിസാക്ഷിയായി സത്യം ചെയ്യുന്നു.

സുഗ്രീവൻ — സ്വാമിൻ! നിന്തിതവടി ചെയ്തു തരുന്നതിന്നു പ്രതിഫലമായി വല്ലതും ചെയ്യാൻ അടിയൻ അശക്തനാണ്. എന്നാൽ ഒരു സഹായം അടിയൻ ചെയ്യാം. നിന്തിതവടിയുടെ പത്നി ഈ ബ്രഹ്മമാന്ധ്യത്തിൽ എവിടെയുണ്ടെങ്കിലും അന്വേഷിച്ചു ഇന്നു ദിക്കിലാണുള്ളതെന്നറിഞ്ഞു പറയാമെന്ന് അടിയൻ അഗ്നിസാക്ഷിയായി പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നു.

ശ്രീരാമൻ — നിന്റെ ശത്രു ആരാണെന്നു കേൾക്കട്ടെ.

ഹനുമാൻ — (സുഗ്രീവാജ്ഞപ്രകാരം പറയുന്നു) പ്രഭോ! സുഗ്രീവന്റെ ശത്രു വാനരരാജാവായ ഇന്ദ്രാത്മജൻ ബാലിയാണ്. ഈ ബാലി, സുഗ്രീവന്റെ അഗ്രജനാണ്. വ

രമശ്വരശിഷ്യരിൽ പ്രധാനിയായ ബാലി, നിത്യം ചതുസ്സമുദ്രങ്ങളിലും പോയി, ഏഴര നാഴികസമയംകൊണ്ടു തപ്പണം ചെയ്തു മടങ്ങുന്നവനാണ്. സ്വതഃ പതിനായിരം മത്തഗജത്തിന്റെ ശക്തിയുള്ള ബാലിക്കു, തന്നോടെതിങ്ങുന്നവരുടെ പക്തി ബലംകൂടി ആകുഷ്ണത്താൽ കിട്ടുമെന്ന വരശക്തിയും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്ഷീർസാഗരത്തെ മഥനം ചെയ്തു ബാലിയുടെ കരബലത്തെപ്പറ്റി പറയാനുണ്ടോ? ഈ ബാലി തന്നെയാണ്, ജാനകീചാരനായ രാവണനെ തന്റെ വാലിനേൽ കെട്ടി ചതുസ്സാഗരത്തിലും ചാടി തപ്പണം ചെയ്തവൻ.

ബാലി സുഗ്രീവനോടുടെ ഉത്ഭവം

എങ്ങിനെയൊന്നെന്നും തിരുമാസ്സിൽ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതു തന്നെയാണ്. ബ്രഹ്മാത്മജനായ ഇരകതാശ്വൻ എന്ന വാനരൻ, മഹാമേരുവിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തുള്ള മകളിരാം തടമെന്ന തടാകതീരത്തിൽ ഒരു ജംബൂവൃക്ഷത്തിലിരുന്ന് അതിന്റെ ഫലങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സംഗതി വശാൽ തടാകത്തിൽ വീണു മുങ്ങുവാനിടവരികയും മുങ്ങി നീവിന് ഉടനെ ഒരു സ്ത്രീയായിപ്പോകയും ചെയ്തു. ഈ തടാകത്തിൽ പാർവ്വതീദേവി സ്നാനം ചെയ്യുമ്പോൾ അടുത്ത് ചെന്നു കാണാനുള്ള മോഹത്തോടെ വൈശോചനനെന്ന രാക്ഷസൻ മായാവിയായി സ്ത്രീവേഷമെടുത്തു ആ തടാകത്തിൽ കുളിക്കാൻ ചെല്ലുകയുടേ വിക്ക് കാര്യം മാസ്സിലായി ഈ തടാകത്തിൽ കുളിക്കുന്നവൻ സ്ത്രീയായിപ്പോകുമെന്നു ശപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് ഇരകതാശ്വൻ സ്ത്രീയാവാനുള്ള കാരണം. സ്ത്രീരൂപമായ ഇരകതാശ്വനെ കണ്ട് ഇന്ദ്രനും, പിന്നീട് സൂര്യഭഗവാനും കാമിക്കയും അതിന്റെ ഫലമായി ഓരോ സന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്തു. അതിൽ ഇന്ദ്രപുത്രനു ബാലിയെന്നും, സൂര്യപുത്രനു സുഗ്രീവനെന്നും പേരിടുകയും, ഇന്ദ്രാജ്ഞയാൽ വിശ്വകർമ്മാവ് കിഷ്കിന്ധയെന്ന പട്ട

ണം നിമിച്ച് ജ്യേഷ്ഠനായ ബാലിയെ വാനരാജാവായും, അനുജനായ സുഗ്രീവനെ യുവരാജാവായും വാഴിക്കുകയും ചെയ്തു. ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ വളരെ ഐക്യത്തോടെ പ്രജാപരിപാലനം ചെയ്തു സുഖിച്ചു വാഴുന്ന കാലത്ത് മയൻറെ പുത്രനായ മായാവി എന്ന അസുരൻ തന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ആരമിപ്പെന്നു നിവൃത്തിയിൽ മരിച്ച ബാലിയെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ ജയമില്ലെന്നു കണ്ട് മായാവി ഒരു ഗുഹയിൽ കടന്നു മറയുകയും, ക്രുദ്ധനായ ബാലി അവനെ പിന്തുടന്നു ഗുഹയിലേക്ക് കടക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഗുഹയിൽ കടക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി സുഗ്രീവനെ വിളിച്ച്, ഈ ഗുഹയുടെ ബിലദപാരത്തിൽ കൂടി രക്തം വരുന്നതു കണ്ടാൽ അസുരൻ മരിച്ചതായി വിചാരിക്കാമെന്നും, അതല്ല പാലാണു വന്നതെങ്കിൽ താൻ മരിച്ചതായി വിചാരിക്കാമെന്നും പറഞ്ഞു. പാൽ കണ്ടാൽ ബിലദപാരം കല്ലിട്ടടുത്തു സുഗ്രീവൻ രാജാവായി പ്രജാപരിപാലനം ചെയ്തു വാഴാനും അനുവാദം കൊടുത്തു. പതിന്നാലു കൊല്ലം കാത്തിരുന്നിട്ടും രക്തമാകട്ടേ പാലാകട്ടേ കാണാതെ സുഗ്രീവൻ പരിഭ്രമിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ മായാവിന്റെ മായാപ്രയോഗംകൊണ്ടു ബിലദപാരത്തിൽക്കുറും കാലാകാശം സുഗ്രീവൻജ്യേഷ്ഠന്റെ മരണത്താൽ വ്യസരിച്ച് ദപാരം കല്ലിട്ടടുത്തു കിഷ്കിന്ധയിൽ വന്നു രാജാവായി വാഴുകയും ചെയ്തു. ബാലി മടുവിൽ മായാവിനെ കൊന്നു കിഷ്കിന്ധക്ക് മടങ്ങി ബിലദപാരത്തിലെത്തിയപ്പോൾ കല്ലിട്ടടുത്തതായി കാണുകയും, ആയത് ചവുട്ടിത്തുറന്നു, കിഷ്കിന്ധയിൽ വന്നു, സുഗ്രീവൻ പറഞ്ഞതെന്തെന്നും വിശ്വസിക്കാതെ സുഗ്രീവനെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനാക്കുകയും ചെയ്തു. ബാലിയുടെ അനിഷ്ടത്തിന്നു പാത്രമായ സുഗ്രീവന്നു ആരും സഹായം ചെയ്യില്ല. പണ്ട് ദുഷ്ടിയെന്ന ഒരു അസുരനെ ബാലി കൊല്ലുകയും അവന്റെ തലയെടുത്ത് ആകാശത്തിൽ എറിയുകയുണ്ടായി. ആ തല ജഗദ്യുക്തത്തിൽ തപസ്സു ചെയ്തിരുന്ന മതംഗമഹർഷിയു

ടെ ആശ്രമത്തിൽ വീഴുകയും മഹർഷി ബാലിയുടെ സാഹസം കണ്ട്, അവൻ ഋഗ്വേദത്തിൽ പോയാൽ തലപൊട്ടിത്തരി ക്കുമെന്നു ശപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കാരണം ഋഗ്വേദത്തിൽ ബാലി വരാറില്ല. അതു തന്നെയാണു സുഗ്രീവൻ ഈ പദ്യ തത്തിൽ വന്നു താമസിപ്പാൻ കാരണം. സുഗ്രീവൻ നാടും വീടും വിട്ടു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ കൂടെ പോന്നു തമയെന്ന തന്റെ ഭാര്യയെ ബാലി വിട്ടയയ്ക്കാതെ സ്വാധീനത്തിൽ വെച്ചിരിക്കു യുമാണ്. ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ തമ്മിലുള്ള സ്തംഭക്കു കാരണം ഇതാണ്.

ഹനുമാൻ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞ ഈ കഥകൾ ശ്രീരാമ സ്വാമി ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടതിന്നു ശേഷം, ബാലി താമസിക്കു ന്ന രാജധാനിക്കുള്ള വഴി കാട്ടിത്തരുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. എന്നാൽ മന്ത്രികളുമായി ആലോചിച്ചു മേലിൽ പ്രവർത്തിക്കു ണ്ട കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ അനുവാദം കിട്ടേണമെന്നു ജ്ഞ സുഗ്രീവന്റെ അപേക്ഷയെ ഭഗവാൻ സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവന്റെ മന്ത്രിസഭയിൽവെച്ച് ഹനുമാൻ ഇപ്രകാ രം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

ഹനുമാൻ— ശ്രീരാമൻ ബാലിവധത്തിന്നു ശക്തനാക്കുന്നു ഒരു സന്ദേഹം സുഗ്രീവരാജാവിന്റെ മനസ്സിൽ കടന്നു കൂ ടിയതായി തോന്നുന്നു. ആ സന്ദേഹത്തിന്നവകാശമില്ല. ശ്രീരാമൻ സാക്ഷാൽ മഹാവിഷ്ണുവാണ്. ദുഷ്ടനിഗ്രഹ ത്തിനായി മനുഷ്യാന്യായവതരിച്ചിരിക്കുകയാണു. ഭഗവാ ന്റെ കരത്തിലും പാദത്തിലുമുള്ള ശംഖചക്രഗദാപത്മരേ ഖകൾ അങ്ങുണു നോക്കിയിട്ടില്ല. ഈ രേഖകൾ വിഷ്ണുകലാറ്റ ശജാതന്മാക്കുല്ലാതെ ഇതരന്മാക്കുണ്ടാകുന്നതല്ല. കൂടാതെ വിഷ്ണുകലയുള്ളവക്കു മാത്രം സാധ്യമായ ത്രൈയംബകം പ ജ്ജിവില്ല്യം ഖണ്ഡിച്ചതും ശ്രീരാമനാണ്. ഈ വക സംഗ തികൾ ആലോചിച്ചതിന്നു ശേഷവും അങ്ങുണു തൂക്കുന്നാകുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു പരീക്ഷയ്ക്കിടയുണ്ടാകും. ബാലി സാധാ

രണയായി മല്ലിട്ടത്തത്തിന്നു ഉപയോഗമാക്കിത്തീർക്കാറുള്ള ആ സപ്തസാലങ്ങളെ അസ്രമെന്തു മുറിപ്പാൻ ഭഗവാനോട് പേക്ഷിക്കുക. അപ്പോൾ ശങ്കയൊക്കെ തീരും.

സുഗ്രീവൻ മന്ത്രിസഭയിൽവെച്ചു ഹനുമാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്രകാരം ശങ്കാനിവൃത്തിക്കായി സപ്തസാലങ്ങളെ അസ്രമെന്തു മുറിക്കേണമെന്നു ഭഗവാനോടു അപേക്ഷിക്കയും ഭഗവാൻ സമ്മതിച്ച് സപ്തസാലങ്ങളുടെ 'സമീപത്തേക്കു സുഗ്രീവാദികളൊന്നിച്ചു പോകയും ചെയ്തു.

സാ ല ഭ ഭ ട ന െ.

ഈ സപ്തസാലങ്ങൾക്കു സാമാന്യവൃക്ഷങ്ങളുടെ ലക്ഷണമൊന്നുമില്ല. ആദിത്യാചന്ദ്രന്മാർ മാഹാമേരുവെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തുകയാണെന്നു പൊജ്ഞ ഈ സപ്തസാലങ്ങളുടെ അഗ്രം കണ്ടുപിടിപ്പാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നതെന്നു തോന്നും. പക്ഷെ ചന്ദ്രന്റെ ഉരുകുകകം ഈ സാലങ്ങളിൽ ദേഹം ഉരഞ്ഞിട്ടല്ലാ ഉണ്ടായതെന്നെങ്ങിനെ പറയും? ഈ സാലങ്ങളുടെ വേരുകൾ അതലം തുടങ്ങി ഏഴു ലോകത്തേയും തുളച്ച് അന്നന്തന്റെ ഫണങ്ങളിൽ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചിരിക്കയാലായിരിക്കുമൊവായു ഭഗവാന്റെ ശക്തി ഈ സാലങ്ങളോടു ഫലിക്കാത്തത്? സപ്തകുലവർച്ചങ്ങൾ കരേ ദിക്കിൽ വന്നു കൂടിയതുപോലെ തോന്നപ്പെടുന്നു, ഈ സപ്തസാലങ്ങൾ ബാലി സുഗ്രീവന്മാരുടെ മത്സരമെന്ന പോലെ അഹമഹാമികയോടേവളരുന്നു. ഈ സാലങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ വൃക്ഷത്തിന്റെ വലിപ്പത്തിന്നനുസരിച്ചു വളരുകയാൽ, ഭൂമിയിൽ വീഴുന്ന പക്ഷം ഭൂകമ്പമുണ്ടായെങ്കിലൊ എന്നു ശങ്കിച്ചു, ആകാശഗംഗയിൽ വീണു, ആ ഗംഗമാതൃമായി സമുദ്രത്തിൽ കലിച്ച് ചേരുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ഈ സാലങ്ങൾക്കു ഇത്ര യോഗ്യത കിട്ടുവാൻ പ്രത്യേക കാരണങ്ങളുണ്ട്. ചന്ദ്രവംശരാജാവായ മാണിഭദ്രനു കവികയെന്ന ഭാഷ്യയിൽ ജനിച്ച ആറു പുത്രന്മാരിൽ ഏഴുപേർ ഈ വൃക്ഷത്തിൽ സായാട്ടിന്നു വന്നു സമയം മയന്റെ

ശിഷ്യന്മാരായിക്കൂടി മായാവിദ്യകൾ അഭ്യസിച്ചു സമയംനോ
രായി ഇവർ പഠിച്ച വിദ്യ പരീക്ഷിച്ചാനായി ഒരു സ്വപ്നത്തെ
സൃഷ്ടിച്ചു വാഹനമാക്കി അതിന്നേൽ കയറി സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ
വഴിയിൽവെച്ചു കണ്ടുസംഭവമായ അഗസ്ത്യമഹർഷി വരുന്നതു
കാണുകയും, അവർ ചെട്ടെന്നു ഏഴു സാലങ്ങളായി റിന്നു,
മഹർഷിക്കു മാർഗ്ഗപിരോധം വരുത്തുകയും ചെയ്തു. അഗസ്ത്യന്നു
ഈ മായാപ്രയോഗം മനസ്സിലായി ഇവരെ സാലങ്ങളായി
പ്പോകെന്നു ശപിക്കുകയും ചെയ്തു. അർഹകാരംകൊണ്ടു ത
ങ്ങൾ ചെയ്തു അവിവേകത്തെ ക്ഷമിക്കേണമെന്നു അഗസ്ത്യ
ന്റെ കാല്ക്കൽ വീണു രാജകുമാരന്മാർ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ,
മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ രാമാവതാരകാലത്ത് ശാപമോക്ഷം വരു
മെന്നു അനുഗ്രഹിച്ചതായും, ആ ശാപഗ്രസ്തന്മാരാണ് ഈ
കാണുന്ന സാലങ്ങളെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ഇപ്രകാരമുള്ള
സാലങ്ങളുടെ സമീപത്തേക്കാണ് സുഗ്രീവൻ രാമലക്ഷ്മണന്മാ
രെ ആനയിപ്പിച്ചത്. ശ്രീരാമൻ ഒരു അസ്രമെടുത്ത് തൊ
ടുത്തു വിടുകയും സർപ്പസാലങ്ങളേയും ഭേദിച്ച് ആ അസ്രം
ശ്രീരാമന്റെ അടുക്കലേക്കു മടങ്ങിവരികയും ചെയ്തു. സുഗ്രീ
വൻ ഈ സംഭവം കണ്ട് അതിശയിക്കുകയും ബാലിവധത്തി
ന്നു ശ്രീരാമൻ പ്രാച്യനാണെന്നു നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. പി
ന്നെ അവിടെ നിന്നു എല്ലാവരും കൂടി കിഷ്കിന്ധക്കു യാത്രയാ
യി. കിഷ്കിന്ധക്കു പോകുന്ന പുരാതനവഴി ദുരുഭിയുടെ അ
സ്ഥികൂടത്താൽ മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നതിനും ഈ യാത്ര ഒരു അവ
സരമായി. ഈ അസ്ഥികൂടം ലക്ഷ്മണൻ ഇടത്തേക്കാൽ ചെ
രുവിരൽകൊണ്ടു എടുത്തൊരീയുകയും ആയത് പശ്ചിമസമുദ്ര
ത്തിൽ ചെന്നു വീഴുകയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവാദികൾക്കു വല്ല
ശങ്കയും ഹാക്കിയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ സംഭവം അതി
നെയാക്കെ തീർത്തു. ഇതിന്നു ശേഷം കിഷ്കിന്ധക്കുള്ള യാത്ര
വീണ്ടും തുടർന്നു. അപ്പോൾ സുഗ്രീവൻ ഒരു ആഭരണപ്പെറ്റ
തി ശ്രീരാമപാദത്തിൽ വെച്ചു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

സുഗ്രീവൻ—സ്വാമിൻ! ഈ പൊതി കറച്ചു ഭിക്ഷുവായും മുഖം
 രാവണൻ ആകാശമാറ്റത്തിൽ കൂടി ഒരു സ്ത്രീയോടുകൂടി
 സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ, ആ സ്ത്രീ താഴത്തിട്ടാണ്. നിന്തിവ
 ടിയുടെ പത്നി സീതാദേവിയായ്ക്കു ഇതു താഴത്തിട്ടെന്നു
 ഞാനിപ്പോൾ ശരിക്കും. ഒരു കാലം നിന്തിവടിക്കു ഇ
 തു കാണാൻ വരുമെന്നു ദേവി വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ടാവണം.

ശ്രീരാമൻ ആശ്ചര്യത്തോടെ ആ പൊതി ലക്ഷ്യമെന്നൊ
 പ്പം പരിശോധിക്കുകയും, അതെല്ലാം സീതയുടേതാണെന്നു ക
 ണ്ടു വല്ലാതെ വ്യസനിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശ്രീരാമൻ—സുഗ്രീവ! ഭർത്താവ് ജീവനോടെ ഇരിക്കുമ്പോൾ
 ഭാര്യ ആഭരണങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടു ഭ
 രത്താവ് ജീവിക്കുന്നത് കഷ്ടംതന്നെ. എന്റെ പൂർവ്വികന്മാരി
 ൽ ചിലരാണ് ആകാശഗംഗയെ പാതാളത്തിൽക്കൊണ്ടു
 വന്നുകൊണ്ടു. അവരിൽ സമുദ്രമുണ്ടാക്കിയവരുണ്ട്. വ്യാ
 ഹ്വായം പശുവും ഒരു തടാകത്തിലിറങ്ങി മിത്രഭാവത്തോ
 ടെ ജലപാനം ചെയ്തതുകൊണ്ടു അത്ര നീതിയോടെ രാ
 ജ്യഭാരം ചെയ്തവരും അവർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെയു
 ള്ള ക്ഷത്രിയ പരമ്പരയിൽ ജനിച്ച ഞാൻ എന്റെ പത്നി
 യെ രക്ഷിപ്പാൻ പ്രാപ്തമാല്ലാതെ പോയല്ലോ. ഹാ! കഷ്ടം.

സുഗ്രീവൻ—സ്വാമിൻ! ദുഃഖിക്കരുത്. ബാലിവധം ഇപ്പോൾ
 വേണമെന്നില്ല. രാവണവധം കഴിഞ്ഞതിൽപിന്നെ മതി.

ഹനുമാൻ—പ്രഭോ! രാമചന്ദ്ര! ബാലിവധം തന്നെയാണു മ
 ന്വേ ചെയ്യേണ്ടത്. എന്നാൽ നമുക്കുവശമായ വാനര
 സൈന്യങ്ങൾ സ്വാധീനത്തിലായും സീതാദേവിയെത്തി
 ന്നും പിന്നീട് പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതിന്നും സൈന്യങ്ങൾ ആവ
 ശ്യമാണല്ലോ.

ഹനുമാന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ഭഗവാൻ സ്വീകരിച്ചു
 ബാലിവധത്തിനുള്ള വഴികൾ ആലോചിച്ചു. സുഗ്രീവൻ ചെ
 ന്നു ബാലിയെ പോക്കു വിളിക്കുകയും രണ്ടുപേരും കൂടി യുദ്ധം

ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വൃഷം മറഞ്ഞിരുന്നു. ശ്രീരാമൻ അസ്രം പ്രയാഗിച്ചു ബാലിയെ കൊല്ലുകയും ചെയ്തുക, ഇങ്ങിനെ ആലോചിച്ചൊച്ച സുഗ്രീവനെ രാജധാനി ഗോപുരപാദത്തിലേക്ക് ബാലിയെ പോക്ക് വിളിക്കുവാനയച്ച് രാമാദികൾ ഒരു വൃക്ഷം മറഞ്ഞിരുന്നു.

ബാലി യുദ്ധം.

സുഗ്രീവന്റെ പോക്ക് വിളി കേട്ട് ക്ഷോഭിച്ച ബാലി വേഗം യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ബാലിയുടെ പത്നിയായ താര ഭർത്താവോടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

താര—പ്രാണനാഥാ! സുഗ്രീവനു അങ്ങയെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചാൻ തക്കവണ്ണം എന്തെങ്കിലും പ്രത്യേകശക്തിയാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു എന്തൊരു ഒരു പിൻബലമുണ്ടെന്നു ഊഹിക്കണം. ദശരഥചക്രവർത്തിയുടെ മകനായ രാമൻ ഈ വനത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹവും സുഗ്രീവനുമായി ചില സഖ്യങ്ങൾ ചെയ്തതിൽ ഒന്നു അങ്ങയെ കൊന്നു രാജ്യം സുഗ്രീവനു കൊടുക്കുക എന്നാണെന്നും നഗരവാസികൾ സംസാരിക്കുന്നതു കേൾക്കുന്നതും അംഗദൻ കേട്ടുവത്രെ! സുഗ്രീവന്റെ വരവിന്നും ഈ സംസാരത്തിന്നും തമ്മിൽ എന്തൊ ബന്ധമുണ്ട്.

ബാലി—പ്രിയെ! ദശരഥാത്മജനായ രാമൻ ആരാണെന്നു നീ അറിയുമോ? അവൻ സർവ്വേശ്വരനായ വിഷ്ണുവിന്റെ അവതാരമാണ്. ഈശ്വരനു പക്ഷഭേദമുണ്ടോ? രാമനാണു വന്നിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ അവനെ ഞാൻ രാജധാനിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാം.

എന്നും പറഞ്ഞു ബാലി സുഗ്രീവനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പോയി. രണ്ടു പേരും കുറെ നേരം ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം ചെയ്തതിനുശേഷം സുഗ്രീവനെ ഭൂമിയിൽ വീഴ്ത്തി അവനെ ബാലി നിഗ്രഹിച്ചാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ദൈവഗത്യാ സുഗ്രീവൻ എഴുന്നീ

റാട് ഓടി രക്ഷ പ്രാപിച്ചു കളഞ്ഞു. പിന്നെ രാമാന്തികത്തിൽ വന്നു രാമപാദത്തിൽ വീണ് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

സുഗ്രീവൻ—സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടിയുടെ വാഗ്ദത്തം വിശ്വസിച്ചു മാത്രമാണു ഞാൻ ബാലിയെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചത്. അടിയനെ ശത്രുവിനേല്പിച്ചുകൊടുത്തു കൊല്ലുന്നതിനേക്കാൾ നിന്തിരുവടിയുടെ ഒരു അസൂയയിന്നിരയാക്കുകയാണു വാല്യത്ത്. അടിയന്നു ദാരങ്ങളിലും രാജ്യത്തിലും കൊതിയില്ല.

ശ്രീരാമൻ—സുഗ്രീവ! പരിഭ്രമിക്കേണ്ട. എല്ലാം നിന്നെക്കുറിച്ചുണ്ടായ വിധം പശ്ചാത്താപിക്കും. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും യുദ്ധം ചെയ്യുമ്പോൾ ആളെ തിരിച്ചറിവാൻ പ്രയാസമായി ഞാൻ അസൂയയുണ്ടാക്കത്താണ്. ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു അസൂയ ലാക്കാക്കിവിടാത്തതാൽ മിത്രഘാതിത്വമെന്ന പാപം വന്നേക്കുമോ എന്നു ഭയപ്പെട്ടു. ആളെ തിരിച്ചറിയാതെ അസൂയ വീടുകയാൽ എന്റെ പിതാവു ദശരഥചക്രവർത്തിക്കു തന്നെ അന്ധത പിണഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എന്റെ പിതാവ് നായാട്ടിന്നു കാട്ടിൽ പോയി കാട്ടാനകളെ കൊല്ലുവാൻ ഒരു നദീതീരത്തിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ നേത്രവൈകല്യം വന്നു ചേർന്നിട്ടുള്ള മാതാപിതാക്കന്മാരെ എടുത്തും കൊണ്ടു സഞ്ചരിക്കുന്ന കമുണ്ഡലവെന്ന ജ്വലികമാരൻ, മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ ദാഹശമനത്തിനായി, അവരെ ഒരിടത്തിരുത്തി പാത്രവും കൊണ്ടു നദിയിൽ വെള്ളം മുക്കിയെടുപ്പാനിറങ്ങി. ജ്വലികമാരൻ നദിയിലിറങ്ങി കരത്തിൽ ജലം മുക്കിയെടുക്കുന്ന സമയം ഉണ്ടായ കുടുകുട്ട ശബ്ദം കേട്ടു ആവ വെള്ളം കുടിക്കുകയാണെന്നു ശങ്കിച്ചു പിതാവ് അസൂയ തൊടുത്തുയച്ചു. കമുണ്ഡലൻ അസൂയ ഏറ്റു വീണതു കണ്ടു പിതാവു വ്യസനത്തോടും ഭയത്തോടും ജ്വലികമാരനെ എടുത്തു വിലപിക്കുന്നതുകണ്ടു, മാതാപിതാക്കന്മാർ ദാഹത്തോടെ അല്പം അക

ലെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ജലം വേഗംകൊണ്ടു കൊടുക്കേണമെന്നും പറഞ്ഞു ജ്വലിക്കുമാരൻ മരിക്കയും ചെയ്തു. പിതാവ് ജ്വലിയുടെ മാതാപിതാക്കന്മാർക്കു ജലം കൊടുത്തു ദാഹശമനം വരുത്തിയതിന്നു ശേഷം നടന്ന സംഭവങ്ങൾ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിക്കൂമൊഴൊന്നും ചെയ്തു. പുത്രന്റെ മരണദുഃഖംകാരണം മാതാപിതാക്കന്മാരും എന്റെ പിതാവിന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ചു തന്നെ മരിച്ചുപോയി. എന്നാൽ അവർ മരിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി 'പുത്രശോകത്താൽ നീയും മരിക്കുമെന്നു അപ്ലനോടു പറയും ചെയ്തു. പുത്രന്മാർ ആരും തന്നെ ഇല്ലാത്ത അവസരത്തിൽ പുത്രശോകംകൊണ്ടാണ് എന്റെ പിതാവു മരിച്ചത്. അതുകൊണ്ടു ആളെ അറിയാതെ അസ്രമയക്കാൻ എന്നിങ്ങു വളരെ മടിയുണ്ട്. ഇതാ ലക്ഷ്മണൻ ഒരു മാലയുണ്ടാക്കിട്ടുണ്ട്. ഈ മാലയും ധരിച്ചു പോയി ബാലിയെ വീണ്ടും പോരിന്നു വിളിക്കുക.

ശ്രീരാമന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടു തൃപ്തനായ സുഗ്രീവൻ ലക്ഷ്മണദത്തമായ മാലയും ധരിച്ചു വീണ്ടും ചെന്നു ബാലിയെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചു. പോരമായി യുദ്ധം ചെയ്തു ഒടുവിൽ സുഗ്രീവനെ എടുത്തു നിലത്തടിക്കാൻ ബാലി ഉയർത്തിയപ്പോൾ ഹനുമാൻ സ്ഥിതി ഭഗവാൻ കാട്ടി കൊടുക്കുകയും, ഭഗവാൻ ബാലിയുടെ മാറു ലക്ഷ്യമാക്കി അസ്രം വിടുകയും ചെയ്തു. രാമാസ്രം ബാലിയുടെ മാറിൽ തറച്ചു ബാലി വീഴുകയും, അസ്രം പരിച്ചെടുപ്പാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ ആ അസ്രം പ്രാണനെ ആകർഷിക്കുന്നതു പോലെ തോന്നി ബാലി ഇപ്രകാരം തന്നത്താൻ പറഞ്ഞുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ബാലി മേരക്കം.

'ഞാനും എന്റെ സോദരനും തമ്മിൽ വാശിയോടെ ചന്ദ്രവയുദ്ധം ചെയ്യുമ്പോൾ എന്റെ മാറു ലക്ഷ്യമാക്കി ഒളിബാണം അയച്ചു തറച്ചതാരാണ്? ഇത് സർവ്വേശ്വരനായ വിഷ്ണുവിന്റെ ചക്രവയുമല്ല ദുഷ്ടനിഗ്രഹം ചെയ്തു ശിഷ്ടരെ പ

രിചാലിക്കുന്നവനു എന്നു വധിക്കേണമെന്നു തോന്നുവാൻ ന്യായമില്ല. ഇതു പരമേശ്വരന്റെ ശുഭവുമല്ല. ഞാൻ പരമേശ്വരനാണ്. ഭക്തന്മാരെ സ്വാമി ഉപദ്രവിക്കയില്ല. നിരപരാധികളുടെ നേരെ ആയുധം പ്രയോഗിക്കാത്ത സാക്ഷാൽ സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ ശക്തിയെന്നു വേലായുധവുമല്ല ഇത്. ഇതു ഇന്ദ്രന്റെ വേലായുധവുമല്ല. ഇന്ദ്രൻ എന്റെ പിതാവാണ്. പോരെങ്കിൽ ക്ഷീരാബ്ധിമഥനം ചെയ്ത പിതാവിന്റെ ജ്വാലകളെ തീർത്തവനാണു ഞാൻ. അങ്ങിനെയുള്ള മകനെ ഇന്ദ്രൻ വധിച്ചാൻ മോഹിക്കയില്ല. ചിന്ന ആരാണു എന്നു അസ്രമേല്ലിച്ചത്? ഈ അസ്രത്തിന്റെ പിടിയിൽ 'ര'കാരവും 'മ'കാരവും ലിഖിതം ചെയ്തുകാണാനുണ്ട്. 'രാമ' എന്ന ശിവശക്തിയുക്തമായ ദ്വയാക്ഷരത്തിന്റെ വൈഭവം അവർണ്ണീയമാണ്. ഇത് അന്തരീക്ഷം, ഭൂമി, പാതാളം എന്ന മൂന്നുലകത്തിലേയും ചരാചരജീവികളുടെ പ്രാണനായി ശോഭിക്കുന്നതാണ്. വാക്കിനും, മനസ്സിനും അഗോചരമായ 'രാ'മന്ത്രം ജപിക്കുന്നവന്റെ ജനനമരണമെന്ന ഇരുകരയോടു കൂടിയ സംസാരാബ്ധത്തിന്റെ മറുകരയിലുള്ള സായുജ്യമെന്ന കൈവെച്ചുപദത്തിൽ ബ്രഹ്മാനന്ദമെന്ന അഖണ്ഡാനന്ദത്തെ അർത്ഥവെച്ചാൻ അധികാരം സിദ്ധിക്കുന്നതാണ്. പഞ്ചാക്ഷരത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ അക്ഷരമായ 'രാ' എന്നും, അഷ്ടാക്ഷരത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ അക്ഷരമായ 'മ' എന്നും കൂട്ടിയുണ്ടാക്കിയ 'രാമ' എന്ന മൂലമന്ത്രമാണ് ഈ അസ്രത്തിന്റെ കടയിൽ കാണുന്നത്. പ്രാണപ്രയാണകാലത്ത് ഈ ദ്വയാക്ഷരം എന്റെ നേത്രത്തിനു ഗോചരമായതു പരമഭാഗ്യമാണ്. രാമ! രാമ! ഈ അസ്രത്തിന്റെ അധികാരിയായ രാമൻ എവിടെ?"

എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ബാലി പുരോഭാഗത്തേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ ചാപവാണിയായ ശ്രീരാമൻ മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടു ബാലി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

ബാലി—ഹേ! രാഘവ! നീ ഒരു സാഹസം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. നിന്റെ കേശാഭിവാദം നോക്കുമ്പോൾ, അജനാദ്രിയുടെ മുകളിൽ ചെന്നാമര വികസിച്ചതുപോലെ നീലമേഘശ്രാമമുഖസ്തമായ ശരീരത്തിൽ മുഖം ചെന്നാമര പോലെ ശോഭിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. രക്തത്തെ പ്രവഹിപ്പിച്ച് പ്രാണവായുവിനെ ആകർഷിക്കുന്ന ഈ അസ്രം കൊണ്ടു എന്റെ മാനിനെ വ്രണപ്പെടുത്തുവാൻ തക്കവണ്ണം എന്തൊരു അപരാധമാണ് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്? ഭാഷ്യസ രാജാവായ രാവണൻ നിന്റെ പത്നിയെ കട്ട കൊണ്ടു പോയതിന്നു വാനരരാജാവായ എന്നെ വധിക്കേണമെന്നു നിന്റെ മാനവസ്തുതിയിൽ വിധിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഞാൻ യാതൊരു അനീതിയും നിന്റെ ഹാരെ പ്രവൃത്തിച്ചിട്ടില്ല. പതിപ്രയോഗം കൊണ്ടു ജയം നേടുന്ന നിന്നെ ആരെങ്കിലും ബഹുമാനിക്കുമോ? മൃഗങ്ങളെ വധിച്ച് ഉദരപൂരണം ചെയ്യുന്ന വേടന്മാരല്ലാതെ കളിയമ്പയക്കുമോ? വാനരമാംസം എല്ലാ മാംസങ്ങളിലും വെച്ചു വികൃഷ്ടമാണ്. വാനരമാംസം ഭക്ഷിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു ശാസ്ത്രങ്ങളും പേരുകൊണ്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു എന്നെ ഭക്ഷിപ്പാനല്ല നീ കൊല്ലുന്നത്. ഇതേവരെ സൂര്യവംശത്തിന്നു യാതൊരു കളങ്കവും പാരിട്ടില്ല. ദശമമചക്രവർത്തിയുടെ അകാലസന്തതിയായ നീ നിമിത്തം ആ കലത്തിന്റെ മഹാമാന്യത്തിന്നു ഹാനി തട്ടുന്നു. ഇല്ലാം, വില്ലാം, ചൊല്ലാം, നല്ലാം എന്നിങ്ങിനെ ചതുർവിധമായ ക്ഷത്രിയധർമ്മത്തെ നീ ആലോചിച്ചിട്ടില്ലെന്നു വരുമോ. തന്റെ രാജധാനിയിൽ ഇതാണ് രാജാധിപനും വാരിച്ചു പ്രജാരക്ഷ ചെയ്യുന്നത് ഇല്ലാമാണ്. ഗുരുഭ്യാന ധനുർവ്വേദത്തിലെ വാലു ഘട്ടങ്ങളും നന്നായി പഠിച്ച്, നിയമാനുസരണം ശത്രുക്കളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതാണ് വില്ലാം. പ്രാണൻ പോയതും അസത്വം പറഞ്ഞതെന്തുതെ പരിപാലിക്കുന്നതു ചൊല്ലാമാണ്. ദേവദാരു

മായ മൂപ്പത്തിരണ്ടു ധർമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതാണ് നല്ല റമെന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. ഈ വക ധർമ്മങ്ങളൊന്നും പരിചരിക്കുവാൻ നിന്നെക്കൊണ്ടു സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഭൂശരഥന്റെ പ്രഥമപുത്രനായിരുന്നിട്ടും രാജാധികാരിയാവാൻ ശക്തിയില്ലാതെ എപ്പോൾ രാജ്യം ഉപേക്ഷിച്ചുവോ അപ്പോൾ ഇല്ലാം നശിച്ചു. നേരിട്ട യുദ്ധം ചെയ്യാതെ കാട്ടാളനെപ്പോലെ മരം മറഞ്ഞു നിന്നു നിരപരാധിയും നിരായുധനുമായ എന്റെ ഹൈ എപ്പോൾ അസ്രം. അയച്ചുവോ അപ്പോൾ വില്ലറയും നശിച്ചു. നിരപരാധികളെ ശിക്ഷിക്കരുതെന്ന ഗുരുകല്പനയെ ലംഘിച്ചപ്പോൾ ചൊല്ലറവും നശിച്ചു. വേദോക്തമായ ധർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാതെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന നിന്റെ നല്ലറയും നശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതുമാത്രമല്ല സ്വന്തം പത്നിയെക്കൂടി രക്ഷിപ്പാൻ സമർത്ഥനല്ലാതെ കാട്ടിൽ അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന നിന്റെ ക്ഷാത്രത്തിനും ഹാനി വന്നിട്ടുണ്ട്. സുഗ്രീവൻ എന്തെപ്പറ്റി വല്ലതും പറഞ്ഞു ധരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അതിനെപ്പറ്റി എന്റെ സമാധാനം കേട്ടതിന്നു ശേഷമല്ല എനിക്കു ശിക്ഷ വിധിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്? മറഞ്ഞിരുന്നത് അസ്രം അയച്ചു നിരപരാധികളെ കൊല്ലുകയെന്നത്, ആനയെന്നു കരുതി ഗുരപുത്രനെ കലചെയ്തു നിന്റെ അർപ്പൻ മുതൽ പാപവസ്തുമായി വന്നുവല്ലോ. സ്വന്തം ഭാര്യയേയും മകനേയും കാലകണ്ഠനെന്ന ബ്രാഹ്മണനു വിറ്റു നിന്റെ പൂർവ്വകന്യായ ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ കഥയാലോചിക്കുമ്പോൾ, സീതയെ രാവണൻ കട്ടിൽ നിന്നു കണ്ഠിതമില്ലാത്തതിൽ ആശ്ചര്യമില്ല. സപ്തസാലങ്ങളെ ഭേദിച്ചു നീ, എന്തോടു നേരിട്ട യുദ്ധം ചെയ്യാൻ എന്തിന്നു ധരിച്ചു? ക്ഷാത്രമെന്ന വിളയുടെ സ്തുതിയായ വേലിയെ നീ പൊളിച്ചു കളഞ്ഞു മഹാകവ്യം!

ശ്രീരാമൻ—ഹേ! ബാലൻ! നിന്നെക്കു പറയപ്പെട്ട ബ്രാഹ്മണൻ

മുഴുവനും കേൾക്കേണമെന്നുവെച്ചാണ് ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചു നിൽക്കുന്ന ചാപലയുമൊക്കെ കേട്ടത്. അപ്പുറത്ത് അയോഗ്യനാണെന്നു പറയുന്നതുകൊണ്ടു ഒരുവന്നു യോഗ്യത കിട്ടുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നിന്നെ അടക്കുവാൻ ആളില്ലെന്നു അഹങ്കാരം വലിച്ചു നീ പല അനീതികളും അധർമ്മങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സുഗ്രീവൻ, നിന്റെ സഹോദരൻ, എന്റെ രചാരാധ്യക്ഷൻ നിന്നെക്കു ചൊല്ലിയാണ് നീയുൾക്കൊള്ളുന്നത്? മായാവിയാണോ നീയുൾക്കൊള്ളുന്നത്? പേരുകേട്ടവരും സുഗ്രീവനോട് നീ ഏതാണ് ആജ്ഞാപിച്ചത്, അതല്ലാതെ വല്ലതും അവൻ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടോ? നീ മടങ്ങി വരുന്നതുവരെ നിന്റെ പ്രജകളെ അവനല്ലെ രക്ഷിച്ചത്? നീ മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ രാജ്യം മടക്കിത്തന്ന കാര്യത്തിൽ വല്ല ശാഘവും അവൻ പറഞ്ഞുവോ? അവനെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനാക്കുവാൻ കാരണമെന്തായിരുന്നു? അതിലും വിശേഷിച്ചു സുഗ്രീവന്റെ ഭാര്യയായ രമയെ നീ ബലാപ്സരമായി തടഞ്ഞു, നിന്തി അഹതയില്ലാത്ത വേഴ്ച നടത്തിയ ഒരു കാര്യം തന്നെ ആലോചിക്കുക. അനുജന്റെ ഭാര്യയും, പുത്രിയും, ഭഗിനിയുമൊക്കെ ഒരുപോലെയാണെന്നു ആചാര്യന്മാർ പറയുന്നുണ്ട്. 'ചിത്രവധം' ചെയ്തതാണ് ഈ ഒരു ദുസ്തയത്തിനുള്ള ശിക്ഷ. ഗുരു മുഖത്തിൽനിന്നു ഉപദേശവഴിക്കല്ലാതെ വേദപാഠം, ദേവപൂജ, എന്നിവ ആരെങ്കിലും ചെയ്യുമോ? നിന്നെക്കു ഗുരുവുണ്ടോ? പുണ്യപാപങ്ങൾ ഇന്നതാണെന്നു അറിയുള്ളവൻ പാപം ചെയ്താൽ അതു വലിയ കാര്യമാണ്.

ബാലി—ഹേ! രാമ! ഇതൊക്കെ സമ്മതിക്കാം. നീ വൃക്ഷം മറഞ്ഞിരുന്നു എന്റെ നേരെ ബാണം പ്രയോഗിച്ചതെന്തിനാണ്?

ശ്രീരാമൻ — നീ എന്റെ പരമാത്മം മുഴുവനും അറിയുന്നവനാണ്. നിന്നെ വധിക്കുമെന്നു ഞാൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നീ എന്നെ കണ്ടാൽ അപ്പോൾ വന്നു ശരണം

പ്രാപിക്കുമായിരുന്നു. ശരണാഗതനാറെ നിരസിക്കുവാൻ വാടില്ലാത്തതാണല്ലോ. അപ്പോൾ സത്യലംഘനം വരും. ബാലി— സ്വാമിൻ! അടിയൻ ചാപല്യംകൊണ്ടു അധികേ പമായി പറഞ്ഞതെല്ലാം പൊറുത്തു അടിയന്റെ നേരെ കാരുണ്യമുണ്ടാവാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ മായാവിദ്യകൾ അറിവാൻ ആരാലും സാധ്യമല്ല. അടിയന്റെ ഒരു വാക്കു മാത്രംകൊണ്ടു രാക്ഷസരാജാവായ രാവണൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പതിയെ കൊണ്ടുവന്നു തൃക്കാക്കൽ വെച്ചു നമസ്കരിച്ചു പോയേനേ. നിന്തിരുവടിയുടെ പതിയെ വീണ്ടു തരുവാനുള്ള ഭാഗ്യം അടിയന്നു സിദ്ധിച്ചില്ല. പ്രാണപ്രയാണസമയത്ത് ആ കാഴ്ചം ചിന്തിച്ചിട്ടു ഫലമില്ല. ഈ കാണുന്ന വാനരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഹനുമാൻ എന്ന ഒരുവനുണ്ട്. നിന്തിരുവടിക്കു് അവൻ മുഖേന കായ്ക്കെമാക്കെ സാധ്യമാകും. സുഗ്രീവൻ സാധുവാണ്. അടിയന്റെ നേരെ പ്രയോഗിച്ച അസ്രം അവന്റെ നേരെ പ്രയോഗിക്കരുതെന്നു അപേക്ഷിച്ചു കൊള്ളുന്നു. മരിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഒരു പ്രാർത്ഥന കൂടി അടിയന്നുണ്ട്. എന്നിക്കു ഒരു മകനേയുള്ളു. എന്റെ സമീപത്തിൽ കിടന്നു വിലപിക്കുന്ന ഈ അംഗദൻ ഇതേവരെ എന്റെ മകനായിരുന്നു. ഇന്നു മുതൽ അവനെ നിന്തിരുവടിയുടെ മകനെപ്പോലെ വിചാരിക്കണം. അംഗദാ! മകനേ! ദുഃഖിക്കരുത്. സർവ്വേശ്വരനായ രാമകുലാണു നിന്റെ ഭാവിയിലെ ഞാൻ സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. നീ രാമഭക്തനായി സുഖിക്കുക.

എന്നു പറഞ്ഞ് ബാലി മകനായ അംഗദനെ പിടിച്ച് ഭഗവാന്റെ കയ്യിൽ ഏല്പിച്ചു. ശ്രീരാമൻ— ഭക്ത! ഞാൻ തൊടുത്ത അസ്രത്തെ പിൻവലിച്ചു നിന്നാക്കു ആയുസ്സു വീണ്ടും തരാം. നീയും അനുജനും കൂടി സുഖിച്ചിരിക്കുക.

ബാലി— മയൊമയ! സർവ്വേശ്വര! രാമഭദ്ര! ഞാൻ അന്തർകാ-
യിരം സംവത്സരമായി രാജ്യം ഭരിക്കുന്നു. ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ
അശേഷം മോഹമില്ല. നിന്തിരുവടിയുടെ യഥാർത്ഥത്വ-
വും കാട്ടിത്തന്നു, തൃക്കൈകൊണ്ടു ഈ അസ്രം പരിച്ചെടു-
ത്ത് എനിക്കു മോക്ഷം തരേണമെ! തിരുനാമം ജപിച്ചു ജി-
വനെ തൃജിക്കുവാൻ അനുവാദം തരേണമെ!

എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ബാലിയുടെ അപേക്ഷയെ ഭഗവാൻ
സ്വീകരിച്ച് ബാലിക്ക് മോക്ഷം കൊടുക്കുകയും ബാലി രാമ-
നാമം ജപിച്ച് രാമരൂപം ധ്യാനിച്ച് സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കുകയും
ചെയ്തു. ബാലിയുടെ മരണപ്പന്താത്താ കേട്ട് അവന്റെ ഭാ-
യ്യയായ താര ഭുവന്തോടെ വന്നു, ഭർത്താവു പോയ വഴിക്കു
തന്നെയും അയക്കേണമെന്നു ശ്രീരാമനോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു. ക-
രുണാകരനായ ശ്രീരാമൻ താരയെ അടുക്കെ വിളിച്ച് അ-
വൾക്ക് താരകോപഭേദം ചെയ്തു കൊടുക്കുകയും അവൾ സ-
മാധാനപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ജാത്യാചാരപ്രകാരം സുഗ്രീവ-
നും താരയും അംഗദനും ബാലിയുടെ ശവസംസ്കാരം തുടങ്ങി-
യ മരണാനന്തരക്രിയകളെല്ലാം ഭഗവാൻ സാക്ഷിയായി
ചെയ്തു. തദനന്തരം ഭഗവാന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു ലക്ഷ്മ-
ണൻ, കിഷ്കിന്ധാരാജധാനിയിൽ പോയി സുഗ്രീവനെ വാ-
നര രാജാവാക്കി അഭിഷേകം കഴിച്ചു സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി
വിവരം ശ്രീരാമനെ മടങ്ങി വന്നറിയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ചാതുർത്ഥം സ്ത്രം

വൃതഭംഗത്തെ ഭയന്നു ഭഗവാൻ നഗരപ്രവേശം ചെ-
യ്യാതെ രാജധാനിക്കു വളരെ അകലെയാണു താമസിച്ചത്.
സുഗ്രീവാദികളായ വാവാന്മാർ രാമന്റെ കൂടെ വിടാതെ ചിപ്ല-
ന്നതു കണ്ട്, ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനോടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.
ശ്രീരാമൻ— സഖേ! സുഗ്രീവ! ഇവിടെ നിന്റെ സ്ഥാനം നി-
ന്റെ രാജധാനിയാണ്. നീ അവിടെ പോയി ജാത്യാ-
ചാരമയ്യാദിപാലെ രാജഭരണം നടത്തുകയാണു വേണ്ട

ത്. പ്രജാപരിവാലനം അത്ര സുഗമമല്ല. പ്രബലനാരെ
നും ഭിഞ്ചലനാരെന്നും രണ്ടു തരക്കാർ പ്രജകളുടെ കൂട്ട
ത്തിൽ ഉണ്ടാകയെന്നതു സർവ്വസാധാരണമാണ്. ഭിഞ്ചല
നാക്കു സത്യത്തെ വെളിവാക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വരു
മ്പോൾ അവരെപ്പറ്റി അസത്യശങ്ക രാജാവിന്നുണ്ടായേ
ക്കും. പ്രബലനാർ അസത്യം സത്യമാണെന്നു തെളിയി
ച്ചേക്കും. അതുകൊണ്ടു സത്യം സത്യങ്ങളെ അറിവാൻ ഹ
ന്നേ കഴങ്ങേണ്ടിവരും. തന്നിമിത്തം വീതിക്കൊത്തവിധം
ശിക്ഷാരക്ഷ ചെമ്പ്രാൻ നല്ലവണ്ണം മനസ്സീരുത്തണം. അ
ല്ലാത്തതാൽ ലോകാപവാദത്തിനും നരകത്തിനും അർഹ
നായിത്തീരും. നിസ്സാരനാണെന്നു കരുതി, ഒരുവന്റെ
കാര്യം വിലവെക്കാതിരുന്നാൽ പലപ്പോഴും ആവത്തുകൾ
വന്നു ചേരും. അതിന്നു ഞാൻ തന്നെ ഒരു പാഠമാണ്.
കൂനിയായ മന്മഥരയെ ചെറുപ്പകാലത്ത് ഉപദ്രവിക്കുക
കാരണമായിട്ടാണു ഞാറിപ്പോൾ വനവാസിയാവേണ്ടി
വന്നത്. പരസ്പരങ്ങളെ മാതാവെപ്പോലെ കരുതണം.
ആ വ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിക്കാതായാൽ നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായ
ബാലിക്കു പറ്റിയ അനുഭവം നിണക്കു ഒരു പാഠമായിത്തീ
രണം. കാൽകാൽക്കൾ വിവരമുള്ള മന്ത്രിമാരുമായി ആ
ലോചിച്ചു ശിക്ഷാരക്ഷകൾ ചെയ്യണം. മന്ത്രി, പുരോഹി
തൻ, കറുകാരൻ, ഭൃതൻ, സൈന്യാധിപൻ ഇവരെ പി
രിഞ്ഞു ഒരിക്കലും പാക്കരുത്. സഭയിൽ സമന്വായ
സ്നേഹിതന്മാരും, ബ്രാഹ്മണരും, പഞ്ചായദാരും ജ്യോത്സ്യ
ന്മാരും വേണം. ഈ പാഠത്തെ സംഗതികളെല്ലാം ഏ
പ്പോഴും കാർമ്മിൽ വേണം. ഇന്ദ്രൻ വില്ലെടുത്ത വൃഷ്ടി
കാലമാണിത്. ഇക്കാലത്താണു ക്ഷത്രിയൻ വില്ലു താഴ്
ത്തു വെക്കേണ്ടത്. ഈ വൃഷ്ടികാലമായ ചാതുർമാസ്യം ക
ഴിഞ്ഞ് വേദാൽക്കാലം വരുമ്പോൾ വീ സീതാസ്നേഹം
ചെയ്യാനുള്ള ഒരുക്കമാക്കെ ചെയ്യണം.

സുഗ്രീവൻ— പ്രഭോ! വിന്തിരുവടി തൃണാഗ്രത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടിരിക്കെ അടിയൻ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതല്ല. കിഷ്കിന്ധാരാജധാനി, കുരങ്ങന്മാരുടെ അധിവാസസ്ഥാനമാണെന്ന് ഒരു സംഗതിയൊഴിച്ചു മറ്റെല്ലാ സംഗതികളിലും സ്വർഗ്ഗതുല്യമാണ്. അതുകൊണ്ടു ഈ മഴക്കാലം നാലു മാസം വിന്തിരുവടി രാജധാനിയിൽ വന്ന് പാർക്കണം.

ശ്രീരാമൻ— സുഗ്രീവാ! നിന്റെ രാജധാനിക്കു യാതൊരു നികൃഷ്ടതയുമില്ല. അതുകൊണ്ടല്ല ഞാൻ അങ്ങോട്ടുവരാത്തത്. പതിനാലു സംവത്സരം വനദീക്ഷ ചെയ്യേണമെന്നുള്ള ഏന്റെ വ്രതത്തിന്നു ഭംഗം വരരുത് എന്നു വെച്ചാണ്. നീ അംഗദനെ എളുപ്പം രാജാവായി പാഴിക്കണം. അവന്നു വല്ല ഉപദ്രവവും നേരിടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആയത് എന്തെന്നും ബാധിക്കുന്നതാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഭഗവാൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു സുഗ്രീവനേയും അംഗദനേയും രാജധാനിക്കയച്ചതിന്നു ശേഷം സങ്കേതം വിടാതെ നിന്നിരുന്ന ഹനുമാനെ വിളിച്ചു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ— മാരുതേ! നിന്നെക്കു ഏനെ വിമിശ്ശിരിപ്പാൻ മടിയുള്ളതു പോലെ തോന്നുന്നു. അങ്ങിനെ ആയാൽ വിരോധമുണ്ട്. നിന്റെ ഗുരുവായ ആദിത്യനോടു ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞപ്രകാരം നീ സുഗ്രവമന്ത്രിയായിത്തീരണമെന്നും സുഗ്രീവന്നു രാജ്യഭാരത്ത് വലിയ പരിചയവും പ്രാപ്തിയുമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു നിന്നെക്കു പ്രത്യേകമായ ഭാരങ്ങൾ നിവ്വഹിപ്പാനുണ്ട്. ശരൽക്കാലം പിറന്നാൽ ഉടനെ സീതാദേവിയെ അരംഭിക്കണം. അതിനുള്ള ഒരുക്കത്തോടുകൂടി നീ വരണം.

എന്നു പറഞ്ഞ് ഹനുമാനേയും രാജധാനിക്കയച്ച ശേഷം ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ ചാതുർമാസ്യകാലം മാല്യവാൻ പ

വൃത്തത്തിൽ കഴിക്കാമെന്നു തീർച്ചയാക്കി ആ പാട്ടുതത്തിൽ അധിവാസമാക്കുകയും ചെയ്തു.

ശരൽ കാലാഗമനം

സുഗ്രീവൻ രാജപദവിയിൽ പ്രവേശിച്ച ഉടനെ രാജ്യഭാരമെല്ലാം മന്ത്രിമാരിൽ സമർപ്പിച്ച് മദ്യപാനവിരതനായി ഭരണോടുകൂടി കേളിഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയാൽ ചാതുർമാസ്യം കഴിഞ്ഞത് അറിഞ്ഞതേയില്ല. ഭഗവാനാണെങ്കിൽ ഘനഘനങ്ങളായ വൃഷ്ടികാരണത്താൽ വിരാമഭയം ഒന്നുകൂടി വലിച്ചു വളരെ സങ്കടത്തോടുകൂടിയാണു ചാതുർമാസ്യം കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. പറഞ്ഞ അവധി കഴിഞ്ഞിട്ടും സീതാനേപയണത്തിനുള്ള ഭയത്തോടുകൂടി സുഗ്രീവനും വാനരപ്പടയും വന്നു കാണാത്തുകയാൽ വളരെ അക്ഷമനായിത്തീർന്നു ലക്ഷ്മണനോടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ—സൌമിത്ര! ചാതുർമാസ്യം കഴിഞ്ഞിട്ടും സുഗ്രീവന്റെ വരവു കാണാറില്ല. നാം ചെയ്ത ഉപകാരത്തെ സ്തുരിക്കത്തേയും നമ്മോടു ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞയെ നിരസിച്ചും രാജപദത്തിലിരുന്ന് അഹങ്കരിക്കുകയാണെന്നു തോന്നുന്നു. ബാഹ്യേ പരദാകത്തിലേക്കു ചെന്നു രാമാസ്യം ഇപ്പോഴും ഉണ്ടെന്നും അഗ്നിസാക്ഷിയായി ചെയ്ത സത്യത്തെ നിവർത്തിക്കാത്ത പക്ഷം ലോകത്തിൽ വാനരന്മാരെ നാമമൊരുകാരികളായെന്നും വീ പോയി സുഗ്രീവനെ അറിയിക്കണം. ഈ അറിയിപ്പുകൊണ്ടു സുഗ്രീവന്റെ പ്രകൃതത്തിന്നു മാറ്റം വരുമോ എന്നു ഹോക്കുമല്ലോ.

അഗ്രജന്റെ കല്പനപോലെ ലക്ഷ്മണൻ ചാവപാണിരായി കിഷ്കിന്ധാരാജധാനിയുടെ ശോപുരദവാരത്തിൽ പോയി വില്ലു കലച്ചു കണധനി മുഴക്കിയപ്പോൾ കാവൽക്കാരായ വാനരന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു ശോപുരദവാരം അടച്ചു വിവരം രാജധാനിയിൽ ചെന്നറിയിച്ചു. രാമസോദരനായ ലക്ഷ്മണനാണു ശോപുരദവാരത്തിൽ വന്നിട്ടുള്ളതെന്നു അംഗദൻ

മനസ്സിലാക്കുകയും ഉടനെ സുഗ്രീവനെ വിദ്വയിൽനിന്നുണർത്തി സംഹാരരൂഢനെപ്പോലെ കോവിച്ച് ലക്ഷ്മണൻ ഗോപരൂപാരത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവൻ ഭയപ്പെട്ട മദ്യപാനം ചെയ്ത മതിമറന്ന ഭഗവാന്റെ കാര്യത്തിൽ ഉപേക്ഷ കാണിച്ചതിനെപ്പറ്റി വ്യസനിക്കുകയും, ലക്ഷ്മണന്റെ ക്രോധത്തെ ശമിപ്പിക്കുവാൻ എന്നാണു ചേണ്ടതെന്നറിയാതെ ഹനുമാനെ വരുത്തി അഭിപ്രായം ചൊരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഹനുമാൻ— സ്വാമിൻ! പുരുഷന്മാർ അതികഠിനമായി കേവലിക്കുന്ന സമയം, സാരാസാരബോധമുള്ള സുന്ദാശ്രീകൾ ചെന്നു ഉപചാരവാക്കുകൾ പറഞ്ഞാൽ കോപശമനം വരുമെന്നാണു പരംഗിതജ്ഞന്മാരും നയവിദഗ്ദ്ധന്മാരുമായ വിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. അതുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണന്റെ അരികിലേക്കു താരാകാതാവിനെ പറഞ്ഞയച്ചാൽ പക്ഷെ ഗുണമുണ്ടായേക്കാമെന്നാണ് അടിയന്നു തോന്നുന്നത്.

ഹനുമാന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം സുഗ്രീവൻ അംഗദനെ വിളിച്ച് താരാ മതാവിനെ ലക്ഷ്മണസവിധത്തിലയച്ചു ഉപചാരം ചെയ്യിപ്പാനുളളിച്ചു. താര ഭരതി ശ്രദ്ധാവിധായകയോടുകൂടി ലക്ഷ്മണസവിധത്തിൽ ചെന്നു നമസ്കരിച്ച് തൊഴുതു നില്ക്കുന്നതു കണ്ട് ലക്ഷ്മണന്റെ പ്രകൃതത്തിന്നു ചെട്ടെന്നു ഒരു മാർഗ്ഗം വന്നു. സുഗ്രീവൻ രാജധാനിയിലുണ്ടൊ എന്നും, രാമകാര്യത്തിലുള്ള പരിശ്രമം എത്രത്തോളമായെന്നും, സുഗ്രീവൻ അഗ്നിസാക്ഷിയായി ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞ മറന്നു പോയൊ എന്നും മറ്റുമുള്ള ലക്ഷ്മണന്റെ ചോദ്യത്തിന്നു താര ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറഞ്ഞു.

താര— സ്വാമിൻ! സുഗ്രീവൻ കൃതഘ്നനല്ല. ബാലിസുഗ്രീവന്മാരുടെ യുദ്ധം കാരണം വാഹരന്മാരെല്ലാം രളിച്ചോടിപ്പോയി പല ദിക്കിലും ചെന്നു താമസിക്കുകയാണ്. അവ

റെ വീണ്ടും സ്വരൂപിക്കുവാൻ പല ദിക്കിലും ഭൂതന്മാരെ അയച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർ മടങ്ങി വരുവാൻ താമസിക്കുന്നതിനാലാണു ഭഗവാന്റെ കാര്യനിർവ്വഹണം ദീർഘിച്ചത്. അല്ലാതെ ഉപകാരസ്മരണയില്ലായ്മയാലല്ല. അമ്മ, അച്ഛൻ, ഗുരു, ബ്രാഹ്മണൻ, പട്ടു, ബാലൻ, സ്ത്രീ എന്നിവരെ വധിച്ചാൽ കൂടി പ്രതിവിധിയുണ്ട്. കൃതാപ്ത കാണ്ഠിച്ചാൽ അതിന്നു യാതൊരു പ്രതിവിധിയും കാണാറില്ല. അതുകൊണ്ടു സുഗ്രീവൻ കൃതാപ്ത കാണ്ഠിക്കയില്ല. റിന്തിരുവടി സുഗ്രീവന്റെ നേരെ കോപിക്കരുത്.

എന്നൊക്കെ താമസാന്തപനവാക്കുകൾ പറഞ്ഞ് ലക്ഷ്മണനെ സമാധാനിപ്പിച്ചതിന്നു ശേഷം സുഗ്രീവാദികളെ വരുത്തി. സുഗ്രീവനും, അംഗദനും, ഹനുമാനും വന്നു ലക്ഷ്മണവാദത്തിൽ സാഷ്ടാംഗം നമസ്കരിച്ചു. രാമാനുജനെ ദാജ്യാധാവിയിലേക്കു എതിരോടുകൊണ്ടു പോയി പൂജിച്ചിരുത്തി, ഭക്ഷിപ്പാൻ ഫലവകുപ്പങ്ങൾ കറുത്തുവെച്ചു.

ലക്ഷ്മണൻ— സുഗ്രീവ! ഭഗവാന്റെ ഉച്ഛിഷ്ടം മാത്രം ഭക്ഷിക്കുകയെന്ന ഒരു വ്രതം ഞാൻ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഭക്ഷണവദാത്മ്യങ്ങളൊന്നും എനിക്കു വേണ്ട. സിതാവിരഹമാകുന്ന വേദനയും, സീതയെ രാവണൻ കൊണ്ടുപോയി എന്നുള്ള അപവാദത്തിൽനിന്നുള്ള അപമാനവും, ഈ രണ്ടു സംഗതികളും ആമാശയത്തേയും പക്ഷാഗ്രയത്തേയും അതിക്രമിച്ചിരിക്കയാൽ ഭക്ഷണം എന്നതു വിഷോപമമായിരിക്കുന്നു. ജാനകീദേവി ഇന്ന് ദിക്കിലുണ്ടെന്നുള്ള അറിവാകുന്ന അമൃത തന്നെ മുതപ്രായന്മാരായ ഞങ്ങൾക്കു ബലം ഉണ്ടാക്കിത്തരികയാണു വേഗം വേണ്ടത്.

സിതാ വേദന.

ലക്ഷ്മണന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ട് ഉള്ളടത്തോളം വാനമപ്പടയോടുകൂടി സുഗ്രീവൻ ലക്ഷ്മണനൊപ്പം രാമാന്തികത്തിലേക്കു പുറപ്പെടുകയും മറ്റു സൈന്യങ്ങളെ സ്വരൂപിച്ചു വേ

ഗം വരുവാനായി ഹനുമാനെ ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവൻ രാമപാദത്തിൽ വീണു നമസ്കരിക്കുകയും തന്റെ ഉപേക്ഷയെ ഷമിപ്പാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ദിവസം ഹനുമാനും വാവാപ്പടയും വന്നു ചേർന്നു. ക്ലേശിയാതെയുള്ള വാവാപ്പടക്കു താമസിക്കുവാൻ മാല്യവാൻ പർവ്വതം പോരാതെ വന്നുവെന്നാണു പറയേണ്ടത്. ഈ വാനരസൈന്യങ്ങളേയും ആ സൈന്യങ്ങളുടെ നേതാക്കന്മാരേയും സുഗ്രീവൻ ഭഗവാൻ കാട്ടിക്കൊടുത്തു മനസ്സിലാക്കി. സുഗ്രീവൻ എഴുപത് വെള്ളം വാവാസൈന്യത്തെ സ്വരൂപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കണ്ട ഭഗവാൻ ഗ്ലാഹനായി, ഈ പടകളെ നാലായി ഭാഗിച്ച് സീതാസ്ഥാനത്തിന്നു നാലു ദിക്കിലേക്കും അയക്കുവാൻ ആക്കുവാറില്ല. സുഷേണനെ പശ്ചിമദിക്കിലേക്കും, ശതവലിയെ ഉത്തരദിക്കിലേക്കും, പിന്നീതനെ പൂർവ്വദിക്കിലേക്കും, നായകന്മാരായി വിശ്വയിച്ചു വേണ്ടുന്ന സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി ഒരു മാസത്തെ അവധിപെച്ചു സീതാസ്ഥാനത്തിന്നു ചുറ്റിന്നു ശേഷം സുഗ്രീവൻ ഹനുമാനെ വിളിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

സുഗ്രീവൻ— രാജനേ! സീതാദേവിയുടെ ഇരിപ്പിടം ദക്ഷിണ ഭാഗത്താണെന്നു സംശയിപ്പാൻ ബലമായ കാരണങ്ങളുള്ളതുകൊണ്ടാണെന്നു ദക്ഷിണദിക്കിലേക്കു നേതാവായി അയക്കുന്നത്. താരേയനായ അംഗദനും, ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാനും നിന്റെ സഹായകന്മാരായി വരും. പിന്നെ വേണ്ടുപോടത്തോളം വാനരന്മാരെ സഹായത്തിനായി വിണക്കൂട്ടുടെ കൂട്ടാവുന്നതുമാണ്. രാമകാൽസാധിപ്പാൻ നിന്നെയെന്നു കാൽക്കുമായി ഞാൻ ഗണിച്ചിട്ടുള്ളത്. കാൽ പറ്റിപ്പറന്നെത്തിന്നു ഒരു മാസം തന്നെയാണു വിണക്കും അവധി.

സുഗ്രീവൻ കൈയെടുത്തു ഹനുമാൻ ദക്ഷിണദിക്കിലേക്കു ചാലുപ്പടയെത്തിച്ച മുമ്പായി, സമുദ്രപോരായ ഭഗവാനെ

ചെന്ന നമസ്കരിച്ച് അനുഗ്രഹം വാങ്ങി യാത്ര പരവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഭഗവാൻ, സുതാമചിഹ്നമായ കണയാഴി എന്ന മോതിരം കയ്യിൽനിന്നു ഉരിയെടുത്തു ആയതു സീതാദേവിയെ കണ്ടാൽ അടയാളമായി കൊടുപ്പാൻ ഹനുമാനെ ഏല്പിച്ചു. കൂടാതെ ദേവിക്കും, ശ്രീരാമനും മാത്രം അറിവുള്ള ചില സംഗതികളെ രാമദൂതനാണെന്നു തുച്ഛപ്പെടുത്തുവാൻ തക്കവണ്ണം അടയാളവാക്കുകളായും പറഞ്ഞു കൊടുത്തു. സിതാദേവിയെ കണ്ടാൽ വേഗം മനസ്സിലാക്കത്തക്ക വിധം ചില പ്രത്യേക അടയാളങ്ങളും പറഞ്ഞു ഗ്രഹിച്ചിട്ടു. ഹനുമാൻപ്രഭൃതികളെ ഭഗവാൻ അനുഗ്രഹിച്ചു യാത്രയാക്കുകയും ചെയ്തു.

സ്വയം പ്രഭയുടെ കഥ

ഹനുമാനും സഹായകന്മാരും ദക്ഷിണമുഖനാരായി പല പ്രദേശങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു പലപ്രകാരേണയുള്ള അന്വേഷണങ്ങളും നടത്തി നിരാശനായി വീണ്ടും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് ഒരു പോയ്ക്കു കാവൽക്കാരനായ ദുർമുഖനെ അസുരനെക്കൊല്ലുവാൻ ഇടവുന്നത്. അവിടെ നിന്നും തെക്കോട്ടു പോയി കുടിപ്പാൻ ജലമില്ലാത്ത ഒരു പ്രദേശത്ത് എത്തിച്ചേർന്നു. ജലാന്വേഷണത്തിന്നു പോയ വാനരന്മാർ ഒരു വലിയ ഗുഹ കണ്ടെത്തുകയും ഹനുമാനും മറ്റും ആ ഗുഹകളിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ഗുഹയിൽ കൂടി കുറെ പോയപ്പോൾ ഒരു നഗരത്തിലാണു സീതാദേവീകൾ എത്തിച്ചേർന്നത്. ആ നഗരത്തിൽ ഒരു യോഗിനി താമസിക്കുന്നതായിക്കണ്ടു, അവളോടു ഏകാകിനിയായി താമസിക്കുന്നതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു അവൾ ഇങ്ങിനെ മറുവടി പറഞ്ഞു.

യോഗിനി— എന്റെ നാമം സ്വയംപ്രഭാ എന്നാണ്. മാതൃകാൽ എന്ന അസുരനുവേണ്ടി ഈ നഗരം വിശ്വകർമ്മവാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്. ഈ നഗരത്തിന്നാവശ്യമായ പ്രകാ

ശം മന്ദാർജ്ജുനൻ കിട്ടുന്നതുകൊണ്ടു സുയ്യപ്രകാശം ഇവിടെ ആവശ്യമില്ല. എന്തു പദാർത്ഥങ്ങളും ഈ നഗരത്തിൽ കിട്ടുന്നതുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ പോവാതെ തന്നെ ഇവിടെ കഴിച്ചു കൂട്ടാം. ഞാൻ രണ്ടേയന്ന ദേവാംഗനയുടെ ദാസിയാണെന്നു. മാനുഷനെന്ന അസുരനു രണ്ടുപുണ്ഡായ അനുരാഗത്തെ ഞാൻ മുഖേന സാധ്യമാക്കിക്കൊടുത്തു. എന്റെ പരിശ്രമംകൊണ്ടു സ്വാധീനയാക്കപ്പെട്ട രണ്ടുയോടുകൂടി മാനുഷൻ ക്രീഡിച്ചു, ഈ നഗരത്തിൽ സുഖിച്ചു താമസിക്കുമ്പോൾ, ഇന്ദ്രൻ വിവരമൊക്കെ മനസ്സിലാക്കി ഇവിടെ വരികയും, മാനുഷാസുരനെക്കൊന്നു രണ്ടേ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ എന്തെന്നു രണ്ടുയോടൊപ്പം കൂട്ടാതെ ഈ നഗരത്തിൽ കിടക്കുക എന്ന ശപിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. ഞാൻ ശാപമോചനത്തിന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചപ്പോൾ, സീതാ നേപഷണത്തിന്നു വാസരന്ധർ ഈ മാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടി വരുമെന്നും അവർക്കു വേണ്ടുന്ന ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ കൊടുത്ത് ഉപചാരം ചെയ്താൽ ശാപമോക്ഷം സിദ്ധിക്കുമെന്നും സഹസ്രാക്ഷൻ കല്പിച്ചു. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വരവും കാത്തിരിക്കുകയാണ്.

ഹനുമാൽപ്രഭൃതികൾ യോഗിനിയുടെ സപ്താർദ്ധം സ്വീകരിച്ചതിന്നു ശേഷം അവളെ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കയക്കുകയും, ഗുഹ പിളന്നു ചെന്നു വീണ്ടും ഭൂമിയിൽ കയറി അന്വേഷണം തുടരുകയും ചെയ്തു. ഈ അന്വേഷണസംഘം പലദിക്കിലും പിന്നെയും അന്വേഷിച്ചു ഒടുവിൽ മഹേന്ദ്രപർവ്വതത്തിലെത്തി, ആ പഴി ദക്ഷണോദധിയുടെ തീരപ്രദേശമണഞ്ഞു. സീതാദേവിയുടെ യാതൊരു വിവരവും കിട്ടാത്തതായും, സഞ്ചാരംകൊണ്ടു കലശലായി ക്ഷീണിക്കുകയും, അന്വേഷണത്തിനുള്ള അവധി തീരാറാവുകയും ജാംബവദാദികൾ കണ്ഠിതത്തോടെ മേലിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെന്നുള്ള ആ

ലോചനയിലായി. കാര്യം സഫലമാവാതെ മടങ്ങിപ്പോകുന്നതിനേക്കാൾ രാമകാര്യം ജടായു മരിച്ചതുപോലെ മരിക്കുവാൻ നല്ലതെന്നു എല്ലാവരും കൂടെ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. സമ്പാതിദശനം.

ഈ തീർപ്പനുസരിച്ച് ഹനുമാൻ തുടങ്ങിയ വാനരന്മാരൊക്കെ ദർവ്വായിച്ച് സമുദ്രതീരത്തിൽ കിടപ്പായി. അപ്പോൾ അടുത്തുള്ള ഒരു ഗുഹയിൽനിന്നു പക്ഷവിരഹിതനായ ഒരു പക്ഷി പതുക്കെ പുറത്തു വന്ന് വാനരന്മാരെ നോക്കി “ജടായുവെന്ന് ആരാണു പറഞ്ഞതു, വളരെ കാലമായി ഞാൻ ആ പേരു കേട്ടിട്ട്. എന്റെ അനുജനായ ജടായു മരിച്ചുവെന്നോ! ഹാ! അവൻ മരിപ്പാനുള്ള കാരണം ഹേ! വാനരശ്രേഷ്ഠനാ ഹേ! പറഞ്ഞു തന്നാൽ വേണ്ടതില്ല” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

വാനരന്മാർ— ഞങ്ങൾ രാമഭൃതന്മാരാണ്. സീതാസ്വയംഭവം ചെയ്ത് ഇച്ഛാഭംഗത്തോടെയാണു ഞങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നിട്ടുള്ളത്. അയോദ്ധ്യാരാജാവായ ദശരഥന്റെ പ്രഥമപുത്രനായ ശ്രീരാമദേവൻ, അനുജനായ ലക്ഷ്മണനോടും, പത്നിയായ സീതാദേവിയോടുംകൂടി പുനഃലീക്കയ്ക്കായി പഞ്ചവടിയിൽ വന്നു പണ്ണശാല കെട്ടി തർക്കിക്കുമ്പോൾ രാക്ഷസരാജാവായ രാവണൻ ദേവിയെ കൂട്ടുകൊണ്ടുപോകയും, വഴിക്കുവെച്ചു ജടായു രാവണനോടു യുദ്ധം ചെയ്തും, യുദ്ധമദ്ധ്യേ രാവണൻ ചന്ദ്രഹാസംകൊണ്ടു ജടായുവിന്റെ പക്ഷങ്ങൾ ഹേദിച്ചു താഴെ വീഴുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമനെക്കണ്ടു റാടന്ന സംഭവങ്ങൾ പറഞ്ഞതിന്നു ശേഷമാണു ജടായു മോക്ഷമടഞ്ഞത്.

ജടായുവിന്റെ മരണവൃത്താന്തം കേട്ട്, പക്ഷവിരഹിതനായ പക്ഷി മോഹാലസ്യപ്പെടുകയും ആലസ്യം തീർന്നിന്നു ശേഷം കിടന്നു കരയുകയും ചെയ്തു. വാനരന്മാർ ഈ പക്ഷിയുടെ ഹേരെ അനുഗമിച്ചു തോന്നി “നീ ആരാണു? ജടായു

യു നിന്റെ അനുജനായതെങ്ങിനെ? നിങ്ങളുടെ മാതാവി
താക്കന്മാർ ആരാണ്? നീ പക്ഷരഹിതനായി ഈ പർവ്വത
ത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ കിടപ്പാൻ എന്താണു കാരണം” എ
ന്നൊക്കെ ചോദിച്ചു.

സമ്പാതി— എന്റെ പേര് സമ്പാതി എന്നാണ്. എന്റെ
യും ജടായുവിന്റെയും മാതാവ് ശ്വേതിയെന്ന സ്ത്രീയും വി
താവ് അരുണനുമാണ്. ഞങ്ങൾ രണ്ടു പേരും സ്വർഗ്ഗം
കാണാനായി മേല്പൊട്ടു പറന്നു ചൊങ്ങി. എന്നേക്കാൾ
അതിശക്തനായ ജടായു മുമ്പിൽ പറന്നു ആദിത്യമാർഗ്ഗ
ത്തെ അതിക്രമിക്കുകയും, സൂര്യരശ്മിയേറാ മുട്ടു സമീകാൻ
ചാടിപ്പൊതെ വിലപിക്കുകയും ചെയ്തു. ജടായുവിന്റെ വി
ലവിളി കേട്ട് ഞാൻ പറന്നു അവന്റെ മേല്പട്ടു കയറി
എന്റെ പക്ഷത്തിന്റെ വിഴലിൽ അവനെ രക്ഷിച്ചു. അ
നുജനു രക്ഷ കിട്ടിയെങ്കിലും തീക്ഷ്ണമായ സൂര്യരശ്മിയേറാ
എന്റെ പക്ഷം കരിഞ്ഞ് ഞാൻ ഈ പർവ്വതത്തിന്റെ
താഴ്വരയിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഞാൻ കിട
ന്നു കഴങ്ങുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം വിശാകരനെന്ന മഹർഷി
എന്നെക്കാണാൻ ഇടവരികയും, എന്റെ ചരിത്രമൊക്കെ
മനസ്സിലാക്കിയതിനു ശേഷം എന്നോടിങ്ങിനെ പറകയും
ചെയ്തു: “രാമാവതാരകാലത്ത് സീതാസ്വേക്ഷണം ചെയ്ത്
ചില വാനരന്മാർ ഈ വഴിക്കു വരും. ആയവസരത്തിൽ രാ
മാനാമം അവരെക്കൊണ്ടു ജപിപ്പിച്ച് ആയത് കേൾപ്പാൻ
നിന്നു സംഗതി വന്നാൽ നിന്റെ പക്ഷങ്ങൾ രണ്ടാമ
തും മുളച്ചു നിന്നു മുൻസ്ഥിതി പോലെ പറന്നു സഞ്ചരി
പ്പാൻ കഴിവുണ്ടാകും” എന്നിങ്ങിനെ മഹർഷി പറകയു
ണ്ടായി. ആയത് വിശ്വസിച്ചു ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വരവി
നെ കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. വികൃഷ്ടനായ കഴ
ക്കൾക്കു ഞാൻ രാജാവാണ്. എനിക്ക് മൃഗണ്ഡപാൻ
എന്നു പേരായി ഒരു മകനുണ്ട്. അവനാണു എനിക്കു ഭ

ക്ഷണവദാതന്മാരെ പതിവായി കൊണ്ടുതന്നത്. ഒരു ദിവസം ആകാശവീഥിയിൽ വെച്ചു എന്തോ ചില ലഹളയും നിലവിളിയും കേട്ടു ഞാൻ പുറത്തു വന്നു. നോക്കിയപ്പോൾ, മകനായ മൃഗണ്ഡപാൻ ലഹളക്കാരിൽ ഒരുവനാണെന്നു മാസ്സിലായി. ആരോടാണ്, എന്തിനാണ് ശബ്ദമുണ്ടെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ, “ഹിതാവേ! രാവണൻ ഇതാ ഒരു സ്രീയെ ബലാൽക്കാരമായി കൊണ്ടുപോകുന്നു. ആ സ്രീ തലയിലും മാറത്തും അടിച്ചു നിലവിളിക്കുന്നതു കേൾക്കുന്നില്ല. ഈ സ്രീയെ രക്ഷപ്പെടുത്തണമെന്നു വെച്ചു രാവണനോടു എതിർക്കുകയാണ്” എന്നു എന്നോടു പറയും, ദുർമ്മാഗ്നിയും പരസ്പരം ഒരുമിക്കുന്നവനും ആയ രാവണനോടു എതിർക്കേണ്ടതില്ലെന്നു പറഞ്ഞ് മകനെ വിരോധിക്കുകയും, മൃഗണ്ഡപാൻ രാവണനെ വിട്ടു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ആ സ്രീ, സീതാദേവിയായിരുന്നു മാസ്സിലായിരുന്നവെങ്കിൽ രാവണവധം അന്നുതന്നെ കഴിക്കുമായിരുന്നു. എന്തു ചെയ്യാം!

എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞതിന്നു ശേഷം തന്നെ എടുത്തു സമുദ്രതീരത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു വാനരന്മാരോടു സമ്പാതി അപേക്ഷിക്കുകയും, അവർ അപ്രകാരം ചെയ്തതിന്നു ശേഷം ജടാവിന്നു വേണ്ടുന്ന മരണാനന്തരക്രിയകൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്നു ശേഷം വാനരന്മാർ സമ്പാതിയെ വളർത്തിക്കൊണ്ടു രാമായണം ജപിക്കാൻ തുടങ്ങി. നിശാകരമഹർഷി പറഞ്ഞതുപോലെ സമ്പാതിയുടെ പക്ഷങ്ങൾ മുളച്ചു വരികയും തന്നെ സഹായിച്ചു വാനരന്മാർ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു മേല്പട്ടു പറഞ്ഞതുകയും ചെയ്തു. ആശ്ചര്യഭരിതനായ വാനരന്മാർ റോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കവെ സമ്പാതി മടങ്ങി വന്നു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

സമ്പാതി— ഹേ! വാനരന്മാരെ! സീതാദേവിയെ ഞാൻ കണ്ടു. ദേവിയെ ലങ്കാപുരിയിൽ അശോകവനത്തിൽ ശിര

ശപഥവൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിലാണ് ആക്കിട്ടുള്ളത്. നിങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സമത്വമായ ഒരുവൻ സമുദ്രതാണ് ചെല്ലു ലങ്കയിൽ പോയി ജാറീകിയെക്കണ്ടു വിവരം പറഞ്ഞു മടങ്ങണം. . ഇവിടെ നിന്നു നൂറു യോജന പോയാൽ ലങ്കാരാജധാനിയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ എത്താം. ജാറീകിയെക്കണ്ടു മടങ്ങി ശ്രീരാമനോടു വിവരം പറയുമ്പോൾ സമ്പാതി ഈ അഭ്യർത്ഥന കാര്യത്തിൽ ചെയ്ത സഹായം തിരുമനസ്സറിയിക്കണം. ഞാൻ പോകുന്നു. നിങ്ങൾക്കു വിജയം ഭവിക്കട്ടെ.

സമുദ്രതരണം

സമ്പാതി പറന്നു പോയതിനു ശേഷം ജാംബവാൻ അംഗദാദികളെ റോക്കി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

ജാംബവാൻ— സ്നേഹിതന്മാരെ! നാം സർവ്വേശ്വരനായ രാമദേവന്റെ തിരുവാമം ജപിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായ അത്ഭുതം കണ്ടില്ലേ! ദക്ഷിണോദയിയിൽ ഒരു ദ്വീപാണു ലങ്കാരാജധാനിയെന്നും, സീതാദേവി ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്നും നമുക്ക് സമ്പാതി മുഖേന അറിവൻ ഇടയായി. ഇവിടു സമുദ്രത്തെ തരണം ചെയ്യാനും ജാറീകീദേവിയെ കണ്ടു വരുവാനും നമ്മുടെ സംഘത്തിൽ ആക്കണം സാമന്ത്രിയുള്ളത്.

ഒരു വാനരൻ— ചവലസ്വഭാവമുള്ള പക്ഷികൾ പറയുന്നതിനെ വിശ്വസിച്ചു നാമൊന്നും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു ഏന്റെ പക്ഷം. സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു രാജധാനിയുണ്ടെന്നു നമ്മെ പറഞ്ഞു ഫലിപ്പിച്ചു. ആ രാജധാനി അവിടെ ഇല്ലെന്നുവരികിൽ അങ്ങോട്ടു ചാടുന്നവനു എന്തൊരാസ്സഭമാണു റിന്നെയുള്ളത്!

ജാംബവാൻ— സമ്പാതിയുടെ വാക്കു സർവ്വപ്രകാരേണയും വിശ്വാസയോഗ്യമാണ്. സമുദ്രത്തിലാണു ലങ്കാരാജധാനിയെന്നു ഞാൻ മുന്യതന്നെ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. രാമദേവന്റെ തിരുവാമ

മന്ത്രത്താൽ ഗുണം സിദ്ധിച്ചവനാണു സമ്പാതി. ആ ദേവന്റെ കാൽതാമ്രം പ്രാണനെ ബലി കഴിച്ചവനാണു ജടായു. അവർ രണ്ടു പേരും രാമഭക്തന്മാരാണ്. അതു കൊണ്ടു ഈ സമുദ്രം ചാടുവാൻ ആക്കുന്നു കഴിയിക. അതാണു ഏറിക്കുറിയേണ്ടത്.

ജാംബവാന്റെ ഈ ചോദ്യത്തിന്നുത്തരമായി ധൈര്യമായി ആരും ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ചാടാൻ സാധിക്കുമെങ്കിലും ഇങ്ങോട്ടു ചാടുവാൻ അശക്തനാണെന്നു അംഗദൻ പറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ട് ജാംബവാൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—

ജാംബവാൻ—അഞ്ചുനാളായിട്ടു ധൈര്യമാണെന്നാണു ഒന്നും മിണ്ടാതിരിക്കുന്നത്? ഞങ്ങളൊക്കെ റാന്നെ സഹായിപ്പാൻ മന്ത്രമായി വന്നവരാണ്. കാൽസാധ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച ഭരമൊക്കെ റാന്നെക്കാരാണുള്ളത്. വിശേഷിച്ചു സീതാദേവിയെ കണ്ടാൽ അടയാളമായി കൊടുക്കേണ്ടതായ അംഗുലീയകം രാമഭക്തൻ റാന്നെ വക്കലാണു തന്നിട്ടുള്ളത്. റാന്നെക്കു ഈ സമുദ്രലംഘനം ഒരിക്കലും അസാധ്യമാവാൻ തരമില്ല. ജനിച്ചു വീണ ഉടനെ സൂര്യനെ പിടിച്ചു ഭക്ഷിപ്പാൻ ആദിത്യമാർഗ്ഗംവരെ ഉയർന്നിന്നുടെ പൂർവ്വചരിത്രം ഞാ പറിയും.

എന്നു പറഞ്ഞ് ധൈര്യമാന്റെ പൂർവ്വചരിത്രങ്ങൾ ജാംബവാൻ വിസ്തരിച്ചു എല്ലാവരേയും മൗസ്സിലാക്കി. തന്റെ ചരിത്രങ്ങളെ പറഞ്ഞു കേട്ടപ്പോൾ ധൈര്യമാനു പൂർവ്വസ്മരണയുണ്ടാവുകയും തന്റെ വിശ്വപ്രവചമെടുത്ത് മഹേന്ദ്രന്റെ മുകളിൽ കയറി ലങ്കാരാജധാനിയെ ലക്ഷ്യമാക്കി ചാടുകയും ചെയ്തു.

കമ്പനയുടെ രചനകൾ

സുന്ദരകാവ്യം

ലക്ക ൨ പ്രവേശം .

ഹനുമാൻ ദക്ഷിണോദധിയുടെ മേൽഭാഗത്തുകൂടി ദക്ഷിണമുഖനായി ആകാശമാഗ്ഗമായി അതിവേഗം പോയി. പോകുംവഴി നാഗജനനിയായ സുരസ എന്ന സ്ത്രീ വന്നു ഹനുമാനെ തടുക്കുകയും വാ പിടിച്ചു തിന്നുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹനുമാൻ പല ഉപായങ്ങളും പറഞ്ഞു, ഈ പ്രതിബന്ധം ജയിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും ഫലിക്കാത്തതാൽ തന്റെ ദേഹത്തെ വളരെ വലുതാക്കി. സുരസ വായ വലുതാക്കി പിടിച്ചു. ഈ തരം നോക്കി ഹനുമാൻ ഒരു കൃശശരീരനായി സുരസയുടെ വായിൽ കടന്നു കടിപ്രദേശത്തു കൂടി പുറത്തേക്കു ചാടുകയും ചെയ്തു. ഇതു കണ്ടു സുരസ, വളരെ സന്തോഷിക്കുകയും താൻ ദേവകളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം ഹനുമാന്റെ ശക്തി പരീക്ഷിപ്പാൻവന്നതാണെന്നും വിവരം വേഗം ദേവലോകത്തു ചെന്നു അറിയിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു പോകുകയും ചെയ്തു. ഹനുമാൻ യാത്ര വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. വഴിമധ്യത്തിൽ ഹനായ ഗ്രഹണി എന്ന ഒരു അസുരസ്ത്രീ ഹനുമാന്റെ പിഴൽ പിടിച്ചു നിൽക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും, ഹനുമാന്റെ പാദതാഡനം കൊണ്ടു അയാൾ മരിച്ചുപോകയാണുണ്ടായത്. ഹനുമാൻ പിന്നേയും കുറെ പോയപ്പോൾ മൈനാകമെന്ന വർച്ചതം വെള്ളത്തിന്നു മേല്പോട്ടു ചൊന്തി വരികയും ഹനുമാനോടു ഇങ്ങിനെ പറയുകയും ചെയ്തു.

മൈനാകം—ഹേ! മർത്തേ! ഇവിടെ അല്പം ഇരുന്ന് വിശ്രമിച്ചു ഫലപകുപ്പാൻ ആസ്വദിച്ചു ക്ഷീണം മാറി പോകുക. ഞാൻ മൈനാകപാർശ്വമാണ്. പണ്ടു ഇന്ദ്രൻ പദ്യതഞ്ജയുടെ പക്ഷം വെട്ടിക്കളയുന്ന അവസരത്തിൽ നിന്റെ പിതാവായ വായുഭഗവാൻ എന്നെ ഈ സമുദ്രത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു കളിപ്പിച്ചു രക്ഷിച്ചു. അതിനു ഒരു പ്രത്യേക കാരം വായുപുത്രനായ നിണക്കു ചെയ്താൽ കൊള്ളാമെന്നു മോഹത്തോടെയാണ് ഞാൻ പൊങ്ങിവന്നത്.

ഹന്തമാൻ—മൈനാകമെ! ഞാൻ എന്റെ സ്വാമിയുടെ കാര്യത്തിനായി പോകുകയാണ്. അതു സാധിച്ചതിനു ശേഷമല്ലാതെ വിശ്രമിക്കുകയോ ജലപാനം ചെയ്തയോ പാടില്ലെന്നാണ് എന്റെ നിശ്ചയം. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ എന്നെ വിട്ടുപോകരുത്. ഞാൻ മടങ്ങി വരുമ്പോൾ നിന്റെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു കൊള്ളാം.

ലങ്കാശ്രീശാപമോചനം.

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു ഹന്തമാൻ യാത്ര തുടരുകയും താമസിയാതെ ലങ്കാപുരിയുടെ ഉത്തരഗോപുരഭാഗത്തിൽ വന്നു ചേരുകയും ആ ഗോപുരമാറ്റം ലങ്കാപുരിയിൽ കടപ്പാൻ ഭാവിച്ചുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ 'ഹേ! മർത്തേ! നീ ആരാണു്? എവിടെ നിന്നു വരുന്നു? റെരിമാരവിരിഞ്ചാദികൾക്കു പോലും എന്റെ അനുവാദം കൂടാതെ ഈ ഗോപുരം കടന്നു കൂട. എന്നിരിക്കെ, ഒരു മർത്തനായ നീ എന്നെ ബഹുമാനിക്കാതെ ഉള്ളിൽ കടന്നു കളയാമെന്നു ചൂതാക്കി എന്നൊരു ധൈര്യത്തിന്റേലാണ്?' എന്നു ഗോപുരഭാഗം കാക്കുന്ന ലങ്കാശ്രീ ഹന്തമാനെ തടുത്തുനിർത്തി ചോദിച്ചു. 'എടീ! നീ അഷ്ടബാഹുക്കളോടും ചതുരാനന്ദങ്ങളോടും കൂടി എന്നെ ഭയപ്പെടുത്തിക്കളയാമെന്നാണോ വിചാരിച്ചത്? നീ പഴി മാറിനില്ക്കുന്നല്ല ഭവമെങ്കിൽ നിന്റെ അന്ത്യകാലം അടുത്തിരിക്കുന്നു' എന്നിങ്ങനെ ഹന്തമാൻ ജൂസൽകൂടാതെ മറുപടി പറഞ്ഞതുകേട്ട് ലങ്കാ

ശ്രീ, അലരിയുണ്ടൊണ്ടു ഹനുമാനെ കടന്നു പിടിക്കയും ഹനുമാൻ കോപത്തോടെ അവളെ പ്രഹരിക്കുകയും, ഹനുമാന്റെ കരസ്സം ഉണ്ടായ മാത്രയിൽ ലങ്കാശ്രീക്കു ശാപമോചനം സിദ്ധിക്കുകയും, ദിവ്യവിഗ്രഹമെടുത്ത് അവൾ ഹനുമാനോടു ഇപ്രകാരം പറയുകയും ചെയ്തു.

ലങ്കാശ്രീ—അല്ലയോ! ഹനുമാൻ! ഞാൻ അഷ്ടലക്ഷികളിൽ വിജയലക്ഷിയെന്നറിയപ്പെടുന്നവളാണ്. കമലോത്തഭവന്റെ ഭണ്ഡാഗാരത്തിലായിരുന്നു എന്റെ അധിവാസം. അനുവാദം കൂടാതെ ഭണ്ഡാഗാരം തുറക്കുവാൻ വാണിമാതാവിന്നു ഞാൻ സമ്മതം കൊടുത്തുവെന്ന സംഗതിയാൽ ബ്രഹ്മദേവൻ എന്നെ ശപിക്കുകയും, രാവണന്റെ കോട്ട കാക്കുവാൻ വിടുകയും ചെയ്തു. ശാപമോചനത്തിനായി പ്രാത്ഥിച്ചപ്പോൾ, രാമാവതാരകാലത്ത് സീതാഭാഷണം ചെയ്ത് ഹനുമാനെന്ന ഒരു ചാപരൻ ലക്ഷ്യം വരുമെന്നും, അവന്റെ കരസ്സം ഏതാൽ ശാപമോചനം വന്നു പണ്ടത്തെപ്പോലെ സത്യലോകത്തിലുപാൻ ഇടവരുമെന്നും ബ്രഹ്മാവ് കല്പിച്ചു. ഞാൻ അനേകായിരം സംവത്സരങ്ങളായി ഇവിടെ നിന്റെ വരവും ചാത്തിരിക്കയാണ്. ലങ്കയിൽ കടന്നു നിന്റെ കാൽ സാധിപ്പാൻ ഇവിടാതെ പ്രതിബന്ധമില്ല. നിന്റെ ശ്രമം വിജയമായി വരട്ടെ!

എന്നും പറഞ്ഞ് ലങ്കാശ്രീ സത്യലോകത്തേക്കു പോകയും, ഹനുമാൻ ലങ്കാപുരികളിൽ കടക്കുകയും ചെയ്തു. രാക്ഷസന്മാർ ഉറക്കം തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഹനുമാൻ ലങ്കാപുരിയിൽ ഓരോ ഭിക്ഷും ചെന്നു പരിശോധിച്ചുതുടങ്ങി. മന്ത്രൗഷധങ്ങളാൽ മയക്കപ്പെട്ട സുഷുമണപോലെ നിദ്രാധീനനായ കുംഭകണ്ഠന്റെയും, വേദപാഠം കൊണ്ടും, ദേവാരാധന കൊണ്ടും ബ്രാഹ്മണോപമനായ വിഭീഷണന്റെയും ആലയങ്ങൾ ഹനുമാൻ കണ്ടു. പിന്നെ രാവണന്റെ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ ക

ടന്നു. രാമഭദ്രന്റെ വരകോദണ്ഡത്തിന്നു ലാഘുതപമെന്നു കരുതി രാവണനെ കൊല്ലാതെ വിട്ടതിന്നു ശേഷം ഫന്നമാൻ മണ്ഡോദരിയെക്കണ്ടു സീതയാണെന്നു ശങ്കിച്ചു. പക്ഷെ രാമഭദ്രൻ പറഞ്ഞു കൊടുത്തിട്ടുള്ള ലക്ഷണങ്ങൾ ഒത്തുകാണായ്കയാലും, മണ്ഡോദരി വിദ്രയിൽ സംസാരിക്കുന്നതു കേൾക്കുകയും ഫന്നമാൻ സീതയല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അവൾക്കു അധികം താമസിയാതെ വൈധവ്യം വരുമെന്നു ഫന്നമാൻ ലക്ഷണം കൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കി അവിടെ നിന്നു പോന്നു. പിന്നെ ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ഭവനമാണു കണ്ടത്. ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ കാലൻ ലക്ഷണമായതുകൊണ്ടു താറൊന്നും അപ്പോൾ ചെത്തേണ്ടതില്ലെന്നുറച്ചു അവിടെനിന്നും പോന്നു ലങ്കാപുരിയിൽ ഒട്ടൊഴിയായതെയുള്ള ഭവനങ്ങളെല്ലാം ഫന്നമാൻ തിരഞ്ഞുനോക്കി. എന്നിട്ടും സീതാദേവിയെ എവിടേയും കണ്ടില്ല. അതിന്നുശേഷം സൗരഭ്യമുള്ള കാറ്റിന്റെ ഗതികൊണ്ടു ഉദ്യാനം ഇന്ന ഭാഗമാണെന്നറിഞ്ഞു അവിടേക്കു ഫന്നമാൻ പോകയും, അവിടെ അശോകവൃക്ഷത്തിന്നു മദ്ധ്യേ രാക്ഷസസ്ത്രീകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സീതാദേവിയെ ഫന്നമാൻ കാണുകയും, രാമഭദ്രൻ പറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം ഒത്തു കാണുകയാൽ കൃതാത്മനായി ദേവിയിരിക്കുന്ന വൃക്ഷത്തിന്റെ മുകളിൽ നിശ്ശബ്ദനായി ചെന്നിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

സീതാദർശനം.

ജാനകി—ത്രിജടെ! നീ എന്താണു ശരിയായ വിവരങ്ങളൊന്നും അറിഞ്ഞു വന്നു പറയാത്തത്? കനകമൃഗത്തെ പിടിച്ചാൻ പോയ ഭഗവാൻ വല്ല അബദ്ധവും പറ്റിയൊ? ലക്ഷണമോടൊന്നും കോപിച്ചു പറഞ്ഞ സംഗതികൾ ഭഗവാൻ മനസ്സിലാക്കി, എന്നെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ അയ്യോയ്യ മടങ്ങിയിരിക്കുമോ? അതല്ല, ഈ സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ ലങ്കയെന്ന ഒരു രാജധാനിയുണ്ടെന്ന വിവരമില്ലാതെ എന്നെ വല്ല ദിക്കിലും തേടിത്തിരഞ്ഞു നടക്കുകയായിരിക്ക

മൊ? ഞാൻ അസ്ത്രാധീനപ്പെട്ടവനാ ശങ്കിച്ചു എന്നെ വിസ്തരിച്ചിരിക്കയാണോ? ഭർത്താവിനെപ്പിരിഞ്ഞു ഇങ്ങിനെ കിടന്നു ഭുജിക്കുന്ന എന്നെ ഈശ്വരനും മറന്നിരിക്കുവാൻ. എന്റെ പ്രിയൻ, മിഥിലയിൽ വന്നു വില്ല മുറിക്കുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ എന്റെ ഇടത്തുഭാഗം മിടിക്കുന്നുണ്ടായി. ഇന്നെന്താണ് എന്റെ ഇടത്തെ നേത്രവും പൂരികവും മിടിക്കുന്നത്? ഒരു ബന്ധുവിന്റെ സമാഗമം ഇന്ന്ണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നതെന്താണ്?

ത്രിജട—ദേവി! ദേഹത്തിലെ അംഗങ്ങൾ മിടിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ലക്ഷണം പറയുമ്പോൾ, എറിക്കുണ്ടായ ഒരു സ്വപ്നത്തിന്നു വല്ല അർത്ഥവുമുണ്ടോ എന്നു നോക്കുക. രാവണൻ അഭ്രംഗം ചെയ്ത് രക്തവസ്രമുടുത്തു തന്റെ കുഡുംബങ്ങളോടുകൂടി കഴുതയെപ്പുട്ടിയ ധമത്തിൽ കയറി കാലപുരക്കു പോകുന്നതായി ഞാൻ സ്വപ്നത്തിൽകണ്ടു. എന്നു തന്നെയല്ല, സമസ്രദീപം എപ്പോഴും ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നമണിമണ്ഡപത്തിൽ നിന്നു വെളിച്ചംപതിക്കുന്ന ഒരു ദീപത്തെപ്പോലെ ശേഷമുള്ള ദീപങ്ങളെല്ലാം കെട്ടത് അല്ലെന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു വന്നതായും മണ്ഡാദരിക്കു വൈധവ്യം ഭവിച്ചതായുംകണ്ടു. മംഗല്യസ്ത്രീകളുടെ ഗളസൂത്രങ്ങളെ വിധവാസ്ത്രീകൾപിടിച്ചു വലിക്കുന്നതായും അവരുടെ ശിരസ്സിൽ അഗ്നി പിടിപെട്ടു കോട്ടുന്നതായും കണ്ടു. ഇനി ജാഗ്രത്തിൽ തന്നെ ഒരു സംഭവമുണ്ടായി. മധുപാദം ചെയ്തു സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു വണ്ടു വന്ന് എന്റെ കണ്ണിൽ ശുഭം, ശുഭം എന്നു ശബ്ദിച്ചു പോയതെന്തിന്നാണ്?

ഇങ്ങിനെ ത്രിജടയും ദേവിയും സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്നു മദ്ധ്യേ രാവണൻ ചെട്ടന്നു അവിടെ വരുന്നതും, രക്ഷികളായ രാക്ഷസസ്ത്രീകളെ അകറ്റി, തന്റെ കാമപാരവശ്യങ്ങൾ പലതും പറഞ്ഞു സിതാദേവിയെ സ്വാധീനമാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും റഠനമാൻ അടുത്തിരുന്നു കണ്ടു. രാവ

ണൻ ഇപ്പോൾഗേത്തോടും കോവത്തോടും മടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്തു. ദേവിയായെന്നെങ്കിൽ രാവണന്റെ കണ്ണുത്തലമായവാക്കുകൾ കേട്ട് ദുഃഖിച്ചു. 'ഇങ്ങിനെ ജീവിക്കുന്നതിനൊക്കാരും പ്രാണഹാനി വരുത്തുകയാണ് നല്ലത്' എന്നു പറഞ്ഞു വിചാരിച്ചു തുടങ്ങി. ഈ സംഭവമെല്ലാം കണ്ടും കേട്ടും കൊണ്ടിരുന്ന ഹനുമാൻ ഇതുതന്നെയാണ് ദേവിയെ കാണാൻ നല്ല അവസരമെന്നുറച്ചു ദേവിയുടെ മുമ്പിൽ കൃശശരീരമായി ചെന്നു നമസ്കരിച്ചു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഹനുമാൻ—ലോകജനനീ! സർവ്വേശ്വരിയായ നിന്തിരുവടി പ്രാണത്യാഗം ചെയ്താൽ നിന്തിരുവടിയാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഈ ലോകം പിന്നെ നിലനില്ക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? അടിയൻ രാമഭട്ടനാണ്. (അങ്ങിനെയാണെന്നു തെളിയിപ്പാനുള്ള മുദ്രമോതിരമാണ് ഇത്. (മോതിരം സിന്ധവേദിയുടെ പാദത്തിൽ വെച്ചു കൊടുത്തു) ദേവിക്കു മേലിൽ ശോഭനകാലമാണ് വരുന്നത്.

ജാനകി.—ഇത് എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ അംഗുലീയകം തന്നെയാണ്. ഹേ! വീര! നീ ഒരു മനുഷ്യനല്ല, ദേവനല്ല? രാക്ഷസനല്ല വാറാന്റെ വേഷമെടുത്താണ് കാണുന്നത്. നീ ആരാണ്? സ്വാമിഭട്ടനാണെങ്കിൽ സ്വാമിയില്ലേറും എവിടെയാണ്? രാക്ഷസന്മാരുടെ മന്ത്രപ്രായോഗം പലതും കണ്ടിട്ടുള്ള എനിക്കു എന്റെ കണ്ണിനെത്തന്നെ വിശ്വാസമില്ലാതായിരിക്കുന്നു.

ഹനുമാൻ—ദേവി! റായേഭഗവാൻ എന്റെ അച്ഛനും, അഞ്ചുന എന്റെ മാതാപിതാമാണ്. നാമം ഹനുമാനെന്നാണ്. വാനരരാജാവായ സുഗ്രീവന്റെ മന്ത്രിയായ ഞാൻ രാമഭട്ടന്റെ വിശ്വസ്തനായ ഭട്ടനായിട്ടാണ് ഇവിടെ വന്നിട്ടുള്ളത്. ഭഗവാനും, അനുജൻ ലക്ഷ്മണനും, ദേവിയെ അർപ്പിച്ചു ഋഗ്വേദകാലിൽ എത്തുകയും അവിടെ വെച്ചു സുഗ്രീവനുമായി സഖ്യത്തിന്നു ഇടവരികയും ചെയ്തു. ഭ

ഗവാൻ സുഗ്രീവന്റെ ശത്രുവായ ബാലിയെ വധിച്ചു സുഗ്രീവനെ ക്ഷിപ്തിസാരാജാവായി വാഴിക്കയും, സുഗ്രീവൻ പ്രത്യുപകാരമായി വന്ദിച്ച വാനരസൈന്യത്തെ ശേഖരിച്ച് ദേവിയുടെ വാസസ്ഥലമറിവാൻ നാലു ദിക്കിലും അയക്കുകയും ചെയ്തു. അവരിൽ ദക്ഷിണദിക്കിലേക്കയക്കപ്പെട്ട അസംഖ്യം വാനരന്മാരിൽ നിസ്സാരനായ ഒരുവനാണ് അടിയൻ. ഈ സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു രാജധാനിയുണ്ടെന്നും, ദേവിയെ ഇവിടെയാണ് കളിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നും മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നവെങ്കിൽ ദക്ഷിണോദയിയിലെ ചെള്ളം സുഗ്രീവസൈന്യങ്ങൾ കടിച്ചു വാറിക്കുമായിരുന്നു.

ജാനകി—ഹേ! മാരുതേ! കൃശഗാത്രനായ നീ ഈ സമുദ്രം എങ്ങനെ ചാടിക്കടന്നു?

മാരുതൻ—ദേവി! സംസാരസംഗമത്തിന്റെ മറുകരയിലേക്കു ഒരു ദുഷ്ടിമാത്രം കൊണ്ടു ഒരുവനെ എത്തിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായ ഭഗവാന്റെ കാരുണ്യത്തിന്നു പാത്രമായ എന്തെങ്കിലും ലവണസമുദ്രം എങ്ങിനെ ഒരു ഭാരമാകും?

ജാനകി—ഹേ! മാരുതേ! നിന്റെ അവസ്ഥയാലോചിച്ചാൽ ഞാൻ ഏഴു സമുദ്രത്തിന്റേയും മറുകരയിൽ ഇരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. വീര! നീ എന്റെ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. നി ദീർഘായുഷ്ഠാനായിരിക്കട്ടെ. സ്വാമിയെ എനിക്കു കാണാൻ ഇടവരുമോ എന്നു പറക.

മാരുതൻ—ഇതെന്നായി ദേവി ദുഃഖിക്കേണമെന്നില്ല. ഞാൻ ഇപ്പോൾ തന്നെ ദേവിയെ എടുത്തു കൊണ്ടുപോയി സ്വപനമാദിദത്തത്തിൽ വെച്ചു വാമസ്തരിച്ചു കളയാം.

ജാനകി—രാവണൻ എന്നെ കട്ടുകൊണ്ടു വന്നു ഇവിടെ ആക്കിയിരിക്കയാണല്ലോ. അതുപ്രകാരം നീയും ചെന്താൽ ആയത് എന്റെ ഭർത്താവ്ന്നു ലഘുതപമല്ലേ? അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഒരു മാസംകൂടി ക്ഷമിച്ചിരിക്കാം. നീ സ്വാമി

യുടെ വിശ്വസ്തനാണെന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ട്, എന്തെന്നീ കണ്ടുവെന്നു വിശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ അടയാളവാക്യങ്ങൾ ചിലതു പറഞ്ഞുതരാം. ഭഗവാൻ ഭരണമതമായി മിഥിലാ രാജധാനിയിൽ കയറുന്നതിന്നു മുമ്പായി കന്യാകുമാരത്തിലുള്ള കണ്ണാടിയിൽ ഭഗവാനേയും, അവിടെയുള്ള തടാകജലത്തിൽ എന്നെയും അദ്വൈതം പ്രതിബിംബിച്ചു കാണുകയാൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും മുഖത്തോടു മുഖം നോക്കുവാൻ ഇടവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർക്കും മാത്രമെ നിശ്ചയമുള്ളൂ. എന്റെ മംഗല്യധാരണം കഴിഞ്ഞു ഞാനും സ്വാമിയും കയ്യുപിടിച്ചു നില്ക്കുമ്പോൾ, മംഗളഗാഥം ചെല്ല ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾക്കു സമ്മാനിപ്പാൻവേണ്ടി എന്റെ കഴുത്തിൽ കിടക്കുന്ന മുത്തുമാല നോക്കി ഭഗവാൻ എന്നെ ഒന്നു നുള്ളുകയും, ഞാൻ കാര്യം മനസ്സിലാക്കി മുത്തുമാല ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾക്കു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതു സഭാവാസികൾക്കു്ക്കും മനസ്സിലായിട്ടില്ല. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർക്കും മാത്രം അറിവുള്ള സംഭവങ്ങൾ വേറേയും ഉണ്ട്. കല്യാണം കഴിഞ്ഞ പാലാശം ദിനം ഞാൻ പള്ളിയരയിലിരുന്നു ഭഗവാന്റെ കാലു തലോടുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഞാൻ, എന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന രത്നചചിതഞ്ജയ മോതിരങ്ങളൊക്കെ അഴിച്ചുവെക്കുന്നതു കണ്ടു ഭർത്തുവാദത്തേക്കാൾ വലുതാണെന്നു മോതിരമെന്നു ഭഗവാൻ ചോദിക്കുന്നുണ്ടായി. മോതിരം ഉൾവെച്ചതു അതിന്റെ വൈഭവം കൊണ്ടല്ലെന്നും, ഭഗവാന്റെ പാദവൈഭവത്തെ ഭയന്നിട്ടാണെന്നും, ഞാൻ മറുവടി പറഞ്ഞു. കാരണം ഭഗവാൻ ചവിട്ടിയ ഒരു കല്ലു പെണ്ണായിപ്പോയതു അല്പദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പാണ്. എന്റെ രത്നങ്ങളെല്ലാം പെണ്ണുണ്ടായിപ്പോയാൽ വലിയ വൈഷമ്യമാകുമല്ലോ. ഈ ഉത്തരം കേട്ട ഭഗവാൻ ചോദിച്ചിരിക്കുകയും, താൻ ഏകാന്തീവ്രതക്കാരനാണെന്നു എന്നെ ആലിംഗനം ചെയ്തുവരികയു

ണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ചിത്രകൂടത്തിൽ വെച്ച ഭഗവാൻ എന്റെ മടിയിൽ തലവെച്ചുറങ്ങുമ്പോൾ, ഇസ്രായേലനായ ജയന്തൻ കാര്യയുടെ വേഷമെടുത്തു എന്നെ ഉപദ്രവിക്കയും എന്റെ പരിഭ്രമം കണ്ട ഭഗവാൻ ഉണർന്ന ഒരു തുണമായിട്ടു ജയന്തന്റെ നേരെ ജപിച്ചയക്കയും ഒടുവിൽ ജയന്തന്റെ ഒരു കണ്ണ് ആ തുണത്തിന്നിരയാവുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പറഞ്ഞ സംഗതികളെല്ലാം എനിക്കും ഭർത്താവിനും മാത്രമേ അറിവുള്ളൂ. ഇതൊക്കെ അടയാളവാക്യമായി ഭർത്താവിനോടു പറയുക. ഈ ചുഡാരത്തയും തൃക്കണ്ണിൽ കൊടുക്കുക. ആയില്ല; ലക്ഷ്മണനോടും ഒരു വാക്കു പറയാനുണ്ട്. ഞാൻ ലക്ഷ്മണനോടു തൊറ്റു ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന ബോദ്ധ്യം വന്ന മുതൽ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ആ താപത്തിന്നു രാവണവധം കണക്കൊണ്ടു മാത്രമേ ശാന്തിവരികയുള്ളുവെന്നും പറയണം. വാശേന്ദ്രിച്ച് ഒരു മാസത്തിന്നുള്ളിൽ എന്റെ രക്ഷക്കായി ഭഗവാൻ ഇവിടെ എത്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ, പിന്നെ ഇങ്ങോട്ടു വരണമെന്നില്ലെന്നും ഉദക്രിയ ചെയ്താൽ മതിയെന്നും പറയണം.

ഹനുമാൻ—ദേവി! അല്പദിവസം കൂടി ക്ഷമിച്ചാൽ മതി. അപ്പോഴേക്കും രാമഭദ്രനും വാനരപ്പടയും ഇവിടെ എത്തിവേണ്ടതൊക്കെ ചെയ്യാതിരിക്കയില്ല. അടിയന്നു പോകാൻ അനുമതി തരണം. കൂടാതെ, ഭഗവാനെ പിരിഞ്ഞതു മുതൽ ഇതേവരെ ആഹാരാദികളൊന്നും അടിയൻ കഴിച്ചിട്ടില്ല. ഇവിടെ കാണുന്ന കദളീവനത്തിൽ കടന്നു ഫലപക്വങ്ങൾ ഭക്ഷിപ്പാനും അനുവാദം തരണം.

രാക്ഷസന്മാരുടെ ഇപദ്രവങ്ങൾക്കധീനനാവാതെ പോഷവിധം ചെയ്യുകൊൾവാനുള്ള സമതത്തോടുകൂടി ഹനുമാൻ സിന്ധാദേവിയോടു ചിടവാങ്ങി മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ല ക ര മ ട്ട ന ം .

കദളീവനത്തിൽ കടന്നു ഹനുമാൻ വിശപ്പടക്കിയതി

ന്നു ശേഷം രാവണന്നു കണികാബാണമുള്ള പൊന്നലയെടുത്ത് സമുദ്രത്തിലേക്കെറിയുകയും കടലുീവനം മുഴുവനും തവിട്ടുപൊടിയാക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കണ്ടു ഹനുമാനോടേറും രാക്ഷസന്മാരെയെല്ലാം തച്ചുകൊല്ലുകയും ഒടുവിൽ ലങ്കാപുരിയിലെ തോരണത്തിന്മേൽ കയറി ഇരിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കു നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം ദൂതന്മാർ മുഖേന രാവണൻ അറിയുകയും, ഈ വാനരനെ പിടിച്ചു കൊല്ലുവാൻ ജംബുമാലി എന്ന രാക്ഷസനെ അയക്കുകയും ചെയ്തു. ജംബുമാലിയെ തോരണക്കയറുകൊണ്ടു തന്നെ ഹനുമാൻ കൊന്നു. അന്നത്തരം പഞ്ചസേനാധിപന്മാർ തന്നെ ഹനുമാനോടേറു. അവരും അടികൊണ്ടു അന്തകാലയത്തിലേക്കു പോയി. ഈ വാനരൻ സാമാന്യനല്ലെന്നറിഞ്ഞു തന്റെ എളയ മകനായ അക്ഷകുമാരനെത്തന്നെ ഹനുമാന്റെ നേക്ക് അയച്ചു. അക്ഷകുമാരനെ കയ്യിൽ കിട്ടിയ ഉടനെ ഹനുമാൻ അവനെ ഭൂമിയിലിട്ടുമാച്ചു കളഞ്ഞു. അക്ഷകുമാരന്റെ മരണം കേട്ടപ്പോൾ രാവണന്നു വിഷാദമായി. രാക്ഷസന്മാർ ആകുപ്പടെ ഒന്നു ഞെട്ടി. സാമാന്യക്കാർ പോയാൽ വാനരനോടു പറുകയില്ലെന്നു കണ്ടു. ഒടുവിൽ അനുജനെക്കൊന്നവനോടു പ്രതിവിധി ചെയ്യാൻ ഇന്ദ്രജിത്ത് തന്നെ പുറപ്പെട്ടു. ഇന്ദ്രജിത്തോടുകൂടെ ഉണ്ടായിരുന്ന രാക്ഷസന്മാരെയെല്ലാം കൊന്നൊടുക്കിയതിന്നു ശേഷം ഹനുമാൻ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ രഥത്തോടും കൂടി എടുത്ത് ആകാശത്തിലേക്കെറിഞ്ഞു. ക്രുദ്ധനായ രാവണി വേഗം ബ്രഹ്മാസൂത്രം പ്രയോഗിച്ചു ഹനുമാനെ വീഴ്ത്തുകയും നാഗവാശത്താൽ കെട്ടി രഥത്തിൽ വെച്ചു രാവണന്റെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവോയി തിരുമുൽക്കാഴ്ച വെക്കുകയും ചെയ്തു.

രാവണൻ...എടാ! മഷ്ടാ! നീ എവിടെനിന്നു വരുന്നു, എന്തിന്നു വന്നു? എന്റെ കടലുീവനെത്ത നശിപ്പിച്ച് രാക്ഷസന്മാരെ വധിപ്പാൻ കാരണമെന്ത്?

ഹന്തമാൻ—ഹേ! രാക്ഷസാധമ! ഞാൻ സദ്യേശപരനായ രാമസ്വാമിയുടെ ഭൂതനാണ്. പരമേശ്വരൻ നിന്നു നാലും, ബ്രഹ്മദേവൻ നിന്നു നാലും, മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ നിന്നു ആറും കൂടി പതിന്നാലു കലകളോടുകൂടി ത്രിമൂർത്തിസ്വരൂപനായി അവതരിച്ച് ഭാഗ്യവരമകൽ നിന്നു രണ്ടുകലകൂടി സമ്പാദിച്ച് ദേവരാജാത്മം വനവാസത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ള ആ സാക്ഷാൽ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ഭൂതനായ ഏന്റെ പേര് ഹന്തമാനെന്നാണ്. സ്വാമിയുടെ പത്നിയെ നീ മായയാൽ കൊണ്ടുപോന്നു ഇവിടെ വെച്ചതു മയ്യാദയായിട്ടില്ല. ആ തുകൊണ്ടു ദേവിയെ വേഗം കൊണ്ടുപോയി തൃക്കാക്കൽ വെച്ചുവണങ്ങി അഭയം വാങ്ങാത്ത പക്ഷംനിന്റെയും വംശത്തിന്റെയും നാശം അടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു നിന്നോടു പറയാൻ ബാലിപുത്രനായ അംഗദൻ എന്നെ ഏല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ബാലിയുടെ വാലിന്റെ ശക്തി നീ നല്ലവണ്ണം അറിയുമല്ലോ. രാവണാ! ഒരു കാമിനിമൂലമായി വംശനാശം വരുത്തേണ്ടാ.

ഹന്തമാന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ട് കോപതാമ്രാക്ഷനായി, 'ഇവനെ മതിലു കടത്തി വെട്ടിക്കൊല്ലുക' എന്നു രാവണൻ കല്പനകൊടുത്തതു കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു.

വിഭീഷണൻ—ജ്യേഷ്ഠ! ഭൂതൻ അവദ്യനാണ്. മാതരെ വധിച്ചാലും ഭൂതരെ വധിക്കരുത് എന്നാണ് മഹാപാത്രം. വനനരന്മാർക്കു വാലിലാണു ശൈത്യം. ഇവന്റെ വാലിൽ ശീലു ചുറ്റി തൈലത്തിൽ മുക്കി തീക്കൊളുത്തി വിട്ടാൽ തന്നെ നല്ല ശിക്ഷയായി.

എന്നുള്ള വിഭീഷണന്റെ അഭിപ്രായത്തെ രാവണൻ സമ്മതിച്ചു വാലിൽ തീക്കൊളുത്തുവാൻ കല്പന കൊടുത്തു. വാലിന്മേൽ തീ കൊളുത്തിയ ഉടനെ ഹന്തമാൻ രാവണന്റെ മീശയും കേശവും കത്തിച്ച് കത്തിച്ച ചാടുകയും ലങ്കാനഗരത്തിന്നു തീ കൊടുത്തുകൊണ്ടു തെരുവീഥികൾക്കു മീതെ സഞ്ചരിച്ചു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. കത്തിക്കുന്ന ഭവനങ്ങൾ ഉ

ണ്ടാക്കുവാൻ വിശ്വകർമ്മാവ് ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും ഒരു ഹന്തമൽ കൊടി സമ്മാനിച്ച വിശ്വകർമ്മാവിനെ തല്ലാലം ആ പണിയിൽ നിന്നു വിരമിപ്പിച്ചു, വിഭീഷണന്റെ വസതിയൊഴിച്ചു ശേഷം ലങ്കാപുരി മുഴുവനും ഹന്തമാൻ ചുട്ടു ഭസ്മമാക്കുകയും ചെയ്തു. വീണ്ടും സീതാദേവിയെക്കണ്ട് രാമഭട്ടന്റെ ശക്തി രാക്ഷസന്മാരെ മാന്ത്രികമായിട്ടുണ്ടെന്നും വൃന്ദാവതിക്കുതെ കുറച്ചു ദിവസം കൂടി കഴിച്ചുകൂട്ടേണമെന്നും പറഞ്ഞ് സമുദ്രത്തിൽ ഹേരയി വാലു മുക്കി തീക്കെടുത്തി അവിടെ വിന്നു മൈനാകം പറ്റുത്തതിലേക്കു കൂട്ടിച്ചു ചാടുകയും മൈനാകത്തിന്റെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ച് അവിടെ കുറച്ചു വിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ മൈനാകത്തോടു യാത്ര പറഞ്ഞു അവിടെ നിന്നും ചാടി മഹേന്ദ്രപർവ്വതത്തിന്റെ ഭക്ഷിണഭാഗത്ത് തന്നെ കാത്തു നില്ക്കുന്ന ജാംബവദാദിസ്നേഹിതന്മാരുടെ സവിധത്തിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. വിവരമൊക്കെ അവരോടു പറഞ്ഞ് ഏല്പാവരം കൂടി മധുവനത്തിൽ പോയി വേണ്ടുവോളം ഭക്ഷിച്ചു വിശപ്പതീർത്ത് സുഗ്രീവനെ ചെന്നു കണ്ടു വിവരം പറഞ്ഞു. സുഗ്രീവന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം ഹന്തമാൻ രാമദേവനെ ചെന്നു നമസ്കരിച്ചു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

ഹന്തമാൻ—കണ്ടു! കണ്ടു! സർവ്വേശ്വരിയെ കണ്ടു. സ്വാമിൻ!

ലങ്കയിൽ അശോകവൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ രാമമന്ത്രം ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദേവിയെ കണ്ടു. നിന്തിരുവടിക്കു തരുവാനായി തന്നെയല്ല മൃഡാരത്നം ഇതാണ്. ഒരു മാസത്തിലകം രക്ഷയുണ്ടായിട്ടില്ലെങ്കിൽ ജീവനെ വെടിയുമെന്നു തിരുമനസ്സറിയിക്കാനും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

എന്നു പറഞ്ഞു നടന്ന് സംഭവങ്ങൾ മുഴുവനും ഹന്തമാൻ വിസ്തരിച്ച് രാമചന്ദ്രനെ ധരിപ്പിച്ചു. അടയറുവാക്യമായി പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളും ഉണർത്തിച്ചു. ഭഗവാൻ സന്തോഷിച്ചു ഹന്തമാനെ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ഭഗവാൻ ഹന്തമാന്റെയും, ലക്ഷ്മണൻ അംഗദന്റെയും ചുമലിൽ കയറി, സുഗ്രീവാദികളോടും ഒട്ടാഴിയായതെയുള്ള വാനരപ്പടയോടും സമുദ്രതീർത്ഥി ലേക്കു യാത്ര പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

കമ്പയുടെ രാമായണകഥ .

—

യുദ്ധകാണ്ഡം.

രാവണന്റെ മന്ത്രാലോചന .

ഹന്തമാൻ ലങ്കാദഹനം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിപ്പോന്നതിന്നു ശേഷം ലങ്കാധിപനായ രാവണൻ മന്ത്രിമാരെ വിളിച്ചു വരുത്തി നടന്ന സംഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഒരു മന്ത്രാലോചന ചെയ്തു.

രാവണൻ—അമാത്യന്മാരെ! വനവാസിയായ ഒരു മനുഷ്യനും അവന്റെ ഭാര്യയും കാരണമായി ഒരു വാനരൻ നമ്മുടെ നഗരത്തിൽ വന്നു കാട്ടിക്കൂട്ടിയ അഴിമതികൾ ആലോചിച്ചാൽ ഇതിൽപരമായ ഒരു അവമാനം രാക്ഷസവർഗ്ഗക്കാർക്കു ഇതേവരെ പഠിയിട്ടില്ലെന്നു പറയേണ്ടിവരും. ഈ സംഗതിയിൽ നീതിവിശാരദന്മാരായ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം എന്താണെന്നറിവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

മഹോദരൻ (പ്രധാനമന്ത്രി)—രാക്ഷസേശ്വരാ! കൃമികീടസമൃദ്ധന്മാരായ രാമാദികളുടെ കാര്യത്തിൽ ഇങ്ങിനെയാകരുതെന്നു മന്ത്രാലോചനതന്നെ വേണമെന്നു അഭിപ്രായമില്ല. സമ്മതം തരുന്നവർക്കും അടിയൻ പോയി രാമാദികളെ ജയിച്ചു വിടുകൊള്ളാം.

പ്രധാനമന്ത്രിയായ മഹോദരന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിച്ച വിധത്തിൽ തന്നെയാണ്, ദേവാനന്തകൻ, നരാനന്തകൻ, ദ്വിജാനന്തകൻ, നക്രതുണ്ഡൻ, വികടൻ, കുങ്കോദരൻ, പിശാചൻ, പൊന്മത്തൻ, ബലമത്തൻ, മരുത്തൻ, മാതംഗ

മത്തൻ, പ്രാദേശികർ തുടങ്ങിയ മറ്റു മന്ത്രിമാരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. രാവണനും മേല്പാഞ്ഞ അഭിപ്രായക്കാരനാണെങ്കിലും അനുജനായ കുമാരകുന്ദൻ അഭിപ്രായം അറിവാൻ ആഗ്രഹിച്ചു ചോദിച്ചു.

കുമാരകുന്ദൻ—ജ്യേഷ്ഠ! ഞാൻ മന്ത്രികളുടെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിക്കുന്നില്ല. ദശരഥാത്മജനായ രാമനെ കൃമികീടസ്വരൂപനാക്കി തള്ളുകയെന്നത് അനുഭവത്തിനു യോജിക്കാത്ത പ്രവൃത്തിയാണ്. പക്ഷേ, അധർമ്മത്തെപ്പോക്കി ധർമ്മത്തെ രക്ഷിക്കാനായി അവതരിച്ച സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനായ വിഷ്ണുവാണ് രാമനെത്തന്നെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിക്കുന്നത്. അധികം ന്യായങ്ങൾ കാണുന്നത് അറിയില്ലെന്നതിൽ രാമനെ ആരാലും ജയിപ്പാൻ സാധിക്കുകയില്ല. സജ്ജനദേവൻ, ദുഷ്ജനസഹവാസം, പരദോഷവിഗ്രഹം തുടങ്ങി ബ്രാഹ്മണദേവൻ വരെയുള്ള സകല പാപകർമ്മങ്ങളും ജ്യേഷ്ഠൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മഹോദരപ്രഭൃതികളായ മന്ത്രിമാരും ഇത്രത്തോളം സംഗതികൾ സമ്മതിക്കാതെ താമില്ല. അതുകൊണ്ട് മഹോദരപ്രഭൃതികളും ഉപദേശം കേട്ടാൽ നമുക്കു നാശമാണു ഫലം. അതുകൊണ്ട് ധർമ്മത്തിനെ മടക്കിക്കൊടുത്ത് രാമസേവ ചെയ്യുകയാണ് ധർമ്മ ഭരണവും അതാണ് ശ്രേയസ്സുരമായിട്ടുള്ളതും.

കുമാരകുന്ദൻ അഭിപ്രായം കേട്ട് രാവണൻ തലകുലം ആയതു സമ്മതിക്കുകയും അതിന്നു വേണ്ടുന്ന ഭരണങ്ങൾ ചെയ്യാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അന്തഃപുരത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. ഈ വിശ്വയങ്ങളെ കേട്ട്, ഇന്ദ്രജിത്ത് അച്ഛന്റെ അടുക്കെ ചെന്നു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രജിത്ത്—പിതാവേ! നിന്തിരുവടി ഇപ്പോൾ ചെയ്ത വിശ്വയത്തെ ഒരു പുനരാലോചന ചെയ്യേണമെന്നാണ് അടിയന്റെ അഭിപ്രായം. മാനമാണ് ആരായാലും ദീ

ക്ഷിക്കേണ്ടത്. ആയത് ആചന്ദ്രതാരം നില്പനില്പുന്നതുമായാണ്. ദശരഥന്റെ അകാലസന്തതികളായ രാമാദികൾ രാജ്യം ഭരിപ്പാൻ ത്രാണിയില്ലാതെ സ്വരാജ്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു കാട്ടിൽ കടന്നു മൃഗപ്രായന്മാരായി കന്ദമലങ്ങൾ ഭ്രമിച്ചു, നിരക്ഷരക്ഷികളായ ശാവാമൃഗങ്ങളോടുകൂടി സഖ്യം ചെയ്തു നടക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. രാമനെ രഥം, ഗജം, തുരഗം, പദാതികളായ പടകളൊന്നുമില്ല. ക്ഷാരത്രയ മ്മമായ ധനുർദ്വൈവെണുമില്ല. അല്ലായസ്സുകളായ മന്യൂരമാണ്. എപ്പോഴും നിദ്രക്കുടീനനായ എളുയർച്ചുണ്ടുലോകവർത്തമാനമൊന്നുമില്ല. ത്രൈലോക്യപുരന്ദരനായ നിന്തിരുവടിയും, വില്ലാളിയായ അടിയനും ഇരിക്കുന്നേടത്തോളം കാലം ഇത്തരം ജളപ്രഭുക്കളെ ബഹുമാനിക്കേണമെന്നില്ല. രാമാദികളെ ജയിച്ചുവരുവാൻ ഞാൻ മാത്രം മതി. അർജ്ജുന്റെ ഒരു കല്പന മാത്രം മതി.

ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ട് രാവണൻ വളരെ സന്തോഷിക്കുകയും, രാമാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോവാൻ മകന് അനുമതി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണിയറകളെ അർജ്ജുന്റെ അനുമതി കിട്ടിയ ഉടനെ യുദ്ധസന്നാഹം കൂട്ടിത്തുടങ്ങി. ഈ ഒരുക്കങ്ങൾ കണ്ടപ്പോഴാണ് വിഭീഷണനെ കാഴ്ചമൊക്കെ മനസ്സിലായത്. ഉടനെ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വിളിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

വിഭീഷണൻ—ഹേ! കുമര! നീ സാഹസം ചെയ്യാനാണല്ലോ ഒരുക്കങ്ങൾ കൂട്ടുന്നത്? രാമനെ ജയിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നുള്ള നിന്റെ ധൈര്യവും, മകൻ അതിന്നു ശക്തനാണെന്നുള്ള റിന്റെ ചിതാവിന്റെ വിശ്വാസവും ആലോചിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ അതുതകരമായിരിക്കുന്നു. സാരസാരങ്ങളെ വിഭജിച്ചറിവാൻ പ്രാപ്തനല്ലാത്ത ഒരുവൻ ചിത്രമെഴുതി നേത്രത്തൂണായ ഒരുവനെ കാട്ടി ലക്ഷണം ചോദിച്ചറിയുന്നതുപോലെയാണു വിഷ്ണുവിന്റെ മന്ത്രാലോച

നായുണ്ടായിട്ടുള്ളത്. പഞ്ചവൃദ്ധന്മാരില്ലാത്ത മനുസഭ മനു സഭയല്ലെന്നാണ് ഐന്ദ്രൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. വിദ്യാവൃദ്ധൻ, ധനവൃദ്ധൻ, വയോവൃദ്ധൻ, കലവൃദ്ധൻ, ജ്ഞാനവൃദ്ധൻ ഇങ്ങിനെയുള്ളവരിൽ ആരുമില്ലെന്നു ഉന്നത സഭയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മദ്യപാനം, സഞ്ജനഭോജനം, പരസ്പരം തുടങ്ങിയ അധർമ്മങ്ങളെ വളർത്തുന്ന ദുഷ്ടമന്ത്രികളും, സീത നിമിത്തം കാമംഗീകര്യം നായ ലക്ഷ്യംപരനും, ശാസ്ത്രങ്ങളുടെ അനുഭവവും ദേശകാലാവസ്ഥയും ശത്രുക്കളുടെ ദുഷ്ടപ്രവൃത്തികളെയും അറിവില്ലാത്ത നീയും, കൂടി തീർപ്പുചെയ്തതിനു കാര്യം സഞ്ജന സമ്മതമായിട്ടുള്ളതല്ല. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠന്മാരെ സംസാരിച്ചതിനുശേഷം യുദ്ധംതന്നെ വേണമെന്നാണ് തീരുമാനിച്ചതെങ്കിൽ അപ്പോൾ ഞാനും നിന്നെക്കൂടെ യുദ്ധത്തിന്നുവാദം തരാം. അതുവരെ നീ ക്ഷമിക്കുക.

വിഭീഷണ മന്ത്രം .

എന്നും പറഞ്ഞ് വിഭീഷണൻ രാവണാതികത്തിൽ പോയി താഴെ പറയുംപ്രകാരം ഉണർത്തിച്ചു.

വിഭീഷണൻ—ഭാതാവേ! വിഭീഷണൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. അടിയന്നു മാതാവും, പിതാവും, ഗുരുവും, ദൈവവും കൈവിട്ടിരിക്കുകയാണെന്നാണ്. അടിയന്നു പല സംഗതികളും ഇന്നു തീരുമാനപ്പെടുത്തിപ്പോന്നുണ്ട്. അതിൽ ഛിതവും അഹിതവും ആയ സംഗതികൾ ഉണ്ടായേക്കാം. അഥവാ, അർഹതയില്ലാത്ത സംഗതികൾ തന്നെ ഉണർത്തിപ്പോന്നുണ്ടായേക്കാം. അടിയന്നു പാവനങ്ങളെക്കൊണ്ട് ക്ഷമയോടെ കേൾക്കുമെന്നും, അടിയന്റെ നേരെ ക്രോധിക്കുകയില്ലെന്നും സഭയും വരും തരണമെന്ന് കണക്കാക്കി അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

രാവണൻ—വിഭീഷണ! നീ എന്റെ സഹോദരനല്ല. സുഗ്രഹപ്രാപ്തനായും, ഭാഗവതാത്മനായും ആയ നീ

പറയുന്നതെല്ലാം എനിക്കു കണ്ണാമൃതമാണ്. അതുകൊണ്ടു നിന്നെ പരവാനുള്ളതു പറയുക ഞാൻ സശ്രദ്ധം അതൊക്കെ കേൾക്കാം.

വിഭീഷണൻ—ജ്യേഷ്ഠ! ലങ്കാനഗരം ഒരു വാഹരന്റെ വാലിന്മേൽ കളത്തിയ അഗ്നികൊണ്ടാണു കത്തിച്ചതെന്നു ശങ്കിക്കേണ്ട. നവരത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടും മാറുകൂടിയ സ്വർണ്ണം കൊണ്ടും നിമ്മിച്ച രാജധാനികൾക്കു കത്തി ഭസ്മമായത് ആലോചിക്കുമ്പോൾ, സാധാരണമായ ഒരു അഗ്നിയല്ല ലങ്കയെ കടന്നു പിടിച്ചതെന്നു കാണാം. ഇപ്പോൾ, ജ്ഞാന, ക്രിയാശക്തി സ്വരൂപിണിയായി ലോകജനനിയായ ജാനകീഃദവിയുടെ പാതിവ്രതാഗ്നിയാണ് ലങ്കയെ ദഹിച്ചുകൊള്ളുന്നത്. പോരെങ്കിൽ നിന്തിരുവടി പല ശാപങ്ങളും സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശാപങ്ങളിൽ എനിക്ക് കാമയുള്ളവയെ ഞാൻ വിസ്മരിച്ചു കാമപ്പെടുത്താം.

ബ്രഹ്മശാപം.

ഇങ്ങോട്ടുനരാഗമില്ലാത്ത സ്ത്രീകളെ അങ്ങു ബലാൽക്കാരമായി വളരെ ഉപദ്രവിക്കുക കാരണം, സമ്മതംകൂടാതെ വല്ല സ്ത്രീകളെയും തൊട്ടാൽ ശിരസ്സു പൊട്ടിത്തരികെട്ടെ എന്നു ബ്രഹ്മാവ് നിന്തിരുവടിയെ ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നളകുബേരശാപം.

വൈശ്രവണപുത്രനായ നളകുബേരന്റെ പ്രിയതമയായ രാജയെ ഛിമവേദന്റെ താഴ്വരയിൽവെച്ചു അങ്ങു പിടിച്ച് അധരവാഹം ചെയ്തും, ജ്യേഷ്ഠപുത്രന്റെ ഭാര്യയും മകളും കല്പമാണെന്നു ധാരണകൂടാതെ ഈ അകൃത്യം ചെയ്ത നിമിത്തം നളകുബേരൻ കോപിച്ച് “നിന്റെ ശിരസ്സു പത്തും ഏഴേഴഭാഗമായി ചീളുന്നു നീ മരിക്കൂ” എന്നു ശപിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

വേദവതിശാപം.

അങ്ങു ദിഗ്ജയം ചെയ്തു മടങ്ങുമ്പോൾ മയൂരവർച്ചത

ത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽ വെച്ചു, കശലാപജൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ മകളായ വേദവതിയുടെ സൗന്ദര്യം കണ്ട് ഭൂമിച്ച് അവളെ ബലാൽക്കാരേണ പരിഗ്രഹിക്കയും, വിശ്വംഭരനായ നാരായണൻ പതിയാവേണമെന്ന ധ്യാനത്തോടെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്ന അവളുടെ പാതിവ്രത്യഭംഗം ചെയ്തയാൽ “നിന്നെയുംനിന്റെ സകല കുടുംബങ്ങളേയും ഏന്റെ ഉപാസനാമൃത്തിനായ നാരായണസ്വാമി ധരിപ്പിക്കട്ടെ” എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വേദവതീ ചരിത്രം.

ഇപ്രകാരം അങ്ങയെ ശപിച്ച പാതിവ്രത്യാഗിയിൽ ഭേദമാത്രം ചെയ്ത വേദവതിയുടെ ചരിത്രം പക്ഷെ അങ്ങനെയല്ലാത്തതായിരിക്കുകയില്ല. വേദവതിയുടെ അച്ഛൻ കശലാപജൻ ദ്രാവിഡഭേദശാധിപതിയുമായിരുന്നു. സന്തതൃയം ബ്രഹ്മാവിനെ തപസ്സുചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാക്കി, ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഉപദേശമനുസരിച്ച മര്യാദപര്വ്വതത്തിന്റെ താഴ്വരയിലിരുന്ന് അകാരകാരമകാരമയമായ പ്രണവത്തെ ദിനപ്രതി പന്തീരായിരംസംഖ്യ ജപിക്കുകയും ആ വേദത്തിൽ നിന്ന് ഒരു സന്തതി ജനിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സന്തതിയാണു വേദവതി. ഈ മകൾക്കു ശ്രീനാരായണൻ ഭർത്താവായി വരേണമെന്നു കശലാപജനും പ്രാർത്ഥിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് ശംഭുവെന്ന ഒരു ദൈത്യൻ വന്നു മകളെ തനിക്കു വിവാഹം ചെയ്തു തരേണമെന്നു കശലാപജനോടാവശ്യപ്പെട്ടത്. തന്റെ ഇഷ്ടത്തിന്നു വഴിപ്പെട്ടില്ലെന്നു കാരണത്താൽ ആ ദൈത്യൻ കശലാപജനെ കൊലചെയ്തുപോകുകയും ചെയ്തു. ഭർത്താവിന്റെ ചരമകാരണം വേദവതിയുടെ അമ്മയായ ശ്രീമതി ഉടനടിയിൽ ചാടി മരിച്ചു. മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ നിര്യാണമോത്തു വൃസസിക്കുന്ന വേദവതിക്കു ശ്രീനാരായണൻ ഭർത്താവായെന്നു വൃതത്തിന്നു ശക്തികൂടി. ആകാലത്താണ് അങ്ങു വേദവതിയെ ബലാൽ സംഗമം

ചെയ്തും വേദവതി അങ്ങയെ ശപിച്ചു പ്രാണതാഗം ചെയ്തും. ഈ സംഭവങ്ങളെല്ലാം അനുഭവരസികനായ നാരദ മഹർഷി മനസ്സിലാക്കി, ആ സ്ഥലത്തു വന്നു വേദവതിയുടെ അസ്ഥിയൊക്കെ പെറുക്കി യോഗദണ്ഡത്തിൽ നിറച്ച്, അസ്ഥനായി നില്ക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ അടുക്കൽ വന്നു പൗകികം സംസാരിച്ചു മടങ്ങി പോകുമ്പോൾ യോഗദണ്ഡം വിങ്ങളുടെ അടുക്കെ വെച്ചു പോകയും, മറന്നുവെച്ചതാണെന്നു ശങ്കിച്ചു നിങ്ങൾ ആയതെടുപ്പിച്ചു ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുവന്നു യോഗശാലയിൽ വെപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. യോഗശാലയിൽ വന്നു നാല്പത്തൊന്നാംദിവസം ഒരു ശിശുരോദനം കേട്ടതും, പരിചാരകന്മാർ ഈ ശിശുവിനെ എടുത്ത് അങ്ങക്ക് തിരുമുൽക്കാഴ്ച വെച്ചതും, സുപ്രഭയായ ആ ശിശുവിന്റെ ജാതകവിശേഷം പരിശോധിച്ചു ശുഭമഹർഷിയുടെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു, ലങ്കയിൽ വളർത്തിയാൽ ലങ്ക നശിക്കുമെന്നു ഭയന്നു കനകപ്പെട്ടിയിൽ ആ ശിശുവിനെ ആക്കി സമുദ്രത്തിലിട്ട് കഴുകിയതും ജ്യേഷ്ഠൻ മറക്കാരായിട്ടില്ല. ആ കനകപ്പെട്ടി കഴുകി ജനകരാജ്യത്തിലെത്തി കരക്കണത്തു മണ്ണിൽ മറിഞ്ഞു കിടന്നു. ജനകന്റെ യാഗം കഴിഞ്ഞു യാഗശാല ഉഴുത്ത് പോൾ കൊഴുത്തു തട്ടി പെട്ടി വെളിവിലാകയും ജനകരാജാവു പെട്ടി തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ രൂപവതിയായ ഒരു കീന്ദ്രകയെ അതിൽ കണ്ട്, ആ കന്യകക്കു സീതയെന്നു നാമകരണം ചെയ്ത് മകളാക്കി വളർത്തുകയും ചെയ്തു. സീതാദേവിക്കനുരൂപനായ ഒരു ഭർത്താവിനെ സമ്പാദിച്ചാൻ ശൈവ സംബന്ധമായ പള്ളിവില്ലിനെ വണ്ടിക്കുന്നവർ പാണിഗ്രഹണംചെയ്യാമെന്നു തീരുമാനിച്ചു. ജനകന്റെ ഈ നിശ്ചയം കേട്ട് അംഗം, വംഗം, കലിംഗം, കാശ്മീരം, കാംബോജം, ഗാന്ധവം, സൗവ്വീരം, സൗരാഷ്ട്രം, മഹാരാഷ്ട്രം, വിരാടം, ഗുജറാതം, മാഗധം, മാളവം, ചേരം, ചോളം പാണ്ടിയും, പാണ്ഡാലം, ദ്രൗഡം, ദ്രാവിഡം, ഭദ്രം, കേകയം, ശുര

സേനാം, കേരളം, കാശി, കോസലം എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം രാജകുമാരന്മാർ ഈ ചാപ്പത്തെ ഭഞ്ജിപ്പാൻ വിഭേഹപുരത്തിൽ ചെന്നിരുന്നു. വിശ്വാമിത്രമഹർഷിയുടെ യാഗരക്ഷക്കായി പോയിരുന്ന അയോദ്ധ്യയിലെ രാജകുമാരനായ രാമൻ, മഹർഷിയൊപ്പം ചാപ്പഭഞ്ജനം കാണാനായി മിഥിലയിൽ പോകുകയും ഭാരതഭൂമിയിലെ ശ്രുതിപ്പെട്ട വീരന്മാരാൽ അസാധ്യമായി ഗണിച്ചു കൈര്യംബകഭജ്ഞനും സാധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭാഗ്യവശമന്റെ ഗവ്യശമനം ചെയ്ത ആ രാമനെയാണു സീതാദേവി പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തത്. അന്നു നിന്തിരുവടിയുടെ കാമത്തിന്നു പാത്രമായ ആ വേദവതിയും ഇപ്പോൾ അങ്ങയുടെ മാതാപത്തിന്നു കാരണഭൂതയായ സീതയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും, നമ്മുടെ കലഹുരുവായ ശുകമഹർഷിയുടെ ഉപദേശവും മറക്കത്തക്കതല്ല.

അനാരണ്യശാപം.

വിന്നെ അങ്ങക്കു ഒരു ശാപം പാറിയത് ഈ ദശരഥപുത്രനായ രാമന്റെ പൂർവ്വികന്മാരിൽ ഒരാളായ അനാരണ്യമഹാരാജാവിങ്കൽ നിന്നാണ്. ഈ അനാരണ്യനെ ഒരു കാലം അങ്ങുന്ന് യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുകയുണ്ടായി. വാല്യകൃം റിമിത്തം യുദ്ധത്തിന്നു ശേഷിയില്ലാതെയും, സന്തതികൾക്കു ബാല്യകാലമാകയാലും, അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങാതെ കീഴടങ്ങി അഭയം പ്രാപിച്ചുവെങ്കിലും “എടാ! ക്ഷത്രിയന്മാരാൽ പ്രാണാവസാനംവരെ ഒരുവന്നു കീഴടങ്ങാമൊ” എന്നു പറഞ്ഞു അങ്ങുന്ന് ഇരുപത് കാര്യം ചുരുട്ടി അനാരണ്യന്റെ മാർപ്പിടത്തിൽ ഇടിക്കുകയും, അദ്ദേഹം ആയതു സ്മരിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ വീഴുകയും ചെയ്തത് അങ്ങുക്ക് ഇപ്പോൾ ഓർമ്മയിൽ ഉണ്ടാവും. അനാരണ്യരാജാവിന്റെ പ്രാണപ്രയാണസമയം അങ്ങയെ റോക്കി “എടാ! ടുഷ്ടാ! ദ്രോഹി! പരമാത്മമെല്ലാം നിന്നോടു പറഞ്ഞു കീഴടങ്ങിയ വയോധികനായ എന്നെ ഹിംസിച്ചതിന്നു പകരം ചോദിപ്പാൻ

എന്റെ വംശത്തിൽ ദശരഥാത്മജനായി ഒരുവൻ ഉണ്ടാ
വു. അവൻ നിന്റെ കുടുംബങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുമെന്നു മാ
ത്രമല്ല നിന്നെയും ഹനിക്കും. അവന്റെ ദിവ്യസായകു
ളോടു നിന്റെ പത്തു തലയും, താലവകുലം പോലെ, ഭൂമി
യിൽ വീണു ചിന്നിച്ചിതറി പോകട്ടെ” എന്നു ശപഥിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നന്ദികേശ്വരശാപം

നിങ്ങൾ ദിഗ്വിജയം ചെയ്തു നടക്കുന്ന കാലത്ത് വിമാ
നാത്രസ്ഥനായി കൈലാസപർവ്വതത്തിന്റെ പൂർവ്വഗോപുരദാ
രത്തിൽ പോകയും, യാതൊരു ശരീരികളും വിമാനത്തിൽ
കയറി കൈലാസത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കുക പതിവില്ലാത്ത
തുകൊണ്ടു വിമാനം പുറത്തു നിർത്തി പാദപാദരേണ അക
ത്തേക്കു കടക്കുവാൻ ശിലാതപുത്രനായ നന്ദികേശ്വരൻ ഉപ
ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ഉപദേശത്തെ അലക്ഷ്യമാക്കി,
നന്ദികേശ്വരനെ “കുരങ്ങാ” എന്നും മറ്റും അസഭ്യം പറ
ഞ്ഞ് അവമാനിക്കുകയാണു അങ്ങുന്നു ചെയ്തത്. കുരങ്ങാ എ
ന്നു തന്നെ സംബോധനചെയ്ത നിമിത്തം, “കുരങ്ങന്മാർ നി
ന്റെ രാജധാനി നശിപ്പിച്ചു, അവരാൽ മാനഹാനിയും ദേ
ഹദണ്ഡവും നിന്നെക്കു സംഭവിക്കട്ടെ” എന്നു നന്ദികേശ്വരൻ
ശപഥിച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്ങുന്നു വാനരരാജാവായ ബാലിയുടെ വാ
ളിന്മേൽ കിടന്നതും, ഇപ്പോൾ ഒരു വാനരൻ വന്നു ലങ്കാന
ഗരി ചുട്ട ഭസ്മമാക്കിയതും ജ്യേഷ്ഠനു അനുഭവപ്പെട്ട സംഗ
തികളുമാണ്.

ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾ ശപഥിച്ചത്.

അങ്ങുന്ന് വരുന്നതെ ജയിച്ച് മടങ്ങിവരുമ്പോൾ, സാ
ഗരസ്ഥാനത്തിനായി വന്നിരുന്ന അനേകം ബ്രാഹ്മണയുവ
തികളെ പിടിച്ചു രഥത്തിൽ കയറ്റി ക്രീഡിക്കാരംഭിക്കയും,
അവരുടെ നിലവിളി കേട്ടു ഓടി വന്ന അവരുടെ മാതാക്കു
ടെ പ്രാണവേദനയോടുകൂടിയ അപേക്ഷകൾ നിരസിച്ചു,

അവരുടെ മുമ്പിൽ ചെച്ചു ബ്രാഹ്മണയുവതികളെ ബലാൽ സംഗം ചെയ്തുകൊണ്ടു കഥ കാണുന്നുണ്ടോ? ആ ബ്രാഹ്മണമാതാക്കൾ നിലത്തു വീണുണ്ടെന്ന് പ്രാണനെ തൃജിഷ്ട്വേദം “എടോ! ദുഷ്ട! നീ ചെയ്തതിന്നു, നിന്റെ കുടുംബങ്ങളെ നീ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ അന്യന്മാർ മാനഭംഗം ചെയ്യാനും, അതു കാരണമുണ്ടാകുന്ന യുദ്ധത്തിൽ നീ നശിക്കാനും ഇടവരട്ടെ” എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വരണിശാപം.

അങ്ങനെ അഗ്നിദേവനെ ജയിച്ച്, അവസാനം പതിയായ സ്വപ്നയെ പിടിച്ചു മാനഭംഗം ചെയ്യാൻ ശ്രമിച്ചതും, ആയത് അഗ്നിദേവൻ കണ്ട് “ഐ! മഹാപാവി! നീ ഈ ചെയ്ത അർത്ഥത്തില്ലാത്ത പ്രവൃത്തിക്കു ശിക്ഷയായി ഒരു കാലം നീ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ നിന്റെ ലങ്കാനഗരത്തെ അഗ്നിബാധയുണ്ടായി നിന്റെ കുടുംബങ്ങൾ നശിക്കുന്നതിനെ കണ്ടു നീ ദുഃഖിപ്പാൻ ഇടവരട്ടെ” എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ശാപം ഇപ്പോൾ അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ജതുവർമ്മശാപം.

അങ്ങനെ നൂതൃലോകത്തിൽനിന്നു ലങ്കക്കു മടങ്ങിവരുന്ന സമയം, വാണദാസ്ഥശ്രമമെടുത്ത് ഭരതവനത്തിൽ താമസിക്കുന്ന വൈശ്ണവൻ ജതുവർമ്മന്റെ ഭാര്യയായ മദനകഞ്ചരിയുടെ രൂപഭാവവും കണ്ട് ഭ്രമിച്ച് അവളെ പിടികൂടി മാനഭംഗം വരുത്തിയതും. അതു കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു നിലവിളിക്കുന്ന ജതുവർമ്മനെ മുഷ്ടിചുരുട്ടി മാന്തെടുത്തു കൊണ്ടും, സംഗം നിമിത്തം മദനകഞ്ചരി മരിച്ചതും ജതുവർമ്മൻ മരിക്കുമ്പോൾ “നീ ഒരു മനുഷ്യന്റെ കയ്യാൽ മരിക്കട്ടെ” എന്നു ശപിച്ചതും കാണുന്നുണ്ടോ?

നാരദശാപം.

സപ്തസംഗപരിത്യാഗിയായ നാരദമഹർഷിയെ ഒരു ദി

വസം നമ്മദാനഭീതീരത്തിൽ അങ്ങുന്നു കണ്ടെത്തുകയും, പ്രണവത്തിന്റെ അത്മമെന്താണെന്നുള്ള ചോദ്യത്തിന്നു നാരദൻ തൃപ്തികരമായ അത്മം പറഞ്ഞില്ലെന്നു കാരണത്താൽ ആ ജ്ഞീശ്വരനെ അപമാസിക്കുകയും, “മേലിൽ വല്ല സദസ്സിലും പോയി സംഭാഷണം ചെയ്തതായി കേട്ടാൽ നാരദന്റെ സാമ്യ മുറിച്ചുകളയ്” എന്നു അദ്ദേഹത്തെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതു കാരണം നാരദൻ “ഹേ! രാവണ! നിന്റെ കാലബലം എന്നേ പറവാൻ കാണുന്നുള്ളൂ. ഒരു കാലത്ത് ഒരു മനുഷ്യന്റെ ചോദ്യത്തിന്നു ഉത്തരം പറവാൻ നിന്റെ ജിഹ്വക്കു സാധകമില്ലാതെ വരും” എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മൗഘ്ഗഗദ്യശാപം.

പുഷ്പരദീപിലുള്ള കദംബവനത്തിൽവെച്ചു, ഹര്യോഗത്തെ യോജിച്ച് സ്വസ്തികാസനത്തിൽ, യോഗദണ്ഡിനെ ആധാരമാക്കിയിരിക്കുന്ന മൗഘ്ഗഗദ്യമഹേഷിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു ചന്ദ്രഹാസംകൊണ്ടു അരുന്ത് ആ യോഗദണ്ഡിനെ വെട്ടി മുറിച്ച് സമാധിയിലിരിക്കും വരത്തുക കാരണം “എടോ! ദുഷ്ട! നിന്റെ ചന്ദ്രഹാസം ശത്രുവിൽ ഫലിക്കാതെ പോകട്ടെ” എന്നു ആ മഹേഷി ശപിച്ചതു മറക്കാൻ തരമില്ല.

ദത്താത്രേയശാപം.

പണ്ട് സനാതനമഹേഷിക്ക് അഭിഷേകം ചെയ്യാനായി മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളാൽ ശുദ്ധമാക്കിയ ബ്രഹ്മകലശവുംകൊണ്ടു ശിഷ്യനായ ദത്താത്രേയൻ ക്ലൃപ്തശൈലത്തിലേക്കു പോകുമ്പോൾ വിബൽ ആ കലശം തട്ടിപ്പറിച്ച് വിങ്ങലുടെ ശിരസ്സിൽ ഒഴിച്ചത് കാണുന്നുണ്ടായിരിക്കാം. ഈ അക്രമം കണ്ട് സഹിക്കാതെ ദത്താത്രേയൻ “പാപി! ഒരു കാലത്ത് മർക്കടന്മാരായ അശുഭി ബാധിച്ചുവെന്നു നിലയിൽ, ബ്രാഹ്മണരെ കൊണ്ടു നി ശുദ്ധികലശം ചെയ്യാൻ ഇടവരാം. അന്നു നി

നെ ബ്രാഹ്മണർ അനുഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നു ചകരം 'തല പൊട്ടിത്തെരിച്ചു നശിക്കുക'യെന്നാണു പറയുക. 'വീ അതൊട്ടരികയുമില്ല' എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആണിമാണ്ഡവ്യശാപം.

അങ്ങുന്ന് മണ്ഡോദരിയെ കല്പാണം കഴിച്ചു ലങ്കയിലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്ന വഴി കോലാഹലപാപ്തത്തിൽവെച്ചു ആണിമാണ്ഡവ്യനെന്ന മഹർഷിയെ കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ മഹർഷി അങ്ങയെ മാറിമറിച്ചില്ലെന്നുള്ള ക്രോധത്താൽ, ആ മഹർഷിയെ മുഷ്ടിപ്പുരുട്ടി വക്ഷസ്സിൽ ഇടിച്ച് മർദ്ദിക്കുമാറും വരുത്തിയതോക്കുന്നുണ്ടോ! ആ മഹർഷി "ഹേ! ദുർമ്മാർത്ഥി! നിരപരാധിയായ എന്റെ മർദ്ദിക്കുമാറും വരുത്തിയ നിന്നെ. നിരായുധനായ ഹനുമാൻ ഒരു കാലം മാറിടത്തിൽ അടിച്ചു മർദ്ദിക്കുമാറും വരുത്തും" എന്ന് ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അഷ്ടവക്ത്രശാപം.

ശ്ലേഷോദകാടയിൽവെച്ച് അങ്ങുന്ന് അഷ്ടവക്ത്രമഹർഷിയുടെ അംഗവൈകല്യത്തെ കാരണമാക്കി അദ്ദേഹത്തെ പരിഹസിച്ച് ചവിട്ടിയത് കേൾക്കുന്നുണ്ടോ? മഹർഷി സങ്കടപ്പെട്ട് "ഹേ! മഹാപാപി! നിദ്ദോഷിയായ എന്നെ ചവിട്ടി ദണ്ഡപ്പെടുത്തിയതിന്നു, ഒരു കാലം ശാഖാമൃഗങ്ങൾ കേശാഭിവാദം ചവിട്ടി നിന്നെ ദണ്ഡിപ്പാൻ ഇടവരട്ടെ" എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദൈവമായനശാപം.

പണ്ടു ദൈവമായ നാണു ഒരു വിശിഷ്ടനായ ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ സോദരിയോടു കൂടി കാശ്മീരദേശത്തേക്കു പോകുമ്പോൾ വഴിയിൽവെച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സോദരിയായ മോഹധാരണിയെ അങ്ങുനു വിടിച്ചു മാധഭംഗം വരുത്തിയെന്നു മാത്രമല്ല; നിവവിളിക്കുന്ന അവളുടെ അധരം വ്രണപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തന്റെ മുമ്പിൽവെച്ചു ഇപ്രകാരം ചെയ്ത

തു കണ്ടു ദൈവമായനൻ “ഹേ! മഹാദ്രോഹി! എന്റെ മുമ്പിൽവെച്ചു ഈ അകൃത്യം ചെയ്ത നിന്റെ സോദരിയുടെ അംഗഭംഗം വരുത്തുവാൻ ഒരു മനുഷ്യനുണ്ടാവും. അതു കണ്ട് ദുഃഖിപ്പാൻ റിണക്കു സംഗതിവരട്ടെ” എന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഭൂതാവേ! ലക്ഷേഷര! മേല്പറഞ്ഞ ശാപങ്ങളിൽ ചിലതൊക്കെ നിന്തിരുവടിക്കു അനുഭവമായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൃതവീര്യപുത്രനായ കാത്തവീര്യജ്ഞാനദാസ ജ്യേഷ്ഠൻ തോറിട്ടുള്ളതും വിസ്മരിക്കുവാൻ പാടില്ല.

സൂര്യവംശചരിത്രം.

അങ്ങുന്ന് ശത്രുവാണെന്നു വിചാരിക്കുന്ന ഈ രാമന്റെ വംശചരിത്രമെന്താണ്? രാമന്റെ പൂർവ്വികന്മാരായി ഏറെനൂറു തല മുമ്പിൽ ഇരുന്നവരാണ് പേർ ചക്രവർത്തിമാരും, ആറു പേർ സാമ്രാജ്യമനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തിൽ രാമന്റെ അച്ഛനായ ദശരഥന്റെ ചരിത്രം തന്നെ എന്താണ്? പണ്ട് ശംബരൻ എന്ന അസുരൻ സ്വർഗ്ഗം കൈവശപ്പെടുത്തി ഇന്ദ്രനെ അടിച്ചോടിച്ച്, ഇന്ദ്രന്റെ സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു സ്വർഗ്ഗസ്വമനുഭവിച്ചു ആ നാളെ വാഴുകയുണ്ടായി. ഇന്ദ്രൻ അസുരന്മാരെ ഭയപ്പെട്ടു അവരിലുള്ളവരെ വനത്തിൽ പോയി കളിച്ചു താമസിക്കേണ്ട! എന്നു. അക്കാലത്ത് ഒരു ദിവസം ദശരഥൻ തന്റെ പത്നിയായ കൈകേയിയോടു കൂടി രഥത്തിൽ കയറി, നായാട്ടിനു പുറപ്പെട്ടു അവരിലുള്ളവരെ കണ്ടു. ദശരഥനെക്കണ്ടു. അവിടെ കളിച്ചിരിക്കുന്ന ഇന്ദ്രൻ, അടുത്തു ചെന്നു അഭിവാദ്യം ചെയ്ത് ശംബരനെക്കണ്ടുണ്ടായ ഉദ്യോഗങ്ങളൊക്കെ ധരിപ്പിച്ചു. ദശരഥൻ ഈ കഥകൾ കേട്ടു. ഇന്ദ്രനെ സഹായിപ്പാനായി, അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങാതെ ആ വഴിക്കുതന്നെ, സൈന്യസഹായം കൂടാതെ, ഏകധനുർഭാവമായി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു രഥം നടത്തി ശംബരനോടു യുദ്ധമോഹം മായാമിയായ ശംബരനെ, അടുക്കുകവാലന്മാരുടെ സ്ഥാനങ്ങളിലും ആകാശം ഭൂതലം എന്നീ സ്ഥാന

നാങ്ങളിലും ഇങ്ങിനെ പത്തു സ്ഥാനങ്ങളിൽ പത്തു ശംഖര നായി നിന്നു ദശരഥന്റെ നേരെ അസുന്ദര പ്രയോഗിച്ച യുദ്ധം ചെയ്തു. ഈ യുദ്ധത്തിൽ തന്റെ രഥത്തെ ഇടംവലം തിരിച്ചു പത്തു ദിക്കിൽനിന്നും വരുന്ന അസുരാസ്രുത്തിന്നു പ്ര ത്രസ്തം അയച്ചു വെണ്ടിച്ചുകൊണ്ടു ഭയങ്കരമായ യുദ്ധം നടത്തിയെന്നു മാത്രമല്ല ഒടുവിൽ ശംഖരനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കാരണം ദേവകൾ സന്തോഷിച്ചു ദശരഥനെ ന്നു അദ്ദേഹത്തെ കീർത്തിച്ചു. ദശരഥൻ ഇന്ദ്രന്റെ ദേവലോകത്തിൽ വീണ്ടും വാഴിച്ചു അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. രാമന്റെ ഒരു പുത്രികനായ ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ ചരിതം അങ്ങ ന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടാവണം. വിശ്വാമിത്രനാട്ടു താൻ ചെയ്ത വാശിത്തത്തെ നിറവേറ്റുവാനായി, തന്റെ രാജ്യത്തേയും, പത്നിയേയും, മകുഡത്തന്നെയും ത്യജിപ്പാനും, താൻ ഒരു ശപഥ ചന്റെ അടിമയായിരിപ്പാനും ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ മടിച്ചിട്ടില്ല. അത്രത്തോളം സത്യസന്ധനാരാണു സൂര്യവംശരാജാക്കന്മാർ. രാമന്റെ മറ്റൊരു പുത്രികനായ പൂരജയന്റെ ചരിത്രം ജ്യേഷ്ഠൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? പണ്ട് സൂര്യകേതുവെന്ന അസുരൻ ദേവലോകത്തു പോയി ഇന്ദ്രനെ ആട്ടിപ്പാർത്താക്കി സ്വർഗ്ഗം കൈവശപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. അന്നു ദേവേന്ദ്രൻ പൂരജയ ചക്രവർത്തിയെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ബ്രഹ്മദത്തമായ വരപ്രഭാവത്താൽ സൂര്യകേതുവിന്നെതിരായി വരുന്ന രഥാഭിവാഹ നങ്ങളെല്ലാം ഒരു ഇടംകരവാദത്താൽ ദമിച്ചു പോകയാണു പതിവ്. അതുകൊണ്ടു ഇന്ദ്രൻ തന്നെ ഒരു കാളയുടെ വേഷമെടുത്ത് പൂരജയന്റെ വാഹനമായി അദ്ദേഹത്തെ ദേവലോകത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകയും, പൂരജയൻ ആ കാളയുടെ കൂക്കത്തന്നു പൂഞ്ഞുമേൽനിന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു സൂര്യകേതുവെ വധിച്ചു ഇന്ദ്രന്നു ദേവലോകത്തെ വീണ്ടു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അമൃതിന്റെ പ്രഭാവംകൊണ്ടു ഇന്ദ്രന്നു വാഹനമെന്ന നിലയിൽ യാതൊരു നാശവും പറ്റിയില്ല.

ഈ സംഭവം കാരണമാണു സൂര്യവംശരാജാക്കന്മാർ കാക്കൽ സ്ഥാനംനന്നായിയപ്പെടുന്നത്. വില്ലെട്ടത് ഭീഷണപ്പെടുത്തി, ഗോത്രവമെടുത്ത ഭൂമിഭേദിയുടെ അവിട്ടിൽനിന്നു വിത്തുകൾക്കുളളാം സമ്പാദിച്ചതു രാമന്റെ പൂർവ്വികനായ പൂമുഖനെ മഹാരാജാവാണ്. പ്രിയവ്രതനെന്ന മഹാരാജ പൂർവ്വികൻ ആദിത്യനോടു മത്സരിച്ചു ഏകരഥത്തിൽ കയറി മേരുവെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആ ചക്രവർത്തിയുടെ രഥനേമി പോയ വഴികളാണു നാമിപ്പോൾ കാണുന്ന സപ്തസമുദ്രങ്ങൾ. വിതപ്രസാദത്തിനായി ആകാശഗംഗയെ പാതാളത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവന്ന ഭഗീരഥൻ, രാമന്റെ മഹാരാജ പൂർവ്വികനാണ്. ഇന്നും സ്വർഗ്ഗത്തിലിരിക്കുന്ന ത്രിശങ്ക മഹാരാജാവും ഈ സൂര്യകുലജാതനാണ്.

ജ്യേഷ്ഠ! ഇത്രയും വൈഭവമുള്ള ഒരു വംശത്തിൽ ജനിച്ച ഈ രാമന്റെ സ്ഥിതി തന്നെ ആലോചിക്കുക. പണ്ട് ത്രിപുരന്മാരെ വധിപ്പാൻ അങ്ങനെയുള്ള വില്ലും പാരായണാസ്രവുമാണ് കർമ്മസംഭാവനയായ അഗസ്ത്യ മഹർഷി ശ്രീരാമനു ആശ്രമത്തിൽ വെച്ചു (മുണ്ടകത്തും) കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. ആ വില്ലുലോഹങ്ങളാലൊ മഹാരാജാക്കളെപ്പറ്റിയല്ല. ആ വില്ലിന്റെ ഞാൺ എത്രതന്നെ വലിച്ചു കണ്ണാത്തംവരെ വീട്ടിയൊലും അറുപോകുന്നതുമല്ല. ഈ രാമൻ സാക്ഷാൽ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ കലാശാജനാണ്. ധർമ്മസംസ്ഥാപനാർത്ഥം അമരരിച്ചിട്ടുള്ള രാമൻ ഇത്രവരെ ചെയ്ത പല അത്ഭുതകർമ്മങ്ങളും ജ്യേഷ്ഠനു പല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായിരിക്കെ ചിസ്തൃതി വന്നുപോലെ വാടിക്കുന്നതു ഉചിതമല്ല. അതുകൊണ്ടു, ജാനകീഭേദിയെ കൊണ്ടുപോയി രാമപാദത്തിൽ വെച്ചു നമസ്കരിച്ചു അഭയം വാങ്ങി രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് ഉചിതമായിട്ടുള്ളതെന്ന അടിയന്റെ അഭിപ്രായത്തെ വണക്കമായി തിരുമനസ്സറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

രാവണൻ—ഏടാ! രണഭീരു! നിന്റെ പ്രസംഗം അധികപ്ര

സംഗമായിപ്പോയി. എന്റെ വിവരേരിയ സമയം ഈ വക ചാപല്യങ്ങൾ കേൾപ്പാൻ ചിന്തിയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു വല്ലോ! രാമൻ പ്രബലനാണെന്നു സ്ഥാപിക്കാൻ നീ വളരെ പണിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നീ ശത്രുവക്ഷക്കാരനാണെന്നു കൂടി ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു. മുന്യതന്നെ ഉൾപ്പെട്ട കിടക്കുന്ന ഒരു വില്ല മുറിച്ചതും, വൃദ്ധരായ താടകയെന്ന സ്ത്രീയെ കൊന്നതും, മൃഗത്തിൽ പൂതൽ പിടിച്ചു സാലങ്ങളെ ഭജിച്ചതും മറ്റുമെല്ലാ രാമൻ ചെയ്ത അതൃതകർമ്മങ്ങൾ! ശ്രീനാരായണന്റെ കാലാംശജാതനായതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഭയപ്പെടേണ്ടതെന്നാണ്. റാന്റെ അഭിപ്രായം! സാക്ഷാൽ മഹാവിഷ്ണുവിനെത്തന്നെ ഞാൻ ജയിച്ചിരിക്കെ അദ്ദേഹന്റെ കലാംശജാതനെ ഞാൻ ഭയപ്പെടുമോ? ഭീരുവായ നീ മേലിൽ ഈ വക ചാപല്യങ്ങൾ എന്റെ മുഖത്തു നോക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ ചന്ദ്രമാസത്തിന്നു നീ ഇരയായപ്പോൾ കമെന്നു പറഞ്ഞേക്കാം.

വിഭീഷണൻ—ജ്യേഷ്ഠ! ബുദ്ധിമുട്ടിനന്മാരെപ്പോലെ അഭിമാനിക്കുന്നതു കൊണ്ടു ഫലമൊന്നുമില്ല. അങ്ങുന്ന് പ്രഹ്ലാദന്റെ കഥ കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. ത്രാലോകങ്ങളും കീഴടക്കി, ത്രിമൂർത്തികളേയും തോല്പിച്ച ലോകത്തിൽ ഈശ്വരനും കൂടെ താനാണെന്നു വരുത്തി, സർവ്വശരീരികളും ‘ഹിമണ്ഡായനമഃ’ എന്നു ജപിക്കേണ്ടതെന്നു ശാസിച്ച ആ അസുരശാപന്റെ ഏകപുത്രനാണല്ലോ ഈ പ്രഹ്ലാദൻ. കലഹമുളവാക്കിയ ശൂക്രമഹർഷി ഈ പ്രഹ്ലാദനെ വിദ്വാദ്വാസം ചെയ്യിപ്പാൻ കൊണ്ടു പോയി ‘ഹിമണ്ഡായനമഃ’ എന്നു ജപിക്കാൻ പറയുമ്പോൾ ‘ഹരി! ഹരി!’ എന്നു പ്രഹ്ലാദൻ ജപിക്കും. അപ്പന്റെ വരിയ ശത്രുവായ ശ്രീ ഹരിയുടെ നാമം ജപിച്ചാൽ ശിഷ്ടനേയും ഗുരുനാഥനേയും ഹിമണ്ഡകശിപ്പു വധിക്കുമെന്നു ശൂക്രമുനി ഭയത്തോടെ പറഞ്ഞിട്ടും പ്രഹ്ലാദൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല. ഭട്ടക്കും ഹിമണ്ഡകശി

പുതന്നെ പ്രാഹ്ലാദനെ 'ഹിരണ്യായനമഃ' എന്ന മന്ത്രം ഉപദേശിച്ചു, ആയതു ജപിക്കാൻ ശാസിച്ചു. മകൻ ആർ എന്തുതന്നെ പരാന്താലും 'ഹരി' നാമമല്ലാതെ ജപിക്കയില്ലെന്ന മട്ടായി. ഒടുക്കം കോപാധനായ ഹിരണ്യകശിപു മകനെ എടുത്തൊറിഞ്ഞും, അഷ്ടനാഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു കൊത്തിച്ചും, വിഷം കുടിപ്പിച്ചും, ഗജങ്ങളെക്കൊണ്ടു കുത്തിച്ചും, കല്ലുകെട്ടി സമുദ്രത്തിലിട്ടും, ചെമ്പുകിടാരം വെച്ചു പിച്ച് അതിലിട്ടും, കാൽ കരം കൂട്ടിക്കെട്ടി ഏഴു നിലമാളികമേൽ നിന്നു കിഴക്കാരുക്കും താഴ്ത്തിട്ടും, എന്നു വേണ്ട നാനാപ്രകാരമുള്ള വിദ്യകൾ പ്രയോഗിച്ചും മകനെ നശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇങ്ങിനെയാകെ ദണ്ഡിപ്പിക്കുമ്പോഴും ഹരി നാമം ഉച്ചരിക്കുക മാത്രമാണ് മകനായ പ്രാഹ്ലാദൻ ചെയ്തത്. ഒടുവിൽ ഹിരണ്യകശിപു മകനെ വിളിച്ച് 'ഹരി' എന്നവൻ എവിടെയാണെന്നു ചോദിക്കയും പ്രാഹ്ലാദൻ എന്റെ ഉപാസനാമുന്തിയായ ജഗദീശ്വരൻ എള്ളിൽ എല്ലാ പോലെയും, കരുമ്പിൽ രസം പോലെയും, ഇരുമ്പിൽ മൂർഃ പോലെയും, വിത്തിൽ മുളപോലെയും സമുചരാചരവരിപുണ്ണനായ ശ്രീഹരിയാണ് എന്നു മറുവടി പറയും ചെയ്തു. 'എടോ! പിതൃഭേഷി! നിന്റെ ഹരി ഈ സ്കന്ദത്തിലുണ്ടെങ്കിൽ പുറത്തു വരട്ടെ' എന്നു പറഞ്ഞു ക്രോധതാമ്രാക്ഷനായി മുഷി ചുരുട്ടി പുരോഭംഗത്തിലുള്ള വജ്രസ്കന്ദത്തിൽ ഇടിച്ചപ്പോൾ സ്കന്ദം തവിട്ടുപൊടിയാകയും, ലോകം ഞെട്ടുമാറും, അസുരന്മാരെല്ലാം മോരാവസ്ത്രപ്പെടുമാറും അട്ടമനിച്ചും കൊണ്ടു നാസിംഹമുന്തി പ്രത്യക്ഷമാവുകയും ചെയ്തു. ഈ നാസിംഹമുന്തി പ്രാഹ്ലാദനെ പിൻഭാഗത്താക്കി രക്ഷിച്ചു, ഹിരണ്യകശിപുവെ പിടിച്ചു മടിയിൽ കിടത്തി ത്രിസന്ധ്യ സമയം, അവന്റെ മാറു പിളർന്നു രക്താഭിഷേകം ചെയ്ത് കുടൽമാലമൂടി, ഭക്തനായ പ്രാഹ്ലാദനെ വരംകൊടുത്തു. ചരിത്രം

ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. അതുകൊണ്ടു അടിയൻ പറയുന്ന സംഗതികൾ വിചലവക്കാരെ പ്രവർത്തിച്ചാൽ ഹിരണ്യൻ പററിയ ശിക്ഷ അങ്ങയ്ക്കും, അങ്ങയുടെ പുത്രമിരുകുളത്ര ഗോത്രങ്ങൾക്കും അനുഭവിക്കാനിടവരും.

എന്നുള്ള വിഭീഷണന്റെ അഭിപ്രായം മുഴുവനും പറഞ്ഞവസാനിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പു രാവണൻ ചന്ദ്രഹാസമെടുത്തു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

രാവണൻ—എടാ! ശത്രു! നീന്നെ ഇത്രയും കാലം സംരക്ഷിച്ചതിനുള്ള പ്രതിഫലം നന്നായ്. നീ കൃത്രിമബന്ധുവായിട്ടാണ് തീന്നത്. പാവിയു ക്ഷീരം കൊടുത്താൽ വിഷവൽനമെന്ന പോലെയാണു നീന്നെ രക്ഷിച്ചതിനുള്ള ഫലം. ഹിരണ്യനെക്കൊല്ലിച്ചു സിംഹാസനം കയ്യിലാക്കിയ പ്രഹ്ലാദനെപ്പോലെ എന്തെക്കൊല്ലിച്ചു ലങ്കേശ്വരനാവാറാണു നീ മോഹിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു ഈ ലങ്കാരാജ്യം നീ ഉടനെ വിട്ടുപോയില്ലെങ്കിൽ നീന്നെ ഈ ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നിരയാക്കും.

എന്നുള്ള കല്പന കേട്ടു പ്രവൃത്തികല്പനയെ ലംഘിപ്പാൻ ആകാണു് സാമന്തമുള്ളതു് എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു വിഭീഷണൻ ആലോചനാസരയിൽ നിന്നു പുറത്തേക്കു പോന്നു, തന്റെ വിശ്വസ്തനായ സചിവനൊരാളെ വിളിച്ചു മേലിൽ പ്രവൃത്തിക്കേണ്ട സംഗതികളെപ്പറ്റി ആലോചന ചെയ്തു. അനിലൻ, നീലൻ, അരൻ, സമ്പാത. എഴുതി നാലു് സചിവന്മാരും വിഭീഷണന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളോടു യോജിച്ചു പറഞ്ഞതിനാൽ സർവ്വേശ്വരനായ ശ്രീരാമസവാമിയെ അഭയം പ്രാപിക്കുകയാണ് ഉത്തമമെന്നു തീർപ്പുപെട്ടത്. രാമായണത്തിലുള്ള പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവാദി വാനരന്മാരുടെ നാടുവിൽ ഇരിക്കുന്ന ഭഗവാന്റെ മുൻകൂട്ടി വിവരം അറിയിച്ചു ചെന്നു കാണുകയാണ് നല്ലതെന്നുവെച്ച് വിഭീഷണൻ സചിവന്മാരിൽ സമ്പാതിനെ ഭൂതനായി അയച്ചു.

വിഭീഷണാഗമനം.

സുഗ്രീവൻ—നീ ആരാണു്? എന്തിന്നിവിടെ വന്നു്?

സമ്പാതി—ഓ! കിഷ്കിന്ധാധിവ! ഞാൻ രാവണസോദരനായ വിഭീഷണന്റെ സചിവനും, ഇപ്പോൾ ഭൂതനമാണു്. രാവണൻ സീതാദേവിയെ വിട്ടയയ്ക്കുകയോ നല്ലതു് അതല്ല രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുകയോ നല്ലതു് എന്ന കാര്യം തീർപ്പുപെടുത്തുവാൻ ഒരു വലിയ മന്ത്രിസഭകൂടിയിരുന്നു. ആ സഭയിൽ വെച്ചു യജമാനപ്രീതിക്കു യോജിച്ച വിധം യുദ്ധം തന്നെയാണു നല്ലതെന്ന അഭിപ്രായം ബലപ്പെട്ടതു് കണ്ടു് വിഭീഷണൻ യുദ്ധതികൊണ്ടും ഞായം കൊണ്ടും ആ അഭിപ്രായത്തെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. രാവണന്നു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അനേകവിധമായ ശാപങ്ങളും, സൂര്യവംശരാജാക്കന്മാരുടെ വൈഭവങ്ങളും, സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ അതൃപ്തചരിത്രങ്ങളും, സർവ്വേശ്വരിയായ ജാനകീദേവിയുടെ പൂർവ്വജ്ഞാതങ്ങളും മൊക്കെ വിഭീഷണൻ സദസ്സിൽ വിസ്മരിച്ചു പറക്കയും, സീതാദേവിയെ മടക്കി അയച്ചു, രാമസേവ ചെയ്യാത്തവക്കും വരാവുന്ന നാശങ്ങളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കാരണം ക്രോധാധിനായ രാവണൻ ചന്ദ്രമാസമെടുത്തു വിഭീഷണനെ പങ്കയിൽനിന്നു കടന്നുപോവാൻ മേന്മാൻ പങ്കയിൽ കടന്നാൽ ചന്ദ്രമാസത്തിന്നിരയാക്കുമെന്നും കല്പിച്ചു. ഈ കല്പനയെ സ്വീകരിച്ചു, വിഭീഷണനും സചിവന്മാരായ ഞങ്ങൾ നാലുപേരും കൂടി ചരാചരഗുരുവായ ഭഗവാനെക്കണ്ടു് അഭയം പ്രാപിക്കുവാൻ വന്നിരിക്കുകയാണു്

സുഗ്രീവൻ—നീ പറയുന്നതു വാസ്തവമായാലും അവാസ്തവമായാലും വിവരം ഭഗവാനെ ഉണർത്തിച്ചു, അവിടുത്തെ കല്പനപോലെ പ്രവൃത്തിപ്പാറേ തരമുള്ളു. ഓ! മാരുതേ! ഇവരെ ഞാൻ വരുന്നതുവരെ വിട്ടയക്കാത്ത വിധം ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യണം

എന്നും പറഞ്ഞു സുഗ്രീവൻ ശ്രീരാമന്തികത്തിൽ പോയി സമ്പാതി പറഞ്ഞ വിവരമെല്ലാം ഉണർത്തിച്ചു. ഇതുകേട്ട സുഗ്രീവാദികളുടെ അഭിപ്രായം എന്താണെന്നറിഞ്ഞതിനുശേഷം കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്താമെന്നു അരുളിച്ചെയ്തതിനാണു എല്ലാവരും കൂടി ഒരു മന്ത്രവിചാരം നടത്തി.

ശ്രീരാമൻ—നമുക്കിപ്പോൾ ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാനുള്ളതുവിടെ അഭയം പ്രാപിപ്പാൻ വന്നിട്ടുള്ള ജാനകീ ചോരനായ രാവണാസാദരണ അഭയം കൊടുപ്പാൻ പാടുണ്ടോ എന്നാണ്. നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

സുഗ്രീവൻ—സ്വാമിൻ! വിഭീഷണൻ ഒരു രാക്ഷസനാണ്. ശത്രുവായ രാവണന്റെ സഹോദരനാമാണ്. നമ്മുടെ പക്ഷത്തിൽ ചേർന്ന ചാരകുത്സം നിർവ്വഹിപ്പാൻ വന്നവനായിരിക്കുമെന്നാണു അടിയന്റെ അല്ലെങ്കിലുകൊണ്ടാലോചിക്കുമ്പോൾ കാണുന്നത്.

നീലൻ—സ്വാമിൻ! രാവണൻ നിന്തിരുവടിയോടു മാത്രമല്ല വിരോധം കാണിച്ചിട്ടുള്ളത് നിന്തിരുവടിയുടെ പൂർവ്വികന്മാരിൽ അനന്തര്യചക്രവർത്തിയെ ഇവൻ കലചെത്തിട്ടുണ്ട്. രാക്ഷസന്മാർ മായാവികളാണ്. നമ്മുടെ സൈന്യങ്ങൾക്കു അതിൽ അശേഷം റൈപുണ്യമില്ല. ഇത്തരക്കാർക്കു സൈന്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രവേശം കൊടുത്താൽ എന്നാണ് അവർ ചതിക്കുക എന്നറിവാൻ പ്രയാസപ്പെടും; അതുകൊണ്ടു അടിയൻ സുഗ്രീവരാജാവിന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിപ്പാനാണു സ്വായം കാണുന്നത്.

അംഗദൻ—സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടിയുടെ പരമാർത്ഥം അറിഞ്ഞു ഭക്തികൊണ്ടാണ് വിഭീഷണൻ അഭയത്തിനു ഇപ്പോൾ വന്നിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ, ഇവനു മുന്പുതന്നെ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യാൻ വിരോധമെന്തായിരുന്നു എന്ന ഒരു ചോദ്യത്തിന്നുവകാശമുണ്ട്. ഈ അവസരത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചു വിഭീ

ഷണന്റെ വരവു ശങ്കാർമാണ്. വിഭീഷണന്റെ ഉദ്ദേശം നമ്മുടെ ഗുണമാണെന്നു പറവാൻ അടിയന്നു ധൈര്യമില്ല.

ജാംബവാൻ—സപാമിൻ! വിഭീഷണൻ രാവണന്റെ അനുകൂലനായതുകൊണ്ടു രണ്ടുപേരെയും ഒന്നുപോലെ കരുതേണ്ടതാണ്. അഭയസ്ഥാനം കൊടുക്കുന്ന പക്ഷം ആയത് രാവണവധം കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷം വേണ്ടതാണെന്നാണ് അടിയന്നു തോന്നുന്നത്.

ഇപ്രകാരം മന്ത്രിസഭയിൽ ഹാജരുള്ളവരൊക്കെ അഭിപ്രായം പറഞ്ഞതിന്നു ശേഷം ഭഗവാൻ ഹനുമാനെ നോക്കി അഭിപ്രായമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു.

ഹനുമാൻ—സപാമിൻ! ഈ വാനരസംഘത്തിൽ അടിയൻ നാല്പത്തി രണ്ടാമത്തെ മന്ത്രിയാണ്. സുഗ്രീവാദി ഇരുപത്തൊന്നു രാജാക്കന്മാരും നാല്പത്തൊന്നു മന്ത്രിമാരും വിഭീഷണനെ സ്വീകരിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കെ അടിയന്നു പ്രത്യേകമായൊന്നും ബോധിപ്പിക്കാനില്ല. സർവ്വശ്ചരന്യായ നിന്തിരുവടിയുടെ ആജ്ഞയെ ബഹുമാനിച്ചു മാത്രം അടിയന്റെ അനുഭവം കുറച്ചു വായാം. അടിയൻ ലങ്കയിൽ ജാനകീദേവിയെ അന്വേഷിച്ചു പല ശ്രമങ്ങളും പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ വിഭീഷണന്റെ ഭവനമൊഴിച്ചു മറ്റൊല്ലാടത്തും മദ്യമാസകംഭങ്ങൾ നിറച്ചു വെച്ചതായിട്ടാണ് കണ്ടിട്ടുള്ളത്. വിഭീഷണൻ വിഷ്ണുഭക്തനാണ്. അവന്റെ ആലയത്തിൽ വേദപാഠം, ദേവപൂജ, നാമസങ്കീർത്തനം, പുരാണേതിഹാസങ്ങൾ വായിക്കുക എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ബ്രാഹ്മണകൃത്യങ്ങളാണു നടത്തിക്കൊണ്ടുന്നത്. ദേവിയെ രാവണൻ ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുപോയാക്കി ദുഷ്ടന്മാരായ ചില രാക്ഷസികളെയാണു കാവലിന്നു നിറുത്തിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു വിഭീഷണൻ തന്റെ മകളായ ത്രിജയയെ ദേവീശുശ്രൂഷക്കാ

യി സ്വകാര്യം പറഞ്ഞപ്പോഴായിട്ടുണ്ട്. ഈ ത്രിജട “ഭയപ്പെടേണ്ട; രാവണൻ സമ്മതമില്ലാത്ത സ്ത്രീകളെത്തൊട്ടകയില്ല. തൊട്ടാൽ അവന്റെ തല പൊട്ടിത്തരികുമെന്നു ശാപമുണ്ട്.” എന്നൊക്കെയുള്ള സാമ്പത്തികവാക്കുകൾ പറഞ്ഞ് സമാധാനിപ്പിക്കാറുണ്ട്. രാവണപുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്ന സാഹസ്യത്താൽ ബന്ധിച്ച രാവണന്റെ പാദത്തിൽ കാഴ്ച, വെച്ചപ്പോൾ, രാവണൻ എന്നെ കോട്ടക്കു പുറത്തുകൊണ്ടുപോയി വെട്ടിക്കൊൽവാൻ കല്പന കൊടുത്തു. അതുകേട്ട് വിഭീഷണൻ ‘ജ്യേഷ്ഠ! മാതമെക്കൊന്നാലും ഭൂതമെക്കൊല്ലരുത്. അതു ധർമ്മമല്ല. ശാസ്യവിരോധമുണ്ട്’ എന്നു പറഞ്ഞു അടിയന്റെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്തവനാണ്. ഇങ്ങിനെ ഒരു സഹായം ഇവനാൽ അടിയന്നും, ഇവന്റെ മകളാൽ ദേവിക്കും സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അസുരന്മാരും രാക്ഷസന്മാരുമൊക്കെ മായാവികളാണെങ്കിലും ആദിത്യരശ്മിയിൽ അന്ധകാരം നിലനില്ക്കുകയില്ലെന്ന ഒരു ധ്യാനം മാത്രമെ ഈ സംഗതിയിൽ അടിയന്നു പറയാനുള്ളൂ. അടിയൻ അവിവേകമായി വല്ലതും പറഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയത് ക്ഷമിച്ചുനഗ്രഹിപ്പാനുപേക്ഷിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമൻ — സഖേ! സുഗ്രീവ! വിഭീഷണനെ സംബന്ധിച്ച മാരുതി നമുക്കു തന്നിട്ടുള്ള അധികവിവരം കൊണ്ടു നമുക്കു ആദ്യം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള അഭിപ്രായത്തിന്നു ഒരു ഇളക്കം തട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. മാരുതി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതൊക്കെ സ്വാഭാഭവങ്ങളാണ്. യുക്തിക്കും ന്യായത്തിന്നും അനുഭവത്തിന്നും യോജിച്ച വിധം പല അഭിപ്രായങ്ങളും നാം കേട്ടു. ഇനി ധർമ്മത്തിന്നു യോജിച്ച വഴി കൂടി നോക്കുക. മന്ദരപദ്മതത്തെ മന്താക്കി, വാസുകിയെ കയറാക്കി, ചന്ദ്രനെ തരിയാക്കി, കാക്കോടകനെ വടമാക്കി, വേണുക്കുഴൽ കണയാക്കി, ഇങ്ങിനെ നാട്ടിച്ചുട്ടിക്കെട്ടിയ യന്ത്രം മുറുക്കി

ക്ഷീരാബ്ധിയെ മഥിച്ചപ്പോൾ, ആശ്രിതനായ ഇന്ദ്രാഭി
 ദേവകളെ വിചാരിച്ചു, സകല ഉപദ്രവങ്ങളും സഹിച്ചുപാ
 ല്ലാൽ അമൃതിനെ ദാനം ചെയ്തില്ലേ? ആയവസരത്തിൽ
 സുപ്തരാജാവായ വാസുകി ക്ഷീർണിച്ചു കാളകൂടവിഷം മരട്ടി
 ചുപ്പോൾ ആശ്രിതരാനന്തരത്തിനുവേണ്ടി, ലോകദാനം
 ചെയ്യാൻതക്കവണ്ണം പ്രവഹിച്ചൊഴുകുന്ന ആ ഹാലാഹല
 ത്തെ, ഭഗവാൻ പരമേശ്വരൻ ആചമനം ചെയ്തില്ലേ? ആ
 ശ്രിതരക്ഷണമെന്ന ധർമ്മത്തെ തെളിയിക്കുവാൻ ഇനിയും
 ചില സംഭവങ്ങൾ പറയാം. എന്റെ പൂർവ്വികന്മാരിൽ ഒ
 രാളായ ശിബിചക്രവർത്തി തന്നെ ആശ്രയിച്ച ഒരു പക്ഷി
 യെ രക്ഷിപ്പാനായി, തന്റെ ദേഹത്തിൽനിന്നു മാംസമെ
 ല്ലാം വജ്രത്താൽ ഇഴെൻടുത്ത് വേടുന്നു ദാനം ചെയ്ത ക
 മ നിങ്ങൾ പക്ഷെ കേട്ടിരിക്കാം. തന്റെ ഇണയെ യന്ത്രം
 വെച്ചു പിടിച്ചു വേടൻ, കാരറും, മഴയും, കൂരിരുട്ടും, കാര
 ണം സ്വസ്ഥനാത്തതായതേയും, അഗ്നി കിട്ടാതേയും, വി
 ശന്നു തളന്നു, തണുപ്പോറു കാഴ്ചപ്പെടുന്നതു കണ്ടു, ഒരു പ
 ക്ഷി തീ കൊത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തതും, ഇണയുടെ
 മാംസം കൊണ്ടു വേടന്റെ ക്ഷുത്ത് തീർന്നിട്ടില്ലെന്നു കണ്ടു
 വേടന്റെ അഗ്നിയിൽ തന്നെത്താൻ ചാടി മരിച്ചു വേട
 ന്റെ വിശപ്പിന്നു ശമനം വരുത്തിയതുമായ കഥയൊന്നാ
 ലോചിക്കുക. 'പരോപകാരാത്ഥമിദംശരീരം' എന്ന തത്വ
 ത്തെ ഒരു പക്ഷിയാണ് ലോകമെ പ്രവൃത്തിക്കൊണ്ടു കാണി
 ച്ചുകൊടുത്തത്. ആതപോഷ്ണമേറു തപിക്കുന്ന ചർമ്മ
 ണ്ഡം ജലവും നിഴലും ദാനം ചെയ്ത് പക്ഷിമൃഗാദികളെ
 രക്ഷിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു നമ്മെ ശരണം പ്രാപിച്ചിട്ടു
 ള്ള വിഭീഷണനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു വലുതായ അധർമ്മമാ
 യിത്തീരുമെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

മന്ത്രസഭാംഗങ്ങളെല്ലാം ഭഗവാന്റെ അഭിപ്രായം കേ
 ട്റ് ഏറ്റവും തൃപ്തിപ്പെടുകയും, സുഗ്രീവൻ പോയി വിഭീഷ

ണനെ കൂട്ടി രാമാന്തികത്തിൽ കൊണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു വി
ഭീഷണൻ ഭഗവച്ചരണാരവിന്ദം വണങ്ങി,
കോടിമാത്താഡ്യവിജയീകീരീടമണിമകുടവിലസൽ

ശ്രീവീരരാഘവാശരണം!

സപ്തേന്ദ്രിയഭ്രമോപശാന്തസിദ്ധയോഗി, ജനവിതുല

മാനസസരോജനിവസഹംസരാജ

ശ്രീവീരരാഘവാശരണം!

സപ്തജീവിതമനോമോഹനവശീകരതാരക

പരബ്രഹ്മമൃത്തശരണം!

ഹണിവികടമാലികാരേണവദിതപദകമലയുഗള

ശ്രീവീരരാഘവാശരണം!

ഘനവിജയഉഗ്രതൂണീരകോദണ്ഡപാണൈശരണം!

തുണഭരതലക്ഷ്മണസഹോൽഭൂതതാരകപരബ്രഹ്മ

മൃത്തിയൈശരണം!

എന്നിങ്ങിനെ സ്തുതിച്ച ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയ
ങ്ങളോടുകൂടി തൊഴുതു നില്ക്കുന്നതു കണ്ട ഭഗവാൻ. ഇങ്ങിനെ
പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ— ഹേ! വിഭീഷണ! നിന്നക്കു ഞാൻ അഭയം ത
ന്നിരിക്കുന്നു. നിന്നെ ലക്ഷേശ്വരനായി മനസ്സുകൊണ്ടു
ഞാൻ വാഴിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അക്ഷപ്രസ്ഥനാഭം രാ
മനാമവും ലോകത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്ന കാലം വരക്കും നീ
ലക്ഷേശ്വരനായിരിക്കും. ഇന്നുമുതൽ വാനരന്മാരെല്ലാം
നിന്നെ ലക്ഷേശ്വരനെന്ന് നിലയിൽ വിചാരിച്ചുവരും.

വിഭീഷണൻ ഭഗവാന്റെ കല്പന കേട്ടു കൃതാത്മനായി,
സ്വാമി പാദത്തിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും നമസ്കരിച്ചു. സുഗ്രീവാ
ദിവാനരന്മാരെല്ലാം വിഭീഷണനെ ലക്ഷേശ്വരനെന്ന് പുകഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടു ഇപ്ര
കാരം ചോദിച്ചു.

ലങ്കാവൃത്താന്തം.

ശ്രീരാമൻ— സഖേ! വിജീഷണ! ലങ്കയെപ്പറ്റി കേട്ടതല്ലാതെ ആ രാജ്യത്തെപ്പറ്റി എനിക്കു യാതൊരു വിവരവുമില്ല. ഈ ലങ്ക എങ്ങിനെയുണ്ടായി ഈ രാജ്യം ആരുടേതാണ്. രാവണന്നു എങ്ങിനെ കൈവശം കിട്ടി. ഇതിന്റെ വൃശ്ചിക മാറ്റ വിവരങ്ങളും അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

വിജീഷണൻ— സ്വാമിൻ! അടിയന്നു വിവാമുള്ളതൊക്കെ ഉണർത്തിക്കും. പണ്ട് വായുഭഗവാൻ, വാസുകിയും തമ്മിൽ ആരാണു യോഗ്യൻ എന്നു തക്കിച്ചു മത്സരിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണു ഈ ലങ്കയുണ്ടായതെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. സർവ്വശരീരികളുടേയും പ്രാണൻ വായുവാണ്. വായുസഞ്ചാരമില്ലെങ്കിൽ പ്രാണികളെല്ലാം നിഷ്ഠീവികളായിത്തീരും. അതുകൊണ്ട് താനിക്കാണു അധികം യോഗ്യതയെന്നു വായുഭഗവാനും, അങ്ങിനെയുള്ള വായുവെന്തെന്നു ഭക്ഷിക്കുന്നവനായേതുകൊണ്ടു തനിക്കാണു വായുഭഗവാനേക്കാൾ യോഗ്യതയെന്നു വാസുകിയും തമ്മിൽ വാദമുണ്ടായി. ഈ വാദം തീർക്കാൻ ദേവകൾ മദ്ധ്യസ്ഥനായി പ്രയത്നിച്ചു വന്നു. ഒടുവിൽ ഈ രണ്ടു ഭവനം അവരുടെ ശക്തി മഹാമേരുപർവ്വതത്തോടു കാട്ടേണമെന്നും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. മഹാമേരുപർവ്വതത്തിന്റെ ഒരായിരത്തെട്ടു ശിഖരങ്ങളും തന്റെ ഫണത്താൽ വാസുകി അമർത്തിപ്പിടിച്ചുവെന്നും, വായുഭഗവാൻ അതിശക്തി പ്രയോഗിച്ചിട്ടും ആ ശിഖരങ്ങളിൽ ഒന്നു പോലും ഇളകിയില്ലെന്നും, പക്ഷെ തക്കം റോക്കി ഒരു ശിഖരം വായുഭഗവാൻ അടിച്ചുമറിച്ചുവെന്നും, ആയതിനെ ഈ സാഗരത്തിൽ കിടക്കുന്ന ത്രികൂടപർവ്വതോപരിയിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുവെന്നുമാണ് ഐതിഹ്യം. മേരുപർവ്വതത്തിന്റെ ഒരു ശിഖരമായ ഈ ലങ്കക്ക് സചേലം, സുചേലം, സുബേലം എന്നു

നിങ്ങളെ മൃഗം കൊടുമുടികളാണ്. ഇവകൾ വെള്ളത്തിൽ ആണ്ടു കിടക്കുകയാണ്. ലങ്ക നവരത്നങ്ങളാലും കനകത്താലും ശോഭിക്കുന്ന ഒരു ദ്വീപായിട്ടാണ് കിടക്കുന്നത്. ലങ്കാനഗരിയുടെ ഏഴു മതിലിനും കൂടി ആദിത്യമണ്ഡപത്തെ അതിക്രമിക്കുന്ന ഇരുപത്തെട്ടു ഗോപുരങ്ങളുണ്ട്. നവരത്നഖചിതമായ എത്രയൊ ആയിരം തെരുവീഥികളുള്ള ഈ നഗരിയിൽ മുത്തുകൊണ്ടു പണിയിച്ചിട്ടുള്ള രാജധാനിയിലാണ് രാവണൻ അധിവസിക്കുന്നത്. ലങ്കാദ്വീപ് ഏഴുനൂറു യോജന വിസ്താരമുണ്ടെന്നാണ് പറയപ്പെടുന്നത്. രാവണൻ അറുപത്തിനാലു മന്ത്രിമാരും ആയിരം പടയുണ്ട്. ലങ്കാനഗരിയുടെ ഗോപുരകാവലിനായിത്തന്നെ എത്രയൊ കോടി പട്ടാളങ്ങളെ നിർത്തിയിട്ടുള്ളതിനു പുറമെ, പാതാളവാസികളായ ശത്രുക്കളുടെ വരവിനെ നോക്കി അധോമുഖമായി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യാനും, ആകാശവാസികളായ ദേവന്മാരുടെ വരവിനെ നോക്കി ഉപമുഖമായി അപ്രദക്ഷിണം ചെയ്യാനും വളരെ കോടി ഭടന്മാരെ നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. രാജധാനിയിൽ കാവലിനും ഭണ്ഡാരം കാവലിനും പ്രത്യേകം ഭടന്മാരുണ്ട്. ഈ വക ഒട്ടൊഴിയാതെയുള്ള സൈന്യങ്ങളുടെ നായകൻ പ്രഹസ്തനെന്ന മന്ത്രിയാണ്. മന്ത്രി, പുരോഹിതൻ, ഭൃതൻ, സൈന്യാധിപൻ, ഭരതൻ, ബ്രാഹ്മണൻ, പഞ്ചായക്കാരൻ, ജ്യോത്സ്യൻ, ഗുരു എന്നു തുടങ്ങിയവരെല്ലാം എപ്പോഴും രാവണന്റെ മന്ത്രിസഭയിൽ ഉണ്ട്. അടിയന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായി കുംഭകണ്ഠനെന്ന ഒരു അനുജൻ കൂടി രാവണനുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനു കൊല്ലത്തിൽ ആറു മാസം ഉറക്കവും ആറു മാസം ഉഴുത്തുമാണ്. ലക്ഷ്മണൻ വൈരൂപ്യം വരുത്തി വിട്ട ശുക്ലവർണ്ണ എന്നവർ ഞങ്ങളുടെ സോദരിയാണ്. ഞങ്ങളുടെ അച്ഛൻ വിശ്രവസ്സു മഹഷിയും അമ്മ കൈകസിയുമാണ്. മാലി, സുമാലി, മാല്യവാൻ

എന്നു മൂന്നു കാരണവന്മാർ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നതിൽ മാലിയേയും സുമാലിയേയും സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണനാണു വധിച്ചത്. മാല്യവാൻ ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരുപ്പുണ്ട്. ഇവരാണ് പണ്ട് ലങ്കയെ ഭരിച്ചിരുന്നത്. കുറച്ചു കാലം അച്ഛന്റെ (വിശ്രവസ്സിന്റെ) മറ്റൊരു മകനായ വൈശ്രവണൻ ഈ ലങ്കാരാജ്യം ഭരിച്ചുണ്ടായി. അന്നു മൂന്നു റാവതു യോജന വിസ്താരത്തിലായിരുന്നു ലങ്കാനഗരി. ജ്യേഷ്ഠനാണു പിന്നീട് ഈ നഗരിയെ എഴുന്തറ യോജനയാക്കി വളർപ്പിച്ചത്. വിശ്വകർമ്മാവിന്റെ സൃഷ്ടിയായ ലങ്കാനഗരിയുടെ അവസാനപ്പലക ആദ്യം അഗ്നികോണിലായിരുന്നത് ഇപ്പോൾ മരണസൂത്രത്തിലാണു കിടക്കുന്നത്.

രാവണനു ജാഗ്രസന്തതികളായി പന്തിരായിരം പുത്രന്മാരുണ്ടെങ്കിലും മണ്ഡോദരിയെന്നും, ധന്യമാലയെന്നും രണ്ടു പേരേയാണു പാണിഗ്രഹണം ചെയ്ത പത്നിമാരാക്കിട്ടുള്ളത്. ഇവരിൽ ധന്യമാല വന്ധ്യയാണെങ്കിലും അതികായൻ എന്ന പേരായി ഒരു ദത്തുപുത്രൻ അവൾക്കുണ്ട്. ഇവനാണു കന്ദീഷ്ഠപുത്രന്റെ സ്ഥാനത്തിരിക്കുന്നത്. മണ്ഡോദരിയിൽ രാവണി, അക്ഷകുമാരൻ, ത്രിശിരസ്സ് എന്നു മൂന്നു പുത്രന്മാർ രാവണസന്തതികളാണ്. ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കുകയാൽ രാവണിക്ക് ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്ന പേര് പ്രസിദ്ധമായിട്ടുണ്ട്. ഇവൻ അറുപത്തിനാലു കലാവിദ്യകളിലും വിപുണനാണ്. ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂർത്തികളും രാവണന്റെ കല്പനയില്ലാതെ ലങ്കയിൽ കടക്കുകയില്ല. ലങ്കാസ്ത്രീകളുടെ രത്നഹാരങ്ങൾ മാരാലിലാവസരത്തിൽ ശരീരസ്സംരത്തിനു വിരോധമായി തോന്നുകയാൽ ലങ്കാദിപിപാസ ചുറ്റി നില്ക്കുന്ന ലവണസമുദ്രത്തിലേക്ക് അഴിച്ചെറിഞ്ഞുവെന്നും അതു കാരണം ഈ സമുദ്രത്തിൽ എവിടെത്തപ്പിയാലും രത്നങ്ങൾ കിട്ടി

വരുന്നുതുകൊണ്ടു രത്നാകരമെന്നു പേർ സമുദ്രത്തിന്നു പൊതുവിൽ ഉണ്ടായതാണെന്നും പറഞ്ഞുവരുന്നു.

രാവണൻ ദിനംപ്രതി അമ്പതു കോടി ശിവലിംഗങ്ങളെ പൂജിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിന്നു പുറമെ ലങ്കയിൽ മുച്ചായിരം ഭദ്രകാളീ ക്ഷേത്രങ്ങളുള്ളതിലും ശരിയായ പൂജകൾ നടത്തുന്നുണ്ട്. ഈ കാളികൾക്കെല്ലാം മാതാവായി ലങ്കാശ്രീ എന്ന ഒരു ദുർഗ്ഗയുമാണ്. സ്വാമിൻ! ഇതൊക്കെയാണു ലങ്കക്കുള്ള വൈഭവം.

ശ്രീരാമൻ— സഖേ! വിഭീഷണ! ലങ്കയുടെ സ്ഥിതി ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ജാനകിയെ വീണ്ടു കൊണ്ടുവരുവാൻ ചെയ്യുന്ന പ്രയത്നങ്ങൾ നിഷ്പലമായി കലശലിക്കുമല്ലോ. താമരത്തടാകത്തിൽ ഒരു കുമ്പിം പിറന്ന പോലെ ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തിൽ നിസ്സാരനായി ജനിച്ച ഞാൻ ലോകാവധാദം കേട്ടു കഴിച്ചു കൂട്ടേണ്ടിവരുമല്ലോ. വില്ലാളികളും മായാവികളുമായ വമ്പിച്ച രാക്ഷസപ്പടയോടു നിരായുധനായ വാനരന്മാർ എങ്ങിനെ പൊരുതു ജയിക്കും? ഇതൊക്കെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ മനസ്സു തപിക്കുന്നു.

വിഭീഷണൻ—സ്വാമിൻ! ലങ്കയിലെ സ്ഥിതി ഇങ്ങിനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും നിന്തിരുവടിക്കു ദുഃഖത്തിന്നവകാശമില്ല. സീതാദോഷണത്തിന്നു ലങ്കയിൽ വന്ന ഒരു വാനരൻ അവിടെ വരുത്തിക്കൂട്ടിയ നാശം എത്രയാണ്? ഗോപുരപാരം കാക്കുന്ന ലങ്കാശ്രീയെ കൊന്നു, കദളീവനത്തിൽ കടന്നു, അവിടെ കാവല്ലാരായ സഹസ്രഗജങ്ങളുടെ ശക്തിയോടുകൂടി എത്രയൊ ആയിരം ഭടന്മാരേയും, അവരുടെ നേതാവായ ജംബുമാലിയേയും കൊന്നു. രാവണൻ കണി കാണുന്ന പൊന്മലയെടുത്ത് സാഗരത്തിലെറിഞ്ഞു, തന്നോടു യുദ്ധത്തിന്നു വന്ന പഞ്ചസേനാധിപന്മാരേയും രാവണന്റെ എട്ടു പുത്രനായ അക്ഷകുമാരന്മാരേയും കൊന്നു. ലങ്കാനഗരിയിലെ തെരുവീഥികളൊ

ഒരു ചട്ട ഭസ്മമാക്കി ആ അഗ്നിയിൽ അനേകം സ്രീപുരുഷന്മാരെ ചട്ട നശിപ്പിച്ചു. ഇത്രയും നാശം നിരായുധനായ ഒരു വാനരൻ ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ ഇക്കാരണമെന്തെന്ന് എഴുപത് വെള്ളം വാനരപ്പട വിചാരിച്ചാൽ എന്താണ് അസാധ്യമായിട്ടുള്ളത്? അതുകൊണ്ട് ഈ സാഗരം കടന്നു അക്കരെ ലങ്കയിൽ എത്തുവാനുള്ള വഴിയെന്താണെന്നാണു നാം വേഗം ആലോചിച്ചുറക്കേണ്ടത്.

ശ്രീരാമൻ— മാരുതി ലങ്കയിൽ വന്നു ഇത്രയൊക്കെ കോലാഹലങ്ങൾ കാട്ടിയെന്നുള്ള വർത്തമാനം ഞങ്ങൾക്കൊക്കെ പുതുമയാണ്. ഈ വക സംഭവങ്ങൾ മാരുതി നമ്മെ അറിയിക്കുന്നതിനാൽ പക്ഷെ വിനയംകൊണ്ടായിരിക്കാം. എന്നാലും ഈ വക വിരക്തത്വങ്ങൾ അഭിമാനിക്കത്തക്കതും അഭിനന്ദിക്കത്തക്കതുമാണ്.

വരണസേവ

ഭഗവാൻ ഇത്രയും വാർത്ത ഹൃന്തമാനെ പുകഴ്ത്തുകയും അനന്തരം സാഗരം കടപ്പാനുള്ള വഴികൾ ആലോചിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശ്രീരാമൻ— സോദര! സൗമിത്ര! നമുക്ക് അക്കരെ കടപ്പാൻ ഒരു മാറ്റം ഉണ്ടാക്കിത്തരുവാൻ സാഗരരാജാവായ വരണനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുക. അതിനായി ദർശനം ഉണ്ടാക്കി അതിലിരുന്ന് ശാസ്ത്രോക്തപ്രകാരം വരണനെ ധ്യാനിക്കുക.

പക്ഷെ ഞാൻ ഭഗവാന്റെ കല്പനപ്രകാരം ഏഴ് അർദ്ധമാത്രം വരണസേവ ചെയ്തിട്ടും വരണൻ പ്രത്യക്ഷനായില്ലെന്നു കണ്ട് ഭഗവാൻ കോപിക്കുകയും “വരണൻ വരുമൊ ഇല്ലയൊ എന്ന് ഞാൻ പരീക്ഷിക്കാം. കോദണ്ഡത്തെ ഇങ്ങട്ട് തുട്” എന്നു പറഞ്ഞു, വരകോദണ്ഡമായ ആ വില്ലിനെ അമുകണ്ഠാന്തരം വലിച്ചു ഞാണോറി ആഗേയാസ്രം തൊ

തത്സമുദ്രത്തിലേക്കു വിടുകയും ചെയ്തു. ഈ അസൂയ സമുദ്രത്തിൽ കടന്ന ഉടനെ അഗ്നിജ്വാലാമംഗലകൾ അവിടെയെങ്ങും പടന്നു പിടിച്ചു, സമുദ്രം തിളച്ച് മറിഞ്ഞ് അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ജലചരങ്ങളായ മത്സ്യം, കമറം, നക്രം, ചക്രം, ജല്ലകരം, മണ്ഡുകം, കക്ഷിടം തുടങ്ങിയ ജീവികൾ നശിച്ചു തുടങ്ങി. ഭഗവാൻ റീണ്ടും ബ്രഹ്മാസൂത്രം തൊട്ടത്തു. അപ്പോഴേക്കും ഭയാകലനായ വരണൻ അഗ്നിബാധയാൽ അവശനായി ഒരു മുത്തുമാലയത്തോടുകൂടി പ്രത്യക്ഷനായി മാലും ഭഗവാന്റെ പാദത്തിൽ കാഴ്ചവെച്ചു. സാക്ഷാൽ നമസ്കരിച്ചു ഇപ്രകാരം ഉണർത്തിച്ചു.

വരണൻ—പ്രഭോ! സജാതിക, വിജാതിക, സുഗത, ഭേദമില്ലാതായി, ദേശകാലവസ്തു പരിച്ഛേദമറിതനായി, നിഷ്പേക്ഷനായി, നിമ്ബനായി, അവർണ്ണമാനസഗോചരനായി, സർവ്വലോകശരണനായുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ ആജ്ഞയെ ലംഘിപ്പാൻ, അസാധാരണൻ ഒരിക്കലും ഒരുങ്ങുന്നതല്ല. അടിയന്റെ നേരെ നിന്തിരുവടി പരിഭവിക്കരുത്. അഗസ്ത്യശാപത്താൽ ഗർഭമായ പാണ്ഡുരാജാവായ ഇന്ദ്രദ്രുപ്തനെ, ദേവലമുഖിയുടെ ശാപത്താൽ നക്രമായ ഹുളു എന്ന ഗന്ധർവ്വൻ ത്രിക്ഷോചലത്തിന്റെ ശിരസ്സിലുള്ള നീരണി പൊയ്ക്കയൽ ജലം കുടിപ്പാനിരങ്ങിയപ്പോൾ കാലിൽ കടന്നു പിടിക്കുകയും, ഔവ്വബോധം വന്നു സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയെ സ്മരിക്കുകയും, നിന്തിരുവടി ഗരുഡംരൂഢനായി വന്നു ഗന്ധർവ്വനും രാജാവിനും സായുജ്യമുക്തി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. കഥ ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. അത്രമാത്രം ഭക്തവാത്സല്യമുള്ള നിന്തിരുവടി അറിയാതെ വല്ല അവരോധവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ക്ഷമിക്കണം.

ഭഗവാൻ—വരണ! ഏഴു ദിവസം അമോദരാത്രം ഞങ്ങൾ നിന്നെ ധ്യാനിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നിട്ടും നീ വരാതിരിപ്പാനുള്ള

കാണമെന്നാണ്. ആഗേയാസ്യം പ്രയോഗിച്ചപ്പോൾ മാത്രമേ നീ അറിഞ്ഞുള്ളുവെന്നു എങ്ങിനെ വിശ്വസിക്കും. വരുണൻ—പ്രഭോ! നിന്തിവദി ഇവിടെ ഏഴുനെയുള്ളിയ വിവരം അടിയൻ അറിവാൻ ഇടവന്നിട്ടില്ല. പുഷ്പരഭീരിനെ ചുറ്റിക്കിടക്കുന്ന ശുഭാഷ്ടവൃത്തിൽ തിമിയെന്നും തിമിംഗലമെന്നും പേരായ രണ്ടു മത്സ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ അതികുറിയായി ശബ്ദം തുടങ്ങുക കാരണം ഇതരജല ജന്തുക്കൾക്കു നാശം തട്ടി, സമുദ്രത്തൽ വലിയ അലതിരുകൾ ഉണ്ടായി പല ദ്വീപുകളുടേയും കരകളെ അതിക്രമിച്ചു പല ദോഷങ്ങളും സംഭവിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ട്, പ്രജാരക്ഷാനർത്ഥം ഞാൻ അങ്ങോട്ടു പോയിരിക്കുകയായിരുന്നു. അതാണു വിജിച്ചപ്പോൾ അറിയാഞ്ഞത്.

ഭഗവാൻ—ഈ മത്സ്യങ്ങൾ ഏതുകൊണ്ട് ഉണ്ടായവരാണ്. വരുണൻ—ഹയഗ്രീവനെ കൊല്ലുവാൻ മത്സ്യവതാരമെടുത്ത അവസരത്തിൽ മറ്റു മത്സ്യങ്ങളുമായുണ്ടായ ജലക്രീഡയിൽ ഉരുവിച്ചവരാണെന്നാണു പറയപ്പെടുന്നത്.

ഭഗവാൻ—ഓ! വരുണ! ഞാൻ വിജിച്ചു അവസരത്തിൽ നിന്നെ കാണായ്കയാൽ വില്പിൽ ഞാൻ ബ്രഹ്മാസ്യം അനുസസാനം ചെയ്തുപോയി. ഈ അസ്യം വെറുതെ വിട്ടുവാൻ തരമില്ല. ഇതിന്നു ലക്ഷ്യം കാട്ടിത്തരേണ്ടതായ ഭാരം നിന്നെക്കുണ്ട്.

വരുണൻ—നിന്തിവദിയുടെ ബാണത്തിന്നു ലക്ഷ്യം കാട്ടിത്തരുവാൻ അടിയന്താൽ അസാദ്ധ്യമാണെങ്കിലും ഒന്നു ത്തികാം. ഈ ഗുണമുള്ളിയുടെ പശ്ചിമോത്തരഭാഗത്തായി ഗാസ്താരമെന്ന ഒരു ദ്വീപുണ്ട്. അതിൽ ശൗകോടിരാക്ഷസന്മാർ അധിവസിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ രാക്ഷസന്മാരെ കൊണ്ടു ത്രിവേണികൾക്കു മാത്രമല്ല ജലചരങ്ങൾക്കു കൂടി വലതായ ഉപദ്രവം നേരിടുന്നുണ്ട്. അധർമ്മപ്രവൃത്തികൾക്കു അവരെ നശിപ്പിക്കുവാൻ ഈ ബ്രഹ്മസായകം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി അടിയനെ കെടിക്കുമാറാകണം.

ഭഗവാൻ അതുപ്രകാരം ബ്രഹ്മാസ്യത്തെ വിനിയോഗിച്ച് ചുതിന്ന ശേഷം ലങ്കയിലേക്കു കടക്കുവാൻ സമുദ്രത്തിൽ കൂടി ഒരു മാറ്റം ഉണ്ടാക്കിത്തരണമെന്നു വരുണനോടാവശ്യപ്പെട്ടു.

വരുണൻ—പ്രഭോ! ഈ സമുദ്രത്തിന്റെ വിസ്താരത്തെപ്പറ്റിയും ആഴത്തെപ്പറ്റിയും നല്ല വിവരം ഇപ്പോഴില്ല. ലക്ഷം യോജന വിസ്താരമെന്നു ഒരു കണക്കുണ്ട്. ആയതു സൃഷ്ടിക്കാലത്തുള്ളതാണ്. അതിന്നുശേഷം തിരമാലകളുടെ സംഖ്യയനുസരിച്ച് വിശാലമായ ഈ സമുദ്രത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ അധികരിച്ചും, ചില ഭാഗങ്ങൾ കുറഞ്ഞും വന്നിട്ടുണ്ട്. ജലത്തെ അങ്ങുമിങ്ങും നീക്കി അതിനിടയിൽ കൂടി സൈന്യങ്ങളെ ഇറക്കി കൊണ്ടുപോകുന്നതായാൽ വളരെ കാലതാമസവും ബുദ്ധിമുട്ടും സംഭവിക്കും. അടിയൻ വേറെ ഒരു വഴി ഉണർത്തിക്കാം. ചാനം സൈന്യങ്ങൾ കല്ലും മലയും പാറകളെയും കൊണ്ടിട്ടു ഒരു സേതുവെ ബന്ധിക്കുമാണെന്നല്ലേ? അടിയൻ ജലത്തിൽ മുങ്ങിയിരുന്ന് അപർ ഇടണ സാധനങ്ങളെ അങ്ങുമിങ്ങും പോകാതെ തടുത്തു കൊള്ളാം.

വരുണന്റെ ഈ അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി എല്ലാവരും യോജിച്ച് സേതുബന്ധനത്തിനായി ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തതുടങ്ങി.

സേതുബന്ധനം.

ശ്രീരാമസപാമിയും, സോദരനായ ലക്ഷ്മണനും, ലക്ഷ്മണനായ വിഭീഷണനും, കിഷ്കിന്ധാധിപനായ സുഗ്രീവനും ഇങ്ങനെ നാലു പേരൊഴിച്ചു മറ്റുള്ളവരെല്ലാം സേതുബന്ധനത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടു വന്നതുടങ്ങി. 'അങ്ങു മുതൽ മേതപർവ്വതമുള്ള പാറകളെയും കൊണ്ടു വരണമെന്നും, റിംപകർമ്മാവിന്റെ മകനായ നളൻ ഇതുകൾ വാങ്ങി പടവ ചെയ്യാൻ നില്ക്കണമെന്നുമാണു ജാംബവാ

ന്റെ കല്പന. കുമ്പളൻ കമ്പതു പട്ടുതങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു ക
ന്നാമതു മുഹൂർത്തകല്പിട്ടു സേതുബന്ധം ആരംഭിച്ചു. ഈ ക
ൽമം കാണാൻ ആകാശത്തിൽ വന്നു കൂടിയിരുന്ന ഇന്ദ്രാദി
ദേവകൾ കുമ്പളന്റെ മുഹൂർത്തകല്പിട്ടൽ കണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെ
ട്ടു പറയുന്നു. 'കുമ്പളൻ ഇട്ടു കമ്പതു മുഹൂർത്തകല്പകളായ പട്ടു
തങ്ങൾ വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകാതെ നാട്ടുസ്ത്രീകളുടെ നട
നംപോലെ 'തിമിയിമി'യെന്നു താളാനുസരണം നൃത്തം ചെയ്യ
ന്നതു നോക്കുക. പട്ടുതങ്ങൾ വെള്ളത്തിൽ വീണപ്പോൾ
ഉണ്ടായ വെള്ളത്തുള്ളികൾ തെരിച്ചു നമ്മെക്കൂടി. സ്തംഭിച്ചതു
നോക്കുക. ക്ഷീരബ്ധിയിൽ മന്ദാപട്ടുതത്തെ ഇടുക കാരണം
നമുക്കു അമൃത് സിദ്ധിച്ചു ജരാനാ പോക്കുവാൻ സാധിച്ചതു
പോലെ ഈ സമുദ്രത്തിൽ കുമ്പളൻ ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ പട്ടു
തം ഇടുക കാരണമായി രാവണചധമെന്ന അമൃതു നമുക്കു ഉ
ടനെ സിദ്ധിക്കും.' എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. ഉദ്യോഗാദികൾ ന
ത്തനം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

പാനരന്മാർ കൊണ്ടുവന്ന പട്ടുതങ്ങളെല്ലാം രാജാ
നായി വാങ്ങി നളൻ സേതുവെ പടുത്തുകൊണ്ടു പോയി. പ
ത്തു യോജനവണ്ണമായി കെട്ടിപ്പടുത്തുകൊണ്ടുപോയ ഈ സേ
തുവെ അഞ്ചുദിവസംകൊണ്ടു നൂറു യോജന നീളം കെട്ടി, ല
ങ്കയുടെ വടക്കെ ഗോപുരത്തിൽ കൊണ്ടു മുട്ടിച്ചു. അനന്തരം
പാനരസൈന്യങ്ങൾ ഭഗവാനൊപ്പം ഈ സേതുപരിമാൾമാ
യി ലങ്കയിൽ ചെന്നു വടക്കേ ഗോപുരത്തിന്റെ സമീപമുള്ള
സുബേലത്തിന്റെ അടിപ്പാട്ടിൽ സങ്കേതമുറപ്പിച്ചു. പാനര
യകനായ നീലനെ സൈന്യങ്ങളുടെ സുഖവാസത്തിനുള്ള ഏ
ല്പാടകൾ ചെയ്യാൻ ദോഷേല്പിച്ചയക്കുകയും, രാമലങ്കുണ്
ന്മാർ ശിലാധനി കൊണ്ടും ഹനുമാൽപ്രഭൃതകൾ ആപ്പ്നാ
ദം കൊണ്ടും സേതുബന്ധവർത്തമാനം ലങ്കാവാസികളെ അറി
യിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശുകചാരണന്മാർ.

ഞാണൊലിയും, ആപ്പ്നാദങ്ങളും കേട്ടു രാക്ഷസന്മാർ

ഭയപ്പെടുകയും, രാവണന്റെ റോകാരായ ശുകചാരണന്മാർ വാനരവേഷമെടുത്തു ശത്രുക്കളുടെ ബലാബലമറിവാൻ വാനരസൈന്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ കടന്നുകൂടുകയും ചെയ്തു. ഇവരെ സംശയിച്ചു പിടിച്ച ഭഗവാന്റെ മുമ്പിൽ ഹജേരക്കിയ പ്ലോർ 'ഞങ്ങൾ ഫലമൂലപക്ഷങ്ങൾക്കായി കാട്ടിൽ പോയിരുന്നു. അവിടെനിന്നു രഹസ്യമായ ചില വസ്തുതകൾ കേട്ടതു ഇവിടെ ഉണർത്തിപ്പാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്. രാവണ സോദരനായ വിഭീഷണൻ ഒരു റോകാരനാണ്. മായാവി യായ വിഭീഷണൻ നിന്തിരുവടിയേയും മറ്റും ചതിച്ചു കൊല്ലുവാൻ തരുന്നോക്കിനില്ക്കുകയാണ് ഞങ്ങൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ വാനരന്മാരാണ്. അങ്ങനെയുള്ളപ്പോൾ അശേഷം ശക്തി ക്ഷേണത്തില്ല' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ ഭഗവാൻ വിഭീഷണനെ വരുത്തി ഇവരെ കാട്ടിക്കാട്ടുകയും ഇവർ പറഞ്ഞ വസ്തുതകൾ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു. വിഭീഷണൻ ഉടനെ വിശ്വമന്ത്രം ജപിച്ച് ഇവരുടെ തലയിൽ തൊട്ടപ്പോൾ ഇവർ രണ്ടുപേരും രാക്ഷസന്മാരായി യഥാർത്ഥസ്വരൂപത്തെ പ്രദർശിപ്പിച്ചു. 'ഇവർ ശുകനെന്നും, ചാരണനെന്നും പോയി രാവണന്റെ റോകാരിൽ ഞേപേരാണ്' എന്നു വിഭീഷണൻ ഭഗവാനോടു ഉണർത്തിച്ചു. രക്ഷിക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു ശുകചാരണന്മാർ ഭഗവാനെ അഭയം പ്രാപിച്ചുവെങ്കിലും, ഭഗവാൻ ശുകചാരണന്മാരെ ദൂതന്മാരാക്കി താഴെ ചേക്കുന്ന സന്ദേശത്തോടുകൂടി രാവണന്റെ അടുക്കലേക്കയക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.

ര ര മ സ നേ ശം

"അലങ്കാരയുക്തമായ ലങ്കാരാജ്യവും, ആ രാജ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച രാജപട്ടം, രാജ ചെങ്കോൽ, രാജകിരീടം തുടങ്ങിയ വാഗ്ദാനങ്ങളെ എല്ലാ രാജചിഹ്നങ്ങളും രാവണന്റെ അനുജനും രാമഭക്തനുമായ വിഭീഷണനു കൊടുത്ത് വിഭീഷണനെ ലങ്കേശ്വരനായി വാഴിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു

വെന്നും; രാമനാമവും, അക്ഷപന്ത്രനാമം നിലനില്ക്കുന്നേടത്തോളം കാലം ഇതിന്നു ഇളക്കം തട്ടുന്നതല്ലെന്നും; ആയോജനം നീളവും പത്തു യോജന വണ്ണവുമുള്ള ഒരു ചിറ കെട്ടി, സേതുബന്ധം ചെയ്ത്, സേതുമാറ്റമായി മനുഷ്യരും ചാനരന്മാരും ലങ്കയിൽ കടന്നു വടക്കേ ഗോപുരത്തിന്റെ വടക്കു ഭാഗം പോക്കളം ഉറപ്പിച്ച് രാവണനോടു യുദ്ധത്തിന്നു കൊടികരതിയിരിന്നുവെന്നും; രാവണനെന്ന് ദുർമാറ്റിയുടെ മുഖഗളകരചരണാദ്രവയവങ്ങളെല്ലാം അസ്രംകൊണ്ടു വേറെ വേറെയാക്കി വണയിച്ചു, കാക്ക, കഴുതുടങ്ങിയ നികൃഷ്ടജീവികൾക്കു ഭക്ഷിപ്പാൻ കൊടുക്കുമെന്നും; രാവണാജിതമായ സർവ്വഭാഗ്യങ്ങളും വിഭീഷണൻ അനുഭവിക്കുമെന്നും; രാവണനും അവന്റെ ദുർമാറ്റങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്ന മറ്റു സകലരും യുദ്ധത്തിൽ നശിച്ചു തരേരവാദി നാകങ്ങളിൽ കിടന്നു മുഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുമെന്നും ദാശരഥി രാമൻ അറിയിക്കുന്നതായി നിങ്ങൾ രാവണനോടു പറയുക.”

എന്നുള്ള രാമസന്ദേശം കേട്ട് അപ്രകാരം ചെയ്തുകൊള്ളുമെന്നു സമ്മതിച്ചു ശുകനും ചാരണനും ലങ്കാരാജധാനിയിലേക്ക് ഇച്ഛാഭംഗത്തോടെ മടങ്ങിപ്പോയി.

മാല്യവാന്റെ ഉപദേശം

വാനരസൈന്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മേല്പറഞ്ഞ സാഭവം നടക്കുമ്പോൾ രാവണൻ മന്ത്രിസഭ വിളിച്ചു കൂട്ടി കാർഷ്വലോചന ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സഭയിൽ രാവണന്റെ അമ്മാമനായ മാല്യവാൻ അപ്പോൾ വരികയും രാവണൻ യഥാത്ഥം ബഹുമാനിച്ചിരുന്ന മാല്യവാൻ അവിടെ വരുവാനുണ്ടായ കാരണം എന്താണെന്നറിവാൻ അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

മാല്യവാൻ — ഹേ! രാവണ! ഉത്തരകോസലേശ്വരനായ ദശരഥചക്രവർത്തിയുടെ മകൻ രാമൻ, സാഗരത്തിന്റെ മറുകരയിൽ വന്നു വരുന്നതെന്തെന്നു അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു.

ത്തി വരണൻ തിരുമുൽകാഴ്ചവെച്ച മുത്തുമാലും സ്വീകരിച്ചു, അവന്നു അഭയം കൊടുത്തു, അത്യാഗാധമായ സമുദ്രത്തിൽ ചിര കെട്ടുവാൻ സൗകര്യവും സഹായവും സമ്പാദിച്ചു, സേതുബന്ധം കഴിച്ചു സേതുമാഗ്ഗം വമ്പിച്ച ഒരു വാനരപ്പടയോട്ട കൂടി ലങ്കയിൽ കടന്നു സുബേലമലയുടെ അടിത്തട്ടിൽ സങ്കേതം ഉറപ്പിച്ചു വിവരം ചക്ഷു നിങ്ങളും ഇപ്പോൾ കേട്ടിട്ടുണ്ടാവണം. ഈ സംഭവം എത്രയും വ്യസനകാര്യമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു ഞാൻ പറയേണ്ടതില്ല. അഷ്ടദിക്പാലന്മാരെ നീ ജയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു അഭിമാനിക്കരുണ്ട്. എന്നാൽ അതിൽ കരാളായ അഗ്നിക്കു നിന്നെ ഇപ്പോൾ അശേഷം ബഹുമാനമില്ലെന്നു ലങ്കാഭരണം കൊണ്ടും, വരണന്നു നിന്നെ ലവലേശം കൂസലില്ലെന്നു സേതുബന്ധംകൊണ്ടും വെളിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വക കാര്യങ്ങൾ ആലോചിച്ചാൽ രാമനെ ശത്രുവാക്കുന്നതു അനന്തരഫലമേതാവാണെന്നാണ് ഏതെങ്കിലും ചക്ഷു.

പ്രഹസ്തൻ—വാൽക്യം റിമിത്തം അങ്ങയുടെ ബുദ്ധി സുസ്ഥിരമല്ലാതായിട്ടുണ്ടെന്നു സംശയിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ട്. വരണൻ രാമനെ വണങ്ങിയെങ്കിൽ മറ്റുള്ള ദിക്പാലന്മാരെല്ലാം ഇപ്പോഴും രാക്ഷസേശ്വരനെ സേവിച്ചു കഴിച്ചു കൂട്ടുകയല്ലെ ചെയ്യുന്നത്? വാനരന്മാർ മലയെടുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, പരമേശ്വരസ്വാമി അധിവസിക്കുന്ന കൈലാസപർവ്വതത്തെയും അതോടുകൂടി ഗണപതിയെയും, സുബ്രഹ്മണ്യനേയും നന്ദി, നന്തി, മഹാകാള, വേതാള, ചണ്ഡമുണ്ഡ, ചാമുണ്ഡ, കണ്ഡോദര കുന്ദോദര, മഹോദര, വീരഭദ്ര, ക്രൂരഭദ്ര, ഭാഗി, ഭംഗിരിടി, കരടി, പലണ്ടാകണ്ണൻ തുടങ്ങിയ ഭൂതഗണങ്ങളേയും നമ്മുടെ സ്വാമി എടുത്ത് അമ്മാനമാടിയ കഥ അങ്ങന്നു മാനു പോയെന്നു തോന്നുന്നു. സ്വഭവനന്തിലേക്കു പോയി സ്വസ്ഥമായിരിക്കുകയാണ് ഈ വാൽക്യഭാഗതിൽ ഭൂതഗണമായിട്ടുള്ളത്. രാ

മാദികൾ സാഗരത്തിന്റെ മറുകരയിൽ എത്തിയപ്പോൾ തന്നെ അവരോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ എന്നു അയക്കേണമെന്നു അപേക്ഷയെ സ്വീകരിക്കാത്തതുകൊണ്ട്, അവർ ഇക്കര കടപ്പാൻ ഇടയായത്. അവർ ഇക്കര കടന്നതുകൊണ്ടു അവരെ അന്വേഷിച്ചു പോകാതെ കഴിഞ്ഞു. പ്രഭോ! ലക്ഷ്യം, ഇപ്പോഴെങ്കിലും രാമാദികളെ കൊന്നു വരാൻ അടിയന്നു കല്പന തന്നാലും.

പ്രഹസ്തന്റെ ഈ സംഭാഷണം കേട്ട് രാവണൻ വളരെ തൃപ്തനായി സമയം വരുമ്പോൾ വേണ്ട കല്പന തന്നെ താണെന്നു പറഞ്ഞു പ്രഹസ്തനെ സമാധാനിപ്പിച്ചയച്ചു. മാല്യവാൻ ഒന്നും പറയാതെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കും രാമസന്ദേശവും കൊണ്ടു ശുകചാരണന്മാർ രാവണന്റെ മുമ്പിൽ വന്നു നമസ്കരിച്ചു വന്നയാനപിതന്മാരായി നിന്നു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ചാരന്മാരും രാവണനും.

ചാരന്മാർ — പ്രഭോ! ഞങ്ങൾ ഇന്ന് വടക്കേ ഗോപുരത്തിൽ പോയി അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അവിടെ രാമജ്ഞാണെന്നും വന്ദിച്ച ഒരു വാനരസൈന്യവും സുബലത്തിന്റെ അടിവാരത്തിൽ പാളയമുറപ്പിച്ചു പാർക്കുന്നതായി കണ്ടു. അവരെപ്പറ്റിയുള്ള അധിക വിവരങ്ങളും അവരുടെ ഉദ്ദേശങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുവാനായി ഞങ്ങൾ വാനരരൂപം ധരിച്ച വാനരസൈന്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രവേശിച്ചു. വാനരന്മാർ സംശയിച്ചു ഞങ്ങളെ പിടിച്ചു താഡിച്ചും, മാർത്തിച്ചും, നിലത്തിഴിച്ചും വളരെ ദേഹോപദ്രവം ചെയ്തു. പ്രാണഭയം നിമിത്തം ഞങ്ങൾ നിലവിളിച്ചപ്പോൾ വാനരന്മാർ ഞങ്ങളെ പിടിച്ച് രാമാന്തികത്തിൽ കൊണ്ടു പോയി. അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന വിഭീഷണൻ, പണ്ട് സൈനാധികേയനെന്ന അസുരൻ ബ്രാഹ്മണവേഷമെടുത്ത്

ദേവസഭയിൽ അതു കേൾപ്പാൻ ചെന്നപ്പോൾ അക്ഷയ
സുന്ദരൻ രാക്ഷസനാണെന്നു പറഞ്ഞു ആ അസുരനെ മഹാ
വിഷ്ണുവിന്നു കർഷിക്കാത്തതായാലോ, ഞങ്ങളെ രാമന്നു കാ
ർഷിക്കാത്തതായാലോ യഥാർത്ഥവിവരം പറഞ്ഞു മനസ്സി
ലാക്കിക്കളഞ്ഞു.

രാവണൻ — സൈന്ധവകേയന്റെ കഥയെന്നു വിസ്തരിച്ചു
കേൾക്കട്ടെ.

പാലാഴിമഥനം.

ചാരന്മാർ — പണ്ട് ശ്രീമതിയെന്ന വിദ്യാധരി, വേണവീണ
കളോടുകൂടി, ഏഴര നാഴിക പുലരാനുള്ളപ്പോൾ ലക്ഷ്മീഭഗ
വതിയുടെ കേശാഭിപാദവും പാദാഭിഷേകവും വണ്ണിച്ചു
പാടി സ്തുതിക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ അനേക
സംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സ്വർഗ്ഗലോകമായ ലക്ഷ്മീഭഗ
വതി പ്രത്യക്ഷയായി. സർവ്വപാപഹർമായും, മോക്ഷപ്രദ
മായും ഉള്ള ചേമന്തിയെന്ന പുഷ്പംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു
മാലയും ആ വിദ്യാധരിയെ സന്തോഷിച്ചു കൊടുത്തു. വി
ദ്യാധരി ഈ മാലയും വാങ്ങി ദേവലോകത്തേക്കു മടങ്ങി
വരുമ്പോൾ വഴിയിൽവെച്ചു ദുർഗ്ഗാസാവിതെ കാണുകയും,
ആ മഹാഷിയുടെ അഭിവാദ്യംകൊണ്ടു തൃപ്തയായി, അന്നു
വൃശ്ചികനും സർവ്വസംഗപരിത്രാഗിയുമായ ആ മഹാഷിയെ
മാറിക്കേണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി, ലക്ഷ്മീഭഗവതായ ചേമ
ന്തിമാലയെ ദുർഗ്ഗാസാവിതെ ദാനം ചെയ്തതായെന്നു. ദു
ർഗ്ഗാസാവിതെ ഈ മാലയെ ആക്കുന്നു ദാനം ചെയ്യേണ്ടതെ
ന്നാലോചിച്ചു ഭൂമിയിൽ ദേവേന്ദ്രന്നു കൊടുക്കേണമെന്നു സ
ങ്കല്പിച്ചു സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോയി. അവിടെ പ്രതാപവാനാ
യ ഇന്ദ്രൻ, വക്രപാണിയായി, ഏകദാ യന്ത്രാധിപനായി, ശ്ര
ദ്ധാശ്രിതനായ്ക്കോടി ദേവകളോടും ഉപ്പു, രാജ, തിലോത്ത
മ, നന്ദിനീ, വാഹിനി, കന്ദർപ്പമാലിനി, പരിമളവല്ലി, പ
ഞ്ചമഹാഷി, മദനമേഘ, മദനകഞ്ചരി, അതിരസലിഖ,

ആനന്ദവേണി, ശൃംഗാരലീല, ശ്രീചഞ്ചലാക്ഷി തുടങ്ങിയ ദേവസ്ത്രീകളുടെ ഭരതനാട്യകളോടും, അനന്തകോലാഹലങ്ങളോടും കൂടി നഗരി വലംവെക്കുന്നതാണു മഹർഷി കണ്ടത്. ഈ അവസരത്തിലാണു ദുർവാസാവു മാല്യത്തെ ദേവേന്ദ്രനു ദാനം ചെയ്തത്. ഈ മാല്യത്തെ ഇന്ദ്രൻ തോട്ടി നീട്ടി വാങ്ങി, ഐരാവതത്തിന്റെ മസ്തകത്തിന്മേൽ വെച്ചു തന്റെ കചഭാരത്തെ ചിക്ഷിയുലത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചു. ഇതിലിടക്ക് മാല്യത്തിന്റെ സൗരഭ്യം കാരണം ഋശംഗ്വികൻ കൂട്ടമായി കൂടി വീകാരം ചെയ്തു മസ്തകത്തിൽ ഉപദ്രവിച്ചപ്പോൾ ഗജേന്ദ്രൻ ക്രോധിച്ച് ഈ മാല്യത്തെ തുന്ധിക്കരം കൊണ്ടെടുത്ത് റിലത്തിട്ടു ചവിട്ടി ചീത്തയാക്കി കളഞ്ഞു. ദുർവാസാവ് ഇതൊക്കെ കണ്ടു നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ മഹർഷി കോപിച്ച് ഹേം! ഇന്ദ്ര! നീ, ഈ മാല്യത്തിന്റെ ഗുരുതപത്തേയും, എന്റെ വൈഭവത്തേയും, ലേശംപോലും ആലോചിക്കാതെ ഈ മാല്യത്തെ നശിപ്പിച്ചത് നിന്റെ ഐശ്വര്യാധിക്യത്താലാണ്. അതുകൊണ്ട് നിന്റെ സപ്തഭാഗ്യങ്ങളും ക്ഷീരാബ്ധിയിൽ കളിക്കട്ടെ. നിന്നെക്കൂടി നിന്റെ പ്രജകൾക്കും ജാനക ബാധിക്കട്ടെ.” എന്നു ശപിച്ച് മഹർഷി അന്തർലോകം ചെയ്തതും ചെയ്തു. ശാപമരറു ഇന്ദ്രാദി ദേവകൾക്കെല്ലാം ജാനക ബാധിച്ചു. അപ്സരസ്ത്രീകൾ, കല്പവൃക്ഷം, നവതിഥി, അമൃത്, സാഭി, ഉച്ചൈഃശ്രവസ്സ്, ഐരാവതം എന്നു തുടങ്ങിയ ഐശ്വര്യഭാഗ്യങ്ങളെല്ലാം ക്ഷീരാബ്ധിയിൽ ചെന്നു കളിക്കുകയും ചെയ്തു. ദേവലോകം അരാജകമായി തീർന്നു. ഇന്ദ്രാദികൾ വിഷ്ണുനാരായി വൃസനത്തോടെ സത്യലോകത്തു ചെന്നു ബ്രഹ്മാവോടും, കൈലാസത്തിൽ പോയി പരമേശ്വരനോടും സങ്കടം ഉണർത്തിച്ചു നിവൃത്തിയില്ലാതെ, എല്ലാവരും കൂടി വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി പുരുഷസ്തൂകതംകൊണ്ടു ശ്രീനാരായണനെ അനുഭവ

മരായം പ്രതിപോമരായം സൂതിച്ചു പ്രത്യക്ഷമാക്കി സാ
 യോംഗംനമസ്കരിച്ചു സങ്കടമെല്ലാം ഉണർത്തിച്ചു. ഏതോ
 ദിക്കിൽക്കു അരമാരം വർഷിക്കുകയാലും, ചണ്ടു ബുദ്ധസ്സ
 തിയുടെ ശാപംകൊണ്ടു നേരിട്ട അന്ധത്വങ്ങൾ മറക്കുകയാ
 ലും, തെറ്റിനടത്ത ശിക്ഷ ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തമാല്ലാത്ത ഒറ്റാ
 സാവു കോവിക്കുകയാലും നേരിട്ട ഈ ആവർത്തിന്നു ക്ഷീ
 രാജ്ഞിയെ മറിച്ച് അമൃത് എടുത്താലല്ലാതെ നിവൃത്തി
 കാണുന്നില്ല. ദേവകൾ ഒട്ടുലമ്പാരായി തീർന്നിരിക്കയാൽ
 ദേവകളുടെ ദായാദികളും പൂർവ്വൈരികളുമായ അസുര
 നന്മാരെ കൂടി സഹായത്തിന്നു കൂട്ടിയാലല്ലാതെ കാര്യം സാ
 ധിക്കുന്നതല്ല എന്നു ഭഗവാൻ അരുളിച്ചെയ്തു. അസുര
 നന്മാരെ ദേവകളോടു യോജിപ്പിച്ചു മഥനം ചെയ്യാനുള്ള വ
 റ്റുയാണു പട്ടണ ആലോചിച്ചത്. പരമേശ്വരൻ വീരഭ
 ദ്രനെ അയച്ചു ശിവഭക്തനും, അസുരരപേനമായ മഹാ
 ബലിയെ വരുത്തി ജ്യേഷ്ഠനാജത്തിമാർമക്കളായ വിങ്ങൾ
 ഈ ക്ഷീരാജ്ഞിമഥനകാര്യത്തിൽ യോജിച്ചു പ്രവർത്തിക്കേ
 ണ് എന്നു കല്പിക്കുകയും അതുപ്രകാരം ദേവാസുരന്മാർ
 യോജിച്ചു കാര്യം നിർവ്വഹിപ്പാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെ
 യ്തു. മഥനത്തിന്നു മന്താക്ഷവാൻ ശാകദീപത് രോയി
 മന്ദരപർവ്വതത്തെ ഗരുഡൻ എടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു. പി
 ന്നെ വാസുകിയെ പാശമാക്കുവാൻ. ആ സപ്തപ്രഭാതെ
 എടുത്തു കൊണ്ടുവരുവാൻ മുഹൂർത്തം പച്ചതത്തിന്റെ മ
 ഘോവതിയെന്ന കൊടുമുടിയുടെ അഗ്രഭാഗത്തുള്ള പര
 മത്തിൽ കൂടി പാതാളത്തിലേക്കു ഗരുഡൻ പ്രവേശിച്ചു.
 വാസുകിയെ എടുപ്പാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും സാധിക്കാതെ
 മടുവിൽ പരമേശ്വരസഹായത്താൽ വാസുകിയെ വരുത്തി
 കയറാക്കി ദേവന്മാർ വാസുകിയുടെ വാലും അസുരന്മാർ
 തലയും പിടിച്ചു മഥനം ആരംഭിച്ചു.

ദേവാസുരന്മാരുടെ ബലം സമമല്ലാതെ വരികയാൽ

മന്ദരപുത്രം തിരിഞ്ഞു മറിയതെ ക്ഷീരസാഗരത്തിൽ ആ
ണ്ടു പോയി. ഇതു കാരണം ഏല്പാവതം വിഷ്ണുനാരാ
യിരകെ വിഷ്ണുഭഗവാൻ ഒരു കൃഷ്ണമായി മന്ദരത്തിന്റെ അ
ടിയിൽ പോയി ആ പാപത്തെ ഉയർത്തിക്കൊടുത്തു. ഇരു
വരത്തും സമമായ ശക്തിയുണ്ടാക്കുവാൻ ഇന്ദ്രാത്മജനായ
ബാലിയെ വരുത്തി ദേവകളുടെ ഭാഗം സഹായിപ്പാനാക്കി.
വീണ്ടും മഥനം ആരംഭിച്ചു. ഇങ്ങിനെ മഥനം ക്രമപ്പെട്ട
പ്പോൾ വാസുകിക്കാണു ക്ഷീണം തട്ടിയത്. വാസുകിയുടെ
നേത്രത്തിൽ വന്നു അന്ധിയും. വാസുകിയിൽ വന്നു ദുഃഖം
പുറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. ഈ വിഷജപാലകൾ വരുണനും വായു
യും കൂടെ അകാരി അസുരന്മാർക്കു ദോഷം തട്ടാത്തവിധത്തി
ലാക്കിക്കൊടുത്തു. ഇതുകൊണ്ടുമായില്ല. കയറായി കിടക്കുന്ന
ദേഹം ദേവാസുരന്മാർ ഭാരം ഭാഗം പിടിച്ചു വലിക്കുകയാ
ലും, മന്ദരപുത്രത്തോടു വെച്ചു രസുകയാലും, വാസുകി കാള
കൂടവീണും മറ്റിപ്പാൻ തുടങ്ങി. ഈ വിഷം ലോകമൊക്കെ
ഭസ്മമാക്കിയെന്നു ഭയത്താൽ ദേവാസുരന്മാർ വാസുകി
യെ വിട്ടു കാടിത്തുടങ്ങി. വിഷ്ണുഭഗവാൻ സവദപാരങ്ങളുമട
ക്കി ആദ്യം വന്ന വിഷമൊക്കെ തന്റെ ദേഹത്തിലേക്ക് ഒഴു
കുവാൻ അനുവദിച്ചു. ശേഷം വിഷമൊക്കെ പരമശിവൻ
ആചമനം ചെയ്തു. വിഷ്ണുവിന്റെ കേശാഭിധാരം വിഷമേ
റ്റ് നിറപ്പെകുപ്പുവന്നു. അന്നു മുതൽ നീലമേഘശ്രോമളൻ
എന്ന് ശ്രീനാരായണനെ ലോകം കീർത്തിച്ചു തുടങ്ങി. പര
മശിവൻ ആചമനം ചെയ്തു വിഷം വയറ്റിലെത്തിയാൽ മ
രിക്കുമെന്ന ഭയത്താൽ ശ്രീപാർവ്വതി, വിഷം കീഴ്പോട്ടു ഇറ
ങ്ങാതിരിപ്പാൻ ശിവന്റെ കണ്ണത്തിൽ മുറുക്കി വിടിച്ചു; വി
ഷം ശിവന്റെ കണ്ണത്തിൽ ഉറച്ചു നില്പുമായി. ഈ കാ
രണം നീലകണ്ഠനെന്നും, കൃഷ്ണകണ്ഠനെന്നും, കാളകണ്ഠനേ
ന്നും ഉള്ള പേർ പരമശിവനും കീർത്തിതമായി. ഇതിന്നു ശേ
ഷം മഥനം വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചു. ഈ മഥനത്തിന്റെ റാ

പരായി പാലുടലിൽനിന്നു കാരോന്നായി ഉരുവിച്ചു തുടങ്ങി. ഒന്നാമതായി ജ്യേഷ്ഠഭഗവതിയാണു പിറന്നത്. അവൾക്കു വസിപ്പാനായി പതിനഞ്ചു സ്ഥാനങ്ങൾ ത്രിമുത്തികൾ കല്പിച്ചു കൊടുത്തു. പിന്നെ ക്ഷീരാബ്ധിയിൽ കളിച്ചിരുന്ന ഇന്ദ്രഭഗവതും കാരോന്നായി പുറത്തേക്കു വന്നു ഇതിന്നു ശേഷമാണു രണ്ടു കരങ്ങളിൽ ദണ്ഡകമുണ്ഡലവും, രണ്ടു കരങ്ങളിൽ അമൃതകലശലുമായി ധനപന്തരിമുത്തി അപതരിച്ച് അമൃതകലശലും ദേവന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ചത്. ത്രിമുത്തികളും ദേവന്മാരുമെല്ലാം ഈ വക ആശ്ചര്യങ്ങൾ കണ്ടു കൊണ്ടിരിക്കെ സൈന്ദവകേയൻ എന്ന അസുരൻ അമൃതകലശം കയ്യാപാക്കി അസുരന്മാരെക്കൊക്കെ കൂടെ വിളിച്ചു അസുരപുരിയ്ക്കു പോയി. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തങ്ങൾക്കു പറ്റിയ ചതി ദേവകൾക്കു മനസ്സിലാകയും, ഈ സങ്കടനിയന്തിക്കു വിഷ്ണുഭഗവാണാത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ ഒരു ദിവ്യമോഹിനിയുടെ വേഷമെടുത്തു വേഗം അസുരലോകത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ അസുരന്മാരെക്കൊക്കെ അമൃതകലശം മുഖിൽവെച്ച്, എല്ലാവർക്കും പക്ഷഭേദം കൂടാതെ വിളമ്പുവാൻ ആരംഭിക്കുന്നു ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു. ആയവസരത്താലാണു ജഗദനാഥിനി അവിടെ എത്തിയത്. അവളെ കണ്ട മാത്രയിൽതന്നെ അസുരന്മാരെക്കൊക്കെ മദനമദഃസ്വന്മാരായിത്തീർന്നു ഒടുവിൽ, അസുരന്മാരെക്കൊക്കെ കണ്ണമടച്ചു വട്ടകയും കാട്ടി ഇരപ്പാനും, മോഹിനി അവൾക്കൊക്കെ അമൃത വിളമ്പി കൊടുപ്പാനും, ഒടുവിൽ കണ്ണു തുറക്കുന്നവനെ മോഹിനി ഭർത്താവായി സ്വീകരിപ്പാനും ഉള്ള നിശ്ചയത്തിന്മേൽ മോഹിനി അമൃതകലശവും കോരികയും കയ്യിലെടുത്തു. അസുരന്മാരെക്കൊക്കെ കണ്ണമടച്ച് വട്ടകയും കയ്യിൽ പിടിച്ച് ഇരുപ്പായി. ആയവസരത്തിൽ മോഹിനി അമൃതകലശവും കൊണ്ടു ദേവലോകത്തേക്കു പോകയും ചെയ്തു. മോഹിനിയെ ഭാര്യയായി കിട്ടേണമെന്ന മോഹം അമൃതവാ

നത്തേക്കാരും വിചവെച്ചിട്ടു് നാസുറാൻ ഭട്ടാരികും നേരം കണ്ണൂരുകാരെ ക്ഷമയോടെ ഇരുന്നു. സംസാരിക്കേണമെന്നു ഇതിൽ എന്തൊ ചരിയുണ്ടെന്നു സംശയം തോന്നുകയാൽ ഇടക്കുണിട്ടു നോക്കിയപ്പോൾ മോഹിനിയേയും അമൃതകലശത്തേയും കാണാത്തതാൽ 'മോഹിനി ചതിച്ചു'വെന്നും പറഞ്ഞു ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷം കെട്ടി വേഗം പാസ്കാറിന്റെ തീരത്തിൽ സംഘം ചേന്നിരിക്കുന്ന ദേവകളുടെ ഭ്രാന്തത്തിൽ കടന്നുകൂടി. ചന്ദ്രാഭിത്രനാമം ഇടം വലം നിശ്ചിതഗവാനു ദേവകൾക്കു അമൃത വിളമ്പി വരുമ്പോൾ വൃദ്ധനാണെന്നു കണ്ടു ആ ബ്രാഹ്മണനും അമൃത വിളമ്പിക്കൊടുത്തു ബ്രാഹ്മണൻ അമൃത കഴിച്ചാൻ വായ വിളമ്പുവാൻ ദൈവം ആഭിത്രചന്ദ്രനാർ കാണുകയും വിവരം വിശ്വസിച്ചു സരിപ്പിക്കുകയും, അതുകേട്ട് സംസാരിക്കേണമെന്നു ഒരു സുഹൃത്തിയെടുത്തു വട്ടകയുടെ ചുവട്ടിൽ ഒളിക്കയും ഭഗവാനു ചട്ടകക്കൊണ്ടു വട്ടക രണ്ടാക്കിവെച്ചിട്ടു കൂട്ടത്തിൽ സുഹൃത്തിയെടുത്ത സംസാരിക്കേണമെന്നു രണ്ടു കണ്ണുമായിപ്പോകയും ചെയ്തു. അമൃതിന്റെ പ്രഭാവം കാരണം ഈ രണ്ടു കണ്ണുകളും ജീവൻ വിടാതെ സൂര്യചന്ദ്രനാമം കോവത്തോടെ ഉപദ്രവിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. ഈ രണ്ടു സുഹൃത്തുക്കൾക്കു മാറ്റുവെന്നും, കേതുടവെന്നും നാമകരണം ചെയ്തു, മേഘാദിദാദേശമാശ്ചകളടങ്ങിയ ജ്യോതിർമണ്ഡലത്തിൽ ഈ രണ്ടു പേർക്കു ഒരോ സ്ഥാനം ഭഗവാനു കല്പിച്ചു കൊടുത്തു. ആഭിത്രാഭി സൂര്യഗ്രഹങ്ങൾ ജ്യോതിശക്തിയിൽ പ്രദക്ഷിണമായും മാറ്റുകേതുക്കൾ അമൃതദക്ഷിണമായും സഞ്ചരിക്കേണ്ടതാണെന്നും നിശ്ചയിച്ചു. എന്നാണോ ആഭിത്രചന്ദ്രനാർ മാറ്റുകേതുക്കൾ സഞ്ചരിക്കുന്ന രാശിയിൽ കൂടി സഞ്ചരിപ്പാൻ ഇടവരുമ്പോൾ അങ്ങനെയൊ ആഭിത്രചന്ദ്രനാമം-മോട്ടു പുറുവെരും മാറ്റുകേതുക്കൾ കാട്ടാമെന്നു. ഇതു കാരണം ചിലപ്പോൾ ഇവരുടെ പ്രകാശങ്ങൾ അപ്രകാശമായി ഗ്രഹണം എന്ന ഒരു വ്യവഹാരം മോകത്തിൽ നടക്കുവാൻ

ഇടവന്നതാണ്. ദേവകൾ അദ്ദേഹത്തെ ഭജിച്ചു ജരാനരകൾ നീങ്ങി സുഖിപ്പാൻ ഇടയായി.

ഇതാണു സംഭവിക്കുകയെന്നു ചരിത്രം. സംഭവിക്കുന്നതു അർക്കചന്ദ്രനാർ എന്തുപ്രകാരമോ, അതുപോലെയാണ് നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജനായ വിഭീഷണൻ ഞങ്ങൾക്കും വിഭീഷണൻ ഇപ്പോൾ രാമന്റെ സർവ്വാധികാരസ്ഥനാണ്. അവനെ ലക്ഷ്മണനായി രാമൻ വാനരന്മാരും വിശ്വയിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിന്തിരുവടിയോടു പറവാൻ രാമൻ ഞങ്ങൾക്കു ഒരു സന്ദേശം തന്നിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ ഈ സന്ദേശം മറ്റൊന്നുമല്ല. വിഭീഷണനു ലക്ഷ്യമുണ്ടെന്നും, അങ്ങനെ നരകാധിപത്വവുമാണ് രാമൻ വിശ്വയിച്ചിട്ടുള്ളത്. ബ്രഹ്മദത്തവരപ്രതാപനായ അങ്ങയുടെ സർവ്വവരവിലുള്ളും രാമസായകത്താൽ നശിപ്പിക്കുമെന്നും കൂടി ഇവിടെ അറിയിക്കാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും രാമൻ കൃപാലുവാണ്. ഞങ്ങളെ കൊല്ലുവാനൊരുങ്ങിയ വാനരന്മാരെ വിലക്കി, ഞങ്ങളുടെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചത് രാമനാണ്. ഹേ! പ്രഭോ! ഞങ്ങൾ ഇനിയും കിട്ടാത്തതോടത്തോളം വിവരങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചറിവാൻ പോകുന്നു.

എന്നും പറഞ്ഞു ശുകചാരണന്മാർ രാവണസന്നിധിയിൽനിന്നു പോയി. ചാരന്മാരുടെ സംഭാഷണം കേട്ട് ചിന്താമഗ്നനായിരിക്കുന്ന രാവണന്റെ അടുക്കെ വീണ്ടും മാലുവാൻ വന്നു, യഥാസ്ഥാനം ഇരുന്നതിന്നു ശേഷം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

മാലുവാൻ— രാവണ! ഞാൻ പോയതെ വന്നു വേഗം മടങ്ങിപ്പോയതു ദുർമ്മാർത്തികളായ നിന്റെ വിശ്വസ്തു മന്ത്രിമാരുടെ കണ്ണുശുദ്ധമായ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടാണ്. നിന്നെ അറിഞ്ഞു കണ്ടു ചിലതൊക്കെ പറഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നുവെച്ച് അവസരം നോക്കി വീണ്ടും വന്നതാണ്. രാക്ഷസന്മാരുടെ ഇടയിൽ വയോവൃദ്ധനും നിന്റെ ഗുരുഭൂതന്മാരിൽ

കരാളമായ ഞാൻ ഗുണമായാലും ദോഷമായാലും പറയുന്നതിനെ ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾപ്പാനെങ്കിലും നീ ഭയപ്പെടുന്നു. വിചാരിക്കുന്നു. ഇക്കഴിഞ്ഞ ഏതായാ ആയിരം സംവത്സരങ്ങളായി യാതൊരു ശത്രു ബാധയുമില്ലാതെ, ത്രിമുർത്തികളും മാനിക്കത്തക്ക നിലയിൽ ലങ്കേശ്വരൻ, ത്രിലോകപുരന്ദരൻ, എന്നും മറ്റുമുള്ള പ്രസിദ്ധിയോടുകൂടി രാജ്യം ഭരിച്ചിട്ടുള്ള നിണക്കു ഇപ്പോൾ പ്രബലനായ ഒരു ശത്രുവുണ്ടായത് ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തമാണെന്നു വരുന്നതു വല്ലതായ അപമാനത്തിന്നു കാരണമാണ്. എന്നു തന്നെയല്ല ഈ സ്ത്രീ നിമിത്തം വല്ലതായ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾ നാം അനുഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ശത്രുക്കൾ അസംഖ്യമായ സേതുബന്ധം കഴിച്ച് നമ്മുടെ ഗോപുരദ്വാരത്തിൽ സൈന്യസമേതം എത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മേലിൽ എന്തൊക്കെ നാശങ്ങളാണു വരാൻ പോകുന്നതെന്നു ഉറവിപ്പാൻ തരമില്ല. നീ ശാസ്ത്രപാരംഗതനല്ല. അതുകൊണ്ടു നിന്റെ ശത്രുവായ രാമനെപ്പറ്റി നിണക്കു പൂണ്ണവിവരമില്ല. രാമൻ നീ വിചാരിക്കുംപോലെ കൃമികീടസമുദാഹാരമായ മനുഷ്യരിൽ ഒരുവനാണെന്നു നീ വിചാരിക്കേണ്ട. രാമൻ ത്രിമുർത്തികളുടേയും കലാശജാതനാണ്. രാമൻ ദേശകാലവസ്തുപരിച്ഛേദരഹിതനാണ്. ത്രൈയംബകചാപഭംജനം, ഭാഗ്യാവരാമഗവ്വശമനം, താടകാവധം, വിധായമോക്ഷം, ഖരവധം, ബാലിവധം, സേതുബന്ധം എന്നു തുടങ്ങി രാമനെ സംബന്ധിച്ച ചരിത്രങ്ങൾ നിസ്സാരമാക്കി തള്ളേണ്ടതല്ല. ഈ വക കഥകൾ രാമന്റെ അമാനുഷതപത്തെ വെളിവാക്കുന്നുണ്ട്. ഇനി രാമനെ സഹായിപ്പാൻ വന്നിട്ടുള്ള വാനരന്മാരെ കേവലം കരണ്മന്മാരെന്നു പറഞ്ഞ് തള്ളുവാൻ പാടില്ല. ബാലിപുത്രനായ അംഗദൻ ഇന്ദ്രാംശസംഭവനാണ്. സുഗ്രീവൻ ആദിത്യാശജനും, പടനായകനായ നീലൻ അന്നിയുടെ അംശജ

നമാണ്. മുഖ് ഇവിടെ വന്ന ഹനുമാനെന്നവൻ ബാഹ്യത്തിൽ വായു പുത്രനും, ആന്തരത്തിൽ പരമേശ്വരബീജസന്തതിയുമാണ്. ഇനിയത്തെ ബ്രഹ്മപട്ടം ഈ ഹനുമാന് അനുഗ്രഹത്താൽ സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബ്രഹ്മാത്മജനായി ജാംബവാനെന് ഒരു വൃദ്ധകവിയും ഈ വാനരസൈന്യത്തിലുണ്ട്. മാറ്റുള്ള വാനരന്മാരെല്ലാം ദേവാംശസംഭവന്മാരാണ്. ഈ ജന്മത്തിൽ രാമനെ നിഗ്രഹിച്ചു സീതയുമായി രമിക്കാമെന്നു നീ മോഹിക്കേണ്ട. ഭൃഷ്ണന്മാരുടെ ഉപദേശം കേട്ട് തന്നെത്താൻ നശിപ്പിക്കരുത്. നീ ഭഗീരഥപ്രയത്നം ചെയ്തു സമ്പാദിച്ച വിദ്യാതകീർത്തികളും അനേകവിധമായ ഐശ്വര്യങ്ങളും ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തമായി നശിപ്പിക്കരുത്. രാമപതിയായ സീതയെ വിട്ടു കൊടുത്ത് രാമനുമായി സഖ്യം ചെയ്തതാണ് ഉത്തമമായിട്ടുള്ളത്.

രാവണൻ— ഹേ! മാതൃലാ! അങ്ങയുടെ വാക്കുകൾ ശ്രോധത്തേക്കാൾ ഹാസ്യത്തെയാണ് എന്നിൽ വളർത്തുന്നത്. സ്വപതവേയുള്ള സ്വരൂപത്തോടു കൂടി എന്നെ ഒന്നും ചെയ്യാൻ ശക്തനല്ലാത്ത ശുലപാണിയായ പരമേശ്വരൻ ഒരു കുരങ്ങിന്റെ വേഷമെടുത്ത് എന്റോടെതിർപ്പാൻ വന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ മാതൃലനെപ്പോലുള്ളവരേ ഉണ്ടാകയുള്ളൂ. എന്റോടു യുദ്ധം ചെയ്തു വില്ലും ശരവുമിട്ട് ഓടിപ്പോയ സാക്ഷാൽ നാരായണന്നു മനുഷ്യവേഷത്തിൽ വന്നാൽ ശക്തി കൂടുമോ? പിന്നെ ഇന്ദ്രനാണു വേഷം മാറി വരുന്നതു പോൽ! ഈ ഇന്ദ്രൻ എന്റെ മകന്നു ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്ന സ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചാൻ കാരണഭൂതനായവനെല്ല? അമ്മാമന്നു പ്രായാധിക്യമായി. വേണ്ടാത്ത കാര്യത്തിൽ തലയിടുവാൻ പോയാൽ, മാതൃലന്നു തന്നെ ദോഷം പിണയും.

എന്നും പറഞ്ഞു രാവണൻ ശ്രോധിച്ചു പള്ളിയിരിയലേ

കു പോയി. രാവണരാജധാനിയിലെ സംഭവങ്ങൾ ഇത്തരത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ രാമലക്ഷ്മണന്മാരും വാനരന്മാരും വിഭീഷണനോടൊപ്പം സുബലപദ്മതത്തിൽ കയറി ലങ്കയുടെ വൈഭവങ്ങൾ നോക്കി കാണുകയായിരുന്നു.

ലങ്കാവൺനം

ശ്രീരാമൻ— മേ! സൗമിത്ര! ലങ്ക, ലങ്ക, എന്നു നാം കേട്ടതല്ലാതെ ഇതേവരെ കാണുകയുണ്ടായിട്ടില്ലല്ലോ. നാം കാണുന്ന കാഴ്ച എത്ര മനോഹരമായിരിക്കുന്നു! ഈ നഗരിയെ വഴ്തിപ്പാൻ സമസ്രഹണസംയുക്തനായ സാക്ഷാൽ അനന്തനെക്കൊണ്ടുതന്നെ സാധിക്കുമോ എന്നു ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു. വീര്യലക്ഷ്മി, വിജയലക്ഷ്മി, ധാന്യലക്ഷ്മി, ധനലക്ഷ്മി, ഐശ്വര്യലക്ഷ്മി, എന്ന് ലക്ഷ്മികടാക്ഷങ്ങളോടു കൂടിയ കല്യാണീനഗരം, സുടതചിനഗരം, വിശല്യാനഗരം, അവന്തിനഗരം, മാന്താഡനഗരം, ഭാരതീനഗരം, പരശുപാണിനഗരം, വികണ്ഠനഗരം എന്ന അഷ്ടമഹാനഗരങ്ങളും, മധുര, മായാപുരി, അവന്തി, ദ്വാരക, നാരായണപുരി, മാഹിഷ്മതി, കോസലം എന്ന സപ്തപുരികളും ഈ ലങ്കക്കുസാമ്യമായി ഒരിക്കലും വരുന്നതല്ല. പല രാജ്യങ്ങളിലും നടന്, അവിടങ്ങളിലുള്ള രാജധാനികളും, നഗരങ്ങളും കണ്ട്, അവിടങ്ങളിൽ അധിവസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ സദാചാരനിഷ്ഠകളും, രാജാക്കന്മാരുടെ പ്രജാപരിപാലനസാമർത്ഥ്യവും ‘പതിപട്ടണനഗരഗ്രാമതീർത്ഥക്ഷേത്രമുന്തി’വൈഭവങ്ങളും, അവിടങ്ങളിലെ ശിക്ഷാരക്ഷാനിയമങ്ങളും, ദാനധർമ്മങ്ങളും മറ്റും കണ്ടു സൂക്ഷ്മം ഗ്രഹിച്ചവരും, അനുഭവരസികന്മാരുമായ ആണിമാണ്ഡപ്യൻ, ആർദ്രധന്വാവ്, പരാശരൻ, വാത്മീകി, ശൌനകൻ, ദത്താത്രേയൻ, ശുകൻ, കാശ്യവൻ, ഭൂമി, മാർണ്ഡേയൻ തുടങ്ങിയ മഹത്തുകൾ നമ്മുടെ അയോദ്ധ്യയെപ്പറ്റി പറയാറുള്ളതെന്താണ്? ദാനധർമ്മങ്ങളെ

കൊണ്ടും, മാനവസ്തുതിക്കനുസരിച്ചുള്ള നടവടികൾ കൊണ്ടും, അവിടെ വാഴുന്ന ക്ഷത്രിയാരാജാക്കന്മാരുടെ യുദ്ധപരാക്രമം, ആശ്രിതവാത്സല്യം ഇതുകൊണ്ടൊന്നും അയോദ്ധ്യ, അവത്താറു രാജ്യങ്ങളിൽ ചെല്ലു പ്രഥമഗണനീയമാണെന്നും, അയോദ്ധ്യയോടു ഉപമിക്കുവാൻ ഇന്ദ്രപാകം മാത്രമേയുള്ളുവെന്നുമാണല്ലോ അവർ പറഞ്ഞു നമ്മെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ അയോദ്ധ്യയെന്ന ഭൂസ്വർഗ്ഗം, ഈ ലങ്കയോടു കരുപ്രകാരത്തിലും കിടപിടിക്കുന്നതല്ല. ഈ ലങ്കക്കുള്ള വൈഭവം ഒരു വേറെതന്നെയാണ്. വന്ദനാ! സൗമിത്ര! മാനസോത്തരമെന്ന പദ്മതലിൻ മുകളിൽ കൂടി സഞ്ചരിച്ചാണ് ആദിത്യൻ മഹാമേന്ദ്രൻ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതെന്നു നമ്മെ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ലങ്കാവാഗ്ദരിയുടെ പൂർവ്വഗോപ്യം കാണുന്ന ഭരതർക്ക് ആ ശാസ്ത്രത്തിൽ അവിശ്വാസമുണ്ടെന്നു, സൂര്യഭഗവാൻ തന്റെ പുത്രമിതുകളത്രങ്ങളോടു കൂടി ആ ഗോപ്യത്തിലാണ് അധിവസിക്കുന്നതെന്നു തോന്നാതിരിക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? ചെറുതും വലുതുമായ സ്തംഭികക്കല്ലുകളിൽ കെട്ടി ഉയർത്തിയ ആ ഗോപ്യഭാവരിയിൽ കൂടി ആദിത്യൻ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ സൂര്യകിരണങ്ങൾ സ്തംഭികക്കല്ലുകളിലും, സ്തംഭികകാന്തി സൂര്യനിലും അന്യോന്യം പ്രതിഫലിച്ചു ചെറുതും വലുതുമായ അന്ധകര സൂര്യന്മാരുടെന്നു തോന്നിക്കുന്ന ആ ഗോപ്യരം വളരെ രമണീയമായിരിക്കുന്നു. രാവണന്റെ രാഗവീഥിത്തലോട്! ദേവരഥം, ദൈവരഥം, വായുരഥം, ഭൂതരഥം, ശങ്കരരഥം, അന്യോളിരഥം തുടങ്ങിയ പലതരത്തിലുമുള്ള രഥങ്ങൾ നിരനിരയായി വില്ലുന്നു. ആ വക രഥത്തിന്റെ മുകളിൽ കെട്ടി ഉയർത്തിയ മണ്ഡുകൊടി, ഗന്ധകൊടി, വേണുകൊടി, വീണുകൊടി, ഉരഗകൊടി മുതലായ കൊടികളാകൾ വായുമണ്ഡലത്തെ അതിക്രമിച്ചു, വായുവിന്റെ സംഘട്ടന

ത്താൽ ആടിക്കളിക്കുന്നതു കാണാൻ വളരെ കൌതുകമായിരിക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമോ! നോക്ക! ആ കൊടിക്കൂറുകളുടെ അഗ്രത്തിൽ വിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഗോമേദകരന്തങ്ങളിൽ സ്തൂലകിരണങ്ങൾ പ്രതിഫലിച്ചു, അനേകായിരം കൊടിക്കൂറുകൾ ഒരേ സമയത്തു പ്രകാശിക്കുമ്പോൾ 'കല്പാന്തകാലോൽഭുതബലവാഗ്നി ചിതറി, ചെമ്പുകടാരതുലിതകരോരനേത്രനായ' ഹനുമാൻ മുമ്പു ലങ്കയിൽ കൊളുത്തിയ അഗ്നി ഇനിയും കെട്ടിട്ടില്ലെന്നും, ആ അഗ്നിജ്വാലാമാലകൾ കത്തിജ്വലിച്ചു മാവണ്ന്റെ കല്പനപ്രകാരം നമ്മെ ദമിപ്പാൻ വരുന്നതാണോ എന്നും തോന്നുന്നില്ലേ. ആ കാണുന്ന ഹസ്തിമന്ദിരങ്ങൾ നോക്കുക. കല്പിനുള്ള ക്ഷാമംകൊണ്ടെന്നപോലെ കനകംകൊണ്ടും രന്തങ്ങൾകൊണ്ടും പടവുകെട്ടി ഉയർത്തിയ തടാകങ്ങളിൽ ഗജങ്ങൾ ഇറങ്ങി നവശിഖരങ്ങളാൽ ഉടച്ചു വൊടിച്ചുണ്ടാക്കിയ വൊടികൾ മത്തഗജങ്ങൾ കളിച്ചു വരുമ്പോൾ പാംസുസ്താനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അഞ്ജനാദ്രിപോലുള്ള ആനകൾ, കനകാദ്രിപോലെതോന്നപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെയല്ല ഇവിടെയുള്ള തടാകങ്ങളിൽ സ്വപ്ന്നനീരാണെങ്കിൽ, ആനയോടൊന്നിച്ചു കളിക്കുന്ന ആനക്കാരുടെ നിറത്തിൽ മാറ്റം വരേണ്ടതാണല്ലോ? അതില്ലതാനും. അഹോ! വങ്ങൾ! പുലിത്തോല്പുടത്ത് ആനത്താൽ ധരിച്ചു, ശുദ്ധവാനിയായ സാക്ഷാൽ പരമശിവൻ രാവണനു രക്ഷയ്ക്കായി പശ്ചിമഗോപുരദവാരത്തിൽ റിപ്ലൂണുണ്ടോ! നോക്ക! രാക്ഷസസ്ത്രീകൾ വികാരവർണ്ണയ്ക്കായി, അകിൽ, ചന്ദനം, മട്ടിപ്പാൽ തുടങ്ങിയ വാസനാദ്രവ്യങ്ങൾ ഹാമങ്ങൾ തോറം ധൂപിക്കുക കാരണമേ, ആ ധൂമങ്ങൾ ആകാശത്തിൽ ഉയർന്നു, പവിഴമെന്ന ഏകപദാർത്ഥത്തിൽ ഏഴു നില മേടയായി കെട്ടി ഉയർത്തിയ പശ്ചിമഗോപുരത്തെ ചുറ്റി നിറഞ്ഞു കാണുമ്പോൾ പരമേശ്വരനാണെന്ന ഒരു ഭ്രാന്തി ഉണ്ടു

യതാണ്. ഇതെല്ലാം വിശ്വകർമ്മാവിന്റെ അത്യുത്തമമായ കരകൗശലസാമർത്ഥ്യത്തിന്റെ ഫലങ്ങളാണ്. അതാ! ആ കാണുന്ന അനേകായിരം മാടമാളിക കൂടഗോപുരങ്ങളുടെ ഇടക്കിടെയായി ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലുകളാൽ പണിയിച്ച അനവധി മേടകൾ നോക്ക! ആ മേടകളിലൊക്കെ അനേകം സംഭവസരങ്ങളായി രാവണൻ സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള പ്രത്യേകദ്രവ്യങ്ങളാണ്. ഈ മേടകളുടെ കടുത്ത നിറംപോലെത്തന്നെ അതിനുള്ളിൽ വിഷ്ണുവിച്ച ധനങ്ങൾക്കും വാചങ്ങളുടെ സന്താനമായതുകൊണ്ടു കറുപ്പു ബാധിച്ചിട്ടുണ്ടാവണം. വകാനഗരിയുടെ നടുനായകമായി റിളങ്ങുന്ന പംക്തികണ്ഠസഭനം നോക്ക! മാണിക്യത്താൽ അസ്ഥിഭാരമിട്ട്, മരതകത്താൽ ഭിത്തി ഉയർത്തി, പവിഴത്താൽ കാൽ നിർത്തി, വൈരത്താൽ ഉത്തരം കെട്ടി, ഗോമേദകത്താൽ വിട്ടമിട്ട്, പുഷ്പരാഗത്താൽ പലക ചേർത്തി, ഇന്ദ്രനീലത്താൽ ഇടയിടക്കി, കനകത്താൽ വിതാനിച്ചു, ഗന്ധപ്പച്ചയാൽ ജഗദി കുമ്പസം വളർത്തി, ആസ്ഥാനമണിമണ്ഡപങ്ങളോടുകൂടി ഏഴുനിലയായുയർത്തിയ ആ രാജധാനി ഈ ലോകത്തിലുള്ള കാഴ്ചകളിൽ അദ്വിതീയമായി ശോഭിക്കുന്നു. ഹാ! രാജധാനിയുടെ ചതുർഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള മുഖമണ്ഡപങ്ങളിൽ നാട്ടുസ്ത്രീകൾ നടന്നുനാട്ടുങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതു കണ്ടു ശുക്കപ്പെത്തുങ്ങൾ സംഗീതപുരസ്സരം നടന്നു ചെയ്യുന്നതു നോക്ക! അതുതൂത്തമായ കാഴ്ചതന്നെ! വൈകുണ്ഠവാസിയായ സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയുടെ അതിഭക്തമുള്ളമായ ദേഹത്തിൽ കൌസ്തുഭമാലപോലെ, ഈ ലങ്കാനഗരിയിൽ രാവണരാജധാനി ശോഭിക്കുന്നു.

രാമാദികൾ ഇപ്രകാരം സുബോധത്തിന്റെ ശിഖരത്തിൽ നിന്ന് കാരോ കാഴ്ചകൾ നോക്കി രസിക്കുമ്പോൾ, ഭൂതനാൾ മുഖേന വിവരം അറിഞ്ഞ് രാവണൻ രാമാദികളെ കാണാ

നായി ഉത്തരഗോപുരത്തിലേക്കു ഉദ്യോഗാദികളോടുകൂടി സൈന്യസമേതനായി പ്രവേശിച്ചു.

രാവണഭൃതൻ— ത്രിലോകസുന്ദര! പ്രതാപലങ്കേശ്വര! സുബേലോചരി മുന്തിൽ നില്ക്കുന്നവനാണു ജാനകീരമണനായ സാക്ഷാൽ രാമനെന്ന് അറിയപ്പെടുന്നവൻ അങ്ങയുടെ സോദരി ശുച്ഛണവയുടെ പഞ്ചാംഗങ്ങൾ മേദിച്ചു വൈരൂപ്യം വരുത്തിയ ലക്ഷ്മണനാണു രാമന്റെ ഇടത്തു വശം നില്ക്കുന്നവൻ. വലത്തു വശം ഭക്തിശ്രദ്ധയോടെ നില്ക്കുന്നവൻ കിഷ്കിന്ധാധിവനായ വാനരരാജാവ് സുഗ്രീവനാണ്. അതാ! അങ്ങയെക്കണ്ട് ഐദ്രഭാവം നടിക്കുന്നവൻ ബാലിസുന്ദരവായ അംഗദനാണ്. പടകൾക്കു ചുറ്റും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവൻ പടനായകനായ നീലനാണ്. വളരെ വയസ്സായി കരടിമുഖത്തോടെ കാണപ്പെടുന്നവനാണു ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാൻ, ആ പടയുടെ നടുവിൽ ഒരു കലുക്കുമില്ലാതെ അഞ്ജനാദ്രി പോലെ നില്ക്കുന്നവനാണു ലങ്കാനഗരീക്ഷ കൊള്ളിവെച്ചു പോയ ഹനുമാനെന്നവൻ. അതിന്നു പിൻവശം സമുദ്രം പോലെ പരന്നു കിടക്കുന്നത് ഏഴുപതു ചെങ്കുളം വരുന്ന സൈന്യങ്ങളാണ്.

രാവണാദികൾ ഇങ്ങിനെ ഓരോരുത്തരെയായി നോക്കിക്കാണുമ്പോൾ വിഭീഷണൻ, ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ ദേവസ്രീകളെ അകമ്പടിയാക്കി വന്നു നില്ക്കുന്ന ജാനകീചോരനായ രാവണനെ ഭഗവാനു കാട്ടിക്കൊടുത്തു.

ശ്രീരാമൻ— സഖേ! വിഭീഷണ! എന്റെ ഈ അവസ്ഥ വളരെ ശോചനീയമായിരിക്കുന്നു. ആജീവനാന്തം വിരിയരുതെന്ന സങ്കല്പത്തോടെ പരന്നിശ്രമത്തെ ചെയ്ത എന്റെ പത്നിയെ ഒരു സംവത്സരമായി കയ്യടക്കാതെ വന്നു ഭളിപ്പിച്ചുവെച്ച ലങ്കാധിവനായ ഈ രാവണൻ, പത്തു തലയിലും കിരീടം ധരിച്ചു എന്റെ മുന്തിൽ വന്നു ചു

ഞ്ചിരിയോടെ നില്ക്കുന്നതും, ധനുർദ്വേദപാരംഗതനും, ശത്രു നിഗ്രഹാർത്ഥം ചാപബാണപാണിയായി എന്റെ സമീപം നില്ക്കുന്ന അനുജനോടും ഭീമകായന്മാരും അതിസമർത്ഥന്മാരുമായ സുഗ്രീവപ്രഭുതികളായ എഴുപതു വെള്ളം പടയുടെ സഹായത്തോടും കൂടി ഒരു വില്ലം കയ്യിൽ പിടിച്ച് ഞാൻ ഇവിടെ നില്ക്കുന്നതും ആലോചിച്ചാൽ ഞാൻ ഒരു വിഷ്ണുവേഷം കെട്ടിയിരിപ്പാണെന്നു ആർക്കും തോന്നും. ഇതൊക്കെ കണ്ടും അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടു ഞാൻ എന്തിന്നാണു പ്രാണനെ ഈ കൂട്ടിൽ സാരക്കിക്കുന്നത്?

രാവണമകുടഭംഗം

ഭഗവാൻ ഇപ്രകാരം വിഭീഷണനോടു പറഞ്ഞു വിലപിക്കുന്നതു കണ്ട്, ഹൃദയം തുളഞ്ഞു സുഗ്രീവൻ, പശുക്ലബങ്ങളിൽ വ്യാഘ്രം ചാട്ടംപോലെ രാവണസന്നിധിയിലേക്കു ഒരു ചാട്ടം ചാടുന്നതു കണ്ടു. ശത്രുനിഗ്രഹത്തിന്നു അനവധം ചന്ദ്രഹാസം കയ്യിൽ തന്നെ ധരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഭീമാസ്ത്രീയായ രാവണൻ നിരായുധനായ സുഗ്രീവനെ ഹനിച്ചുകളയുമല്ലോ എന്നു രാമാദികൾ വിചാരിച്ചു പരിഭ്രമിച്ചു വൃസനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ സുഗ്രീവൻ രാവണന്റെ സമീപമെത്തി, അവന്റെ തലമുടി പിടിച്ച് വലിച്ച് താഴത്തിട്ടു, പത്തു മുഖത്തും ചവിട്ടി, മുഷ്ടിചമട്ടി ചാർത്തിച്ച്, അടിച്ചുരുട്ടി, നഖദന്തങ്ങളാൽ മാന്തിയും കടിച്ചും അവന്റെ ദേഹത്തിൽനിന്നു രക്തം പ്രവഹിപ്പിച്ച്, നാഗരാജാവിന്റെ ഫണാഗ്രത്തിലുള്ള തൊം, പക്ഷിരാജാവു തട്ടിപ്പറിച്ചെടുക്കുമ്പോലെ രാവണന്റെ കൂട്ടു കീരിടങ്ങൾ പത്തും തട്ടിയെടുത്തു സുഗ്രീവൻ മടങ്ങി വന്നു രാമപാദത്തിൽ കാഴ്ചവെച്ചു നമസ്കരിച്ചു. പാദതാഡനത്താൽ ഭൂമി പിളർന്നു, പാതാളവാസിനായ അനന്തന്റെ ഫണാഗ്രത്തിലുള്ള നാഗീരതക്കല്ലു, തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാൻ ശക്തനായ രാവണന്റെ മകുടഭംഗം ചെയ്യാൻ സാമാന്യജാതിയായ ശ്ലീപാക്ഷ

ശ്വരനാലും അസംഖ്യമാണെന്നിരിക്കെ ആയതു സുഗ്രീവൻ സാധിച്ചുവെന്നു എല്ലാവരും കീർത്തിപ്പാനിടയായി. ശ്രീരാമൻ സുഗ്രീവനെ അഭിനന്ദിച്ചു; കിരീടം വിഭീഷണന്നു ഭാനം ചെയ്തു, സുബോധഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നിറങ്ങി യഥാസ്ഥാനത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. രാവണൻ വലിയ ലജ്ജയോടുകൂടി വടക്കു ഗോപുരത്തിൽ നിന്നിറങ്ങി രാജധാനിയിലേക്കു മടങ്ങി രാക്ഷസഭൃസുരന്മാരെ വരുത്തി ശുദ്ധികലശം ചെയ്തു കോട്ടയിലേക്കു പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

സൈന്യവിഭാഗം

രാവണനുമായുള്ള യുദ്ധത്തിന്നു കാലവിളംബം വരാതെ കഴിപ്പാൻ സൈന്യങ്ങളെ അണിതിരിച്ചുറപ്പിക്കുവാൻ രാമാദികൾ പിന്നെ ശ്രമിച്ചത്. ഓരോരുത്തർക്കും പതിനേഴു വെള്ളം പടകൾ വീതം ഭാഗിച്ച് ഹനുമാനെ പശ്ചിമഗോപുരത്തിലേക്കും, നീലനെ പൂർവ്വഗോപുരത്തിലേക്കും, അംഗദനെ ദക്ഷിണഗോപുരത്തിലേക്കും സുഗ്രീവനെ ഉത്തരഗോപുരത്തിലേക്കും നായകന്മാരാക്കി നിശ്ചയിച്ചു കോട്ടയുടെ ബഹിർഭാഗത്തിൽനിന്നു അന്തർഭാഗത്തിലേക്കും, അന്തർഭാഗത്തിൽനിന്നു ബഹിർഭാഗത്തിലേക്കും ആരേയും കടത്തിവിടാതെയും ഗോപുരദ്വാരത്തിൽ കൂടി ആരേയും ഗതാഗതം ചെയ്യാൻ സമ്മതിക്കാതെയും കഴിച്ചു കൂട്ടുവാനുള്ള ഭരവും ഈ സൈന്യനായകന്മാരെത്തന്നെ ഏല്പിച്ചു. ബാക്കിയുള്ള രണ്ടു വെള്ളം വാനരന്മാർ യോദ്ധാക്കളായ വാനരന്മാർക്കു ഭക്ഷണം മുതലായത് അതതു സമയം ഏ്ത്തിച്ചു കൊടുക്കേണമെന്നും തീർച്ചയാക്കി. വീഭീഷണൻ എല്ലാ ഗോപുരങ്ങളും ചാർന്നു ബുരിച്ചു രാക്ഷസന്മാരുടെ മായാപ്രയോഗങ്ങൾ അപ്പോഴപ്പോൾ അറിവു കൊടുക്കേണമെന്നും; രാമലക്ഷ്മണന്മാർ യുദ്ധസന്നദ്ധരായി ചാപപാണികളായി എപ്പോഴും ഒരുങ്ങി നില്ക്കേണമെന്നും നിശ്ചയിച്ചു.

രാമസൈന്യത്തിന്റെ ഈ വിധമുള്ള വിഭാഗവത്തമാ

നും ഭൂതന്മാർ മുഖേന രാവണൻ മനസ്സിലാക്കി, രാക്ഷസസേനയേയും വിഭജിക്കുവാൻ തീർച്ചയാക്കി. ഓരോ ഗോപുരത്തിനും ഇരുനൂറു വെള്ളം വീതം രാക്ഷസപ്പടകളെ നിയോഗിച്ചു. ആവയുടെ അധിപനായി പൂർവ്വഗോപുരത്തിൽ പ്രാമസ്തനും, ദക്ഷിണഗോപുരത്തിൽ മഹാപാർവതം, പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ ഇന്ദ്രജിത്തും, ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ രാവണനും വേണമെന്നു തീർച്ചയാക്കി. രാജധാനി, ഭണ്ഡാരം, നഗരവീഥി ഇതുകൾ കാത്തു രക്ഷിപ്പാൻ വിരൂപാക്ഷനും ബാക്കിയുള്ള സേനയും മതിയെന്നു കല്പനയായി. നിരായുധനായ എഴുപതു വെള്ളം വാനരപ്പടയോടു, പതിനെട്ടു വരായുധങ്ങളോടുകൂടിയ ആയിരം വെള്ളം രാക്ഷസപ്പടകൾ ഉള്ളതുകൊണ്ട്, രാമാദികൾ നൂറു യുഗം അരോരാത്രം യുദ്ധം ചെയ്തുവെങ്കിലെ രാക്ഷസപ്പടയെ നശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ട് സൈന്യാധിപനായ പ്രാമസ്തൻ രാവണനോടു പറഞ്ഞു ധൈര്യപ്പെടുത്തി. ഈ അവസരത്തിലും കലവുലനായ മാല്യവാൻ രാമരാവണന്മാരുടെ ദുർബ്ബലതാപ്രബലതകളെപ്പറ്റി ചിലതെല്ലാം കടന്നു പറയാതിരുന്നില്ല.

മാല്യവാൻ— നിരായുധനായ ഒരു വാനരൻ ഇവിടെ വന്നു ഒരു ദിവസംകൊണ്ടു ആയുധപാണികളായ രാക്ഷസപ്പടയിൽ വരുത്തിക്കൂട്ടിയ നഷ്ടമെന്താണ്? ഇക്കണക്കു നിങ്ങളുടെ ആയിരം വെള്ളം പട രാമാദികൾക്കു എത്ര ദിവസത്തേക്കുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നത്. മദ്യപാനികളും സ്ത്രീജിതന്മാരുമായ പ്രാമസ്താദി ജളപ്രഭുക്കന്മാർ ചിന്തിക്കുക! സേവ പറയുന്നതും കേട്ട് ഞളിഞ്ഞു അഭിമാനപ്പെടുന്നോ! രാവണാ! കലം നശിച്ചാൽ ഈ സേവകന്മാർക്കും ഒരു നഷ്ടവുമില്ലെന്നു ധരിക്കണം. ഇപ്പോഴെങ്കിലും മാനകിയെ വിട്ടയച്ചു രാമനുമായി സഖ്യം ചെയ്യുക. ഇനി അവസരം യുദ്ധം ആരംഭിച്ചാൽ കിട്ടുകയില്ല.

എന്നു പറഞ്ഞതു കേട്ട് രാവണൻ മാല്യവാനെ നിസ്സംശയം

രിച്ച് 'അസംബന്ധം പറയാതെ കടന്നു പോവാൻ' ആജ്ഞാപിക്കുകയും "കുലവൃദ്ധനും വയോവൃദ്ധനുമായ എന്റെ ഉപദേശത്തെ നിഷേധിച്ചു. എന്നോട് ഗുരുത്വം കൂടാതെ വെരുമാറിയ നിന്റെ തല രാജസഭയകൊണ്ടു ചേർത്തിപ്പാൻ ഇടവരുമെന്നു" മാല്യവാൻ ശഠിച്ച് അറിയിപ്പു ചിട്ടു പോകയും ചെയ്തു.

അംഗദഭൂതം.

ഇരുകക്ഷികളും യുദ്ധത്തിന്നൊരുക്കമാണെന്നല്ലാതെ, എത്ര കക്ഷിയാണു യുദ്ധം ആരംഭിക്കേണ്ടതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താനായാൽ ഭഗവാൻ ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തു.

ശ്രീരാമൻ— യുദ്ധധർമ്മം ആലോചിക്കുകയാണെങ്കിൽ രാവണനാണ് യുദ്ധം ആരംഭിക്കേണ്ടത്. കാരണം നാമൊക്കെ അവന്റെ രാജ്യത്തെ ആക്രമിച്ചവരാണ്. പോരേക്കിൽ രാവണന്റെ വീരസ്വഭാവത്തെ പുറത്തു കാട്ടുവാനുള്ള പല കര്മ്മങ്ങളും നാം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞിട്ടും ഉണ്ട്. രാവണനും സൈന്യങ്ങളും കോട്ടകളുള്ളിൽ സ്വസ്ഥനായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു, നാം കടന്നാക്രമിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഒരു ദൂതനെ അയച്ചു കാര്യം അറിയിച്ച് ഒരു മുന്നറിയിപ്പു കൊടുക്കേണ്ടതാണ്. സന്ധി, വിഗ്രഹം, യാനം, ഭൈരവീഭാവം, സമാഗ്രയം എന്നീ വിധികളിൽ സന്ധി കാര്യം നാം ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു വരുമത്. പൂർവ്വകന്മാർ സഞ്ചരിച്ച പന്ഥമാവാൽനിന്നു തെറ്റി നടപ്പാൻ പാടില്ലാത്തതാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അംഗദാ! കമാരാ! വിദൂരവും സ്വീകരിച്ചു രാവണനെ കണ്ടു പറഞ്ഞു വരണം. ഒന്നുകിലൊ സീതയെ വിട്ടയച്ചു എറിക്കു കീഴടങ്ങി എന്റെ കല്പന എന്തൊ അതു കേട്ടു നടക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ കോട്ടകളുള്ളിൽ സ്വസ്ഥനായിരിക്കാതെ വിരധർമ്മം അനുസരിച്ചു എന്നോട് യുദ്ധത്തിന്നു വരണം. ഇതിൽ രണ്ടൊക്കൊന്നു ചെയ്യാത്ത പക്ഷം ദാശരഥിയായ രാമൻ

പിന്നെ വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കുമെന്നു രാവണനോടു സ
 ധൈര്യം പറയുക. രാവണൻ ദുർമ്മാർദ്ദിയാണെങ്കിലും ഇ
 ഞ്ഞരം ദയാന്വയങ്ങൾക്കു അർഹപ്പെട്ടിരിക്കുകയും, കാകൽസ്ഥ
 ന്നാരുടെ കലധർമ്മം മാത്രം ആലോചിച്ചു ഭൂതനെ അയ
 ച്ചതാണെന്നും അറിയിക്കണം.

ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ സന്ദേശവുകൊണ്ടു അംഗദൻ ഭൂ
 ത്വം സ്വീകരിച്ചു രാവണരാജധാനിയിൽ വേഗം എത്തുക
 യും രാവണന്റെ സദസ്സിൽ കടന്നു രാമ! രാമ! എന്ന നാ
 മം ഉച്ചത്തിൽ ഉച്ചരിച്ചു സഭ്യന്മാരെ ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു.
 രാവണൻ— ആരാണ് ഈ സദസ്സിൽ കടന്നു ശബ്ദം ഉണ്ടാ
 കുന്നത്? ഒരു മകുടൻ! ഇവന്നു എന്താണു വേണ്ടത്?

അംഗദൻ— ഹേ! രാവണ! നിന്റെ സദസ്സിൽ കരാറു വ
 ന്നാൽ, ആസനം നൽകിയതിന്നു ശേഷമല്ലെ, വിവര
 ങ്ങൾ ചോദിച്ചറിയുക? ലോകമുഴുവെയെന്താണ്?

രാവണൻ— സഭ്യരിയാതെ സംസാരിച്ചാൽ, പിന്നെ എ
 ന്റെ ചന്ദ്രഹാസമാണ് ഉത്തരം പറയുക. മകുടന്മാർ
 ആസനം മറക്കൊമ്പല്ലെ?—നീ വന്നു കാഴ്ചം വേഗം പ
 റയ്യ.

അംഗദൻ — ശരി! എന്റെ ആസനം എന്റെ വാചുതന്നെ
 ആവട്ടെ. ഈ വാൽകൊണ്ടു നിന്റെ സിംഹാസനത്തിലും
 അധികം ഉയരമുള്ള ഒരു ആസനം ഞാൻ ഉണ്ടാക്കിക്കൊ
 ള്ളാം. (എന്നു പറഞ്ഞു അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നു) ഹേ! രാവ
 ണാ! ഉത്തരകോസലേശ്വരനായ ദശരഥന്റെ പുത്രനും,
 രാക്ഷസകലകാലനും, മിത്രജനകമലദിവാകരനും ആയ
 ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ഭൂതനാണു ഞാൻ. പുമിഥി, അപ്പി,
 തേജസ്സി, വായു, ആകാശം എന്നു പഞ്ചഭൂതങ്ങൾക്കും, വാ
 ക്ക്, പാണി, പാദം, ഗുഹ്യം എന്നു കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും,
 വചനം, ഗമനം, ദാനം, വിസർഗ്ഗം, ആനന്ദം എന്നു
 ഐന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും. കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, മദം,

മോഹം, മാത്സര്യം, ഈഷ്യ, അന്യായ എന്ന അഷ്ടരാഗങ്ങൾക്കും, അതേർഷണം, പുത്രേഷണം, ദാരേഷണം എന്ന ഏഷണത്രയങ്ങൾക്കും അന്നമയം, പ്രാണമയം, മനോമയം, വാഷ്ണാനമയം. ആനന്ദമയം, എന്നു പഞ്ചകോശങ്ങൾക്കും, സ്വപ്നം, സൂക്ഷ്മം, കാരണം, എന്നു ശരീരത്രയങ്ങൾക്കും വിവക്ഷണമായി; സജാതിക, വിജാതിക, സൗഗന്ധഭേദത്തുനന്നായ ദേശകാലവസ്തുപരിച്ഛേദരഹിതനായി, സര, നമ, ഭൂഗ, പശു, പക്ഷി, പന്നഗാദികളിലും, ജീവാത്മായി. ആദിമദ്ധ്യാന്തരഹിതനായി, കാലാതീതനായി, പഞ്ചഭൂതഭൗതികമായുള്ള സർവ്വജീവചരാചരങ്ങൾക്കും നായകനായ എന്റെ സ്വാമി, ശ്രീരാമൻ, ദൃഷ്ടനിഗ്രഹത്തിനും ശിഷ്ടപരിപാലനത്തിന്നുമായി ചതുസ്സമുദ്രപര്യന്തര രാജഭാരം വഹിക്കുന്ന മഹാചക്രവർത്തിയും, അതു കാരണം ഈ ഭൂമിക്കും സാമന്താണ്. അവിടുത്തെ ന്നെയൊണ് നീ കടുക്കൊണ്ടുവെച്ചിട്ടുള്ള ജാനകിയുടേയും നായകൻ. എന്നതെന്നയല്ല ഈ ലോകത്തിലുള്ള 1008 ശിവഭായങ്ങൾക്കും 108 വൈഷ്ണവാലയങ്ങൾക്കും, എന്നിന്നു നീ അദ്ധ്യയനം ചെയ്തു വരുന്ന കാരാധിരം ശാഖയോടുകൂടിയ സാമവേദത്തിനും എന്റെ സ്വാമിയാണ് നായകൻ. ഇപ്രകാരം സർവ്വലോകചരാചരക്ഷകനായ രാമൻ നിന്നോടു പറവാൻ ചില കാര്യങ്ങൾ ഏതെന്നു ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പ്രത്യുത്തരം അറിഞ്ഞുപോവാൻ വന്ന രാമഭൂതനാണ് ഞാൻ. ആയതു കൊണ്ട് ഞാൻ പറയുന്നതിനെ ഏകാഗ്രതയോടെ മനസ്സിലാക്കുക.

രാവണൻ: ഓഹോ! പിന്നെയും രാമൻ ഒരു കരങ്ങനെത്തന്നെയൊക്കെ ഭൂതൃത്തിന്നു കിട്ടിയത്. ഹേ! കരങ്ങച്ചാരെ! പിന്നെപ്പോലുള്ള കരെ കരങ്ങന്മാരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ലങ്കയിൽ വന്നു നോക്കിയപ്പോൾ രാവണനെ ജയിപ്പാൻ പ്രയാസമാണെന്നു കണ്ട്. ഇരക്കാൻ വശമുള്ള ഒരു

രാജ്യം തേടിപ്പിടിച്ചു, ആ ഇരപ്പാളിയെ ഇങ്ങട്ടയച്ചു. ജനകിയെ യാചിച്ചു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോവാൻ മോഹിക്കുന്ന രാജ്യയാണു താൻ നായകനെന്നൊക്കെ ചുരുക്കത്തിൽ. ത്രിമൂർത്തികൾക്കുതന്നെ ലോകത്തിൽ നായകത്വം സമ്മതിക്കാത്ത ഏതോട് ഇതൊക്കെ പറയാൻ വാനരാധനായ നിനക്കു മാത്രമെ ധൈര്യം വരികയുള്ളൂ.

അംഗദൻ:—ഇതാണു കേമമായത്! ലോകപ്പെരുക്കങ്ങളും, പരമഭീരുമായ ഹേ! രാക്ഷസാധമാ! കവചസന്യാസിയുടെ വേഷമെടുത്ത് കളിച്ചുമാറിപ്പോന്നു ജനകീദേവിയെ കട്ടുകൊണ്ടുവന്നു ഗിണകുന്ദ എന്റെ മുഖത്തുനോക്കി വീരസ്വം പറയാൻ ലജ്ജയില്ലാതെ വന്നതിലാണ് ഏനിക്ക് ആശ്ചര്യം തോന്നുന്നത്.

രാവണൻ:—ഈ ഭൂതൻ ജീവനോടെ മടങ്ങുകയില്ല. എന്റെ യോഗ്യതകൾ ഒരു കാഴ്ച എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു ചുരുക്കം? ആട്ടേ, നീ ആരാണു്, എന്റെ മാതാപിതാക്കൾ ആരാണു്, രാമൻ പറഞ്ഞയച്ചു ഭൂതം എന്താണു്?

അംഗദൻ:—ഹേ! രാവണാ! പറഞ്ഞു വരുമ്പോൾ നാം തമ്മിൽ അപരിചിതന്മാരെല്ലാം കാണാം. ഇന്ദ്രാത്മജനും, വാനരാജാവും, കിഷ്കിന്ധാധിപനും ആയി ബാലിയെന്നു വിഖ്യാതനായ കവിശ്രേഷ്ഠനേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും ക്ഷീരാബ്ധിയിൽവിന്നു ജാതയും, ആയ താരയേയും നീ അറിവാൻ ഇടയുണ്ടു്. ഇവരാണ് എന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർ. നാമം അംഗദനെന്നാണു്. നീ ചണ്ടു ചിതാവിനെ ജയിപ്പാനായി കിഷ്കിന്ധയിൽ വന്നു. അവിടെ കാണാത്തതായ സമുദ്രതീരത്തിൽ കല്ലുടച്ചു ഏകാഗ്രമാനസനായി ഹിവതപ്പണം ചെയ്യുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തു് ഓടുന്ന ഇരുപതു കയ്യുകൾകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലത്തുപ്രദേശം പിടിച്ചു ഞെക്കിയതും, പിതാവു നിന്നെ ഒരു മശകപ്രായമായി കരുതി പൂർണ്ണകൊണ്ടു കേശാഭിവാദം

വരിഞ്ഞുകെട്ടി ഗരുഡൻ സുപ്തത്തെയെന്നപോലെ നി
 ന്നെയുംകൊണ്ടു ചതുസ്സമുദ്രത്തിലും ചെന്നു ശിവതപ്തണം
 ചെയ്തു കിഷ്കിന്ധക്കു മടങ്ങി വന്നതും; “അബ്രുവത്തു തല
 യും, പത്തിരപത്തു കയ്യും, വായ നിറച്ചു വക്രദംഷ്ട്രങ്ങളും,
 കൊന്ത്രവല്ലകളുമുള്ള എന്തൊ ഒരു ജീവി” അർജുന്റെ
 വാലിൽ കെട്ടിച്ചുറ്റി ധ്രുവനാക്രാന്തനായി കിടക്കുന്നുണ്ടെ
 ന്നു ഞാൻ കാട്ടിക്കൊടുത്തതും, പിതാവ് നടന്ന സംഭവ
 മെല്ലാം അറിയാത്ത ഭാവം നടിച്ചു ‘കഷ്ട’മെന്നു പറഞ്ഞു
 നിന്നെ അഴിച്ചുവെട്ടതും, നീ പിതാവിന്റെ പാദത്തിൽ
 നമസ്കരിച്ചു, “നാമദന്റെ ഏഷണിയാൽ” പിണഞ്ഞ
 അബലമാണെന്നു പറഞ്ഞു ക്ഷമായാചനം ചെയ്തതും ഒരു
 മാസകാലത്തോളം നീ കിഷ്കിന്ധയിൽ അർജുന്റെ അതി
 മിയായി താമസിച്ചു ക്ഷീണം മാറിയതിനുശേഷം മടങ്ങി
 പോന്നതുമായ കഥകൾ നീ പക്ഷെ മറന്നിട്ടുണ്ടാവാം. ഉ
 പകാരസൂരണയെന്ന ഗുണം ഏജോളം നിണക്കുണ്ടെങ്കിൽ
 എന്നെ ആരാണെന്നു മനസ്സിലായില്ലെന്നു നടിക്കുവാൻ
 കാരണമില്ലാത്തതാണ്. ഏകിലും ഞാൻ ആരാണെന്ന്
 ഒന്നുകൂടി പറഞ്ഞുതരാം. നിന്നെ ബന്ധിച്ചു വാൽബലവും
 ദേവാസുരന്മാരാൽ അസാധ്യമായ ക്ഷീരാബ്ധിമഥനത്തിനു
 ള്ള കരബലവുമുള്ള ആ ബാലിയുടെ പുത്രനാണ് ഞാൻ.
 രാവണൻ — നല്ല കാര്യം! എന്റെ ഒരു ഉത്തമമിത്രത്തിന്റെ
 മകനെ മറക്കുകയാ! അല്പം അന്ധാജിച്ചുവെന്നേയുള്ളൂ.
 നീ അക്കാലത്തു വളരെ ചെറുപ്പമാണ്. അതുകൊണ്ടാണു
 എനിക്ക് കാമത്തെറുവുന്നത്. ഞാനും നിന്റെ പിതാ
 വും ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരെപ്പോലെയാണു പെരുമാറിയിരുന്ന
 ത്. സാഗരം ചാട്ടമ്പോൾ ഞാൻ ബാലിയുടെ പുറത്തിരു
 ന്നതു ശരിയാണ്. അതിന്റെ രഹസ്യം ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേ
 രും അറിയാം. അതെന്തെങ്കിലുമാവട്ടെ, ബാലിയുടെ മ
 കനായ നീ ഏനിക്കും മകൻതന്നെ. നിന്റെ പിതാവിനു
 ക്ഷേമംതന്നെ ഏന്നു ചിഹ്നപ്പെടുന്നു.

അംഗദൻ—നീയും എന്റെ പിതാവായ ബാലിയും ബ്രഹ്മാ നജനാരായണനെ വിത്തുകൊണ്ടായിരിക്കണം. ബാലിയെ ശ്രീരാമസ്വാമി നിഗ്രഹിച്ചത്. ദുഷ്ടനോടു വിശിഷ്ടൻ സംസർഗ്ഗമുണ്ടായാൽ വിശിഷ്ടനും ദുഷ്ടനാകുന്നതും ശിക്ഷ ക്ക് അർഹനാകുന്നതുമാണ്. നിദ്ദോഷിയായ അഗ്നി ഇരി വ്വോടു യോജിക്കുക കാരണം കൊല്ലന്റെ പ്രഹരത്തിന്നു പാത്രമാകുന്നു നേരെ മറിച്ച് അഗ്നിയിൽ കിടന്നു ത പിക്കുന്ന സ്വപ്നത്തെ തട്ടാനാർ എടുത്തു വെള്ളം തളിച്ചു തണുപ്പിച്ചതിന്നു ശേഷമാണ് അടിച്ചുപറഞ്ഞുന്നത്. എ ന്റെ പിതാവിന്നു പാണ്യത്തെ ദോഷം നീയുമായുള്ള സം സർഗ്ഗമാണ്.

രാവണൻ—ഘേ! കുമാര! നിന്നെ ചൊല്ലുമാണ്. അതു കൊണ്ടാണ് നിന്റെ സ്ഥിതി ഇത്ര ശോചനീയമായിത്തീർന്നത്. നീ ഇത്ര വളരെ സ്തുതിക്കുന്ന രാമന്റെ കഥയെ ന്താണ്? ദശരഥന്റെ അകാലസന്തതിയായ രാമൻ രാ ബ്രം ഭരിപ്പാൻ ശക്തനല്ലാതെ അനുജന്നു രാജാധികാരം വിട്ടുകൊടുത്തു രാജ്യഭ്രഷ്ടനായി വനത്തിൽ വന്നുചേർന്ന കഥ മുഴുവനും നീ കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കയില്ല. കാട്ടിൽ വന്നതിന്നു ശേഷം സ്വന്തം ഭാര്യയെ രക്ഷിപ്പാൻ കഴിയാതെ കാട്ടിൽ വിട്ട് എവിടെക്കോ പോയി. അവർ തനിയെ കിടന്നു സ ക്കപ്പെടുന്നതു കണ്ടു ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തേ ണ്ടിവന്നു. ഉടുപ്പാൻ വസ്ത്രംകൂടിയില്ലാതെ മരത്തോലും ഉടു ത്തു നടക്കുന്ന ഈ രാമന്റെ കഥ പറഞ്ഞു നാം സമയം കളഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ല. ഇത്ര വിസ്സാരമായ ഒരുവനെ 'സ്വാമി, സ്വാമി' എന്നും പറഞ്ഞു നീ നടന്നതു വലിയ തെറ്റായിപ്പോയി. നിന്റെ പിതാവുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ കരിക്കലും ഇതിന്ന് ഇടവരികയില്ലായിരുന്നു. പിതാവിനെ കൊന്നുവന്നു കൂലിവേല ചെയ്തു നടക്കുവാൻ നീയല്ലാതെ ഇപ്പോഴെപ്പോഴോ? അവനവന്നു ശേഷം ചോദിപ്പാൻ ത്രാ

ണിയില്ലെങ്കിൽ, കഴിയുന്നവരെക്കൊണ്ടു ചോദിപ്പിക്കേണ്ടതല്ലേ? നിന്റെ അച്ഛനും ഞാനും നിനക്കു ഭേദമുണ്ടോ? മകൻ ഇന്ദ്രജിത്തും നീയും തമ്മിൽ എനിക്കെന്താണ് ഭേദം? പുലിക്ക് ജനിച്ച നഖമില്ലാതെ വരുന്നതായാൽ വലിയ കഷ്ടമാണ്. ഇന്നുമുതൽ നിന്റെ ഗ്രഹപ്പിഴ തീർന്നു. നിന്റെ അച്ഛൻ വഹിച്ചിരുന്ന വാനരാധിപത്വം നിനക്കു തന്നെ, ദേവന്മാരെക്കൊണ്ട് അരിയിട്ടു വാഴ്ത്തു കഴിപ്പിച്ചു നിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുത്താം. നിന്നെ മകനായും, സീതയെ ഭാര്യയായും ഞാൻ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

അംഗദൻ—ഹേ! രാവണാ! നീ ഒരു പൊട്ടനാണെന്നു ഞാൻ ശങ്കിച്ചിരുന്നില്ല. എന്റെ സ്വാമിയെ ഇന്നു തെറ്റുപാടാൻ ഈ ലോകത്രയത്തിൽ ആരാണുള്ളത്? വന്ധ്യ പ്രസവവേദന അറിയുമോ? മദനമദാസ്നായ നിന്റെ സ്ഥിതിയും അതുതന്നെ. എന്നെ സ്വാധീനമാക്കിക്കളയാമെന്നു നീ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ നീ ഒരു ജലപ്രളവാണ്. അമേല്യം ഭക്ഷിച്ചുനടക്കുന്ന ഒരു ശ്വാവ്, സിംഹത്തോടു ചെന്നു മൃഗരാജാവായി അഭിഷേകം കഴിക്കാമെന്നു പറയുന്നതുപോലെയാണ് നീ എന്നെ രാജാവാക്കാമെന്നു പറയുന്നത്.

രാവണൻ—എടോ! നിക്ഷേപകർമ്മ! ചന്ദ്രാമംസംകൊണ്ടു വെട്ടി നിന്നെ രണ്ടു കണ്ണുമാക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. പക്ഷെ ഇന്നോ നാളെയോ യുദ്ധത്തിൽ രാമനൊപ്പം മരിക്കാൻപോകുന്ന നിന്നെ എന്തിനാണ് ഇപ്പോൾ കൊല്ലുന്നത്? രാമന്റെ സന്ദേശം പറഞ്ഞു വേഗം പൊയ്ക്കൊള്ളുക.

അംഗദൻ—ശരി! പുത്രമിത്രകുളുഗോത്രങ്ങളായ രാക്ഷസകുലത്തെ മുഴുവൻ നശിപ്പിക്കുവാൻ കാരണഭൂതനായി ജനിച്ച മഹാപാപിയായ നീ യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ധൈര്യമില്ലാതെ കോട്ടക്കുള്ളിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നതായാൽ ആയതു സമ്മതിപ്പാൻ ശ്രീരാമസ്വാമി ഭയക്കരില്ല. ഒന്നുകിലോ രാ

മലയിലായ ജാനകീദേവിയെ വട്ടയച്ചു സ്വന്തമുണ്ടായ കല്പന കേട്ട് അതുപ്രകാരം നീ നടക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങി പുറപ്പെടണം. ഈ രണ്ടുമാറ്റങ്ങളിൽ ഏതു മാറ്റമാണ് നീ സ്വീകരിപ്പാൻ പോകുന്നത് എന്നു റിത്തയ ചെന്നു പറയാനാണ് ഏറെ അയച്ചിട്ടുള്ളത്. ഹേ! രാവണാ! സ്ത്രീ വിമിത്തമായി അനേകം പേർ ജീവഹാനി, അത്ഥനാശം, ഇഹപരങ്ങളിൽ അപകീർത്തി മുതലായതു സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. നീ ആ സംഘത്തിൽ ചേരരുത്. ശിവശക്തിയുക്തമായ രാമനാമത്തിന്റെ മഹിമ അറിയാതെ ആപത്തിൽ പെടരുത്.

രാവണൻ—മതി. മതി. കരങ്ങളുടെ ഉപദേശംകൊണ്ടല്ല ഇക്കണ്ട ഭാഗ്യങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ സമ്പാദിച്ചത്. ജാനകിയെ ചിരവിട്ടവാനും, യുദ്ധത്തിന്നു വരുവാനും മനസ്സില്ലെന്നു നിന്റെ സ്വന്തമോടു പോയി പറയുക.

അംഗദൻ—എടാ! രാക്ഷസാധമാ! നിന്റെ പിതാമഹിയായ താടകയെ വധിച്ചപ്പോഴും, സോദരിയായ ശുബ്രണയുടെ അംഗഭംഗം വരുത്തിയപ്പോഴും, മാതൃലനായ മരീചനെ വധിച്ചപ്പോഴും, ലങ്കാമുക്തനേ സേതുബന്ധം മലഭംഗം തുടങ്ങിയ മാനഭംഗങ്ങൾ വരുത്തിയപ്പോഴും, ഇങ്ങനെയൊക്കെ അവസരങ്ങളും നിന്നെക്കുറിച്ചു പുറപ്പെട്ടവരുണ്ടായിരുന്നു. ആ അവസരങ്ങൾ ഉപയോഗമാക്കാത്ത നീ മാനിയാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഭീരുവായ നിന്നെ ഞാൻ തലമുടി പിടിച്ചിഴച്ചു പോക്കുകളിൽ കൊണ്ടിട്ടു.

അംഗദന്റെ ഏവംവിധത്തിലുള്ള വാക്കുകൾ കേട്ടുകേൾപ്പവും ലജ്ജയും സഹിക്കവയ്ക്കാതെ, രാക്ഷസന്മാരെ വിളിച്ച് അംഗദനെ പിടിച്ചു വെളിയിൽ തള്ളിവിട്ടവൻ രാവണൻ കല്പന കൊടുത്തു. തന്നെ പിടിച്ചാൻ വന്ന രാക്ഷസന്മാരെ തച്ചുകൊന്നു രാജധാനിയിൽനിന്നു വെളിയിൽ ചാടി “ഈ

ലങ്കാനഗരിക്കളിൽ സാധുക്കളും, യുദ്ധത്തിൽ ഭയമുള്ളവരും, കൂനൻ, കരുടൻ, നൊണ്ടി, മുടവൻ എന്നിങ്ങനെയുള്ളവരും രാമാസ്രം വന്നു വീഴുന്നതിന്നുമുമ്പുതന്നെ ലങ്കയെ വിട്ടുപോകുവാൻ എന്നിങ്ങനെ അത്യുച്ചത്തിൽ വിളംബരം ചെയ്തു. അംഗദൻ രാമാന്തികത്തിൽ പോയി “രാമസായകത്താൽ തല പത്തും അറു ഭൂമിയിൽ വീണാലല്ലാതെ ജാനകീദേവി ക്കു രക്ഷയുണ്ടാകുന്നതല്ല” എന്നുണർത്തിച്ചു.

പ്രഥമയുദ്ധം.

ഉദ്ദേശിച്ച പ്രകാരം തന്നെ അംഗദന്റെ ഭൃത്യകൊണ്ടു ഫലമൊന്നും ഉണ്ടാവാഞ്ഞതിനാൽ അങ്ങട്ടു കടന്നു യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു രാമാദികൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. സുഗ്രീവൻ, അംഗദൻ, നളൻ, വനസൻ, കേസരി, കമദൻ, കുമദാക്ഷൻ, ഗന്ധമാദനൻ, ശുചേടണൻ, ടിടിവൻ, മൈന്ദൻ, വിവിദൻ, താമൻ, തുമൻ, സമ്പൻ, ശതവലി, ജാംബവാൻ, ഛന്ദമാൻ തുടങ്ങിയ വാനരനായകന്മാർ പൂർണ്ണജാലങ്ങൾ മുറിച്ചു കയ്യാശപ്പെടുത്തി, പോർവിളികൂട്ടി, മതിൽ പൊളിച്ച്, കിടങ്ങുകൾ തുഞ്ച്, കൊള്ളിയും പറമ്പുമായി കോട്ടകളിൽ പ്രവേശിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ, രാവണൻ ഇരുനൂറു വെള്ളപ്പടയുമായി യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങി പുറപ്പെട്ടുവന്നു. രാവണന്റെ സൈന്യങ്ങളെ വാനരന്മാർ വേഗം നശിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. രാവണൻ കോപിച്ചു ഛന്ദമാനോടേല്പുകയും, അവൻ ഇരുപതു കയ്യും ചുരുട്ടി ഛന്ദമാന്റെ മറഞ്ഞിടിക്കുകയും ചെയ്തു. ഛന്ദമാൻ ഈ ഇടിയേറ്റ്, ശക്തിയോടെ രാവണന്റെ മറഞ്ഞു ഇടിച്ചപ്പോൾ, പണ്ടു അഷ്ടഗജങ്ങളുടെ ദന്തങ്ങൾ മാറിടത്തിൽ പതിക്കുന്നതെല്ലാം ഉതിന്നു പോകുതലിൽ വീണു. ഇതിന്നുശേഷം രാവണൻ ലക്ഷ്മണനോടേറു. ജയമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, മയനാൽ ദത്തമായ വേലായുധമെടുത്തു രാവണൻ ലക്ഷ്മണന്റെ വക്ഷഃപ്രദേശത്തെ ലക്ഷാക്ഷി ഏറിഞ്ഞു. ഈ ഏറ്റു കൊണ്ടു നിലത്തുപതിച്ചു

വെങ്കിലും, ശത്രുക്കൾക്കു സൗമിത്രിയെ കോട്ടക്കകത്തേക്കു എടുത്തുകൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അപ്പോഴേക്കും ഭഗവാൻ ഒരു അസ്രം തൊടുത്തു രാവണന്റെ രഥവും വില്ലും മുറിച്ചു, രാവണന്റെ നെറിയെ ലാക്കാക്കി മോഹനാസ്രവും പ്രയോഗിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മോഹിച്ച ഭഗവാന്റെ മുമ്പിൽ തലതാഴ്ത്തി നില്ക്കുന്ന രാവണനോടു ഭഗവാൻ ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തു.

ശ്രീരാമൻ—ഹേ! രാവണാ! എന്റെ ദയിതാചോരനായ നിനോടു നേരിട്ട സംസാരിപ്പാൻ ഇങ്ങിനെ ഒരു അവസരമാണ് എനിക്കു കിട്ടിയത്. ധർമ്മത്തെ വിട്ടു നടക്കുന്നവൻ എത്രതന്നെ യോഗ്യനായാലും അവനാൽ ആരേയും ജയിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. നിന്റെ കൂടെ സഹായികളായി വന്ന സൈന്യങ്ങളോടൊക്കെ എവിടെക്കു പോയി? നിനക്കു അണുപോലും ലജ്ജയുണ്ടെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ തലയോതാഴ്ത്തി എന്റെ മുമ്പിൽ നില്ക്കുവാൻ ഇടവരുന്നതല്ല. നിനക്കു രക്ഷപ്പെടുവാൻ പല അവസരങ്ങളും ഞാൻ തന്നിട്ടുണ്ട്. അതൊന്നും നീ കയ്യൊണ്ടില്ല. ഇതാ ഒരു അവസരവും കൂടി ഞാൻ തരാം. ജാനകിയെ എനിക്കു വിട്ടുതന്ന്, മേലിൽ ദേവന്മാരെ ഉപദ്രവിക്കാതെയും, പരസ്പരം കള്ളടെ പാതിവ്രത്യഭംഗം വരുത്താതെയും, ഞാൻ വരേ ശപഥനായി വാഴിച്ചിട്ടുള്ള നിന്റെ അനുജനും എന്റെ ഭക്തനുമായ വിഭീഷണനും കീഴടങ്ങിയും നീ വാങ്ങിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ വധിക്കാതെ കഴിക്കാം. അല്ലാത്തപക്ഷം, ചാവാരതെ ശേഷിപ്പുള്ള സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി ഇന്ന് കോട്ടയിലേക്കു മടങ്ങി കൊൾക. നാളെ ഉള്ളേടത്തോളം എല്ലാസൈന്യങ്ങളോടുകൂടി നോമ്പു യുദ്ധത്തിന്നു വരിക. യുക്തരായോളെ എന്തു മാർഗ്ഗമാണെങ്കിലും സ്വീകരിക്കാം.

ഭഗവാന്റെ ഈ സംഭാഷണത്തിന്നു നന്ദമുഖനായി നി

പുറം രാവണൻ ഒരു ഉത്തരവും പറയാതെ ഒരു പാവയെ പ്പോലെ നിന്നതേയുള്ളൂ. ധർമ്മ വിചാരിച്ച് ഒടുവിൽ രാവണനെ വിട്ടയപ്പാൻ രാഘവൻ കല്പന കൊടുത്തു. രാവണൻ അസ്സമയമായപ്പോൾ വഞ്ചയോടും വൃശ്ണത്തോടും കൂടിക്കൂട്ടയിൽ മടങ്ങിയെത്തുകയും ചെയ്തു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ രാക്ഷസകുലവൃദ്ധനായ മാലുവാൻ വീണ്ടും രാവണസന്നിധിയിൽ വന്നു. രാവണൻ ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്തു അമ്മാമനെ സിംഹാസനത്തിലിരുത്തിയതിന്നു ശേഷം വിനീതനായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു,

രാവണന്റെ പശ്ചാത്താപം.

രാവണൻ—മാതുല! അങ്ങുന്ന് എന്റെ കാര്യത്തിൽ കുറച്ചു അഗ്രാധനായിട്ടുണ്ട്. അതു കാരണം എന്റെ മന്ത്രിസഭയിൽ അങ്ങയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം ഇപ്പോൾ ഉണ്ടാകാമല്ല. അടിയന്റെ പേരിൽ വല്ല പരിഭവവും തോന്നിയിട്ടുണ്ടോ? അറിവില്ലായ്മയാൽ വല്ല അബദ്ധവും പറഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ മരുമകനാണെന്നു സ്നേഹം വിചാരിച്ചു അതൊക്കെ ക്ഷമിക്കേണമെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

മാലുവാൻ—വത്സ! നിന്നോടുള്ള സ്നേഹംകൊണ്ടും, രാക്ഷസവംശത്തിന്നു വരാന്തിരിക്കുന്ന ആപത്തിനെയൊത്തും എത്ര തവണയായി ആവശ്യപ്പെടാതെ തന്നെ ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നത്? ഹാ! നീ വളരെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. നിന്റെ ദേഹത്തിൽ ചില വ്രണങ്ങളും കാണുന്നു. വല്ല പോരാട്ടവുമുണ്ടായി എന്തൊ അവജ്ഞം നേരിട്ടതുപോലെ തോന്നുന്നതെന്താണ്?

രാവണൻ—മാതുല! അങ്ങയുടെ ദയയ്ക്ക് ഞാൻ ഏതും കടപ്പെട്ടവനാണ്. മാതുലൻ ഉന്മൂലിച്ച പ്രകാരം ചില വിശേഷസംഭവങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇന്നലെ രാമമൃതനാണെന്നു പറഞ്ഞു അംഗദൻ എന്ന ഒരു വാനരൻ ഇവിടെവന്നു 'ഒന്നുകിലൊ ജാനകിയെ ചിറവിടണം, അല്ലെങ്കിൽ രാ

മനോടു യുദ്ധത്തിന്നു വരണം' എന്നു പറഞ്ഞു. രണ്ടിന്നും മനസ്സില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ അവനെ മടക്കി, അയച്ചു. ഇതന്നു ശേഷം വാനരസൈന്യങ്ങൾ കോട്ട ആക്രമിപ്പാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഇരുന്താ' വെള്ളം പടയോട്ടുകൂടി ഞാൻ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. എന്റെ പടകളെല്ലാം ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു നശിച്ചുപോയി. അതിന്നുശേഷം ഞാനും രാമനും അഭിമുഖീകരിച്ച് അന്യോന്യം അസുരങ്ങളെക്കൊണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്തു. ഞാൻ ആരോഹണം ചെയ്തു രഥവും, പത്തു കയ്യകളിലായി പിടിച്ചു പത്തു വില്ലും, മറ്റൊരു പത്തു കയ്യു ലുള്ള പത്തു ശരവും എല്ലാം ഒരു അസുരംകൊണ്ടു രാമൻ തകർത്തു കളഞ്ഞു അപ്പോൾ ഗഗനചാരികളായ ദേവന്മാർ മന്ദാരാകൽക്കാരകരവീരപാരിജാതാദികളായ ദിവ്യപുഷ്പങ്ങൾ കലകലയായി അറുത്ത് രാമമുഖംവിൽ വൃഷ്ടി ചെയ്തതും ദേവവാദ്യം മുഴക്കി രാമൻ ജയിക്കേണമെന്നും രാവണൻ തോല്പേണമെന്നും അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിങ്ങ കീഴടങ്ങിയ ദേവന്മാരെല്ലാം എന്റെ ശത്രുവായ രാമനെയാണു സഹായിക്കുന്നത്. എന്നെ ഉദ്ദേശിച്ചും ആ സമയത്തുതന്നെ ചില വൃഷ്ടികൾ ഉണ്ടായി. നിക്രാന്തജീവികളായി മാംസഭക്ഷകളായ കാക്ക, കഴു മുതലായ പരവകൾ രാമശരമേറു മരിച്ചുകിടക്കുന്നവരുടെ ശരീരങ്ങളിൽനിന്നു വക്ത്രബലങ്ങളാൽ മാംസം കൊത്തി വലിക്കുമ്പോൾ രക്തത്തിൽ മുങ്ങിയ പക്ഷങ്ങളോടുകൂടി ആ കാശമാറ്റത്താൽ ഉയന്നു തമ്മിൽ ശബ്ദപിണയുമ്പോൾ കൊക്കിലുള്ള മാംസക്കഷ്ണങ്ങളും ചിരകുകളിൽനിന്നു രക്തത്തുള്ളികളും വൃഷ്ടിയായി എന്റെ ശിരസ്സുകളിൽ വീണു. എന്നെ അഭിനന്ദിച്ചു വൃഷ്ടിചെയ്തവർ ഇത്തരം പരവകളാണ്. ഓ! കാഴ്ച. ഇതുകൊണ്ടുമായില്ല. വമ്പിച്ച സൈന്യത്തോടുകൂടി പോക്കുള്ളത്തിൽ പോയ ഞാൻ തോറ്റു മടങ്ങിപ്പോരുമ്പോൾ രാമന്റെ ദയവുണ്ടായി രണ്ടാളെക്കി

ലും എന്നെ സഹായിപ്പാൻ വന്നു. ഈ രണ്ടുപേർ ആരാണെന്നു മാതുലനു മനസ്സിലായോ? ഇല്ല. അവരുടെ പേർ മാനഭംഗമെന്നും ഭിഷ്ണിത്തിയെന്നുമാണ്.

മാല്യവാൻ—വത്സ! നീ ഇപ്രകാരം പശ്ചാത്തപിക്കുന്നത് ഇതേവരെ കാണാൻ എനിക്കു സംഗതി വന്നിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ അതിനു യോഗം വന്നുവല്ലോ.

രാവണൻ—മാതുല! ഇതിലും ആശ്ചര്യകരമായൊരുതോന്നുന്നത് രാമന്റെ യുദ്ധപരാക്രമവും ഭീജവീര്യവുമാണ്. കൈലാസവാസിയായ പരമശിവന്റെ അഭ്യുജ്ജ്വലങ്ങൾക്കുള്ള ശക്തിയെന്താണെന്ന് എനിക്കറിയാം. വൈകുണ്ഠവാസിയായ നാരായണന്റെ സഹസ്രകരങ്ങൾക്കുള്ള ശക്തിയേയും ഞാൻ ഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവന്റെ രണ്ടു കരങ്ങൾക്കുള്ള ശക്തിയും എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ ഈ മൂന്നു പേരുടേയും ഭീജബലം ഒന്നാക്കിയാൽ രാമന്റെ ചെറുവിരലിനുള്ള ശക്തിയോടു കിടപിടിക്കാൻ മതിയാവുകയല്ല. രാമനജനായ ലക്ഷ്മണന്റെ യുദ്ധസാമർത്ഥ്യം അഭിനിയമാണ്. ത്രിമുത്തികളിൽ വിജ്ഞാപിയെയാണ് യുദ്ധത്തിൽ ഞാൻ അല്പം മറിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ കാഞ്ചവീര്യവോടു യുദ്ധം ചെയ്തപ്പോൾ വിജ്ഞാപിയോടുണ്ടായിരുന്ന ബഹുമാനം കുറഞ്ഞുപോകയാണു ചെയ്തത്. എന്നാൽ ലക്ഷ്മണന്റെ കാഴ്ചയും ആലോചിക്കുമ്പോൾ കാഞ്ചവീര്യൻ എത്രയൊ നിസ്സാരനാണ്. ബ്രഹ്മാണുധകടാഹങ്ങൾ എങ്കീകരിച്ചാലും ലക്ഷ്മണനു അതൊക്കെ ഒരു തുണപ്രായമാണ്. ദശരഥപുത്രന്മാർ അതുതപരാക്രമികളാണ്.

മാല്യവാൻ—ഇവർ അമനോഹരന്മാരാണെന്നു ഞാൻ കേട്ടതിലും വിശ്വസിച്ചതിലും തെറ്റില്ല.

രാവണൻ—രാമന്റെ കരകൗശലത്തെപ്പറ്റി എനിക്കുള്ള സ്വന്തഭവം കുറച്ചൊന്നു മാതുലനെ ധരിപ്പിക്കാം. രാമൻ വില്പ് ആകുണ്ഠാനന്ദം വലിപ്പ് ഞാനെന്നൊ! ആവനാഴിക

യില്ലാത്ത ശരം കരകൊണ്ടു തൊടുമ്പോൾ ബാണം ക
ന്നം, ഉരുമ്പോൾ പത്തും, ഞാണിൽ യോജിപ്പിക്ക
മ്പോൾ നൂറും, ഞാണം ശരത്തിന്റെ പീടും കൂട്ടിമുട്ടുമ്പോൾ
ആയിരവും, അവിടെ നിന്നു വിട്ടുമ്പോൾ പതിനായിര
വും, ശത്രുക്കളെ അടക്കുമ്പോൾ ലക്ഷവും, ശത്രുഭേമ
ത്തിൽ തട്ടുമ്പോൾ എണ്ണമില്ലാതെയും, ഇങ്ങിനെ ബാണ
ങ്ങൾ എണ്ണമില്ലാതെ വലിച്ചുവരുന്നു. ദേവന്മാരെ അ
നിമേഷവൃത്തികൾ അതായത് ഉന്മേഷനിമേഷങ്ങൾ ഇ
ല്ലാത്തവരാക്കിയതിനുള്ള കാരണം എന്നതാണെന്നു മൗര
ലന്നു മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടോ? രാമൻ വില്ലു കലക്കുന്നതും,
തൊണോറുന്നതും, തൂണിയിൽനിന്ന് ബാണം ഏടക്കുന്ന
തും മറ്റും ഇന്നു സമയങ്ങളിലാണെന്നു ധരിക്കുവാൻ അ
നിമേഷവൃത്തികളായവയ്ക്കു സാധിക്കുകയില്ല. രാമ
ന്റെ കരകൾക്കുശലം അവരും മനസ്സിലാക്കുവാൻ
സാധിക്കുകയില്ല. പിന്നെയാണോ നമുക്ക് സാധ്യമാ
വുക! രാമശരങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകമായ ചില വൈഭ
വങ്ങളുണ്ട്. ശത്രുവിന്റെ ഗുളം മുറിച്ചതുകൊണ്ടു മൗ
രും തൂക്കിപ്പെടാതെ പ്രാണൻ ഭേദത്തിലെങ്ങനും
കളിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കി, തുരത്തി പുറത്താ
ക്കി ആകാശവീഥിയിൽ പ്രാണനോടുകൂടി അനുഗമി
ച്ച്, ആ പ്രാണനെ ധർമ്മരാജപുരിയിൽ കൊണ്ടാക്കിയതി
നു ശേഷമെ രാമശരം മടങ്ങുകയുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെയുള്ളവ
രോടു ആക്കാണ് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സാധ്യമാകുന്നത്? രാ
മനുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ അനുഭവമായ മറ്റൊരു കാര്യം
ഭിഗ്ഭമമാണ്. രാമൻ പൂർവ്വദിക്കിലും ഞാൻ പശ്ചിമദി
ക്കിലുമായി നിന്നാണു യുദ്ധം ആരംഭിച്ചത്. രാമന്റെ
ജരവേഗ, ശരവേഗങ്ങളാൽ പിന്നിട് ഏതു ദിക്കിൽനിന്നാ
ണു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതെന്നു എനിക്കു വിവരമില്ലാതായി. രാ
മൻ ഇന്ദ്രകോണിലോ, ഞാൻ വരുന്നകോണിലോ, രാ

മൻ വായുകോണിലൊ, ഞാൻ യമകോണിലൊ, രാമൻ
 അഗ്നികോണിലൊ ഞാൻ നിരൂതികോണിലൊ, രാമൻ
 ഉത്തരദിക്കിലൊ, ഞാൻ ദക്ഷിണദിക്കിലൊ, രാമൻ ആ
 കാശത്തിലൊ ഭൂമിയിലൊ, രാമൻ ഇടത്തെക്കയ്യിലൊ,
 വലത്തെക്കയ്യിലൊ ചാപമെടുത്തത് എന്നൊന്നും ഒരു
 വിവരവും ഉണ്ടാകുന്നില്ല. എല്ലാ ദിക്കിലും രാമനാണ്ട്.
 ഞാൻ മഹാമഥമേരിയാണു രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു ചെ
 ന്നത്. വാഹനരഹിതനായ രാമനെപ്പറ്റി ഒരു മാന്യ
 മാണു എന്നിക്ക് ആദ്യം ഉണ്ടായിരുന്നത്. എന്നാൽ രാ
 മന്റെ വാഹനംപോലെ ഒരു വാഹനം ലോകത്തിൽ ആ
 ക്കും ഇല്ലെന്നാണു പറയേണ്ടത്. ഗരുഡവാഹനനാണെന്നു
 ആദ്യം ശങ്കിച്ചു. പിന്നെ വേഗം കണ്ടപ്പോൾ വാ
 യുവാണെന്നു തോന്നി. സൈന്യനാശം കണ്ടപ്പോൾ അ
 ഗ്നിയാണെന്നു തീർച്ചയാക്കി. അലോകയിരം ദേഹദേഹി
 കൾ തമ്മിൽ വേർപ്പെടുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ രാമൻ ധർമ്മ
 ജാവിനെത്തന്നെയാണു വാഹനമാക്കിപ്പുള്ളതെന്നു സംശ
 യിക്കേണ്ടി വന്നു. ഒടുവിൽ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയപ്പോഴാ
 ണ്, ലങ്കാധിപനായ കൊള്ളിവെച്ചു പോയ ആ കരങ്ങൾ
 ഹനുമാനാണു രാമന്റെ വാഹനമെന്നു മനസ്സിലായത്.
 ഈ വക സംഗതികൾ ആലോചിക്കുമ്പോൾ എന്റെ ബു
 ദ്ധിയില്ലായ്മകൊണ്ടുതന്നെയാണു ഞാൻ രാമനെ ശത്രുവാ
 യി വരിച്ചത്. രാമനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ എന്നാൽ
 അസാധ്യമാണ്. രാമാദികളേയും വാനരന്മാരേയും ലങ്കാ
 രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കുവാനു എന്താണ് വഴിയെന്നു
 നിന്തിരുവടി തന്നെ കണ്ടുപിടിക്കണം.

മാല്യവാൻ — ഹേ! രാവണ! രാമനെ ശത്രുവാക്കുന്ന കാര്യാ
 ത്തിൽ പലരും വിനോദ വിരോധാഭിപ്രായം പറഞ്ഞിട്ടു
 ണ്ടു. അതൊന്നും നീ കേട്ടിട്ടില്ല. രാമന്റെ യഥാർത്ഥ
 സ്ഥിതി നിന്നോടു ചാഞ്ഞു നിന്റെ അമ്മാമൻ മാരിച

റെ മാൻവേഷമടപ്പിച്ചു കൊല്ലിച്ച കഥ ആലോചിക്കുക. നിന്റെ അനുജനായ വിഭീഷണൻ ഗുണദോഷങ്ങൾ പറഞ്ഞു തന്നപ്പോൾ അവനെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനാക്കി നാട്ടിൽ നിന്നു പുറത്താക്കുകയാണ് നീ ചെയ്തത്. ഇതു കാരണം അവൻ രാമനെ ആശ്രയിച്ചു കഴിച്ചു കൂട്ടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഇനി ഞാൻ പറയുന്നതാണോ നീ വിലവെക്കുവാൻ പോകുന്നത്. യജമാനപ്രീതി ശാസ്ത്രമാക്കിയവരാണ് നിന്റെ ചുറ്റുമുള്ളവരെല്ലാം. യുദ്ധം കൂടാതെ കഴിയേണമെങ്കിൽ ഒരു വഴി മാത്രമെ ഞാൻ കാണുന്നുള്ളൂ. ജാനകിയെ കൊണ്ടുപോയി രാമപാദത്തിൽവെച്ചു നമസ്കരിച്ചു 'സമസ്താപരാധം പൊറ്റുതു രക്ഷിക്കേണമെ'ന്നു അപേക്ഷിച്ചാൽ പക്ഷെ രാമൻ പങ്കയിൽനിന്നു പിൻവലിക്കുമായിരിക്കാം.

രാവണൻ — എന്നാൽ ഇപ്പോൾ തന്റെ നിന്തിരുവടി മുഖേന ജാനകിയെ വിടുവിയ്ക്കേണ്ടതല്ലേ.

എന്നു പറഞ്ഞ് രാവണൻ സീതാദേവിയെ രാമാന്തികത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരും കല്പന കൊടുക്കുന്നതു കേട്ടപ്പോൾ മന്ത്രിയായ മഹോദരൻ രാവണാന്തികത്തിൽ ചെന്നു പറയുന്നു:—

മഹോദരൻ — വാല്മീകി നിമിത്തം ക്ഷീണബുദ്ധിയായ ഒരു കൂടെ വാക്കു കേട്ട് സീതയെ വിട്ടയപ്പാൻ തീർച്ചയാക്കിയതു ഭംഗിയായില്ലെന്നാണ് അടിയന്റെ പക്ഷം. ഒന്നാമതു നിന്തിരുവടി രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു നേരിട്ടു പോയതു തന്നെ നന്നായിട്ടില്ല. പക്ഷെ ആദ്യം തോറ്റാൽ രണ്ടാമതു ജയമാണെന്ന പഴഞ്ചൊല്ലു വിശ്വസിക്കാവുന്നതാണ്. നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജനായ കുംഭകണ്ഠനെ ഉണർത്തി രാമാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു വിടുന്നതായാൽ രാമനും വാനരസൈന്യവും അദ്ദേഹത്തിന്നു പ്രാതലിന്നു വകയാകുമോ എന്നു കാൽക്കും സംശയമാണ്. ത്രൈലോക്യ

പുറന്തടനായ അങ്ങനെയൊരു കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് ഉണർത്തുവാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണെന്നാണു അടിയന്തരം തോന്നുന്നത്.

രാവണൻ ഈ അഭിപ്രായം വളരെ ന്യായമായി തോന്നി. കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് ഉണർത്തുവാൻ കല്പന കൊടുത്തു. ആനകൾ ഇരുമ്പുലയ്ക്കുകൊണ്ടു മട്ടിപ്പോലോണം കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് ഉണർത്തുവാൻ. വേണ്ടവോളം ചോര, കറിയും, മദ്യവും, മാംസവും ഭക്ഷിച്ചു കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് വിശപ്പടക്കി ജ്യേഷ്ഠന്റെ അടുക്കെ ചെന്നു വസ്രാഡംബരങ്ങൾ അണിഞ്ഞു ആസനത്തിൽ ഇരുന്ന് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് സംഭാഷണം

കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് — ജ്യേഷ്ഠ! എന്നെ അടിയന്തരമായി ഉറക്കണത്തി വയർന്നിറച്ചയിപ്പിച്ചു, വസ്രാഡംബരങ്ങൾ ചെയ്തു, ഇവിടെ മാന്യനായി ഇരുത്തിയതു കാണുമ്പോൾ എന്തോ ചില ആപത്തുകൾ വരാൻ പോകുന്നുതുപോലെ തോന്നുന്നു. പോരെങ്കിൽ എന്റെ ഇടത്തെ ഭുജവും നേത്രവും വിറക്കുന്നുണ്ട്. ഇതു പുരുഷന്മാർ ദുർല്ലക്ഷണമായിട്ടാണല്ലോ വിചാരിക്കേണ്ടത്. എന്നെ ഉണർത്തുവാനുണ്ടായ കാരണം പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

രാവണൻ — സഹോദര! വടതീരവാസിയാരു രാമനും വാനരസൈന്യങ്ങളും ലങ്കയിൽ കടന്നു കോട്ട വളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവർ നമ്മോടു യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങിയാണു വന്നിട്ടുള്ളത്. ആയതു കൊണ്ടു, വേണ്ടുന്ന രാക്ഷസസൈന്യങ്ങളെ കൂട്ടി രാമാദികളെ യുദ്ധത്തിൽ നശിപ്പിച്ചുവരേണമെന്നു പറയാനാണു നിന്റെ ഉറക്കം ഉണർത്തിയത്.

കണ്ടുകണ്ടുവെന്ന് — ശരി! ഉറക്കണന്നപ്പോൾ കിട്ടിയ ഷോഭി വളരെ വന്നായിട്ടുണ്ട്. മന്ത്രിസഭയിൽ ചെയ്തു ഞാനുള്ളപ്പോൾ ജഗദകീദേവിയെ വിട്ടയപ്പാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതിന്നു ശേഷമാണല്ലോ ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ പോയത്. ആ തീർപ്പിനേയും, എന്റെ അഭിപ്രായത്തേയും വിവരി

കാഴ്ചയാൽ വന്ന ദോഷമാണിത്. പതിവുതമാരുടെ ശിരോരത്നമായ ജാനകിയുടെ പാതിവ്രത്യാനിയാൽ നമ്മുടെ വംശം ദേരിപ്പാനാണു പോകുന്നത്. ശത്രുവായ രാമനെ ജയിപ്പാനും, പതിവുതയായ സീതാദേവിയെ സ്വധീനമാക്കുവാനും ഭരിക്കലും സാധ്യമാകുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടു വിഭീഷണനെ വരുത്തി അവന്റെ ഉപദേശം കേട്ടു നടക്കുകയാണു ഉത്തമം. മായാവിയാരുടെ ഇന്ദ്രജിത്ത് ഇരിക്കെ രാമാദികളെ മററിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു അഭിമാനമാണു ഉള്ളതെങ്കിൽ ആയതു ധൂമ്രാവിലാണ്. രാവണിയെ യുദ്ധത്തിൽ ലക്ഷണൻ കൊല്ലും. ആയതുകൊണ്ടു രാമനുമായി സന്ധിയാണു നല്ലതെന്നു ഞാൻ കണ്ടുകൂടി പറഞ്ഞു കൊള്ളുന്നു.

രാവണൻ— എടോ! നിന്റെ ഉപദേശം കേൾപ്പാനല്ല നിന്നെ ഇത്ര ബുദ്ധിമുട്ടി വിളിച്ചുണ്ടാക്കിയത്. നിന്നെക്കൊണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സാധ്യമല്ലെങ്കിൽ നിന്റെ പാട്ടു നോക്കി പോയി ഉറങ്ങിക്കൊള്ളുക.

കുമാരകണ്ഠൻ—പ്രഭോ! വാസ്തവസംഗതികൾ കേൾക്കുമ്പോൾ അങ്ങക്കു കോപമാണു വരുന്നത്. നാം തമ്മിൽ ബ്രഹ്മാ നജനാരാണെന്നുള്ള ബന്ധം ഇന്നോടുകൂടി അവസാനിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല, ബ്രഹ്മാവിന്റെ വരപ്രഭാവത്താൽ നിദ്രാഭംഗം വന്ന എന്റെ ആയുസ്സും ഇന്ന് അവസാനിക്കും. ഞാൻ ഇതാ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു. ഞാൻ മരിച്ചാലേങ്കിലും ഏന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം നടക്കുവാൻ അങ്ങക്ക് തോന്നട്ടെ!

എന്നു പറഞ്ഞു കുമാരകണ്ഠൻ വമ്പിച്ച സൈന്യത്തോടുകൂടി രാമാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോയി. ബ്രഹ്മാണസം നടുങ്ങുമാറ് രണഭേരിയടിച്ചുവരുന്ന കുമാരകണ്ഠനെക്കണ്ട് ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടു ചോദിക്കുന്നു:—

ശ്രീരാമൻ— സഖേ! വിഭീഷണ! അതിവിശാലമായ മാരിട്ട

ത്തോടും കൂടി മേഘപവ്വതംപോലെ ഭീമകായനായി വരുന്ന ഇവൻ ആരാണ്? മാതാവിന്റെ ഗർഭപാത്രത്തിൽനിന്ന് ഇങ്ങിനെയൊരു അർക്കൻ ജനിപ്പാൻ തരമില്ല. രാവണൻ ഇപ്രകാരം ഒരു വേഷമെടുത്ത് വരികയാണോ?

വിഭീഷണൻ— സ്വാമിൻ! ഈ വരുന്നവൻ ഒരു യഥാർത്ഥശരീരിതന്നെയാണ്. രാവണന്റെ അനുജനും അടിയന്റെ ജ്യേഷ്ഠനുമായ കുന്ദകേണ്ണനെന്നു കേൾവിപ്പെട്ടവനാണു ഈ ഇവനേ. ഇവനെ കണ്ടാൽ ധർമ്മരാജാക്കു കൂടി ഭയപ്പെടുമെന്നാണു പറയാറുള്ളത്. ശത്രുനിഗ്രഹത്തിനായി പാമശിവനെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി ആയിരം ഭാരം വേനമുള്ള മൂന്നു മുന്നോട്ടുകൂടിയ ഒരു ശുലം വരായുധമായി ഇവൻ വാങ്ങിട്ടുണ്ട്. ഈ ശുലത്തിന്റെ കാരോ മുന്നകു കാരോ ഗുണമാണുള്ളത്. കാലം, കാലൻ, പൃഥ്വി എന്നാണു ഈ മൂന്നു മുന്നകൾക്കു പേര്. ഒരു ശരീരി മരിക്കേണമെങ്കിൽ ശരീരം നശിപ്പാനുള്ള കാലം വരണം. കാലം വന്നാൽ ദേഹദേഹികളെ വേർപെടുത്താനുള്ള കാലവും വരണം. ഇവരുടെ വരവിന്നു വിമിത്തമായ പൃഥ്വിയും വേണ്ടതാണല്ലോ. എന്നാൽ ഈ ശുലം ഏല്ക്കുന്നവർക്കു കാലവും, കാലനും, പൃഥ്വിയും വേറെ വേണമെന്നില്ല. പരമേശ്വരസേവകൊണ്ടു ഇങ്ങിനെ ഒരു ശുലവും ഒരു കവചവും, ഹിമവാന്റെ താഴ്വരയിൽവെച്ചു ഇവന്ന് സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനേകം കർമ്മികളുടെ ജീവനാശം വരുത്തിട്ടുള്ള ശുലമാണു അത്. കുന്ദകേണ്ണൻ പണ്ട് ഇന്ദ്രനെ ജയിപ്പാനായി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പോകയും ഐരാവതാത്മനായി യുദ്ധത്തിന്നു വന്ന ഇന്ദ്രനെക്കണ്ട്, ഐരാവതത്തിന്റെ ചാപ്പു പിടിച്ച് ഇന്ദ്രനോടുകൂടി കലാലന്റെ തിരികിടക്കുന്നിപ്പോലെ ഇടംവലം ചുറ്റുകയും വാഹനമായ ഗജം ചുറ്റിത്തിരിയുന്ന വേഗത്താൽ സ്കന്ദിച്ചു വന്ന ഇന്ദ്രനെ എടുത്ത് ആകാശത്തിലേക്ക് എറിയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

വളരെ ദൂരം പോയി വീണ് ഇന്ദ്രൻ ഒടുവിൽ കുംഭകണ്ഠനെ ശരണം പ്രാപിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. അത്രയും പരാക്രമിയാണ് ഇവൻ.

ശ്രീരാമൻ—വിഭീഷണ! പരമശിവൻ തുലപാണിയാണ്. ആ തുലം കുംഭകണ്ഠൻ കൊടുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പിന്നെ തുലപാണിയെന്ന പേരിനു എങ്ങിനെ ശിവൻ അർഹനാവും?

വിഭീഷണൻ—സ്വാമിൻ! പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ കയ്യിലുള്ള സാക്ഷാൽ തുലമല്ല കുംഭകണ്ഠൻ കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. ദാതകവധാത്തിലുള്ള മഹേഷിമാർക്ക് ശിവനോടു സംഗതിവശാൽ മുഷിയുവാൻ ഇടവന്നിട്ടുണ്ട്. അവർ ശിവനെ സംഹരിപ്പാനായി ആഭിചാരം ചെയ്യുകയും, അതിന്റെ ഫലമായി ആദ്യം മാരം മഴവും ഉരുവിക്കുകയും ചെയ്തു. മാരം, മഴവും ശിവനെ സംഹരിപ്പാൻ ചെന്നപ്പോൾ ശിവൻ അതുകളെ പിടിച്ചു കയ്യിലാക്കി. പിന്നെ ഒരു ഗജമാണു തൂങ്ങിപ്പോയി. ആ ഗജത്തിന്റെ ചർമ്മമെടുത്ത് ശിവൻ വസ്ത്രമാക്കി ധരിച്ചുകളഞ്ഞു. പിന്നെ ഉരുവിട്ടു സിംഹത്തിന്റെ തോലും അപ്രകാരംതന്നെ വസ്ത്രമാക്കി. ഒടുവിൽ ഒരു തുലവം മഹേഷിമാരുടെ ആഭിചാരത്തിന്റെ ഫലമായുണ്ടായത്. ആ തുലപാണിയും ശിവൻ പിടിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. ആ തുലപാണ് കുംഭകണ്ഠൻ വരായുധമായി ശിവൻ കൊടുത്തത്. കുംഭകണ്ഠൻ വേറെയും ഒരു വൃത്തിഗുണമുണ്ട്. സകാമികളും, നിഷ്കാമികളും ആയ തപസ്വികൾക്കും, വേദാധികാരികളായ ബ്രാഹ്മണർക്കും, ത്രിമുത്തികൾക്കും യോഗനിദ്ര എപ്രകാരമാണോ അപ്രകാരമാണ് കുംഭകണ്ഠന്റെ ഭീമബലം. വിഷ്ണു യോഗനിദ്രയിൽ നിന്നുണർന്നാൽ ഒന്നാമതായി ആവേശിക്കുന്നതു സജ്ജനോപദ്രവം ചെയ്യുന്ന അസംസ്കാരമെന്നു എന്നാണ്. കുംഭകണ്ഠനാകട്ടെ ഉണർന്നുനിൽക്കാൽ ഒന്നാമത്തെ അന്വേഷണം വല്ല ദേവന്മാരും ജീവനോടെ ഇരിപ്പുണ്ടോ എന്നാണ്. ദേവന്മാരെ

നാമമല്ലാതെ രൂപം കാണരുതെന്നാണ് കണ്ടകുണ്ണന്റെ നിശ്ചയം.

ശ്രീരാമൻ—കണ്ടകുണ്ണന്റെ വിദ്യ ഇത്ര ഭീഷ്മിക്കുവാൻ എന്താണു കാരണം?

വിഭീഷണൻ—പ്രഭോ! അതിനും കാരണമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. രാവണാദികളായ ഞങ്ങൾ മൂന്നുസഹോദരന്മാരും കൂടി(കൊന്ദവനമെന്ന) ഗോകുണ്ണത്തു പോയി ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തവസ്സു ചെയ്തയുണ്ടായി. കണ്ടകുണ്ണന്റെ ഉദ്ദേശം നിദ്ദേവത്വമെന്ന വരം വരിക്കാനാണെന്നു ദേവകൾ അറിഞ്ഞു ദുഃഖിച്ചു വാണിമാതാവിനെചെന്നുശരണം പ്രാപിച്ചു. കണ്ടകുണ്ണന്റെ ജിഹ്വയിൽകടന്നു “നിദ്ദേവത്വം” “നിദ്രാവത്വം” മാക്കേണമെന്നുപേക്ഷിച്ചതിനാലും ഭാരതീദേവി ഭവന്മാരുടെ അഭീഷ്ടം സാധിപ്പിക്കാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്തതും, പറഞ്ഞതുപോലെ ബ്രഹ്മാവിനെ പ്രത്യക്ഷമായപ്പോൾ നിദ്രാവത്വം കണ്ടകുണ്ണൻ വരിക്കുകയും ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവ് അതുപ്രകാരംതന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുകയും കണ്ടകുണ്ണൻ അതു മുതൽ ഭീഷ്മനിദ്രയിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണശ്ലേഷൻ ഈ സങ്കടത്തിന്നു പരിഹാരം വരുത്തുവാൻ വീണ്ടും ബ്രഹ്മാവിനെ തവസ്സു ചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാക്കി. രാവണന്റെ അപേക്ഷകേട്ടു ബ്രഹ്മദേവൻ ‘ആരുമാസം ഉൾക്കൊള്ളാത്ത ഉറക്കവുമായി’ വാഞ്ഞു അല്പം ഭേദപ്പെടുത്തി. പക്ഷെ ഉറക്കകാലത്ത് വല്ല സംഗതിവശാലും നിദ്രക്കു ഭംഗം വന്നാൽ അന്ന് അവൻ മരിക്കുമെന്നു പറയും ചെയ്തു. രാവണന്റെ മന്ത്രിസഭയിൽവെച്ചു നിന്തിരുവടിയുടെ പതിയെ വിട്ടയച്ചു ഇവിടുണ്ടായി സഖ്യം വേണമെന്നു പറഞ്ഞാണു കണ്ടകുണ്ണൻ ഉറക്കത്തിന്നു പോയത്. ഉറക്കം തുടങ്ങിട്ട് ഇന്നുക്കു പമ്പതു ദിവസമാകു ആയിട്ടുള്ളു. കണ്ടകുണ്ണൻ നിന്തിരുവടിയുടെ ഹാരം ഭക്തിയുള്ളവനാണ്. അടിയൻ ഇങ്ങട്ടുപോരുമ്പോൾ ഈ ശ്ലേഷൻ വിദ്യ

യിലാകയാൽ യാത്ര പരവരൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടില്ല. കുമാരൻ
ന്നെ തിരുമുന്മാരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ സമ്മതം ത
ന്ന പക്ഷം ആയത് അടിയന്ന സന്തോഷമായ കാര്യ
മാണ്.

വിഭീഷണന്റെ ഈ അപേക്ഷയെ ഭഗവാൻ സമ്മതി
ക്കയും വിഭീഷണൻ വേഗം കുമാരന്റെ സമീപത്തിൽ
പോയി അവനെ സാക്ഷാദഗ്രഹം നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. കു
മാരന്റെ അനുജനെ വാടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ച് ആലിംഗനം ചെ
യ്ത് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

കുമാരന്റെ വിഭീഷണസംവാദം

കുമാരന്റെ—സോദര! നീ സ്വതന്ത്രപ്രധാനനും വിഷ്ണു
കന്തമായതുകൊണ്ടു സർവ്വേശ്വരനായ സാക്ഷാൽ ശ്രീരാമ
സ്വാമിയെ അഭയം പ്രാപിച്ചുവെന്നു കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ
വളരെ സന്തോഷിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. നീ ശ്രീരാമങ്കൽ
നിന്നു, ഭവകൾക്കുപോലും അസാദ്ധ്യമായ കൈവല്യവട
ത്തെ സ്വാദിച്ചുവെന്നും നീ പരമഭാഗവതോത്തമനാ
ണെന്നും നാനാലോകത്തിൽനിന്നും സജ്ജനങ്ങൾ കീർത്തി
ക്കുന്നുണ്ട്. ശിവശക്തിയുക്തമായ ‘രാമ-രാമ’ എന്ന ര
സായനത്തെ പാനംചെയ്തു മൃത്യുവാകുന്ന രോഗത്തെ പോ
ക്കി, ലോകമുള്ളവരേക്കും ആയുർബലത്തെ സ്വാദിച്ചിട്ടുള്ള
വീ, ധർമ്മരാജാവിന്റെ വലയിൽപ്പെട്ടു കാലപുരികു പോ
കുന്ന എന്റെ അടുക്കലേക്കു വന്നതു മാത്രമാണ് ഏറിയ
മനസ്സാധത്തിന്നു കാരണമായിട്ടുള്ളത്. അദ്ദേഹം പരമം
ചെയ്തു സുഖിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ശരീരി വിഷ്ണുപാനം ചെയ്യാൻ
ഉദ്ദേശിക്കുവാൻ പാടില്ല. രാമസായകത്താൽ രക്ഷസന്മാ
രും മുഴുവൻ നശിക്കാതെ നീ ഒരുവന്നെങ്കിലും രക്ഷപ്പെട്ടു,
നാമകത്തിൽ കിടന്നുഴലുന്ന രക്ഷസന്മാർക്കു മരണാനന്തര
പേക്ഷകൾ ചെയ്യാൻ ഉണ്ടാകുമല്ലോ എന്ന സംഗതി എ
ന്റെ മനസ്സിന്നു വളരെ സമാധാനത്തെ തരുന്നുണ്ട്. വി

ഭീഷണ! എന്നെക്കൊണ്ട് എന്തൊരു കാര്യമാണു നിന്നു ക്ഷ സാധിക്കേണ്ടതെന്നു പറയുക.

വിഭീഷണൻ—ജ്യേഷ്ഠ! സീതാദേവിയെ വിട്ടയക്കാത്താൽ ഗോത്രനാശം വരുമെന്നു അഭിപ്രായപ്പെട്ടാണല്ലോ ജ്യേഷ്ഠൻ മന്ത്രിസഭയിൽനിന്നു നിദ്രാശാലയിലേക്കു പോയത്. അതിന്നു ശേഷം ഞാനും ഈ അഭിപ്രായം പറഞ്ഞു രാവണജ്യേഷ്ഠനെ ഗുണദോഷിച്ചു നോക്കി. പക്ഷെ എന്നെ മേലിൽ ലങ്കാരാജ്യത്തിൽ കാണരുതെന്നും കണ്ടാൽ ചന്ദ്രമാസത്തിന്നിരയാക്കുമെന്നും ആണ് കല്പനയുണ്ടായത്. രാജ്യഭ്രഷ്ടനായ ഞാൻ മന്ത്രിമാരോടു കൂടി രാമചന്ദ്രന്റെ സവിധത്തിൽ ചെന്നു രക്ഷപ്പെട്ടുണ്ടിവന്നു. ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാൻ എന്നെ അനുജനെപ്പോലെ വിചാരിച്ച് അക്ഷചന്ദ്രനായുള്ളവരെയും ആയുസ്സും ലങ്കാധിപത്യവും എനിക്കു തന്ന് അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ജ്യേഷ്ഠൻ യുദ്ധത്തിന്നു പടകളോടുകൂടി വരുന്നതു കണ്ട് ഭഗവാൻ വിവരം എന്നോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കുകയും, ഭഗവൽഭക്തനാണു ജ്യേഷ്ഠനെന്ന്റിഞ്ഞു, സ്വാമിസവിധത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോവാൻ എന്നെ അയക്കയും ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്. അടിയനെ ലക്ഷേഷ്ഠനൊക്കിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അങ്ങുന്ന് ആ സ്ഥാനം കയ്യേറ്റ് രാക്ഷസരാജാവായിരിക്കേണമെന്നാണ് അടിയന്നു ഒരു അപേക്ഷയുള്ളത്.

കുംഭകണ്ഠൻ— വിഭീഷണ! നിഭാഗ്യവാനാരിൽവെച്ചു അഗ്രേസരനായ എന്റെ കാര്യത്തിൽ നീ ചെയ്യുന്ന പ്രയത്നം നിഷ്പലമായിട്ടെ കലാശിപ്പാനിടയുള്ളു. നിദ്ദേവത്വം മോഹിച്ച് നിദ്രാവത്വം വരും വാങ്ങി എന്നും ഉറക്കമായി കഴിക്കുന്ന എന്നെ വിളിച്ചുണർത്തുവാൻ ഇടവന്നതുകൊണ്ടു ബ്രഹ്മകല്പനാപ്രകാരം എനിക്ക് ഇന്ന് മരിക്കാതെ തരമില്ല. എത്രയൊ സംവത്സരങ്ങളായി യാതൊരു ഉപകാരം കൂടാത്ത എന്നെ പുത്രനിവ്യാശേഷമായി സ്പ്രേഹിച്ച് ആ

മാരാദികൾ തന്ന് രക്ഷിച്ച ജ്യേഷ്ഠന്റെ കല്പന, എത്ര തന്നെ ഇഷ്ടമില്ലാത്തതായാലും, അനുസരിക്കത്തേയും തരമില്ല. അതുകൊണ്ട് നിന്റെ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിപ്പാൻ തരമില്ലാതെ വന്നതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു.

വിഭീഷണൻ— ജ്യേഷ്ഠ! അഭിമാനം കാരണമായി അസംഖ്യം ശരീരികൾ ഗ്രോത്രത്തോടെ നശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു അങ്ങയ്ക്കറിയാം. തെറ്റു ചെയ്യുന്നവർ, മാതാപിതാക്കന്മാരോ, ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരോ, പുത്രിപുത്രന്മാരോ എന്നും മറ്റുമുള്ള ഗുരുലാലുതപം നോക്കിയല്ല സജ്ജനങ്ങൾ നീതിന്റായങ്ങൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നത്. പരിശുദ്ധന്മാരായവർക്കു ലോകാവവാദത്തെ ഭയപ്പെടുവാനുമില്ല. ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹത്തേക്കാൾ വലുതാണല്ലോ പുത്രവാത്സല്യമെന്നത്. കരുക്കുത്രത്തിലെ രാജാവായ മഹീപാലൻ തന്റെ ഏക പുത്രനെ കുറും ചെയ്തയാൽ വധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനേകവിധമായ ധർമ്മാനങ്ങൾ ചെയ്തങ്ങായ ചിത്രരഥൻ എന്ന മകനെ രാജാഭിഷേകം ചെയ്തു രാജാവാക്കുവാൻ മഹീപാലചക്രവർത്തി നിശ്ചയിച്ചു. അന്ന് ചിത്രരഥൻ, മേന്മയിൽ കയറി ശിരസ്സാത്തിന്നു നഗരവീഥിയിൽ കൂടി പോകുമ്പോൾ രഥചക്രം ഒരു പശുക്കുട്ടിയുടെ കഴുത്തിൽ കയറുകയും പശുക്കുട്ടി മരിച്ചു പോകുകയും ചെയ്തു. കുട്ടിയുടെ മരണം നിമിത്തം ദുഃഖത്തോടുകൂടി പശു വ്യസനിച്ചു മഹീപാലന്റെ രാജധാനിയിൽ പോയി നിന്നപ്പോൾ വിവരം മന്ത്രിമാർ മുഖേന അദ്ദേഹം ഗ്രഹിക്കുകയും, ശാസ്ത്രവിരോധവും, സജ്ജനസമ്മതവുമല്ലാത്ത ഈ പ്രവൃത്തിക്കുള്ള ശിക്ഷ, ബ്രാഹ്മണരോടു ചോദിച്ചറിയുകയും അതുപ്രകാരം മകനായ ചിത്രരഥനെ രഥചക്രത്തിനുള്ളിലിട്ട് കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ മകനോടു ഇപ്രകാരമാണു നീതി പ്രയോഗിച്ചത്.

കാലകേണ്ഡൻ— നീ പറഞ്ഞ ചരിത്രം ശരിയാണ്. പക്ഷെ

കുറും ചെയ്ത മക്കളെ ശിക്ഷിപ്പാൻ പിതാവിന്നു അർഹതയുണ്ട്. അതുപ്രകാരം പുത്രനു പിതാവിനെയോ, അനുജനു ജ്യേഷ്ഠനെയോ ശിക്ഷിപ്പാൻ ധ്യാനമുണ്ടോ?

വിഭീഷണൻ— ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഈ ധ്യാനത്തേയും ചരിത്രം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. “പണ്ട് ജമദഗ്നിപുത്രനായ പരശുരാമൻ അപരാധിയായ തന്റെ മാതാവിനെ കലചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭർത്താവായ ജമദഗ്നിയോടും മക്കളായ പരശുരാമാദികളോടുംകൂടി നന്മദാതൃത്വത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാരെ കെട്ടി താമസിപ്പിക്കുന്ന രേണുക ഒരു ദിവസം ഭർത്താവിന്റെ പ്രജ്ഞയോടെ ജലം കൊണ്ടുവരാൻ നന്മദയിൽ ഇറങ്ങിയപ്പോൾ അവിടെ കൃത്യവീര്യപുത്രനായ കാർത്തികൻ തന്റെ പത്നിമാരോടുകൂടി ജലക്രീഡ ചെയ്യുന്നതായി കാണാൻ ഇടയായി. രേണുക പ്രസന്നജിത്ത് എന്ന് രാജാവിന്റെ മകളും ഒരു ക്ഷത്രിയസ്ത്രീയുമാണ്. “അച്ഛൻ ഒരു മഹാക്ഷി വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുത്തത് എന്ന് ഒരു താപസിയായി കളഞ്ഞതു വലിയ സാഹസമായിപ്പോയി. വിലയേറിയ എന്റെ യൗവനം ഇപ്രകാരം നശിക്കേണ്ടി വന്നുവല്ലോ. ഇതുപോലെ വല്ല രാജകുമാരനാകും എന്ന് വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലെ ക്രിസ്തീയസമൂഹം എനിക്കും അനുഭവിക്കാമായിരുന്നെന്ന് എന്നും മറ്റുമുള്ള വിചാരത്തോടെ കാർത്തികന്റെ ക്രിഡകളെ അനന്ദിച്ചുകൊണ്ട് നേരം നദീതീരത്തിൽ രേണുക വിന്നു പോയി. ഒടുവിൽ പുഷ്പാസനം അതിക്രമിച്ചുവെന്ന വിചാരത്തോടെ, സാധാരണപോലെ വെള്ളം ഉരുട്ടിയെടുപ്പാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ സാധിച്ചില്ല. പതിവുതന്നെ മാത്രം സാധ്യവും, അന്നേ ദിവസംവരെ രേണുക സാധ്യമായിരുന്നതായ കാര്യം അസാധ്യമായി കണ്ടപ്പോൾ ഒരു പാത്രത്തിൽ വെള്ളം മുക്കിയെടുത്ത് പുഷ്പാഗാരത്തിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ടി വന്നു. ഈ സംഭവം കണ്ടു നിന്നിരുന്ന ജമദഗ്നി ശ്രോധി

ച്ച് പാതീവ്രത്യഭംഗം വന്ന ഭാര്യയെ പണ്ണശാലയിൽനിന്നു പുറത്താക്കി തന്റെ മക്കളായ വസു, വാശ്പാവസു, മൃഗണ്ഡപാൻ, സുഗോത്രൻ, പരശുരാമൻ എന്നിവരെ വിളിച്ചു വരുത്തി, അവരുടെ അമ്മയായ രേണുകയ്ക്കുപാറിയ പതിതപം പറഞ്ഞു മാന്യസ്ഥിവാക്കുകയും, മാതാവിനെ കുലചെല്ലാൻ ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ആദ്യത്തെ നാലു പുത്രന്മാരും അമ്മയെ ശിക്ഷിപ്പാൻ പുത്രന്മാർക്ക് അർഹതയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു ചിത്രാജ്ഞയെ കൈക്കൊണ്ടില്ല. എന്നാൽ ഒട്ടക്കത്ത പുത്രനായ പരശുരാമൻ, തെറ്റു ചെയ്താൽ മാതാവിനെപ്പോലും ശിക്ഷിക്കാമെന്ന കർമ്മകാണ്ഡവിധിയെ അനുസരിച്ചു, അച്ഛന്റെ ആജ്ഞയെ നിരവേററുവാൻ, 'സമല്ലോഭനമെന്ന ശസ്ത്രം' കൊണ്ടു തന്റെ മാതാവായ രേണുകയുടെ ഗളമുദത്തു കുലപ്പെടുത്തി. ജമദഗ്നി മൂത്ത പുത്രന്മാരായ മൃവരേയം, ചണ്ഡാളന്മാരായി പോകെന്നു ശപിക്കയും, പരശുരാമന്റെ ധൈര്യം കണ്ടു തൃഷ്ണനായി വേണ്ടുന്ന വരം വരിച്ചുകൊടുവാൻ പാകയും ചെയ്തു. മരിച്ചു പോയ അമ്മയെ വീണ്ടും ജീവിപ്പിക്കേണമെന്നും, ഭ്രാതാക്കന്മാർക്ക് ശാപമോചനം കൊടുക്കേണമെന്നുമാണു പരശുരാമൻ വരിച്ചത്. പരശുരാമനു ഈ വരം മഹാവിദാനം ചെയ്തേണ്ടി വന്നു. അതുപ്രകാരം മാതാവും ഭ്രാതാക്കന്മാരും പണ്ടത്തെ സ്ഥിതിയിൽ തന്നെ ആവുകയും ചെയ്തു. മന്ത്രസങ്കല്പത്തോടുകൂടി രജോഗുണത്തെ അവലംബിച്ച ഭരണ പിണ്ഡം സന്തതൃഷ്ണ ഭക്ഷിപ്പാൻ കൊടുത്തതു മാറി ഭക്ഷിക്കുകയാലാണു പരശുരാമനായ ബ്രാഹ്മണൻ രജോഗുണപ്രധാനിയാവാൻ കാരണമായത്. അതുകൊണ്ടു ഗുരുതപം ആലോചിക്കാതെ സ്വന്തം മാതാവിനെക്കൂടി ഹിംസിച്ച പരശുരാമൻ അങ്ങക്ക് ഇപ്പോൾ അനുകരണീയനാണ്.

കുങ്കണ്ഠൻ— ഈ സംഗതിയിൽ പിതാവിന്റെ ആജ്ഞ

യെ അനുസരിച്ചു നടന്നുവെന്ന ഒരു ന്യായം പരത്തുവാമെന്നു
ണ്ടു്. എന്റെ മേല്പട്ടുള്ളവരാരും രാമനെ ചെന്നു് ആശ്ര
യിപ്പാൻ എന്നെ ഉപദേശിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ.

വിഭീഷണൻ — എന്നാൽ ഒരു ചരിത്രം ചൂടി ജ്യേഷ്ഠനെ ഉ
ണത്തിക്കാം. ഈ ചരിത്രത്തിൽ പുത്രൻ റിതാവിനെ
ശിക്ഷിച്ചുവെന്നു കാണാം. വിഷ്ണുവിന്റെ നാഭികമല
ത്തിൽനിന്നു ബ്രഹ്മാവും, ബ്രഹ്മലോകത്തിൽനിന്നു ശിവ
നും, ഇങ്ങിനെ ഹരിഹരവിരിഞ്ചനാരണരിയപ്പെടുന്ന
ത്രിമൂർത്തികൾ ജനിച്ചു വിവരം ജ്യേഷ്ഠന്നറിയാമല്ലോ. പ
ണ്ടു് ഇവർ മൂന്നു പേരും തമ്മിൽ ഞാൻ, ഞാനാണു ത്രി
മൂർത്തികളിൽ പ്രധാനിയെന്നു ഒരു വാദമുണ്ടായി. ദേവക
ളും മഹർഷിമാരുമൊക്കെ ഈ വാദം തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ
വന്നു കൂടി. സകല ചരാചരങ്ങളുടേയും സൃഷ്ടികർത്താവായതുകൊണ്ടു് ലോകപിതാവിന്റെ റിപയിൽ താനാണു്
ആദ്യത്തെ മൂർത്തിയെന്നാണു ബ്രഹ്മാവു വാദിച്ചതു്. സൃഷ്ടി
കർത്താവായ ബ്രഹ്മാവുതന്നെ തന്റെ നാഭിയിൽനിന്നു ജ
നിച്ചവനാകയാൽ, ബ്രഹ്മവിനോക്കാൾ പ്രാധാന്യം തനി
ക്കാണെന്നു വിഷ്ണുവും വാദിച്ചു. ദേവകളും മഹർഷിമാരും
കൂടി വേദങ്ങളോടു അഭിപ്രായം ചോദിച്ചപ്പോൾ ‘തദ്ര’
നാണു ‘മുതൽ മൂർത്തി’യെന്നു പറഞ്ഞു. വേദങ്ങൾ തന്നെ
തന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നു ജ്ഞിച്ചവരാകയാൽ അവരുടെ
അഭിപ്രായം വിപര്യയംകരുതപ്പെന്നു ബ്രഹ്മാവു വാദിച്ചു.
ദേവന്മാർ പിന്നെ വേദമാതാവായ ഗായത്രിയെ വിളിച്ചു
മൂർത്തികളിൽ ആദ്യനാരാണെന്നു ചോദിച്ചു. മക്കളായ
വേദങ്ങൾ പറഞ്ഞ അഭിപ്രായമുണ്ടെന്നു ശരിയെന്നു ഗായത്രി
യും പറഞ്ഞു. ഇതുകൊണ്ടും ബ്രഹ്മാവു തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല.
താനും നാരായണനും തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്താലല്ലാതെ
ഈ സന്ദേഹനിവൃത്തി വരുന്നതല്ലെന്നു പറഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവു
യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങി. ദേവന്മാരൊക്കെ പരിഭ്രമിച്ചു് ശിവ

നെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ശിവൻ ഒരു അഗ്നിമലയായി വിഷ്ണുവിനും വിശിഷ്ടനും മദ്ധ്യത്തിൽ നിന്നു. “അഗ്നിമലയല്ല, വജ്രമലയായാലും നിന്നെ ഞാൻ മാനിക്കുകയില്ല. ചാടലുകളിൽ നൃത്തം ചെയ്യുന്ന നിന്നെ ആർ മാനിക്കും” എന്നിങ്ങനെ ബ്രഹ്മാവു തന്റെ ഉജ്ജ്വലശിരസ്സുപൊക്കി ശിവനെ പരിഹസിച്ചപ്പോൾ അഗ്നിമലയിൽനിന്ന് ശിവൻ ഒരു ഭൈരവമുത്തയായി അവതരിച്ച് ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഉജ്ജ്വലശിരസ്സിനെ നഖശിഖരംകൊണ്ടു മേടിച്ചു കളഞ്ഞു. ദേവനാഭം ജ്വലിപ്പരമ്പരയും അറകുറിയെന്നു ശിവനെ ആക്ഷേപിക്കുകയാലും, ബ്രഹ്മഹത്യാദോഷം പോക്കുവാനും ആയി ശിവൻ ആ ബ്രഹ്മകവാലത്തിൽ ഭിക്ഷയേറ്റു വന്നുണ്ടു സംവത്സരം നടക്കേണ്ടിവന്നു. ഭട്ടവിൽ ഭൂകൈലാസമായ കാശിയിൽ പോയി കവാലത്തെ ഗംഗയിൽ ഒഴുക്കി ആ ഭൈരവമുത്തി അണ്ഡഭിത്തിയിൽ അധിവാസമാക്കുകയും ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവായ പിതാവിനെത്തന്നെ പുത്രനായ പരമശിവൻ ശിക്ഷിച്ച സ്ഥിതിക്ക് ജ്യേഷ്ഠനെ ഉപേക്ഷിക്കുക കൂടെ വരുന്നെന്നു അങ്ങുന് പറയുന്നത്?

കുമാരകണ്ഠൻ — മേ! വിഭീഷണം! നീ പറയുന്ന ന്യായങ്ങൾ ശരിയാണെന്നു പറ്റാതിക്കാരും. പക്ഷെ ജ്യേഷ്ഠനായ രാവണനും ഞാനുമായി ഉടപ്പിറന്ന ബന്ധം എന്നെ വിട്ടുപോകില്ല. അതിനെത്തന്നെ മാറ്റാം?

വിഭീഷണൻ — അങ്ങുന് പറയുന്നത് ശരിയാണെങ്കിലും അതിനും ചില പ്രകൃതിന്യായങ്ങൾ പറയാനുണ്ട്. ശരീരകളെ ബാധിക്കുന്ന അനേകവിധമായ രോഗങ്ങളിൽ പ്രമേഹമെന്നു പായപ്പെടുന്ന രാജക്കുരുവിടീപെട്ടാൽ ക്ഷാരംചൊച്ചു പഴുപ്പിച്ചു, ദുഷ്ടാകുതങ്ങളെ കളവാൻ വളം കൊണ്ടു കളുപ്പിച്ചു, ദിവ്യവേഷധങ്ങൾ പുറട്ടി വൃണം ഉണക്കി ശരീരത്തെ സുഖപ്പെടുത്തുകയാണല്ലോ ചെയ്യുന്നത്.

അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു രാജകുരുവായിട്ടാണു രാവണനെ നാ
 ഉടപ്പിറപ്പിന്റെ സ്ഥിതി. ആ തത്വം ജ്യേഷ്ഠനെ അറി
 യിപ്പാനുള്ള വൈദ്യന്റെ നിലയാണു അടിയൻ ഇപ്പോൾ
 സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. വൈദ്യനായ ഏന്റെ വാക്കുകുന്ന
 വഴിയാണു, ഉടപ്പിറപ്പെന്ന ദേഹബന്ധമായ രാജകുരു
 വിനെ ഹേദിച്ചു അഭിമാനമാകുന്ന ഭൃഷ്മരകുരുക്കളെ കള
 ണ്ണു രാമനാമജപമാകുന്ന ദിവ്യൗഷധത്താൽ വ്രണത്തെ
 ശമിപ്പിച്ചു കൈവലുമെന്ന ജന്മസാഹചര്യം ജ്യേഷ്ഠൻ വരു
 ത്തന്നും അതുകൊണ്ടു സ്വാമിപാദസേവ ചെയ്യാൻ നി
 ന്തിരുവടി അടിയന്റെ കൂടെ വരണമെന്നു വീണ്ടും പ്രാ
 ത്നിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കുരുകുണ്ഠൻ — സോദര! നിന്റെ വാഗ്ദൈവഭവം കേട്ടു
 ഞാൻ വളരെ ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നു. രാവണജ്യേഷ്ഠൻ നീ
 പരയംപ്രകാരം അനീതികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുമുണ്ടെന്നു
 ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. — എന്നാൽ ഭൂതാക്കന്മാരായ നാം
 രണ്ടു പേരും, അദ്ദേഹത്തെ ഈ ഘട്ടത്തിൽ തൃപ്തിപ്പെടുത്തു
 യുക്തമല്ല. പോരൈങ്കിൽ ഞാൻ രാമനോടു യുദ്ധം ചെയ്
 യ്യാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്താണു വന്നിട്ടുള്ളത്. ആയതു
 നിലനിർത്താതെ താമില്ല. നാം ലോകവാസികളുടെ പ
 റിഹാസത്തിന്നു പാത്രങ്ങളാവാതെ കഴിക്കേണ്ടതാണു
 ഞ്ഞാ. ക്ഷണഭംഗമായ ഈ ദേഹത്തെ ഇന്ന് നശിപ്പി
 ക്കുവാൻ ഞാൻ ഒരുങ്ങി വന്നവനാണ്. രാമന്റെ പാദ
 സേവയാൽ നിണക്കും, രാമനായകമേറാ എനിക്കും ജന്മ
 സാഹചര്യം സിദ്ധിക്കട്ടെ. നിന്റെ സങ്കടം കാണുമ്പോൾ
 സഹിക്ക വയ്ക്കാത്ത സങ്കടം എനിക്കുണ്ടാകുന്നു. എന്നെ
 വൃഥാ വേദനിപ്പിക്കാതെ രാമസഖ്യത്തിലേക്കു വരാവുക.
 നിണക്കു ശുഭം ഭവിക്കട്ടെ.

വിഭീഷണൻ — ഏന്റെ മോഹവും, ഇതുവരെ വാങ്ങാത്ത
 മെല്ലാം വൃഥാവിധിയല്ലെന്നു വിചാരിക്കുന്നു സങ്കടം

ഉണ്ടാക്കുന്നത്. ബ്രഹ്മകല്പനയെ മാറ്റുവാൻ ആർക്കും ശക്തിമല്ല. മനസ്സുകൊണ്ടോ, വാക്കുകൊണ്ടോ കർമ്മംകൊണ്ടോ ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠനു വല്ല തൊറ്റും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയതൊക്കെ ക്ഷമിച്ച് എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കണം.

എന്നു പറഞ്ഞ് വിഭീഷണൻ അനുഗ്രഹവും വാങ്ങി ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ സവിധത്തിൽ പോയി വിവരമെല്ലാം വ്യസനത്തോടെ അറിയിച്ചു. കുമാരകുണ്ഠവധം കഴിയുന്നതുവരെ വിഭീഷണൻ വല്ല ഗുഹയിലും ഇരുന്നു കഴിച്ചു കൂട്ടുകയാണു നല്ലതെന്നുള്ള സ്വാമിയുടെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു വിഭീഷണൻ അപ്രകാരം ചെയ്തു.

കുമാരകുണ്ഠവധം.

കുമാരകുണ്ഠനും രാക്ഷസപ്പടയും വാനരസൈന്യങ്ങളോടും ഏറ്റും രാക്ഷസപ്പടകളെല്ലാം വശിച്ചുവെന്നു കണ്ടപ്പോൾ കുമാരകുണ്ഠൻ വാനരന്മാരെ എടുത്തു ഭക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങി. വസന്തനേയും രണ്ടു വെള്ളം വാനരപ്പടയേയും കുമാരകുണ്ഠൻ പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചതു കണ്ടപ്പോൾ അംഗദൻ, ഹനുമാൻ തുടങ്ങിയ സൈന്യാധിപന്മാർ പാർവതങ്ങൾകൊണ്ടു കുമാരകുണ്ഠ ശിരസ്സിൽ വെച്ച് തുടങ്ങി. ഇതെല്ലാം കുമാരകുണ്ഠൻ പൊടിയാക്കിക്കളഞ്ഞതു കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ കുമാരകുണ്ഠനോടു യുദ്ധത്തിന്നടുത്തു യുദ്ധത്തിൽ ജയമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ കുമാരകുണ്ഠൻ ലത്തുമെടുത്തുലക്ഷ്മണന്റെ വക്ഷഃപ്രദേശം ലക്ഷ്യമാക്കി അയച്ചു. ഇതു കണ്ടു നിന്നിരുന്ന സുഗ്രീവൻ ശ്രദ്ധ ചാടി പിടിച്ചു മുറിച്ചു കളഞ്ഞു. കുമാരകുണ്ഠൻ ഇതു കണ്ടു സുഗ്രീവനെ കടന്നു പിടിച്ചു പോക്കുളത്തിൽനിന്നു മടങ്ങി കോട്ടയിലേക്കു പോവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ഹനുമാൻ മുഖേന സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കി. ശരകൂടംകൊണ്ടു കോട്ടയിലേക്കുള്ള മാറ്റുവിയോധം ഭഗവാൻ വരുത്തി.

ബന്ധനസ്ഥനാക്കപ്പെട്ട സുഗ്രീവനേയുംകൊണ്ടു കോട്ടക്കുറേ പ്രക്ഷേപശിപ്പാൻ തരമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ കുമാരകുണ്ഠൻ

സുഗ്രീവനേയും കൊണ്ടുവീണ്ടും പോക്കുളത്തിലേക്ക് വന്നു. അവിടെ ശത്രുവാണിയായി ഭഗവാൻ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടു കുമാരകുണ്ഠൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

കുമാരകുണ്ഠൻ—ഹേ! മഹാഭവ! നിന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാനാണു് ഞാൻ വന്നത്. ധിനെ ഇവിടെയെങ്കിലും കണ്ടില്ല. അംഗദൻ, ഹനുമാൻ, ലക്ഷ്മണൻ തുടങ്ങിയവരുടെ ശക്തി ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. ഈ സുഗ്രീവനെ കയ്യിൽ കിട്ടി. ആളെ! ഈ സുഗ്രീവനെ ഏകൻ കയ്യിൽനിന്നു വിടുത്തുവാൻ നിന്നാൽ സാധിക്കുമെങ്കിൽ പക്ഷെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ കയ്യിൽനിന്നു ജനകിയെ വിടുത്തുവാനും വീ, പ്രാപ്തനായെന്നു വന്നേക്കാം.

കുമാരകുണ്ഠൻ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ട ഉടനെ ഭഗവാൻ ഒരു അസ്രം തൊടുകയും കുമാരകുണ്ഠൻ സുഗ്രീവനെ വിടുകയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവനാകട്ടെ കുമാരകുണ്ഠൻ മുക്കം കടിച്ചു ചാടുകയും ചെയ്തു. ഇതിനുശേഷം രാമനും കുമാരകുണ്ഠനും തമ്മിൽ അതിവേഗമായ യുദ്ധം നടന്നു. ഒടുവിൽ കുമാരകുണ്ഠനു പൂർണ്ണവശമായുണ്ടാവാനായി ഭഗവാൻ മോഹനാസ്രം അയക്കുകയും കുമാരകുണ്ഠൻ അസ്രമോഹ ഭഗവാനെ തൊടുന്നതായി ഇപ്രകാരം പറയുകയും ചെയ്തു.

കുമാരകുണ്ഠൻ—രാമചന്ദ്ര! എന്റെ അന്ത്യകാര്യം അടുത്തു. ഇനി ഒരു ജന്മംകൂടി ഏകത്വം, ഒടുവിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ സാമീപ്യമുക്തി അടയുവാൻ വേഗം അവസരം തരണമെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. കൂടാതെ അടിയുന്നു രണ്ടു വരുംകൂടിത്തരണം. ഒരു രാവണവധം കഴിയുന്നതുവരെ എന്റെ അനുജനായ വിഭീഷണനെ തനിയെ ഏറ്റും അയയ്ക്കരുത്. നിന്തിരുവടിയോ, ലക്ഷ്മണകുമാരനോ, ഹനുമാനോ ആരെങ്കിലും രാമൻ അവന്റെ കൂടെ എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കണം. യുദ്ധക്കളത്തിൽ അവനെ തനിയെ കണ്ടാൽ രാക്ഷസന്മാർ ചധിക്കാതിരിക്കയില്ല. അതുകൊ

ണ്ട് അവനെ കാത്തു രക്ഷിക്കുമെന്ന വാമാണ് ഒന്നാമതു വേണ്ടത്. രണ്ടാമതു സുഗ്രീവൻ വൈകല്യം വരുത്തിയ എന്റെ ഉത്തമാംഗത്തെ മോദിച്ചു ജനപരിഹാസത്തിന് ഇട വരാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടി കൃഷ്ണാദികളെന്ന വെരുങ്കടലിൽ താഴിയിടണം.

കുമാരകുണ്ഠന്റെ അഭീഷ്ടപോലെ ആവാമെന്ന ഭഗവാൻ പറയും, കുമാരകുണ്ഠൻ ഭഗവാന്റെ കേശാഭിപാദധ്വാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതിന്നു മദ്ധ്യേ ബ്രഹ്മാസൂത്രമയച്ച ഭഗവാൻ അവന്റെ ശിരസ്സുരുകയും വായുസ്രോതകൊണ്ടു തലയെടുത്ത് പൂരുകടലിൽ കൊണ്ടുവായിടുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ കുമാരകുണ്ഠവധവും കഴിഞ്ഞു.

രാവണനും സീതയും.

സീതാദേവിയെ, താൻ അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു ലങ്കയിൽ താമസിപ്പിച്ചിട്ടു എന്താണ് ഒരു സർവ്വത്വം കാലമായെങ്കിലും, അവർ തന്നിരിക്കു സ്വാധീനയാവാൻ ചെയ്ത നയോപായങ്ങളൊന്നും പാലിച്ചുകാണാത്തതാൽ വിഷണ്ണനായ രാവണൻ കുമാരകുണ്ഠനെ രാമാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നയച്ച ശേഷം മന്ത്രിയായ മഹോദരനെ വിളിച്ചുവരുത്തി ജാനകിയെ സ്വാധീനമാക്കുവാനുള്ള വഴി എന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. സ്വാധീനമല്ലാത്ത സ്ത്രീകളെ വശത്താക്കുവാൻ ചില ഭൗഷഡങ്ങൾ കൊണ്ട് തലകുമുണ്ടാക്കിത്തൊട്ടും, മറ്റു ചില ഭൗഷഡങ്ങൾ കൊണ്ടു ഗുളികയുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തും മറ്റും കാരുസാധ്യം വരുത്താമെന്നു മഹോദരൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ആ വക ഭൗഷഡങ്ങളുടെ യോഗവും ഫലഭാഗങ്ങളും വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ രാവണന്റെ മുമ്പിൽ എപ്പോഴും അധോമുഖിയായിട്ടാണ് സീത നില്ക്കുവാനുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു തലകും തൊട്ടു പോയിട്ടു ഫലമില്ലെന്നും, അന്നു പാനാദികളില്ലാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്ന സീതയുടെ വയറിൽ ഒരു ഗുളിക കടത്തിവിടാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നും വന്നു

പ്പോൾ ഈ രണ്ടു വിദ്യയും ഫലിക്കില്ലെന്നു വെച്ചു തള്ളേണ്ടി വന്നു.

മഹോദമൻ—സ്വാമി! ഈവിദ്യകൾ ഫലിക്കില്ലെന്നു വന്നാൽ ഇനി ഒരു വിദ്യ കൂടി അടിയന്നു തോന്നുണ്ട്. അങ്ങുന്ന് അതിസുന്ദരനായ ഒരുവന്റെ വേഷമെടുത്ത് രാജചിഹ്നങ്ങളോടും ആഡംബരങ്ങളോടും കൂടി സീതയുടെ മുഖിൽ ചെന്നു സംസാരിക്കുക. അപ്പോൾ അവളുടെ അച്ഛനായ ജനകരാജാവിന്റെ വേഷമെടുത്ത് മായാവിയാൽ മരുത്തൻ അവിടെ വരണം. രാക്ഷസന്മാർ ജനകനെ ഉപദ്രവിക്കുമ്പോൾ, അങ്ങയുടെ പത്നിയായാൽ തന്റെ ഉപദ്രവം തീരുമെന്നു ജനകൻ സീതയോടു പറയണം. ജനകന്റെ ആജ്ഞയെ സീത നിഷേധിക്കയില്ല.

ഇപ്രകാരം മഹോദമൻ പറഞ്ഞു കൊടുത്ത വഴി രാവണൻ സ്വീകരിക്കയും, സൗന്ദര്യയുക്തനായി, പരിചാരകന്മാരെക്കൊണ്ടു വെട്ടിയും ഭണ്ഡാരവും, ദേവസ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു വിളക്കും എടുപ്പിച്ചു, വാദ്യഘോഷങ്ങളോടുകൂടി സീതയുടെ മുഖിൽ ചെല്ലുകയും തന്റെ കാമചാപപ്രസരം പലതും പറകയും ചെയ്തു.

രാവണൻ—ഹേ! സുന്ദരി! പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തിന്നു ഭംഗം വരുമെന്നു ശങ്കിച്ചാണു എന്റെ ദയനീയമായ സ്ഥിതിയിൽ നിന്നു അനുരക്ത തോന്നാത്തതെങ്കിൽ അതിന്നും ഞാൻ ഒരു ഉദാഹരണം പറയാം. പണ്ടു ഗൌതമപത്നിയായ അഹല്യയെ പ്രാപിക്കുവാനുള്ള മോഹത്തോടെ ഇന്ദ്രൻ, ഗൌതമന്റെ ആശ്രമത്തിൽ പോയി അർദ്ധരാത്രി സമയം കോഴിയുടെ വേഷമെടുത്തു കൂക്കുകയും, പ്രാതഃസ്നാനത്തിന്നു സമയമായെന്നു വിചാരിച്ചു, ഗൌതമൻ ഗംഗാതീരത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. ആയവസരത്തിൽ ഇന്ദ്രൻ, ഗൌതമന്റെ വേഷമെടുത്ത് അഹല്യയെ പ്രാപിച്ചു. ഗംഗാതീരത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഗംഗ ഉണർന്നു കാ

ണാക്കയാൽ, അന്ത്യയാമത്തിൽ കൂകാത്ത കോഴിയെപ്പോലെ ശങ്ക ജനിച്ചു, ദിവ്യചക്രസ്സുകൊണ്ടു കാഴ്ചം ഗ്രഹിച്ചു ഗൗതമൻ ആശ്രമത്തിലേക്കു മടങ്ങി വരികയും, മഹർഷിയുടെ വരവുകൾ ഇന്ദ്രൻ മാജ്ജാരവേഷമെടുത്ത് പുറത്തു ചാടുകയും, അതുകൾ ഗൗതമൻ “ഹേ! പുരന്ദരാ! നീ ഭഗവതനായി ഇട്ടിട്ടില്ലല്ലോ എന്റെ പത്നിയായി രമിച്ചത്? നിന്റെ ശരീരമെല്ലാം ഭഗവാന്റെ” എന്നു ശപിക്കുകയും ചെയ്തു. സഹസ്രഭഗവായിത്തീർന്ന ഭഗവാനു പിന്നെ മഹർഷി ശാപമോക്ഷം കൊടുത്ത് സഹസ്രാക്ഷനാക്കി. ഗൗതമ പത്നിയായ അഹല്യ പതിവ്രതയല്ലെ-ഇന്ദ്രനുമായി രമിച്ചതു കൊണ്ടു അവൾക്ക് വല്ല പതിവു ഉണ്ടായോ? അവൾ ഇന്നും ഗൗതമപത്നിയായിത്തന്നെയിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ എത്രയോ സ്ത്രീകൾ, തങ്ങളെ കാക്കിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരുടെ മാതാപാശ്വനിയെ ശമനം ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതൊന്നും നിങ്ങൾ അറിവില്ലായ്കയാൽ. കണമില്ലെങ്കിൽ നീ സന്തോഷത്തോടെ എന്റെ മുഖത്തുനോക്കി ഒരു മധുരമായ വാക്കെങ്കിലും പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ എത്ര കൃതാർത്ഥനായി!

രാവണന്റെ ഈ വക സംഭാഷണങ്ങൾ കൊണ്ടൊന്നും ജനകിയുടെ പ്രകൃതത്തിന്നു യാതൊരു മാറ്റവും വരാത്തതായാൽ, അവൻ മഹോദരനെ വിളിച്ചു. മഹോദരൻ മായാജനകനേയും കൊണ്ടു രാവണാന്തികത്തിൽ വന്നു ജനകിയുടെ മുഖിൽ വെച്ച് ജനകനെ താഡിച്ചു ഉപദ്രവിക്കാൻ തുടങ്ങി. “ഞാൻ നിമിത്തം എന്റെ പിതാവു രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾക്കു അധീനനാകേണ്ടിവന്നുവല്ലോ” എന്നു സീതാദേവി ദുഃഖിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ, “തന്റെ പത്നിയായിരിപ്പാൻ സമ്മതിക്കുന്ന വക്ഷാ തനിക്കുള്ള എല്ലാ ഐശ്വര്യങ്ങളും ജനകനു ദാനം ചെയ്തു കളയാമെന്നു” രാവണൻ പറഞ്ഞു. “അയ്യയ്യോ! മകളേ! നീ നിമിത്തം ഞാൻ ഇതുവ

ക സങ്കടങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നുവല്ലോ. ത്രൈലോക്യ പുനരന്തരായ രാവണന്റെ പത്നിയായി എന്റെ മകൾ ഇരിക്കുന്ന പക്ഷം നമുക്കൊക്കെ സുഖമായിരിക്കാമല്ലോ” എന്നിങ്ങനെ മായാജനകനും വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ഇതൊക്കെ രാക്ഷസന്മാരുടെ ജാലവിദ്യകളാണെന്നും, മിഥിലാധിപനായ ജനകന്റെ മുഖത്തുനിന്നു ഇത്തരം അധർമ്മമായ വാക്കുകൾ കേൾക്കലും പുറപ്പെടുന്നതല്ലെന്നും സീത സമാധാനിച്ചു. തന്റെ വിദ്യകളൊന്നും ഫലിക്കുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ രാവണൻ ക്രോധിക്കയും ചന്ദ്രമാസമെടുത്തു സീതയെ വെട്ടുവാൻ ഭാവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കണ്ട് മഹോദരൻ രാവണന്റെ കൈ കടന്നു പിടിച്ച് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

മഹോദരൻ—പ്രഭോ! സാഹസം ചെയ്യരുത്. നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജൻ കുമാരകണ്ഠൻ രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോയിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇപ്പോൾ രാമവധം കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവണം. രാമൻ മരിച്ചാൽ ജനകി നിന്തിരുവടിക്കു തീർച്ചയായും വഴിപ്പെടും. അതുകൊണ്ടു ഇപ്പോൾ ഇവളെ വിട്ടേച്ചു പോകയാണ് നല്ലത്.

എന്നുള്ള മഹോദരന്റെ ഉപദേശം ബോധിച്ച്, രാവണൻ രാജധാനിയിലേക്കു മടങ്ങി. അപ്പോഴാണ് കുമാരകണ്ഠവധം കഴിഞ്ഞുവെന്ന വർത്തമാനം ലങ്കാനഗരിയിൽ പരന്നത്. രാവണൻ അതിഭയത്തോടെ പടനിലത്തിൽ പോയി കുമാരകണ്ഠന്റെ മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ദേഹം നോക്കി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

രാവണൻ—ഹാ! സഹോദരാ! കുമാരകണ്ഠാ! നിന്നെ ഇപ്രകാരം പോകുളത്തിൽ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ട് എന്താണ് ഫലം? സാഗരസ്താനം ചെയ്യുമ്പോൾ മഹാമേരുവെ പാദക്കുറുത്തതിനുള്ള കല്ലാക്കുന്ന നിന്റെ ഭീമമായ ദേഹശക്തിയും, പദ്മതമാണെന്നു ശങ്കിച്ച മേഘം സന്താനമാർഗ്ഗമാക്കുറുള്ള നിന്റെ

ഭജബലവും, കൃമികീടസമുദനായ ഒരു മനുഷ്യനു അധീനമായതോഷ്ഠമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയം തപിക്കുന്നു. ശത്രുപക്ഷത്തിൽ രാമാദികളായ നായകന്മാരിൽ ഒരുവനെയെങ്കിലും നിന്നെക്കു കൊല്ലാൻ സാധിച്ചില്ലല്ലോ. കഷ്ടം! ആവട്ടെ, നിന്നെ വധിച്ചതിനുള്ള പ്രതിക്രിയ ഞാൻ ചെയ്തുകൊള്ളാം. മന്ത്രാലോചനസഭയിൽ വെച്ചു രാമാദികളെ ഞാൻ, ഞാൻ, ജയിക്കാം എന്ന് ആത്മപ്രശംസ ചെയ്ത ജളനായ ഭാരതാക്ഷ പോലും എന്റെ സോദരനെ സഹായിപ്പാൻ സാധിച്ചില്ലല്ലോ. ഇന്നു ഞാൻ തന്നെ രാമാദികളെ വധിച്ചു, അവരുടെ ദേഹത്തോടൊരുമിച്ചു കംഭകണ്ഠന്റെ ദേഹത്തെ സ്സംസ്കരിക്കുവാനാണ് തീർച്ചയാക്കിയത്. സാരഥിയെവിടെ? എന്റെ രഥവും ആയുധങ്ങളും കൊണ്ടുവര!

എന്നിങ്ങിനെ കോപതാമ്രാക്ഷനായ രാവണൻ പറയുന്നതിനെ കേട്ടു, രാവണന്റെ കനിഷ്ഠപുത്രനായ അതികായൻ വന്നു പറയുന്നു—

അതികായൻ— പിതാവേ! നിന്തിരുവടിയുടെ മകനായ ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അങ്ങുന്ന് യുദ്ധത്തിന്നു പോകേണ്ടുന്ന ആവശ്യമില്ല. നിന്തിരുവടിക്കു ഒരു സോദരൻ മരിച്ചതിനാൽ ഉണ്ടായ വൃസനം എന്തോ, ആ വൃസനം ലക്ഷ്മണനെ ഇന്നു ഞാൻ വധിച്ചു രാമനും ഉണ്ടാക്കാതെ പോക്കുളത്തിൽ വന്നു മടങ്ങുന്നതല്ല. അടിയന്നു യുദ്ധത്തിന്നു പോവാൻ കല്പന താണു.

അതികായ യുദ്ധം.

മകനായ അതികായന്റെ ഈ വാക്കു കേട്ടു തൃപ്തനായ രാവണൻ അനന്തരം കോടി പടകളോടും, രഥാളികാക്ഷത്തിൽ സമത്വമന്ദരായ കംഭകൻ, നികംഭകൻ, അകമ്പൻ, എന്നവരുടെ സഹായത്തോടും കൂടി അതികായനെ യുദ്ധം ചെയ്യാനയച്ചു. അതികായൻ മഹാരഥമോടി ആദിശേഷൻ

ട്ടുമാറ് അട്ടമാസം ചെയ്ത്, രണഭേരികൾ മുഴക്കി പടനിലത്തിൽ വരികയും, ലക്ഷ്മണനെ യുദ്ധത്തിന്നു ക്ഷണിപ്പാനായി തന്റെ ഭൃതനായ മയിടനെ വാനരസൈന്യങ്ങളുടെ ഇടയിലേക്കയക്കുകയും ചെയ്തു. ഭൃതനായ മയിടന്റെ സന്ദേശം കേട്ട് തന്നോടുമാത്രം സിദ്ധാന്തമായി യുദ്ധം ചെയ്യാൻ അതികായൻ വന്നിട്ടുള്ളതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു മയിടനോടു ലക്ഷ്മണൻ ചോദിച്ചു. 'മരൊന്നുമല്ല, രാമൻ ഇന്നലെ രാവണസോദരനെ ഫന്ദിച്ചു. ഇന്ന് അതികായൻ രാമസോദരനെ ഫന്ദിപ്പാനാണു വന്നിട്ടുള്ളത്' എന്ന് ഭൃതൻ മയിടൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. 'കാഹോ! തരക്കേടില്ല! ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠനോടു കല്പന വാങ്ങി ഇപ്പോൾത്തന്നെ വന്നേക്കാം' എന്നു പറഞ്ഞു, ലക്ഷ്മണൻ രാമാന്തികത്തിൽ പോയി അതികായന്റെ സന്ദേശം ഭഗവാനെ അറിയിച്ചു. ഇതുകേട്ട് ഭഗവാൻ അതികായനെപ്പറ്റി വിഭീഷണനോടു ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു.

ശ്രീരാമൻ—സഖേ! വിഭീഷണ! ഇതിന്നു മുമ്പ് യുദ്ധത്തിന്നു വന്ന രാക്ഷസന്മാരാരും ഭൃതനെ അയച്ചു യുദ്ധം ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഇന്ന് യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ള രാവണപുത്രനായ അതികായൻ ഇതാ ഒരു ഭൃതനെ അയച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവന്നു അതികായനെന്ന പേരുണ്ടാവാറുള്ള സംഗതിയും ഇവന്റെ കായബലം, കരബലം, ചരണബലം, വരബലം ഇതുകൂടും അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.

അതികായ ചരിത്രം .

വിഭീഷണൻ—പ്രഭോ! അതികായൻ അസാമാന്യനാണ്. അവന്റെ ചരിത്രവും വളരെ ആശ്ചര്യമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹങ്ങൾ ഏകീഭവിച്ച യുദ്ധത്തിന്നു വന്നാലും ഒരു കൂസലില്ലാത്ത ചിരഞ്ജീവിയായിട്ടാണു ഇവനെ രാക്ഷസന്മാർ കരുതിവരുന്നത്. ആദികാലത്തു രാവണൻ ദിഗ്ജയം ചെയ്തു കബേരരാജധാനിയിൽനിന്നു വടക്കുനോക്കി കന്യാകുമാരിയ്ക്കടുത്തതിന്റെ താഴ്വരയിൽനിന്നു പു

ഷ്ഠമുക്കുന്ന ഗന്ധർവ്വസൃഷ്ടികളിൽ ചിത്രാംഗദയെന്നവളെ കണ്ടു മോഹിച്ച് അവളെ വിടിച്ചു കാമപീഡ തീർക്കുകയും, അതിന്റെ ഫലമായി ഒരു സന്തതിയെ അപ്പോൾത്തന്നെ അവൾ പ്രസവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ കുട്ടിയെ ഭർത്താവു കണ്ടാൽ കോപിക്കുമെന്ന കാരണം പറഞ്ഞു കുട്ടിയെ ആ ഗന്ധർവ്വസൃഷ്ടി രാവണന്റെ രഥത്തിൽ കിടത്തി പോകുകയും ചെയ്തു. രാവണൻ ഈ കുട്ടിയേയും കൊണ്ടുവേദാന്തബോധം രഥം പർവ്വതക്കാടുമടി തടഞ്ഞു ഇളകുകയും കുട്ടി ആകാശത്തിൽനിന്നു താഴെ ഭൂമിയിലേക്കു വീഴുകയും ചെയ്തു. ഭയാകുലനായ രാവണൻ രഥം വിട്ട് നോക്കിയപ്പോൾ തന്റെ സന്തതി പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി ഭൂമിയിൽ മലനുകിടക്കുന്നതായിട്ടാണ് കണ്ടത്. സന്തോഷഭരിതനായ രാവണൻ ഇരുപതു കറുപ്പും നീട്ടി കുട്ടിയെ എടുപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു വെങ്കിലും കുട്ടിയെ കിടന്ന ഭീകിൽനിന്നു ചൊന്തിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. തന്റെ ബീജത്തിന്റെ ശക്തിയോത്തീരാവണൻ ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും, സന്തോഷിച്ച് അതികായനെന്ന ഈ കുട്ടിക്കു പേരിടുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അതികായൻ, പണ്ടു മഹാബലിയോടു മുന്നടി മണ്ണു വാങ്ങുവാൻ വാമനമുന്തി വിശ്വരൂപം ഏതുപ്രകാരം എടുത്തുവോ അതുപ്രകാരം വളന്നു അച്ഛന്റെ തേരിൽ കയറി ഇരുന്നു. അതുതപാവശ്യമായ രാവണൻ, മകനേയും കൊണ്ടു ലൂങ്കയിലേക്കു മടങ്ങി. സന്തതിയില്ലാതെ ദുഃഖിച്ചിരിക്കുന്ന തന്റെ പത്നിയായ ധന്യമാലയ്ക്ക് ഈ കുട്ടിയെ ഭത്താപുത്രനായി വളത്തിക്കൊൾവാൻ ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതികായന്റെ ജനനചരിത്രം ഇതാണ്.

അതികായന്റെ തപസ്സ്.

സ്വരൂപഭ്യാനത്തോടുകൂടി സകാമമായും, അരൂപഭ്യാനത്തോടുകൂടി നിഷ്കാമമായും ഇങ്ങിനെ രണ്ടവിധത്തിലാണ് ധ്യാന തപസ്സ്. അതികായൻ ഗോകണ്ഠത്തു പോയി ബ്രഹ്മ

വിനെ കുറിച്ച് സകാമമായ തപസ്സാണ് ചെയ്തത്. വീരസ നത്തിലിരുന്ന് യമ, നിരമ, ആസന, പ്രാണായാമ, പ്രത്യാ ഹാര, ധാരണ, ധ്യാന, സമാധികളെന്ന അഷ്ടാംഗയോഗങ്ങളെ ജോടുക്കിയാണ് അതികായൻ തപസ്സു ചെയ്തത്. യമനിയമ ങ്ങളിൽ ബാഹ്യാന്തരശൗചം ചെയ്ത്, ആസനക്രമങ്ങളെ പ രിച്ചയിച്ച് പ്രാണായാമം ചെയ്തു. മൂലാധാരം, സപാധിഷ്ഠാ ണം, മണിപൂരകം, അനാഹുതം, വിശുദ്ധി, ആജ്ഞ, എ ന്ന ഷഡാധാരങ്ങളും, ഗണേശ, ബ്രഹ്മ, രുദ്ര, വിഷ്ണു, മഹേശ്വര, സദാശിവന്മാരെന്ന് അവയുടെ അധിഷ്ഠാനദേവതകളെ യും അറിയണം. മൂലാധാരം ഗുഹ്യത്തിനും ഗുഹ്യത്തിനും മദ്ധ്യത്തിൽ വിസ്തൃതം. അതിന്നു ഇരുവിരൽ മീതെയാണ്. നാഭിസ്തൃ ഡം. ഇതിൽനിന്നാണ് ഏകപത്മത്തിലായിരം നാഡികൾ ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. ഈ നാഡികളിൽ ഇഡ്, പിംഗല, സുഷുപ്ത എന്ന മൂന്നു നാഡികൾക്കാണ് പ്രാധാന്യം. വാമപാദാംഗുഷ്ഠത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട് വീണാർത്തങ്ങളിൽ ചേർന്ന് വിണ്ട് കപാലത്തെ പ്രദക്ഷിണമായി ചുറ്റി നാസികാഗ്രത്തിൽ വന്നു തുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നതാണ് ഇഡയെന്ന നാഡി. അതുപോലെ ദക്ഷിണപാദാംഗു ഷ്ഠത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു വീണാർത്തങ്ങളിൽ ഇഡയോടു യോജിച്ച് കത്തിപ്പെട്ടുപോലെ പിണഞ്ഞ് കപാലത്തെ അപ്രദക്ഷി ണമായി ചുറ്റി നാസികാഗ്രത്തിൽ തന്നെ തുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നതാണ് പിംഗലയെന്ന നാഡി. സുഷുപ്തയെന്ന നാഡി, നാഭിസ്തൃഡത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട് തട്ടിന്നു മുട്ടിട്ടതുപോലെ കപാലത്തെ മുട്ടി നില്ക്കുന്നു. അതിൽ ഇഡയെന്ന നാഡിയുടെ ശ്വാസത്തെ രോചകം ചെയ്ത്, പതിനാറു മാത്ര പുറത്തു വിട്ട്, പിംഗലയെന്ന നാഡിയുടെ പൂരകം ചെയ്ത്, സുഷുപ്തയെന്ന നാഡിയിൽ ശമിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ വായുവിനെ ക്രമമായി രോചക, പൂരക, കുരുക, താരക, താമഷുകവിധത്തിൽ ലഘുപ്രമാണം അഞ്ചുവശത്തു ശുദ്ധി ചെയ്തു വന്നാൽ കണ്ഡലിംഗം കൈറി എന്ന സപ്തം, നാഭിസ്തൃഡത്തെക്കുടി, ത

ന്റെ ശരീരംകൊണ്ടു ആരാധാരങ്ങളേയും, അറുമൂന്നു പതിനെട്ടു ചുറ്റി, ചുറ്റി തന്റെ പുച്ഛത്തെ ബ്രഹ്മാന്തരമായ ദാദശാന്തത്തിന്റെ ദാദരമായ പൂരികമദ്ധ്യത്തിൽ അടച്ചിരിക്കുന്നതിനെ വിട്ട്, പുച്ഛത്തെ ഉൾ ആധാരങ്ങളുടെ കെട്ടഴിഞ്ഞ്, സ്പ്പം വാലു കീഴും, ഫണം മേലുമായി നില്ക്കും. അപ്പോൾ അധോമുഖമായുള്ള ആധാരപത്മങ്ങളെല്ലാം ഉൾപമുഖമാകയും, അതിലുള്ള അധിദേവതകൾ ഉണർന്ന് ദാദശാന്തത്തിൽ നിന്നൊഴുകുന്ന അമൃതിനെ വാനം ചെയ്ത് രൂപനാരായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. പിന്നെ ജ്ഞാനദൃഷ്ടിയിൽ ഉപാസനാമുന്തിയെ ബ്രഹ്മാന്തത്തുടെ കണ്ഠധ്വാനിപ്പാൻ ഇടവരികയും ചെയ്യും. അവിടെ നിന്ന് ഉപ്പു, പുളി, കണ്ണ്, എരിവ്, ചവപ്പു മുതലായ പഞ്ചരസങ്ങളെ ശീലിച്ച് അനന്തരം ഉപാസനാമുന്തിയെ ധാരണം ചെയ്ത് ധ്വാനിക്കുന്നതായാൽ സ്വരൂപധ്വാനത്തിൽനിന്ന് അതീതമായ അരൂപധ്വാനമായ സമാധിയിൽ സ്ഥിതനാവാനും സാധിക്കും. ഇങ്ങിനെ അതികായൻ വളരെ സംവത്സരകാലം ബ്രഹ്മാവിനെ കുറിച്ചു അതികഠിനമായി തപസ്സു ചെയ്തു സമാധിയിൽ ഉറച്ചു പോയി. ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷനായിട്ടു പോലും അതികായൻ അറിഞ്ഞില്ല. ഒടുവിൽ ധാസികാമാഗ്നമായി അകത്തുകടന്നു പ്രാണവായുവെ ചലിപ്പിച്ചു സമയം ബാഹ്യേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു ശക്തിയുണ്ടായി, അതികായൻ ഉണർന്ന് അഭീഷ്ടവരങ്ങളൊക്കെ ബ്രഹ്മാവോടു വാങ്ങുകയാണു ചെയ്തത്. ഹരിഹർവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമുന്തികളും ദേവസുരന്മാരും ഒത്തൊരുമിച്ചു അതികായനോടു യുദ്ധം ചെയ്താലും, ആ യുദ്ധത്തിൽ മരണഭീതിയും, ദാഹമോഹാദികളും അവനുണ്ടാകുന്നതല്ല. അതിലേക്കായി ഒരു കഷ്ടതയും ബ്രഹ്മാസൂര്യവും, അതികായൻ സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം ബ്രഹ്മദത്തവരപ്രതാപിയായ അതികായനെ പിതാവായ രാവണൻ വളരെ വാത്സല്യത്തോടെയാണു വളർത്തിവന്നിട്ടുള്ളത്. രാവ

ണൻ ശിവസദനമായ കൈലാസപർവ്വതമെടുത്ത് അമ്മാനമാടി, പ്രണയകലഹത്തോടെയിരുന്നിരുന്ന ഗംഗാ, പാപ്തീ, പരമേശ്വരനാരെ യോജിപ്പിച്ച്, ശിവപ്രസാദം സമ്പാദിച്ച്, വരണം വാങ്ങിയ കഥ അങ്ങനെ കേട്ടിരിക്കാം. അതികായനാണെങ്കിൽ ആയിരത്തെട്ടു ശിഖരങ്ങളോടും ലക്ഷം യോജന ഉയരത്തോടുംകൂടിയ മഹാമേരുപർവ്വതത്തെ അതിലുള്ള ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളോടും ദേവന്മാരോടുംകൂടി എടുത്ത് അമ്മാനമാടുവാൻ തക്കവണ്ണം കരബലമുള്ളവനാണ്. ക്ഷീരാബ്ധിമഥനം വീണ്ടും വേണ്ടിവന്നാൽ പണ്ടത്തെപ്പോലുള്ള യാതൊരു ഭയങ്ങളും വേണ്ടിവരുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതികായൻ മാത്രം പാലുടലിൽ പോയി അവന്റെ ഒരു കാൽ ആ കടലിൽ താഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു വട്ടത്തിൽ തിരിഞ്ഞാൽ മതിയാകും. അത്രമാത്രം ചരണബലവും അവനുണ്ട്. ശുക്രശിഷ്യന്മാരിൽ വളരെ പ്രധാനിയാണ് അതികായൻ, എന്നു മാത്രമല്ല പരമശിവന്റെയും ശിഷ്യനാണ്. കൈലാസത്തിൽ പോയി ശിവനെ സന്തോഷിപ്പിച്ച്, ശിവന്റെ ശിഷ്യനായി കൂടി പല ശാസ്ത്രങ്ങളും അതികായൻ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശൈവശാസ്ത്രങ്ങളോടുള്ള യുദ്ധത്തിൽ പ്രാണൻ പോകുമെന്നു കണ്ടാലും ജാത്യാചാരമായ മായാവിദ്യകൾ പ്രയോഗിക്കുകയും എന്ന ഒരു പ്രതിജ്ഞയാണു പരമേശിവൻ അതികായനോടു ഗുരുദക്ഷിണയായി വാങ്ങിയത്. അതികായനു പാശുപതാസ്ത്രം ദാനം ചെയ്ത് അവനെ തൃപ്തനാക്കിയാണു അവനെ പിതാവായ രാവണന്റെ അടുക്കലേക്ക് ശിവൻ അയച്ചത്. മഹാവിഷ്ണുവും അതികായനും.

അതികായന്റെ ചരിത്രത്തിൽ സ്മരണീയമായ വേറെയും സംഭവങ്ങളുണ്ട്. പണ്ട് ഇവന്റെ മാതൃലനായ ചന്ദ്രരാക്ഷസനെ ദേവേന്ദ്രൻ അപമാനിച്ചുവെന്നു സങ്കടം കേട്ട്, അതിന്റെ നിവൃത്തിക്കായി അതികായൻ ദേവലോകത്തെ ആക്രമിച്ച്, ഇന്ദ്രനോടു യുദ്ധം ചെയ്ത്, ഇന്ദ്രനെ കൊടിക്കയും

ദേവലോക്യങ്ങളെല്ലാം കയ്യാലക്ഷകയും ചെയ്തു. ദേവേന്ദ്രൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി വിഷ്ണുവെ ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ഭക്തവത്സലനായ വിഷ്ണു ഗർഭധാരൂഢനായി ദേവലോകത്തു വന്നു അതീകായനോടു യുദ്ധം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. അതീകായനോടു യുദ്ധത്തിൽ ജയമില്ലെന്നു കണ്ട്, ഭഗവാൻ ഒടുവിൽ സുദർശചക്രത്തെ അതീകായന്റെ ഗുളത്തിനെ ലാക്കിക്കി വിട്ടു. ചക്രായുധത്തിന്റെ വരവു കണ്ട്, അതീകായൻ പാശേഷപാദത്തായ പാശുപതാസ്രത്തെ അഭിമന്ത്രിച്ചു സുദർശനത്തിന്റെ നേരെ വിട്ടു. ഈ രണ്ടായുധങ്ങളും തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടി ആകാശത്തിൽ ഉയന്നു. അവർ തമ്മിൽ താഴെ ചേർക്കുംപ്രകാരം ഒരു സംഭാഷണം നടന്നു.

സുദർശനം— അല്ലയോ പാശുപതം! നാം ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരായി ഒരു ഗൃഹത്തിൽ ഏകഭാവനയോടെ വസിച്ചവരാണ്. നിന്റേയും ഏന്റേയും ദാതാവു ശിവനാണ്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ നാം തമ്മിൽ മത്സരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഫലമെന്താണ്? മഹാപാപങ്ങൾ ചെയ്തുവരുന്ന രാക്ഷസന്മാരിൽ ഒരുവനോടു സഹവാസം ചെയ്യാൻ നിന്നെ അയച്ചു തന്നായില്ല. അതീകായൻ ചെയ്യുന്ന അനീതികൾക്കെല്ലാം നീ അനുകൂലമായി നില്ക്കേണ്ടി വരുന്നുവല്ലോ. അതുകൊണ്ടു നീ എന്റെ സാമീപ്യമായി വിശ്വാഭരനായ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അടുക്കലേക്കു വരികയാണു നല്ലത്.

പാശുപതം— നിന്റെ വാക്കു കേട്ട് ഞാൻ അതുതല്ലെപ്പടുന്നു. നാം തമ്മിൽ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തന്നെയായിരിക്കാം. എന്നാൽ നിന്നെ പരമശിവൻ പാദാംഗുഷ്ഠത്താൽ ഭൂമിയിൽ വരഞ്ഞ് സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ ഞാൻ സ്വാമിയുടെ സേവകനാണ്. നീ എന്റെ യജമാനൻ രാക്ഷസനാണെന്നു കുററം ചുമത്തിയാണല്ലോ നിരസിച്ചത്. ചെന്നതാമര ചോറിൽ മുളച്ചുണ്ടായാലും അതിനെ ത്രിമുത്തികൾ കൂടി ഉൽകൃഷ്ടമായി കരുതുന്നുണ്ട്. നിന്റെ സ്വാ

മിയുടെ ഭക്തനായ പ്രഹ്ലാദനെ നീ വിസ്മരിച്ചു പോയി. സത്യയുദ്ധമെന്ന ധർമ്മയുദ്ധമല്ലാതെ ശാഘ്രയുദ്ധമൊ, മായാ യുദ്ധമൊ അതികായൻ ഇതേവരെ ചെയ്തിട്ടില്ല. എന്റെ യജമാനൻ പരമേശ്വരന്റെ പ്രധാനശിഷ്യനുമാണ്. മഹാവിഷ്ണുവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവകനായും ചെയ്യുന്ന പോലുള്ള ചതിപ്രയോഗങ്ങൾ അതികായൻ ചെയ്യാറില്ല.

ഇങ്ങിനെ വരായുധങ്ങൾ തമ്മിൽ വാദപ്രതിവാദം നടത്തി ഒടുവിൽ തങ്ങൾ തമ്മിൽ മത്സരിച്ചാൽ പരമേശ്വരനു ഭൃഷ്ടീത്തിക്കിടവരുമെന്നു പറഞ്ഞ് വരായുധങ്ങൾ അവരവരുടെ ആവനാഴിയിൽ ചെന്നു അടങ്ങിയിരുന്നു. ഈ സംഭവമെല്ലാം കണ്ടു നില്ക്കുന്ന ദേവകുളം വിഷ്ണുവും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു പോയി. ഒടുവിൽ മഹാവിഷ്ണു അതികായന്റെ കരം പിടിച്ച് നേിന്റെ സോദരനായ രാവണി ഇന്ദ്രനെ പണ്ടുതന്നെ ജയിച്ച് ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്ന പേരെടുത്ത് ഇന്ദ്രനു അഭയം കൊടുത്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. നീ വീണ്ടും ഇന്ദ്രനെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതു കൊണ്ടു എന്താണു ഒരു യോഗ്യത കിട്ടുവാനുള്ളത്? ഇന്ദ്രൻ നിന്റെ മാതൃലനായ ചന്ദ്രരാക്ഷസനെ അപമാനിച്ചതിന്നു ഇതാ ഇന്ദ്രൻ തെറ്റു പറഞ്ഞു ക്ഷമയാചനം ചെയ്യുന്നു. നീ ലങ്കയിലേക്കു മടങ്ങുകയാണ് നല്ലത് എന്ന് അങ്ങനെയൊരു സാമ്പത്തികവാക്കുകൾ പറഞ്ഞു അവനെ ലങ്കയിലേക്കു മടക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ഇത്രയും വൈഭവമുള്ളവനാണ് അതികായൻ.

മേൽപ്രകാരം അതികായന്റെ ചരിത്രങ്ങൾ വിസ്താരമായി വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞതു കേട്ട് ഭഗവാൻ ശ്രീരാമസ്വാമി അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ഈ ജന്മത്തിൽ ഇത്ര വൈഭവം ഉള്ള ഒരുവന്റെ പ്രാഗ്ജ്ഞവിശേഷം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണെന്നു വിചാരത്താൽ, അതികായന്റെ മുജ്ജന്മത്തെപ്പറ്റി അറിവുള്ള വിവരങ്ങൾ പറവാനായി ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടു ആവശ്യപ്പെട്ടു.

അതികായന്റെ മുജ്ജന്മം

വിഭീഷണൻ— പ്രഭാ! രാമചന്ദ്ര! അതികായന്റെ മുജ്ജന്മത്തെപ്പറ്റി അടിയന്നു അറിവുള്ളത് ഉണർത്തിക്കാം. ഈ ചരിത്രം നാരദമഹർഷി പണ്ട് ജ്യേഷ്ഠനോടു അതികായന്റെ ജാതകപരീക്ഷ ചെയ്തു പറഞ്ഞു കൊടുത്തതാണ്. അന്നു ഞാനും അതു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. നിത്യം, നൈമിത്തികം, പ്രാകൃതം, ആദ്യന്തം എന്നിങ്ങനെയുള്ള നാലു പ്രളയങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ രാത്രികാലമെന്നു പറയപ്പെടുന്ന നൈമിത്തികപ്രളയത്തോടു ഘടിപ്പിച്ചാണ് അതികായന്റെ മുജ്ജന്മമിരിക്കുന്നത്. കൃതം, ത്രേത, ദ്വാപരം, കലി എന്ന ചതുർയുഗം ഒരായിരം കഴിഞ്ഞാൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പകൽ മുപ്പതു നാഴിക കഴിയും. ഈ മുപ്പതു നാഴികകളിൽ പതിനാലു ഇന്ദ്രനും, മനുക്കളും നശിക്കും. ഒരു ഇന്ദ്രന്റെ കാലം ഏഴുപത്തൊന്നു ചതുർയുഗമാണ്. ഏഴുപത്തിരണ്ടെന്നും പക്ഷാന്തമുണ്ട്. ബ്രഹ്മാവിന്റെ പകൽ കഴിഞ്ഞു രാത്രിയാകുമ്പോൾ, അതല, വിതല, സുതല, നിതല, തരാതല, മഹാതല, പാതാളങ്ങളെന്ന അധോലോകങ്ങൾ ഏഴിനും അധോഭാഗമായി, വിരയഭവനം, കൂർമാണ്ഡഭവനം, കാലാഗ്നിരൂപഭവനം എന്ന മൂന്നു ഭവനങ്ങളുള്ളതിൽ കാലാഗ്നിരൂപഭവനത്തിലെ മുത്തിയായ കാലാഗ്നിരൂപന്റെ മുഖത്തിൽ നിന്നു അഗ്നി വളർന്നു, കത്തി, ജ്വാലാമാലകളോടുകൂടി ഉപരിലോകങ്ങളെ ദഹിപ്പിച്ച് ശേഷന്റെ മുഖത്തിൽ വന്നടിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ശേഷനും വിഷാഗ്നിയെ ഛേദിക്കുന്നു. പിന്നെ ഈ രണ്ടു അഗ്നിയും കൂടിക്കലന്ന് ഉല്പമുഖമായി പുറപ്പെട്ട്, എണ്ണതു ലക്ഷം യോജന ഘനത്തോടുകൂടിയ പുത്രിയെ തെരുക്കും. ആയവസരത്തിൽ, ദ്വാദശാദിത്യനാർ കഞ്ഞുകൂടി തങ്ങളുടെ പത്നീരായീരം കിരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു പുത്രിയെപ്പുള്ള ദ്രുചര, ബേചര, ജലചര, സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളായ ചതുർവിധജാതയോ

നികളേയും ദഹിപ്പിച്ച് സമുദ്രത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ബന്ധവാഗ്നിതോടുചേന്ന് ഭൂമിയെ മറ്റൊരുപ്രകാരം നെയ്യും തെളിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ചതുർവിധമായ അഗ്നികൾ ഏകീഭവിച്ച് ഒരു സംവത്സരം അഗ്നി കത്തിജ്വലിക്കും. ഇതുകാരണം ഭൂമി ഗോമയപിണ്ഡംപോലെ ആയിത്തീരും. അനന്തരം ഈ അഗ്നിയിൽനിന്നു ധൂമം, ജ്യോതിസ്സു, സലിലം, വായു എന്നിങ്ങിനെ ചതുർവിധമായ ഭൂതങ്ങൾ പുറപ്പെട്ട്, മേഘങ്ങളായി ഒരു സംവത്സരം വർഷധാരയെ ചെയ്യുന്നു. തന്നിമിത്തം ലവണാദികളായ സപ്താഷ്ണവങ്ങളും, ഏകാഷ്ണവമായി യുവമണ്ഡലപത്നനും, പ്രളയജലം അതിക്രമിക്കുന്നു. സർപ്പ പ്രാണികളും മോചപ്രാചാരികളുടെ കണ്യശമുള്ള മെഴുകുണ്ടയിൽ സ്വപ്നരേണുകൾ മറഞ്ഞു കിടക്കുമ്പോലെ ബ്രഹ്മതേജസ്സിൽ ഒതുങ്ങിക്കിടക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ഈ നൈമിത്തികപ്രളയമെന്ന ബ്രഹ്മപ്രളയകാലത്തു, ശ്രീനാരായണൻ തന്റെ ശയ്യയായ അനന്തനെ വടപത്രമാക്കി, തന്മദ്ധ്യേ യോഗനിദ്ര ചെയ്യുന്നു. നാരായണസ്വാമിയുടെ നാഭിസരോജത്തിൽ ബ്രഹ്മാവും വന്നു നിദ്ര പ്രാപിക്കുന്നു. ഈ അവസരത്തിലാണ് അതികായന്റെ മുജ്ജന്മം ആരംഭിക്കുന്നത്.

മധു കൈടഭനുവർ .

ശ്രീനാരായണസ്വാമിയുടെ നാഭികമലത്തിൽ നിദ്രചെയ്താൻ കരുങ്ങുന്ന ബ്രഹ്മാവിന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു അഹങ്കാരം ഉദിക്കയും “എന്നാൽ സൃഷ്ടമായ ചരാചരങ്ങളെല്ലാം എന്റെ പകൽകാലമായ ആയിരം ചതുർയുഗകാലം അവരവരുടെ കർമ്മഫലത്തെ അനുസരിച്ചു, സുഖദുഃഖത്തിന്നു ഭാജനമായി, ജനനം മരണം എന്നു വ്യാപാരരത്നങ്ങളുടെ വസിക്കുന്നു. എന്നിങ്ങു രാത്രിയായപ്പോൾ സർപ്പവും നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മേലിൽ എന്നിങ്ങു പകലാകുമ്പോൾ മാത്രമാണു ചരാചരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നത്. അതുവരെ നിഷ്പ്രാപ്തമാ

യി കഴിയുന്നു. പ്രപഞ്ചമെന്ന വ്യവഹാരത്തെ എന്നെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടു ത്രിമുത്തികളിൽ വെച്ചു യോഗ്യൻ ഞാൻതന്നെയാണ്” എന്നിങ്ങിനെ അഭിമാനിച്ചു നില്ക്കുകയും ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവിന്റെ മനോഗതിയെല്ലാം സദ്യേഷരനായ നാരായണസ്വാമി ദിവ്യദൃഷ്ടിയാൽ മനസ്സിലാക്കി, ബ്രഹ്മാവിന്റെ അഹങ്കാരത്തെ ശമിപ്പിക്കുവാൻ ഒരു വഴി ആലോചിച്ചുറച്ചു, തന്റെ കണ്ണമലം എടുത്തു പ്രളയജലത്തിലിടുകയും ചെയ്തു. വലത്തെകണ്ണത്തിൽ നിന്നെടുത്ത മലം മധുപോലെയും, ഇടത്തെ കണ്ണത്തിൽനിന്നെടുത്ത മലം കീടം പോലെയും ആയിരുന്നതിനാൽ, പ്രളയജലത്തിൽ വീണ കണ്ണമലത്തിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ച രണ്ടു അസുരന്മാർക്കു മധുവെന്നും, കൈടലെന്നും പേരുണ്ടാവാനിടയായി. മധുകൈടലന്മാർ പ്രളയജലത്തിൽ ആരെയും കാണാതെ ആ ജലത്തെ തച്ചുമാച്ചു നടക്കുന്ന മദ്ധ്യേ ശ്രീം എന്ന ഒരു അശരീരിശബ്ദം കേൾക്കുകയും, ആ ശ്രീകാരത്തെ ഇവർ ധ്യാനിക്കുകയും ശ്രീംകാരിയായ പരാശക്തി അപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമാകയും മധുകൈടലന്മാർക്ക് അഭീഷ്ടവാരങ്ങൾ ദാനം ചെയ്തു മറയുകയും ചെയ്തു. തങ്ങൾ എപ്പോൾ മരിക്കേണമെന്നു തങ്ങൾതന്നെ എപ്പോൾ വിചാരിക്കുന്നുവോ അപ്പോൾ മാത്രം മരണം സംഭവിക്കുമെന്ന വരത്തോടുകൂടി മധുകൈടലന്മാർ പ്രളയജലം മുഴുവനും നടന്നുനോക്കിയപ്പോൾ ജലോപരിയിൽ വൊങ്ങിക്കിടക്കുന്ന താമരമുളത്തേയും അതിൽ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ബ്രഹ്മാവിനേയും കണ്ടെത്തി. ബ്രഹ്മാവിനെയുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചു. ‘ഇവരെ ആർ സൃഷ്ടിച്ചു’ എന്ന ഭയത്തോടെ ബ്രഹ്മാവ് യോഗനിദ്രയെ സ്തുതിച്ചു വിജ്ഞാപനം ഉണ്ടാക്കുകയും, തനിക്കുണ്ടായ അഹങ്കാരത്തെ ക്ഷമിച്ചു രക്ഷിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീനാരായണൻ ബ്രഹ്മാവിനെ പിൻഭാഗത്തു നിർത്തി മധുകൈടലന്മാരോടു യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. മധുകൈടലന്മാരോടു യുദ്ധത്തിൽ ജയമി

ല്ലെന്നു കണ്ട് അവരോടു വല്ല വരവും വാങ്ങി പൊയ്ക്കൊരും വാനായി വിണ്ണു പറഞ്ഞു. യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റാരും ജയിച്ചവരോടു വരം വാങ്ങുന്ന പതിവില്ലെന്നും വിണ്ണുവിന്നു വേണ്ടുന്ന വരം തങ്ങൾ കൊടുപ്പാൻ ഒരുക്കമാണെന്നും മധുകൈടഭന്മാർ പറഞ്ഞു. ഒടുവിൽ മധുകൈടഭന്മാർ മരിക്കേണമെന്ന വരം വിണ്ണു വരിച്ചു.

മധു—നീ വരിച്ച വരം തരാം. പക്ഷെ ഞങ്ങൾക്കു യുദ്ധം ചെയ്തു തൃപ്തി വന്നിട്ടില്ല. അതാ ആ കാണുന്ന ആയിരം ഫണമുള്ള സുഹൃത്തുക്കളും കൈടഭനും തമ്മിലും ഞാനും നീയും തമ്മിലും യുദ്ധം ചെയ്യുക. ഏകനായി രണ്ടുപേരോടു യുദ്ധം ചെയ്തുകൊണ്ടായിരിക്കാം നിന്നെക്കു ജയമുണ്ടാവത്തത്. പരീക്ഷിക്കാമല്ലോ.

വിണ്ണു—എന്റെ അപേക്ഷയാണല്ലോ ആദ്യം ഉണ്ടായത്. ആയതു നിവൃത്തിക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് ഒരു ജനംകൂടി ഞാൻ ദാനംചെയ്യാം. ആ ജനത്തിൽ നിങ്ങളുടെ മോഹം ഞാൻ സാധിച്ചതരികയും ചെയ്യാം. നിങ്ങൾ ഇനിയെടുക്കുന്ന ജനത്തിൽ ഞാനും എന്റെ അനുജനായി ഈ അനന്തനും നിങ്ങൾക്കു ശത്രുവായിവന്നു നിന്നോടു ഞാനും, എന്റെ അനുജൻ കൈടഭനോടും തൃപ്തിയാകുംവണ്ണം യുദ്ധം ചെയ്യാം.

എന്നു പറഞ്ഞ് ഭഗവാൻ വിശ്വരൂപമെടുത്ത് മധു കൈടഭന്മാരുടെ സമ്മതത്തോടുകൂടി അവരെ തൃത്തുടമേൽക്കിടത്തി ചക്രംകൊണ്ടു ഗളമുറത്ത് അവരുടെ മേദസ്സിനെ ഭൂമിയിലിട്ട് ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതാണു ഭൂമിക്ക് ഇന്നും മേടിനിയെന്ന പേര് നിലനിന്നു പോകുന്നത്. ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാവിനെ രക്ഷപ്പെടുത്തി വീണ്ടും നിദ്രയണഞ്ഞു. ബ്രഹ്മാവിന്റെ രാത്രി കഴിഞ്ഞു. പകലായപ്പോൾ അഗ്നിയെല്ലാം ജലത്തിൽ ലീനമായി പോയതായി കണ്ടു. അതു കാണുന്ന അഗ്നിയെ വീണ്ടും തന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു സൃഷ്ടിച്ചു.

ദിവ്യാഗ്നിയെ ആദിത്യകുലം, ഭൗതികാഗ്നിയെ ശരീരികളുടെ ജ്വരത്തിലും, പാത്ഥിവാഗ്നിയെ പദാത്മങ്ങളെ പാകം ചെയ്യാൻ ലോകത്തിലും സമർപ്പിച്ചു നിയമംപോലെ ചരാചരങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച് പ്രപഞ്ചം വീണ്ടു ആരംഭിച്ചു. സർവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമിയുടെ നിശ്ചയപ്രകാരം മധുവെന്ന അസുരന്റെ രണ്ടാം ജന്മമായി ഖരനും, കൈടലന്റെ രണ്ടാം ജന്മമായി അതികായനും ജനിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അവരിൽ ഖരനെ സ്വാമി വധിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അതികായനെ നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജനായ ലക്ഷ്മണനും ഇന്നു വധിക്കും.

വിഭീഷണൻ ഇപ്രകാരം അതികായന്റെ മുജ്ജന്മചരിത്രം വിവരിച്ചു പറഞ്ഞതു കേട്ട് ഭഗവാൻ തൃപ്തനായി ലക്ഷ്മണന്നു അതികായനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോവാൻ അനുവാദം കൊടുത്തു.

അ തി ക ള യ വ ധം

ലക്ഷ്മണൻ യുദ്ധത്തിന്നു ചെല്ലുമ്പോഴേക്കും ഹനുമാൻ അതികായന്റെ കൂടെ വന്നിരുന്ന രാക്ഷസപ്പട്ടയെ ഒട്ടുമുക്കലും നശിപ്പിച്ചു, ത്രിശിരസ്സിനെ കൊന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതികായൻ തന്റെ അനുജനായ അക്ഷകുമാരനെ കൊന്നു പക വീട്ടുവാൻ ഹനുമാനോടു നേരിട്ടപ്പോൾ ലക്ഷ്മണൻ അതികായനെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുകയും അതികായനും ലക്ഷ്മണനും തമ്മിൽ അതിഘോരമായി യുദ്ധം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ലക്ഷ്മണൻ അയയ്ക്കുന്ന ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളൊന്നും അതികായന്റെ ദേഹത്തിൽ ഏതെന്നില്ലെന്നു കാണുകയാൽ, വിഭീഷണന്റെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു, ബ്രഹ്മാസ്ത്രമയച്ച അവന്റെ കണ്ണുകളെ നശിപ്പിക്കുകയും, പിന്നീട് ദിവ്യാസ്ത്രമയച്ച രഥം തകർത്ത്, വില്ലു മുറിച്ച് അതികായനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ഘോരസമരം കണ്ടു നിന്നിരുന്ന ദേവകളും, രാമാദികളും ലക്ഷ്മണനെ അഭിനന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു.

ധന്വന്തരിയുടെ ദുഃഖം

അതികായന്റെ മരണവൃത്താന്തം യഥാവസരം ഭൂതന്മാർ രാവണനെ വന്നറിയിച്ചു. വിവരം അതികായന്റെ മാതാവായ ധന്വന്തരിയും അറിഞ്ഞു ദുഃഖിച്ച്, വൃസനാക്രാന്തയായി രാവണസവിധത്തിൽ ചെന്നു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ധന്വന്തരി— അയ്യോ! ഭർത്താവേ! ലക്ഷേഷരാ! നിന്തിരുവടി ഒരു സ്ത്രീയെ കാമിക്കുക നിമിത്തം, എന്റെ മകനല്ലെ മരിക്കേണ്ടിവന്നത്. ഇങ്ങിനെ ഒരു മകൻ ഈ ജന്മത്തിൽ എനിക്കു സിദ്ധിക്കുമോ? ഇന്ദ്രാദി ദേവകളെല്ലാം മാനിച്ചും, അപ്സരസ്ത്രീകളെല്ലാം മോഹിച്ചും, ലോകവാസികളെല്ലാം സേവിച്ചും, വരുന്ന ലോകവിശ്രുതനായ എന്റെ മകനെ ഒരു മനുഷ്യൻ കൊന്നുവെന്നു കേട്ട് ഞാൻ പ്രാണനോടെ ഇരുന്നിട്ടെന്നാണു ഫലം? ത്രൈലോക്യപുരുഷനെന്നു കീർത്തിപ്പെട്ട നിന്തിരുവടി മക്കളെയെല്ലാം ശത്രുക്കളെക്കൊണ്ടു കൊല്ലിപ്പിച്ചു, കുടുംബങ്ങളെയെല്ലാം നശിപ്പിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങിയതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഈ നാശങ്ങളൊക്കെ വന്നതിന്നു ശേഷം ആ ഗണികയുമായി രമിച്ചിരിപ്പാൻ സാധിച്ചാൽ തന്നെ എന്താണു സുഖമുള്ളത്? അയ്യോ! കഷ്ടം! മകനെ! ഇന്ദ്രജിത്തേ! ദേവേന്ദ്രനെ ജയിച്ചുവെന്ന പ്രതാപത്തോടെ ഇരിക്കുന്ന നിണക്കു നിന്റെ സോദരന്മാരെ കൊന്നവരെ ജയിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതായിപ്പോയല്ലോ!

എന്നിങ്ങിനെ ധന്വന്തരി മാറത്തടിച്ചു നിലവിളിക്കുന്നതുകേട്ട് ഇന്ദ്രജിത്ത് വരികയും ഇളയപ്പുനായ കുങ്കേണ്ണന്റേയും, അതികായന്റേയും മരണവർത്തമാനം കേട്ട് കോപവും വൃസനവും സഹിക്കാൻവയ്ക്കാതെ അപ്പുനായ രാവണനോടു ഇപ്രകാരം പറയും ചെയ്തു.

ഇന്ദ്രജിത്ത്—അപ്പുന്റെ ആലോചനക്കുറവുകൊണ്ടാണ് ഈ അനന്തർമ്മങ്ങൾ ഇത്രത്തോളം വലിച്ചത്. ആദ്യംതന്നെ

എനിക്കു സമ്മതം തന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ രാമാദികൾ ഇക്കര കടക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു. ഇന്നു പടനില്പത്തിൽ പോയി വാ നരസൈന്യത്തെ ഒട്ടൊഴിയാതെ നശിപ്പിച്ച്, അതികായ നെ നിഗ്രഹിച്ച ആ ലക്ഷ്മണനെ കൊന്നല്ലാതെ 'ഞാൻ മടങ്ങുന്നതല്ല. ത്രിമുത്തികളോട് കപ്പം വാങ്ങിയതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ല. പാൽമണം മാരാത്ത മനുഷ്യകീടമായ ആ ലക്ഷ്മണനെക്കൊല്ലാതെ വില്ലാളിയെന്നു അഭിമാനിച്ചിരുന്നിട്ടു ഫലമില്ല. ഇവനെ കൊല്ലാതെ ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്ന പ്രസിദ്ധിയാവട്ടെ, നിന്തിരുവടിയുടെ മകനെന്ന പ്രൊതിയാവട്ടെ എനിക്കാവശ്യമില്ല. ആയതുകൊണ്ടു യുദ്ധത്തിന്നു പോവാൻ ഇപ്പോഴെങ്കിലും അടിയന്നു വിട തരണം.

ഇപ്രകാരം ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടു രാവണൻ മകന്നു യുദ്ധത്തിന്നു പോവാൻ അനുവാദം കൊടുക്കുകയും ചെയ്ത ഒരു രാക്ഷസസൈന്യത്തെ സഹായത്തിനയച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ദ്രജിത്ത് തന്റെ പടകളെക്കൊണ്ടു പത്മവൃന്ദം പകുത്ത്, താൻ രഥമേറി, ഭൂചക്രം നടുങ്ങുമാറ്റണമേരിയടിച്ച് യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നു സിംഹനാദം ചെയ്തു. ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ചരിത്രം.

ലക്ഷ്മണൻ—മേ! ലക്ഷേഷമ! ഘനാഘനങ്ങളായ മേഘങ്ങൾ വർഷിക്കുമ്പോൾ, ആകാശവീഥിയിലുണ്ടാകുന്ന ഇടിമുഴക്കം പോലെ ഭേരിക, രണഭേരിക, രാജക്കൊട്ടുമുടി, കക്കടതാളം, കൊരുകൊമ്പ്, പെരുമ്പറ, ചെണ്ട, കോദണ്ഡവാദ്യം, അസുരനാഗരി, അസുരദന്ദി മുതലായ വാദ്യങ്ങൾ മുഴക്കി, ദേവരഥം, ദൈവരഥം, വായുരഥം, ശകടരഥം, മുതലായ അനേകരഥങ്ങളെ ഇടം വലം നിന്തി ചതുരം ഗവാഹിനികളോടുകൂടി, മഹാരഥമേറി ചാപബാണവാണിയായി യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്ന ഇവൻ ആരാണെന്നും, ഇവന്റെ മാതാപിതാക്കൾ ആരെന്നും, ഇവന്റെ

കരബലം, മായാബലം, വരബലം, എന്തെന്നും, ഇവ
നുള്ള വരായുധങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്നും, ഇവൻ
ആരെയാക്കെ ജയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, ഇവന്റെ നാമധേയം
എന്തെന്നും മറ്റുമുള്ള വിവരങ്ങൾ എനിക്കു മനസ്സിലാക്കി
ത്തന്നാൽ കൊള്ളാം.

വിഭീഷണൻ—സ്വാമിൻ! ഈ വ്രഹ്മാണകടാഹത്തിൽ വി
ല്ല തൊട്ടവരിൽ ഇവനെപ്പോലെ ഒരു വില്ലാളി ഉണ്ടായി
ട്ടില്ല. ഇവൻ രാവണന്റെ പ്രഥമപുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്തെ
ന്നു പറയപ്പെടുന്നവനാണ്. ഇവനു മാവണി, മേഘനാ
ദൻ, കാന്തീനൻ, മായാവി, ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്നിങ്ങിനെ
അഞ്ചുപേരുണ്ട്. ഈ പേരുകളൊക്കെ കാരോ കാരണങ്ങ
ളാൽ സിദ്ധിച്ചവയാണ്. രാവണപതിയായ മണ്ഡോദ
രി സ്മൃതികാലത്തിൽ വെച്ച് ഇവനെ പ്രസവിച്ചു ഉട
നെ, ഇവൻ ഒരു സിംഹനാദം ചെയ്തതും, ആ ശബ്ദം കേ
ട്ടു മേഘങ്ങൾ സ്വസ്ഥാനം വിട്ട് ഭാടി കളിക്കുകയും ചെ
യ്തു. മേഘങ്ങളുടെ ശബ്ദവും ഇവന്റെ ശബ്ദവും തമ്മിലുള്ള
സാമ്യംകൊണ്ട് ഇവനു മേഘനാദൻ എന്ന പേർ ദേവ
കൾ കൊടുത്തതാണ്. ‘കാന്തീനഃകന്യാകാജാതഃ’ എന്ന
പ്രമാണപ്രകാരം ഇവൻ കന്യാകയുടെ മകനാണെന്ന് ഒരു
ഐതിഹ്യമുള്ളതുകൊണ്ടു കാന്തീനൻ എന്ന പേരിന്നർഹനാ
യതാണ്. ഈ ഐതിഹ്യവും പറഞ്ഞുതരാം. പണ്ട് ക്ഷീ
രാഞ്ജിയിൽനിന്നു ജാതയായ സുലക്ഷ്മണയെന്ന സ്ത്രീയെ,
വടപാംഗൻ എന്ന ഗന്ധർവ്വനു കൊടുക്കുകയും, ഗന്ധർവ്വൻ
അവളെ കൈലാസത്തിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി പാർവ്വതീ
ദേവിയുടെ ദാസിയാക്കി വിട്ട്, തപസ്സിനു പോകയും ചെ
യ്തു. അതിസുന്ദരിയായ സുലക്ഷ്മണയെ മാരാരിയായ പര
മശിവൻ മദനപരവശനായി തരുന്നോക്കി പരിഗ്രഹിക്ക
യും കന്യാകയായ അവൾ, ഗഭോല്ലാഭനത്തെ ഭയന്നും,
പാർവ്വതിയുടെ കോപത്തെ ശങ്കിച്ചും വ്യസനിക്കുന്നതു ക

ന്റെ “ഇന്ന് എന്നാൽ ഉളുവായ ബീജം നിന്റെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ പരമാൺവോലെ ലയിച്ചുകിടക്കട്ടെ. ഏതൊരു കാലത്താണോ ഒരുവൻ നിന്നെ പതിയായി വരിച്ചു, പ്രഥമമായി ക്രീഡിക്കുന്നത്, എന്ന് ഈ ബീജം തടിച്ചു ഗർഭത്തിന്നു പുണ്ണുതപം വന്നു യോഗ്യനായ ഒരു സന്തതിയെ പ്രസവിക്കുമാറാകട്ടെ” എന്നു പരമശിവൻ സുലക്ഷണയെ അനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു. പാർവ്വതിയാകട്ടെ ഈ വിവരം ഏങ്ങിനെയോ മനസ്സിലാക്കി സുലക്ഷണയെ മണ്ഡൂകമായി പോകെന്നു ശപിച്ചു കളിക്കുന്ന തടാകത്തിൽ തള്ളിക്കളഞ്ഞു ഇങ്ങിനെ കുറച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മയാസരൻ ഒരു സ്രീസന്താനം വേണമെന്നു മോഹിച്ചു ശിവനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചുവേക്ഷിക്കയും, ശിവൻ പാർവ്വതിയോടു പറഞ്ഞു മണ്ഡൂകമായി കിടക്കുന്ന സുലക്ഷണയെ ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തു മണ്ഡോദരിയെ മയന്നു സന്തതിയായി ദാനം ചെയ്തതും ചെയ്തു പാർവ്വതിയാൽ ദത്തയായ മണ്ഡോദരിയെ മയൻ പുത്രിയായി വളർത്തിവരുന്ന കാലത്താണു രാവണൻ മയനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ വന്നത്. മയൻ തന്റെ മകളെ രാവണന്നു ഭാര്യയായി ദാനം ചെയ്തു രാവണനെ ബന്ധുവാക്കി മടക്കി അയച്ചു. സ്രീധനമായി വേലി എന്ന ഒരു ആയുധവും മയൻ രാവണന്നു സമ്മാനിച്ചു. രാവണൻ അന്നുതന്നെ മണ്ഡോദരിയെയും കൊണ്ടു വങ്കയിൽ വന്നു, അവളുമായി ക്രീഡിച്ചു. മുമ്പു പരമേശ്വരസ്വാമി അനുഗ്രഹിച്ചപ്രകാരം ബീജം തടിച്ചു ഗർഭപുണ്ണുതപം വരികയും, യഥാവസരം അവൾ രാവണിയെ പ്രസവിക്കയും ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം ഇവന്നു കറുപ്പിനൻ എന്ന പേരും പ്രസിദ്ധമായി. പിന്നെ ഇത്ര ജിത്തു പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു, അഗ്നിഷോമം, ഗോമേധം, രാജസൂയം, അജമേധം, വാജപേയം, പാശുപതം, പഞ്ചവണം എന്ന ഏഴു മഹാ യാഗങ്ങൾ ചെയ്തതും

ശിവൻ പ്രത്യക്ഷമായി ഇന്ദ്രജാലം, മഹേന്ദ്രജാലം, ഗജേന്ദ്രജാലം, ഗജകുണ്ഠം, ഗോകുണ്ഠം, അഗ്നിസ്താഭനം, വായുസ്താഭനം, ജലസ്താഭനം, ആകാശപ്രവേശം, പരകായപ്രവേശം, കുർച്ചം, തന്ത്രം, ഉച്ചാടനം, മാർഗ്ഗം, മോഹനം, വശ്യം, ഉത്രാദി കലാവിദ്യകളെ ഉപദേശിക്കുകയും, നാഗപാശം എന്ന ഒരു വരായുധം രാവണിക്കു ദാനം ചെയ്തു മായാവി എന്നു പ്രത്യേകം ഒരു പേരും കൊടുത്ത് അന്തർധാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ലങ്കാധിപനായ രാവണൻ പണ്ടു ദേവലോകത്തു പോയി ഇന്ദ്രനുമായി യുദ്ധം ചെയ്തു ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്ന വിവരം രാവണിയറിഞ്ഞു വേഗം ദേവലോകത്തുപോയി ഇന്ദ്രനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു ബ്രഹ്മാസ്യം തൊടുത്തു വീഴ്ന്ന നാഗാസ്യംകൊണ്ട് ഇന്ദ്രനെ ബന്ധിച്ചു പിതാവിനെയും കൂടി ലങ്കയിലേക്കു മടക്കുകയും, ഇന്ദ്രനെ ശംഖപര്യുട്ടി കാരാഗൃഹത്തിലിട്ടു വെക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവില്ലാതെ അരാജകത്വം വരുമെന്ന ഭയത്താൽ ദേവകൾ ആചാര്യനായ ബൃഹസ്പതിയോടു കൂടി സത്യലോകത്തിൽ പോയി ബ്രഹ്മാവോടു വിവരം ബോധിപ്പിക്കുകയും, ബ്രഹ്മാവു ലങ്കയിൽ പ്രത്യക്ഷനായി രാവണിക്ക് ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്ന പേരു കൊടുത്തു മദ്യസ്ഥം പഠഞ്ഞ് ഇന്ദ്രനെ കാരാഗൃഹത്തിൽ നിന്നു, വിടുവിച്ചു ദേവലോകത്തേക്കയക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെയാണു രാവണിക്ക് അഞ്ചു നാമങ്ങൾ ഉണ്ടു വാറിട വന്നത്. സത്യയുദ്ധം, ശാഗ്രയുദ്ധം, മായായുദ്ധം ഈ മൂന്നു തരത്തിലുള്ള യുദ്ധത്തിലും ഇവൻ അദിവിന്ദനാണ്. സത്യയുദ്ധം അങ്ങക്ക് അറിയാമല്ലോ. ശാഗ്രയുദ്ധത്തിന്റെ മർദ്ദാഭയെ ഉണർത്തിക്കാം. നെറികു തൊടുകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ഗുളത്തിലേക്കും, ഗുളത്തിൽ തൊടുകുന്നുവെന്നു മാറിലേക്കും, മാറിൽ തൊടുകുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞ് ഊരു

വിലേക്കും, അടിക്കു തൊടുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു മുടിയിലേക്കും, അസ്രുങ്ങളെ തൊടുത്തു ചെയ്യുന്ന യുദ്ധമാണ് ശാഘ്ര യുദ്ധം.

ഇനി മായായുദ്ധങ്ങളുടെ സമ്പ്രദായവും പറയാം.

നേരിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നമദ്ധ്യേ ആകാശത്തിലേക്കു പോകും. അവിടെക്കു നിന്തിരുവടി പോയി എങ്കിൽ ഉടനെ ആകാശത്തിൽ മറഞ്ഞ് ഇന്ദ്രജിത്തു ഭൂമിയെത്തുളച്ചു നിന്തിരുവടിയുടെ ഗളം മുറിക്കും. എന്നുതന്നെയല്ല, ഇന്ദ്രകോണിൽകൂടെ പോയാൽ യമകോണിൽ കൂടെ വരും. വായുകോണ്ടുടെ പോയാൽ വരണകോണ്ടുടെ വരും. അഗ്നികോണ്ടുടെ പോയാൽ നിമൃതികോണ്ടുടെ വരും. ഇങ്ങിനെ അഷ്ടദിക്കുകളിൽനിന്നും അസ്രുങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കും. കൂടാതെ, അനേകപാത്രങ്ങളായും വരും. ഭൂതപ്രേത പിശാചുക്കളായും വരും. നിന്തിരുവടിയേയും സുഗ്രീവാദികളേയും പിടിച്ചു ഭക്ഷിക്കും എന്നു തോന്നും. സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയെ മനസ്സിൽ നിവാതസ്ഥലദീപംപോലെ കുടിയിരുത്തി ആ മായങ്ങളെ അസ്രുതൊടുത്തു പോക്കി എന്നുവെച്ചാൽ വേറെയും ചില മായങ്ങളുടേയും. അതും പറയാം. കടംബ, നിരംബ, ബദ്രികാ, ഗന്തി, സൌഗന്ധികാ, ഗരു, വേണ, വില്വ, ആർജ, കാമ്ര, ചൂത, പലാശ, താല, രസാല, ഹിന്താല, അങ്കോല, തമാല, വെങ്കല, മധുക, മധുക, കരണ്ഡ, പിണ്ഡ, പ്രഭൃതികളായ വൃക്ഷങ്ങൾ യുദ്ധങ്ങളിൽ നിറയപ്പെട്ടു കാണും. അതീൽ, കപോത, ഭരദവാജ, കക്കട, മയൂര, ശ്യാന, ചേതക, ചക്രത, ചാതക, ചകോര, പേചക, ചകട, ചാട, കേര, കൃകണ്ഠ, കോകില, കക്കരേഡു, കരട, കങ്ക, കണ്ഠന, കളക, കാകോള, ഖട്ടോത, കരാറ, ശലഭ, ശതപത്ര, ഭംഗ, വിഹംഗ, കലിംഗ, ഗള, ശുക, ബക, സാരസ, ഫംസ, പതംഗ, ചക്രവാക, വരാഹി, വരട, യഷ്ടി, ഭയേഷ്ടി ഇത്യാദികളായ പക്ഷികളായും കാണും. കരടി, കാട്ടാ

ന, വള്ളിപ്പുലി, പുള്ളിമാൻ, എട്ടിമാൻ, കൃഷ്ണസർപ്പം, കടവായ, മലയണ്ണ, ചെന്നായ, കബരിമാൻ, കല്ലാട മുതലായ മൃഗങ്ങളായും കാണാം. ആ വനമദ്ധ്യേ വേദാധികാരികളായ ബ്രാഹ്മണർ രാമകൃഷ്ണത്യാദികളായ തിരുനാമങ്ങളെ ജപിച്ച് അങ്ങയുടെ അടുക്കൽ വന്നു സ്തുതിക്കും. ബ്രാഹ്മണരെ കണ്ടാൽ ക്ഷത്രിയന്മാർ പാദത്തിൽ നമസ്കരിക്കണം എന്നു പറയും. അതുകേട്ടു സത്യമായിരിക്കുമെന്നു കരുതി നമസ്കരിപ്പാൻ തല താഴ്ത്തിയാൽ ഉടനെ വെട്ടി കാട്ടിലെറിയും. ആയതുകൊണ്ട് ഈ അവസരത്തിൽ ബ്രാഹ്മണർ വരേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നും ഇതും ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ മായമാണെന്നും വിശ്വസിച്ചു ആഗേയാസ്രം തൊടുത്ത് ആ മായത്തേയും പോക്കണം. ഉടനെ ഇന്ദ്രജിത്ത് പ്രചണ്ഡമാരുതനായി വന്നു പടകളെ നിലകലക്കും. ഉടനെ അഗ്നിയായി വന്നു സകല പേരെയും ദഹിപ്പിച്ചു കളയുമെന്നു തോന്നും. അഗ്നി കത്തിജ്വലിച്ചു ജ്വാലാമാലകളോടുകൂടി യുദ്ധക്കളം നിറയപ്പെടും. അഗ്നിയെക്കണ്ട ഭയപ്പെട്ടവൻ ആവശ്യമില്ല. അതിൽ നിന്നിരുവടിയെ ജയിപ്പാൻ മാർഗ്ഗമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ ഉടനെ തന്റെ സ്വന്തരൂപത്തെ എടുത്തു നേരിട്ടു വന്നു ബാണങ്ങളെ ശരവഷം ചെയ്യും. തോറ്റ തോറ്റ മാത്രക്കു രാവണിക്കു ശക്തി വലിച്ചു വലിച്ചു വരും. അതിലും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ ഉടനെ കാലത്തിന്നു പ്രകൃതവൃത്യാസം വരുത്തും. ആയതിന്നുമുമ്പെ നിന്നിരുവടി കാലനിണ്ണയം ചെയ്യണം. രാവണിയോടു യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങുമ്പോൾ ഇത്ര നാഴിക പകലുണ്ടെന്നു സമയത്തെ തീർച്ചപ്പെടുത്തണം. സമയഭേദം വരുത്തുമ്പോൾ ആദിത്യൻ അസ്തമനമായിക്കാണാം. അനേകനക്ഷത്രങ്ങളും ചന്ദ്രോദയവും കാണാം. സൂര്യ ശരീരികളും സൂക്ഷ്മി അവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചതായിക്കാണാം. സൂഗ്രീവാദികൾ അന്ധകാരത്തിൽ വെട്ട് അന്യോന്യം തമ്മിലറിയാതെ ബുദ്ധിമുട്ടും. അതുകണ്ട് ആദിത്യൻ മറഞ്ഞുവെന്ന് അമാന്തമാ

യിനിന്നാൽ രാവണിനിന്തിരുവടിയെ നിഗ്രഹിക്കും. അതിനിടവരാതെ അന്ധകാരത്തെ അസ്രംകൊണ്ടു നീക്കണം. അതിലും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ, രാത്രിയെപ്പകലാക്കും. ഉടനെ സൂര്യോദയം കാണാം: ഇങ്ങിനെ പകൽ രാത്രിയായും രാത്രി പകലായും കാണാം. ആ മായത്തേയും പോക്കണം. എന്നാൽ ഉടനെ ദേവന്ദ്രൻ എന്നുള്ള ഭാവനയിൽ ഐരാവതം രൂഢനായി വളരെയധിപാണിയായി വരും. അതു കണ്ട് ഇന്ദ്രനാണെന്നു വിചാരിക്കരുത്. നിന്തിരുവടിയോടു “യുദ്ധം വേണ്ട, ഞങ്ങളുടെ അപേക്ഷപ്പെട്ട നിങ്ങൾ രാവണാദികളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത്. മേലിൽ യുദ്ധത്തിന് ആവശ്യമില്ല. രാവണൻ ജാനകിയെ രാമന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊടുത്തു രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇന്ദ്രജിത്ത് മടങ്ങി, ലങ്കയിൽ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലുണ്ട്. നിന്നെ രാമന്റെ അടുക്കലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ വേണ്ടി ഞാൻ വന്നതാണ്” എന്നു സന്ദർഭാവത്തിൽ പറയും. അതുകേട്ടു ഭൂമിച്ച് ഉടനെ അസ്രം തൊടുകരുത്. ആ മായത്തേയും പോക്കണം. ഉടനെ രാവണന്റെ വേഷത്തെ കെട്ടി നിന്തിരുവടി സമീപത്തിൽ വന്നു “ലക്ഷ്മണാ! എന്റെ മകൻ നിന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ അസാധ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞു മടങ്ങി വന്നു. ഞാൻ ജാനകിയെ രാമന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി വിട്ടുകളയാം. സുഗ്രീവാദികളെ വിളിക്കുക” എന്നു പറയും. അതും വിശ്വസിക്കരുത്. ആ മായകൊണ്ടും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ, ജ്യേഷ്ഠനായ രാമസ്വാമിയുടെ വേഷത്തെ കെട്ടി സമീപത്തിൽ വരും. വന്ന് “എടാ! ലക്ഷ്മണാ! ഇന്ദ്രജിത്തിനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ആരാണ് നിനക്കു സമ്മതം. തന്നത്. അതികായവധം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ പടകളോടുകൂടി പടവിടുതിക്കു വരേണമെന്നും യുദ്ധക്കളത്തിൽ നില്ക്കരുതെന്നും പറഞ്ഞതിനെ ധിക്കരിച്ചു രാവണിയോടു യുദ്ധത്തിന്നു തുടങ്ങിയ നിനക്കു ഈ ജന്മത്തു ഗുരുതമുണ്ടാവില്ല. ഞാൻ തന്ന വില്പ് ഇവിടെ കൊണ്ടുവാ”

എന്നു പറയുന്നതിനെക്കൂട്ട ജ്യേഷ്ഠനാണെന്നു വിചാരിച്ചു വില്ലു കൊടുത്താൽ ഉടനെ രാവണി നിഗ്രഹിക്കും. ആയതുകൊണ്ട് ഈ അവസരത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ വരുവാൻ അവകാശമില്ലെന്നു കരുതി അസ്രം തൊടുത്ത് ആ മായത്തേയും പോക്കുന്നു. പിന്നെ ഭരതന്റെ വേഷമെടുത്തു നിന്തിരുവടി സമീപം വന്നു “ഹേ ലക്ഷ്മണ! നീ യുദ്ധം ചെയ്തു വളരെ ക്ഷീണിച്ചു കാണുന്നു. വില്ലു എന്റെ കയ്യിൽ തരിക, ഞാൻ രാവണിയോടു യുദ്ധം ചെയ്യാം” എന്നു പറയും. പരമേശ്വരസ്വാമിപുത്രനായ സുബ്രഹ്മണ്യനെപ്പോലെയും, ഗണപതിയെപ്പോലെയും സാക്ഷാൽ നാരായണനെപ്പോലെയും, സൗന്ദര്യമുള്ളവരായിരുന്നതും, കൈകേയി കൗസല്യ സുമിത്രയെന്നിവരെപ്പോലെയും വരും. ഇങ്ങിനെ കണ്ടശരീകളുടെയും കേട്ടശരീരികളുടെയും വേഷം കെട്ടും. അവസാനം അടിയന്റെ വേഷം കെട്ടി വരും. വന്ന് “സ്വാമിൻ! ഇന്ദ്രജിത്തു യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റുപോയി. ഇനി യുദ്ധത്തിന്നു സമയം പോര. സ്വാമിയുടെ അടുക്കലേക്കു പോകാം” എന്നു പറയും. അപ്പോൾ അടിയനാണെന്നും അല്ലെന്നും വിശ്വസിക്കരുത്. അടിയൻ വരുന്നതായാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ പിൻഭാഗത്തുണ്ടെ വരും. രാവണി അടിയന്റെ വേഷത്തെക്കെട്ടി വരുന്നതായാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ പുരോഭാഗത്തുണ്ടെ വരും. ആ ലക്ഷണത്താൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞു കാര്യം മനസ്സിലാക്കണം. രാവണി സ്വന്തമായ രൂപത്തോടുകൂടി ആട്ടും വരുമ്പോൾ അവന്റെ നേത്രത്തേയും ദന്തത്തേയും നല്ലവണ്ണം കണ്ടു മനസ്സിലാക്കണം. ഇന്ദ്രജിത്ത് ഏതു തരത്തിലുള്ള വേഷം കെട്ടിയാലും അവന്റെ നേത്രത്തിന്നും ദന്തത്തിന്നും പ്രകൃതവ്യത്യാസം വരുന്നതല്ല. പിന്നെ എല്ലാ അവയവങ്ങളും മാറും. എന്നതന്നെയല്ല ഇവൻ പാതാളത്തിൽ പോയി നാഗരാജാവായ വാസുകിയുടെ പുത്രി മദനസുന്ദരി എന്ന സ്ത്രീയെ കല്യാണം ചെയ്തവനാണ്. ആ സ്ത്രീ ഇപ്പോൾ ലങ്കയിലുണ്ട്. പിതാവായ വാസു

കി മകൾക്ക് ഒരു അനുഗ്രഹം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ, ഭത്താവായ രാവണിയുടെ ശിരസ്സു യുദ്ധക്കളത്തിൽ വീണതറിഞ്ഞ മുറ്റത്തുനിന്നുള്ളിൽ തന്റെ പത്നി വന്നു ശിരസ്സിനെ എടുത്തു ശരീരത്തോടു യോജിപ്പിക്കുന്നതായാൽ മുൻസ്ഥിതിപോലെ വരുമെന്നു അനുഗ്രഹമാണു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ ഒരു സംഗതി അടിയന്തരം രാവണനും മാത്രമെ വിവരമുള്ളൂ. ഇതിന്നൊക്കെ പുറമെ രാവണിക്കു ബ്രഹ്മാവു ഒരു രഥം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതിന്നു 'കൊടിഞ്ചിത്തോ' എന്നാണു പേര്. ആരഥം ശത്രുവോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യേ ഇടംവലമായി തിരിയും. ചക്രത്തിൽനിന്നു മേലേ ഗർജ്ജനംപോലെ ഒരു ശബ്ദം ഉണ്ടാകും. ആകാശത്തിലും ഭൂലോകത്തിലും, പാതാളത്തിലും, മഹാമേഘവിലും, അഗ്നിയിലും, സമുദ്രത്തിലും ഈ രഥം പക്ഷിയെപ്പോലെ പറക്കും. ആ രഥത്തിൽ കേറിയാണ് അവനിപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ളതു. വാനരപ്പടയെ പത്മവ്യൂഹമായിനിർത്തി ഹംസത്തിന്നു മുഖമായി ഹനുമാനേയും പക്ഷങ്ങളായി ജാംബവാനേയും സുഗ്രീവനേയും പുഷ്പമായി അംഗദനേയും, പാദമായി നീലനേയും നിർത്തണം. അതിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ നിരതിരുവടി വില്ലെടുത്ത് ഇന്ദ്രജിത്തോടു അഭിമുഖീകരിച്ചു യുദ്ധം തുടങ്ങണം. ആഹാരം, നിദ്ര, മൈഥുനം എന്നു മൂന്നുവസ്ഥകളെ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അങ്ങക്ക് ഈ രാവണിയെ എതുവിധവും വധിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

രാക്ഷസന്മാരിൽവെച്ചു അഗ്രഗണ്യനായ രാവണിയുടെ വൈഭവങ്ങളെപ്പറ്റി മേൽപ്രകാരം വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞു കൊടുത്തതുകേട്ട് ലക്ഷ്മണകുമാരൻ സന്തോഷിക്കുകയും രാവണിയുമായി യുദ്ധം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇന്ദ്രജിത്തു മായുള്ള യുദ്ധം.

ഒന്നാമതു സത്യയുദ്ധമാണ് ആരംഭിച്ചത്. അതിൽ ജയമില്ലെന്നു കണ്ടു രാവണി ശാപ്രയുദ്ധം തുടങ്ങി അതിലും

ജയമില്ലെന്നു കണ്ടു മായായുദ്ധങ്ങൾ ചെയ്തു. രുദ്രവിൽ വില്ലോ
 ട്ടുകൂടി രാവണി ആകാശത്തിൽ മറയുകയും ചെയ്തു. രാവ
 ണി യുദ്ധം മതിയാക്കി പോയവനല്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി, യു
 ധം വേണ്ടിവന്നാൽ രാത്രിയും നടത്തേണ്ടിവരുമെന്നു വിചാ
 രത്താൽ ക്ഷീണിച്ചു വാനരന്മാർക്കു ഫലമൂലങ്ങളെ കൊണ്ടു
 വരുവാൻ വിഭീഷണനെ പറഞ്ഞയച്ചതിന്നു ശേഷം, ലക്ഷ്മ
 ണൻ വില്പ് അംഗദന്റെ കയ്യിൽകൊടുത്ത് അല്പം ഒന്നു വി
 ശ്രമിച്ചു. ഈ അവസരം മായാവിധായ ഇന്ദ്രജിത്ത് ആകാ
 ശത്തിൽനിന്നു കണ്ടു മനസ്സിലാക്കി, പ്രത്യുസൃഭ്യേം കൂടാതെ
 നാഗാസ്രുന്തെ അഭിമന്ത്രിച്ചയക്കുകയും ലക്ഷ്മണനും, സുഗ്രീ
 വാദി എഴുപത്തിരണ്ടു വെള്ളം വാനരപ്പടയും നാഗാസ്രു
 ത്താൽ ബന്ധനസ്ഥന്മാരായി പടനിലത്തിൽ വീഴുകയും ചെ
 യ്തു. ഈ വിവരം ശ്രീരാമസ്വാമിയെ ചെന്നുണത്തിപ്പാൻ ക
 രു വാനരൻ പോലും ഉണ്ടായില്ല. വാനരസൈന്യങ്ങൾക്കു
 ഫലമൂലാദികൾ കൊണ്ടുവരുവാൻ പോയ വിഭീഷണൻ മട
 ണിവന്നപ്പോഴാണ് ഈ ഭയങ്കരമായ അവസ്ഥ കണ്ടത്. രാ
 വണിയാകട്ടെ ഈ ചതികൊണ്ടുണ്ടായ ജയവും നേടി 'ഇവി
 രാമനെ നാളേ ബന്ധിച്ചു സൊല്ല തീർത്തുകൂടാം' എന്നും പ
 രഞ്ഞു സ്വസ്ഥാനത്തേക്കു മടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്തു. വിഭീഷ
 ണൻ ഭയത്തോടും വ്യസനത്തോടും കൂടി ഈ സങ്കടവത്തമാ
 നം ഭഗവാനെ ചെന്നറിയിച്ചു. ഭഗവാൻ പോക്കുളത്തിൽ
 വന്നു ആഗേയാസ്രസഹായത്താൽ അന്ധകാരത്തെ നീക്കി
 നോക്കിയപ്പോഴാണ്, തന്റെ സഹായത്തിന്നുവന്ന ഒട്ടൊഴി
 യാതെയുള്ള വാനരന്മാരും പ്രിയസോദരനായ ലക്ഷ്മണനും
 നാഗാസ്രുമോറു നിശ്ശേഷന്മാരായി കിടക്കുന്നതു കണ്ടത്. സു
 ഗ്രീവാദികളായ ഇരുപത്തൊന്നു വാനരരാജാക്കന്മാരേയും ഫ
 രുമൽപ്രഭൃതികളായ നാല്പത്തിരണ്ടു മന്ത്രിമാരേയും ലക്ഷ്മണ
 നേയും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ചെന്നുനോക്കി കലശലായി വൃ
 സനിച്ചു. രുദ്രവിൽ ദുഃഖം സന്ദിക്കാതെ 'എന്നെ അനുഗമിച്ചു

വരിൽ ഒരുവനെങ്കിലും എന്നെ ധൈര്യപ്പെടുത്തുവാൻ ഞാക്കിയുണ്ടായില്ലല്ലോ' എന്നു പറഞ്ഞ് വിലപിച്ചു. ഒടുവിൽ നാഗാസ്രമോചനത്തിനു വല്ല വഴിയുമുണ്ടോ എന്നറിവാൻ നാഗാസ്രത്തിന്റെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി വിഭീഷണനോടു ചോദിക്കുകയും വിഭീഷണൻ താഴെ ചേർന്ന ചരിത്രം പറഞ്ഞു നസ്തിലാക്കുകയും ചെയ്തു.

നാഗാസ്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവം :

വിഭീഷണൻ — പ്രഭോ! രാമചന്ദ്ര! ചണ്ട നാഗാസുരൻ എന്നു പേരായ ഒരു അസുരനെ കൊൽവാനായി ബ്രഹ്മാവു സത്യലോകത്തുവെച്ചു ചെയ്ത ഒരു ആഭിചാരകർമ്മത്തിന്റെ ഫലമായി നാഗപാശമെന്നറിയപ്പെടുന്ന ഒരു സുഷ്കം ഉത്ഭവിക്കുകയും, ത്രിമൂർത്തികളും കൂടി അനുഗ്രഹിച്ച് ഈ നാഗപാശത്തെ നാഗാസുരനെ കൊൽവാനായി അയക്കുകയും ചെയ്തു. നാഗപാശം വേഗം വീരമഹേന്ദ്രമെന്ന അസുരപുരിയിൽ പോയി നാഗാസുരനെ പോക്കു വിളിക്കുകയും, തന്നോടു എതിർക്കാൻ വന്ന വീരസേനനെന്ന പടനായകനേയും എത്രയോ കോടി അസുരന്മാരേയും വധിച്ചതിനു ശേഷം, ഒടുവിൽ മന്ത്രിയായ വീരകേശരിയേയും കുറാരപാണിയായി വന്ന നാഗാസുരനെത്തന്നെയും ഈ സുഷ്കം വാവിളിച്ച് ഭക്ഷിച്ചുകളകയും ചെയ്തു. നാഗപാശം പിന്നെ ത്രിമൂർത്തികളുടെ അടുക്കലേക്കു മടങ്ങിവന്നു. ഈ സംഭവവർത്തമാനങ്ങൾ പറഞ്ഞു അവരെ സന്തോഷിപ്പിക്കുകയും, ഇതിന്റെ പ്രതിഫലമായി പരമശിവന്റെ ഭൂഷണങ്ങളിൽ ഒന്നായിരിപ്പാൻ നാഗപാശത്തിനു സമ്മതം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം നാഗപാശം ലോകമെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചു കാണാൻ പരമശിവനോടു അനുജൻ ചോദിച്ചു. ശാലീമലദീപമൊഴിച്ചു മറ്റു ദിക്കുകളെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചു കാണാമെന്നു ശിവൻ അനുവദിക്കുകയും നാഗപാശം ലോകസഞ്ചാരത്തിനു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

യും ചെയ്തു. ശാല്യമലദീപമൊഴികെ മറ്റുള്ള ഭൂവണ്ഡങ്ങളെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചു കഴിഞ്ഞ ശേഷം, “ത്രിമുന്തികളാലും അസാധ്യമായ നാഗസുരവധം കഴിച്ചു എനിക്കു ശത്രുവായിനില്ക്കുവാൻ ആരും ആഗ്രഹിക്കയില്ലെന്നു” അഹങ്കാരത്തോടെ ശിവജിക്ക് എതിരായി ശാല്യമലദീപം സന്ദർശിപ്പാൻ നാഗപാശം ധരിച്ചു. അവിടെ അധിവസിക്കുന്നവരെല്ലാം സ്വപ്നങ്ങളായിരുന്നു. അവർ തന്നെ വേണ്ടവിധം ബഹുമാനിച്ചില്ലെന്നു കാണുകയാൽ നാഗപാശം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

നാഗപാശം—ഹേ! പ്രജകളേ! ഞാൻ ആരാണെന്നു നിങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാക്കുക? ഞാൻ സ്വപ്നരാജാവാണ്. ത്രിമുന്തികളാലും അസാധ്യമാണെന്നു കണ്ട നാഗസുരനെ വധിച്ചവനാണ് ഞാൻ. എന്നെ നിങ്ങൾ മാനിക്കാതിരുന്നാൽ നിങ്ങളെ ഗോത്രത്തോടെ ഞാൻ നശിപ്പിക്കും.

പന്നഗങ്ങൾ—ഞങ്ങളുടെ രാജാവായിരിപ്പാൻ പല പ്രമാണികളേയും കാണാറുണ്ട്! ഞങ്ങളെ ശത്രുക്കളിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പാൻ ആരേയും കാണുന്നില്ല. ശിക്ഷയ്ക്കു പാത്രമുണ്ട്. രക്ഷയ്ക്കു ആരേയും കാണുന്നില്ല.

നാഗപാശം—നിങ്ങളുടെ ശത്രു ആരാണ്?

പന്നഗങ്ങൾ—നമ്മുടെ കലകാലനായി പന്നഗാരി എന്നൊരു പക്ഷിയുണ്ട്. അവന്റെ പേർ ഗരുഡൻ എന്നാണ്. വർഷാവസാനത്തിൽ അവൻ ഇവിടെ വരും. അന്നുതന്നെ അവനു വേണ്ടുന്ന ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ ഇവിടെ തയ്യാറാക്കി വെച്ചില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ അവനു പന്നഗങ്ങളാണു ഭക്ഷണം. ഇന്നാണു ഗരുഡൻ വരേണ്ടതായ ദിവസം. അവനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിച്ചാൽ അങ്ങനെ പന്നഗരാജാവായി സുഖിച്ചു പസിക്കാം.

ഇത്രയും നിസ്സാരമായ ഒരു കാര്യം സാധിച്ചാനാണല്ലോ അതിബലവാനായ തന്നോടു ഈ പന്നഗങ്ങൾ ആവ

ശൃംഗൈകൈനുള്ള നിസ്സാരഭാവത്തോടെയിരിക്കുന്ന നാഗപാശത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഗരുഡൻ പ്രത്യക്ഷമാകയും അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന പന്നഗങ്ങളെല്ലാം ഭയവിഹ്വലനാശമായി ഓടി കളിക്കുകയും ചെയ്തു. നാഗപാശം തന്റെവണങ്ങളെല്ലാം പരത്തി ഗരുഡനെ സംഹരിപ്പാനടുത്തു. ഗരുഡനും നാഗപാശവും തമ്മിൽ അതിഘോരമായ യുദ്ധം നടന്നു. ഒടുവിൽ നാഗപാശം ക്ഷീണിച്ചു തോറ്റു ഒരു കഹരത്തിലിറങ്ങി കളിക്കുകയും ആ മാറ്റമായി കൈലാസത്തിൽ പോയി ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കും ഗരുഡൻ അവിടെയെത്തി, തന്റെ ശത്രുവായ നാഗപാശത്തെ വിട്ടുതരണമെന്നു അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. നാഗപാശം ഇപ്പോൾ തന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കയാൽ അവനെ തല്ലാലം വിട്ടുതന്നതു ശരണാഗതവത്സല്യത്തിന്നു വിരുദ്ധമായതാണെന്നും, പക്ഷെ ഒരു കാലം അവനെ ഭുജിപ്പാൻ നിന്നെക്കു അവസരം കിട്ടുമെന്നും ശിവൻ ഗരുഡനെ പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ചെയ്തു. കലഹരമായ ശുകമഹർഷിയുടെ ഉപദേശപ്രകാരം പരമേശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിച്ച ഈ നാഗപാശത്തെ ഇന്ദ്രജിത്ത് വാങ്ങിയതാണ്. ഈ നാഗപാശത്തെ ദാനം ചെയ്തു പരമശിവനും, ആ പാശത്തെ പ്രയോഗിച്ച ഇന്ദ്രജിത്തും, അല്ലെങ്കിൽ നാഗപാശം തന്നെയോ വിചാരിച്ചാലല്ലാതെ ഇപ്പോഴത്തെ ഈ അനന്തത്തിന്നു ഒരു പ്രതിശാന്തിയുമില്ല.

എന്നിങ്ങിനെ വിഭീഷണന്റെ വാക്കുകൾക്കേട്ട്, നിരാശനായി ശ്രീരാമൻ ലക്ഷ്മണന്റെ വക്ഷോഭശത്തിൽ വ്യസനിച്ചു കിടക്കുമ്പോൾ ഗഗനചാരികളായ ദേവന്മാരാൽ സൂതരികപ്പെട്ടവനായ ഗരുഡൻ അപ്പോൾ അവിടെ വന്നുചേർന്നു. വൈനതേയനായ ഗരുഡന്റെ പക്ഷവാതങ്ങളോട് സമുദത്തിലുള്ള തിരമാലകൾ ഒന്നോടൊന്നു സംഘട്ടനപ്രതിഘട്ടനം ചെയ്തു. ഭൂമിയിലുള്ള അന്ധകാരങ്ങളെല്ലാം നീങ്ങി. ഇ

രൂപത്തിനാലു അക്ഷരസംയുക്തമായ പ്രണവത്തിന്റെ ഭൂപ
നി മുഴങ്ങി. ഗരുഡഭഗവാന്റെ തേജസ്സ് അടുത്തു വരുന്നതി
ന്നനുസരിച്ച് വാനരസൈന്യങ്ങളെ അവലംബിച്ചിരുന്ന നാ
ഗപാശങ്ങൾ തനിയെ കെട്ടഴിയുന്നതു എല്ലാവർക്കും കാണാ
മായി. ‘ഗരുഡായനമഃ ഗരുഡായനമഃ’ എന്നു ഇന്ദ്രാദികൾ
സ്തുതിച്ചുവരികക്കു ഗരുഡൻ രാമപാദത്തിൽ വീണു നമസ്കരി
ച്ച ശ്രീരാമനെ സ്തുതിച്ചുതുടങ്ങി.

ഗരുഡാഗമനം.

ഗരുഡൻ—സ്വാമിൻ!, പന്ത്രണ്ടു ആദിത്യന്മാരാരും, പതി
നൊന്നു തുഭന്മാരാരും, അഷ്ട വസുക്കളാരും, സപ്തജ്വഹിക
ളാരും, ആറു ശാസ്രങ്ങളാരും, അഞ്ചു ഭൂതങ്ങളാരും, നാലുവേ
ദങ്ങളാരും, സ്തുതിക്കപ്പെടുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ കടാക്ഷ
വീക്ഷണം ലഭിക്കപ്പെടുന്നവൻ ജനനമരണമെന്ന രണ്ടു ക
രയോടു കൂടിയ സംസാരസാഗരത്തിൽനിന്നു ഉത്ഥാനം
ചെയ്തു നിത്യാനന്ദമെന്ന അഖണ്ഡാനന്ദത്തെ അനുഭവിക്ക
ുന്നു. സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ പ്രഭാവങ്ങളുൾക്കാ
തെ, ഞാൻ ബ്രാഹ്മണൻ, ഞാൻ ക്ഷത്രിയൻ, ഞാൻ വൈ
ശ്യൻ, ഞാൻ ശൂദ്രൻ, ഞാൻ രാജാവ്, ഇവൻ പ്രജ,
ഞാൻ ഗുരു, ഇവൻ ശിഷ്യൻ, ഞാൻ ധനികൻ, ഇവൻ ദ
രിദ്രൻ എന്നൊക്കെ വ്യവഹരിച്ച്, ദുഃഖസ്യാനന്തരം സു
ഖം, സുഖസ്യാനന്തരം ദുഃഖം, ജനനാന്തരം മരണം, മര
ണാന്തരം ജനനം, എന്നുള്ള കാലചക്രഭൂമിയിൽപ്പെട്ടു,
ഇടം വലം തിരിയുന്ന അജ്ഞാതാവുകളുടെ അന്ധകാരത്തെ
വീക്കി ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്യാനും, ദുഷ്ടന്മാരെ വിഗ്ര
ഹിച്ച് ശിഷ്ടന്മാരെ പരിപാലിപ്പാനും, ധർമ്മത്തെ നിലനി
ർത്തി ഭൂഭാരം തീർത്തു രക്ഷിപ്പാനും ആയി മായാമാനുഷനാ
യവതരിച്ച നിന്തിരുവടി ദാസനായ അടിയനെ അനുഗ്ര
ഹിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമൻ—അല്പയോ വക്ഷിശ്ശ്രേഷ്ഠ! നിന്റെ വരവ് കാരണം

എത്രയൊ ആയിരം ജീവികൾക്കു പ്രാണൻ പെട്ടെന്നുണ്ടായി കാണുന്നു. വലുതായ രേണുതന്മത്തിൽപെട്ടു ഭുജിക്കുന്ന എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനും നീ കാമണഭൂതനായിട്ടുണ്ട്. പഞ്ചദാതാക്കന്മാരിൽ നീ പ്രാണദാതാവാണ്. നീ സമയോചിതമായി ചെയ്ത ഈ മഹത്തായ ഉപകാരത്തിന്നു തക്കതായ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യാൻ ഞാൻ ഒരിക്കലും ശക്തനാകുന്നതല്ല. കണ്ടറിവ്, കേട്ടറിവ്, കൊണ്ടറിവ്, കൊടുത്തറിവ് എന്നിങ്ങിനെയുള്ള നാലറിവിൽ ഒന്നിലും പെടാത്ത ഒരു മിത്രം എനിക്കുണ്ടായത് എന്റെ മുജ്ജന്മസുകൃതം കൊണ്ടാണെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഹേ! മിത്രമേ! അല്ലെങ്കിൽ എന്റെ പൂവ്വികന്മാർ ചെയ്ത സുകൃതങ്ങൾ ഇപ്രകാരം ഒരു പക്ഷിയായി അവതരിച്ചതായിരിക്കുമോ?

ഗരുഡൻ—ഈ വക ശങ്കകൾ ഈ വേഷം ധരിച്ചു നിന്തിരുവടിക്കു യോജിച്ചതു തന്നെയാണ്. എന്നാൽ നിന്തിരുവടികുളിച്ച നാലറിവും നാം തമ്മിലുണ്ടെന്നു മോമ്പ്പെട്ടത്തുവാൻ മാത്രമായി അടിയന്റെ ചരിത്രം ബോധിപ്പിക്കാം. അടിയന്റെ 'അപ്പൻ കാശ്വപനും അമ്മ വിനതയും ആണ്. സാമധേയം ഗരുഡൻ എന്നുമാണ്. പണ്ട് പെരുമ്പുറ കടലിൽ നിന്നു വിശ്വാമിത്രസൃഷ്ടമായ ആയിരം യോജനവിസ്താരത്തോടുകൂടിയ ആമയെ അടിയൻ കൊത്തിയെടുത്ത് മഹാമേരുവിന്റെ ഉത്തരദിക്കിലുള്ള അരയോലിന്റെ കൊമ്പത്തുവെച്ചു ഭക്ഷിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു സമയം ആമയുടെ ഘനം നിമിത്തം കൊമ്പു പൊടുകയും, ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയെ കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുന്ന അനേകം മഹാഷിമാരുടെ സമാധിയുണന്നു, 'നാരായണാ! അഭയമഭയ'മെന്നു സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഭക്തരക്ഷണാത്മം അന്നു നിന്തിരുവടി സ്വന്തവേഷത്തിൽവന്നുഅടിയനോടു വളരെക്കാലംയുദ്ധം ചെയ്തുവെങ്കിലും കടുവിൽ അടിയൻ നിന്തിരുവടിയുടെ വാ

ഹനമായി ഭാഗ്യവാന്മാരിൽ വെച്ചു അഗ്രേസരനാവുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ മായാമാനാഷന്റെ നിലയിൽ അങ്ങനെയായി വേറെ ഒരു ബന്ധം കൂടി അടിയുന്നുണ്ട്. നിന്തിരുവടിയുടെ പൂർവ്വീകനായ സഗരരാജാവിന്റെ പത്നി അടിയന്റെ ഭഗിനിയായ സുമിത്രയായിരുന്നു. രാവണയുദ്ധകാലത്ത് എപ്പോൾവൈകുണ്ഠത്തിൽ അന്ധകാരം നിറയുന്നു, അപ്പോൾ ലങ്കയിൽ എന്തേണമെന്ന അവതാരകാലത്തുള്ള നിശ്ചയം അനുസരിച്ചാണ് അടിയൻ വന്നിട്ടുള്ളത്.

ശ്രീരാമൻ—ഭക്താ! സുഗ്രീവാദികൾക്കു പ്രകൃതവിരോധമായി തോന്നാവുന്ന വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി നാം സംസാരിക്കേണ്ട. നീ ഒരു പ്രാവശ്യം കൂടി പോക്കുളത്തിൽ കടന്നു പക്ഷുപടങ്ങളാൽ വിഷജപാലകളെ അടിച്ചുകളഞ്ഞു വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു മടങ്ങിയാലും. ഇനി രാവണവധി വസവും വൈകുണ്ഠത്തിൽ ഇരുൾ മുട്ടുന്നതായി തോന്നും. അന്നു തൽക്ഷണം നീ ഇവിടെ വരണം.

ഗരുഡൻഭഗവാന്റെ കല്പനപ്രകാരം നാഗപാശത്താൽ നേരിട്ട ഭോഷങ്ങളെല്ലാം ചോക്കി വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം വാക്കിശ്രേഷ്ഠനായ ഗരുഡൻ ചെയ്ത സഹായത്തെപ്പറ്റി രാമാദികൾ പ്രശംസിച്ചു. വാനരസൈന്യം നശിച്ചുവെന്ന വിചാരത്താൽ സന്തോഷിക്കുന്ന രാക്ഷസന്മാരേയും, വ്യസനിച്ചിരിക്കുന്ന ജാനകിയേയും ഉണർത്തക്കവിധം രാമാദികൾ ചാപധ്വനികളാലും, വാനരന്മാർ ആപ്തനാദത്താലും ലങ്കാനഗരിയെ ഒന്നു വിറപ്പിച്ചു. മകൻ നാഗപാശത്താൽ രാമനൊഴികെ മറ്റുള്ള ശത്രുക്കളെയെല്ലാം നിഗ്രഹിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞത് വെറും ഭോഷ്യമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി രാവണൻ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ കണ്ടു സമാധാനം ചോദിച്ചപ്പോൾ പോയി. ലക്ഷ്മണനുമായി യുദ്ധം ചെയ്ത് ക്ഷീണിച്ച ഇന്ദ്രജിത്ത് തൈലത്തോണിയിൽ കിടക്കുന്നതായിട്ടാണ് രാവണൻ കണ്ടത്. ലക്ഷ്മണന്റെ അസൂയങ്ങളേറ്റ്

ഭേമത്തിൽനിന്നു രക്തം പുറപ്പെട്ട ആ രക്തവും കണ്ണുകളും കൂടി ഒട്ടിപ്പിടിച്ച് ഭേമത്തിൽ ഉറച്ചുപോയതുകൊണ്ടും, കണ്ണിഴികൾ തുറക്കുവതായേയും വശംകെട്ടു തൈലത്തോണിയിൽ കിടന്നുരുളുന്ന മകനെ കണ്ടു രാവണൻ വ്യസനിച്ചു. ഷണ്മുഖനൊഴികെയുള്ള മറ്റു സകലരോടും രാവണി യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അക്കാലത്തൊന്നും ഇങ്ങിനെയൊരു ക്ഷീണം കണ്ടിട്ടില്ല. എങ്കിലും മരിച്ചുവെന്നു വിചാരിച്ചവരെല്ലാം ഉണർന്നതായും, ഗരുഡൻ വന്നു നാഗാസ്രബന്ധം മോചിച്ചതായും ഉള്ള സംഭവങ്ങൾ രാവണിയെ പാഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. നാഗാസ്രത്തിന്നു ഗരുഡൻ ശത്രുവായതുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണാദികൾ രണ്ടാമതും ജീവിച്ചതാണ്. താൻ ബ്രഹ്മാസ്രമയച്ച ശത്രുനിഗ്രഹം ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നും തറിക്കു ഭേമസുഖം കിട്ടുന്നതുവരെ രാമാദികളോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ധൃമ്രാക്ഷൻ, മഹാപാർവ്വൻ എന്നിവരെ അയക്കുകയാണു നല്ലതെന്നും ഇത്ര ജിത്ത് അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്രകാരം രാവണൻ അങ്ങിനെ കല്പന കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ധൃമ്രാക്ഷാദികൾ.

പാനരസൈന്യത്തിന്റെ ആപ്തവിളി നിലച്ചപ്പോൾ, ധൃമ്രാക്ഷൻ, മഹാപാർവ്വൻ, പിശാചൻ, സൂര്യശത്രു, വേദവിശത്രു, 'മാലി, വജ്രദംഷ്ട്രൻ എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ഏഴു രാക്ഷസരാജാക്കന്മാരും പത്തുവെള്ളം പടയും രാമാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നൊരു. ധൃമ്രാക്ഷനോടു മനുമാനും, മഹാപാർവ്വനോടു അംഗദനും, മാലിയോടു പനസനും, സൂര്യശത്രുവോടു സുഗ്രീവനും, വേദവിശത്രുവോടു ലക്ഷ്മണനും യുദ്ധം ചെയ്തു. പത്തുവെള്ളം പടയിൽ ആറുവെള്ളം ശ്രീരാമസ്വാമിയും, ശേഷം ലക്ഷ്മണനും അസ്രങ്ങളയച്ചു നിഗ്രഹിച്ചു. ധൃമ്രാക്ഷാദികളെല്ലാം യുദ്ധത്തിൽ നശിച്ചു വിവരം രാവണനറിഞ്ഞ് ഇത്ര ജിത്തിനെ വരുത്തി വിവരം ഗ്രഹിപ്പിച്ചു.

ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ രണ്ടാം യുദ്ധം .

ഇന്ദ്രജിത്ത് രാമാദികളെ മുഴുവനും നശിപ്പിച്ചു, പിതാവിന്റെ ചേദത്തെ തീർത്തുകൊടുത്തുവെന്നു പറഞ്ഞ് ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെടുത്ത് മഹാരഥമേരി അറുപതു വെള്ളം പടയോട്ടുകൂടി വീണ്ടും പടവിലത്തിലെത്തി. നാഗാസ്രം പ്രയോഗിച്ചപ്പോൾതന്നെ അതിന്നു പ്രത്യുസ്രം അയപ്പാൻ സാധിക്കാതെ വന്നു ലക്ഷ്മണന്നു ബ്രഹ്മാസ്രം, നാരായണാസ്രം, പാശുപതാസ്രം തുടങ്ങിയ ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെ തട്ടപ്പാൻ ശക്തിയുണ്ടാകുമൊ എന്നു സംശയിച്ചുവെങ്കിലും, മൂന്നു ദിവസത്തിലകം ഇന്ദ്രജിത്തിനെ കൊന്നു കൊള്ളാമെന്നു ലക്ഷ്മണൻ ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞയെ റിലവിത്തുവാനായി ലക്ഷ്മണൻ വീണ്ടും രാവണിയോടു യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. അറുപതു വെള്ളം പടയിൽ നാല്പതു വെള്ളം പടയും ശ്രീരാമസ്വാമി നശിപ്പിച്ചു. ഇരുപതുവെള്ളം പട ലക്ഷ്മണന്റെ അസ്ത്രങ്ങൾക്കും ഇരയായി രാവണി മാത്രം ശേഷിച്ചു. ക്രുദ്ധനായ ഇന്ദ്രജിത്ത് ബ്രഹ്മാസ്രം തൊടുകമെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ കൂടെ തൊടുകാമെന്നു ലക്ഷ്മണനും മറുവടി പറഞ്ഞു. എന്നാൽ പറഞ്ഞപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കാതെ മായാവിയാകുന്ന ഇന്ദ്രജിത്തു പോക്കുളത്തിൽനിന്നു മറയുകയാണ് ചെയ്തത്. വരായുധങ്ങൾക്കു ശക്തി കുറഞ്ഞിരിക്കയാൽ സാഗരതീരത്തിൽ റോയി മന്ത്രസങ്കല്പം കഴിച്ചവരാമെന്നു പറഞ്ഞു ഭഗവാൻ വാനരന്മാർക്കു റെലമുഖങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാമെന്നു പറഞ്ഞ് വിഭീഷണനും പടവിലത്തിൽനിന്നു പോയി.

ബ്രഹ്മാസ്രം .

പടവിലത്തിൽനിന്നു മായാപ്രയോഗം കൊണ്ടു മറഞ്ഞ ഇന്ദ്രജിത്ത്, എടുത്ത അസ്ത്രം തൊടുകവാൻ സമയം കിട്ടേണ്ടതിലേക്കു അകമ്പനേയും അനവധി രാക്ഷസസൈന്യങ്ങളേയും പോക്കുളത്തിലേക്കയച്ചു. ഫന്നമാൻ അകമ്പാദി രാക്ഷസന്മാരെ നശിപ്പിക്കുന്ന മധ്യേ ഇരുൾക്കണ തൊടുത്തു യുദ്ധക്കുളത്തിൽ മായാവികൾ ഇരുട്ടുണ്ടാക്കി. എന്നാൽ സൂര്യന്റെ

വരപ്രഭാവത്താൽ ഹനുമാൻ തന്റെ കണ്ഡലം കാട്ടി പോക്കുത്തിൽ വെളിച്ചം വരുത്തി. ഇതുകണ്ട മായാവിയായ മഹോദമൻ ഐരാവതത്തെ ഉണ്ടാക്കി ഇന്ദ്രന്റെ വേഷമെടുത്തു ലക്ഷ്മണന്റെ അരികിലേക്കു വരുന്നതായി കണ്ടു. ലക്ഷ്മണൻ ഇന്ദ്രനെ കണ്ടമാത്രയിൽ വില്ലു താഴത്തിടുകയും ആ രംഭോക്കി മോചനമണ്ഡലത്തിൽ മറഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന രാവണി ബ്രഹ്മാസ്രം പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ബ്രഹ്മാസ്രമോദുലക്ഷ്മണനും ഒട്ടൊഴിയാതെയുള്ള വാനരപ്പടകളുമെല്ലാം വീഴുകയും ചെയ്തു. വരായുധപൂജകഴിഞ്ഞു ഭഗവാൻ മടുങ്ങിവന്നപ്പോൾ കണ്ട കാഴ്ച ഭയങ്കരമായിരുന്നു. ഭഗവാൻ മോഹിച്ചു ലക്ഷ്മണന്റെ മാറത്തു വീഴുകയും, പിന്നീടു വന്ന വിഭീഷണൻ ഭയാകലനായി അന്ധനായി നില്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആ കാശവീഥിയിൽ യുദ്ധം കണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ സർവ്വേശ്വരനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ മായാസമ്പ്രദായം കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു ഈ സംഭവത്തെ ഓരോന്നു ആലോചിച്ചു തുടങ്ങി. കർമ്മമാറ്റം, ഭക്തിമാറ്റം, ജ്ഞാനമാറ്റം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു മാറ്റികളായ ശരീരികളിൽ കർമ്മമാറ്റികൾ ഈ സംഭവം കണ്ടാൽ സൂര്യവംശജാതനായ ഈ രാമനെ നരിമടയിൽ കുറുക്കൻ പ്രസവിച്ചതുപോലെ ദശരഥന്റെ അകാലസന്തതിയായി പ്രസവിക്കപ്പെട്ടവനാണെന്നും അതു കാരണം അശക്തനാണെന്നും പറയും. ഭക്തിമാറ്റികൾ ഈ സംഭവം കാണുന്നതായാൽ അന്ധന്താംശജാതനായ ലക്ഷ്മണന്റെ മാറിൽ സാക്ഷാൽ നാരായണസ്വാമി തല്പരം കിടന്നു വിശ്രമിക്കുകയാണെന്നു പറയും. ജ്ഞാനമാറ്റികൾ ഇതൊക്കെ ഭഗവാന്റെ മായാവിദ്യകളാണെന്നും നാഗാസ്രത്തിന്നു മോചനം വന്നതുപോലെ ബ്രഹ്മാസ്രത്തിന്നും ഒരു മോചനം ഭഗവാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടാകുമെന്നും പറയും. ഇങ്ങിനെ ഓരോന്നു പറഞ്ഞു ദേവകൾ ടിപ്സകസുമഞ്ജുരുത്ത് ഭഗവാനെ പുഷ്പപൂജി ചെയ്തു നമസ്കരിച്ചു നല്ലായി.

സീതയുടെ പോക്ക് ഉദേശം.

ലക്ഷ്മണാദികൾ ബ്രഹ്മാസ്രമോദ മരിച്ചുപോയെന്നും ദുഃഖിതനായ രാമൻ ലക്ഷ്മണന്റെ മാറിൽ കിടന്നു മോഹിച്ചു മരിച്ചുപോയെന്നും, അതുകൊണ്ടു ശത്രുക്കൾ ആരും തന്നെ ഇനി ജീവനോടെ ഇരിപ്പില്ലെന്നും, ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ യുദ്ധവൈഭവം അവണ്ണനിയമാണെന്നും ഭൂതന്മാർ യഥാവസരം രാവണനെ അറിയിച്ചു. സന്തോഷഭരിതനായ രാവണൻ ശത്രുക്കൾ മരിച്ചുകിടക്കുന്ന പോക്കും സീതാദേവിയെ കാണിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നു തീർച്ചയാക്കി. സീതയെ പണ്ണശാലയോടുകൂടി ഡോലിയിൽ എടുത്തുവെച്ചു സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു പല്ലക്കെടുപ്പിച്ചു പോക്കും കാട്ടിക്കൊടുപ്പാൻ കല്പനയായി. സീതാദേവി രാമ,ലക്ഷ്മണന്മാരും, സഹായികളായ സുഗ്രീവാദി വാനരന്മാരുമെല്ലാം ബ്രഹ്മാസ്രമോദ മരിച്ചു കിടക്കുന്നതു കണ്ടു മോഹാലസ്യപ്പെടുകയും 'താൻ കാരണമായി ഭർത്താവിനും മറ്റും നേരിട്ട ഈ ആവത്തു കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കാതെ താനും ദേഹത്യാഗം ചെയ്യാൻ ഭയങ്ങുകയും ചെയ്തു. സീതാദേവിയുടെ വിചാരഗതി കണ്ടു ത്രിജട ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു:—

ത്രിജട—ദേവി! പത്മനാഭപ്രിയേ! നിരാശപ്പെട്ടവൻ വരട്ടെ. മാനായി വന്ന മാമീചന്റെയും, ജനകരാജാവായി വന്ന മരുത്തന്റെയും മായാപ്രയോഗങ്ങൾ ഭവതിക്കു നിശ്ചയമുണ്ടല്ലോ. ഇന്നലെ നാഗാസ്രമോചനം വന്ന വിവരവും നമുക്കുണ്ട്. ഇതൊക്കെ രാക്ഷസന്മാരുടെ മഹാമായമാണ്. ഇതൊന്നും സ്വാമിക്കു ബാധകമാകുന്നതല്ല. ഭവതിയുടെ കാന്തനായ സപ്തേശ്വരന്റെ മേൽ ശാമോദയാതൊരു വ്രണവും കാണുമായില്ല. ലക്ഷ്മണന്റെ മുഖമാകട്ടെ യുഗാന്തത്തിലുള്ള മാന്താണുധവാപ്തോലെ ശോഭിക്കുന്നതു നോക്കുക. എന്നു മാത്രമല്ല ഈ വിമാദത്തിൽ വൈധവ്യംവന്നസ്ത്രീകൾ ആരോഹണം ചെയ്താൽ, കരിക്കലും ഉ

യരുന്നതല്ലെന്ന ഒരു പ്രത്യേകസംഗതികൂടിയുണ്ട്. രാക്ഷസന്മാരുടെ മരിമായങ്ങൾക്ക് ഇതുതന്നെ ഭരതമദ്യേഷാന്തമാണ്. ദേവി! വൃസനിക്കുകയും നിരാശപ്പെടുകയും ചെയ്തത്. നമുക്കിപ്പോൾ സ്വസ്ഥാനത്തിലേക്ക് തന്നെ പോകുക. എല്ലാം മംഗളമായി പത്മവസാനിക്കും.

എന്നിങ്ങിനെ ത്രിജടയുടെ സാന്ത്വന വാക്കുകൾ കേട്ട്, ദേവി ശാന്തയായി സ്വസ്ഥാനത്തിലേക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ബ്രഹ്മാസ്രമോചനം .

മേൽപറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളെല്ലാം കണ്ടുനിലുന്ന് വിഭീഷണൻ എന്താണു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെന്നറിയാതെ അന്ധനായി, മരിച്ചു കിടക്കുന്ന സ്നേഹിതന്മാരുടെ ഇടയിൽ നടന്ന് കാരോന്നു പറഞ്ഞു വിലപിച്ചുതുടങ്ങി. 'അന്ധകാരമയമായ ആകാശത്തിൽ നിശാനാഥനായ ചന്ദ്രനെപ്പോലെയുള്ള ശ്രീരാമസ്വാമികൂടി നിശ്ശേഷനായി കിടക്കുന്നുവല്ലോ. എന്റെ സങ്കടം കേൾപ്പാൻ ഒരുവൻമില്ലല്ലോ' എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു വിഷാദിക്കുമ്പോൾ "ഹേ! ലങ്കേശ്വര! ഞങ്ങൾ മാനസസ്ഥിതിയിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്ന ഈ ഗംഗയെ വാങ്ങി വായു പുത്രനായ ഹനുമാനും, ബ്രഹ്മപുത്രനായ ജാംബവാനും വാനം ചെയ്യാൻ കൊടുക്കുക. അവരുടെ ആലസ്യം തീർ്ാൽ ബ്രഹ്മാസ്രത്തിന്നു മോചനം വന്നുകൊള്ളും" എന്നിങ്ങിനെ ചില ദേവന്മാർ വന്നു വിഭീഷണനോടു പറഞ്ഞു. വിഭീഷണൻ ദേവന്മാർ കലശത്തിൽ നിറച്ചുകൊണ്ടുവന്ന ഗംഗയെ വാങ്ങി ഹനുമാന്റെ അടുത്തു ചെന്നു ഹനുമാന്റെ മുഖക്കുറുക്കനും ചെയ്ത്, ഗംഗാജലത്തെ സേവിപ്പിച്ചു. 'ഹനുമാൻ ആലസ്യമൊക്കെ തീന്ന് എഴുന്നീറ്റു. അനന്തരം വിഭീഷണൻ ജാംബവാനെ കണ്ടുവിടിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു. ജാംബവാൻ ആരുടെയോ കാൽപ്പെരുമുമാരും കേട്ടു "രാക്ഷസന്മാരിൽ വെച്ച് അഗ്രഗണ്യനായ രാവണി" തൊടുത്ത ബ്രഹ്മാസ്രമോദ സൂത്രീ

വാദികളായ എഴുപതുവെള്ളം വാഗരന്മാരും, ലക്ഷ്മണകുമാരനും, സൂത്രകയറാറ പ്രതിമയെപ്പോലെ പടനിലത്തിൽ കിടക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ, ഈശ്വരധീനത്താൽ എനിക്ക് ഒരരിയുണ്ടായി. അന്തർമുഖപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു ശക്തിയുണ്ടായി വരുന്ന മദ്ധ്യേ ആരാണ് എന്റെ പേർ പറഞ്ഞു വിളിക്കുന്നത്? കണ്ണിൽനിന്നു രക്തം പ്രവഹിച്ചു കട്ടി പിടിച്ചു പോയതിനാലും, അന്ധകാരമയമായ രാത്രിയായതു കൊണ്ടും എനിക്ക് ആരേയും കാണാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞപ്പോൾ ‘ഞാൻ വിഭീഷണനാണ്’ എന്നു പറഞ്ഞു ജാംബവാന്റെ ശരീരത്തിൽ തറച്ചു അസ്രുങ്ങുളെല്ലാം വരിച്ചുകളഞ്ഞു. ആപൽക്കാലത്തു സ്വാമിയുടെ കാര്യത്താൽ ലഭിച്ച ഗംഗയെ ജാംബവാനു പാദം ചെല്ലാൻ കൊടുത്തു ജാംബവാന്റെ ആലസ്യം തീർത്തു. ആലസ്യം തീർന്ന ഉടനെ “മനുമാൻ ജീവിച്ചിരപ്പോഴെങ്കിലും” എന്നാണു ജാംബവാൻ ഒന്നാമതായി ചോദിച്ചത്. ഇത്രയും വാഗരന്മാരുടെ ഇടയിൽ മനുമാനെ പ്രത്യേകമായി അന്വേഷിച്ചതെന്താണെന്നു വിഭീഷണൻ ആലോചിച്ചു നല്ലൊരു മദ്ധ്യേ മനുമാൻ വന്നു ജാംബവാനെ നമസ്കരിച്ചു വിനയം നയിതരായി വണങ്ങി നിന്നു.

ജാംബവാൻ—ഹേ! മാരുതേ! സ്വാമിഭക്തനായ നീ ബ്രഹ്മാസൂരപീഡയിൽനിന്നു മുക്തനായതു, ദരിദ്രന്റെ അടുക്കളക്കിണറിൽ അമൃതം പിറന്നുകാണുമ്പോലുള്ള സന്തോഷമാണ് എനിക്കുണ്ടാക്കിത്തരുന്നത്. ലക്ഷ്മണകുമാരനും, സുഗ്രീവാദി വാഗരന്മാരും മരിച്ചതാലോചിച്ചാൽ, ത്രിലോകവാസികളും, ലോകത്തിന്നാധാരമായ ധർമ്മമുത്തീയും, ചതുർവ്വേദങ്ങളും വശിച്ചുപോയൊണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. വിതാവൊന്നിച്ചു സത്യലോകത്തിരിക്കുന്ന കാലം പാദംചെയ്തു പരിചയമുള്ള ഗംഗ എന്റെ ആലസ്യത്തെ എങ്ങിനെ കീർത്തിച്ചൊ അതുപ്രകാരം നിന്റെ ആലസ്യവും ക്ഷേധംത

നെ തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഇനി ഇപ്പോൾ മരിച്ചു കിടക്കുന്നവരെ രണ്ടാമതു ജീവിപ്പിക്കുവാനുള്ള ശുഷധം നീ ഒരുവൻ മാത്രമാണ്. വൃദ്ധനായ എന്നാൽ വഴികൾ കാട്ടിത്തരുവാനോ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

ഹനുമൻ—വേണ്ടപ്പെട്ടവരെല്ലാം മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ എനിക്കു ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ മോഹമില്ല. എന്നാൽ അങ്ങനെ പറയുംപ്രകാരം ഇവരെക്കൊണ്ടു ജീവിക്കേണമെന്നൊൻ വിചാരിച്ചാൽ മതിയെങ്കിൽ ഇതാ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഫലമൊന്നും കാണുന്നില്ലല്ലോ.

ജാംബവാൻ—ഹേ! മാരുത! വിചാരിച്ചതുകൊണ്ടു മാത്രമായില്ല. അതിന്നു യോജിച്ചതായ പ്രയത്നം നിന്റെ ദേഹം കൊണ്ടു ചെയ്യണം. ഉത്തരദിക്കിൽ ജംബഭാദ്രിയിൽ മരിച്ചവരെ ജീവിപ്പിക്കുവാനുള്ള മരുന്നുണ്ട്. എത്രയോ ആയിരം യോജന വഴി ഭൂമി കിടക്കുന്ന ആ പർവ്വതത്തിൽ പോയി സൂര്യോദയം മുതൽ ഏഴര നാഴികക്കുള്ളിൽ ആ ശുഷധം നീ കൊണ്ടുവരണം. അതുമാത്രമാണ് ഞാൻ നിവൃത്തിമാർഗ്ഗം കാണുന്നത്.

ഹനുമൻ—അസാധ്യമായ ഒരു പ്രാധികു സാധ്യമല്ലാത്ത ഒരു ശുഷധത്തെ ഒരു മുറിവൈദ്യൻ കല്പിച്ചതുപോലെയാണ് അങ്ങയുടെ കല്പന. ഏഴര നാഴികക്കുള്ളിൽ ഏഴുപത്തിമൂപ്പായിരത്തി ഒരുനൂറു യോജന വഴി വടക്കോട്ടുപോയി മടങ്ങുകയെന്നതു ജീവികളാൽ അസാധ്യമായ കാര്യമാണ്. പിന്നെ നിസ്സാരനായ എന്നാൽ ഏങ്ങിനെ സാധിക്കും?

ജനനസമ്പ്രദായം.

ജാംബവാൻ—നിന്റെ വൈഭവത്തെപ്പറ്റി നിന്നെക്കുറിച്ചു വിവരമില്ലായ്മയാലാണ് നീ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്. ഞാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്ന പ്രവൃത്തി നിന്നെക്കുറിപ്പാരമായതാണ്. ലോകഭീതിയിൽനിന്നു തെരവിട്ടാണു നിന്റെ ഉത്ഭവം.

ലോകമയ്ക്കു ദ ആലോചിച്ചാൽ സ്രീപുരുഷനാർ തമ്മിലുള്ള
 സംയോഗത്തിന്റെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷന്റെ ശുക്ല
 യും, സ്രീയുടെ ശോണിതവുമുൾക്കൂടി അഗ്രോവൃം കലന്നു
 മേഘോദഗ്രമായി കുതിച്ചു പതിനാറിതളോട്ടകുടി താമരക്കു
 ണ്ണികപോലുള്ള ഗർഭഗോളകയിൽ കടന്നു ഗർഭോല്പാദന
 മാണ്ഡലം പതിവ്. ഈ ശുക്ലശോണിതങ്ങൾ, ജലവും
 തൈലവും തമ്മിൽ കലന്നപോലെ അഞ്ചുദിവസം ഗർഭ
 പാത്രത്തിൽ കിടന്നാൽ പത്തു ദിവസത്തിനുള്ളിൽ മാം
 സപിണ്ഡമായുരുണ്ടിരിക്കും. ഈ പിണ്ഡത്തിന്മേൽ മുപ്പ
 താംദിവസം അവയവം അങ്കുരിക്കുന്നു. മൂന്നുമാസം കഴി
 യുമ്പോൾ നാഭിയും രോമവും, നാലാംമാസത്തിൽ സപ്ത
 ധാതുക്കളും, അഞ്ചാംമാസത്തിൽ പ്രാണനും ഉണ്ടാകുന്നു.
 അന്നുമുതൽ മാതാവു ഭക്ഷിക്കുന്ന അന്നപാനാദികളുടെ
 സാരാംശം നാഭിക്കൊടിയുടെ ശിശുവിന്റെ ഉദരത്തിൽ
 ചേർന്നു ശരീരം വളരും. ആറാംമാസത്തിൽ ജരായു എ
 ന്ന ശീല മറുപിള്ളയേയും ശിശുവേയും മൂടിയിരിക്കും. ഗ
 ഭിണികൾ സമയത്തിന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെയിരുന്നാൽ
 ആമാശയത്തിന്നും പകപാശയത്തിന്നും മദ്ധ്യേയുള്ള ജരാം
 ഗ്നി കത്തിജ്വലിക്കും. മാതാവു പിത്തപദാർത്ഥങ്ങളെ ഭക്ഷി
 ക്കുന്നതിനാലുണ്ടാകുന്ന കൃമികൾ ജരാംഗിയുടെ ചൂടോടു
 കൂടി തുടങ്ങുമ്പോൾ ശിശുവിന്ന് അസഹ്യത തോന്നുന്നു.
 അപ്പോൾ കരചരണങ്ങൾ ഇളക്കി ശിശു ചെയ്യുന്ന പ്രയോ
 ഗങ്ങൾ ഗർഭിണിക്ക് ആലസ്യവും ഹർദ്ദിയും ഉണ്ടാക്കും. എ
 ടാംമാസത്തിൽ പൂർണ്ണജനാഞ്ജിതങ്ങളെപ്പറ്റി ശിശുവിന്ന്
 ഓർമ്മയുണ്ടാകുന്നു. എട്ടാംമാസത്തിൽ മാതാവിന്റെ ഗർഭ
 പാത്രമായ കുളീനരക്തത്തിൽ മലമൂത്രങ്ങളാലും കൃമികളു
 ടെ ഉപദ്രവത്താലും, അതികഠിനമായ സങ്കടത്തെ അനു
 ഭവിക്കും. ഒമ്പതാംമാസത്തിൽ പ്രാഗ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത
 സുകൃതദുഷ്കൃതങ്ങളെ ആലോചിച്ചു, ദുഃഖിച്ചു അഞ്ചുദി

ഹസ്തത്തോടെ, മേലിൽ കുളീനരകത്തെ അനുഭവിപ്പാൻ സംഗതി വരാതിരിപ്പാൻ, രാമായണ, ഭാരത, ഭാഗവതാദി സൽക്കഥാശ്രവണത്താലും, രാമകൃഷ്ണത്യാദി തിരുനാമ ജപത്താലും, ഏകാദശ്യാദിമഹാബ്രതങ്ങളാലും, തീർത്ഥസ്നാനം, ക്ഷേത്രോപചാരം, മുത്തടിപ്പണം മുതലായതുകളാലും, കൈവല്യവദം അനുഭവിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു യത്നം ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്ന് ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്ത് ഈ കുളീനരകത്തിൽനിന്നു മോചനത്തിനായി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ 'കേസരി' എന്ന വാക്യസംഖ്യ ഇരുനൂറ്റി എഴുപത്തൊന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞാൽ പത്താംമാസം പ്രഥമദിനത്തിൽ പ്രസൂതിവായു ശിരസ്സിലടിക്കുന്നു. അപ്പോൾ പദ്മതോപരിഭാഗത്തുനിന്നു കല്ലുരുളുമ്പോലെ, മറുവിള്ളയായവള്ളി വിട്ട് അധോമുഖമായി തലകീഴ് കാലുമേലുമായി മറിഞ്ഞു ഗർഭിണിക്കുപ്രസൂതിവൈരാഗ്യമുണ്ടാക്കി മെല്ലെമെല്ലെ, മാതാവിന്റെ കടിരസ്ത്രത്തുടേ ശിരസ്സ് പുറത്തു കാട്ടുന്നു. ആ സമയം മായയെ അവലംബിച്ച ജഡവായു ശിരസ്സിൽ അടിക്കയും, വായുക്കളുടെ സംഘട്ടനപ്രതിഫലനങ്ങളാൽ കുറിനസങ്കടങ്ങളെ അനുഭവിച്ചു ശിശു ജാതമാകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതാണ് ലോകത്തിലെ ജനനസമ്പ്രദായം. എന്നാൽ ഹൈ! ഹനുമാൻ! നിന്റെ ഉത്തഭവം ഇങ്ങിനെയല്ല.

ഹനുമാദുല്പത്തി.

നിന്നക്കാണെങ്കിൽ മഹേശ്വരൻ, മാരുതൻ, കേസരി എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വിതാക്കന്മാരും, ശാർഭവി, സഭാഗതി, അഞ്ചന എന്നു മൂന്നു മാതാക്കന്മാരുമുണ്ട്. നിന്റെ ആശ്ചര്യകരമായ ചരിത്രം ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞു ഞാൻ കാണപ്പെടുത്താം. പണ്ട് സുരാചാര്യനായ ബ്രഹ്മസ്പതിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ദാസിയായിരുന്ന 'പുഞ്ജികസ്ഥലയെന്ന വിദ്യാധരസ്ത്രീ, പുഷ്പമരുകുവൻ ഉദ്യാനത്തിൽ പോയപ്പോൾ, അവിടെ വിദ്യാധരസ്ത്രീകൾ, വിദ്യാധരന്മാരുമായി ക്രീഡിക്കുന്നതു

കണ്ട് മാതാപം സഹിക്കാതെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നു മഹാ
 ഷിയുടെ കരം കടന്നു പിടിച്ചു തപശാന്തി ചെയ്തു തരണ
 മെന്നിരുന്ന. ബ്രഹ്മസ്സതിക്ക് കാരണമൊക്കെ മനസ്സിലായി.
 വാനരസ്വഭാവം കാണിച്ചു ഇവർ ദാസിയാവാൻ പാടില്ലെ
 ന്നു പറഞ്ഞ് അവളെ വാനരസ്ത്രീയായിപ്പോകെന്നു ശപി
 കയും ചെയ്തു. ഭട്ടവിൽ ശാപമോക്ഷമായി, പരമേശ്വരബി
 ജസന്തതിയായി ഉളവാകുന്ന അർക്കൻ നിന്നു ജനിച്ച് ഭൂ
 മിസ്സംഗം ചെയ്യുന്ന ദിവസം നിന്റെ ശാപമോചനം വരു
 മെന്നു മഹാഷി അരുളിച്ചെയ്തതും ചെയ്തു. ശാപത്താൽ വാ
 നരസ്ത്രീയായ വിദ്യാധരി വനത്തിൽ കടന്നു സഞ്ചരിക്കു
 മ്പോൾ, കേസരി എന്ന ഒരു വാനരൻ ഭാര്യയായി സ്വീകരി
 കയും അഞ്ചുവാദിയുടെ ദക്ഷിണതാഴ്വരയിൽ ഈ ദമ്പതി
 മാർ അനേകകാലം ക്രീഡാദിസുഖം അനുഭവിച്ചു രമിക്കുക
 യും ചെയ്തു. ഭട്ടവിൽ അവർ, കേസരിയെ പറഞ്ഞു സമാ
 ധാനിപ്പിച്ച്, പരമേശ്വരസ്വാമിയാൽ തനിക്ക് ഒരു സന്ത
 തി ലഭിക്കേണമെന്ന പ്രാർത്ഥനയോടെ ശിവനെ കുറിച്ച് ഏ
 കാഗ്രമാനസയായി ധ്യാനം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.
 അക്കാലത്ത് ഒരു ദിവസം കൈലാസത്തിന്റെ ഉത്തരപ്രദേ
 ശത്തുള്ള സുകുമാരവനത്തിൽ ക്രീഡക്കു പോയ പാർവ്വതീപര
 മേശ്വരന്മാർ, ആ വനത്തിലുള്ള വാനരന്മാരുടെ ക്രീഡ ക
 ണ് തങ്ങളും വാനരഭവജമെടുത്ത് രമിക്കുകയും ഭട്ടവിൽ വാന
 രക്രീഡയിൽ വിരക്തി വന്നതിന്നു ശേഷം, വാനരനായ ഒരു
 സന്താനം ഉണ്ടാകുന്നതിൽ പാർവ്വതി അത്യാപ്തി പാകയാൽ,
 തന്റെ ബീജത്തെ ആകർഷിച്ചെടുത്ത് വായുദേവനെ വരുത്തി
 തന്നെ ധ്യാനിച്ചിരിക്കുന്ന അഞ്ചുനായുടെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ ഈ
 ബീജത്തെ നിക്ഷേപിക്കുവാൻ പാകയും ചെയ്തു. വായു ഭഗ
 വാൻ ഈ പരമേശ്വരബീജത്തെ വാങ്ങി ധ്യാനാഭ്യസനയായി
 റിക്കുന്ന വാനരസ്ത്രീയായ അഞ്ചുനായുടെ വദനത്തിൽകൂടി ഗർ
 പാത്രത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ച് മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. പരമേശ്വരബി

ജസന്തതിയായി ഒരു വാനരൻ ജനിക്കാൻ പോകുന്നുണ്ടെന്നും, അവൻ വാനരരാജാവായാൽ തന്റെ യശസ്സു നശിക്കുമെന്നും നാരദൻ മുഖേന കിഷ്കിന്ധാധിപനായ ബാലി അറിയുകയും, ഈ ഗർഭത്തെ ഛിദ്രിപ്പിക്കുവാൻ പഞ്ചലോഹങ്ങൾ ഉരുക്കി ആ ദ്രാവകം അഞ്ജനാദ്രിയിലിരുന്നു തപസ്സു ചെയ്യുന്ന അഞ്ജനയുടെ വായിൽ കൊണ്ടൊഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഈ പഞ്ചലോഹദ്രാവകം ശിവബീജത്തെ ഛിദ്രിപ്പിക്കുവാൻ ശക്തിയില്ലാതെ ഒടുവിൽ ഉറച്ച് അഞ്ജനയുടെ ഗർഭപാത്രത്തിലുള്ള ശിശുവിനു ഒരു കണ്ഡലമായിത്തീരുകയാണുണ്ടാത്. ഇങ്ങിനെയാണു ദുഷ്ജനങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ഉപദ്രവം സജ്ജനങ്ങൾക്കു ഗുണമായി പരിണമിക്കുന്നത്. അഞ്ജനക്കു ഗർഭപുണ്ണത്വം വന്നു നിന്നെ പ്രസവിച്ച ഉടനെ അവൾക്കു ശാപമോക്ഷം വരികയും, അവൾ നിന്നെയും തൃജിച്ച് സ്വസ്ഥാനത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. “ഹേ! മാതാവേ! നീ എന്നെയും വിട്ട് എവിടെക്കാണ് യാത്ര. എന്റെ രക്ഷിപ്പാനാരാണ്?” എന്നു നീ അവളോടു പിന്നിൽ ഓടിച്ചോടിച്ചപ്പോൾ അഞ്ജന തന്റെ ചരിത്രമൊക്കെ നിന്നെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി, സൃഷ്ടോദയത്തിലുള്ള ഭാനുബിംബത്തെ കാട്ടി ആ നിറത്തിലുള്ള പക്ഷങ്ങളെല്ലാം ഭക്ഷണമാക്കിക്കൊൾകെന്നു പറഞ്ഞു പോകുകയും ചെയ്തു. നീ ഒന്നാമതു വിശപ്പു തീർപ്പാൻ ഭാനുബിംബംതന്നെ പക്ഷമാണെന്നു കരുതി അതു പരിപ്പാൻ മേല്പാടു ചാടി. കേന്ദ്രരായിരം യോജന ഉയരത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഭാനുബിംബത്തെ തിന്നുവാൻ പോകുന്ന നിന്നെക്കു, വായുവേഗത, പിതാവായ വായുഭഗവാൻ തന്നെ അപ്പോൾ ഭാനം ചെയ്തു. ഇതു കണ്ടു നിന്നിരുന്ന ബ്രഹ്മാവു വൈനതേയന്റെ ശക്തി നിന്നെക്കണ്ടാവട്ടെ എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വായുവിന്റെ വേഗവും, വൈനതേയന്റെ ശക്തിയും രണ്ടു പക്ഷങ്ങളാക്കി ആദിത്യരഥത്തിൽ അരുണന്റെ സമീപം നീ ചെന്നിരുന്നു. ജനിച്ചു വീണ

പോർ തന്നെ നീ കാട്ടിയ വൈഭവം കണ്ട് സൂര്യഭഗവാൻ
 പ്രസാദിച്ച് ഉഷ്ണകിരണങ്ങളെ ശീതമാക്കി നിന്നു സുഖ
 ഞ്ഞ ദാനം ചെയ്തു. അന്നു ഉപരാഗദിനമെന്ന ഗ്രഹണപു
 ണ്യകാലമായിരുന്നു. നീ ഭക്ഷിപ്പാനായി ചെന്ന ആദിത്യ
 നെ തന്നെ ഗ്രസിപ്പാനായി വരുന്ന രാഹുവെക്കണ്ട് നീ അവ
 നെ ആട്ടി കാടിക്കയും രാഹുവിന്റെ സങ്കടം കേട്ട് പാലാഴി
 മഥനകാലത്തെ വാഗ്ദത്തമോത്ത് രാഹുവിനെ എതിർന്നവ
 നെ നശിപ്പിക്കുവാൻ ഐരാവതാരൂഢനായി ഇന്ദ്രൻ വള
 പാണിയായി നിന്റെ നേരെ അടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഐരാ
 വതത്തിന്റെ മുഖപടത്തിലുള്ള രത്നങ്ങൾ ഭക്ത്യുജ്വാലനെന്നു
 കരുതി അതിനെ പഠിപ്പാനായി നീ ചാടുകയും ദേവേന്ദ്രൻ
 അതു കണ്ട് വളായുധത്തെ നിന്റെമേൽ പ്രയോഗിക്കുകയും
 ചെയ്തു. ആ വളം നിന്റെ കവിർത്തടമായ ഹനുപ്രദേശ
 ത്തിൽ താഴുപ്പോർ നിജ്ജീവിയായി നീ ഭൂമിയിൽ വീഴുകയും
 ചെയ്തു. ഇതു കണ്ട് അത്യന്തം സങ്കടത്തോടെ നിന്റെ ദേഹവു
 മെടുത്ത് വായുഭഗവാൻ പാതാളത്തിൽ പോയി കളിച്ചിരു
 ന്നു. അതു കാരണം ലോകത്തിൽ വായുസഞ്ചാരമില്ലാതെ
 സ്പർശരീരികളും വീഴ്ചമുട്ടി ശവശരീരികളായിത്തീരുകയും, യോ
 ഗീശ്വരന്മാർ മുഖേന വിവരമറിഞ്ഞു ശ്രീനാരായണസ്വാമി
 ഇന്ദ്രാദികളോടുകൂടി, പാതാളത്തിൽ കപിലമഹഷിയുടെ ഗു
 ഹത്തിൽവെച്ചു വായുഭഗവാനെക്കണ്ട് ആ ദേവന്റെ കോ
 പത്തിനുള്ള കാരണം മനസ്സിലാക്കി നിന്നെ വാങ്ങി മടി
 യിൽവെച്ച് ഹസ്തമസ്തകസംയോഗം ചെയ്ത് നിന്നെ പുന
 ജ്ജീവിപ്പിച്ച്, ആബ്രഹ്മസ്തംബപത്നനും ദീശ്വായുഷ്ഠാനായി
 രിക്കുകയെന്നു അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇഹിയത്തെ ബ്ര
 ഹ്മപട്ടമെടുത്ത് ചരചരസൃഷ്ടി ചെയ്യാനുള്ളവരും ബ്രഹ്മവും,
 വരായുധങ്ങളാൽ യാതൊരു ഉപദ്രവവും വരാതിരിക്കട്ടെ എ
 ന്നു ഇന്ദ്രനും, അഗ്നിബാധയില്ലാതെ വരട്ടെ എന്നു വഹ്നിദേ
 വനും, കാലദണ്ഡിനാൽ യാതൊരു ഉപദ്രവവും ഏകാന്തിരി

ക്കട്ടെ എന്നു ധർമ്മരാജാവും, നിന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചു. കൂടാതെ അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ഒട്ടാഴിയാതെയുള്ള ദേവകളും, ദിക്പാലന്മാരും, ഇന്ദ്രശാപന്മാരും തങ്ങൾ തങ്ങളുടെ വരയുധങ്ങളാൽ ദ്രോഹം തട്ടുകയില്ലെന്നു നിന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹനുപ്രദേശത്തു ഇന്ദ്രവംശം എല്ലുകയാൽ ഹനുമാൻ എന്ന പേർ നിന്നെക്കണ്ടായി. തുറന്നു വായുഭഗവാൻ പിന്നെ നിന്നെയുംകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ വന്നു. ലോകം പണ്ടത്തെ മട്ടിൽ തന്നെയായി. അതിന്നു ശേഷം സൂര്യഭഗവാൻ ഗുരുവാക്കി വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി നീ വീണ്ടും സൂര്യസവിധത്തിലേക്കു പോയി. അവിടെ ആദിത്യരഥത്തിൽ ഇരുന്നു വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്ന ബാലവിലാസൻ മക്കടന്നെ നിലയിൽ അടുത്തിരുന്നു നീവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാൻ പാടില്ലെന്നു മുഷ്ടകാട്ടുകയാൽ സൂര്യനഭിമുഖമായി പശ്ചിമദിക്കിലേക്കു പിന്നാക്കം നടന്നുകൊണ്ടു നീ വിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിച്ചു. പതിനഞ്ചു നാഴികകളുള്ളിൽ അമ്പത്തൊന്നു ലക്ഷത്തെഴുപത്തയ്യായിരം യോജന സഞ്ചരിക്കുന്ന ആദിത്യരഥത്തിന്നു മുമ്പിൽ, "നീ പിന്നാക്കം നടന്നവനാണ്. ഇങ്ങിനെ അറുപതു നാഴികകൊണ്ടു ഒമ്പതു വ്യാകരണവും സംശോധനം ഗമായി നീ സൂര്യകൽനീനു പഠിക്കയും. പ്രസ്രവണാചലമെന്ന പർവ്വതത്തിന്മേൽ ബാലിയെ ഭയന്നു താമസിക്കുന്ന സൂര്യപുത്രനായ സുഗ്രീവനെ ഗുരുദക്ഷിണയായി സഹായിക്കമെന്നു നീ എല്ലുകയും ചെയ്തു. ത്രിമുന്തികളും മറ്റും തന്ന വരപ്രഭാവത്താലും വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിലും മറ്റും നീ കാണിച്ച വൈഭവത്താലും നിന്നെ അപഹസിച്ച് കൂട്ടത്തിൽ കൂട്ടുവാൻ മടിച്ച മഹർഷിമാരോടു മുഷ്ടകാട്ടുകനിമിത്തം "നിന്റെ ശക്തി നിന്നെക്കു അറിവാൻ വരുതെ പോട്ടെ" എന്നു അവർ ശപിക്കുവാൻ ഇടയാവുകയും പിന്നീടു രാമായതാരത്തെ പുഷ്പിവരത്തേണ്ടവനായ ഹനുമാൻ ഈ വിധമായാൽ

പോരെന്നു കണ്ട് “നിന്റെ ചരിത്രം എന്നെന്നു അന്ത്യനൊരു വൻ നിന്നെപ്പറഞ്ഞു ധരിപ്പിക്കുന്നത് അന്നു മുതൽ നിന്റെ പൂർവ്വസ്മരണ നിണക്കുണ്ടാവട്ടെ” എന്നുശാപമോക്ഷം തരികയും ചെയ്തു. അതു കാരണമായിട്ടാണ് സാഗരതീരത്തിൽ വെച്ചു സമുദ്രലംഘനം ചെയ്യാൻ ആളില്ലാതെ വന്നപ്പോൾ നിന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം പറഞ്ഞു നിന്നെ ഞാൻ ധൈര്യപ്പെടുത്തിയത്. ഹേ! മരുത്സുനൊ! വായുവേഗത്തോടെ ഉത്തരദിക്കിൽ പോയി ഭൗഷധംകൊണ്ടു വന്നു ബ്രഹ്മാസൂരപിഡിതന്മാരായവരെ ജീവിപ്പിച്ചിച്ച് രാമകാളും നിവൃത്തിക്കുക.

ഹന്തമാൻ— ഗുരോ! നിന്തിരുവടിയുടെ വാക്കുകൾ എന്നെ കാൽനീർപ്പാണത്തിനായി വല്ലാതെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ എനിക്കു മൂന്നു പിതാവും, മൂന്നു മാതാവും ഉണ്ടെന്ന സംഗതി ഒന്നു കൂടി വ്യക്തമാക്കി പറഞ്ഞാൽ കൊള്ളാം.

ജാംബവാൻ— ചരിത്രവാസ്തവത്തിൽ ഈ സംഗതികളെല്ലാ റി.നീ അത്ര മനസ്സു വെച്ചില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. കാര്യമായും കാരണമായും രണ്ടു തരത്തിലാണല്ലോ മാതാപിതാക്കന്മാരുള്ളത്. അതിൽ ബീജകർത്താവായ പരമശിവൻ നിന്റെ കാര്യപിതാവാണ്. വായുഭഗവാൻ കാരണപിതാവുമാണ്. അഞ്ജനയുടെ ഭർത്താവായ കേശരിയും നിന്റെ പിതാവിന്റെ സ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. നിന്നെ പ്രസവിച്ചത് അഞ്ജനയാകയാൽ അവൾ കാര്യമാതാവാണ്. പരമശിവപത്നിയായ പാർവ്വതിയും, വായുഭഗവാന്റെ പത്നിയായ സഭാഗതിയും നിന്റെ കാരണമാതാക്കന്മാരുമാണ്. ഇപ്പോൾ സംശയം തീർന്നില്ലേ?

ഹന്തമാൻ— ഗുരോ! വളരെ കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന ചരിത്രങ്ങൾ പറയുന്ന അങ്ങുന്ന് വൃദ്ധന്മാരിൽവെച്ചു വൃദ്ധനാണ്. അങ്ങനെയുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ ജനനം, പ്രായം, കണ്ടുവിവരങ്ങൾ ഇതൊക്കെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

ജാംബവാൻ ഭർത്താവിനെ.

ജാംബവാൻ— ഓ! മരുതേ! നാം ഇങ്ങിനെ സംസാരിച്ചിരുന്നാൽ കാൽക്കൽനിന്നു ഭംഗം വരും. നാളെ ഏഴര നാണിയിൽ പുലർന്നാൽ രാവണിയുദ്ധകളത്തിൽ വന്നു ഇപ്പോൾ മരിച്ചു കിടക്കുന്നവരുടെ ശിരസ്സുകൾ വർഗ്ഗംകൊണ്ടു വെട്ടിയെടുത്ത് സമുദ്രത്തിൽ എറിഞ്ഞുകളയും. അതിന്നു ശേഷം ഹനുമാനും ജാംബവാനും എത്ര പ്രയത്നിച്ചിട്ടും യാതൊരു ഫലവുമില്ല. എങ്കിലും അല്പം സമയംനിന്റെ സന്ദേഹമില്ലാത്തതായി ഞാൻ ഉപയോഗിച്ച് സംക്ഷിപ്തമായി ചിലതു പറയാം. പണ്ട് ബ്രഹ്മാവിന്റെ രാത്രിയായ നിശ്ചലതയെന്ന നൈമിതികപ്രളയകാലം, രണ്ടു യാമം കഴിഞ്ഞു മൂന്നാം യാമത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ, മധ്യകൈടന്മാരുടെ പോഷ്ഠിയിൽ കേട്ട് പരിഭ്രമിച്ച ബ്രഹ്മാവിന്റെ വിശപ്പുജലം. തന്റെ ഉത്തപ്രദേശത്തിൽ വീഴുകയും, അതിൽനിന്നു ഞാൻ ജനിക്കുകയും ചെയ്തു. ജംബുദീപിൽ ആദ്യം വന്നവനായതുകൊണ്ടു ജാംബവാണെന്നും, അംബുവിൽ ജനിച്ചു വളർന്നവനായതുകൊണ്ടു അംബുജാതനെന്നും എന്നിങ്ങനെ പേരുണ്ടായി. പ്രവഞ്ചസൃഷ്ടിക്കു എത്രയൊ മുമ്പു ബ്രഹ്മാത്മജനായി ജനിച്ച എന്റെ വയസ്സ്, മനുഷ്യവത്സരം, ദേവവത്സരം, സപ്തർഷിവത്സരം, ബുദ്ധസ്തരിവത്സരം, യുവവത്സരം എന്നീ വത്സരക്കണക്കുകൊണ്ടു നിജപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രയാസമാണ്. കൃതം, ത്രേത, ദ്വാപരം, കലി എന്നു ചതുർയുഗങ്ങൾ ഞാൻ ജനിച്ചതിന്നു ശേഷം നാനൂറു അമ്പത്തിനാലു കഴിഞ്ഞു. കഴിഞ്ഞ ആറു മനുക്കളേയും ഞാൻ അറിയും. ഇപ്പോഴത്തെ ഏഴാം മനുവിന്റെ കാലം ഇരുപത്തൊന്നാം ചതുർയുഗത്തിൽ ത്രേതായുഗകാലമാണല്ലോ ഇത്. ഈ കാലത്തിനുള്ളിൽ നടന്ന പ്രധാന സംഭവങ്ങൾ എന്നിക്ക് കണ്ടുവെക്കട്ടെ. ഞാൻ ജനിച്ചതിന്നു

ശേഷമാണല്ലോ പ്രളയജലം സാഗരത്തിൽ കെട്ടി ഭൂമിയെ കാണാതിടവുന്നത്. അതുവരെ ബ്രഹ്മാവിന്റെ മടിയിൽ കിടന്നാണു ഞാൻ വളർന്നത്. അന്ന് എന്റെ പിതാവിനു അഞ്ചു ശിരസ്സുണ്ടായിരുന്നു. ചതുർമുഖനായതു പിന്നെയാണ്. ബ്രഹ്മാവിന്റെ വരപ്രഭാവത്താൽ അന്തരം, മദ്ധ്യം, പാതാളം എന്നീ മൂന്നു ലോകങ്ങളിലും ചെമ്പു, ഇരിമ്പു, സ്വർണം എന്നീ ലോഹങ്ങൾകൊണ്ടു മൂന്നു പുരങ്ങൾ കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ, ദാരുകനെന്ന് അസുരന്റെ മക്കളായ താരകാക്ഷൻ, വിഭുന്മാലി, കമലാക്ഷൻ എന്നു ത്രിപുരന്മാർ ലോകമൊട്ടുക്കും പീഡിപ്പിച്ചു കാലം എനിക്കറിയാം. അന്നു ദേവന്മാരുടെ സങ്കടനിവൃത്തിക്കായി മഹാവിഷ്ണു ഭൂതാഭിചാരംചെയ്ത് അനേകായിരം ഭൂതങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചതുകൊണ്ടും ത്രിപുരന്മാരെ കയ്യടക്കാൻ സാധ്യമല്ലാതെ ശിവനെ ശരണം പ്രാപിച്ചതും, കോടി ശിവലിംഗങ്ങൾ വെച്ചു ദിനംപ്രതി പൂജിക്കുന്ന ശിവഭക്തന്മാരായ ത്രിപുരന്മാരെ നശിപ്പിക്കുവാൻ തന്നാൽ അസാധ്യമാണെന്നു ശിവൻ പറഞ്ഞതും, നാരായണസ്വരൂപി സത്യാസിവേഷമെടുത്തു ജാലവിദ്യകൾ കാട്ടി ത്രിപുരന്മാരെ തന്റെ ശിഷ്യന്മാരോക്കി ശിവലിംഗപൂജ നിർത്തിയതും, അതിന്നു ശേഷം ശിവൻ ദേവാദികളുടെ സഹായത്താൽ ഭൂമിയെ അടിത്തട്ടാക്കി, ആകാശത്തെ വിതാനമാക്കി, അക്ഷചന്ദ്രന്മാരെ ചക്രമാക്കി, വേദങ്ങളെ അശ്വപന്മളാക്കി, ബ്രഹ്മാവിനെ സാരഥിയാക്കി, അരുണനെ ചട്ടയാക്കി കരുതലോടെ നിർമ്മിച്ച അതിൽ കയറി, മഹാമേരുവെ വില്ലാക്കി, ആദിശേഷനെ ഞാണാക്കി, നാരായണനെ അസ്രമാക്കി, അഗ്നിയെ മുന്നയാക്കി, ഗണപതിസുബ്രഹ്മണ്യന്മാരെ മുന്തിലും, വീരഭദ്രനെ ഇടത്തും, ദൈവനെ വലത്തും ഭൂതപ്പടകളെ പിന്തിലും നടത്തി ത്രിപുരന്മാരോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടതും, പരമശിവന്റെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽ

നിന്നു പുറപ്പെട്ട അഗ്നിജ്വാലകൾകൊണ്ടു ശത്രുക്കളുടെ മൂന്നു പുറങ്ങളേയും പടകളേയും നാരായണാസ്രംകൊണ്ടു ത്രിപുരന്മാരെത്തന്നേയും നശിപ്പിച്ചതും ഞാൻ കണ്ണുകൊണ്ടു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പാർവ്വതീപരിണയത്തിന്നു മുമ്പു കാമദഹനം നടന്നതും ഏനിക്കുറിപ്പുണ്ട്. ശിവന്റെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽനിന്നു വീരഭദ്രൻ ജനിച്ച് ദക്ഷയാഗം മുടക്കി, ദക്ഷന്റെ ശിരസ്സുറുത്ത് ഹോമിച്ചതും പിന്നീടു ത്രിമൂർത്തികൾ അജത്തിന്റെ തലവെച്ച് യോജിപ്പിച്ചു ദക്ഷനു പ്രാണനെ ദാനം ചെയ്തതും ഞാനറിയും. പണ്ട് കാശ്യാവസന്തതികളായ ദേവാസുരന്മാർ തമ്മിൽ നടത്തിയ ഭയങ്കരയുദ്ധവും, അതിന്റെ ഫലമായുണ്ടായ വാമനാവതാരവും ഞാനറിയും. നമ്മദാനദിയുടെ ഉത്തരതീരത്ത് ഭൂഗുഹാക്ഷിയുടെ ആശ്രമത്തിൽവെച്ചു മഹാബലി, വിശ്വജിത്തെന്ന മഹായാഗം നടത്തുകയും, അവിടെ യാഗശാലയിൽ ചെന്നു വാമനമുന്തി മൂന്നടി മണ്ണു യാചിച്ചതും, മഹാബലി ഉദകദാനമായി മൂന്നടി മണ്ണു കൊടുക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ കരകത്തിന്റെ ദ്വാരത്തിൽ ഒരു ജീവിയാകിക്കൂടി ഈ ദാനത്തെ മുടക്കുവാൻ ശ്രമിച്ച ദൈത്യർക്കു ശൂകന്റെ ഒരു നേത്രം നഷ്ടമായതും, ദാനം കിട്ടിയ ഉടനെ വാമനമുന്തി വിശ്വരൂപമെടുത്ത് ത്രിഭുവനങ്ങളെ രണ്ടടികൊണ്ടു അളന്നെടുത്തു മൂന്നാമത്തെ കാലടി മഹാബലിയുടെ ശിരസ്സിൽ വെച്ച് അവനെ കഡുംബസമേതം സുതലത്തിലേക്കയച്ചതും ഞാനറിയും. പാലാഴിമഥനാവസരത്തിൽ ക്ഷീരാബ്ധിയിൽ മുങ്ങിപ്പോയ മന്ദരപർവ്വതത്തെ ഉയർത്തുവാൻ മഹാവിഷ്ണു കൂർമ്മാവതാരമെടുത്തതും ഞാനറിയും. ശൂരപത്മാവു, ഗജമുഖൻ, സിംഹവക്ത്രൻ, താരകാസുരൻ മുതലായവരുടെ ജനനം ഞാനറിയും. ബ്രഹ്മാവിനെ കുരിച്ചു തവസ്സു ചെയ്ത്, ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷമാകാതെയാൽ ശൂരൻ അഗ്നികുന്ധത്തിൽ വീണു ഭസ്മമായതും

പിന്നീട് ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷമായി ശൂരനെവിളിച്ചുസൃഷ്ടിച്ചു, ശൂരപത്മാവെന്നുപേർ കൊടുത്തതും ഞാൻ അറിയുന്ന സംഭവമാണ്. വിരമമേന്ദ്രം എന്നു പേരായി ശൂരാദികൾക്കു പ്രത്യേകമായി നിർമ്മിച്ച അസുരപുരിയേയും, ശൂരാദികൾക്കു ലോകമൊക്കെ സഞ്ചരിച്ച രാജ്യഭാരം ചെയ്യാൻ ഉണ്ടാക്കിയ ഇന്ദ്രജാലമെന്ന രഥത്തേയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ദേവകളുടെ പ്രാർത്ഥനകാരണം ഈ അസുരന്മാരെക്കൊല്ലുവാൻ പരമേശ്വരസ്വാമി യോഗത്തിൽ ഇരുന്ന തന്റെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽനിന്നുണ്ടായ ആറു അഗ്നിപ്പൊരികളെ വായുദേവൻ കയ്യിൽ കൊടുത്ത് ശരവണപ്പൊയ്ക്കയിൽ കൊണ്ടിടവാപ്പിച്ചതും, ഈ തീപ്പൊരികൾ ആറു കുട്ടികളായി പിറന്നപ്പോൾ പാവുതീദേവി കരംകൊണ്ടു വാരിയെടുത്തപ്പോൾ ആറുംകൂടി ഒന്നായി ആറുമുഖത്തോടും പന്ത്രണ്ടു കരത്തോടും കൂടി ഒരു ഉണ്ണിയായതും, ആ ഉണ്ണിക്ക് ഷണ്മുഖനെന്നു പേരിട്ടതും, ഷണ്മുഖൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ ശിഷ്യനായി വിദ്യാഭ്യാസമൊക്കെ കഴിച്ചതും, പ്രണവത്തിന്റെ അർത്ഥം പറവാൻ അറിയാതെ ഗുരുനാഥനായ ബ്രഹ്മാവ് ശിഷ്യനായ ഷണ്മുഖനോടു തോർത്തും ഞാനറിയും. ശൂരാദികളെ നിഗ്രഹിപ്പാൻ ശക്തിമയമായ ഒരു വേലായുധം പാവുതി മകനായ സുബ്രഹ്മണ്യനു കൊടുത്തതും, വീരബാഹുവെന്ന അനുജനോടുകൂടി സുബ്രഹ്മണ്യൻ ശൂരാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്ന വഴിയിൽ ക്രൗഞ്ച പർവ്വതത്തെ വേലായുധം കൊണ്ടു ഭേദിച്ചതും, അനന്തരം ലക്ഷത്തൊമ്പതിനായിരം അനുജന്മാരോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു വന്ന ശൂരാദികളെ സുബ്രഹ്മണ്യൻ നിഗ്രഹിച്ചതും ഞാനറിയും. ഹിരണ്യാക്ഷൻ, ഹിരണ്യകശിപു എന്ന അസുരസഹോദരന്മാരുടെ ജനനവും അവരുടെ വരമ്പലവും അവരിൽ ഹിരണ്യാക്ഷൻ ഭൂമിയെ പായപോലെ ചുരുട്ടി എടുത്തു പാതാളത്തിൽ ഒളിച്ചതും, വരഹാവതാരമെടുത്തു

ശ്രീനാരായണൻ ഹിരണ്യാക്ഷനെ വധിച്ചതും ഭൂമിയെ മുൻസ്ഥിതിയിൽ ആക്കിയതും എനിക്കു അനുഭവിച്ചുള്ള സംഗതികളിൽ ഒന്നാണ്. ഹിരണ്യകശിപുവിന്നു പ്രഹ്ലാദനെ മകൻ പിറന്നതും, വിഷ്ണുഭക്തനായ പ്രഹ്ലാദനെ ഹിരണ്യൻ ദ്രോഹിച്ചു കൊല്ലുവാനൊരുങ്ങിയതും, ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാൻ ശ്രീനാരായണൻ നരസിംഹാവതാരമെടുത്ത് ഹിരണ്യനെ മാറുപിച്ചു വധിച്ച പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചതും എനിക്കു വിവരമുള്ളതാണ്. ചക്രായുധത്തിന്നു വേണ്ടി പരമേശ്വരസ്വരൂപിയെ പ്രതിഭിന്നം സഹസ്രം ചെന്താമരപുഷ്പങ്ങൾ കൊണ്ടു അർച്ചനചെയ്തുവരവെ, ഒരു ദിവസം ഒരു പുഷ്പം കുറവായി കാണുകയാൽ അതിന്നു പകരം തന്റെ നേത്രത്തെ എടുത്തു ശിവന്റെ പാദത്തിൽ അർപ്പിച്ചതും, ശിവൻ സന്തോഷിച്ചു ശത്രുനിഗ്രഹാത്മം സുദർശനചക്രത്തെ നാരായണസ്വരൂപിക്കു ദാനം ചെയ്തതും ഞാനറിയും. പരമേശ്വരസ്വരൂപിയുടെ ശിരസ്സു കാഞ്ചൻ ഹംസമായി ബ്രഹ്മാവു മേല്പോട്ടു പറന്നുപോയതും, പാദം കാഞ്ചൻ നാരായണൻ വരാഹമായി കീഴ്ത്തു പോയതും, ഒടുവിൽ ശിവന്റെ ശിരസ്സിൽനിന്നു വന്ന കേതകപുഷ്പത്തെ സാക്ഷിയാക്കി ശിവന്റെ ശിരസ്സു കണ്ടുവെന്നു ബ്രഹ്മാവു ഒരു അസത്വം പറഞ്ഞതും പാദം കാണാതെ മടങ്ങി വന്ന നാരായണൻ ഇതു കേട്ട് സത്യാവസ്ഥ അറിവാൻ ശിവനോടുമെന്നു അപേക്ഷിച്ചതും, അസത്വം പറഞ്ഞ ബ്രഹ്മാവിന്നു ഭൂലോകത്തിൽ ക്ഷേത്രവും പൂജയും ഇല്ലാതെയായെട്ടെ എന്നും, കള്ളസ്സാക്ഷി പറഞ്ഞ കേതകപുഷ്പം പൂജക്കു സ്വീകാര്യമല്ലാതെയായെട്ടെ എന്നും ശപിച്ചതും ഞാനറിയും. ദാരുകാസുരന്റെ ജനനവും, അവന്റെ വരവെവേണ്ടതും, അവനെ കൊല്ലുവാനായി, ശിവന്റെ മൂന്നാം തൂക്കണ്ണിൽനിന്നുതട്ടിപ്പോയ ഭദ്രകാളി, വേതാളവാഹനമായി

പോയി അവനെ കൊന്നതും ഞാനറിയും. പതിനാറു ക
 ലകളോടുകൂടിയിരുന്ന ചന്ദ്രനു പൂർവ്വപരങ്ങളെന്ന രണ്ടുപ
 ക്ഷഭേദങ്ങളുണ്ടായി അവരപക്ഷത്തിൽ കലാക്ഷയം വരു
 വാനുള്ള കാരണവും ഞാനറിയും. ലവണാദികളായ സമു
 ദ്രങ്ങളുണ്ടായ കാരണവും, ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ പൂർവ്വിക
 നായ ഭഗീരഥചക്രവർത്തി ആകാശഗംഗയെ പാതാള
 ത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു പിതൃപ്രസാദം വരുത്തിയതും ഞാ
 നറിയും. ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രനെ രണ്ടു കണ്ണു മാത്രമുള്ള
 കാലത്തും, പിന്നെ സഹസ്രം കണ്ണുകൾ ഉണ്ടായതിന്നു
 ശേഷവും ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പർവ്വതങ്ങൾ പക്ഷങ്ങളോടുകൂടി
 പാറുന്ന കാലവും ഞാനറിയും. ഇന്ദ്രൻ വജ്രായുധ
 ത്താൽ പക്ഷങ്ങളെ വെട്ടി പർവ്വതങ്ങളെ അവിടവിടെ പ
 തിപ്പിക്കുന്നതും ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ സൃഷ്ടികാ
 ലം മുതൽ ഇന്നേവരെ നടന്ന അത്യുത്തമങ്ങളായ സംഭ
 വങ്ങളിൽ പലതും എനിക്കു സ്വപ്നഭാവമുള്ളതാണ്. ഇ
 ങ്ങിനെയുള്ള ഒരു വലിയ സംഭവകാലത്താണ് എനിക്ക്
 ഒരു അമിളി പിണഞ്ഞത്. വാമനാവതാരകാലത്തു “മ
 ഹാബലിയുടെ അഹങ്കാരത്തെ ഭഗവാൻ അടക്കി അവ
 നെ പാതാളത്തിലേക്കയച്ചിരിക്കുന്നു. മേലിൽ ലോകമെ
 ല്ലാം സഭിക്കുമായി എല്ലാ ജനങ്ങളും അവരവരുടെ ധർമ്മ
 ങ്ങളെ ദീക്ഷിച്ചിരുന്നുവൊക്കെയെന്ന്” എന്ന പരമ്പ്രാ പെരു
 മ്പറ ചമലിലിട്ടു കൊട്ടി ലോഷിച്ചുകൊണ്ടു ദശമാരൂക്ഷ
 ളിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തെ ഇരുപത്തൊന്നു വലംവെച്ചുവന്നു
 ണ് ഞാൻ. അന്ന് എന്റെ പാദാംഗുഷ്ഠം മഹാമേരു
 വിൽ തട്ടുകയും ത്രിമുത്തികളുംകൂടി മാനിക്കുന്ന മേരുപർവ്വ
 തം, ഈ സംഭവമുണ്ടായത് എന്റെ യൗവനാധിക്യം
 കൊണ്ടുള്ള ചോരത്തിളപ്പിനാലാണെന്നു സങ്കല്പിച്ച് എ
 ന്റെ മനസ്സു ചെല്ലുന്ന ദിക്കിൽ ദേഹം പോകാതെ എ
 നിക്കു വാർദ്ധക്യം ഭവിച്ചുപോകട്ടെ എന്നു ശപിച്ചുകൂ

കയ്യുംചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഒരുശാപം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇന്നു നിന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാതെ ഭക്ഷണം ഇതിന്നു മുമ്പു തന്നെ അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വാമനാവതാരകാലത്തു പ്രസിദ്ധി നേടാൻ കയ്യും ചെയ്തു എന്നായിരുന്നു. രാമായണകാലത്ത് ആ പ്രസിദ്ധി നിന്നെക്കുറിച്ച് സിദ്ധിക്കട്ടെ! പേരും പോയി ഭക്ഷണത്തെ കൊണ്ടുവരിക.

അമ്മാൻ—ഗുരോ! നിന്തിരുവടി വാനരവംശത്തിന്റെ ആ ദിഗ്ഗജവായിത്തന്നെ ശോഭിക്കുന്നു. ഈ ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ നിന്തിരുവടിയോടു പ്രശ്നം ചെയ്തു സമയം കളവാൻ ഇടവന്ന എന്റെ അജ്ഞാനത്തെപ്പറ്റി എനിക്കുതന്നെ വെറുപ്പായിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും അങ്ങനെയൊരു കാര്യം കണ്ടുനിൽക്കുന്നതിനുള്ള വഴിയുടെ സ്വഭാവവും, ഭക്ഷണം കണ്ടുനിൽക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗവും, കാര്യം സാധിച്ചുവെന്നുള്ള മറ്റു വിവരങ്ങളും കൂടി അറിയണം പറഞ്ഞു, അറിയുന്ന അനുഗ്രഹിച്ചുകൊള്ളണം.

മൃതസഞ്ജീവിനി.

ജാംബവാൻ—ഹേ! അജ്ഞാനസുത! നിന്റെ ഈ പ്രശ്നം ആവശ്യംതന്നെ. ഈ യുദ്ധകളത്തിൽനിന്നു ഒരുനൂറുയോജന വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ സമുദ്രം കടന്ന് അക്കര, ശ്രീരാമസ്വാമി വരണഭഗവാന്റെ ധ്യാനിച്ച ദർശനമെന്ന ദിക്കിൽ എത്തുമെന്നു വിചാരിക്കുകയാണല്ലോ. അവിടെനിന്ന് വേഗത്തിനായിരം യോജന വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ ഹിമവാൻ എന്ന പർവ്വതത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ ചെന്നുചേരും. അതിനിടയിലുള്ള ഭൂമിയാണു ഭാരതവംശം എന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. ഇത് കർമ്മഭൂമിയെന്നാണു പറയപ്പെടുന്നത്. ഭാരതവംശത്തിൽ ബ്രഹ്മ, ക്ഷത്രിയ, വൈശ്യ, ശൂദ്രാദികളായ ചതുർവർണ്യക്കാരും കർമ്മത്തിന്റെ താരതമ്യംപോലെ ഗർഭത്തിലും, ജനിച്ച ഉടനേയും, ബാല്യത്തിലും, യൗവനത്തിലും, വാല്യകൃത്തിലും നൂറ്റി

അവതു വയസ്സിൽ അധികരിക്കാതെ ആയുസ്സുള്ളവരുമായ
 ജനങ്ങളാണ് അധിവസിക്കുന്നത്. പലേ തൊഴിലും, പ
 ലേ ഭക്ഷണവും, പലേ മതവും, പലേ മുത്തിസേവയും, പ
 ലേ വിറവും ഇങ്ങിനെ പല വിധത്തിലുള്ള ജനങ്ങളെയും
 അവിടെ കാണാം. ബ്രഹ്മചര്യം, ഗാർഹസ്ഥ്യം, വാനപ്ര
 സ്ഥം, സന്ന്യാസം എന്നിങ്ങിനെ നാലാശ്രമങ്ങളെയും ദീ
 ക്ഷിക്കുന്നവരും, വേദപാരം, ദേവപൂജ, നാമജപം, തീ
 ത്തസ്സാനം, ക്ഷേത്രോപവാസം, മുത്തിദർശനം മുതലായ
 തുകുലാലും, രാജയോഗം, ഹാര്യോഗം, മന്ത്രയോഗം, ല
 യയോഗം മുതലായ യോഗാശ്രമങ്ങളാലും, അന്നദാ
 നം, വസുദാനം, തൈലദാനം, ഗോദാനം, ഭൂദാനം മു
 തലായ സല്പാത്രദാനങ്ങളാലും, സുകൃതം സമ്പാദിച്ച സ്വ
 ദ്ഭാഗങ്ങൾക്കും, സാലോക്യ, സാമീപ്യ, സാമുപ്യ, സാ
 യുജ്യങ്ങളെന്ന മുക്തിവദങ്ങൾക്കു അധികാരികളായിത്തീര
 ന്നതും ഈ ഭാരതഖണ്ഡവാസികളാണ്. മരുന്ദരൊട്ടു വി
 ണ്ടിഷ്ണുരൂപവും, ആയിരത്തെട്ടു ശിവക്ഷേത്രവും, അനേകം
 ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രവും അവിടെയുണ്ട്. കൂടാതെ അനേകം
 പുണ്യതീർത്ഥങ്ങളും കാണാം. ഈ ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ ഹ
 രോ ഭാഗത്തായി മേഘനാഥം, കിരാതനാഥം, യവനനാ
 ഠം വസിക്കുന്നതായി കാണാം. ജംബു, പക്ഷ, കശ, ക്രൗ
 ണ്ഡ, ശാഖ, ശാഖല, പുഷ്പങ്ങളെന്ന സപ്തദീപികളും, ല
 വണം, ഇക്ഷ, സുര, സ്പീസ്, ദധി, ക്ഷീരം, ശ്രദ്ധോദകം,
 എന്ന സപ്താണുവങ്ങളുമുള്ളതിൽ ലവണംബുധിയാൽ ച
 റപ്പെട്ട ജംബുദീപത്തിലാണ് ഈ ഭാരതഖണ്ഡം കിട
 ക്കുന്നത്. അതിന്റെ വടക്കേ അതിരായി പൂർവാപരസമു
 ദ്രങ്ങളെ മുട്ടിക്കിടക്കുന്ന ഹിമവാണ പതിനായിരം യോജന
 ഉയരവും രണ്ടായിരം യോജന വണ്ണവുമുണ്ട്. ഹിമവാ
 ണ്കൽ ചാടി എത്തിയാൽ അവിടെ പരമേശ്വരസ്വാമി
 പാർവ്വതിയെ കല്യാണം ചെയ്ത സ്വയംവരമണ്ഡപം കാ

ണാം. ഈ സ്വയംവരമണ്ഡപത്തിന്റെ പശ്ചിമഭാഗത്തായി ഒരു തടാകമുണ്ട്. അതിന്റെ നാലുഭാഗവും അനേകം മഹാബീമാർ, സകാമം, നിഷ്കാമം മുതലായ തപസ്സുകളെ ചെയ്തു വസിക്കുന്നതു കാണാം. ഹിമവാന്റെ വടക്കു താഴ്വരയിൽ അനേകം ശാഖോപശാഖകളോടുകൂടിയ ഒരു വിലപവുക്കുമുണ്ട്. അതിനു ചുവട്ടിൽ കാമധേനുവിന്റെ മകളായ നാദിനിയെന്ന പത്നി, ആ വഴി ദാഹിച്ചുപോകുന്നവർക്കു തന്റെ പാൽ ദാനം ചെയ്തുവരുന്നു. വേണമെന്നു തോന്നിയാൽ റിണക്കും ഈ സൽക്കാരം സ്വീകരിക്കാം. യോഗാദികൾക്കു വേണ്ടുന്ന സഭാരങ്ങളെല്ലാം ഈ വിലപവുക്കുത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ വളരുന്നുണ്ട്. തന്നിമിത്തമാണു ഹിമവാന്നു ശൈലാധിപത്വം സിദ്ധിച്ചത്. അവിടെ നിന്ന് ദമ്പതിനായിരം യോജന വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ ഹേമകൂടമെന്ന പർവ്വതത്തിൽ എത്തിച്ചേരാം. ഹിമവാന്നും, ഹേമകൂടത്തിനും മദ്ധ്യത്തിലുള്ള രാജ്യമാണു ഹരിവർഷം എന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. അവിടെ വസിക്കുന്നവർക്കു യാതൊരു കർമ്മവുമില്ല. ആ ഭൂഖണ്ഡത്തിൽ വർഷവുമില്ല. അവർക്കു ആയുസ്സും അധികമുണ്ട്. അവരുടെ ഭക്ഷണം കർമ്പിന്റെ രസമാണ്. ആ പ്രദേശത്തു ജലം ഉറവുകൊണ്ടാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. അവിടെ ദമ്പതിമാർക്കു മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പായി സ്രീയും പുരുഷനുമായി രണ്ടു സന്താനങ്ങൾ ഒപ്പം ജനിക്കും. സന്താനങ്ങൾക്കു ഉടനെ യൌവനം സിദ്ധിക്കും. മാതാപിതാക്കന്മാർ അപ്പോൾ മരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഈ സന്താനങ്ങൾ അന്യോന്യം സ്നേഹിച്ചു ദമ്പതിമാരാകുന്നു. വരാഹമൂർത്തിയെന്നാണ് അവർ സേവിക്കുന്നത്. ഭാരതഖണ്ഡം ഒഴികെ മറ്റുള്ള എട്ടുഖണ്ഡങ്ങളും ജ്ഞാനാഭിമുഖീകരണം സമ്പൂർണ്ണമായും അനുഭവിപ്പാനുള്ള ഖണ്ഡങ്ങളാണ്. ഹേമകൂടപർവ്വതത്തിൽ നീ ചാടി എത്തിയാൽ അതിന്റെ പശ്ചിമദിക്കിൽ ഒരു കാരണ്ഡവൃക്ഷം

മുണ്ട്. ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഏകപാദൻ എന്ന ഒരു മുനി തപസ്സു ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആയിരം സംവത്സരം കൂടുമ്പോൾ ആ വൃക്ഷത്തിലുള്ള ഫലങ്ങളിൽ ഒന്നു പകുപമായിത്തീരും. ഈ പകുപം ഭുജിക്കുന്നവർക്ക് ജരാനരകരൂപനശിക്കും. പുരഞ്ജനി എന്ന ഗണികയുടെ ഏഷണികേടു നിരപരാധിയായ കൈടഭജി എന്നവനെ ഉഗ്രസേനൻ എന്ന മഹാരാജാവ് സൂചിമുനയിൽ കിടത്തി ദണ്ഡിപ്പിച്ചതു, കൈടഭജിയുടെ ഗുരു ഗൌതമൻ കാണുകയും, നിരപരാധിയെ ഏഷണി കേടു കഴിവിന്മേൽ കയറ്റിയതിന്നു, മേമകൂടത്തിലെ കാരസ്സരവൃക്ഷത്തിന്മേൽ തുടിക്കിടക്കുകയെന്ന് ഉഗ്രസേനനെ ആ മഹാഷി ശപിക്കുകയും ചെയ്തു. രാമകാളുമായി ഭൗഷധം അന്വേഷിച്ചു ഹനുമാൻ ആ വഴി വരുമ്പോൾ ശാപമോക്ഷം വരുമെന്നു പിന്നീട് ആ മഹാഷി അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ അതൃപ്തവും നിണക്കു കാണാം. മേമകൂടത്തിൽനിന്നു വേതിനായിരം യോജന ചാടിയാൽ നിഷധപവ്വതത്തിൽ എത്താം. ആ നിഷധപവ്വതത്തിൽ വെച്ചു, ചക്രായുധം കിട്ടുവാൻ നിഷധരാജാവു ശ്രീനാരായണനെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാക്കിട്ടുണ്ട്. അവിടെയുള്ള പുഷ്പരിണി എന്ന തടാകത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നവർക്ക് ലക്ഷ്മീഭഗവതി പ്രസാദിച്ചു വേണ്ടുന്ന ഐശ്വര്യങ്ങളെ ദാനം ചെയ്യും. വൈശ്രവണൻ എല്ലാ വസന്ത ഋതുക്കളിലും ഈ പുഷ്പരിണിയിൽ ചെന്നു സ്നാനം ചെയ്യുക പതിവാണ്. അവിടെനിന്ന് വേതിനായിരം യോജന വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ മഹാമേരുപവ്വതത്തിന്റെ കൊടുമുടിയിൽ എത്തും. ത്രിമൂർത്തികളുടെ വാസസ്ഥാനമായ മഹാമേരുവിന്റെ കൊടുമുടിയിലാണു സത്യലോകമെന്ന മനോവതി പട്ടണം. അവിടെ ബ്രഹ്മാവൃതന്റെ പത്നിമായ സരസ്വതി, ഗായത്രി, സാവിത്രി എന്നവരോടുകൂടി ജരായുജാണധജശ്വേതജോൽഭിജങ്ങളാ

യ ചതുർവിധയോനികളെ സൃഷ്ടിച്ചു അവരുടെ കർമ്മത്തിന്റെ താരതമ്യംപോലെ ജന്മങ്ങളെ നൽകും. അവിടെ ബ്രഹ്മാവിനെ പൂജിക്കുന്നവർ സുഖസ്വരൂപികളായിരിക്കും. സത്യലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വഗോപുരത്തിൽനിന്നു ബ്രഹ്മാവിനെ നമസ്കരിച്ചു, പത്മിമഗോപുരത്തിലേക്കു ചാടി നോക്കിയാൽ, ശ്രീനാരായണൻ വസിക്കുന്ന വൈകുണ്ഠലോകം കാണാം. അവിടെ ഭഗവാൻ ഭൂമിദേവിയോടു, ലക്ഷ്മീഭഗവതിയോടുംകൂടി കല്യാണസുമേളിതമനോഹരനായി, രക്ഷയെന്ന മുദ്രയെ വഹിച്ചു ശിക്ഷാരക്ഷകൾചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കാണാം. വൈകുണ്ഠത്തിൽ, തുളസി നട്ടുനന്നച്ചുണ്ടാക്കിയവരും, ഗോപികകുമാന്ദനാദികളെ അണിഞ്ഞവരും, ഗോകുലത്തെ രക്ഷിച്ചവരും, രാമായണഭാരതഭാഗവതാദികളായ സൽക്കമാശ്രവണം ചെയ്തവരും, രാമകൃഷ്ണപ്രാദി തിരുനാമം ജപിച്ചവരും, ഏകാദിശ്രാദി മഹാപ്രതങ്ങളെ അനുഷ്ഠിച്ചവരും, ശ്രീനാരായണസ്വാമി സമീപമായി വിഷ്ണുചിഹ്നങ്ങളെ ധരിച്ചു നിത്യസ്മരികളായിരിക്കുന്നതു കാണാം. അവിടെനിന്നു വടക്കേ ഗോപുരത്തിലേക്കു ചാടുക, എന്നിട്ടു നോക്കിയാൽ ശ്രീപരമേശ്വരൻ വസിക്കുന്ന ശ്രീ കൈലാസം കാണാം. അവിടെ ശ്രീപരമേശ്വരൻ ഗംഗ, പാർവ്വതി എന്ന പത്നിമാരോടും, ഗണപതി, സുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്ന പുത്രന്മാരോടും സംഘരം എന്ന മുദ്രയെ വഹിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണാം. അവിടെ വിഭൂതിയും രുദ്രാക്ഷവും ധരിച്ചവരും, ശൈലവും ദേവീവരദുമായ സൽക്കമാശ്രവണം ചെയ്തവരും, പഞ്ചാക്ഷരം ജപിച്ചവരും, കാഷായം ധരിച്ചവരും, വില്വപത്രത്താൽ ശിവാർച്ചനം ചെയ്തവരും, വില്വപൂജണം നട്ടുനന്നച്ചുണ്ടാക്കിയവരും, ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തവരും, സാക്ഷാത്കാമപൂജ ചെയ്തവരും, ഗൗരീപ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചവരും, സോമവാരപ്രതമനുഷ്ഠിച്ചവരും, പാശുപതപ്രതമനുഷ്ഠാനം ചെയ്തവ

അദ്ദേഹം, ശൈവചിഹ്നങ്ങളെ ധരിച്ച സുഖസ്വരൂപികളായി കൈലാസത്തിൽ അധിവസിക്കുന്നതായി കാണാം. അവർ ടെനിനു നീന്റെ പിതാവായ പരമേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു ദക്ഷിണശോപുരത്തിലേക്കു ചാടുക. അവിടെ നോക്കുവാൻ സംയമിനി എന്ന ധർമ്മരാജപുരി കാണാം. അവിടെ ധർമ്മരാജപുരി കാലിനി എന്ന പതിയോടും, ചിത്രശുക്ല എന്ന മന്ത്രിയോടും, ബിന്ദുവൻ, മഹിമാൻ, ദിവകൻ എന്ന സന്തതികളോടുംകൂടി കാലപാശം, വേൽ, ശുലം, ദണ്ഡ് എന്ന വരയുധങ്ങൾ ധരിച്ച് ഇരുപത്തെട്ടു കോടി നരകത്തിൽ ജീവിക്കുളുടെ പാപഹാസരണമായ ശിക്ഷകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് കാണാം. അതിനു നേരെ പൂർവ്വദിക്കിലാണു സ്വർഗ്ഗലോകം. അവിടെ ഇന്ദ്രൻ ശമീദേവി എന്ന ഇന്ദ്രാണിയോടും, ജയന്തനെന്തെന്ന പുത്രനോടും, അറുപതു കോടി അപ്സരസ്ത്രീകളോടും, കാമധേനു, കല്പകവൃക്ഷം, ഉച്ചൈഃശ്രവസ്സു, ഐരാവതം, നവതിമി മുതലായ ഭാഗ്യങ്ങളോടുംകൂടി ത്രയസ്ത്രിംശൽക്കോടി ദേവന്മാരാൽ സേവിക്കപ്പെട്ട സുധർമ്മ എന്ന സഭയിൽ അമൃതപാനം ചെയ്തു ജരാനരയെന്ന വ്രാധിപീഡയില്ലാതെ ഏഴുപത്തൊന്നു ചതുര്യഗുണപുരുഷീശ്വരായുഷ്മാനായിരിക്കുന്നത് കാണാം. അനേക മേടമാളികയോടുകൂടിയ അമരാവതിയെ നീലോകമ്പോൾ കാണുന്നതല്ല. വരുന്ന സമയം കാണാനിടവരും. ഇത്ര വൈഭവത്തോടുകൂടിയ മഹാമേരുവിന്റെ വടക്കുവശത്തു നോക്കിയാൽ ഒരു വലിയ അരയാൽ വൃക്ഷം കാണാം. ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ വടക്കേക്കൊമ്പിന്റെ കഴിവിൽകൂടി ചാടിയാൽ നീലഗിരിയെന്ന പർവ്വതം കാണാം. ആ പർവ്വതത്തിന്റെ ദക്ഷിണ താഴ്വരയിൽ കാശ്യപൻ ശ്വേതവരാഹമുന്തിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനേകം മഹാഷിമാർ അവിടെ തപസ്സു ചെയ്തിരിക്കുന്നത് കാണാം. അവിടെനിന്നു നാലായിരംയോജന ദൂരത്തു രമ്യവണ്ഡത്തി

ലാണ് ജ്ഞഭാദ്രിയെന്ന പദ്യതംകിടക്കുന്നത്. ആ പദ്യതത്തിന്നു രണ്ടു ശിഖരങ്ങളുണ്ട്. പണ്ടു ബ്രഹ്മാവിന്റെ പൂരികത്തിൽ നിന്നു തുറൻ ജനിച്ചപ്പോൾ തുറന്റെ കണ്ണിൽനിന്നു വന്ന അശ്രുക്കൾ വീണ സ്ഥലത്തുനിന്നു തുറാസുരന്മാർ എന്നു രണ്ടു പേർ ജനിക്കയും ബ്രഹ്മവരപ്രതാപികളായ ഈ അസുരന്മാർ അഗസ്തിശപഥപട്ടണത്തിൽ താമസിച്ചു അതികഠിനമായ ലോകോപദ്രവം ചെയ്തയും, ഒടുവിൽ നാരായണസ്വാമി ഒരു ജ്ഞഭേത്തിന്റെ വേഷമെടുത്ത് ഈ അസുരന്മാരോടു യുദ്ധം ചെയ്ത് രണ്ടു പേരേയും ഒപ്പം കൊന്നുകൊണ്ടു കത്തിക്കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഈ ജ്ഞഭേതെ പരമേശ്വരൻ അടുക്കെ വരുത്തി; രമ്യവന്ധ്യത്തിൽ ഒരു അദ്രിയാക്കി പാപ്തതീസമേതനായി അതിന്മേൽ അധിവാസമാക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ജ്ഞഭാദ്രിയുടെ മുകളിൽ ശല്യകരണി, വിശല്യകരണി, സന്താനകരണി, മൃതസഞ്ജീവനി എന്നിങ്ങിനെ നാലു പ്രധാന ഔഷധങ്ങളുണ്ട്. ശല്യങ്ങളെ അകറ്റുന്നതിന്നു ശല്യകരണി എന്നും, അറ്റം കിടക്കുന്ന അവയവങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതിന്നു വിശല്യകരണിയെന്നും, ശരീരത്തിൽ തേജസ്സിനെ വലിപ്പിക്കുന്നതിന്നു സന്താനകരണി എന്നും, പ്രാണനെ ദാനം ചെയ്യുന്നതിന്നു മൃതസഞ്ജീവനി എന്നും ആണ് പേര്. പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധത്തിൽ ദേവകൾക്കു വേണ്ടി വിഷ്ണുഭഗവാൻ രണ്ടു വിത്തും, പരമേശ്വരൻ ഒരു വിത്തും, ബ്രഹ്മാവ് ഒരു വിത്തും ഇങ്ങിനെ നാലു വിത്തുകൾ ദേവകൾക്കു കൊടുത്തത് ദേവകൾ ജ്ഞഭാദ്രിയിൽ നടത് ക്ഷീരസാഗരത്തിലെ ജലം കൊണ്ടു വന്നു നനച്ചു ഈ ഔഷധങ്ങളെ വളർത്തിയുണ്ടാക്കിയതാണ്. അവിടെ സുദർനചക്രവും അനേകം വിഷ്ണുഗണങ്ങളും കാവിൽ നില്ക്കുന്നതു കാണാം. അവിടെ ചെന്നു ശ്രീരാമ, രാമ എന്നു ജപിച്ചാൽ സുദർനം വഴി മാറിത്തരും. വിഷ്ണുഗണങ്ങളോടു വിവരം പറഞ്ഞാൽ അവർ ഔഷധം പഠിച്ചു

തരം. ഞാനാണു കൗഷധം അവിടെ ഉള്ള വിവരം പറഞ്ഞതെന്നു പറക. വിശേഷിച്ചു വാമനാവതാരകാലത്ത് ഭഗവാൻ വിശ്വരൂപമെടുത്തതുപോലെ നീയും നിന്റെ ദേഹത്തെ ആവശ്യത്തിനൊത്തവിധം വലുതാക്കണം. ഭൂമിയിൽനിന്നു കരന്തരൂ യോജനഉയർന്നാൽ ചന്ദ്രമണ്ഡലം, അവിടെ രണ്ടന്തരായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ മാന്താഘ്രമണ്ഡലം, അവിടെനിന്നു കരന്തരായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ നക്ഷത്രമണ്ഡലം, അവിടെനിന്നു ആയിരം യോജനഉയർന്നാൽ ഗ്രഹമണ്ഡലം, അവിടെനിന്നു ആയിരം യോജന ഉയർന്നാൽ സൂക്ഷ്മമണ്ഡലം, അവിടെനിന്നു ആയിരം യോജന ഉയർന്നാൽ സൂര്യമണ്ഡലം, ഇങ്ങിനെ ആറു മണ്ഡലത്തിൽ കൂടിയും വേണ്ടിവന്നാൽ നിന്റെ സിദ്ധിക്ക് യോജിച്ച വിധംദേഹം വളർത്തി ചാടി അതിവേഗത്തിൽ കൗഷധം കൊണ്ടുവരിക.

ഇപ്രകാരം ജാംബവാൻ പറഞ്ഞ വിവരങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ ഹനുമാൻ കേട്ട്, ജാംബവാനെ വണങ്ങി കൗഷധത്തിന്നു പോയി. അനന്തരം ജാംബവാൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ സവിധത്തിലേക്കു പോയി ഭഗവാനെ ഉണർത്തി ആവണിവാറണത്തിനായി മൃതസഞ്ജീവനിയെന്ന കൗഷധംകൊണ്ടുവരുവാൻ ഹനുമാൻ പോയ വിവരം അറിയിച്ചു സമാധാനിപ്പിച്ചു. അതിലിടക്ക് ഹനുമാൻ ജ്വലാഗ്നിയിൽ ഏത്തിയെങ്കിലും കൗഷധത്തിന്റെ പേർ മറന്നു പോകയാൽ വിഷ്ണുഗണങ്ങളുടെ അനുമതിയോടു കൂടി കൗഷധം നില്ക്കുന്ന അഗ്നിഭാഗം പരിച്ചെടുത്ത് ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുവന്നു ബ്രഹ്മസൂര്യവീര്യത്തോടു കിടക്കുന്നവരെയൊക്കെ ജീവിപ്പിച്ച്, ആ അഗ്നിയെ സ്വസ്ഥാനത്തിൽ തന്നെ കൊണ്ടുവെച്ചു മടങ്ങി സ്വാമിപാദത്തിൽ വിവീതനായി വന്നു നിന്നു.

ശ്രീരാമൻ — ഹേ! മാരുതേ! നീ ഇപ്പോൾ നിവൃത്തിയാക്കിയ കൗഷധത്തിന്റെ ഗൗരവം ജാംബവാൻ മുമ്പേറ ഞാൻ മന

സ്ത്രീലാക്കി. നീ ചെയ്തതായ ഈ ഉപകാരത്തിന്നു പ്രത്യുപകാരമായി ചെയ്യാൻ യാതൊന്നും ഈ ലോകത്തിലില്ല. അതുകൊണ്ട് ജനനമരണസംസാരാദികളായ യാതൊരു ദുഃഖവും ബാധിയാതെ എന്നെന്നേക്കും നീ സുഖരൂപിയായി ലോകമുള്ളവരെക്കും ആയുർബലത്തോടുകൂടി ഇരിപ്പാറായി ഞാൻ അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. മാരുതേ! പശ്ചിമഗോപുരദ്വാരത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുക.

എന്നു പറഞ്ഞ് ഭഗവാൻ മേൽനടവടികൾ ആലോചിച്ചു തുടങ്ങി. ലക്ഷ്മണസുഗ്രീവാദികൾ ബ്രഹ്മാസ്രത്തിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട വിവരമറിഞ്ഞു രാവണാദികൾക്കു സമാധാനമില്ലാതായി. ഇന്ദ്രജിത്ത് ഒരു മായാസീതയെ സൃഷ്ടിച്ച് പശ്ചിമഗോപുരദ്വാരത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു ഹനുമാൻ കാക്കക്കുവെട്ടികൊല്ലുകയും, താൻ അയോദ്ധ്യാനഗരം നശിപ്പിക്കുവാൻ പോകയാണെന്നു ഹനുമാൻ കേൾക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ വിവരം ഭഗവാൻ കേട്ട് മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുവെങ്കിലും, മായാസീതയെയാണു രാവണി വെട്ടിക്കൊന്നതെന്നു വിഭീഷണൻ സൂക്ഷ്മമറിഞ്ഞു വന്നപ്പോൾ സമാധാനപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ രാവണി ശത്രുസംഹാരത്തിനായി നികംഭില എന്ന ദിക്കിൽവെച്ചു ഒരു ആഭിചാരം ചെയ്യുന്നതു അവസാനിപ്പാൻ അവസരം കൊടുക്കാതെ മുടക്കണമെന്നുവെച്ച് രാവണിയെ പടനിലത്തിലേക്കു വിടിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാൻ ഹനുമാനെപറഞ്ഞയച്ചശേഷം അഗസ്ത്യാദിത്തമയ വിഷ്ണു ലക്ഷ്മണൻ വശം കൊടുത്ത് ഇന്ദ്രജിത്തിനെ കൊന്നു വരുവാനായി ലക്ഷ്മണനേയും ആശീർവ്വിച്ചുയച്ചു. ഹനുമാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം രാവണിയുടെ നാശം മുടക്കി അവനെ പാറക്കുളത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരികയും രാവണിയും ലക്ഷ്മണനും തമ്മിൽ യുദ്ധം വില്ലാസരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ നാരായണാസ്രം തെറുക്കുമെന്നു രാവണി പറഞ്ഞുവെങ്കിലും പ്രത്യുസ്രം അയക്കാതെ രാമഭ്യൂഹം

നം ചെയ്തുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ സ്വസ്ഥനായിരിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. രാവണി അയച്ചു നാരായണാസ്രം ലക്ഷ്മണനെ മൂന്നു പ്രവാശ്യം വലംവെച്ച് കടുവിൽ ലക്ഷ്മണന്റെ ആവ നാഴിയിൽ ചെന്നടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം കണ്ട് രാവണി ഗരുഡനെക്കണ്ടു സപ്പംപോലെ നടുങ്ങി ലക്ഷ്മണൻ മനുഷ്യനല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി, പടനിലത്തിൽ നിന്നോടിപ്പോയി രാവണന്റെ പാദത്തിൽ സാഷ്ടാംഗം നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഇ ന്ര ജി ത്ത് വ ധ മ.

രാവണി— പിതാവേ! എനിക്കു ചിലതു പറയാനുള്ളത് നിന്തിരുവടി ശ്രദ്ധിച്ചു കേട്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. നാരായണാസ്രം ശ്രീനാരായണനെ മാത്രം വണങ്ങുമെന്നാണല്ലോ നിന്തിരുവടി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ഞാൻ ഇന്നു ലക്ഷ്മണന്റെ നേരെ ആ അസ്രം അയയ്ക്കുകയും, ആയത് ലക്ഷ്മണനെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് അവന്റെ ആവ നാഴിയിൽ ചെന്നടങ്ങുകയുമാണു ചെയ്തത്. ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീഹരിയാണ്. അതുകൊണ്ടാണു അവനെ ജയിപ്പാൻ എന്നാൽ കഴിയാഞ്ഞത്. അടിയൻ ജനിച്ചതു മുതൽ വിദ്യാഭ്യാസമായും, തപസ്സായും, യുദ്ധമായും ഇതേവരെ കഴിച്ചു കൂടി. ദണ്ഡം അനുഭവിക്കുയല്ലാതെ നിന്തിരുവടിയെപ്പോലെ യാതൊരു ഇഹലോകസുഖവും തൃപ്തികരമാകാവണ്ണം ഇതേവരെ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. ആയതുകൊണ്ടു അതിനായി അടിയന്നു അവസരമുണ്ടാകിത്തന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നു അപേക്ഷിക്കുന്നു.

രാവണൻ— കുമാര! നീ എന്താണ് ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്. ശത്രുസംഹാരം കഴിഞ്ഞാൽ സീതയെ കല്യാണം കഴിച്ച് ഞാൻ ലങ്കാരാജ്യം വിട്ട് വേറെ പോയി താമസിക്കുവാനും നിന്നെ പട്ടാഭിഷേകം കഴിച്ച് ലങ്കേശ്വരനാക്കുവാനുമാണു ഞാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളത്. മാക്കുസമാജാവാ

യി ലങ്കയെ ഭരിച്ച് നാം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ഐശ്വര്യങ്ങളെ നിലനിർത്തുവാനുള്ള സർവ്വ വശബലങ്ങളും യശസ്സും നീ സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പിന്നെ ഈ മൗഢ്യത്തിനു കാരണമെന്താണ്.

രാവണി— നിന്തിരുവടി! ഏതൊരു സ്ത്രീയിൽനിന്നു സുഖം കിട്ടുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നുവോ, ആ സ്ത്രീയിൽനിന്നാണ് ലങ്കക്കും നിന്തിരുവടിയുടെ ബന്ധുമിത്രങ്ങൾക്കും വലുതായ അനന്തം സംഭവിക്കുന്നത്. രാമാദികളെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിക്കുവാൻ ഈ ജനം നന്മകളാൽ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു ഏറികു പൂണ്ണമായ ബോധ്യം വന്നിരിക്കുന്നു. ജാനകിയെ രാമനു മടക്കിക്കൊടുത്തു സഖ്യം ചെയ്യുന്നതായാൽ മാത്രമേ നമുക്കു ഗുണമുള്ളൂ. അടിയന്നു തോന്നുന്ന അഭിപ്രായം ഇതാണ്.

രാവണൻ— നീ ഒരു മാനിയാണെന്നായിരുന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നത്. കഷ്ടം! ഏന്റെ മകനു എന്നോടിങ്ങിനെ മുഖത്തു റോക്കി പറവാൻ ചെയ്യും വന്നുവല്ലോ. എടോ! നിന്നെക്കു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സാമത്വമില്ലെങ്കിൽ നിന്റെ പാട്ടിൽ പോയ്ക്കാളും. ഏറികു വിന്നെ കാണേണമെന്നില്ല.

രാവണി— പിതാവേ! അടിയന്റെ നേരെ പരിഭവിക്കരുത്. ഞാറിരിക്കെ ഏന്റെ പിതാവിനെ യുദ്ധക്ഷുത്തിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല. ഞാൻ മരിച്ചാലേങ്കിലും ജാനകിയെ വിട്ടു കൊടുത്ത് രക്ഷ പ്രാപിക്കുവാൻ നിന്തിരുവടി ഒരുങ്ങുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. ഞാവിതാ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു. അനുഗ്രഹം തന്ന് അയച്ചാലും.

രാവണൻ— ശരി! ഏന്റെ മകൻ ശത്രുസംഹാരത്തിന്നു മതിയായിട്ടുള്ളവനാണെന്നു ഏറിക്കറിയാം. ഈ അഴി

യാത്ത തേരും വില്ലും ഇത്തവണ യുദ്ധത്തിൽ നീ ഉപയോഗിച്ചു കൊള്ളുക. ലക്ഷ്യം ലക്ഷ്യം ജയിച്ചുവരിക.

പിതാവിനോടു അഴിയാത്ത തേരും വില്ലും വാങ്ങി, പിതാവിനെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് നമസ്കരിച്ചു രാവണി വേഗം യുദ്ധക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു ലക്ഷ്യം ലക്ഷ്യം വീണ്ടും യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. അഴിയാത്ത തേരും വില്ലും അസ്രംകൊണ്ടു അഴിപ്പാൻ സാധിക്കാതെ ലക്ഷ്യം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അപ്പോൾ മുറിച്ചു രഥവും കരം മുറിച്ചു വില്ലും അഴിക്കേണമെന്നു വിളിക്കുന്നത് ഉപദേശിക്കുകയും, ധർമ്മരാജാവിനാൽ രാവണനെ ദത്തമായ ഈ രഥവും വില്ലും ലക്ഷ്യം അസ്രം അയച്ചു തക്കത്തിനു ശേഷം, ബ്രഹ്മാസ്രമയച്ചു ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ഘോരസമരം കണ്ടു നിന്നിരുന്ന ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടികൾ ചെയ്തു. സന്തോഷഭരിതരായി ദേവന്മാരും മുഴക്കി. രാവണിയുടെ തല അടുത്ത് കയ്യിലെടുത്തും കൊണ്ടു അംഗദനും സുഗ്രീവാലി വാനരന്മാരും രാമസവിധത്തിൽ ചെന്നു വണങ്ങി നിന്നു. പാപിയായ ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ തല ശ്വശാനത്തിൽ എറിഞ്ഞു കളവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചതിനു ശേഷം ലക്ഷ്യം നോക്കി ഭഗവാൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഭഗവാൻ.— സോദരാ! സൗമിത്ര! ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിച്ചു വെന്നു അഭിമാനിക്കുവാൻ നിനക്കും, എനിക്കും അവകാശമില്ല. രാവണിയുടെ ബ്രഹ്മാസ്രത്തിനു കൗഷധംകൊണ്ടുവന്ന മോചനം വരുത്തിയ ഹനുമാനും, അവന്റെ നാഗാസ്രത്തിനു മോചനം വരുത്തിയ ഗരുഡനും, അവന്റെ മായാപ്രയോഗങ്ങളും, ഫലവൈഭവങ്ങളും, ചാപത്തിന്റെ യോഗ്യതയും അപ്പോഴപ്പോൾ നിനക്കു ഉപദേശിച്ചു തന്ന വിഭീഷണനും ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിക്കുവാൻ മരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ കൃതജ്ഞതാപ്രകടത്തിനുള്ള സമയംല്ല. രാവണി

യുടെ മരണവൃത്താന്തം കേട്ടാൽ അപ്പോൾ രാവണൻ യുദ്ധത്തിന്നു വരും. നാമെല്ലാവരും പൂർവ്വധികം ജാഗ്രതയോടെ ഇരിക്കേണ്ട ഘട്ടമാണിത്.

ര ര വ ണ വി ല ര വ ണ

ശ്രീരാമാദികൾ രാവണയുദ്ധത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോൾ രാവണിയുടെ മരണവൃത്താന്തം കേട്ട് ലങ്കാരാജധാനിയിൽ രാവണാദികൾ ദുഃഖിക്കുകയായിരുന്നു. രാവണൻ ഉടനെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നു ശിരസ്സിപ്പുറം കിടക്കുന്ന രാവണിയുടെ ദേഹം കണ്ട് മോഹിച്ചു കരോണം പറഞ്ഞു വിലപിച്ചു തുടങ്ങി.

രാവണൻ— അയ്യോ! മകനെ! ഇന്ദ്രജിത്തേ! ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ ഇന്ദ്രാദി അഷ്ടദിക്പാലന്മാരെ ജയിച്ച്, ത്രിലോകപുരസ്കാരം എന്ന സ്ഥാനം ലഭേശ്വരനാണ്ടാക്കി കൊടുത്ത നീ ഇപ്രകാരം കിടക്കുന്നതു കാണാൻ എനിക്കു യോഗം വന്നുവല്ലോ. നവരത്നമയമായ കിരീടം ധരിച്ച് ലഭേശ്വരനാവേണ്ട നിന്റെ ശിരസ്സ് കാണാൻ കൂടി എനിക്കു യോഗം ഇല്ലാതായല്ലോ. കുന്ദമംഗളം നിന്റെ ഭേദത്തെ ഭക്ഷിക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ എങ്ങിനെ ജീവിച്ചിരിക്കും? ഗുഹ്യഗോപനമാരും, യക്ഷികളും, നാഗാഗോപനമാരും, ദേവാഗോപനമാരായി നിന്നുള്ള അറുപത്തിനാലു പതിമാർ നിന്റെ മരണവൃത്താന്തം കേട്ട് എന്റെ അടുക്കൽ വന്നു വിലപിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ എന്തു പറഞ്ഞാണു അവരെ സമാധാനിപ്പിക്കേണ്ടത്? ഒരു മാൻ കിടാവ് ഒരു സിംഹത്തെ കുല ചെയ്തുപോലെയല്ലെ ഒരു മനുഷ്യകീടം നിന്നെ കൊന്നത്? ഹാ! കഷ്ടം! നിന്നോടു തോറ്റു ഭയപ്പെട്ടിരുന്ന ദേവാദികൾ പരിഹസിക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ ഞാൻ എങ്ങിനെ സഹിക്കും? ലങ്കയിലുള്ള സ്രീകൾക്കു ഞാൻ ഒരു നിന്ദാപാത്രമായല്ലോ. ഘോരമായ യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടും ഒരു വാനരനെയെങ്കിലും കുല

ചെമ്മൂടൻ നിന്നാൽ സാധിച്ചില്ലെന്ന അപകീർത്തി ഞാൻ എങ്ങിനെ ചൊല്ലാം? അയ്യോ! നിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട മാതാവ് ഇതാ വരുന്നു! എന്റെ പ്രേമഭംജനമായ അവളുടെ മുഖത്തു നോക്കുവാൻ കൂടി ഞാൻ അശക്തനാകുന്നുവല്ലോ?

മണ്ഡോദരി— എന്റെ മകൻ എവിടെ! കലകളോടു കൂടി ചന്ദ്രനെപ്പോലെ നാറുകുന്നാർ അതിയോഗ്യരായിത്തീർന്നു എന്റെ മകൻ മരിച്ചുവെന്നു ആരാണു പറഞ്ഞത്? കാലിൽ കിഴിഞ്ഞു കെട്ടി മുട്ടുകുത്തി കളിക്കുന്ന കാലം സിംഹക്കുട്ടികളെ കാട്ടിൽ പോയി പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു എന്റെ മകൻ മരിക്കുകയോ! ഇന്ദ്രനെ തുല്യത്തിൽ പിടിച്ചു കെട്ടിയ എന്റെ മകൻ മരിച്ചു കിടക്കുന്നുവെന്നോ പറയുന്നത്. അയ്യോ! ഹാ! ദൈവമേ! ഏതൊരു നിർദ്യയനാണു ഇവന്റെ ശിരസ്സു മേലിച്ചുകൊണ്ടു പോയത്? ഇതു കണ്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ മരിക്കാതെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നത് എങ്ങിനെയാണു്? എന്റെ മകനെ കൊന്ന ഹാതകൻ പാപിയായ എന്നെയും ഒരു അസ്രം അയച്ചു കൊല്ലാഞ്ഞതെന്താണു്? ഒരു മനുഷ്യസ്ത്രീയെ മോഹിച്ച ചാപല്യം കാട്ടുന്ന പിതാവിനുവേണ്ടി എന്റെ മകൻ ഇങ്ങിനെ അപകീർത്തികരമായവിധം മരിക്കേണ്ടി വന്നുവല്ലോ. ഹേ! ലക്ഷ്മണ! നിന്റെ പ്രതാപം ഇപ്പോൾ എവിടെ?

എന്നു പറഞ്ഞ് മണ്ഡോദരി മൂർച്ഛിച്ചു വീണു. മണ്ഡോദരിയെ രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ടെടുപ്പിച്ചു ശത്രുഗാഹത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി കിടത്തിയതിന്നു ശേഷം രാവണൻ മന്ത്രിമാരെ വിളിച്ചു വരുത്തി, ദട്ടാശിയാതെ വന്നു ചേർന്ന അനന്തം അർക്കംകൊണ്ടു കാണദ്രുതയായ ജാനകിയെ വെട്ടിക്കൊല്ലാൻ ആജ്ഞകൊടുത്തു. സീതയെ ഈ അവസരത്തിൽ കൊന്നാൽ മകനെക്കൊന്നു രാമാദികളെ ഭയപ്പെട്ടു രാവണൻ സീതയെക്കൊന്നുവെന്നുള്ള അവവാദം ലോകത്തിൽ

പരക്കും. അഥവാ നിന്തിരുവടിയുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ രാമാദികൾ നശിച്ചാൽ പിന്നെ സീത വേണമെന്നു വെച്ചാൽ ഉണ്ടാവാനും പ്രയാസം. അതുകൊണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്തു ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിക്കുക തന്നെയാണു ഉചിതമായിട്ടുള്ളതെന്നു മഹോദരനെന്ന മന്ത്രി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. തന്റെ ആയിരം വെള്ളം രാക്ഷസപ്പടയുടേ നശിച്ചു പോയതുകൊണ്ടു ഇനി രാമാദികളോടു ആരാണ് യുദ്ധം ചെയ്യാനുള്ളതെന്നു രാവണൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ, മനോവേഗി, വായുവേഗി എന്ന രണ്ടു ഭൂതന്മാരെ അയച്ചു ദ്വീപാന്തരങ്ങളിലും പാതാളത്തിലുമായി പാർന്ന രാക്ഷസന്മാരെ വരുത്താമെന്നു മന്ത്രി പറഞ്ഞു. അതു പ്രകാരം അനേകവെള്ളം രാക്ഷസന്മാർ ലങ്കയിൽ വന്നു നിറഞ്ഞു തുടങ്ങി. ഈ രാക്ഷസപ്പടയുടെ വരവു കണ്ട് ഇന്ദ്രൻ പറയുന്നു:—

രാവണന്റെ കൃലബലങ്ങൾ.

ദേവേന്ദ്രൻ—അല്ലയോ ദേവകളേ! രാവണന്റെ കൃലബലങ്ങൾ ഉറയ രാക്ഷസപ്പടയുടെ വരവു നോക്കുക. ഇവരുടെ അതിവേഗമായ വരവു അത്ര തുളതമായ കാഴ്ചതന്നെ. ഇവരുടെ പാദസ്സർപ്പങ്ങൾ ഭൂമിയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട രേണുക്കൾ ആകാശത്തിൽ ഉയർന്നു മോഹമണ്ഡലത്തിൽ സംഘടനം ചെയ്ത്, ജവാശയങ്ങളിൽ കുതിവിടിച്ച് ഒരു പുതിയ ഭൂമി ഉണ്ടായതു നോക്കുവിൻ. നമുക്കു ഇ ഭൂമിയിൽകൂടി നടന്നു പടകളുടെ ആക്രമണവും കാരണമെന്നെങ്കിൽ ബഹുമാലം വേണ്ടിവരും. പ്രളയകാലത്തെ മേഘങ്ങളെപ്പോലെ ഗർജ്ജിച്ചു അട്ടഹാസം ചെയ്യുന്ന അസംഖ്യം രാക്ഷസപ്പടകൾ ലങ്കയിൽ ഒതുങ്ങുന്നതെങ്ങിനെ? ശ്രീരാമൻ അവതരിച്ചു നാല്പതു സംവത്സരമായി. ഇനിയൊരു നാല്പതു സംവത്സരം യുദ്ധം ചെയ്താൽ ഇവരെ നശിപ്പിക്കുവാൻ സാധ്യമകേമോ. അല്ലെങ്കിൽ സർവ്വേശ്വരനായ രാമചന്ദ്രനു ഇവരെയാക്കെ ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു നശിപ്പിക്കുവാൻ വല്ല

പ്രയാസവുമുണ്ടോ. നമുക്കു മേല്പട്ടുള്ള യുദ്ധം ശ്രദ്ധിച്ചു കാണണം.

എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ദേവകൾ ഗഗനത്തിൽ സംഘം ചേർന്നിരിപ്പായി. ദീപാന്തരങ്ങളിൽനിന്നും മറ്റും വന്നു ചേർന്നു പുതിയ രാക്ഷസ സൈന്യങ്ങളെ ചത് അണിയായി നിർത്തിയതിന്നു ശേഷം അവരുടെ, വരവെലം, കരവെലം, കായവെലം എന്നതുകളെപ്പറ്റി ഭൂതന്മാർ രാവണനോടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഭൂതന്മാർ — ലഭേശ്വര! ഇക്കാരണന്ന രാക്ഷസന്മാരിൽ ഒന്നാമത്തെ അണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ പണ്ട് അസുരന്മാർ ചെയ്ത ഒരു യാഗത്തിന്റെ ഫലമായി ജനിച്ചവരും ശാകദീപിയിൽ വസിക്കുന്നവരുമാണ്. മേഘമാറ്റത്തോളം മുട്ടത്തക്ക കൗണത്രത്തോളം, ശത്രുസംഹാരത്തിന്നു അത്ര നിവൃത്തിയുമില്ലാത്ത ഇവർ മായാധികൃത്താൽ ദേവന്മാരെ ജയിച്ചവരാണ്. രണ്ടാമത്തെ അണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ, പണ്ട് ദേവന്മാരെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ച ഇന്ദ്രാദികളെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു ആട്ടിക്കളഞ്ഞു, അപേകകാലം സ്വർഗ്ഗസുഖം അനുഭവിച്ചവരും കശദീപിയിൽ പാർക്കുന്നവരുമാണ്. ഒരു കാലത്ത് ധർമ്മരാജാവിനെ ജയിച്ചു, സ്വർഗ്ഗവാസികളെ നരകത്തിലും, നരകവാസികളെ സ്വർഗ്ഗത്തിലും അന്യോന്യം മാറ്റി സ്വർഗ്ഗവും നരകവും ഭരിച്ച സമർത്ഥന്മാരും ഇരട്ടദീപിയിൽ പാർക്കുന്നവരുമാണു മൂന്നാമത്തെ അണിയിൽ നില്ക്കുന്നത്. പണ്ട് വിജയതന്ത്രി എന്ന രാക്ഷസസ്ത്രീയിൽ ശുക്രമഹാഷിഷ്യ അസംഖ്യം സന്തതികൾ ജനിക്കുകയും അവർ ക്ഷീരാബ്ധിയിലെ ക്ഷീരം പാനചെയ്ത് നല്ല കരവെലത്തോളം, കായവെലത്തോളം കൂടി വളരുകയും ചെയ്തു. ഈ നാലാമത്തെ അണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ, ആ ശുക്രസന്തതികളും ക്ഷീരാബ്ധിയിലുള്ള പാലാദിപ്പുഷ്പത്തിൽ പാർക്കുന്നവരുമാണ്. എണ്ണമില്ലാത്ത അഞ്ചാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ, യുഗവേസാനത്തിൽ ജനിച്ചവരും, ഹാലാഹലമെ

ന്ന കാളകൂടവിഷത്തിൽ നിന്നു ജനിച്ച വിഷബീജനാഭം ആണ്. ഇവർ ലവണ സാഗരത്തിന്റെ മറ്റുകരയിലുള്ള ഗന്ധമാത്രം പറ്റുത്തതിലാണു അധിവസിക്കുന്നത്. പണ്ട് മൃഗണ്യവെന്ന താവസന്നു, പരമേശ്വരപ്രസാദത്താലുണ്ടായ, ശിവഭക്തനായ മാർക്കണ്ഡേയനെന്ന് സന്തതിയുടെ ദേഹദേഹികളെ വേർപ്പെടുത്തുവാൻ അന്തകൻ വന്നു. അപ്പോൾ ശരണാഗതനായി ശിവലിംഗത്തെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു രക്ഷക്കായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന ഭക്തനായ മാർക്കണ്ഡേയനെ രക്ഷിപ്പാൻ വേണ്ടി പരമശിവൻ പ്രത്യക്ഷമായി അന്തകന്റെ മാറിൽ ചവിട്ടുകയും, അന്തകൻ ചോരമർദ്ദിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു കാലൻ മർദ്ദിച്ച രക്തത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചവരാണു ഈ ആരാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നത്. ഇവർക്കു ശുദ്ധമാണു വരായുധം. പണ്ട് ക്ഷീരാബ്ധിമലിച്ചപ്പോൾ അതിൽനിന്നു ജനിച്ച അമൃതബീജനാഭനാണു ഏഴാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നത്. പണ്ട് ദാരികാസുരനെ വധിപ്പാൻ പരമശിവന്റെ മൂന്നാംതൃക്കണ്ണിൽ നിന്നു ഭദ്രകാളി ജനിച്ചപ്പോൾ കൂടെ ജനിച്ച രാക്ഷസനാണു എട്ടാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നത്. വലിയ ശക്തനാണു കാലാഗ്നിമുദ്രനെപ്പോലെ മുഖത്തിൽ നിന്ന് എപ്പോഴും അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും ആയ ഇവർ അഗ്നിബീജനാഭം, വാളായുധമായി സ്വീകരിച്ചവരുമാണ്. അറുപത്തിനാല് കലാവിദ്യകളും അഭ്യസിച്ചു, വലിയ വഞ്ചനാത്മികളായി ഇലപടീപിൽ പാർക്കുന്നവരാണു ഒമ്പതാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നത്. പത്താമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ പുഷ്പരേഖിയിൽ പാർക്കുന്നവരാണു. ഇവർക്കു ബ്രഹ്മാസനകടാഹത്തെ ഭേദിക്കത്തക്ക കായബലമുണ്ട്. സപ്തസാഗരങ്ങൾക്കും അധിവനാരായ ഇവർക്കു ഖരഗം, മൃഗലം, ഇഴട്ടി, നാൽമന, വേൽ, ചക്രം, വില്ല് എന്നീ ആയുധങ്ങളൊക്കെ പ്രയോഗിപ്പാനറിയാം.

മൂലബലങ്ങളുടെ യോഗ്യതകളെപ്പറ്റാ, ഭൂതന്മാർ ഇത്രത്തോളം വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞതു കേട്ട് രാവണൻ സന്തോഷിക്കുകയും ഈ വമ്പിച്ച പടകളുടെ നാഥനായ രാജമന്ത്രിയെ അരികിൽ വിളിച്ച് നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി രാമാദികളോടു യുദ്ധം ചെയ്ത് ജയിച്ചു വരുവാൻ അനൗജ്ഞ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

മൂലബലങ്ങളുമാ യുള്ള യുദ്ധം.

രാവണന്റെ അനുവാദം വാങ്ങി മൂലബലങ്ങൾ രാമാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ, മാല്യവാൻവന്ന് സൈന്യനായകനായ രാജമന്ത്രിയോടു രാമാദികളുടെ യോഗ്യതയെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിയെങ്കിലും മനുഷ്യപ്പുഴക്കുളോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പോകുമ്പോൾ ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയതു കൊണ്ടു ഫലമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു രാക്ഷസപ്പടകളെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു യുദ്ധത്തിന്നായി ഭരണി നിശ്ചയിച്ചു. രാക്ഷസന്മാരുടെ ചരത്രം മുഴുവൻ നിശ്ചയിച്ചുള്ള ജാംബവാൻ, ഈ മൂലബലം യുദ്ധത്തിന്നു വന്നു കണ്ടപ്പോൾ ഭയമായി, നിരശനായിത്തീന്നു. എങ്കിലും ഭഗവാന്റെ പ്രാഭവത്തിലുള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ടു ക്ഷമിച്ചിരുന്നു. ലക്ഷ്മണനെ വാനരസൈന്യത്തിന്നു ദോഷം വരാതെ കാത്തുരക്ഷിപ്പാനാക്കി ഭഗവാൻ ശ്രീരാമസ്വാമി തനിച്ചു ഈ വമ്പിച്ച മൂലബലങ്ങളോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പോയി. ഈ യുദ്ധം കാണാൻ മാല്യവാനും രാവണനും മഹോദരനും കൂട്ടിച്ചു നിന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ ആകാശത്തിലും വന്നു നിറഞ്ഞിരുന്നു. രാക്ഷസന്മാർ ഓരോരുത്തരായി രാമസായകമോടു മരിച്ചു വീണുതുടങ്ങി. രാമൻ ഭയവൻ മാത്രമായതുകൊണ്ടു എല്ലാവരും കൂടി രാമന്റെ ദേഹത്തിൽ ചെന്നു വീണാൽതന്നെ രാമൻ മരിക്കുമെന്നുള്ള മാല്യവാന്റെ അഭിപ്രായപ്രകാരം രാക്ഷസന്മാർ അതിനായി ഭയപ്പെട്ടു. ഇതു കണ്ട ഭഗവാൻ ഒരു മോഹനാസ്രം വിട്ടു രാക്ഷസസൈന്യങ്ങളെ മുഴുവൻ മോഹിപ്പിച്ചുക

ഉണ്ടു. ഇതിന്റെ ഫലം വളരെ ഭയങ്കരമായിരുന്നു. അതാ രാമൻ, ഇതാ രാമൻ എന്നു പറഞ്ഞു മൃഗബലങ്ങൾ തമ്മിൽ തമ്മിൽ അതിഃഘോഷമായി യുദ്ധം ചെയ്തു അന്യോന്യം കൊന്നു തുടങ്ങി. നിരാശനായ രാവണൻ എന്തെങ്കിലും ഒരു പരിഹാരം ചെയ്യേണമെന്നു വെച്ചു വാനരസൈന്യങ്ങളെ രക്ഷിച്ചു നില്ക്കുന്ന ലക്ഷ്മണന്റെ നേരെ രാമനറിയാതെ ചെന്നു തന്റെ കയ്യിലുള്ള വേലിനാൽ ലക്ഷ്മണനെ കലപ്പെടുത്തുവാൻ ഉദ്യോഗിച്ചു. ഇതു കണ്ടു സുഗ്രീവാദികൾ ഈ ആയുധമോദു ലക്ഷ്മണകുമാരനെ രക്ഷിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും ലക്ഷ്മണൻ ആയതു സമ്മതിക്കാതെ വേലിനെ തന്റെ വക്ഷോഭശക്തിയിൽ എല്ലുകയാണ് ചെയ്തത്. ഇതു കണ്ടു സുഗ്രീവാദികൾ രാവണനെ ആട്ടിത്തുറത്തുകയും ഹനുമാൻ ഔഷധോദ്രിയിൽനിന്നു കൗഞ്ചധം കൊണ്ടുവന്നു ലക്ഷ്മണകുമാരന്റെ മോഹാലസ്യം തീർക്കുകയും ചെയ്തു. തനിക്കു ഒരു ആവത്തു നേരിട്ടാലും തന്നെ ആശ്രയിച്ചുവെക്കുവാനായി ധർമ്മം മാനവസ്മൃതിയിൽ വളരെ മുഖ്യമായതാണെന്നു പറഞ്ഞു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനെ അനുമാദിക്കുകയും ചെയ്തു. മൃഗബലങ്ങൾ മുഴുവനും തമ്മിൽ തല്ലി മരിച്ചതിന്നു ശേഷം സുഗ്രീവനും വിഭീഷണനും പോഷ്ടത്തിൽ പോയി ഭഗവാന്റെ യുദ്ധവൈഭവം കാരോന്നായി നോക്കിക്കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ടു. യുദ്ധസ്ഥലം വന്നു.

വിഭീഷണൻ — സഖെ! സുഗ്രീവ! ഭഗവാന്റെ കരകൗശലം അത്രയ്ക്കുതന്നെ പര്യാപ്തം കാണുന്നുള്ളു. വെളുത്ത നിറത്തിൽ നിറനിറയായി മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ഈ പതിനാറായിരം കുതിരകൾ ജ്യേഷ്ഠനു വണ്ടു വരണൻ കപ്പമായി കൊടുത്തതാണ്. അതുപോലെത്തന്നെ അപ്പാരം മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ഇരുപതിനായിരം നീലക്കുതിരകളും വരണദേവൻ കൊടുത്തതാണ്. തലയോടു കിടക്കുന്ന ആ പന്തിരായിരം മഞ്ഞഗജങ്ങൾ വായുഭഗവാൻ ജ്യേഷ്ഠനു കപ്പമാ

യി കൊടുത്തതാണ്. വിരൂതിഭേവാർ കൊടുത്ത കപ്പമാണ് ഈ തകന്നുകിടക്കുന്ന പതിനായിരം രഥങ്ങൾ. ഹാ! ഭഗവാന്റെ അസ്രം ഏറ്റു വീണ രാക്ഷസന്മാരുടെ ഭേദത്തിൽ നിന്നു അസ്രഭാഭേദം രക്തം പ്രവഹിച്ചു. ആ രക്തങ്ങളൊക്കെ പല കൈവഴിയിലായിട്ടു കെട്ടി സമുദ്രമായി കഴുകുന്നതു നോക്കുക. ഈ രക്തനദിയിൽ ശവശരീരങ്ങൾ പൊന്നുകയും താഴുകയും ചെയ്യുന്നു. കിരീടം, കുട, തഴ, ബലവത്, ചാമരം ഇതുകളെല്ലാം ഈ നദിയിൽ അങ്ങിങ്ങും പാറിക്കിടക്കുന്നു. കാക്കകളും കഴക്കളും ശവശരീരങ്ങളിലിരുന്നു നേത്രങ്ങളെ കൊത്തി വലിക്കുമ്പോൾ പക്ഷങ്ങളിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന വായുവിന്റെ സംഘടനത്താൽ രക്തനദിയിൽ തിരമാലകളുണ്ടാകുന്നു. വഴുതുണ്ഡങ്ങളാൽ മാംസവണ്ഡങ്ങളെ കൊത്തിയെടുത്ത് പാക്കുമ്പോൾ പക്ഷപൂടങ്ങളിൽ നിന്നു ഇററു വീഴുന്ന രക്തത്തുള്ളികൾ കണ്ടാൽ കുരുതിവർഷംപോലെ തോന്നുന്നു. ഈ രക്തത്തിൽ ചിതറിക്കിടക്കുന്ന അനേകം കണ്ഡലങ്ങൾ കണ്ടാൽ ചെന്താമരക്കു തുല്യമായ ചില ജന്തുക്കളാണെന്നു തോന്നുന്നു. സമുദ്രത്തിൽ 'മീകാമൽ' കപ്പലോട്ടുപോലെ ഈ രക്തസാഗരത്തിൽ അനേകം രഥങ്ങളെ പിടിച്ചുകൊടുത്തു നോക്കുക. സമുദ്രത്തിൽ തിരമാലമെന്ന മകരമത്സ്യങ്ങൾ സഞ്ചരിക്കുമ്പോലെ, തലയറ്റത്തും വാലറ്റത്തുമായ മത്തഗജങ്ങൾ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങുന്നതു നോക്കുക. കൂത്തരങ്ങളെ നട്ടുവന്നെ പോലെ കബന്ധങ്ങൾ നൃത്തം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകണ്ടു ഭൂതങ്ങൾ കൈകൊട്ടി ആക്കുന്നു. ത്രിസന്ധ്യസമയത്തു ബാലചന്ദ്രൻ പ്രകാശിക്കുമ്പോലെ രക്തത്തിൽ മുങ്ങിയ ആനാക്കാണ്ഡങ്ങൾ തിളങ്ങുന്നു. പുരുഷന്മാർ ദന്തശുദ്ധി ചെയ്ത് കുലുക്കഴിയുമ്പോലെ കാളികളികൾ രക്തം വായിൽ നിറച്ചുകൊടുത്തു നോക്കുക. യുദ്ധങ്ങളുടനീളം, മാംസച്ചേരിൽ, അസ്രധാന്യങ്ങൾ വിള

ഞ്ഞുകിടക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. തങ്ങളുടെ ഭർത്താക്കന്മാരുടെ ശവങ്ങളേയും കൊണ്ടോടുന്ന വിശാചുക്കളുടെ പിന്നാലെ രാക്ഷസസ്ത്രീകൾ ഓടിയെത്തി അവർ തമ്മിൽ മുഷ്ടിക്കുന്ന കാഴ്ച ഭയങ്കരമായി തോന്നുന്നു. അതിശയം! ഗണപതിക്കു നാളികേരം മുട്ടുന്നതുപോലെ, കട്ടിഭൂതങ്ങൾ ആനകളുടെതലകളെടുത്തു മുട്ടി പൊളിക്കുന്നതു കാണുന്നില്ല. ഉപശീരാഭാദികളായ ദേവാംഗനമാരുടെ കൂത്തും നൃത്തപ്പുമാണ് ഇപ്പോൾ കാണുന്നത്.

ഇപ്രകാരം പോഷകത്തിലുള്ള പലവിധമായ അതിശയങ്ങളും നോക്കിക്കണ്ടു സുഗ്രീവനൊപ്പം ഭഗവാന്റെ അടുക്കലേക്കു മടങ്ങിവന്നു. മൂലബലങ്ങൾ മുഴുവനും രാമാസൂത്തിനിരയായതും, തന്റെ വേൽ ഏറ്റം ലക്ഷണകരമാൻ ജീവിച്ചു വിവരവും മാലുവാൻ മുഖേന അറിഞ്ഞു നിരാശനായി രാവണൻ അത്യന്തം വ്യസരിച്ചു. ലങ്കയിൽ സ്ത്രീകളുല്ലാതെ ഇനി പുരുഷന്മാരാരും ബാക്കിയില്ലെന്ന നിലയായി. പ്രിയതനം മൊക്കെ നശിക്കുകകാരണം സ്ത്രീകളും മക്കളുമൊക്കെ കണ്ണും കയ്യുമായി കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതു വങ്കേശ്വരന്റെ പ്രതാപത്തിനു യോജിച്ചതല്ലെന്നു പറഞ്ഞ്, ആയിരം അശ്വങ്ങളെക്കെട്ടിയ മഹാരഥമേരി ലോകം നടുങ്ങുമാറ് രണഭരിയടിച്ചുകൊണ്ടു രാവണൻ തന്നെ രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ഇതുകണ്ട് “അടിയന്റെ പരിക്കു കൂടി കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷം നിന്തിരുവടി യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടാൽ മതി,” എന്നും പറഞ്ഞു രാവണനെ മടക്കി, അവന്റെ പ്രധാനമന്ത്രിയായ മഹോദരൻ രഥമേരി യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. രാവണന്നു വന്നുചേർന്ന എല്ലാ അനന്തങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതനായ മഹോദമനാണു ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ളതെന്നു വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞു. ഭഗവാൻ യുദ്ധത്തിന്നു പോകയും ദിവ്യസായകങ്ങൾ അന്വോന്യം അയച്ച് ഒട്ടവിൽ മഹോദരനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാർ ഭഗവാനെ പുഷ്പാക്ഷിയും ചെയ്തു.

രാവണ യുദ്ധം .

പ്രധാനമന്ത്രി മഹോദാൻ മരിച്ച വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു. ബന്ധുചിത്രപുത്രാമാത്യന്മാരും ഒട്ടോഴിയാതെയുള്ള പടകളും ഒക്കെ നശിച്ചു താൻ മാത്രം ബാക്കിയായി. ഇനി സീതയെ രാമന്നു കൊണ്ടുകൊടുത്തു അഭയം വാങ്ങിട്ടു തന്നെ എന്താണ് പ്രയോജനം? മരണംവരെ രാവണൻ ആഭിജാത്രം വിട്ടില്ലെന്ന പ്രാതിയെങ്കിലും ലോകത്തിൽ നിലനിൽക്കേണ്ടതല്ല; എന്നൊക്കെയുള്ള അഭിപ്രായത്തോടു തന്റെ പ്രിയപത്നിയായ മണ്ഡോദരിയും യോജിച്ചു പറകയാൽ രാവണൻ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആയിരം അശ്വങ്ങളെ കെട്ടിയ മഹാരഥമേരി ഇരുപതുകയ്യിൽ പത്തു വില്ലെടുത്തു ചാപബാണപാണിയായിട്ടാണു രാവണൻ പുറപ്പെട്ടത്. രാവണന്റെ ഇടത്തെ കയ്യും കണ്ണും വിറച്ചു, പരിക്കും മിടിച്ചു, മഥാഗ്രത്തിൽ കെട്ടിയ കൊടികൾക്കുൾ അററു വീണു, ഉടുത്ത വസ്ത്രത്തെ അഗ്നിബാധിച്ചു, നൃങ്ങ്നു പരിവേഷമുണ്ടായി, കറക്കുകൾ തമ്മിൽ ശബ്ദപിണഞ്ഞു വീണു മരിച്ചു, പടകൾ ദാഹംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചു, ബ്രാഹ്മണൻ ദക്ഷിണക്കായി നേരിട്ടു, വിധവാസ്ത്രീകൾ തൈലമെടുത്തു വന്നു, അശ്വങ്ങളുടെ വായിൽനിന്നു നരക്കുട്ടകൾ വന്നു, ഇങ്ങിനെ പലവിധമായ ദൃശ്യകനങ്ങളും രാവണൻ കണ്ടുവെങ്കിലും അതൊന്നും വിലവെക്കാതെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നു. രാവണൻ രഥത്തിൽ കയറിയും, രാമൻ ഭൂമിയിൽനിന്നും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതായാൽ യുദ്ധത്തിന്നു പുഷ്പി പോരെന്നു വെച്ചു മനസ്സുറിഞ്ഞു രഥം നടത്തുവാനുള്ള ആജ്ഞയോടുകൂടി ദേവേന്ദ്രൻ ദേവരഥത്തെ മാതലിയോടുകൂടി രാമാന്തികത്തിലേക്കുച്ചു കൊടുത്തു. പണ്ട് ത്രിപുരന്മാരുമായുണ്ടായ യുദ്ധകാലത്ത് ദേവകൾ ഉണ്ടാക്കിയ ദേവരഥത്തിന്നു, പ്രഭയകാലത്തുണ്ടാകുന്ന ചതുർവിധമായ അഗ്നിയാലും നാശമില്ലെന്നും, ഈ രഥം ഈരോപതിന്നാലു ലോകത്തും പക്ഷിയെപ്പോലെ സഞ്ചരി

കുടുംബം, അഗ്നിയിലും, ജലത്തിലും പൂർണ്ണതാപങ്ങളിലും മനസ്സറിഞ്ഞു ഈ രഥം നടക്കുമെന്നും, ഭഗവാൻ രാവണൻ മായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ സഹായിപ്പാൻ ഇന്ദ്രന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം കൊണ്ടുവന്നതാണെന്നും മാതലി ഭഗവാനോടുണ്ടാക്കിയ. ഭഗവാൻ സന്തോഷിച്ചു ദേവരഥത്തിൽ കയറി മാതലിയെ സാരഥിയായി രാവണന്റെ നേരെ യുദ്ധത്തിന്നു പോയി. രാവണൻ അയക്കുന്ന അസുരങ്ങളെല്ലാം ഭഗവാൻ പ്രത്യുസ്മയത്തോടു മറിച്ചുതുടങ്ങി. വായുവാസ്യം, വാരുണാസ്യം, ഐന്ദ്രാസ്യം, ചന്ദ്രക്കണ്ഠ, പർവ്വതവിശിഖം, വജ്രവിശിഖം, മുളമ്പ്, മൊട്ടമ്പ്, ആകാശകേശരി, പാതാളകേശരി, അണ്ഡകടാഹം, അണ്ഡാബധകടാഹം, താമസാസ്യം, ഇന്ദ്രകുണ്ഠ, വെളിക്കണ്ഠ, ദേവാസ്യം, ആസുരാസ്യം, ഇന്ദ്രനെ വലവിധമായ ടിച്ഛാസ്യങ്ങളും ഓരോന്നായി രാവണൻ പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയതെ വർഗം, ശൂലം, കോടാലി, മുസലം, മുരുകം, നക്രതുണ്ഡം, കട്ടാരം, ചവളം, കന്തം, ഇട്ടി, യമധാരം, നാനുനവേൽ, ചുവിക, കവണക്കൽ, പീലിക്കന്തം മുതലായ വരായുധങ്ങളും രാവണൻ പ്രയോഗിച്ചു. രാവണനായു അസുരങ്ങളെയും ആയുധങ്ങളെയുമെല്ലാം ആഗേഹാസ്യമയച്ച ഭഗവാൻ നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. അപ്പോൾ മയൻ കൊടുത്ത ടിച്ഛാസ്യം രാവണനായു. ഗാസച്ഛാസ്യം കൊണ്ടു ഭഗവാൻ അതിനേയും വധിച്ചു. പിന്നെ രാവണൻ ശൌർയാസ്യമയച്ചു. അതും പ്രത്യുസ്മയത്തോടു ഭഗവാൻ വധിച്ചു. രാവണൻ നഗ്നാസ്യമയച്ചപ്പോൾ ഗാരുഡാസ്യം കൊണ്ടു ഭഗവാൻ അതിനേയും വധിച്ചു. പിന്നെ ആകാശഭ്രമോകപാതാളങ്ങളിലും, സപ്താർണ്ണവങ്ങളിലും രഥം നടത്തി മലയാടു മല പൊരുതിയതുപോലെയും, സാഗരങ്ങളാടു സാഗരം പൊരുതിയതുപോലെയും രാമരാവണന്മാർ അതിലോരമായി യുദ്ധം നടത്തി. ഒടുവിൽ രാവണൻ ക്ഷീണിച്ചു യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്നു പെട്ടെന്ന് മറഞ്ഞു കലഹരവായ ശൂക

മഹഷിയെക്കണ്ടു തന്റെ തോൽവയെപ്പറ്റിപ്പറുകയും, പാതാളത്തിൽ ഇരുന്നു ഒരു യാഗം ചെയ്യുന്നതായാൽ ഒരു കുതിരയും വാളും ഫോമകണ്ഡത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുമെന്നും അതുകൊണ്ടു രാമനെ ജയിക്കാമെന്നും ശുക്രമഹർഷി ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ശുക്രമഹർഷിയുടെ ഉപദേശപ്രകാരം രാവണൻ പാതാളത്തിൽ പോയി മണ്ഡാദരിയെ കാവൽനിൽക്കി ഫോമം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

രാവണവധം.

പോഷളത്തിൽനിന്നു രാവണനെ പെട്ടെന്നു കാണാതായതിന്നു കാരണമെന്താണെന്നു വിചിന്തനം അന്വേഷിക്കുകയും രാവണൻ ഒരു ഗുഹയിലിറങ്ങി പാതാളഫോമം ചെയ്യുകയാണെന്നും, ഫോമം അപസാനിക്കാൻ ഇട കൊടുക്കുന്നതായാൽ രാവണനെ ജയിപ്പാൻ പ്രയാസമാണെന്നും, ഭഗവാൻ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ ഫോമം മുടക്കി രാവണനെ യുദ്ധസ്ഥലത്തേക്കു വിടിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാൻ ഹനുമാൻ പോയി. രാവണൻ ഫോമം ചെയ്യുന്ന ഗുഹക്കുള്ളിൽ കൂടുന്നു, അവന്റെ സമാധിയെ ഇളക്കുവാൻ ഹനുമാൻ ചെയ്ത വിദ്യകൾ ഫലിക്കാത്തതായാൽ ഒടുവിൽ മണ്ഡാദരിയുടെ കേശം പിടിച്ചിഴച്ചു ഉപദ്രവിക്കുകയും, മണ്ഡാദരിയുടെ രോദനം കേട്ടു രാവണൻ ഉണർന്നു, ഫോമം മുഴമിക്കാതെ ഹനുമാനെ പിന്തുടന്നു യുദ്ധക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു രാമനോടു വീണ്ടും യുദ്ധം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ രാവണന്റെ തലയും കരവും ഓരോന്നായി ഹേദിച്ചുതുടങ്ങി. ഹേദിക്കുന്ന തലയും കരവും അപ്പോഴപ്പോൾ മുളച്ചു വന്നുതുടങ്ങി. ഇങ്ങനെ പത്തുനൂറു വട്ടം രാവണന്റെ ശിരസ്സും കരവും ഹേദിച്ചു ഫലമില്ലാതെ നിരാശനായി ഭഗവാൻ ഏകാന്തൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ അഗസ്ത്യമഹർഷി വന്നു “രാവണൻ പണ്ടു സ്വർഗ്ഗലോകം കയ്യടക്കിയ കാവൽ ആതുരകലശമെടുത്തു വിഴങ്ങുകയുണ്ടായി. ആയത് അവന്റെ

മാർത്തിയപ്പുണ്ട്. അതിനെ ബ്രഹ്മാസ്യം തൊടുത്തു പുറത്താക്കിയാൽ പിന്നെ കരശിരസ്സുകൾ മുളക്കുന്നതല്ല. ആ അസ്യത്തിന്നു വൈഭവം കൂട്ടുവാൻ ആദിത്യഹൃദയം എന്ന ഒരു മന്ത്രം ഞാൻ ഉപദേശിക്കാം. ആ മന്ത്രം ചൊല്ലി ആദിത്യനമസ്കാരം ചെയ്തു യുദ്ധം ചെയ്യുക എന്നുപദേശിക്കുകയും അതുപ്രകാരം ശ്രീരാമസ്വാമി മന്ത്രം ചൊല്ലി ആദിത്യനമസ്കാരം ചെയ്ത് രാവണന്റെ വക്ഷഃപ്രദേശത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി ബ്രഹ്മാസ്യം അയക്കുകയും ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാസ്യംകൊണ്ടു രാവണന്റെ മാർപ്പിടം പിളർന്നതോടുകൂടി ഗരുഡൻ അവന്റെ വന്നതന്റെ പക്ഷത്തു രാവണനെ അടിച്ചു അമൃതകലശം കയ്യിലെടുത്തു വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴാണ് രാവണന്നു പൂവുപൂരണയുണ്ടായത്.

രാവണൻ—ശ്രീമൻ! നാരായണ! ശരണം. അനേകകാലമായി നിന്തിരുവടിയെ പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വേഗം ഒരു ജനം കൂടി തന്നെ യഥാസ്ഥാനത്താക്കി രക്ഷതരണമെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു അടിയന്റെ പ്രാണൻ പോകുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ യഥാസ്ഥാനപ്രവേശം കണ്ടു ധ്യാനിച്ചു തിരുനാമം ജപിച്ചു ജന്മമടയുവാൻ അനുഗ്രഹിക്കേണമേ!

എന്നിങ്ങിനെയുള്ള രാവണന്റെ അപേക്ഷയ്ക്കു നിന്റെ ഭാവന പോലെ ഭവിക്കട്ടെ എന്നു ഭഗവാൻ അനുഗ്രഹിക്കുകയും, രാവണനെ ത്രിമുത്തികൾ കാണെ അസ്യം തൊടുത്തു കൊല്ലുകയും രാവണൻ രാമ! രാമ! എന്നു ജപിച്ചുകൊണ്ടു പ്രാണനെ വെടിയുകയും ചെയ്തു.

വിഭീഷണന്റെ സിംഹാസനാരോഹണം.

ഭഗവാന്റെ കല്പനപ്രകാരം ഭൂമിയിൽ വിരവിക്കുന്ന വിഭീഷണനും, മണ്ഡാദരിയുടേടി രാവണന്റെ ശവമടുത്തു ജലംകൊണ്ടു കുളിപ്പിച്ചു, കളഭവും കസ്തുരിയും ചാർത്തി,

വസുത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ് ചന്ദനമുട്ടികളാൽ ചിതകൂട്ടി
 ചിതമേൽ ശവം വെച്ച് അഗ്നി കൊളുത്തി ദഹിപ്പിക്കുകയും
 സാഗരത്തിലിറങ്ങി ഉദകക്രിയ മുതലായ ശേഷക്രിയകൾ ചെയ്തുകയും രാവണൻ ഉപാധിഗതി വർത്തക മറ്റു കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഇതിനുശേഷം വിഭീഷണന്റെ അരിയിട്ട വാഴ് കഴിപ്പാൻ ലക്ഷ്മണനെ ഭഗവാൻ നിയോഗിച്ചു. ലങ്കാരാജധാനിയിൽ രാവണന്റെ മരണത്തെപ്പറ്റി സ്മിരിക്കുകയും മറ്റും ഇടയിൽ പലവിധമായ സംസാരങ്ങളും നടന്നു ഉണ്ടാൽ മരിക്കുന്ന വിഷം ലോകത്തിലുണ്ട്, കണ്ടാൽ കൊല്ലുന്ന വിഷ്ണുവാണു ജാനകി എന്നും, കാമശരത്താലുണ്ടായ വിരഹതാപം രാമശരത്താൽ ശമനമായി എന്നും, ദേവന്മാരും, ത്രിമുത്തികളും ജയിക്കപ്പെടുവാൻ താമില്ലാത്ത രണവനെ നസ്സാക്കായ ഒരു മനുഷ്യൻ കൊന്നുവെന്നും, അഷ്ടഗുണങ്ങളുടെ കൊമ്പുകൾ തറച്ചതു പറിച്ചെടുപ്പാൻ കഴിയാത്തതാൽ, വളുത്താൽ മുറിച്ചു വേർപെടുത്തി, ദേഹത്തിൽ ഉറച്ചുകിടക്കുന്ന കണ്ണത്തിന്മേൽ നവരത്നം പതിച്ചു ശോഭിക്കുന്ന മറോടുക്കൂടി അഷ്ടഗുണയുദ്ധപ്രിയൻ എന്നു പ്രസിദ്ധിയെ നേടിയ രാവണന്റെ ദേഹത്തിൽ വസുത്തിൽ സൂചിയെന്നപോലെ രാമസായകം ഏറുവെന്നും മറ്റുമുള്ള സംസാരങ്ങൾക്കും ബഹളങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ വിഭീഷണനേയും കൂട്ടി ലക്ഷ്മണകുമാരനും സുഗ്രീവനും ലങ്കാരാജധാനിയിൽ പോയി, വിഭീഷണനെ സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി ലക്ഷേശ്വരനായി അരിയിട്ട വാഴ് കഴിച്ചു. അതിനുശേഷം പുരവാസികൾ ലാങ്കശ്വരനെന്നു വെച്ചു തിരുമുൽക്കുടകളെല്ലാം എടുപ്പിച്ചു രാമപാദത്തിൽ കൊണ്ടു വെച്ചു നമസ്കരിച്ചു വിഭീഷണൻ വനയാനപിതനായി നിന്നു. ഭഗവാൻ വിഭീഷണനെ അഭിനന്ദിച്ചതിനുശേഷം ഹനുമാനെ വിളിച്ചു സീതാദേവിയെ വിവരം അറിയിച്ചു കൂടിക്കൊണ്ടു വരുവാൻ പറഞ്ഞതുമു.

സീ ത യുടെ അഗ്നി പ്രവേശം.

രാമാജ്ഞയനുസരിച്ചു ഹനുമാൻ സീതാദേവിയെ നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു.

ഹനുമാൻ—പത്മനാഭപ്രിയേ! ജഗദീശ്വരി! ജഗൽജനനി! ഇച്ഛാശക്തിജ്ഞാനശക്തിക്രിയാശക്തിസ്വരൂപിണി! രാമഭട്ടനായ ഹനുമാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പാദാന്തികത്തൽ നമസ്കരിക്കുന്നു. നിന്തിരുവടിയുടെ വല്ലഭനായ സർവ്വേശ്വരൻ രാവണവധം കഴിച്ച സന്തോഷപത്മമാനന്തമനുസ്മരിച്ചു മംഗളം ആശംസിച്ചു ഭവതിയെ സ്വാമിയുടെ അടുക്കലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാനാണ് അടിയൻ വന്നിട്ടുള്ളത്. ഈ സന്തോഷപത്മമാനന്തമനുസ്മരണപരമായ ഭവതി എന്താണ് ഒന്നും മണ്ടാത്തത്? മുമ്പു രാമഭട്ടനായി വന്ന് അംഗുലീയകം ഇവടെത്തന്നെ ചൂഡാരണവും വാങ്ങി പോകുമ്പോൾ പാഞ്ഞ അവധിക്കുള്ളിൽതന്നെ രാവണവധം കഴിച്ചു നിന്തിരുവടിയുടെ അഭിഷേകം സാധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ വിവരം ഇവിടെ വന്നു കൃതാർത്ഥതയോടെ ഉണർന്നു അടിയനെ ഒന്നു തൃക്കണ്ണാൽ അനുഗ്രഹിക്കണമ.

സീതാദേവി—എന്റെ പ്രാണാക്ഷിയെ മഹാനഭാവനയെ ഒരാൾ വന്നു കണ്ണുത്താണ് അമൃതംപോലുള്ള സന്തോഷവാക്കുകൾ പറഞ്ഞു കൃതകൃത്യനായി നില്ക്കുമ്പോൾ, എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കരുണാത്ത സന്തോഷവും കൃതജ്ഞതയും കാരണം ഒന്നും പറവാൻ ശക്തയല്ലാതെ അല്പം ഞാൻ കഴങ്ങിപ്പോയി എന്നു ഉള്ളു. ഓ! മാരുതേ! നിന്നെ ഞാൻ എന്തൊരു പ്രത്യുപകാരമാണ് ചെയ്യേണ്ടത്? നിത്യമായ നിന്റെ പ്രാണാക്ഷിക്ക് അനിത്യമായ പദാർത്ഥങ്ങൾകൊണ്ടു വല്ല ഫലവുമുണ്ടോ? അതുകൊണ്ട് അഞ്ജലിഹസ്തയായി നിന്നെ നമസ്കരിക്കുക മാത്രമാണ് എന്റെ കൃതജ്ഞതയെ കാണിപ്പാനുള്ള ഒരു വഴി.

ഹനുമാൻ — ലോകജനനി! പുരുഷനെയും പ്രകൃതിയേയും തമ്മിൽ കൂട്ടുമുട്ടിക്കുന്ന ഒരു ആയുധമാവാൻ തക്ക ഭാഗ്യം അടിയനു സിദ്ധിച്ചതു നിന്തരുവടിയുടെ കരുണയും ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രമാണ്. ഇനെയും ഭക്തിക്ക് അടിയന്റെ പേര് കൃപ തോന്നുന്ന പക്ഷം, അടിയൻ വിചാരിക്കുമ്പോഴൊക്കെയും സതീപത കളായ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ദമ്പതിമാരായി അടിയന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമായി കാണാനുള്ള ഒരു അനുഗ്രഹമാണ് തരേണ്ടത്.

സീതാദേവി അപ്രകാരം അനുഗ്രഹിച്ചു. അതിനുശേഷം ഭർത്താവിന്റെ മുമ്പിൽ മലിനവേഷം മാറി ആധംബരപേഷത്തോടെ ചെല്ലേണമെന്നുള്ള ഹനുമാന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിക്കാതെ ദേവി സംശയിച്ചു നില്ക്കുമ്പോൾ അക്ഷമനായ ഭഗവാനാൽ അയക്കപ്പെട്ട വലിപ്പനും അവിടെ വന്നു ദേവിയെ നമസ്കരിച്ചു. മംഗളവേഷം ധരിച്ച ഭഗവാന്റെ മുമ്പിൽ ചെല്ലേണ്ടതാണെന്ന അഭിപ്രായത്തെ കേൾക്കുകയും ഉറപ്പിച്ചു.

വിഭീഷണൻ — സർവ്വ പരി! കലാശ്രീകളുടെ പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തെ നിന്തരുവടിക്കു നിരക്കുകയ്ക്കായ അടിയൻ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കേണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വല്ല നിമിത്തവും തന്റെ കണവനെ പിടിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടി വന്നാൽ പതനമായ പൾ ഗമസ്സത്രം ഒഴിച്ചു മാറ്റുള്ള ആഭരണങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കണം. കചഭാരത്തിൽ പുഷ്പം മൂടരുത്, മുഖപ്രസാദത്തോടുകൂടി അന്യനോടു സംസാരിക്കരുത്. ശൈവാദികളെ അനുഷ്ഠിക്കാമെങ്കിലും നിത്യസ്നാനം വർജ്ജിക്കണം എന്നാൽ എല്ലൊഴോ ഭർത്താവിനെ കാണാൻ സംഗതി വരുന്ന അന്ന് അല്പംഗം മുതലായ സ്നാനപാനാദികൾ ചെയ്ത്, വസുഭരണാലംകൃതയായി ഭർത്താവിനെ കണ്ടു നമസ്കരിക്കേണമെന്നാണു ശാസ്ത്രം പറയുന്നത്. ദമ്പതിമാർ ഒപ്പം സ്വദേശത്തു വസിക്കുമ്പോൾ ഭർത്താവു ഭു

ജീച്ചതിനുശേഷമെ പത്നി ഭൂജിക്കാവൂ. ഭർത്താവു ഉറങ്ങിയതിനുശേഷമേ ഭാര്യ ഉറങ്ങാവൂ. അങ്ങിനെതന്നെ ഭർത്താവു ഉണരുന്നതിനുമുമ്പായി ഭാര്യ ഉണർന്നിരുകാലും മുഖവും ശുദ്ധിചെയ്തു ദീപത്തോടുകൂടി ചെന്നു ഭർത്താവിനെ ഉണർത്തണം. ഇപ്രകാരമുള്ള കലധർമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിച്ചു പോന്ന ഭവതി ഇപ്പോൾ മംഗളവേഷം ധരിക്കേണമെന്നതെന്നുയാണ് അടിയൻറെ പക്ഷം.

ഇപ്രകാരം വിഭീഷണൻകൂടി അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോൾ ദേവി മംഗളവേഷമെടുക്കാൻ സമ്മതിക്കുകയും ദേവസ്ത്രീകൾ വന്നു ദേവിയെ സ്നാനം ചെയ്യിച്ചു ദിവ്യരേണങ്ങളണയിപ്പിച്ചു പരിമളമയങ്ങളായ കളഭങ്ങൾ പൂശി സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങൾ പൂടി പല്ലക്കിൽ കയറുകയും, ദേവിയെ രാമസന്നിധിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. ദേവി പല്ലക്കിൽ നിന്നിറങ്ങി രാമചന്ദ്രൻറെ പാദത്തിൽ ദണ്ഡന്മസ്കാരം ചെയ്തു ഭക്തശ്രദ്ധാബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി വിനയാന്വതയായി നിന്നു. പന്ത്രണ്ടു മാസക്കാലമായി വിരഹദുഃഖം അനുഭവിക്കുന്ന ഈ ദമ്പതിമാർക്ക് അന്യോന്യം കണ്ടപ്പോൾ ഒന്നും പറയാൻ തോന്നിയില്ല എങ്കിലും ശ്രീരാമൻ ഇങ്ങിനെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചു “ജാനകിയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ വേഷവും നിൽപ്പും കണ്ടാൽ ഇക്കഴിഞ്ഞ പന്ത്രണ്ടുമാസം അനുഭവിച്ച വിരഹതാപത്തിൻറെ വല്ല ലക്ഷണവും ഉണ്ടെന്നു ശങ്കിക്കുമോ. അതുമാത്രമല്ല ഭരതകൊല്ലമായി ഭർത്താവിനെ പിരിഞ്ഞു കാമികളായ രാക്ഷസന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ, അതികാമിയായ രാവണൻറെ സദാസത്ത് ഭരതസ്ത്രീ ദോഷപ്പെടാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയെന്നു മാലോകർ വിശ്വസിക്കുമോ. അതുകൊണ്ടു പ്രകൃതം ഒന്നു മാറി സംസാരിക്കുകയാണ് നല്ലത്” എന്നു വിചാരിച്ചു സിതയെ നോക്കിപ്പറയുന്നു.

ശ്രീരാമൻ—നരംതമ്മിൽ പണ്ടുണ്ടായിരുന്നതുപോലുള്ള ബന്ധത്തിനു മേലിൽ താമില്ല. സ്ത്രീകളാണെങ്കിൽ രത്നമാല

പോലെ ഇരിക്കണം. താനും ശോഭിച്ചു, താൻ യോജിച്ചിരിക്കുന്ന സ്വപ്നത്തേയും, ശോഭിപ്പിച്ചു, അണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന സ്രീയേയും ശോഭിപ്പിക്കും. അതുപോലെ കലസ്രീകൾ തന്നെയും, തന്റെ ഭർത്താവിനെയും, തന്റെ കലത്തേയും ഒരേ സമയം ശോഭിപ്പിക്കും. നിന്നക്കാണെങ്കിൽ കലമോ ഗോത്രമോ ഇല്ല. മാതാപിതാക്കന്മാരില്ല. നി കിടംപോലെ പൊട്ടിപ്പൊങ്ങിയവളാണ്. വില്ലുപൊട്ടിച്ചവനെ മുറ്റുത്തും നോക്കാതെ മാലയ്ക്കുതുകൊണ്ടു പൊരുത്തനിമിത്തങ്ങൾ നോക്കി ശുഭേച്ഛത്തൽ ലോകരീതിയനുസരിച്ചു പാണിഗ്രഹണം ചെയ്ത ഒരു ഭർത്താവും നിന്നക്കില്ല. കാമുകനായ ഒരുവന്റെ അധീനത്തിൽ കാമികളായ രാക്ഷസന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ അനേകം മാസങ്ങളായി ഈ വിധം ശൃംഗാരവേഷത്തോടെ താമസിച്ച ഒരു സ്രീയുടെ ചാരിത്രശുദ്ധിയെ ആർക്കും വിശ്വസിക്കാനും തരമില്ല.

സീതാദേവ!—പ്രാണേശ്വര! നിന്തിരുവടിയുടെ മുഖത്തുനിന്നു അസ്രുസദൃശമായ വാക്കുകൾ കേട്ടു ശീലമില്ല. ഇതൊക്കെ ഹൃദയം ദഹിപ്പിക്കത്തക്ക ദുഷ്ടവാക്കുകളാണ്. അയോനികളായി അനേകം സ്രീകളുണ്ട്. അവരെല്ലാം ദോഷപ്പെട്ടവരാണെന്നാണോ നിന്തിരുവടിയുടെവക്ഷം. കൊണ്ടതിൽ പിന്നെ ഗോത്രഭൂഷ്യം പറയുന്നതു പുരുഷധർമ്മമല്ല. കഴിഞ്ഞ പന്ത്രണ്ടുമാസമായി ഊണും ഉറക്കവുംകൂടാതെ മലിനവേഷയായി രാമ! രാമ! എന്ന രസായനം മാത്രം ആ ഹാരമാക്കി കഴിച്ചുകൂട്ടിയ എന്നെ ഇന്ന് ഈ വേഷത്തിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ മുമ്പാകെ കൊണ്ടാക്കിയത് അങ്ങയുടെ പരമഭക്തനായ മാരുതിയും, ധർശാസ്രനിപുണനായ വിഭീഷണം കൂടിയാണ്. നിന്തിരുവടിക്ക് എന്നോട് അപ്രിയമാണെന്നു ശങ്കിപ്പാൻ അവകാശമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഈ ദേഹം ഇന്നു കാഞ്ചാൻ സംഗതി വരുന്നതല്ലായിരുന്നു. അംഗുലിയും കൊടുത്തു ഹാരമാനെ മുമ്പ് എ

ന്റെ അടുക്കലേക്കു ചെന്നു, വിനീത സേതുബന്ധം കഴി
ച്ച ലങ്കയിൽ കുന്നത്തും, ഇത്രയും ബുദ്ധിമുട്ടി രാവണാദി
കളോടു യുദ്ധം ചെയ്തും കൈ എഴുതിനാണ്? സ്രീകു
ടെ ചിത്തഗതി ത്രിമൂർത്തികളെക്കൊണ്ടും മനസ്സിലാക്കു
വാൻ പ്രയാസമാണ്. അയാൾക്കു മേൽത്ത എന്റെ
ശിക്ഷയും രക്ഷയും നാഥനായ അങ്ങയുടെ യുക്തരേപോ
ലെ കൈ ചെയ്യും.

ശ്രീരാമൻ — ശരി! ത്രിമൂർത്തികളാലും സ്രീഹൃദയം അറിവാൻ
പ്രയാസമാണെങ്കിൽ പിന്നെ ഞാനാണോ ഒരു സ്രീയുടെ
യഥാർത്ഥസ്വഭാവമു മനസ്സിലാക്കുവാൻ ശക്തനാകുന്നത്?

സിതാദേവി — എന്റെ പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തെ അങ്ങയുടെ പ
രമഭക്തനായ ഹരമാണ് ഞാൻ ലക്ഷ്യപ്പെടുത്തിക്കൊടു
ത്തുണ്ട്. വേണമെങ്കിൽ നിന്തിരുവടക്കും പ്രത്യക്ഷമാ
ക്കിത്തരാം. വത്സ! സൗമന്ദ്രേ! ജ്യേഷ്ഠൻ പറഞ്ഞതു നീ
കേട്ടില്ലേ? വലുതായ ഒരു അഗ്നിക്ഷയം വെട്ടി അഗ്നി
യെ ജ്വലിപ്പിക്കും.

ദേവിയുടെ കല്പനയെ നിരാകരിപ്പാൻ ശക്തനല്ലാത്ത
ലക്ഷ്മണൻ ഭഗവാന്റെ ഇംഗിതം അർദ്ധം ശ്രമിച്ചുവെങ്കി
ലും ഭഗവാൻ നിവൃത്തിയാക്കിയൊരിക്കലുമില്ലെന്നു കണ്ടു ദേവിയുടെ ക
ല്പനപ്രകാരം അഗ്നിക്ഷയം വെട്ടിയുണ്ടാക്കി നിറയെ അ
ഗ്നി ജ്വലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ജാനകീയവളെ ഈ അഗ്നി
ക്ഷയത്തെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് “അല്ലയോ അഗ്നിഭഗവാൻ!
സർവ്വേശ്വരനായ എന്റെ ഭർത്താവായല്ലാതെ ഇതരപുരു
ഷനെ എന്റെ മനോവാക്കായങ്ങളെക്കൊണ്ടു സ്സർപ്പ
വോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എന്നെ നീ ദഹിപ്പിച്ചുകളയണം അല്ല
ഞാൻ പതിവ്രതയായിത്തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അ
ഗ്നിക്ഷയത്തിൽ നിന്നു നീ എന്നെ എടുത്തു ഭഗവാൻവശം
എല്പിക്കുക” എന്നും പറഞ്ഞു ദേവിതീർത്ഥം ചാടി. ദേവി
യെ കാണാതായപ്പോൾ അമാന്തൻ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു. സ

ജനങ്ങൾ വൃശ്ചിജ്ഞ സുഗ്രീവാദികൾ പരിഭ്രമിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കെ അഗ്നിഭഗവാൻ തന്റെ പത്നിയായ സ്വഹരയെക്കൊണ്ടു സീതാദേവിയെ എടുപ്പിച്ചു രാമാന്തികത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

അഗ്നിഭഗവാൻ—പുരുഷ! രാമചന്ദ്ര! ലോകമാതാവായ ജാനകിയുടെ പാത് വൃശ്ചാഗ്നി അടിയനെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു അടിയന്റെ പത്നിയുടെ വക്കൽനിന്നു സീതാദേവിയെ നിന്തിരുവടി സ്വീകരിച്ച് അടിയങ്ങളെ രക്ഷിച്ചാലും. സീതാദേവിയെ, അടിയനെ സാക്ഷയാക്കിയെന്നു നിന്തിരുവടി പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തത്. യാതൊരു പദാത്മത്തിന്നു നോ അടിയനുമായി നമ്പർക്കുണ്ടാകുന്നത്, ആ പദാത്മത്തിന്റെ കളങ്കമെല്ലാം തീർത്തു പരിശുദ്ധമാക്കുകയെന്നത് അടിയന്റെ ധർമ്മമാണ്. വേദവിധിയെ അഗ്നിയെ സമുപാക്ഷിയാക്കിട്ടാണ്. ഹേ! പ്രഭോ! പത്വതമാരിൽവെച്ച് അഗ്രഗണ്യരായ സീതാദേവിയെ പരിഗ്രഹിച്ചാലും. പാത് വൃശ്ചാഗ്നികൊണ്ട് അടിയനു പാറുന്ന വേദത്തെ കളഞ്ഞാലും.

അഗ്നിദേവന്റെ ഈ വിധം വാക്കുകൾ കേട്ട് സന്തുഷ്ടനായ ഭഗവാൻ സീതയെ കൈ പിടിച്ചു സമീപത്താക്കി സന്തോഷത്തോടെ കടാക്ഷിച്ചു. ബ്രാഹ്മി ധൃമുന്തികളും, ഇന്ദ്രാദി ദേവകളുമെക്കൊക്കെ ഭഗവാന്റെ മായാസമ്പ്രദായങ്ങളെക്കണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും “അഗ്നിയേയും ചുടത്തക്കു അഗ്നി സീതാദേവിയിൽ അധിവസിക്കുന്നുണ്ട്. രാവണൻ തന്നെ ഈ അഗ്നിയെ ഭയന്നാണു സീതയെ ഭൂമിയോടുകൂടി എടുത്ത് മഥത്തൽ വെക്കേണ്ടി വന്നത്. കളങ്കമുള്ള തങ്കത്തെ അഗ്നിയൽ ചൂടം വെച്ചു ശുദ്ധമാക്കുന്നുണ്ട്. കളങ്കരഹിതയായ സീതയെന്ന തങ്കത്തെ മായാമനുഷ്ഠനായ രാഘവനല്ലാതെ മറ്റാരെങ്കിലും ചൂടം ചെയ്യാനാ” എന്നൊക്കെ പറയുകയും. ശ്രീരാമനെ വേഗം അയോദ്ധ്യയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു

ദുഷ്ടിയാൽ ഉത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ദശരഥമഹാരാജാവു സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ദേവന്മാരെപ്പോലെയായി വന്നു രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ശ്രീരാമന്റെ അപേക്ഷ പ്രകാരം കൈകേയിയോടും ഭരതനോടും തോന്നിട്ടുള്ള പരിഭവം തീർത്ത് അവരേയും ദശരഥൻ അനുഗ്രഹിച്ചു തൃപ്തനായി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു തന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി.

അയോദ്ധ്യാ ഗമനം

അനന്തരം ഭഗവാന്റെ കല്പന അനുസരിച്ചു വിഭീഷണൻ പുഷ്പകവിമാനം കൊണ്ടുവരികയും എല്ലാവരും കൂടി അയോദ്ധ്യക്കു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ജാംബവാൻ വിമാനത്തിൽ കയറുവാൻ മടിച്ചു നില്ക്കുന്നതു കണ്ട ഭഗവാൻ കാരണം ചോദിക്കുകയും, “രാമ രാവണയുദ്ധത്തിൽ രാമന്റെ വാനരസൈന്യത്തിൽ തന്റെ മകനായ വസന്തനും രണ്ടു വെള്ളം പടയുമാണു കണ്ടെണ്ണൻ ഭക്ഷിച്ചു നശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു സന്തതുകൾക്കുളുടെ ഇടയിൽ സങ്കടക്കാരനായ താൻ വിമാനത്തിൽ കയറി സന്തോഷിക്കുന്നില്ലെന്നു” ജാംബവാൻ മറുപടി പറകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ ഉടനെ ഹനുമാനെ വിളിച്ച് ധർമ്മരാജാവിന്റെ അടുത്തുവരികയും വസന്തനേയും രണ്ടു വെള്ളം പടയേയും ജീവനോടെ വരുത്തുകയും ജാംബവാനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തി എല്ലാവരും കൂടി വിമാനത്തിൽ കയറി അയോദ്ധ്യക്കു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. മഥുര ആകാശത്തിലേക്കു ഉയർന്നപ്പോൾ ഭഗവാൻ സീതാദേവിയുടെ അറിവിന്നായി കാരോണു കാട്ടിക്കൊടുത്തു തുടങ്ങി.

ഭഗവാൻ—പ്രിയെ! ഈ കാണുന്ന വടക്കേ മിറാത്തു വെച്ചാണു ഞാൻ രാവണനെ നിഗ്രഹിച്ചത്. ഈ കിഴക്കേ മിറാമിത്തു വെച്ചാണു നമ്മുടെ പടനായകനായ നീലൻ പ്രഹസ്തനെ വധിച്ചത്. ധീരനായ അംഗദകുമാരൻ ഈ ദക്ഷിണമിറാത്തു വെച്ചാണു വക്രദാഷനെ വധിച്ചു

ത്. ലക്ഷ്മണകുമാരൻ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിച്ചതു ഈ പ
ടിഞ്ഞാൻ മറ്റൊരു വെച്ചാണ്. കുംഭകണ്ഠൻ, അതി
കായൻ മുതലായവരും, മൂലബലങ്ങളും മരിച്ച യുദ്ധക്കള
മാണിത്. നമ്മുടെ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ച ഹനുമാൻ അക
മ്പനെ അടിച്ചു കൊന്ന സ്ഥലമാണിത്. എന്റെ അ
സൃത്തിനു മഹോദരൻ ഇരയായിത്തീർന്നു ഇവിടെ വെച്ചാ
ണ്. ഹാ! ഒരു കലാലനും ഘടാദികൾ നിമ്മിക്കുവാൻ
അധികം ദിവസങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നേക്കാം. എന്നാൽ
അതൊക്കെ ഉടച്ചുകളവാൻ ഒരു നിമിഷം മതിയാകും.
ഇന്ദ്രാദി ദേവകൾക്കു കൂടി എന്തിനോക്കുവാൻ അസാ
ദ്ധ്യമായ ഏഴ് മതിലുകളെ നോക്കുക. പാതാളത്തോളം
എത്തുന്ന അത്യാഗാധമായ കിടങ്ങുകളും കണ്ടില്ലേ? ഈ
സുബലപദ്യതത്തിൽനിന്നു ചാടിയാണു സുഗ്രീവൻ രാവ
ണന്റെ മകൾ ചരിച്ചു കൊണ്ടുവന്നത്. ചാക്കുസന്ദാർഭ
ടെ രക്തംകൊണ്ടുണ്ടായ സാഗരത്തെ ഈ ലവണസാഗ
രമാണു ആകർഷിച്ചത്.

ഇങ്ങിനെ ഒരോന്നായി കാട്ടികൊടുക്കുവേ ചിമനം സമു
ദ്രത്തിന്റെ മുകുകയിൽ എത്തി. അവിടെ ഒരു ശിവലിം
ഗം പ്രതിഷ്ഠിക്കേണമെന്നു വെച്ച് ഹനുമാനെ. ലിംഗം കൊ
ണ്ടുവരുവാൻ കാശിക്കയച്ചുവെങ്കിലും മുറ്റുത്തസമയത്തിന്നു
ലിംഗം എത്താത്തതാൽ ശ്രീരാമൻ ഒരു പിടി മണൽവാരി ലിം
ഗമാക്കി ശുഭമുറ്റുത്തത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കയും ചെയ്തു. അപ്പോ
ഴേക്കും ഹനുമാൻ ലിംഗവും കൊണ്ടുവന്നു. ആയത് ഹനു
മാൻ തന്നെ അവിടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. എല്ലാവരും ഹനുമാൽപ്ര
തിഷ്ഠയെ ആദ്യം പൂജിക്കേണമെന്നും അതിന്നു ശേഷം രാമ
പ്രതിഷ്ഠയെ പൂജിച്ചു സേതുസ്ഥാനം കഴിക്കേണമെന്നും ഭഗ
വാൻ കല്പിച്ച് ഹനുമാന്റെ ഇച്ഛാഭംഗം തീർത്തു.

ശ്രീരാമൻ—പ്രിയെ! ചാനകി! ഈ സേതുമാഹാത്മ്യം അ
വിഷ്ണുചരിതമാണ്. ചാതുരത്തി, പിതൃഹത്തി, ഗുരു

ത്തി, ശിശുഹത്തി, ഗോഹത്തി, ഈശ്വരനിന്ദ, ആശ്രി
 തോപദ്രവം, അഗതിഭേഷം ബ്രാഹ്മണഭേഷം, സാധു
 ദ്രോഹം, അന്നദാനവിരോധം, മദ്യപാനം, ചൂതുകളി, ന
 ടക്കാവു വൃക്കുങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുക, പരദാരപരിഗ്രഹം,
 വ്രതവിഘ്നം, ഗർഭം അലസിപ്പിച്ചു നടക്കുന്ന സ്ത്രീകളുമായു
 ള്ള സംസർഗ്ഗം, ദിവ്യസമ്പത്ത്, പക്ഷഭേദം കാട്ടിവഞ്ചനയം
 പറയുക, ഗൃഹങ്ങൾ കൊള്ളിവെച്ചു കത്തിക്കുക, കന്നിവെ
 ച്ച് പക്ഷികളെ പിടിക്കുക, സ്ത്രീവൃന്ദങ്ങളെ ക്രൂരപക്ഷ
 വിഘ്നം വരുത്തുക, ക്ഷേത്രപഴിവാടുകൾ മുടക്കുക, തട്ടിപ്പ
 റി, കുട്ടികളുടെ കഴുത്തു മുറിച്ച് ആഭരണങ്ങൾ എടുക്കുക,
 വിധവകളുമായി രമിക്കുക, വാവികൃപതടാകാദികൾ തുടർ
 ക, സ്വന്തം ഭർത്താവിനെ ഉപേക്ഷിക്കുക, അന്യനാൽ ഉ
 ണ്ടായ ഗർഭം അലസിപ്പിക്കുക, സ്നേഹിതന്മാരെ ഏഷണി
 പറഞ്ഞ് തമ്മിൽ തല്ലിക്കുക, രജസ്വലയുമായി രമിക്കുക,
 സത്രങ്ങൾ മുടക്കുക, ക്ഷേത്രങ്ങൾ പൊളിക്കുക, ജപതപ
 ങ്ങളെ മുടക്കുക, വിദ്വാന്മാരെ പരിഹസിക്കുക, മാംസ
 ത്തിന്നു വേണ്ടി ജീവികളെ ഹിംസിക്കുക, രാത്രിയിൽ കിട
 പ്ലാൻ സ്ഥലത്തിന്നു ചോരിച്ചാൽ കൊടുക്കാതിരിക്കുക,
 ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് സ്ത്രീകളുമായി രമിക്കുക, നിർദ്ദാണമാ
 യി നദിയിൽ ഇറങ്ങുക, ശാഗം അറിയാതെ ഭക്ഷണം
 കൊടുക്കുക, ഗ്രഹസ്ഥിതി അറിയാതെ ജാതകഫലം പാ
 യുക, ഭക്ഷണസാധനങ്ങളിൽ കലശ്ശ്ച ചേർക്കുക, അനുഭവ
 മമായി സന്തതിയെ ജനിപ്പിക്കുക, മൃഗങ്ങളെ പിടിച്ചു കൂ
 ട്തിലിടുക, ജ്യേഷ്ഠദാരങ്ങളെ പരിഗ്രഹിക്കുക, കവടസമ്പ്രദ
 ണം സ്വീകരിക്കുക, കള്ളസ്സാക്ഷി പറയുക, മൃഗങ്ങളുമായി
 രമിക്കുക, ഇത്യാദി ദോഷങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവരെക്കൊന്നു പാപി
 കളാണ്. ആ പാപികൾ ഇവിടെ വന്ന് സേതുസ്താനം
 ചെ്ച് സേതുമാധവനെ ഭജിച്ചാൽ പാപങ്ങളെല്ലാം തീ
 ന്, ലോകികസുഖാനുഭോഗങ്ങൾ അനുഭവിച്ച് മരണ

ശേഷം വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി നിത്യസുവികളായിരിപ്പാൻ സംഗതി വരും.

ഇപ്രകാരം സേതുമാമാന്ത്യം പാറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി എല്ലാവരും വിമാനത്തിൽ കയറി വീണ്ടും യാത്രയായി. ഹനുമൻ സമുദ്രതരണം ചെയ്യാൻ നിന്ന മഹേന്ദ്രപദ്മം, വരുണൻ വന്ന ഭഗവാനെ ശരണം പ്രാപിച്ച സ്ഥലം, അഗസ്താശ്രമം, സുഗ്രീവന്റെ സ്ഥാനമായ കിഷ്കിന്ധ, സപ്തസാലങ്ങൾ, ചാതുർമാസ്യം കഴിച്ച മാല്യവാൻ പദ്മം, സീതയുടെ ആരോണങ്ങൾ സുഗ്രീവൻ സൂക്ഷിച്ച മതംഗാശ്രമം, ഹനുമനുമായി സമ്പർക്കമുണ്ടായ പമ്പാനരസ്സ്, ശബ്ദാശ്രമം, കമ്പസ്ഥഗതി നടന്ന സ്ഥലം, ജടായുവെ സംസ്കരിച്ച സ്ഥലം, ജടായുവനും, മാതൃപൻ മരിച്ച സ്ഥലം, ഏക തുടങ്ങി സീതാദേവിയുമായി വേർപാട വന്നതിന്നു ശേഷം കണ്ട സ്ഥലങ്ങളും ചരിത്രങ്ങളുമൊക്കെ ഭഗവാൻ വിമാനത്തിൽനിന്നു ദേവിയെ മനസ്സിലാക്കി കൊടുത്തു. ഇങ്ങിനെ യാത്രക്കാർ അയോദ്ധ്യയിലെത്തി, നഗരത്തിൽ പോകുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഭരദവാജാശ്രമത്തിൽ ഇറങ്ങി, ഭരദവാജമഹർഷിയുടെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു. ഭരദവാജമഹർഷിയുടെ പ്രശ്നത്തിന്നു മറുപടിയായി കഴിഞ്ഞ പതിനാലു സംവത്സരത്തിനുള്ളിൽ നടന്ന കഥകൾ മുഴുവനും വിസ്തരിച്ചു മഹർഷിയെ പാറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. ഏഴുപത് വെള്ളം വാനരസൈന്യങ്ങളുടെ സഹായത്താലാണു രാവണാദി രാക്ഷസരെ മുഴുവൻ നശിപ്പിച്ചതെന്നു കേട്ടപ്പോൾ ഒരു വെള്ളം എന്നു പാറഞ്ഞാൽ എത്രയാണെന്നുള്ള സംശയം തീർപ്പാൻ താഴെ ചേർന്ന കണക്കു ഭഗവാൻ മഹർഷിയെ പാറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി.

45 അതിസാരം	=	1 സാരം
45 സാരം	=	1 അതുല്പം
85 അതുല്പം	=	1 അല്പം
25 അല്പം	=	1 അതിതല്പം
30 അതിതല്പം	=	1 തല്പം

80 തല്ലം	=	1 അതിനട്‌വം
25 അതിനട്‌വം	=	1 നട്‌വം
320 നട്‌വം	=	1 മൂന്നാം കിഴുന്തിരി
320 മൂന്നാം കിഴുന്തിരി	=	1 രണ്ടാം കിഴുന്തിരി
320 രണ്ടാം കിഴുന്തിരി	=	1 ഒന്നാം കിഴുന്തിരി
320 ഒന്നാം കിഴുന്തിരി	=	1 മേൽമുന്തിരി
2 മേൽമുന്തിരി	=	1 അരക്കാണി
2 അരക്കാണി	=	1 കാണി
2 കാണി	=	1 അത്തം
2 അത്തം	=	1 കരുമം
8 കരുമം	=	1 ഒന്ന്
10 ഒന്ന്	=	1 പത്ത്
10 പത്ത്	=	1 നൂറ്
10 നൂറ്	=	1 ആയിരം
10 ആയിരം	=	1 പതിനായിരം
10 പതിനായിരം	=	1 ലക്ഷം
100 ലക്ഷം	=	1 കോടി
100 കോടി	=	1 മഹാകോടി
100 മഹാകോടി	=	1 വിന്തം
100 വിന്തം	=	1 മഹാവിന്തം
200 മഹാവിന്തം	=	1 കരുദം
100 കരുദം	=	1 മഹാകരുദം
100 മഹാകരുദം	=	1 പത്മം
100 പത്മം	=	1 മഹാപത്മം
100 മഹാപത്മം	=	1 സമുദ്രം
100 സമുദ്രം	=	1 മഹാസമുദ്രം
100 മഹാസമുദ്രം	=	1 പ്രളയം
100 പ്രളയം	=	1 മഹാപ്രളയം
100 മഹാപ്രളയം	=	1 വെള്ളം

പട്ടാഭിഷേകം

സുഗ്രീവന്റെ വാനരപ്പടയുടെ ശക്തി കേട്ട ഭരദാജ മഹർഷി ആശ്ചര്യപ്പെട്ട അനന്തരം മുദ്രമാതിരവും കൊടുത്തു ഹനുമാനെ അയോദ്ധ്യാപുരിയിലേക്കു വേഗം അയച്ചു. പത്നാപു സംവത്സരം തകയുന്ന ദിനം അന്നാകയാൽ, ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ വരവു കണക്കാത്തു, ഭരതൻ വാഗ്ദത്തപ്രകാരം അഗ്നി പ്രവേശം ചെയ്യുകയുമാകുന്നു എന്നു ഭയപ്പെട്ടുണ്ടാകുകയും ഹനുമാനെ അയച്ചത്. ഹനുമാൻ അയോദ്ധ്യയിൽ എത്തുമ്പോഴേക്കും ഭരതൻ ശത്രുസ്ഥാനങ്ങളിൽ വിരോധത്തെ വിലവെക്കാതെ അഗ്നിക്കു ധാരാളമായി അർപ്പിച്ചു ചാടുകയും ഭരതൻ വരുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു. ഭരതന്റെ പ്രാണനേയും ഹനുമാൻ രക്ഷിച്ചു വിണ്ടു ഭരദാജാശ്രമത്തിൽ വന്നു. എല്ലാവരുടേയും പ്രാണങ്ങളെ സമർത്ഥമായി തീർന്ന ഹനുമാനെ സമസ്തഗുണസമ്പന്നനായി രാജാക്കന്മാർ ഭഗവാൻ അനുഗ്രഹിച്ചതിന്നു ശേഷം എല്ലാവരും കൂടി മൃഷ്ടാണുഭോജനം കഴിച്ച് അയോദ്ധ്യാപുരിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ഭരതൻ സമന്ത്രാദികളോടുകൂടി ഭഗവാനേയും മറ്റും എതിരേറ്റ് നന്ദഗ്രാമത്തിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ജടാവല്ലഭാദികളെ കളഞ്ഞു അയോദ്ധ്യാരാജധാനിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. സമന്ത്രൻ നഗരി അലങ്കരിച്ചിട്ട് പട്ടാഭിഷേകത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ കൂടുകയും ഭഗവാനെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുത്തുവാൻ വാഴ്ച കഴിച്ചതിന്നു ശേഷം വസിഷ്ഠമഹർഷി കിരീടം എടുത്ത് ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ശിരസ്സിൽ ധരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കണ്ട് ദേവകൾ ദേവദന്ദി മുഴക്കി പൂജാപൂജ ചെയ്തു ബ്രാഹ്മണർ വേണ്ടുന്ന ദക്ഷിണകൾ ചെയ്തു പട്ടാഭിഷേക മഹോത്സവമെല്ലാം കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷം ഭഗവാൻ വർഷിക്കുന്നതെ അർക്കിയിൽ വിളിച്ചു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ— സഖെ! ലക്ഷേശ്വര! നിന്റെ സഹായമുണ്ടായിരുന്ന്ല്ലെങ്കിൽ എന്റെ കാൽക്കൽ നിവൃത്തിയായി സാധിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു. ഞാൻ തന്നെ ഈ ലങ്കാനാഥപ്രതിഷ്ഠയെ നീ ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുപോയി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു നിത്യം പൂജിക്കണം. എന്റെ മറക്കരുത്. കൂടാതെ അയോദ്ധ്യക്കു വരണം.

എന്നു പറഞ്ഞെന്നുവരിച്ചു വിഭീഷണനെ ലക്ഷക്കു മടക്കി അയച്ചു. ഇതു പ്രകാരം തന്നെ സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു “സഖേ! സുഗ്രീവ! എന്റെ പ്രാണനോടു എന്നിക്കു എത്ര വാത്സല്യമുണ്ടോ അത്ര വാത്സല്യം നിന്നോടുമുണ്ട്. നിന്റെ സഹായം കണ്ടു കൊണ്ടു മാത്രമാണ് എന്നിക്കു എന്റെ പത്നിയെ വീണ്ടുകിട്ടിയത്. നീ അഗ്നിസാക്ഷിയായി ചെയ്ത സത്യത്തെ വേണ്ടുംവിധം നിറവേറിയിരിക്കുന്നു. ഇനി അംഗദനെ യുദ്ധരാജാവിന്റെ നിലയിൽ നിന്റെ മകനെപ്പോലെ വിചാരിച്ചു വരണം. കൂടാതെ നീയും അംഗദനും ഇടക്കിടെ അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നു എന്നു കാണുകയും വേണം. നിന്നക്കു സർവ്വമംഗളവും ഭവിക്കട്ടെ!” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു സുഗ്രീവനേയും അംഗദനേയും ജാംബവദ്വി മറ്റു വാനരചീരന്മാരേയും പറഞ്ഞയച്ചതിന്നു ശേഷം ഹനുമാനെ സ്വകാശമായി വിളിച്ചു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ—മാരുത! നീ കൂട്ടത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാലം എന്നിക്കു മനസ്സിലായി. എന്നെ വിട്ടുപോവാൻ നിന്നക്കു വളരെ മടിയുള്ളതുപോലെ തോന്നുന്നു. രാമായണം കഥയിൽ നിന്നക്കുള്ള സ്ഥാനം അഭിപ്രീതിയമാണ്. ഞാൻ എന്നും നിന്റെ ഹൃദയകമലത്തിൽ കുടിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. നിന്നക്കു എന്നു എന്നു കാണണമെന്നു തോന്നുന്നുവോ അന്നു പത്നീസമേതനായി ഞാൻ നിന്റെ അടുക്കൽ പ്രത്യക്ഷമാവാം. എന്നുതന്നെയല്ല ഈ ലോകത്തിൽ

യാതൊരു ജീവി രാമ, രാമ, എന്നു ജപിക്കുന്നുവോ ആയതു നിന്റെ കണ്ണിൽ കേൾപ്പാനായി ഞാൻ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. നിന്റെ ഗുരുവായ സൂര്യന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം സുഗ്രീവനെ പിരിയാതെ താമസിക്കണം. കൂടക്കൂടെ അയോദ്ധ്യക്കു വരികയും വേണം, ജാനകിയെ കണ്ടു യാത്ര പരഞ്ഞു പോകുക.

എന്നു പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ച് ഹനുമാനെയും യാത്രയാക്കി, ഹനുമാൻ സീതാദേവിയെ നമസ്കരിച്ചു യാത്രപറഞ്ഞപ്പോൾ “മാരുത! നീ എന്റെ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചവനാണ്. എപ്പോഴും നിന്നെ കാണാനായി ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി ഈ തന്നെ മുത്തുമാല നീ എന്നും ധരിക്കണം” എന്നു പറഞ്ഞു ദേവി ഹനുമാനെ യാത്രയാക്കി. ലക്ഷ്മണകുമാരന്റെ ജീവനെ രണ്ടുപ്രാവശ്യം രക്ഷിച്ച മാരുതിയെ ലക്ഷ്മണകുമാരും, അഗ്നികണ്ഡത്തിൽ നിന്നു പ്രാണരക്ഷയെക്കൊണ്ടു ഭരതനും, ജ്യേഷ്ഠന്മാർ ഒരു ഉത്തമകുത്രായതുകെണ്ടു ശത്രുക്കളനും, ഹനുമാനെ വാത്സ്യത്തോടെ യാത്ര പരഞ്ഞയച്ചു അനന്തരം കെട്ടാഴിയാതെയുള്ള വാനരസംഘത്തെ നോക്കി ‘നിങ്ങളൊക്കെ മരിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത സഹായം എനിക്കു ചെയ്തുപറാണ്. നിങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകകാരം ചെയ്യാൻ ഞാൻ അശക്തനാണ്. എങ്കിലും നിങ്ങൾ പിടിക്കുന്നതെല്ലാം ഇരുമ്പായും, കുടിക്കുന്നതെല്ലാം കരിമ്പായും, കുടിക്കുന്നതെല്ലാം അമൃതായും ഭവിക്കട്ടെ’ എന്നു ഭഗവാൻ വാനരപ്പട്ടയെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

ഇതിന്നു ശേഷം ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ അനുഗ്രഹം കൊണ്ടു എല്ലാവരും അവരവർ കാമിച്ചതിനെ ലഭിച്ചു സ്വസ്ഥരനങ്ങളുപേക്ഷ പോയി താരകബ്രഹ്മത്തെ ധ്യാനിച്ചു താപത്രയമകന്നു സുഖിച്ചിരുന്നു. ഭഗത്രയവാസികൾ ഭഗവാന്റെ പാദാർജ്ജവത്തെ സേവിച്ചിരുന്നു. സോദര, വാനര, താപ

സ, രാക്ഷസ, ഭൂദേവവൃന്ദനിഷേധമാണെന്നായി സിംഹപര
 ക്രമനായി, സൂര്യകോടിപ്രഭനായ ശ്രീഹമചന്ദ്രൻ സീതാസം
 യുക്തനായി സിംഹാസനത്തിലിരുന്നു സത്യമായ പന്ഥാവിൽ
 നിന്നു തെറ്റാതെ രാജ്യഭാരം ചെയ്തു അനേകകാലം സുഖമാ
 യ്ക്കിരുന്നു.

കമ്പൽ രാമായണകഥ.

ഉത്തര രാമായണം.

സംസാരമവധം.

സർവ്വേശ്വരനായ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ, പട്ടാഭിഷേകാനന്തരം, പ്രജകളെ രക്ഷ ചെയ്ത്, പൂർവ്വികന്മാരെപ്പോലെ മാനവസ്മൃതിയിലെ നിയമങ്ങളിൽ നിന്നും അങ്ങു പോലും തെറ്റാതെ രാജ്യഭാരം ചെയ്തു വരുന്ന കാലത്ത് ഭയിസാഗരത്തിന്നു മദ്ധ്യേ ത്രൈലോക്യപുരിയിൽ താമസിക്കുന്നു. സംസാരവദനരോവ്വണ്ണൻ എന്നവന്റെ ഉപദ്രവം കാരണം ഇന്ദ്രദിവ്യകുടുംബം, ത്രിമുരത്തികുടുംബം, ലോകവാസികളും വലുതായ സങ്കടങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. സ്ത്രീകളുടെ കയ്യാലപ്പാതെ മരണം സംഭവിക്കുകയും വരും വാങ്ങിയ സംസാരവദനൻ വരപ്രഭാവത്താൽ പലവിധമായ ലോകോപദ്രവങ്ങളും ചെയ്തുവന്നു. ഒടുവിൽ വിഭീഷണനും, രാക്ഷസസൈന്യവും, സുഗ്രീവനും, വാനരസൈന്യവും, ഭഗവാന്റെയും ഹനുമാന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ത്രൈലോക്യപുരിയിൽ വിമാനം കയറി ചെല്ലുകയും അതിലോരമായ യുദ്ധം ചെയ്തും രാക്ഷസനെ വധിപ്പാൻ സാധിക്കാത്തതായ് എല്ലാവരും പരിഭ്രമിച്ചിരിക്കെ സീതാദേവിയെ വരുത്തിയാൽ മാത്രമെ രാക്ഷസനെ വധിപ്പാൻ സാധിക്കുകയുള്ളുവെന്നു ഹനുമാൻ പറയും അതുപ്രകാരം അശരീരവാക്യകേൾക്കുകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ ഉടനെ വിമാനവുംകൊണ്ടു സീതാദേവിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാൻ ലക്ഷ്മണകുമാരനെ അ

യച്ചു. ദേവി വരുന്നതുവരെ ഭഗവാൻ മായാപ്രഭാവത്താൽ യുദ്ധം മുറക്കു നടത്തിപ്പോന്നു. ദേവി വന്നാലേൻ ഉടനെ ഭഗവാൻ വേണ്ടപ്പെട്ട ഉപദേശം കൊടുത്തു ദേവിയെ യുദ്ധത്തെ പഠിപ്പിച്ചു. ദേവീകാളരാത്രിയുടെ വേഷമെടുത്തു യുദ്ധത്തിന്നുവേണ്ടി. ലോകമെല്ലാം നടുങ്ങത്തക്ക ഒരു വികൃതവേഷത്തോടുകൂടിയ കാളരാത്രി, കറുത്ത വാവുദിവസത്തിൽ അർദ്ധരാത്രിയിലുള്ള അന്ധകാരംപോലെയുള്ള നിറത്തോടും, നാസിഃഫത്തിന്റെ ദിനംപോലുള്ള ദിനത്തോടും, സമുദ്രംപോലെ വിസ്താരവും ചലനവും ഉള്ള നേത്രത്തോടും, രക്തവണ്ണമായ കചഭാരത്തോടും, മത്തഗജങ്ങളെ കണ്ഡലമായണിഞ്ഞ കണ്ണത്തോടും, അർദ്ധനാഗങ്ങളെ ആഭരണമാക്കിയ കണ്ഠത്തോടും, ദേഹദേഹികളെ വേർപെടുത്തുന്ന ആയുധത്തെ ധരിച്ച കരത്തോടും, മുതുമെമ്പനും അപമുതുമെമ്പനും പേരോടുകൂടിയ ശൃംഖലകൾ ധരിച്ച വക്ഷസ്സോടും, ബ്രഹ്മാദി വിവിധലോകങ്ങളുള്ള ദേഹദേഹികളെ വേർപെടുത്തുവാനുള്ള അധികാരമുദ്രയോടും, നീലമോലംപോലുള്ള വസ്ത്രാധാരത്തോടുംകൂടി ധർമ്മരാജാവിനെ മന്ത്രിയാക്കി, കാലൻ, യമൻ എന്നിവരെ ഭടന്മാരാക്കി, വേതാളത്തെ വാഹനമാക്കിയാണു യുദ്ധത്തിന്നു ചെന്നത്. ഈ കാളരാത്രിയെ കണ്ടപ്പോൾതന്നെ അസുരേശ്വരനായ സഹസ്രമുഖൻ സൂത്രക്കാരൻ പ്രതിമയെപ്പോലെ ഭൂമിയിൽ വീണുപോയി. പാതിവ്രതാഗ്നികൊണ്ട് അസുരേശ്വരനേയും സഹായികളേയും ഭസ്മമാക്കിയതിന്നുശേഷം, ത്രൈലോക്യപുരി, ദിവിസാഗരത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകട്ടെ എന്നു ശപിച്ചു. എല്ലാവരും യഥാസ്ഥാനത്തിലേക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ലോകം സങ്കടനിവൃത്തി വരുത്തിക്കൊടുത്തു പിന്നെയും വളരെക്കാലം ശ്രീരാമസ്വാമി രാജ്യഭാരം ചെയ്തു.

സി താ പ രി ത്വാ ഗം .

അക്കാലത്തു ഒരു ദിവസം ശ്രീരാമചക്രവർത്തിയുടെ ചാ

രന്ദാർ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ താഴെ ചേർക്കുപ്രകാരം ഒരു രജകന്മാർ തന്റെ ഭാര്യയും തമ്മിൽ സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു കേൾപ്പാനിടയായി.

രജകൻ—എടി! ധൂളി! എന്റെ സമ്മതംകൂടാതെ നീ അന്യ ഗൃഹത്തിൽ രാത്രി പോയി താമസിക്കേണ്ട ആവശ്യമെന്തായിരുന്നു? ആയതുകൊണ്ടു മേലിൽ എന്റെ ഭാര്യയായിരിപ്പാൻ നിണക്കു യോഗ്യതയില്ല. നീ ഇനി ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതായാൽ എന്നെ സ്വജനങ്ങൾ ഭ്രഷ്ട് കല്പിച്ചു ജാതിയിൽനിന്നു പുറത്താക്കും. ഇവിടെനിന്നു കടന്നുപോ.

രജകന്റെ ഭാര്യ—അയ്യോ! ഭർത്താവേ! ഞാൻ ഒരു രാത്രിയല്ലെ വീടുവിട്ടു താമസിച്ചുള്ളൂ. നമ്മുടെ രാജാവായ രാമചന്ദ്രന്റെ പത്നി സീത, ഒരു കൊല്ലം അന്യന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പോയി താമസിച്ചതന്നു യാതൊരു ഭ്രഷ്ടം ആരും കല്പിച്ചില്ലല്ലോ. സീത ഇന്നും രാമന്റെ പത്നിയാണ്. പിന്നെ ഈ വിഴുപ്പു തിരുമ്പുന്ന നമുക്കൊന്നോ ഇത്ര യോഗ്യത വെച്ചിട്ടുള്ളത്?

രജകൻ—എടി! ഒരുവൻ അങ്ങിനെ മയ്യാഭയല്ലാതെ വല്ലതും കാട്ടിയെന്നുവെച്ചു, മറ്റുള്ളവരും അപ്രകാരം കാട്ടേണമെന്നുണ്ടോ?

എന്നും പറഞ്ഞു രജകൻ തന്റെ ഭാര്യയെ അടിച്ചു പുറത്താക്കി. ഇതൊക്കെ കണ്ടും കേട്ടും നില്ക്കുന്ന രാമകാർ രാജധാനിയിൽ പോയി നടന്ന സംഭവമെല്ലാം ഭഗവാനെ അറിയിച്ചു. ഭഗവാൻ ഈ സംഗതി വളരെ ഗാഢമായി ആലോചിച്ചു പരമപദത്തെ ഭയന്നു ജാനകിയെ ഉപേക്ഷിക്കുകയാണു നല്ലതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അനന്തരം ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു വിവരം മനസ്സിലാക്കി സീതയെ വനത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വിട്ടേച്ചു വരുവാൻ കല്പിക്കുകയും ലക്ഷ്മണൻ പ്രസന്നിച്ചു ഭാരതാചാര്യൻ ആജ്ഞയെ ലംഘിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു കരുതി, സീതാദേവിയെ കൂട്ടി വനത്തിൽ കൊണ്ടു

പോയി, ഗൌതമാശ്വമേധവിനാരികെ, വനഭവനകളെ രക്ഷ
കാക്കി, ദേവി അന്ധാരതെ അയോധ്യയെ മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.
ഗൌതമൻ സ്നാനം കഴിച്ചു മടങ്ങി ആശ്രമത്തിലേക്കു വരു
മ്പോൾ ജനകിയെ തനിച്ചു കാണുകയും വിവരം ചോദി
ച്ചു ഗ്രഹിച്ചതിനുശേഷം ഇങ്ങിനെ പറയും ചെയ്തു.

ഗൌതമൻ:—ജനകാത്മജ! സർവ്വേശ്വരി! ദുഃഖിപ്പാൻ ഒന്നു
കൊണ്ടു അവകാശമില്ല. ത്രിമുത്തികളും കാലഗതിയെ
തട്ടപ്പാൻ സമർത്ഥന്മാരല്ല. പരമേശ്വരൻ ഭിക്ഷയെടുക്കേ
ണ്ടി വന്നതും, ബ്രഹ്മാവിന്റെ ശിരസ്സുപോയതും, സൂര്യൻ
നെ ചാണയ്ക്ക് കടഞ്ഞതും, ചന്ദ്രന്റെ കലകൾ നശി
ച്ചതും, നളിനചക്രവർത്തി പെരുമ്പാമ്പായതും, താമര
വനത്തിലെ മഹാമുഖിപതിമാർ പാതിപ്രത്യഭംഗം വന്നതും,
മറ്റും കാലദോഷക്കൊണ്ടാണു പ്രാരബ്ധം അനുഭവിക്കാതെ
കഴിയുന്നതല്ല. ഭവതി എന്റെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നു സുഖ
മായി താമസിക്കുക. ഒരു കാലത്തു ഭർത്താവോടുകൂടി വീണ്ടും
സുഖിപ്പാൻ എടവരും.

എന്നും മറ്റുമുള്ള ഉപചാരവാക്കുകളാൽ ദേവിയെ ആ
ശ്വസിപ്പിച്ചു ഗൌതമൻ ആശ്രമത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോ
യി. സീതാദേവിയെ മൂന്നുമാസം ഗർഭമുള്ളപ്പോഴാണു കാട്ടിൽ
തൃജിക്കപ്പെട്ടത്. ഈ ഗർഭം പൂർണ്ണമായി പത്താമാസത്തിൽ
രാമസദൃശനായ ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. ഈ അർക്കനാല
വൻ എന്നു മഹർഷി നാമകരണം ചെയ്തു. ഒരുദിവസം ഗൌ
തമൻ സ്നാനം കഴിച്ചു മടങ്ങി വന്നപ്പോൾ സീതാദേവി പൂ
ജ്ഞം പഠിക്കുവാൻ പോയതായി കണ്ടു. തൊട്ടിലിൽ നോ
ക്കിയപ്പോൾ ബാലനെ കണ്ടുതീർത്തു. കുട്ടിയെ വല്ല മൃ
ഗങ്ങളും എടുത്തു കൊണ്ടുപോയതാണെന്നു ശങ്കിച്ചും,
സീതയുടെ വ്യസനം കാണാൻ അശക്തനാവുമെന്നു വിചാ
രിച്ചും, ഒരു കശയെടുത്തു മന്ത്രിച്ചു തൊട്ടിലിൽ ഇട്ടു മഹർഷി
ആടുകയും ആ തൂണും ലവസദൃശനായ ഒരു ബാലനായിത്തീ

രുകയും ചെയ്തു. ദേവി അപ്പോൾ പുഷ്പോദ്ഭവനത്തിൽ നിന്നു ലവനെ എടുത്തു മടങ്ങി വരുന്നതു കണ്ടു. കശയിൽനിന്നു ജനിച്ച ബാലനും കശൻ എന്നു പേർ കൊടുത്തു, വിവരമൊക്കെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി, ഈ ബാലനേയും സീതക്കു സമ്മാനിച്ചു. ലവനും കശനും വളർന്നു വന്നതോടുകൂടി ഗൌതമന്റെ ശിക്ഷയിൽ അക്ഷരവിദ്യയിലും ആയുധവിദ്യയിലും അതി നിപുണന്മാരായിത്തീർന്നു. ശ്രുതിസ്മൃതിപുരാണേതിഹാസങ്ങളിലും മറ്റുള്ള സമസ്ത ശാസ്ത്രങ്ങളിലും ലവകശന്മാർ അദിപിതീയമായ അവഗാഹം സിദ്ധിച്ചു.

അ ശ്ല മേ ധ ങ്ങ .

ശ്രീരാമസ്വാമിയാകട്ടെ പതിനോരായിരം സംവത്സരം ധർമ്മമെന്ന പന്ഥാവിൽനിന്ന് അണുപോലും തെറ്റാതെ രാജ്യഭാരം ചെയ്തു ചതുസ്സമുദ്രപര്യന്തം തന്റെ ആജ്ഞയെ നടത്തി ഭട്ടവിൽ ക്ഷത്രിയർക്കു വിഹിതമായ അശ്വമേധയാഗം ചെയ്യേണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. കലഗുരുവായ വസിഷ്ഠമഹർഷിയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം മന്ത്രിയായ സുമന്ത്രൻ യാഗത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന കാരോ ഭരകുങ്ങൾ ചെയ്തതൂടങ്ങി. യാഗാശ്വത്തെ കൊണ്ടുവരുവാൻ തുരഗശാസ്ത്രത്തിൽ നിപുണനായ ഭരതനെ എല്ലിച്ചു. ഭരതൻ ദ്രാവിഡദേശാധിപനായ ദന്ദമാരൻ എന്ന ചക്രവർത്തിയുടെ രാജധാനിയിൽ വന്നു നല്ലതായ ഒരു അശ്വത്തെ തരണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു. ദന്ദമാരൻ ഭരതനെ മാനിച്ചു സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി, തുരഗശാസ്ത്രനിപുണനായ ഭരതനോടു അശ്വലക്ഷണങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊടുപ്പാൻ അപേക്ഷിച്ചു.

ഭരതൻ—ലക്ഷണമൊത്ത അശ്വങ്ങൾക്കു് ആളെ മറയ്ക്കുന്ന ഉയരമുണ്ടാവും. നിറം ഇന്ദ്രനീലത്തെ തോലിപ്പും വിധമായിരിക്കും. രണ്ടു കണ്ണും മുട്ടിനു താഴെ മഞ്ഞവണ്ണവും, രണ്ടു കാലിന്റെയും മുട്ടിനുതാഴെ പവിഴവണ്ണവുമായിരിക്കും. നീശ്വരന്റെ ശബ്ദത്തെ കബളീകരിക്കുന്ന ശബ്ദം പുറപ്പെടുവി

കു. മറത്ത് ഇടത്തുവശത്തായി വലത്തോട്ടു പിരിഞ്ഞ ചുഴിയും, വലത്തുവശമായി ഇടത്തോട്ടു പിരിഞ്ഞ രണ്ടു ചുഴിയും ഉണ്ടാകും. പിൻഭാഗം വാലിന്നുതാഴെ ഉൾപമുഖമായി ഒരു ചുഴിയും, മുമ്പുകത്ത് ഇടംവലം ചുഴിഞ്ഞതായ രണ്ടു ചുഴികൾ, അന്യോന്യം തൊട്ടും കാണാം. നെറ്റിയിൽ ശംഖിന്റെ ആകൃതിയിൽ ഉൾപമുഖമായി ഒരു ചുഴിയുണ്ടാവും. ചെവി നീലരക്തവണ്ണമായിരിക്കും. നാസികാദവരങ്ങൾക്ക് അശോകത്തളിരിന്റെ നിറമായിരിക്കും. കഴുത്തുരോമങ്ങൾ ഒരു ചാണിന്നു താഴെ ചെറിയതായും, ചെവി പതിനൊന്നു വിരലിൽ കവിഞ്ഞതായും ഇരിക്കും. ആണായിരുന്നാൽ ബീജം തുങ്ങാതെയും, വെണ്ണായിരുന്നാൽ കടിപ്രദേശം ഉള്ളിലേക്കു വലിഞ്ഞതായും ഇരിക്കും. ഇപ്രകാരം ലക്ഷണമൊത്ത കുതിരയെ കിട്ടുവാൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച ഒരു രാജാവിന്നു ശത്രുഭയം ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ഇതിന്നു വിവരീതമായ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ ദുർല്ലക്ഷണമാണെന്നു നിശ്ചയിച്ച്, അത്തരം കുതിരകളെ രാജധാനിക്കുപുറമെ നിത്തേണ്ടതാണ്. യാഗത്തിന്നുപയോഗിക്കുന്ന കുതിരകൾക്കു മേൽപറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങൾക്കുപുറമെ നാവിന്മേൽ ശംഖും, ചക്രവും രേഖകൾ പ്രകാശിച്ചു കാണണം.

എന്നിങ്ങിനെ അശ്വലക്ഷണം പറഞ്ഞതു കേട്ടു ദ്രാവിഡദേശാധിപൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു, ലക്ഷണമൊത്ത ഒരു കുതിരയെ യാഗത്തിന്നുവേണ്ടി തിരുമുൽക്കാഴ്ച വെക്കുകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ അശ്വമേധയാഗം ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ ലക്ഷാധിപനും, കിഷ്കിന്ധാധിപനും അവരുടെ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി അയോദ്ധ്യയിൽ എത്തി. “ശ്രീരാമൻ ദിഗ്വിജയം ചെയ്ത് അശ്വമേധയാഗം ചെയ്യാൻ പോകുന്നു. ശ്രീരാമനെ ജയിക്കേണമെന്നും, യാഗത്തെ മുടക്കേണമെന്നും വിചാരമുള്ളവരുണ്ടെങ്കിൽ കുതിരയെ പിടിച്ചുകെ

ട്ടാം. അതിന്നു ശേഷിയില്ലാത്തവർ എന്നു ശരണം പ്രാപിക്കണം” എന്നു ഒരു വിജംബരം എഴുതി യാഗാശ്വത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ കെട്ടി, അശ്വത്തെ മുൻനിറുത്തി, പിന്നാലെ, ശ്രീരാമഭരതലക്ഷ്മണശത്രുഘ്നനാരദർ പടകളും വിഭീഷണസുഗ്രീവാദികളും പടകലും, ആയുധങ്ങളോടുകൂടി രക്ഷക്കായി നടക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമസ്വാമി രഥാരൂഢനായി വരുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടു, അംഗ, വംഗ, കലിംഗ, കാശ്മീര, കാഞ്ചോജ, കാരവ, സമീര, സൗരാഷ്ട്ര, മഹാരാഷ്ട്ര, ദ്രോഡ, ദ്രാവിഡ, വിരാട, കഞ്ജര, കേകയ, ശൂരസേന, കൊങ്ങ, വങ്ങ, മംഗ, മംഗധ, നിഷധ, ചേര, ചോള, പാണ്ഡ്യ, പാണ്ഡ്യാലാദികളായ എല്ലാ രാജാക്കന്മാരും, സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു വന്ന ഭഗവാനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു യാഗാശ്വരക്ഷയ്ക്കു സഹായികളായി പിന്തുടന്നു. ഇങ്ങിനെ യാഗാശ്വം ഹിമവാന്റെ ദിക്കിണതാഴ്വരയിൽ എത്തുകയും അവിടെവെച്ച് ഈ അശ്വത്തെ ചിത്രകവചൻ എന്ന ഒരു അസുരൻ പിടിച്ചു കെട്ടി ഭൂമിയിൽനിന്ന് ഇരുപതു യോജന അധോഭാഗത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള മഹിഷപുരത്തിൽ കൊണ്ടുപോയാക്കി. യാഗാശ്വത്തെ അന്വേഷിക്കിലെല്ലാം തേടിത്തിരിഞ്ഞു കാണാത്തതാൽ സൈന്യങ്ങൾ വിഷണ്ണന്മാരായി നില്ക്കുന്നതു കണ്ട ശ്രീരാമസ്വാമി, ജാംബവാനെ വിളിച്ചു യാഗാശ്വം കാണാതായതിന്നു വല്ല കാരണവും ഉണ്ടോ എന്നു ചോദിച്ചു. ജാംബവാൻ കാരണം ആലോചിച്ചു ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു.

ജാംബവാൻ—സ്വാമിൻ! ഈ ഭൂമിയിൽനിന്നു അധോഭാഗത്തായി മഹിഷപുരമെന്ന ഒരു നഗരവും, അതിൽ ചിത്രകവചൻ എന്ന ഒരു അസുരന്റെ താമസവും ഉണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പണ്ട് നമ്മുടെ മഹാരാജാവ് അശ്വമേധയാ ഗതനിന്നു വേണ്ടി പുറമെ വിട്ട യാഗാശ്വത്തെ ഇന്ദ്രന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം ഈ അസുരൻ പിടിച്ചു കെട്ടി മഹിഷപു

യിട്ടാൽ അവർ അപ്പോൾ ജീവിക്കും. അതുകൊണ്ടു മഹിഷപുരത്തിൽ ആരും മരിക്കാറില്ല. യാതൊരു കാലത്തും ഈ ശൃംഖല അസ്ത്രന്റെ അധീനത്തിൽ പെടുന്നുവോ, അന്നു മാത്രമേ ചന്ദ്രകവചം മരണമുള്ളൂ. മഹിഷപുരത്തിലേക്കുള്ള വഴി കാട്ടിത്തരാം.

എന്നു പറഞ്ഞു ഹിമവാൻ ശ്രീരാമനു മഹിഷപുരത്തേക്കുള്ള വഴി കാട്ടിക്കൊടുത്തു. ഈ ശൃംഖലയെ കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ വിഭീഷണൻ ഒരു വൃദ്ധബ്രഹ്മണന്റെയും, ഹനുമാൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയുടേയും വേഷമെടുത്ത് മുമ്പിൽ മഹിഷപുരത്തേക്കു കടന്നു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ തനിച്ചു മറാത്തടിച്ചു ടുവിച്ചുകൊണ്ടു പുറത്തു നടക്കുകയും മുമ്പിൽചെന്നു തന്റെ വൃദ്ധനായ ഭർത്താവു മരിച്ചു തനിക്കു വൈധവ്യം വന്നുപോയെന്നു പറഞ്ഞു നിലവിളിച്ചു.

ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ— അയ്യോ! ഞാനും എന്റെ ഭർത്താവും, എന്റെ ഗൌരീപുത്രസ്വാമിക്കായി സ്വയംവരമണ്ഡപത്തിലേക്കു പോകുകയായിരുന്നു. വഴിവിഴിച്ചു ഈ പുരിയിൽ വന്നു ചേർന്നു ഉടനെ ഭർത്താവു മരിച്ചുപോയി. എന്റെ വ്രതം സമാപ്തിയായതിന്നു ശേഷം ഭർത്താവുമരിക്കുന്നതായാൽ എനിക്കു സങ്കടമില്ല. അതിന്നു ശേഷം മരിക്കുവാൻ ഞാനും ഒരുക്കമാണ്. ഹേ! പുരഞ്ജനി! നീ വിചാരിച്ചാൽ ഇതിന്നു എന്തെങ്കിലും ഒരു നിവൃത്തിയുണ്ടാകുമെന്നു ഈ പുരവാസികൾ പറഞ്ഞു. അയ്യോ! എനിക്കു മംഗല്യഭിക്ഷ തന്നു രക്ഷിക്കണം!

എന്നു മറ്റും ഈ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ വളരെ സങ്കടത്തോടെ പറയുന്നതുകേട്ട് ‘ഇതാ, ഈ തയന്ന ജനനശൃംഖലകൊണ്ടുപോയി മരിച്ചുകിടക്കുന്ന നിന്റെ കണവന്റെ കഴുത്തിലിട്ടാൽ അദ്ദേഹം ജീവിക്കും. അതിന്നു ശേഷം അദ്ദേഹത്തേയും കൂടി നീ ഇങ്ങു വരു’ എന്നും പറഞ്ഞു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയെ പുരഞ്ജനി പറഞ്ഞയച്ചു. ഹനുമാൻ വേഗം വിഭീഷണന്റെ

അടുക്കൽ വന്നു കാഴ്ചയും സാധിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞു വേഷം മാറി രാമാന്തികത്തിൽ വരികയും രാമന്റെ സൈന്യങ്ങൾ ലക്ഷ്മണന്റെ നായകത്വത്തിൽ മഹിഷപുരത്തിൽ കടന്നു. ചിത്രം മനെയുദ്ധത്തിൽ ലക്ഷ്മണൻ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ജനനശ്രം വല കാണ്മാനെ ടുഖിക്കുന്നു. പുറഞ്ചുനി ലക്ഷ്മണകുമാരനെ പിടിച്ചു തിന്നാൻ വന്നുവെങ്കിലും, അവളുടെ കുചവും നാസികയും ഛേദിച്ചു ലക്ഷ്മണകുമാരൻ അവളെ ആട്ടി ഓടിക്കുകയും യോഗാശ്വത്തെ അഴിച്ചു രാമാന്തികത്തിൽ കാഴ്ചവെക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഈ അശ്വത്തെ അമ്പത്താറു മഹാരാജാക്കന്മാരുടേയും രാജ്യത്തിൽ കൂടി നടത്തി അവരെയാകെ കീഴടക്കി ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്തുവരുമ്പോൾ ഗൗതമാശ്രമത്തിന്നു സമീപം വെച്ചു കുശലവന്മാർ ഈ കുതിരയെ കണ്ടെത്തി. കുതിരയുടെ കണ്ണത്തിൽ കെട്ടിത്തൂക്കിയ ലിഖിതം വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി, ശ്രീരാമന്റെ പരമാത്മം അറിയാതെ ഈ യോഗാശ്വത്തെ ഈ ബാലന്മാർ പിടിച്ചു കെട്ടി, ഈ കുതിരയെ വിട്ടുവിക്കുവാൻ വരുന്നവനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ആയുധപാണികളായി ഒരുങ്ങിനിന്നു. ശ്രീരാമാദികൾ യോഗാശ്വത്തിന്റെ കാലടി നോക്കി സ്ഥലത്തു വന്നപ്പോൾ രണ്ടു ബാലന്മാർ കുതിരയെ പിടിച്ചു കെട്ടി യുദ്ധത്തിന്നു ഒരുമ്പെടുതില്ലെന്നതായിട്ടാണ് കണ്ടത്. രാമസൈന്യങ്ങളോടൊപ്പം വന്ന രാജാക്കന്മാർ ഇവരോടു യുദ്ധംചെയ്തു തോറ്റു മടങ്ങി. രാക്ഷസപ്പടയും, വാനരപ്പടയും തോറ്റു. രാമലക്ഷ്മണന്മാരും ഭരതശത്രുഘ്നന്മാരും യുദ്ധം ചെയ്തു ക്ഷീണിച്ചു വീണു. ക്ഷീണം ബാധിക്കാതെ പിന്നെയും യുദ്ധം ചെയ്തു ഹനുമാനെ ഇവർ പിടിച്ചു കെട്ടി. കുതിരയേയും ഹനുമാനേയും കൊണ്ടു ഗൗതമാശ്രമത്തിൽ വന്നു അമ്മക്കു തിരുമുൽക്കാഴ്ച വെച്ചു.

സീതാദേവി ആശ്ചര്യത്തോടെ കാരണം മനസ്സിലാവാതെ നോക്കിയപ്പോൾ ഭക്തനായ ഹനുമാനെ ബന്ധനത്തിൽ കണ്ടു ഒന്നു തെട്ടി. വേഗം കെട്ടഴിച്ചു വിട്ടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

സീതാദേവി—ഭക്താ! മാരുതേ! ഈ ബാലന്മാരെ നിന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിയത്? ആശ്ചര്യം! എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാ കുന്നില്ലല്ലോ.

ഹനുമാൻ - അമ്മേ! പോകേണ്ടരി! ഈ രണ്ടു ബാലന്മാർ ഇപ്പോൾ ചെയ്ത യുദ്ധത്തിന്റെ അളവിൽ രാമരാവണയുദ്ധം വെറും ഒരു കളിയായി തോന്നുന്നു. സർവ്വേശ്വരനായ ശ്രീരാമചക്രവർത്തിയുടെ യാഗാശ്വമാണിത്. ദിഗ്ജയം ചെയ്ത അമ്പത്താറു മഹാരാജാക്കന്മാരെയും കീഴടക്കി ആ രാജാക്കന്മാരും അവരുടെ സൈന്യങ്ങളും, ലങ്കേശ്വരനും രാക്ഷസസൈന്യവും, കിഷ്കിന്ധാധിപനും, വാനരസൈന്യവും, ശ്രീരാമചക്രവർത്തിയും, സഹോദരന്മാരും, സൈന്യവും ഒക്കെ ഈ തുരഗത്തെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങുകയാണ്. പഴിയിൽ വെച്ചു ഈ ബാലന്മാർ കുതിരയെ പിടിച്ചുകെട്ടി മേല്പറഞ്ഞ സൈന്യങ്ങളേയും, ശ്രീരാമാദികളേയും ഒക്കെ യുദ്ധത്തിൽ ശരവഷം ചെയ്തു തോല്പിച്ചു കൊല്ലാതെ കൊന്നു പോക്കുളത്ത് പട്ട്, മുഷ്ടി കറുത്തു എന്നെ പിടിച്ചു ബന്ധിച്ച ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുകയാണ്. ഈ സംഭവം വിചാരിക്കുമ്പോൾ വലുതായ ലജ്ജ തോന്നുന്നുണ്ട്. ഇവർ ആരാണെന്നു മനസ്സിലായിട്ടുമില്ല.

സീതാദേവി—മഹാകഷ്ടം! എന്നെ പറവാൻ കാണുന്നുള്ളു. ഉണ്ണികളെ! നിങ്ങൾ എന്തു അക്രമമാണ് കാണിച്ചത്. വേഗം ഈ മഹാന്റെ കാല്ക്കൽ നമസ്കരിക്കൂ. എന്റെ പ്രാണനെ രക്ഷചെയ്ത ഒരു മിത്രമാണിത്. പോക്കങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പിതാവിന്റെ പരമഭക്തനും വിശ്വസ്തഭൃതനും മാണ് നിങ്ങൾ രാമായണകഥ വായിക്കുമ്പോൾ വളരെ അഭിമാനത്തോടെ സ്മരിക്കാറുള്ള ഹനുമാനാണ് ഇവൻ. അമ്മേ! നിങ്ങളുടെ കരവേഗശരവേഗത്താൽ മേഘാലസ്യപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ അച്ഛനെ വേഗം ചെന്നു സുഖപ്പെടുത്തുക.

എന്നും പറഞ്ഞ് സീതാദേവി വിവരമൊക്കെ ഗൌതമ മഹർഷിയെ ചെന്നറിയിച്ചു. ഗൌതമൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. കുശലവന്മാരെ കൂട്ടി സീതയോടൊപ്പം രാമാന്തികത്തിൽ വന്ന ശ്രീരാമനെ വണങ്ങി. കുശലവന്മാർ പിതാവിനെ നമസ്കരിച്ചു, അറിയാതെ ചെയ്ത അപരാധത്തെ ക്ഷമിച്ച് അനുഗ്രഹിക്കേണമെന്നുപേക്ഷിച്ചു. സീതാദേവി ഭർത്തുവാദത്തിൽ വീണ്ടു നമസ്കരിച്ച സന്തതികളുടെ നേരെ പരഭവിക്കരുതെന്നുപേക്ഷിച്ചു. അനന്തരം ഗൌതമൻ ഭഗവാന്നോടു ഗഭീർണ്യായ സീതാദേവി ആശ്രമത്തിൽ വന്ന മതലുണ്ടായ ചരിത്രങ്ങളെല്ലാം വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞറിയിച്ചു. കുശനും ലവനും പിന്നീട് ദേഹദഹിക്കളുപ്പാലെ അന്ത്യോന്ത്യം പ്രാണവാത്സല്യത്തോടെ വളർന്നു വന്നതും, വേണ്ടപ്പോൾ വിദ്യാഭ്യാസമൊക്കെ കഴിച്ചതും ഭഗവാനെ അറിയിച്ചതും ശേഷം അന്നത്തെ ദിവസം ആശ്രമത്തിൽ താമസിച്ചു ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ച് പിറൊ ദിവസം ദേവിയേയും പുത്രന്മാരേയും കൂട്ടി അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങുവാൻ കൃപയുണ്ടാവാൻ ഗൌതമൻ അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. പുത്രന്മാർക്കു ധനുർവ്വേദാഭ്യാസത്തിലുള്ള നിപുണതയെപ്പറ്റി പ്രശംസിച്ച് അവരെ ആലിംഗനം ചെയ്ത് അന്നു ഗൌതമാശ്രമത്തിൽ താമസിച്ചു. പിറൊദിവസം സീതാസമേതനായി പുത്രന്മാരോടും കട്ടൊഴിയാതെയുള്ള സൈന്യങ്ങളോടും കൂടി അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങി. അശ്വമേധയാ ഗം നമ്പു ഏതായി കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്തു. അതിന്നു ശേഷം ലവനെ രാജാവാക്കിയും കുശനെ ഇളയ രാജാവുക്കിയും അഭിഷേകം ചെയ്തു ശ്രീരാമൻ പത്നീസമേതനായി പിന്നെയും വളരെക്കാലം സുഖിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെയ്തൊക്കെ കരുദിവസം ശ്രീരാമന്റെ മാതാക്കന്മാർ രാവണന്റെ രൂപം വരച്ചുകാണിപ്പാൻ സീതയോടാവശ്യപ്പെട്ടു. പണ്ണ് രാലയിൽ നിന്നു സന്തോസിതയായും മാരി സ്വപ്നം വേഷാമടത്തപ്പോൾ മാത്രം രാവണന്റെ ദേഹപ്രകൃതം കണ്ടിട്ടുള്ള സീത ശ്രീരാമ

മൻ ഭക്ഷണം കഴിപ്പാനിരിക്കുന്ന അവസ്ഥകളുടെ പുറത്തു ഒരു വിധം വരച്ചു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഭഗവാൻ ഉണ്ണാനിരുന്നപ്പോൾ ഈ പലക വിരക്കുകയും കാരണം ചോദിച്ചപ്പോൾ പലകയുടെ പിമ്പാത്തുള്ള രാവണന്റെ ചിത്രം കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണന്റെ നേരെ സീതക്കുള്ള പ്രതിപത്തി കൊണ്ടാണ് ഇങ്ങിനെ വരച്ചതെന്നു ഒരു ഏഷണിയും കൈകേയി പറഞ്ഞു. രാമൻ അതികഠിനമായി കോപിച്ചു സീതയെ കാട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി വെട്ടിക്കൊല്ലാൻ ലക്ഷ്മണനെ എല്ലച്ചു. സീതാദേവി രാജധാനിയുടെ ഉമ്മറത്ത് ഇറങ്ങിയപ്പോൾ ഭൂമി രണ്ടായി പിളന്നു സീതയെ അതിലേക്കുകയ്പിച്ചു; പിളർപ്പ് കൂടുകയും ചെയ്തു. കണ്ടു നിന്ന രവരല്ലാം ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ഏതൊരു സിന്ധവതെ ഗന്ധവൻ അവുടെ വന്നു മഹാലക്ഷ്മി സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ എത്തിയ വിവരം ഭഗവാനെ അറിയിച്ചു. വേഗം വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു എഴുന്നള്ളണമെന്നു ക്ഷണിച്ചു മടങ്ങിപ്പോയി.

വൈകുണ്ഠം

ഇങ്ങിനെ പതിനാലായിരം സംവത്സരം ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ രാജ്യഭാരം ചെയ്തതിന്നു ശേഷം, കലഹതരമായ വസിഷ്ഠമഹർഷിയൊപ്പം മഹാമേരുവിന്റെ പ്ലവംഗമെന്ന കൊടുമുടിയിൽ വസിക്കുന്ന പുഷ്പസ്ഥയോഗിയെ കാണാൻ പോയി. വസിഷ്ഠനും ശ്രീരാമനും യോഗിയെ കണ്ടു നമസ്കരിച്ചതിന്നു ശേഷം യോഗി രാമനെ നോക്കി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

യോഗി—ഛേ! രാഘവ! നിങ്ങളെ കണ്ടതു വളരെ സന്തോഷമായി. ഇതിന്നു മുമ്പു ഏഴു വസിഷ്ഠനും, ഏഴു ശ്രീരാമനും എന്റെ അടുക്കൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങൾ എട്ടാമത്തെ വസിഷ്ഠനും, രാമനുമാണ്. ഈ ലോകം അനേകകാലം അഗ്നിപ്രയോഗമായിരുന്നതും, പിന്നെ ജലപ്രളയമായിരുന്നതും ഇപ്പോൾ പൂർണ്ണമായിരിക്കുന്നതും എന്തുകൊണ്ടു സ്വാനുഭവമുള്ള സംഗതകളാണ്. അഗ്നിപ്രയോഗകാലങ്ങളുടെ ഇടയിൽ

അഗ്നിരൂപമായും, പ്രളയത്തിൽ ജലരൂപമായും, പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പക്ഷിരൂപമായും ഞാൻ ജീവിക്കുന്നു. വേരേയും ചിലർ എന്നെപ്പോലെ വസിച്ചിരുന്നു. അവർ ദേഹത്തിൽ വിരക്തി വന്നു പുനരാവൃത്തിരഹിതമായ കൈ വല്യപദത്തെ പ്രാപിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. എന്നിട്ടു ഇനിയും വിരക്തി വന്നിട്ടില്ലാത്തത് നാൽ ദേഹത്യാഗം ചെയ്താൻ ഇടവരാഞ്ഞതാണ്. ഇതൊക്കെ നിന്തിരുവടിയിടെ മായാസമ്പ്രദായമായ ഇന്ദ്രജാലമല്ലാതെ മറ്റൊന്നാണ്. പണ്ടു ഗാധിയെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ നിന്തിരുവടി ഈ ഇന്ദ്രജാലവിദ്യ സ്വാനുഭവപ്പെടുത്തി കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഗാധി തവസ്സുചെയ്തു മായാവൈഭവത്തെ കാണാൻ വരും വാങ്ങിയതും ഒരു ദിവസം സ്നാനത്തിന്നു ജലത്തിൽ ഇറങ്ങി മുങ്ങിപ്പൊങ്ങുന്നതിന്നു മുമ്പായി, ഈ മായാവൈഭവത്തെ കാട്ടിക്കൊടുത്തതും പ്രസിദ്ധമായ സംഗതിയാണ്. മുങ്ങിപ്പൊങ്ങുന്ന ഒരു മുറ്റത്തത്തിന്നുള്ളിൽ ബ്രാഹ്മണൻ, ശപഥചന്ദൻ, രാജാവ്, എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു ജനമെടുത്ത് അനവധി സന്താനങ്ങളെ സമ്പാദിച്ചു, അനേകകാലം ജീവിച്ചിരുന്നു, പലപ്രകാരേണയുമുള്ള ജീവിതസമ്പ്രദായം സ്വീകരിച്ചു ബലമുട്ടിയും, സുഖിച്ചും, ദുഃഖിച്ചും ജീവിച്ചതായി ഗാധിക്കു സ്വാനുഭവപ്പെടുത്തി കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. മാർക്കണ്ഡേയൻ മുതലായി വേറെ ചിലർക്കും മായാവൈഭവം നിന്തിരുവടി കാട്ടിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഹേ! രാജവ! മായോപാധികനായ നിന്തിരുവടി ഒരു കാലം ജഗത്തെ സൃഷ്ടിച്ചും, മറ്റൊരു കാലം രക്ഷിച്ചും, വേറൊരു കാലം സംഹരിച്ചും, ഇങ്ങിനെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയങ്ങളെന്ന മൂന്നു അവസ്ഥകൾക്കും കാരണഭൂതനായ നിന്തിരുവടിയെ കാണാൻ സാധിച്ചതിൽ എന്നിട്ടു വളരെ കൃതാർത്ഥതയുണ്ട്.

എന്നിങ്ങിനെ യോഗിയുമായി അന്യോന്യം പല സംഭാഷണങ്ങളും ചെയ്തതിന്നു ശേഷം ഭഗവാനും വസിഷ്ഠനും

അയോദ്ധ്യയിലേക്കു മടങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ സനകൻ, സനന്ദൻ, സനാതനൻ, സനൽക്കുമാർ തുടങ്ങിയ മഹാഷിമാർ ഒത്തൊരുമിച്ചു ശ്രീരാമനെയും ലക്ഷ്മണനേയും തമ്മിൽ ഭിന്നിപ്പിച്ച് അവതാരം സമാപ്തി ചെയ്യാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു. ഇതിലേക്കായി നാരദ മഹർഷിയെ അയോദ്ധ്യയ്ക്കയച്ചു. നാരദൻ വന്നു ശ്രീരാമസ്വാമിയുമായി ചിലത് ഗോപ്യമായി സംസാരിപ്പാനുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു. ആയവസരത്തിൽ അകത്തേക്കു ആരേയും കടത്തി വിടാതിരിപ്പാൻ ലക്ഷ്മണനെ ഭഗവാൻ നിഷ്കഞ്ചയാ യി പറഞ്ഞെല്ലിച്ചു കാവൽനത്തുകയും ചെയ്തു. ചെട്ടെന്നു സനകാദികൾ ഗോപുരത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി അകത്തേക്കു കടപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു. ലക്ഷ്മണൻ തടഞ്ഞു സ്വാമിയുടെ ആജ്ഞയെ പാഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. പക്ഷെ സനകാദികൾക്കു ഭഗവാനെ കാണാൻ അവസരം നോക്കേണ്ടതില്ലെന്നും, ലക്ഷ്മണൻ തടയുന്നതായാൽ ശപിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു ഭീഷണിപ്പെടുത്തി, സനകാദികൾ ലക്ഷ്മണൻ കണ്ടുനില്ക്കെ അകത്തേക്കു കടന്നു. ഇതു കണ്ട് നാരദമഹർഷി ക്രോധിച്ച്, ലക്ഷ്മണന്റെ അവിവേകത്തെപ്പറ്റി ആക്ഷേപിച്ചു. ശ്രീരാമൻ നാരദന്റെ പ്രേരണയോടുകൂടി ലക്ഷ്മണനെ ശിക്ഷിപ്പാൻ ആയുധപാണിയായി ഗോപുരപാതത്തിലേക്കു വന്നു. ഭഗവാന്റെ സ്വഭാവത്തിന്നു വന്ന മാറ്റം കണ്ട്, ലക്ഷ്മണൻ ഭയപ്പെട്ടു കാടി. ഭഗവാൻ വന്നുടൻ. ഇങ്ങനെ ലക്ഷ്മണനും ഭഗവാനും ഓടുന്നതു കണ്ട് അയോദ്ധ്യാവാസികളും ഇവരുടെ പിന്നാലെ ഓടി. ലക്ഷ്മണൻ സരയുനദിയുടെ തീരത്തു എത്തിയപ്പോൾ, ആ നദിയിൽ ചാടി മുങ്ങുകയും ആയിരം ഫണങ്ങളോടുകൂടിയ പന്നശേഷപരനായ ശ്രീഅനന്തനായി പൊന്തി ഉയന്ന്,

ശ്രീരാമ! രാമ! രാമ, രമാവതെ!

സനക, സനന്ദ, സനാതന, സനൽക്കുമാരപ്രമുഖ
മുനികുലതിലകഹൃദയംഭോജഭാസ്കര

ശ്രീനാരായണാശരണം.

സർവ്വജീവിതമനോമോഹന വശികര
താകുബ്രഹ്മമുഞ്ഞശരണം.

എന്നു തന്റെ രണ്ടായിരേനാവുകാളക്കൊണ്ടും സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ത്രയസ്ത്രീംശൽക്കൊടിയേവകൾമന്ദാര,കൽ ഹാര,കരവീര,പാരിജാതാദിദിവ്യകുമാരങ്ങൾ അറുത്തു ഗഗനത്തിൽവന്നു ചുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു. ദേവദന്ദികൾ മുഴക്കി തുംബരു, നാരദാദികൾപാടി സ്തുതിച്ചു അറുപതുകോടി അപ്സരസ്ത്രീകൾ നൃത്തം ചെയ്തു. നഗരവാസകൾ ശ്രീഹാരമായ എന്നു ജപിച്ചു. ഭാനുകമ്പൻ പാഞ്ചജന്യംതാ മുഴക്കി. വസിഷ്ഠാദികൾ വേദപാരായണം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയുള്ള മംഗളലാപനികൾ മുഴങ്ങുമ്പോൾ ഭഗവാനും സരയൂനദിയലേക്കു ചാടി മുങ്ങി, നീലമേഘശ്രാമമുഖണ്ണനായ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയായി, ലക്ഷ്മീകല്യാണസുമേളിതമനോഹരനായി, അനന്തോപരിയിൽ ഇരുന്നു സർവ്വശരീരകളേയും തന്റെ സഹസ്രകരങ്ങളാൽ അനുഗ്രഹിക്കുന്നവനായി പൊങ്ങി എല്ലാവരേയും കടാക്ഷിച്ചു മറയുകയും ചെയ്തു.

സ മ ഹ പ്ത മ്

രാമായ,രാമഭദ്രായ,രാമചന്ദ്രായ,വേധസെ
രഘുനാഥായ,നാഥായ,സീതായാഃപതയേനമഃ.

യത്ര,യത്രരഘുനാഥകീർത്തനം
തത്ര,തത്ര,കൃതമസ്തുകാഞ്ചലിം
ബാഷ്പവാരിപരിപൂണ്ണലോചനം
മാരുതിം നമതരക്ഷസാന്തകം.

